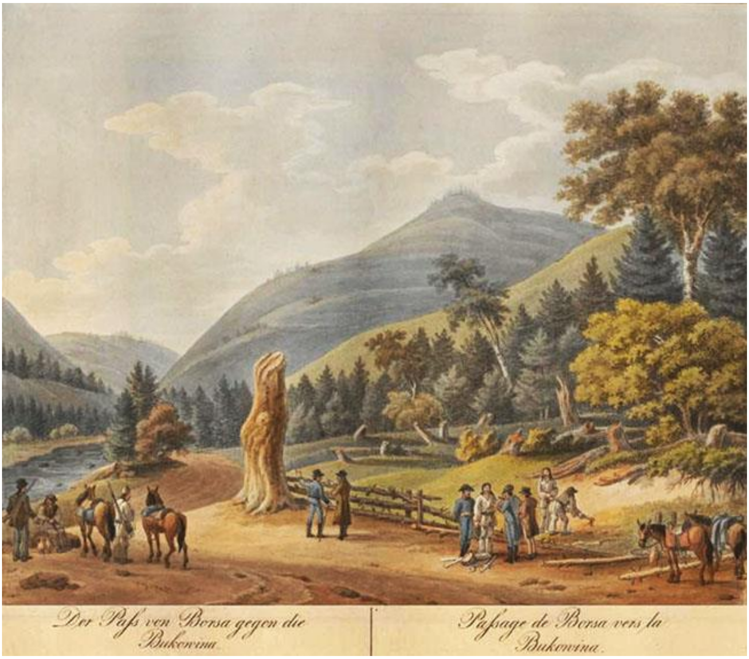
ion drăguşanul

povestea aşezărilor moldovene

T

Cluj-Napoca, 2024

Coperţile:

Franz Jaschke: *Vama de la Cârlibaba*
Bouquet: *Moldavie les bords du Pruth*

Precuvântare:

Tradiţia hotarelor Moldovei

Întemeierea statului feudal Moldova, deci punerea temeliei unei istorii naționale pentru aceste ținuturi, se datorează lui Bogdan I, cneazul Moiseilor, stăpânitor peste satele Cuhea, Moisei și Vișeu.

Primul descălecat, cel al legendarului Dragoş Vodă, este din ce în ce mai ignorat de istorie și pentru că n-a însemnat o întemeiere de țară, și pentru că ne temem ca nu cumva să li se dea scuipat la furcă ungurilor, din moment ce Dragoş încerca să pună în practică politica lor de a construi un contrafort statal în calea tătarilor, dincolo de Carpați. Poate că și merită Dragoş Vodă să fie ignorat de istorie, dacă tot i-a lipsit curajul de a crea un domeniu statal propriu, pe care să-l lase moştenire urmașilor săi, mulțumindu-se să fie doar mandatarul catolicismului pentru constituirea unei zone tampon la marginea imperiului catolic.

De-abia Bogdan I, cneazul Moiseilor, descălecând din Maramureș cu oaste, a vrut o țară a sa și, între 1359 și 1365, a pus bazele statului feudal Moldova, căruia i-a ales

și o capitală. Rădăuții, unde a ctitorit biserica „Sf. Nicolae”, prima necropolă domnească a Moldovei. Bogdan I se trage din părțile Moiseiului, localitatea care-i poartă, astăzi, numele chemându-se, pe atunci și pentru alte câteva veacuri, Cuhea. În vechime, cuvântul slav „cuhe” însemna „fierărie” şi este de presupus că străbunii Mușatinilor au fost, în vremuri străvechi, fierari, meșteșugul respectiv transformându-i, încetul cu încetul, în stăpâni de moșii și în căpetenii. Documentele vechi, pe care le-am lecturat cu o foame a sufletului aproape inexplicabilă și despre care vă voi vorbi în paginile ce urmează, sugerează, până la Bogdan cel Orb, numai chipuri de voievozi drepți, viteji, iubitori de neam, care puteau interveni fără nici o reținere și în favoarea unui iobag. De altfel, până la Bogdan cel Orb, iobagul nici nu prea ora iobag. El trăia în bunăstarea pe care i-o îngăduia propria-i vrednicie, iar în vremuri de năpastă pentru ţară putea deveni, prin vitejie, răzeş, căpetenie militară sau boier, toate trei statutele acestea nefiind diferenţiate prea mult. Diferenţa o făcea locul unde te puteai aşeza la Curte, cu ocazia divanurilor domneşti. Din nefericire, locul acela a început să conteze imens încă de la începutul istoriei noastre.

Noi, prin străbunii noştri, n-am mai avut alte idealuri decât acela de a sta în fața. Ne-am vrut cât mai galonaţi şi, când nu ne-au mai ajuns demnitățile autohtone, am bătut cale lungă după demnități străine. Ne-am trimis copiii să lupte în armata polonă doar ca să putem deveni și șleahtici. Limba română, vorbită de poporeni, a prins să ne displacă, pentru că nu mai cadra cu unicitatea noastră nobiliară. Un boier adevărat vorbea polona, ca să i se vadă rasa, un cleric – slavona sau greaca. Mai târziu,

când fanarioții, ca emisari ai Porții otomane, au prins să facă impresie, s-a generalizat folosirea limbii lui Homer în saloanele aristocrate. Copii de boier nu se mai numeau Ion, ci Ian, Ivan sau Ianacache. Gavril ot Lucavăț se transformă în Gabriel Lukaviecki, Postelnicescul în Postelnicovici. Parvenitismul, cu toate relele lui, a creat două noi identități deturnate, românii și nobilimea cosmopolită, inclusiv clerul, care și el era nobil și cosmopolit.

Românii nu aveau, în mod obligatoriu, sânge daco-roman în vene. Românii erau cei care vorbeau românește, lumea satelor, mai mult sau mai puțin oprimată.

Nefiind istoric, ci doar un individ care nu vrea să mai creadă orbește în orice, mă pripesc și devansez panicat evoluția firească a evenimentelor.

Odată cu întemeierea statului feudal Moldova, trebuia desemnat și un teritoriu statal, cu granițe precise, care să fie lăsate moștenire urmașilor. Înspre vest, erau munții și, dincolo de munți, catolicismul, înspre sud. Marea Neagră și statul fraților noștri munteni constituiau, deocamdată, granițe sigure și stabile. Înspre răsărit și înspre nord, zone în care statele abia se înființau sau treceau prin frământări în a-și consolida propria lor identitate, cum e cazul Poloniei, granițele trebuiau stabilite sau negociate.

Nu ne-am lăcomit la pământul altora așa că nimeni, în primele patru-cinci veacuri de la întemeiere, nu ne-a contestat granițele teritoriului nostru statal. Dimpotrivă, ele au fost reconfirmate, fără obiecții, de toate

tratatele internaționale care s-au încheiat ulterior.

O singură corecție s-a adus, la 1400, hotarului stabilit de Bogdan I, când Ivașco, fiul lui Petru Mușat, a promis în scris, pe 25 martie, că va reda regelui polon Țara Sepenicului, cu cetățile care sunt în ea, după vechea graniță. În rest, n-au fost probleme. De pildă, în 1433, decembrie 13, Regele Vladislav al Poloniei stabilește hotarul moldo-polon în următorii termeni: „Iar între aceste orașe (Țețin și Hmcelov) va fi această graniță veșnică: noi întâi între orașul nostru Sniatin și între Sepinți, care Sepinți aparține Moldovei, pe acestea le desparte râul Colacin. Iar de la râul Colacin, drept peste câmpia Bolohovului, până la râul cel mare Dnistru, mai sus de satul Potoc, care sat Potoc aparține Moldovei, și de la acest sat, în jos, pe Dnistru, până la mare, aparține către Țara Moldovei... Iar Vascouții i-am lăsat lui Ștefan Voievod, către Țara Moldovei, cu toate câte aparțin acestui sat de demult. Zamostie și Vilaucea sunt între satele noastre. Iar din codrii Țării Moldovei cum au umblat hotarele de demult, tot așa vor umbla și acuma, în vecii vecilor”.

Tradiția hotarului continuă și în veacurile care urmează, cu ciudățenia că, în vreme ce boierii români se străduiesc să învețe slavona, slavii boieri poloni vorbesc latina cu o aceiași încrâncenare. Așa se face că, în decembrie 1504, despre hotar se scrie, la Cracovia: „Et sciat Dominus orator, quod limites anliqui et veri fuerunt et sunt circa Colaczino”.

Deci, rămân precum au fost, iar vechiul Colacin poartă un țanțoș nume latinesc, cu nășire polonă: Colaczi-

no.

În 1546, noiembrie 30, hotarul moldo-polon este și mai laconic reconfimat: „Limites antiqui conservobuntur”.

Cu trecerea timpului, hotarele noastre nu le-am mai negociat noi, ci alții. De pildă, în 20 iulie 1642, hotarnica a fost negociată de marele Mareșal al Poloniei și de Abaza Pașa, din partea Porții otomane. Ce-i drept, strămoșii lui Abaza Pașa s-au numit Abăza și au fost mari boieri moldoveni. Abaza Pașa, însă, este turc, tot așa cum, peste alte două veacuri, stră-strănepotul lui va fi lider al ultranaționaliștilor galițieni.

Hotarul moldo-polon, însă, spre deosebire de boieri și de hotarul moldo-turc, este cel bun, cel vechi: „Hotarul între Moldova și celelalte state străine începe la Bender, unde au fost puse două pietre între hotare care despart Moldova de Turcia și merge până la apa Nistrului, pe care am fixat-o să fie hotar, cum a fost și până acum. Mai departe începe hotarul între Polonia și Moldova, de la un izvor, din care curge pârâul Colacinul, care se varsă în apa Prutului și, de la acel pârău, cale de o oră depărtare, începe alt pârău, zis Serafineţul, care se varsă în apa Nistrului; acest pârău, după care este numita localitatea, formează hotarul între Moldova p Polonia. De la Ceremuş, hotarul merge prin munţii unguregti. până la părâul Ceremuşul Negru, care se varsă în apa Prutului. Pe cursul acestui pârâu merge hotarul Moldovei cu Polonia și cu celelalte ţări străine”.

Părăsind micul său cnezat din Maramureș, unde, vorba înscrisurilor vremii, era „loc strâmt” și, mai devreme sau mai târziu, ar fi fost strivit de unguri, părăsind, deci, valea Moiseilor și venind în Moldova, cneazul Bogdan a făcut o afacere bună. Autohtonii, cărora le-a respectat libertatea în limitele răzeșismului, l-au primit bine, iar Biserica Ortodoxă l-a sprijinit fără rezerve. N-aş crede că Bogdan a trecut în Moldova așa, doar din spirit de aventură, cu vreo trei sute de călăreți, și că localnicii l-ar fi acceptat ca Domn impresionați de măreția alaiului. Despre o conștiință de neam, care să justifice legitimarea voievodului, nici măcar nu poate fi vorba, pentru că nu se născuseră încă nici masonii, care să inventeze termenul acesta cu mare forță în manevrarea maselor. În consecință, este de presupus că Bogdan a fost chemat să organizeze statul, de către singura forță autentică existentă în Moldova acelei vremi, de Biserica Ortodoxă, cea pe care o respecta, cu un secol și ceva înainte, chiar și episcopul catolic Grigorie.

Întemeierea și organizarea statului feudal Moldova s-a făcut într-o perioadă relativ scurtă, ceea ce demonstrează un existent dc organizare pe structura unui existent ocupațional foarte bine conturat. Resursele economice ale țării depășeau cu mult, însă, capacitatea de a le valorifica, așa că statul, încă de la începuturile sale, îi primește cu înlesniri pe toți pribegii lumii cunoscute, ba mai și trimite emisari prin țările megieșe, care să cheme lume străină să se așeze în Moldova.

Colonizarea cu străini are efecte de două ori benefice: în primul rând, se dezvoltă economia și statul pros-

peră, iar în al doilea rând, străinii aceia adoptă identitatea localnicilor cu toată dragostea și credința, cum s-a întâmplat, de pildă, cu armenii, rămași fără patrie după înfrângerea viteazului Rafi-Beg, dar descoperind în Moldova o patrie generoasă, care le îngăduia să-și pună în valoare calitățile lor înnăscute de comercianți. Pe parcursul veacurilor care au urmat, armenii nu și-au trădat niciodată patria adoptivă. Iar când s-a găsit şi printre ei un trădător, deja trădarea devenise o regulă pentru jumătate din numărul autohtonilor.

La nici patruzeci de ani de la al doilea descălecat. Moldova avea o nouă capitală și pusese temelie pentru cea mai falnică cetate a ei, Suceava.

Pe 10 februarie 1388, în zi de început de săptămână, Petru Mușat scrie lui Vladislav, „rege al Poloniei, stăpânitor al Lituaniei și al Rusiei și domn al mai multor țări", ca să-i dea de știre că i-a trimis un împrumut de 3.000 ruble de argint și nu de 4.000, cum conveniseră anterior și cum scrie în zapisul pe care îl posedă și pe care îl va returna în clipa în care i se va trimite altul nou, în care să figureze împrumutul real.

Scrisoarea se încheie cu localizare și dată: „Și s-a scris cartea în Cetatea Sucevei, luni, în prima săptămână a postului, sub pecetea noastră, în anul nașterii Domnului 1000 și 388".

După doi ani, pe 17 martie 1390, se semna la Suceava primul tratat politic și militar internațional, adică o convenție încheiată între trimișii lui Mircea cel Bătrân și

cei ai lui Vladislav II Jagielo, respectiv Roman Herițchi și Radius Gadchi – „din însărcinarea și porunca osebită a prea-vestitului principe, Domnul Mircea, Voievodul Țării Românești”, și domnii Gervasie de Dalewicz și Benko de Zabokruc, având, la rândul lor, „poruncă deplină și însărcinare osebită ca soli ai pea-luminatului principe, Domnul Vladislav. Vestitul rege al Poloniei”.

Negocierile au fost nu încununate de succes, astfel încât, în Convenția semnată de ambele părți, să se poată caligrafia: „Ne-am întâlnit cu rodnic spor în oraşul Suceava din părţile Moldovei, spre a cădea de acord asupra înţelegerii de nestrămutată prietenie între amintiţii noştri stăpâni”.

În mai puțin de o jumătate de secol de la întemeiere, stalul feudal Moldova demonstra o prosperitate care nu se explică decât printr-o tradiție ocupațională amplă și printr-o temeinică integrare în circuitul comercial est-european. Voievozii construiesc cetăți, biserici, mănăstiri, curți domnești și încă le rămân în visteria țării sume importante, cu care să poată împrumuta pe reprezentantul celei mai bine consolidate monarhii de dincoace de contraforturile Carpaților. Prosperitatea aceasta va dăinui până în vremea lui Bogdan cel Orb, ea fiind caracteristică și statului, și locuitorilor. Chiar și iobagii își puteau permite, sub Mușatini, să crească zeci de vite, pe care să le vândă, cu câștig bun, în iarmarocul de la Bistrița, cum se mărturisește, indirect, într-o scrisoare către bistrițeni, din vremea lui Bogdan cel Orb, asupra căreia voi reveni.

O epocă prosperă impune reguli noi. Cine are vrea

să aibă și mai mult și va lua măsuri să-și poată proteja comorile. În Moldova abia întemeiată existau resurse inepuizabile, dar care nu puteau fi valorificate din lipsa forței de muncă. Moldoveanul băștinaș nu și-ar fi părăsit niciodată ocina străbună, ca să se mute într-un oraș sau într-un sat nou. În plus, nici nu ar fi fost de dorit să se înceapă popularea unei zone prin depopularea alteia, cu scutire de bir și cu facilități pe câțiva ani.

Pentru întemeierea orașelor, voievozii aveau la dispoziție un popor fără țară, care visa să-și trăiască istoria de la un nou început, armenii. Urmașii viteazului Rafi-Beg, primul popor ortodox al Europei, sunt, practic, pe lângă românii maramureșeni, coautorii înființării statului feudal Moldova, spiritul lor comunitar înnăscut determinând apariția noilor orașe. Înălțarea unei biserici armene undeva, în calea unui drum comercial recunoscut, însemna întemeierea unui nou oraș. Fiecare oraș din Moldova este clădit pe aura luminoasă a unei biserici armenești. Într-o epocă în care bisericile, mănăstirile și misiunile franciscanilor de pe aliniamentul Siretului erau privite cu ostilitate și, în cele din urmă, arse și spulberate în cele patru vânturi, bisericile ortodoxe armenești sunt sprijinite și de Biserica Ortodoxă autohtonă, și de stat.

În 30 iulie 1401, deci la o jumătate de veac de la al doilea Descălecat. Alexandru cel Bun și fratele lui Bogdan încuviințează întemeierea unei episcopii armene în Moldova, cu reședința în Suceava, subordonând bisericile armene episcopului Ohanes. Documentul, întărit cu pecete domnească, s-a scris, ca și alte înscrisuri ale vremii, „cu mâna Bratei”. Eu înclin să cred că Brata nu era

un grămatic oarecare, ci Bogdan, fratele lui Alexandru cel Bun, adică „brat” („frate”, în slavonă).

Dincolo de privilegiul incredibil de a întemeia o episcopie proprie, armenii moldoveni beneficiază, din partea voievozilor, de o sumedenie de alte privilegii, care nu se pot explica decât printr-un rol major pe care ei l-ar fi jucat în întemeierea și consolidarea statului feudal Moldova. Pe Ion Armenciocul, Vodă „l-a iertat ca să nu dea nimic din casa lui din Suceava și din ceea ce ar cumpăra oricând din Țara Moldovenească, de asemenea să nu plătească nici o vamă” (1449, august 27). La fel, „casele din Suceava, unde este domiciliată armeanca Stana (să nu plătească) nici un fel de dare domnească, nici mare, nici mică, nici ceară” (1451, ianuarie 10). De aceleași privilegii au parte și negustorii din Suceava care, în 1476, acceptă dreptul civil liovean (armenesc), aceştia fiind: Iacob Armeanul, Toloc armeanul, Hulubei armeanul, Stepan ruteanul, Sadbet armeanul și Serchis armeanul.

Privilegiile respective urmăreau, fără îndoială, să-i determine pe armeni să rămână definitiv în Moldova, vocația lor de comercianți înnăscuți bucurându-se de notorietate, dar consfinţeau şi niște merite istorice în consolidarea statului. Vom mai întâlni, de-a lungul veacurilor, o mulțime de armeni, numiți din numărul mare al nenumiţilor, care au fost tot atât de buni români ca și românii din munţi, aflaţi acolo de dinainte de Descălecat.

Odată înființate de negustorii armeni, orașele au început să funcționeze de la sine, integrându-se vieții

comerciale est-europene, în baza unor principii economice și chiar a unor norme de drept moderne, principii și norme pe care le găsim definite în vasta corespondență purtată de Curtea Domnească a Moldovei cu înțelepții orașului Bistrița. Satele, însă, au o poveste mult mai complexă, ba chiar miraculoasă.

Primul înscris prin care se acordă dreptul de întemeiere a unui sat, de care am eu știință, este cel din 23 februarie 1453, prin care Alexandru Vodă acordă mănăstirii lui Iațco, unde era stareță Fevronia, dreptul de a înființa un sat pe moșia mănăstirească.

Legendarul Iațco, ctitorul mănăstirii din Ițcani, era, bineînțeles, armean.

Stareța Fevronia era împuternicită „să-și întemeieze sat în hotarul mănăstirii, unde îi va plăcea, și pe cine va chema, sau din țară străină, sau din Țara Leșească, sau din țara noastră, toți acești oameni, câți vor fi la această mănăstire, să fie slobozi să-și are și să-și semene grâul și să cosească fân din țarina târgului Suceava ca și oamenii târgoveți. Și, de asemenea, acești oameni să aibă slobozenie, fie că vor fi meșteri sau cojocari sau orice fel de meșteri, fie rus sau grec sau de orice alt fel de limbă, să nu dea acești oameni nici dare, nici posadă, nici iliș, nici la morile noastre să nu lucreze, nici la cetate, nici să nu dea deseatină la albine, nici din vii și nici altceva nimic să nu dea niciodată, în veci. Și, de asemenea, acești oameni să fie slobozi și să umble în bunăvoie cu oale sau cu sare, sau după pește, fie că vor umbla cu marfă vie sau moartă, cu ce vor putea, pretutindeni în țara noastră, vânzând și

cumpărând, și prin târguri, și prin sate, iar vamă să nu dea nicăieri nici un groș, fie că vama este vândută, fie că este nevândută”.

Întemeierea de sate se făcea, de regulă, cu „oameni străini”, înscrisurile ulterioare interzicând amestecul autohtonilor, sub amenințarea cu „pedeapsa uliței”, de care vor avea parte străinii care îi vor accepta pe băștinași în satul lor. Atitudinea voievozilor se baza pe rațiuni de visterie. Localnicii erau plătitori de dări și este de presupus că, în cele din urmă, ar fi renunțat la „ocina străbună”, care nici nu le mai aparținea, pentru a deveni oameni liberi într-o nouă „slobozie”.

Noile sate adunau în vetrele lor polonezi, ardeleni, ucraineni, greci, ruși, care, în foarte scurt timp, învățau românește, limba care îi ajuta în activitățile de comerț și, totodată, limba nesperatei lor libertăți. Copiii lor se nășteau în limba română și își revendicau statutul de autohtoni, revendicându-și, în fond, statutul de oameni liberi. Și ei chiar erau moldoveni, erau și sunt români, pentru că etnia ți-o dă limba și civilizația în care te naști și crești, tot așa cum patria ți-o dă numai dragostea față de patria aceea.

Dintre toate meseriile de care avea nevoie capitala Moldovei acelei vremi, cea de cojocar se bucura de o atenție deosebită. De cojoc aveau nevoie și oștenii, și negustorii, și oamenii de fiecare zi. Suceava era un oraș al cojocarilor și este de presupus că asta fusese și în vechime. Pe vremea aceea, și cojocul, și cojocarul erau definiți prin cuvântul de origine maghiară „suci”, folosit,

cu aceleași sensuri și astăzi în Ardeal. Deci Suceava era orașul sucilor. Oare nu cumva de aici, de la această ocupație de bază, cândva, îi vine și numele?

Vechile zapise, ispisoace, danii, scrisori și înscrisuri, dincolo de farmecul pe care îl degajă, pot aduce în contemporaneitate o lume spre care privim cu nostalgie, fără să bănuim că lumea aceea nu diferă de cea de azi. Citind cu patimă vechile documente, am căutat doar crâmpeiele de viață și, eventual, adevărurile care, cu bună ştiinţă, nu ni s-au spus.

Istoria are vicleșugurile ei, se păzește să rostească adevăruri care pot fi interpretate în beneficiul altora. Popoarele nu câștigă niciodată nimic din astfel dc interpretări. Popoarele își sacrifică doar generații întregi pentru bunăstarea celor care, ocârmuindu-le, fac o afacere ca oricare alta, dar incomparabil mai profitabilă. De fapt, asta este singura idee pe care vreau s-o slujesc, scriind această carte, ideea că mie, deci și dumneavoastră, nu mi-i nimeni dușman, cu excepția celui care nu mă lasă cu nici un chip să trăiesc după cum mă îndeamnă sufletul, liber și cinstindu-l pe Dumnezeu, pe Cel care m-a creat pentru a-l descoperi ca libertate.

TĂBĂLĂEŞTI

(pe Crasna, fostul Tămiceşti,
comuna Buneşti-Avereşti, Vaslui).

1492, martie 17: Întărit de Ştefan voievod pitărelului Coste, care cumpărase, cu 70 zloţi tătăreşti, de la Costea, nepot lui Dieniş solul, „a sa dreaptă ocină, un sat pe Crasna, anume Tămiceşti”[1]. Hotarul, din veac.

1625, octombrie 6: Zapis de mărturie prin care fraţii Rusul, Ionaşco, Părasca şi Sofronie, feciorii Nastii scriu despre „cum au vândut parte din sat din **Roşiori** (comuna Buneşti, Vaslui) a Nastii, jumătate de bătrân, jupânesei Antimii, drept un bou ş-o vacă cu viţel, dinainte a oameni buni, anume: Cârste, popa, Ştefan, diacul de **Armăşene** (Armăşeni, comuna Băceşti, Vaslui), Burghele, diac de **Tăbălăeşti** (comuna Băceşti, Vaslui), Costantin de Roşiori şi Platon de acolo”[2].

1644, septembrie 5: Bogza călugărul dă, „pentru sufletul părinților lui... lui Dumitru uricarul, fratele lui Mândrea din **Ghieban** (Bibarțu, comuna Boțești, Vaslui), o bucățea de ocină din satul **Todireşti** (comuna Codăești, Vaslui), însă partea lui ce se va alege... / Și în această tocmeală s-au întâmplat popa Gavril din **Tăbălăești** (comuna Bunești-Averești, Vaslui), Burghelea și Toader Beghiul din **Ciorăni** (comuna Blăgești, Vaslui). / Milos-

[1] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 110, pp. 219, 220

[2] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 376, p. 443

tive Doamne, ia şi ştie”[3].

1644, septembrie 5: Mândrea din **Bibarțu** (comuna Boțești, Vaslui) dă, „partea mea de ocină din sat de **Todirești** (comuna Codăești, Vaslui) fratelui meu Dumitru uricarul cu loc de iaz... dinaintea popii Gavril și a lui Burghelea din **Tăbălăești** (comuna Bunești-Averești, Vaslui) și dinaintea a mulți oameni buni”[4].

1654, februarie 16: Porunca dată de Gheorghe Ştefan voievod lui Dumitraşco ce-a fost pârcălab de **Gugeşti** şi lui Burghială (Burghelea) de **Tăbălăeşti**¸după ce „s-au pârât de faţă Pană, nepotul lui Drăguş, cu fata lui Baico, Nastasia, zicând Pană că-i împresoară Nastasia patea lui de ocină din **Hereni**, ce s-au chemat înainte **Muşeteşti**, partea Gligăi şi a lui Drăguş, iar Nastasia a arătat o mărturie de la nişte oameni, cum a cumpărat tată-său Baico acele părţi de la Ciurea, şi Ciurea nu se află nicăieri, nici la un uric, să aibă ocină cu Drăguş şi cu Gliga, deci domnia mea n-am crezut acea mărturie a Nastasiei, că scrie acolo mărturie şi pe Buhuş, şi iscălitura lui nu este, deci am dat învăţătură lui Racoviţă, logofătul cel mare, să trimită un om al dumisale acolo… deci voi să socotiţi cu oameni buni, de se va afla că este acel zapis adevărat şi se vor găsi niscari oameni dintre aceia ce scrie în zapis şi de vor lua cu sufletele lor cum este cumpărătură dreaptă, să-şi ţină unde spune zapisul, iar de

[3] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 415, pp. 397, 398

[4] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 416, p. 398

va fi într-alt chip, să lase moşia lui Pană în pace… şi să faceţi o mărturie, să ne daţi de ştire”[5].

1902: „**Tăbălăeşti**, comună rurală în partea de nord-est a plăşii Crasna, judeţul Fălciu, pe dealuri și văi. Se mărgineşte, la nord, cu comunele Botești și Averești; la sud, cu comuna Stroești; spre est, cu comunele Iepureni şi Duda, și la vest, cu Gugeşti. Este formată din satele: Tăbălăeşti, Valea Seacă și Manţul, cu o populație de 180 familii sau 265 suflete, Are o biserică şi o şcoală. Vite: 75 cai, 355 vite mari cornute, 197 porci şi 384 oi. Este udată de pârâul Crasna, ce trece prin mijlocul său. / **Tăbălăeşti**, sat în partea de nord a comunei Tăbălăești, așezat parte pe coasta dealului şi parte pe şesul Crasnei. Este reşedinţa comunei. Are o populaţie de 539 locuitori; o biserică veche, deservită de 1 preot şi 2 dascăli; o şcoală, înființată la 1864. Locuitorii sunt răzeși vechi”[6].

TĂBĂNEŞTI

(pe Nirnova, Lăpuşnam Moldova).

1589: Întărit de Petru voievod lui Ciobanu şi lui Grigore, care cumpără, cu 100 zloţi tătăreşti, de la Ileana, fata Soficăi, nepoata lui Văscan, strănepoata lui Iuga Pârjoltă, „din **Tăbăne** de pe Nirnova ot ţinutul Lăpuşnii,

[5] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 115, 116

[6] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 553

partea lor ce li se va alege”[7].

1770-1772: Satul **Tăbanul**, ţinutul Hotinului, ocolul Mijlocului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[8], **toată suma caselor: 27**. Rămân birnici: 27. / **Birnicii**: Panaite, argat / Vasile Brânzilă / Matei, rusul / Ilie Focșa / Ion / Tănase Duca / Ion Bălan / Costandin Stelia / Costin Văzdoagă / Simion Tortul / Vasile Păpușoi / Toader, călăraș / Constandin Robul / Vasile, olariul / Ursul fiul lui Giurgiul / Vasile Moșneguță / Ioniță Furgiu / Pavel al lui Rucic / Toader al vornicului / Lupul, vornic / Efrem frate vornicului / Apostul Groapă / Toader Hobăraș / Dumitru Nour / Simion fiul lui Borcarul / Ioniță Sotnic / Echia, căpitanul.

TABĂRA

(comuna Bivolari, Iaşi).

1643, ianuarie 15: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Gligorie din **Tabără** (Tabăra, comuna Bivolari, Iaşi), care cumpără, cu 20 lei de argint, de la Gheorghieş şi Aftenie, fiii lui Prodan din **Mihăilaşea** (Mihăilaşa, comuna Teleneşti, judeţul Orhei, Moldova), din ţinutul Orhei, „din a treia parte, a patra parte din satul **Seliştioară** (ţinutul Iaşi), pe Prut, în ţinutul Iaşilor, şi a treia

[7] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 14, pp. 23, 24

[8] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 157

parte din a patra parte din satul **Onceşti** (Coada Stâncii, comuna Bosia, Iaşi)"[9].

TĂBUCEŞTI

(sat pe Tutova, comuna Bogheşti, Vrancea).

1472, ianuarie 21: Întărit de Ştefan (cel Mare) voievod lui Cimbala, care primeşte uric pentru „partea ce trage din hotarul Tăbăceştilor"[10].

1774, iunie 26: Satul **Tăbuceştii**, ţinutul Putnii, ocolul Şuşiţii, după recensământul lui Rumeanţev[11], avea **toată suma caselor 9**. Scădere rufeturi 2: 2 slujitori. Rămân birnici 7. / **Bejenari ai mănăstirii Dragomirna**: Mirce sin (fiul) lui Baba / Ion din Cislău, muntean / Dumitraşco, muntean / Petre, muntean / Ion brat (frate) lui Petre, muntean / Ioniţă, muntean / Maftei, muntean. // **Rufeturi:** Dobre Spânul, muntean, slujitor / Necola din Varniţă, slujitor.

---

[9] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 15, pp. 18, 19

[10] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 180, p. 266

[11] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 297

TĂCMĂNEŞTI

(comuna Ştefan cel Mare, Vaslui).

1643, aprilie 28: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Apostol Cehan. Care cumpără, cu „trei cai, două vaci cu viţei, 20 ughi (ducaţi ungureşti) şi 14 stupi", de la Vasile Bolişor, în temeiul unui zapis de mărturie de la preotul Vasile, Toma, Dănăilă, Toader Pleşca, Vasile Cotea şi Necula din **Iveşti** (comuna Iveşti, Vaslui), „dreptele sale ocini din satul **Măreţei** (comuna Tanacu, Vaslui), din **Poeneşti** (comuna Poieneşti, Vaslui), din **Grumădzeşti** (comuna Tanacu, Vaslui), din **Fauri** (comuna Vutcani, Vaslui), din **Prigorceni** (comuna Văleni, Vaslui), din **Tăcmăneşti** (comuna Ştefan cel Mare, Vaslui), din **Petreşti** (comuna Văleni, Vaslui) şi din **Băileşti** (comuna Poieneşti, Vaslui)… / Şi la acestea, întărim lui Apostol Cehan şi altă parte din satul Prigorceni, cumpărată de la Loghina, fiica lui Bogze logofăt, şi de la fiul ei Orăş"[12].

1774, iulie 5: Satul **Tăcmăneştii**, ţinutul Vasluiului, ocolul Stemnicului, după recensământul lui Rumeanţev[13], avea următorii: **Birnici:** Vasile Vârlan. // **Aprozi:** Grigoraș Dudău.

1902: „**Tăcmăneşti** (Călugăreni), sat în partea de sud a comunei Bârzeşti, plasa Stemnicul, judeţul Vaslui,

[12] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 83, p. 89, 90

[13] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 233

situat pe coasta dealului Tăcmăneşti. Are o suprafaţă de 624 hectare, cu o populaţie de 74 familii sau 310 suflete; o biserică de lemn, făcută, între anii 1826 şi 1830, de locuitori. Vite: 67 vite mari cornute, 6 cai, 100 oi și 4 râmători. E străbătut, de vest, la est, de o râpă formată din scurgerea ploilor”[14].

TĂCOTENI

(lângă Forosna, raionul Novoseliţa, Ucraina).

1638, februarie 26: Nasta, fata lui Ivan Vartic, feciorul lui Varic şi al Taţei, fetei lui Ion din **Cicicani** (lângă Forosna, raionul Novoseliţa, Ucraina), mărturiseşte, prin zapis scris în faţa marilor boieri divaniţi, că s-a dat „ginerelui nostru, Ursului din Broşteni (Suceava) şi nepoatei mele Antemia, fata lui Grigorie, ca să mă grijească, să mă hrănească şi să mă îmbrace, până voi fi vie, şi după moartea mea să mă comânde cu toate pamenţile, cum se cade unui om mort, căci feciori n-am avut, nici s-au aflat alţi nepoţi… Şi le-am dat părţile mele de ocine, ce am avut de pe tătâne-meu, de pe Ivan Vartic, cât se va alege partea lui din **Tăcoteni** (lângă Forosna, raionul Novoseliţa, Ucraina), jumătate de sat, partea din sus, şi părţile ce am avut de pe maică-mea Taţea, fata lui Ion, din jumătate de sat din **Cicicani**, şi partea ei din **Cotela** (comuna Cotoala, raionul Briceni, Moldova), că

[14] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 553

este jumătate de sat, cu alţi fraţi, şi în **Forosna** (raionul Novoseliţa, Ucraina), şi în **Şerbeşti** (?), ce vor fi părţile mâne-mea, şi din **Bădroseni** (Bădroşeni, în ţinutul Hotin, Moldova), ce sunt în ţinutul Hotinului”[15].

1643, aprilie 9: Întărit de Vasile Lupu voievod Ursului vătaf, care primeşte uric pentru „a treia parte din trei părţi din satul **Nemeş** (lângă Bumbăta, judeţul Ungheni, Moldova), din ţinutul Iaşilor, la Prut, ce i le-a dăruit mătuşa sa Tudora, fiica Ambrohiei, jupâneasa lui Dumitraşco pitar… peste jumătatea satului **Tăcoteni** (lângă Forosna, raionul Novoseliţa, Ucraina), partea lui Ivan Vartic, şi peste partea Taţii din jumătate din satul **Cicicani** (lângă Forosna, raionul Novoseliţa, Ucraina) şi peste partea ei din **Cotela** (azi Soloninca Cotela, judeţul Edineţ, Moldova), cât se va alege din jumătatea satului, şi din **Forosna** (raionul Novoseliţa, Ucraina), din **Şărbenţi** (comuna Şărbăneţi, raionul Novaseliţa, Ucraina) şi din **Bădroseni** (ţinutul Hotin, Ucraina), partea Taţii, care i le-a dăruit soacră-sa Nastea, fiica lui Ivan Vartic”[16].

---

[15] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 249, p. 232

[16] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 71, p. 80

TĂCUTA

(prin Fofâşeşti, fostul sat Bomboteşti, azi Tăcuta, comuna Tăcuta, Vaslui).

Întărit, în **10 ianuarie 1495**, de Ştefan voievod, fraţilor Vasco, Mihul Bontea, Mihăilă şi Toderică al Dolhii, care cumpăraseră, cu 80 zloţi tătăreşti, de la Pătru Gârbovăţ, fiul lui Pantea, nepotul lui Petru, „ocina lui dreaptă, jumătate de sat pe Cuţitna, anume Fofâşeştii”[17]. Hotarul, din veac.

1503, octombrie 7: Menţionat de Ştefan voievod când întărea moşiile mănăstirii Dobrovăţ, drept danie domnească, „mănăstirea ce este la obârşia Dobrovăţului şi cinci sate pe Dobrovăţ: un sat Feteşti, alt sat Alexeşti, unde a fost Radul, al treilea sat Munteni, al patrulea sat Costiceni, unde a fost Andriaş, al cincilea sat Ostroveni”, cumpărate de Ştefan cel Mare, cu 1.500 zloţi tătăreşti, de la Crâstina, fiica lui Voislav, de la nepoata ei de soră Nastasia şi de la vara lor Vasutca, fiica lui Mihul, nepoţii lui Ivan Damianovici… Iar hotarul acestei mai sus scrise mănăstiri şi al satelor care ascultă de mănăstire, dintre Călugăreşti şi Tăcuteşti, să fie începând de la dumbrava din marginea pădurii, de la un tei însemnat şi o movilă săpată şi în sus prin făget, tot pe vârful dealului, la alt tei însemnat, tot pe acelaşi vârf şi la un stejar mare însemnat, pe acelaşi vârf şi peste bahnă până la capătul piscului, la

[17] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 154, pp. 287, 288

un stejar însemnat, şi pe acel pisc, pe vârful dealului, până la marginea altei bahne, la un fag însemnat, aproape de drum, şi, pe acelaşi vârf, până la obârşia Dobrovăţului Mic şi a pârâului Calinei, la un fag însemnat, lângă drum, şi, pe acelaşi vârf, la un fag însemnat, lângă drumul ce vine de la Ruleni, şi, pe acelaşi drum, până la Poiana Nastei, şi, pe vârf, prin poiană şi prin pădure, până la Poiana Mestecenilor, şi, prin acea poiană, la Poiana lui Lehaci, şi, prin acea poiană, la trei tei însemnaţi şi la marginea Poienii Cetăţelii, la un stejar mare însemnat care este lângă drumul ce vine de la Cuţitna, şi, pe acel drum, până la Poiana lui Mogoş, la un stejar însemnat, lângă drum, de acolo, întorcându-se pe marginea acelei poieni, pe obârşiile Dobrovăţului, la poiana celor şapte tei, şi, peste acea poiană, la un stejar mare îngemănat şi însemnat, apoi tot pe deal, pe la toate obârşiile Dobrovăţului, până la Dealul Mare, la movila cea mare a Ciurbeştilor, şi peste drum, pe deal, la obârşia Dobrovăţului şi a Pietroasei, până la obârşia Vasluiului, la un tei mare însemnat, lângă drumul ce merge de la Buciumi la mănăstirea Dobrovăţului, şi pe acel drum, în jos pe deal, la doi fagi însemnaţi, lângă drum, şi din nou pe vârf la vale, până la Poiana lui Andriaş, şi, pe vârf, prin acea poiană şi pădure, la cinci tei însemnaţi, la capătul făgetului, iarăşi pe la obârşia dumbrăvii, până unde se încrucişează drumurile pe valea Pribeştilor, la un stejar însemnat, şi apoi pe drumul cel vechi, pe marginea dumbrăvii, până la vârful dealului, la un stejar însemnat, lângă drum, şi, pe drumul dumbrăvii, până la capătul Dumbrăvii lui Pribici, la o movilă săpată, şi, pe deal în jos, la Movila Evvei, şi, pe deal, la Movila Tătarului, de la acea movilă la vale, pe vale, drept la matca Vasluiului,

pe matca Vasluiului, în jos, până la gura Dobrovăţului, unde cade Dobrovăţul în Vaslui. Acesta este hotarul mai sus scrisei mănăstiri şi al mai sus scriselor sate”[18].

1632, noiembrie 2: Întărit de Alexandru Iliaş voievod logofătului Dumitru Buhuş, care primeşte urice pentru „satul **Gâdinţii** (comuna Sagna, Neamţ) pe Siret, cu loc de mori la Siret şi la pârâul satului şi cu bălţi de peşte şi cu vii, şi cu pod umblător pe Siret, şi alt sat, anume **Criveştii** (comuna Strunga, Iaşi) sub Strungă, cu iaz şi cu mori şi cu vii, şi, în acelaşi hotar, seliştea **Răvăcanii** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), mai jos de Pietriş, şi seliştea **Găurenii** (azi Gura Văii, comuna Strunga, Iaşi) şi **Hotceştii** (lângă Strunga, Iaşi), şi a patra parte din satul **Movileni** (comuna Heleşteni, Iaşi), şi seliştea **Dădeştii** (inclus în Târgu Frumos, Iaşi), pe Sirca, cu loc de iaz şi de mori la Sirca, ce este în ţinutul Roman, şi a treia parte din seliştea **Plotuneştilor** (inclus în Târgu Frumos, Iaşi) şi jumătate din satul **Căcăceşti** (în Cârligătura, Iaşi) şi o bucată de pământ în hotarul **Târgului Frumos**, pe unde a însemnat şi a pus stâlpi Pătraşco Başotă logofăt… cu loc de iazuri şi de mori la amândouă Bahluţele, şi toate părţile lui, câte se vor alege, din satul **Tălhăreşti** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), cu iaz şi cu mori la Bahlui, şi nişte părţi din **Chiceră** (lângă Sârca, comuna Bălţaţi, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii, şi satul **Vavatieştii**, ce se numeşte **Bârleştii** (comuna Erbiceni, Iaşi), şi satul **Spinoasa** (comuna Erbiceni, Iaşi) pe Bahlui, cu iaz şi cu mori pe Bahlui, şi toate părţile de cumpărătură ce se vor alege din satul **Iurghiceni** (azi Erbiceni, Iaşi) şi din satul **Totoeşti** (comuna Erbiceni, Iaşi), de asemenea pe Bahlui,

[18] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 295, pp. 526-530

ce este în ţinutul Hârlău, şi un loc de mori şi de prisacă mai jos de **Pureciani** (la nord de Popricani, Iaşi), la Jijia, ce este în ţinutul Iaşi, şi catul **Cupcici** (numit apoi Cupcina, azi oraşul Kalininsk, raionul Ediniţa, Moldova) şi **Brătăşanii** (azi Brătuşenii Vechi, raionul Ediniţa, Moldova) pe Ciuhur, cu iaz şi moară pe Ciuhur, şi a patra parte din satul **Tribiseuţi** (comuna Trebisăuţi, raionul Briceni, Moldova), ce este pe Drabişte, cu jumătate de iaz şi cu moară pe pârâul Drabişte, şi a treia parte din satul **Costeşti** (comuna Duruitoarea, raionul Râşcani, Moldova), pe Prut, cu loc de iaz şi de moară la Ciuhur, şi de asemenea şi la Prut, cu loc de moară la **Dubase** (toponim în braniştea Bohotin) şi cu pod umblător peste Prut, şi toate părţile lui din satul **Dumeni** (comuna Văratic, raionul Râşcani, Moldova), mai sus de Costeşti, de asemenea pe Prut, şi jumătate din satul **Bozoviţă** (Buzoviţă, regiunea Cernăuţi, Ucraina) şi jumătate din satul **Răsteul** (Resteu-Atachi, regiunea Cernăuţi, Ucraina) şi toate părţile lui din satul **Tălmaceu** (Tălmaci, regiunea Cernăuţi, Ucraina), pe Nistru, ce este în ţinutul Hotin, şi satul **Măneştii** (lângă Brătila, comuna Helegiu, Bacău), şi jumătate din satul **Grozeşti** (azi Oituz, Bacău) pe Oituz, cu mori şi cu loc de pive şi de firistreu pe pârâul Oituz, şi cu loc de vie, şi cu grădini şi cu fâneţe la muntele ce se numeşte Munceii, ce este în ţinutul Trotuş, şi o parte de ocină din satul **Măstacănul** (Mastacăn, comuna Borleşti, Neamţ), peste Bistriţă, ce se va alege partea lui Hricicanul, cu loc de moară la pârâul satului şi cu loc de prisacă, ce este în ţinutul Bacău, şi satul **Neculeştii**, ce se numeşte **Trifeştii** (Neamţ), cu iaz şi cu mori la Pârâul Negru, şi toate părţile lui de cumpărătură, câte se vor alege, din satul **Româneşti** (lângă Trifeşti, Neamţ), de asemenea pe

Pârâul Negru, cu loc de iaz şi de mori pe Pârâul Negru, de asemenea şi pe pârâul Brănişterilor, ce este în ţinutul Neamţ, şi satul **Potropopeştii** (Potropopeşti, comuna Tăcuta, Vaslui), şi nişte părţi de ocină, câte se vor alege, din satul **Olăşei** (comuna Tăcuta, Vaslui), şi alte părţi de asemenea cumpărătură din satul **Bomboteşti** (azi Tăcuta, Vaslui), pe pârâul Cuţitna, cu mori şi cu loc de pive la pârâul Cuţitna"[19].

1902: „**Tăcuta**, comună rurală în partea de nord a plășii Mijlocul, judeţul Vaslui, la 41 km de oraşul Vaslui și la 9 km de Codăești, reşedinţa plăşii, situată parte pe deal, parte pe văi. E formată din satele: Tăcuta, Cujba, Potropeşti, Ruleni, Pripoarele și Focșasca, pe o întindere de 3.603 hectare, cu o populaţie de 298 familii sau 1.396 suflete. Are 4 biserici, deservite de 1 preot şi 2 eclesiarhi, o şcoală; 2 iazuri; o velniță şi 4 cârciumi, Comerţul se face de 4 persoane, Locuitorii posedă: 65 pluguri și 120 care cu boi, 16 pluguri şi 26 căruţe cu cai; 77 stupi cu albine. Vite: 720 vite mari cornute, 1293 oi, 2 capre, 131 cai și 137 râmători. / **Tăcuta**, sat și reşedinţa comunei Tăcuta, la estul comunei, situat între dealurile Dumaşti și Larga, pe o suprafaţă de 2.150 hectare, cu o populație de 133 familii sau 741 suflete. Are o biserică, deservită de 1 preot și 2 eclesiarhi, făcută de fostul proprietar al moșiei, Gh. Sturdza; o şcoală, înfiinţată la 1867; 2 mori; o fabrică de spirt; 3 cârciumi și 1 iaz. Vite: 337 vite mari cornute, 1.072 oi, 44 cai și 84 râmători. Locuitorii posedă: 26 pluguri şi 62 care cu boi, 6 pluguri și 16 căruţe cu cai"[20].

---

[19] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 234, pp. 289-292

[20] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 553, 554

TĂISTRENI

(pe Miletin, azi Câmpeni, comuna Prăjeni, Botoşani).

1616, august 20: Ionaşcu Stroici, fiul lui Lupul Stroici şi al Pascalinei, dăruieşze mănăstirii Dragomirna „ale noastre drepte moşii şi cumpărături, satul **Dujeştii**, de la ţinutul Hârlău, satul **Tăistreanii**, de la ţinutul Dorohoi, satul **Broscăuţii**, din ţinutul Cernăuţului, cu 2 fălci de vie de la Cotnari, lâmgă Rediul domnesc”[21].

1616, septembrie 20: Întărit de Radul voievod mănăstirii Dragomirna, care primeşte ispisoc pentru „ale sale drepte ocini şi miluiri, care i le-a dat pentru sufletul său răposatul Lupul Stroici, satul **Dujeştii**, de la ţinutul Hârlău, satul **Tăistreanii**, de la ţinutul Dorohoi, **Bărsăneştii** şi **Dimideanii**, de la ţinutul Dorohoiului, **Broscăuţii** din ţinutul Cernăuţului… / şi iarăşi siliştea numită **Grăbeşti**, de la ţinutul Hârlăului, pe apa Sitnoi, care a fost pusă chizeş, pentru 600 ugri de fiii lui Drăgan logofăt, toader şi Iuraşco, care au rămas datori în visteria domnească cu 600 ugri din o deseatină de albine din ţinutul Sucevei, în zilele lui Eremia vodă, şi a plătit din acea datorie”[22].

1638, august 20: Scrisoare de mărturisire a „egumenului Ghidion şi cu tot soborul de la sfânta mănăstire Dragomirna... pentru rândul a patru oameni, anume: Isacu Cotic, Goga, Alexa şi Latul, ce aceşti oameni

---

[21] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXIII, Iaşi 1895, pp. 54-58
[22] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXIII, Iaşi 1895, pp. 59-63

ne-au fost nouă vecini din satele sfintei mănăstiri, din **Nicşeani** (Nicşeni, comuna Nicşeni, Botoşani) şi din **Trăistreni** (comuna Nicşeni, Botoşani), şi au fugit, de câtăva vreme, din satele noastre prin slobozii şi în alte părţi, mers-au şi s-au aşezat în satele dumisale vornicului Şoldan, la Dorohoi: la **Dolniceni** (lângă Brăteni, azi Pădureni, comuna Dobârceni, Botoşani) şi la **Budeşti** (lângă Păltiniş, comuna Păltiniş, Botoşani). / După aceea am mers la dumnealui, la vornicul, şi l-am dodeit pentru aceşti vecini, să ni-i dea; dumnealui, ca un boiarin bun, nu ni i-a oprit, ci a zis să ni-i luăm, însă să le luăm şi cisla ce vor avea din satele dumisale. Iar noi, văzând că nu ni-i apără, că zice să ni-i luăm cu cislă (cotă parte din birul obştesc), cu tot, socotit-am cu tot soborul şi i-am lăsat să fie dumisale vecini, numai să ne fie dumnealui de vorbă pentru destule nevoi şi greutăţi ce vin asupra altor vecinaşi ce au rămas. Dumnealui Dumitraşco Şoldan, vornicul cel mare, ca un boiarin bun şi mult milostiv, ne-a făcut mult bine altor sătcele ce am avut şi le-a scăzut din cislă şi cu altă milostenie ne-a socotit la sfânta mănăstire”[23].

1640, octombrie 18: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod călugărilor de la mănăstirea Dragomirna, ca să „fie tari şi puternici a opri şi a ţine satul **Drujăştii** (lângă Zlătunoia, comuna Lunca, Botoşani) şi datul **Tăistrenii** (lângă Câmpeni, comuna Prăjeni, Botoşani); nimeni să nu aibă nici o treabă cu dânsele. / Aşijderea, şi voi, vătămani şi săteni din acele sate, să aveţi întru tot a asculta de dânşii, căci s-au pârât de faţă

---

[23] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 443, p. 422

cu feciorul lui Curt Celebii şi l-au rămas înaintea domniei mele”[24].

1656, iulie 16: Porunca dată de Gheorghe Ştefan voievod lui Mihai şi Florea din **Sontăneşti** (Soltăneşti sau Şoltăneşti, ţinutul Iaşi, raionul Nisporeni[25], Moldova), să meargă „la satul **Trăisteani** (pe Miletin, astăzi Câmpeni, lângă Lătăi[26], Botoşani), să alegeţi parte de ocină ce are acolo Ioan, dinspre alţi răzeşi, să i se ştie partea lui aleasă… să puneţi semne şi cum veţi afla mai cu dreptul să-i faceţi o scrisoare”[27].

1670, martie 20: Porunca dată de Duca voievod lui Gheoeghe din **Soltăneşti**, trimisul domnesc la **Trăisteani**, să cerceteze pricina de hotar dintre răzeşi, „că îmblă locul în trei bătrâni, deci unii şi-au arat pământurile, să le fie de hrană. Iftodie şi Vasile au arat moşia lor, iar alţi răzeşi le-au luat de a zecea… tu să ai a socoti, dimpreună cu oamwni buni, şi să le împarţi moşiile după cum au ţinut bătrânii, să ştii care sunt acolo şi de vor fi luat de a zecea fără de cale şi fără de ispravă… şi preum vei afla mai cu drept, să le faceţi mărturie”[28].

---

[24] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 472, pp. 463, 464

[25] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 237

[26] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 253

[27] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 216, 217

[28] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, p. 232

TĂISTRENI

(pe Cobolta, ţinutul Soroca, raionul Lazovsk, Moldova).

1622, ianuarie 12: Carte gospod (domnească) de la Ştefan Tomşa voievod, prin care dă de ştire „vătămanilor şi tuturor vecinilor din satul **Tăistreani** şi din satul **Târnăuca**, ce-s la ţinutul Sorocii, că domnia mea v-am dat ca să fiţi sfintei mănăstiri Voroneţ, cum aţi fost şi mai înainte vreme”[29].

1673, septembrie 17: Ispisoc de judecată de la Ştefan Petru voievod, după ce „s-au pârât de faţă doamna Ruxanda cu Ilie Moţoc pitarul, pentru nişte vecini din satul **Andreuţ** (sau Andrieuţi pe Dobruşa, ţinutul Soroca, raionul Floreşti[30], Moldova), zicând Ilie Moţoc pitarul că acei vecini i-a dat tatăl său Gheorghe Moţoc feciorului său Coste Moţoc spătarul, de i-a mutat în Andreuţ, care sat a fost dat zestre lui Gheorghe Moţoc. Deci acel sat s-a aflat că a fost selişte fără oameni, iar oamenii s-au aflat din **Tăistreni** (pe Cobolta, ţinutul Soroca, raionul Lazovsk[31], Moldova), mutaţi la Andreuţi. / Deci noi n-am crezut şi am făcut carte la pârcălabii de Soroca, de au strâns oameni, de i-au întrebat cum ştiu de rândul acelor oameni. Deci ei au mărturisit cu sufletele lor precum acei oameni au fost ai lui Gheorghe Moţoc, tatăl lui Ilie Moţoc

---

[29] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXIII, Iaşi 1895, pp. 70, 71

[30] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 17

[31] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 253

din satul **Trăisteni** (!), şi i-a dat feciorului său, lui Coste Moţoc spătarul, de i-a mutat în **Andreuţ**… Deci am dat rămas pe doamna Ruxanda”[32].

TĂLĂBEŞTI

(comuna Fundeni, Galaţi).

1586: Întărit de Petru (Şchiopul) voievod Salomiei, jupânesei lui Năbădaico, ce-a fost vornic mare, fetei Vucina, feciorilor Saftei, feciorilor lui Nicoară Capotă şi tuturor nepoţilor Stanei, care primesc ispisoc pentru „jumătate de sat din **Tălăbeşti**, din partea de jos, ce este pe Bârlad, şi le-a fost schimbătură cu răposatul Movilă, marele logofăt, drept jumătate de sat **Crăsnicovţa**, partea de jos, din dresele de împărţeală ce au avut ei de la bătrânul Petru voievod”[33].

1590: Carte de împuternicire, dată de Petru (Şchiopul) voievod diacului Murgoci „spre aceea ca să fie tare şi puternic a-şi ţine în al său hotar satul **Tălăbeştii**, de către **Tomceşti** şi de către **Gârleşti**, peste Bârlad, până în Siret, pe unde a fost hotarul cel botrân; iar cine va semăna sau va cosi, el să aibă a lua tututor dijmă”[34].

1597, mai 27: Carte de împuternicire, dată de Eremia Moghilă voievod fostului pârcălab Murgoci şi

[32] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XI, Iassi 1889, pp. 282, 283

[33] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 189, 190

[34] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, p. 17

răzeşilor săi, „pe aceea ca să fie el tare şi puternic a-şi ţine al tău drept hotar, satul **Tălăbeşti**, de către **Tonceşti** şi de către **Gârleşti**, peste Bârlad, pe unde le-a fost hotarul cel bătrân”[35].

1632, septembrie 1: Porunca lui Alexandru Iliaş voievod, dată fostului stolnic Cârjeu şi fostului vătaf Burdugan, după ce „s-au jeluit sluga noastră Dumitru pârcălabul şi sluga sa Ursul, cu toate seminţiile lor pe sat pe **Toceşti** (comuna Fundeni, Galaţi), zicând că-i împresoară hotarul satului lor, al **Tălăbeştilor** (comuna Fundeni, Galaţi), de între Sireturi, cu hotarul satului Toceşti… mergeţi acolo să socotiţi cum va fi mai cu dreptate, să hotărâţi şi să stâlpiţi”[36].

1637, iulie 11: Stolnicul Dumitraşcu face hotarnica satului **Mărceşti** al marelui cămăraş Iorga, din porunca lui Vasile Lupu voievod, „din apa Siretului, până în hotarul târgului Tecuciului, spre răsărit, şi în sus, până la hotarul **Oncenilor**. Prin câmp şi prin ţarine s-a tras cu funia: aflatu-s-au 14 funii şi jumătate, funie măsurată cu stânjenul de 30 de stânjeni şi stânjenul de om mijloc. Iar de lângă biserică se mai strâmtează locul, s-au aflat 13 funii şi a patra parte de funie, şi iarăşi funie de 30 de stânjeni. Iar prin selişte satului s-a aflat parte dumisale Iorgăi cămăraşului 7 funii şi jumătate. Până în marginea luncii s-au socotit vatră de sat, iar în sus, lunca a rămas neîmpărţită; când se va împărţi, să fie pădurea jumătate a cămăraşului, iar jumătate a satului Mărceşti, de prin seliştea satului, prin sat, pe unde locuiesc Mărceşti. Satul

---

[35] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, p. 53

[36] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 191, p. 249

s-a venit cămăraşului celui mare, Iorgăi, 7 funii şi jumătate, cu vii, cu pomăt, cu tot venitul. Şi s-a stâlpit şi s-au pus pietre din hotar în hotar. Şi când s-a hotărât au fost de faţă hânsarii şi pârcălabii de **Tecuci**, anume Ghine pârcălabul, Radul pârcălabul, Andrei Hudumance zis Costis, Neagoe izbaşa de **Pârliţi** (lângă Mărceşti şi Tecuci, Galaţi), Ionaşco Buz, Dima şi Avram din **Ionăşeşti** (comuna Nicoreşti, Galaţi), Lazer, Isac ginerele Goei, Puia, Zahanu şi Constandin din **Furceni** (comuna Cosmeşti, Galaţi), Vâlcu, Ionaşcu Robul, Găiceanu, Ţugurlan, Pădure, Lupul, Vâlcul Oprei, Pătraşcu, Duluman, Zboghez şi Damaschin din **Mărceşti** (comuna Cozmeşti, Galaţi), Irimie şi Gligorce din **Onceni** (comuna Cozmeşti, Galaţi), Nicoară din **Tălăbeşti** (comuna Fundeni, Galaţi)”[37].

TÂLHĂREŞTI

(lângă Erbiceni şi Târgu Frumos, comuna Erbiceni, Iaşi).

1625, ianuarie 8: Porunca lui Radul voievod, după jeluirea lui Sturdzea diac şi a unchiului său Sava Pepelea din **Tâlhăreşti** împotriva lui Dumitraşco Şeptilici, care „a luat o parte de ocină în sat, în **Slăvniceni**, care parte a fost a mătuşii lor Anastasiei a Pinţii şi acum o ţine Şeptilici, zicând că o au cumpărat şi sunt mai aproape nepoţi Sturdzea cu Sava Pepelea decât Dumitraşco Şeptilici”, de

[37] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 148, p. 139

a se opri „acea parte de ocină ce a fost a Pinţii, din sat şi din heleşteu, ce se va alege partea ei, ca să n-aibă Şeptilici nici o treabă, ci să-i întoarcă banii Sturdzea cu Pepelea”[38].

1632, noiembrie 2: Întărit de Alexandru Iliaş voievod logofătului Dumitru Buhuş, care primeşte urice pentru „satul **Gâdinţii** (comuna Sagna, Neamţ) pe Siret, cu loc de mori la Siret şi la pârâul satului şi cu bălţi de peşte şi cu vii, şi cu pod umblător pe Siret, şi alt sat, anume **Criveştii** (comuna Strunga, Iaşi) sub Strungă, cu iaz şi cu mori şi cu vii, şi, în acelaşi hotar, seliştea **Răvăcanii** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), mai jos de Pietriş, şi seliştea **Găurenii** (azi Gura Văii, comuna Strunga, Iaşi) şi **Hotceştii** (lângă Strunga, Iaşi), şi a patra parte din satul **Movileni** (comuna Heleşteni, Iaşi), şi seliştea **Dădeştii** (inclus în Târgu Frumos, Iaşi), pe Sirca, cu loc de iaz şi de mori la Sirca, ce este în ţinutul Roman, şi a treia parte din seliştea **Plotuneştilor** (inclus în Târgu Frumos, Iaşi) şi jumătate din satul **Căcăceşti** (în Cârligătura, Iaşi) şi o bucată de pământ în hotarul **Târgului Frumos**, pe unde a însemnat şi a pus stâlpi Pătraşco Başotă logofăt… cu loc de iazuri şi de mori la amândouă Bahluţele, şi toate părţile lui, câte se vor alege, din satul **Tălhăreşti** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), cu iaz şi cu mori la Bahlui, şi nişte părţi din **Chiceră** (lângă Sârca, comuna Bălţaşi, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii, şi satul **Vavatieştii**, ce se numeşte **Bârleştii** (comuna Erbiceni, Iaşi), şi satul **Spinoasa** (comuna Erbiceni, Iaşi) pe Bahlui, cu iaz şi cu mori pe Bahlui, şi toate părţile de cumpărătură ce se vor alege din satul **Iurghiceni** (azi Erbiceni, Iaşi) şi din satul

[38] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 256, p. 324

Totoeşti (comuna Erbiceni, Iaşi), de asemenea pe Bahlui, ce este în ţinutul Hârlău, şi un loc de mori şi de prisacă mai jos de **Pureciani** (la nord de Popricani, Iaşi), la Jijia, ce este în ţinutul Iaşi, şi catul **Cupcici** (numit apoi Cupcina, azi oraşul Kalininsk, raionul Edinița, Moldova) şi **Brătăşanii** (azi Brătuşenii Vechi, raionul Edinița, Moldova) pe Ciuhur, cu iaz şi moară pe Ciuhur, şi a patra parte din satul **Tribiseuţi** (comuna Trebisăuţi, raionul Briceni, Moldova), ce este pe Drabişte, cu jumătate de iaz şi cu moară pe pârâul Drabişte, şi a treia parte din satul **Costeşti** (comuna Duruitoarea, raionul Râşcani, Moldova), pe Prut, cu loc de iaz şi de moară la Ciuhur, şi de asemenea şi la Prut, cu loc de moară la **Dubase** (toponim în braniştea Bohotin) şi cu pod umblător peste Prut, şi toate părţile lui din satul **Dumeni** (comuna Văratic, raionul Râşcani, Moldova), mai sus de Costeşti, de asemenea pe Prut, şi jumătate din satul **Bozoviţă** (Buzoviţă, regiunea Cernăuţi, Ucraina) şi jumătate din satul **Răsteul** (Resteu-Atachi, regiunea Cernăuţi, Ucraina) şi toate părţile lui din satul **Tălmaceu** (Tălmaci, regiunea Cernăuţi, Ucraina), pe Nistru, ce este în ţinutul Hotin, şi satul **Măneştii** (lângă Brătila, comuna Helegiu, Bacău), şi jumătate din satul **Grozeşti** (azi Oituz, Bacău) pe Oituz, cu mori şi cu loc de pive şi de firistreu pe pârâul Oituz, şi cu loc de vie, şi cu grădini şi cu fâneţe la muntele ce se numeşte Munceii, ce este în ţinutul Trotuş, şi o parte de ocină din satul **Măstacănul** (Mastacăn, comuna Borleşti, Neamţ), peste Bistriţă, ce se va alege partea lui Hricicanul, cu loc de moară la pârâul satului şi cu loc de prisacă, ce este în ţinutul Bacău, şi satul **Neculeştii**, ce se numeşte **Trifeştii** (Neamţ), cu iaz şi cu mori la Pârâul Negru, şi toate părţile lui de cumpărătură, câte se vor alege, din

satul **Româneşti** (lângă Trifeşti, Neamţ), de asemenea pe Pârâul Negru, cu loc de iaz şi de mori pe Pârâul Negru, de asemenea şi pe pârâul Brănişterilor, ce este în ţinutul Neamţ, şi satul **Potropopeştii** (Potropopeşti, comuna Tăcuta, Vaslui), şi nişte părţi de ocină, câte se vor alege, din satul **Olăşei** (comuna Tăcuta, Vaslui), şi alte părţi de asemenea cumpărătură din satul **Bomboteşti** (azi Tăcuta, Vaslui), pe pârâul Cuţitna, cu mori şi cu loc de pive la pârâul Cuţitna"[39].

1633, noiembrie 25: Întărit de Moise Moghila voievod diacului Sturza, care primeşte în dar, de la mătuşa lui Nastasia Pinţa, fiica lui Vlad vameşul, sora Odochiei Pepeloae, „toată partea ei ce a avut-o din satul **Tâlhăreşti** (sat pe Hârlău, lângă Târgu Frumos, Iaşi), pe Ursoae, şi toată partea nepotului ei Isac, fiul lui Gorcea, fiindcă Isac a vândut alte părţi de ocină, din satul **Brânzeni** (comuna Brânzeni, raionul Ediniţa, Moldova), şi din satul **Hancăuţi** (Hincăuţi, comuna Hincăuţi, raionul Ediniţa, Moldova), şi din **Oneşti** (sat pe Ciuhur, Moldova), din ţinutul Hotin"[40].

1634, ianuarie 25: Întărit de Moise Moghila voievod diacului Sturza, care primeşte urice pentru cumpărăturile sale din vremea lui Ştefan Tomşa voievod, „din jumătate de sat **Tâlhăreşti** (lângă Erbiceni, comuna Erbiceni, Iaşi), dintr-a treia parte a zecea parte, şi satul **Şăndrenii** (lângă Erbiceni, comuna Erbiceni, Iaşi), iarăşi ce-i pe Ursoaia, în ţinutul Hârlăului, care i-a fost cumpărătură unchiului său, lui Pepelea fost logofăt, de la Gavril

---

[39] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 234, pp. 289-292

[40] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 415, pp. 520, 521

Grama diacul şi de la Ionaşco, feciorul Drăghinii, nepot lui Pilat, drept 200 zloţi… / şi altă parte a satului **Tâlhăreşti** şi din sat de **Şăndreni**, ce le-a fost cumpărătură unchiului său Marco Pepelea, de la Ursul, feciorul Măricăi, nepot lui Gândac, strănepot Oancii, fecior lui Tălhariu, drept 36 taleri… / Şi iarăşi, o poiană, ce se numeşte **Ciorenii** (satul Cioreni, contopit cu Belceşti, comuna Belceşti, Iaşi), din ispisoc de cumpărătură ce a avut unchiul său Pepelea logofăt Aron vodă"[41].

1634, ianuarie 30: Întărit de Moise Movilă diacului Sturza, feciorul lui Sava Pepelea, şi fiului său Ştefan, care primeşte urice pentru „moşia ce-a avut strămoaşa lor Alba de la bătrânul Petru voievod… din jumătate de sat **Slăvniceni**, a treia parte, ce este pe Giurov, cu parte din eleşteu şi din bălţi şi din tot venitul. / Şi iarăşi… o parte de ocină de sat din **Tâlhăreşti**, din jumătatea de sat din jos, a şasea parte, şi din seliştea **Şăndrenii**, care acea parte de ocină au avut-o ei tocmeală cu Barnovschi vodă"[42].

1635, septembrie 26: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Văsian Ordzea de **Tălhăreşti** (comuna Erbiceni, Iaşi) şi lui Tomiţa de **Şătrăreni** (azi Jijia, comuna Albeşti, Botoşani), după ce s-a plâns căpitanul Macrii pe Ionaşco din **Giumătăţeni** (înglobat în Jijia, comuna Albeşti, Botoşani) şi pe fraţii lui, „zicând că-i împresură un loc de moşie din **Petreşti** (lângă Buimăceni, comuna Albeşti, Botoşani) şi că şi-a pus Ionaşco prisaca pe locul lui Macrii, iar Ionaşco a zis că unde şi-a pus prisaca a plătit pentru o moarte de om, de a dat 50 de boi, cum a

[41] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 39, pp. 42, 43
[42] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 42, p. 45

arătat un zapis domnesc, cum a plătit acea moarte de om, drept acel loc… iar voi să mergeţi la satele Petreşti şi **Iureşti** (comuna Todireni, Botoşani), să strângeţi oameni buni şi să socotiţi cu dreptul”[43].

1636, august 13: Carte de împuternicire dată de Vasile Lupu voievod vistiernicului Dumitru Buhuş „ca să fie tare şi puternic a lua a zecea din pâine, şi din fân şi din tot venitul… la sat la **Tălhăreşti** (comuna Erbiceni, Iaşi), anume de pe partea Misăilească şi de pe alte părţi. Aşijderea, din sat din **Iurghiceni** (azi Erbiceni, comuna Erbiceni, Iaşi), partea lui Băltag, şi a Bemeştilor şi a lui Fetion”[44].

1645, martie 31: Fraţii Pavăl Băzarca şi Cozma Duma au „căzut într-o greşeală, de am furat doi cai vornicului Iachim Bandur din **Iurghiceni**, şi ne-au prins de faţă şi au vrut să ne spânzure, Deci am căzut la dumnealui, spătarul Buhuş, de ne-a plătit capetele de la Iachim Bandur, şi a dat dumnealui doi cai”. Neavând cu ce plăti, cei doi fraţi dau lui Buhuş „partea de ocină din satul Iurghiceni, ce ni se va alege”, iar spătarul „ne-a mai dat o vacă tânără, de ne-am plătit din altă nevoie ce căzusem. / Şi ne-am dat noi moşia dinaintea lui Paţea din **Gârţeşti** (lângă Bârleşti, comuna Erbiceni, Iaşi), Vasile Pribagul şi Iusip ot **Totoeşti** (comuna Erbiceni, Iaşi), Romaşco, Balica şi Ştefan din **Tâlhăreşti** (comuna Erbiceni, Iaşi), Obrejie şi Miron din **Iurghiceni** (azi Erbiceni, comuna Erbiceni, Iaşi), Gligorie şi Dragosin ot **Bârleşti**

[43] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 246, p. 289

[44] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 478, pp. 538

(comuna Erbiceni, Iaşi) şi mulţi oameni buni”[45].

1645, octombrie 25: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „s-au pârât de faţă Toader, feciorul lui Isac, şi Vasile Negru cu Danul din **Tâlhăreşti** (comuna Erbiceni, Iaşi) pentru o parte de ocină din **Plopeni** (comuna Belceşti, Iaşi), zicând Toader că are cumpărătură de la Petrică, fratele lui Vasile Negrul, din a treia parte de sat, din partea de sus, jumătate, care parte a zis că i-a fost cumpărătură şi Petricăi, de la un unchi al său, iar Danul a dat seamă că n-a avut Petrică nici o cumpărătură de la nimeni, fără cât au avut ei moşie, acea a treia parte de sat. Deci pe acea parte au fost patru fraţi: doi au fost sterpi şi doi cu feciori. Deci se împarte acea a treia parte în două părţi. Deci jumătate din acel stâlp s-a aflat vândută lui Petrică. / Deci domnia mea le-am socotit lege: de va avea Petrică vreun dres de cumpărătură de la acel unchi al lor, el a vândut a sa cumpărătură, iar de nu va avea, el a vândut şi partea fraţilor săi… Deci au rămas Danul pe Vasile şi pe Toader la acea jumătate de stâlp ce a rămas nevândută”[46].

1646, iulie 17: Acsinia, fata Ilei, nepoata Leahului din **Cerghişeni** (Cerchejăni, comuna Suliţa, Botoşani), şi feciorul ei Gligorie vând lui Gligori Gancei, ginerele lui Ion, şi femeii sale Catrina, drept 95 de taleri, „o parte de ocină din satul Ceerghişeni, din jumătate de sat, din partea de jos, a treia parte… dinaintea lui Focşea, Popelea, popa Vasile, popa Toader, Ionaşco sin (fiu) popii Budăi, Cornea, Dumitru Drăcşan, Onaca, Ştefan Băican, Nuor

[45] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 43, pp. 35, 36

[46] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 232, pp. 184

feciorul lui Păcurar şi Dumitru feciorul lui Nuor din **Tălhăreşti** (lângă Sprânceana, comuna Erbiceni, Iaşi), Pavăl, Platon şi Gligorie Pârluş din **Silicicani** (Sălişcani, azi Silişcani, comuna Gorbăneşti, Botoşani)”[47].

TÂLHĂREŞTI

(azi Talpa, contopit cu Blândeşti,
comuna Suliţa, Botoşani).

1638, iulie 18: Vasile Lupu voievod întăreşte schimbul de moşii, făcut de Ştefan, fiul lui Popelea, nepotul lui Vlad vameşul din **Tâlhăreşti** (azi Talpa, contopit cu Blândeşti, comuna Suliţa, Botoşani), din ţinutul Hârlău, cu Neculai din **Ghireni** (comuna Coţuşca, Botoşani), fiul lui Albul, din ţinutul Dorohoi, schimb prin care Ştefan „a dat a noua parte, de jos, din jumătate din satul **Slăvniceni** (comuna Coţuşca, Botoşani), ce este în ţinutul Dorohoi, lui Nicolai din Ghereni pentru a noua parte din Tâlhăreşti, din partea de sus, ce a cumpărat-o de la Sturdzea, nepotul lui Vlad vameştu, pentru 60 de taleri bătuţi. / Şi de asemeni, Borotco şi Nacea, napoţii lui Vlad vameşul, au vândut dreapta lor ocină din satul Slăviciani, două părţi din a noua parte din jumătate de sat, lui Nicolae de Ghireni, pentru 36 taleri bătuţi. / Şi la tocmeală au fost Avram din **Lugăceni** (Lucăceni, azi Lukacivka, raionul Chelmenţi, Ucraina), Vartic din **Crăs-**

[47] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 444, p. 379

teşti (Cristeşti, comuna Durneşti, Botoşani), Neculai Grumadzu şi Pilipovschii”[48].

1645, noiembrie 14: Dumitru, feciorul lui Ursu din **Cherchijeni** (Cerghişeni, comuna Suliţa, Botoşani), din ţinutul Hârlăului, vinde logofătului Şeidir, pentru „2 boi, de mi-am ales din 6 boi… ce se va alege partea mea, şi cu toată voia mea şi ştirea tuturor fraţilor mei. / Şi în tocmeală au fost Nuor feciorul lui Păcurar, Onuca, Ştefan Beican, Vasile Ciopată din **Cherchijeni**, Ştefan Popele şi Ilie feciorul popii Budeai din **Tâlhăreşti** (azi Talpa, contopit cu Blândeşti, comuna Suliţa, Botoşani) şi mulţi oameni buni”[49].

1668, august 12: Carte de împuternicire, dată de Iliaş Alexandru voievod babei Mitrofana, ca „să fie tare a chema şi a soroci pe Ivaşco, feciorul lui Medelean din **Tâlhăreşti**, şi pe Platon, cumnatul lui Ivaşco, pentru urice de moşie, ce au luat Ivaşco şi Platon ăn tărie, de la această săracă babă Mitrofana. Pentru această să aibă a veni, de astăzi, miercuri, august în 12 zile, să fie de faţă în două săptămâni, să dea seama în faţa domniei mele, iar de nu vor veni la zi, să ştie că vom trimite un aprod, de-i va aduce cu ciubote”[50].

1774, iunie: Satul **Tâlhăreşti**, ţinutul Hârlăului, ocolul Jijiei, avea, după recensământul lui Rumeanţev[51], **toată suma caselor: 23**. Scădere rufeturi 14: 1 popă, 6

---

[48] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 420, pp. 400, 401

[49] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 246, pp. 193, 194

[50] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, p. 107

[51] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 245

scutelnici căpitanului Mihălachi Talpă, 2 scutelnici postelnicului Costandin Talpă, 2 scutelnici postelnicului Grigori Talpă, 2 mazili, 1 ruptaș. Rămân birnici 9. / **Birnici:** Vasili, vornic / Ilie sin (fiu) Dochiții / Toader, rus / Mihai / Andrei Fodor / Simion fiul lui Apostu / Ștefan zet (ginere) cioban / Sandu fiu lui murari / Luca fiu lui pas. // **Rufeturi:** Popa Andrei / Miron, pas la căpitanul Mihălachi Talpă / Grigori, plugar, tij (la fel) / Tudose, cioban, la fel / Grigori, cioban, la fel / Ioniță, slugă, la fel / Ioniță, argat, la fel / Ilie, rus, scutelnic la Costandin Talpă / Nistor, la fel / Simion, eșan, scutelnic la Grigori Talpă, postelnic / Ion Bălan, la fel / Căpitanul Mihălachi Talpă, mazil / Ursachi, căpitan, mazil / Ioniță Potronic, ruptaș.

TÂLHĂREŞTI

(azi Codreni, comuna Roşieşti, Vaslui).

1639, martie 11: Ştefan Pepele, feciorul Saftei din **Tâlhăreşti** (azi Codreni, comuna Roşieşti, Vaslui), vinde „jumătate de sat de **Culiceni** (comuna Tureatca, raionul Herţa, Ucraina), în ţinutul Hotinului, pe valea Drabiştei, din acea jumătate a treia parte, lui Ştefan Tăbanu de **Mihalcăuţi** (înglobat în Lukacivka, comuna Nelipovţi, raionul Chelmenţi, Ucraina)”[52].

[52] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 54, p. 61

TĂLMACI

(Tălmaceu, regiunea Cernăuţi, Ucraina).

1632, noiembrie 2: Întărit de Alexandru Iliaş voievod logofătului Dumitru Buhuş, care primeşte urice pentru „satul **Gâdinţii** (comuna Sagna, Neamţ) pe Siret, cu loc de mori la Siret şi la pârâul satului şi cu bălţi de peşte şi cu vii, şi cu pod umblător pe Siret, şi alt sat, anume **Criveştii** (comuna Strunga, Iaşi) sub Strungă, cu iaz şi cu mori şi cu vii, şi, în acelaşi hotar, seliştea **Răvăcanii** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), mai jos de Pietriş, şi seliştea **Găurenii** (azi Gura Văii, comuna Strunga, Iaşi) şi **Hotceştii** (lângă Strunga, Iaşi), şi a patra parte din satul **Movileni** (comuna Heleşteni, Iaşi), şi seliştea **Dădeştii** (inclus în Târgu Frumos, Iaşi), pe Sirca, cu loc de iaz şi de mori la Sirca, ce este în ţinutul Roman, şi a treia parte din seliştea **Plotuneştilor** (inclus în Târgu Frumos, Iaşi) şi jumătate din satul **Căcăceşti** (în Cârligătura, Iaşi) şi o bucată de pământ în hotarul **Târgului Frumos**, pe unde a însemnat şi a pus stâlpi Pătraşco Başotă logofăt… cu loc de iazuri şi de mori la amândouă Bahluţele, şi toate părţile lui, câte se vor alege, din satul **Tălhăreşti** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), cu iaz şi cu mori la Bahlui, şi nişte părţi din **Chiceră** (lângă Sârca, comuna Bălţaţi, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii, şi satul **Vavatieştii**, ce se numeşte **Bârleştii** (comuna Erbiceni, Iaşi), şi satul **Spinoasa** (comuna Erbiceni, Iaşi) pe Bahlui, cu iaz şi cu mori pe Bahlui, şi toate părţile de cumpărătură ce se vor alege din satul **Iurghiceni** (azi Erbiceni, Iaşi) şi din satul

Totoeşti (comuna Erbiceni, Iaşi), de asemenea pe Bahlui, ce este în ţinutul Hârlău, şi un loc de mori şi de prisacă mai jos de **Pureciani** (la nord de Popricani, Iaşi), la Jijia, ce este în ţinutul Iaşi, şi catul **Cupcici** (numit apoi Cupcina, azi oraşul Kalininsk, raionul Ediniţa, Moldova) şi **Brătăşanii** (azi Brătuşenii Vechi, raionul Ediniţa, Moldova) pe Ciuhur, cu iaz şi moară pe Ciuhur, şi a patra parte din satul **Tribiseuţi** (comuna Trebisăuţi, raionul Briceni, Moldova), ce este pe Drabişte, cu jumătate de iaz şi cu moară pe pârâul Drabişte, şi a treia parte din satul **Costeşti** (comuna Duruitoarea, raionul Râşcani, Moldova), pe Prut, cu loc de iaz şi de moară la Ciuhur, şi de asemenea şi la Prut, cu loc de moară la **Dubase** (toponim în braniştea Bohotin) şi cu pod umblător peste Prut, şi toate părţile lui din satul **Dumeni** (comuna Văratic, raionul Râşcani, Moldova), mai sus de Costeşti, de asemenea pe Prut, şi jumătate din satul **Bozoviţă** (Buzoviţă, regiunea Cernăuţi, Ucraina) şi jumătate din satul **Răsteul** (Resteu-Atachi, regiunea Cernăuţi, Ucraina) şi toate părţile lui din satul **Tălmaceu** (Tălmaci, regiunea Cernăuţi, Ucraina), pe Nistru, ce este în ţinutul Hotin, şi satul **Măneştii** (lângă Brătila, comuna Helegiu, Bacău), şi jumătate din satul **Grozeşti** (azi Oituz, Bacău) pe Oituz, cu mori şi cu loc de pive şi de firistreu pe pârâul Oituz, şi cu loc de vie, şi cu grădini şi cu fâneţe la muntele ce se numeşte Munceii, ce este în ţinutul Trotuş, şi o parte de ocină din satul **Măstacănul** (Mastacăn, comuna Borleşti, Neamţ), peste Bistriţă, ce se va alege partea lui Hricicanul, cu loc de moară la pârâul satului şi cu loc de prisacă, ce este în ţinutul Bacău, şi satul **Neculeştii**, ce se numeşte **Trifeştii** (Neamţ), cu iaz şi cu mori la Pârâul Negru, şi toate părţile lui de cumpărătură, câte se vor alege, din

satul **Românești** (lângă Trifești, Neamț), de asemenea pe Pârâul Negru, cu loc de iaz și de mori pe Pârâul Negru, de asemenea și pe pârâul Brănișterilor, ce este în ținutul Neamț, și satul **Potropopeștii** (Potropopești, comuna Tăcuta, Vaslui), și niște părți de ocină, câte se vor alege, din satul **Olășei** (comuna Tăcuta, Vaslui), și alte părți de asemenea cumpărătură din satul **Bombotești** (azi Tăcuta, Vaslui), pe pârâul Cuțitna, cu mori și cu loc de pive la pârâul Cuțitna"[53].

1770-1772: Satul **Tălmăceiu**, ținutul Hotinului, ocolul Nistrului, avea, după recensământul lui Rumeanțev[54], **toată suma caselor: 16**. Rămân birnici 16. / **Birnicii**: Iațcul / Simion, rus / Ștefan, cibotariul / Nicolae / Tudose / Ștefan Moșniagul / Ivan, pânzar / Ianțuc, pânzar / Iacob, rus / Vasile Caraolan / Luchian Mitfin / Ion Vijnig / Andrei zet (ginere) lui Hrior / Ostahe sin (fiu) Tănase / Toader brat (frate) lui / Ignat, vătăman.

TALPA

(Tâlhărești, azi Talpa, contopit cu Blândești, comuna Sulița, Botoșani).

1638, iulie 18: Vasile Lupu voievod întărește schimbul de moșii, făcut de Ștefan, fiul lui Popelea, nepotul lui Vlad vameșul din **Tâlhărești** (azi Talpa, contopit

[53] AȘSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, București 1971, doc. 234, pp. 289-292

[54] ACAD. ȘT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chișinău 1975, p. 138

cu Blândeşti, comuna Suliţa, Botoşani), din ţinutul Hârlău, cu Neculai din **Ghireni** (comuna Coţuşca, Botoşani), fiul lui Albul, din ţinutul Dorohoi, schimb prin care Ştefan „a dat a noua parte, de jos, din jumătate din satul **Slăvniceni** (comuna Coţuşca, Botoşani), ce este în ţinutul Dorohoi, lui Nicolai din Ghereni pentru a noua parte din Tâlhăreşti, din partea de sus, ce a cumpărat-o de la Sturdzea, nepotul lui Vlad vameştu, pentru 60 de taleri bătuţi. / Şi de asemeni, Borotco şi Nacea, napoţii lui Vlad vameşul, au vândut dreapta lor ocină din satul Slăviciani, două părţi din a noua parte din jumătate de sat, lui Nicolae de Ghireni, pentru 36 taleri bătuţi. / Şi la tocmeală au fost Avram din **Lugăceni** (Lucăceni, azi Lukacivka, raionul Chelmenţi, Ucraina), Vartic din **Crăsteşti** (Cristeşti, comuna Durneşti, Botoşani), Neculai Grumadzu şi Pilipovschii"[55].

1645, noiembrie 14: Dumitru, feciorul lui Ursu din **Cherchijeni** (Cerghişeni, comuna Suliţa, Botoşani), din ţinutul Hârlăului, vinde logofătului Şeidir, pentru „2 boi, de mi-am ales din 6 boi… ce se va alege partea mea, şi cu toată voia mea şi ştirea tuturor fraţilor mei. / Şi în tocmeală au fost Nuor feciorul lui Păcurar, Onuca, Ştefan Beican, Vasile Ciopată din **Cherchijeni**, Ştefan Popele şi Ilie feciorul popii Budeai din **Tâlhăreşti** (azi Talpa, contopit cu Blândeşti, comuna Suliţa, Botoşani) şi mulţi oameni buni"[56].

1803, **Condica liuzilor**: Satul **Slobozia lui Talpă** al lui Ioniţă Bănul avea 18 liuzi (oameni străini, care

---

[55] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 420, pp. 400, 401

[56] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 246, pp. 193, 194

plăteau doar proprietarului moşiei), care trăiau din lucrul pământului, plătind, pe sfert, 64 lei, iar anual 256 lei”[57].

1902: „**Talpa**, sat pe moşia cu acelaşi nume, comuna Lozna, plasa Berhometele, judeţul Dorohoi. Are o populaţie de 168 suflete; o biserică, cu hramul Sf. Mihail şi Gavril și Sfânta Treime, cu 1 palamar, mică, făcută din lemn, în 1777, de Teodor Volinschi, şi reparată, în 1860, de Ioan Volinschi. Râul Siretul curge pe hotar. Drumuri principale sunt: calea naţională Mihaileni-Botoşani şi drumul care duce la Zamostia şi la Grămeşti. Moşia se hotăreşte cu: Dobronăuţi, râul Siretul, Călineşti şi Lozna”[58].

TALPA

(Şerbeşti, înglobat în Talpa, comuna Bârgăoani, Neamţ).

1645, ianuarie 17: Zapisul de mărturie al marelui vornic Toma şi al marelui vistiernic Iordache, în care scriu cum au venit înaintea lor „Andronic, feciorul Magdei din **Vârtop** (Hârtop, comuna Bârgăoani, Neamţ), ca să-i tocmim cu nepotul său, popa Vasile, pentru un cal ce i-a dat popa Vasile, al său cal, de s-a dus călare la ţinutul Sucevei, cu o treabă a lor acolo. / Deci, într-acea cale, fiind pe la Sfântul Petru, a îmblat tare şi fără ispravă, şi i-a omorât calul, a crăpat asuprit de cale. Deci acel cal, a

---

[57] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. VII, Iassi 1886, p. 242
[58] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 542

mărturisit Andriian de **Cărligi** (comuna Filipeşti, Bacău), cu sufletul lui, cum i-a dat el singur preotului 12 ughi (ducaţi ungureşti) pe acel cal şi preotul n-a vrut să i-l dea într-acei bani, iar noi am socotit să fie într-acel preţ şi i-am împăcat, precum îi legea ţării cea bătrână, căci i l-a dat preotul de bunăvoia sa, să i se plătească calul jumătate, preţ de 6 ughi. / Andronic cu altă n-a avut cu ce-l plăti… şi s-a învoit cu nepotul său, cu popa Vasile, şi i-a dat, din partea lui de ocină, trei pământuri: unul în Rugina, altul în rândul pârâului, altul lângă sat, şi partea din moară cât are el toată, şi fânaţul în Gropi, şi pomii din vatra satului **Vărtop**… / Şi la această tocmeală s-au întâmplat Gheorghe Boţ, Ursu Nechita, Vasile Bran, Andrei nemişul, Ionaşco şi popa Pătrăşcan de **Bodeşti** (comuna Bodeşti, Neamţ), Gligorcea Gherghiţă şi Iaţco dregătorul de **Şerbeşti** (înglobat în Talpa, comuna Bârgăoani, Neamţ), şi Larion de **Vărtop**. / Şi eu, Lupul Bogza, am scris acest zapis cu mâna mea"[59].

1645, iunie 9: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui vistiernic Iordache (Cantacuzino), care cumpără, cu 12 lei bătuţi, de la Mărica, femeia Băcei, fata lui Ion din **Şerbeşti** (înglobat în Talpa, comuna Bârgăoani, Neamţ), nepoata lui Nistor, şi de la feciorii lor Istihie, Cruceanul, Trofim, Lazar, Damaschin şi Dafina, „cinci pământuri în ţarină la **Duşeşti** (comuna Ştefan cel Mare, Neamţ), în ţinutul Neamţului, cu vatră de sat, fânaţ, loc de stupină, pomăt şi cu tot venitul, cumpărătura moşului (bunicului) lor Nistor de la părinţii lui Comonici"[60].

---

[59] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 5, pp. 2, 3
[60] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 93, p. 81

1646, februarie 15: Hilip, feciorii popii Niagului din Sărbeşti (Şerbeşti), vinde lui Ionaşco Talpă din **Şerbeşti** (înglobat în Talpa, comuna Bârgăoani, Neamţ), drept 20 de lei, „partea mâne-mea Ioana din satul **Belceşti** (înglobat în Tupilaţi, comuna Tupilaţi, Neamţ), din jumătate de sat, din partea de jos, ce se va alege partea mâne-mea”[61].

1774, iunie: Satul **Talpa,** din ţinutul Neamţului, ocolul Mijlocului, după recensământul lui Rumeanţev[62], avea **toată suma caselor 126**. Scădere rufeturi 81: 3 popi, 1 ruptaş, 3 văduve, 31 ţigani, 43 case pustii. Rămân birnici 45. / **Birnici:** Giurgiu, cioban / Petre, cioban / Ianeş, cioban / Petre Ţurcan / Giurgiu, cioban / Istrate, plugar / Petre Dalic / Mihai, argat / Ianeş Varga / Mihai, cioban / Izbreoae cu holtei / Gheorghe Burchi / Ianeş Dămică / Ianeş Bulai / Maftei Borăş / Mihai Varga / Toma, olar / Vasile, slugă / Ioniţă, crav / Gheorghe Covrig / Vasile, chelar / Giurgiu Varga / Petre Varga / Gherghel Varga / Petre Măţiră / Petre Burcă / Petre Varga / Ianeş Ciorbă / Toader, vornicel / Pavăl sin (fiu) Toader / Dumitru, pas / Radu fiu lui răilean / Frenţi, săcui / Petre Robul / Antal, ungurian / Gherghel, cioban / Ion, crâşmar / Ion, ungurian / Mihai Doboş / Lefter / Petre Doboş / Mihălache Beţe / Toader, arman / Petre Talpeş / Ion Bonteş. // **Rufeturi:** Popa Bogdan / Popa Andrei / Diaconul Anton / Ilii Homenician, ruptaş / Iliana, văduvă / Mârzâciasa, tij (la fel) / Ioana, la fel / Andrei, vezeteu, ţigan / Andon, ţigan / Costantin, la fel / Grigore, la fel /

---

[61] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 291, p. 232

[62] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 40, 41

Niţă, la fel / Enachi, la fel / Gavril, herar, la fel / Vasile Guşă, la fel / Vasile, la fel / Vasile Clătinici, la fel / Gheorghe, la fel / Toader, vezeteu, la fel / Ioniţă, ţigan, la fel / Sandul, ciobotar, la fel / Mircia, la fel / Avram, la fel / Manole, la fel / Ion Chistrui, la fel / Pavăl, porcar, la fel / Gheorghe Strună, la fel / Ursachi, scripcar / Ioniţă, la fel / Neculai, jude / Zorilă, la fel / Mihăilă, la fel / Vasile, bucătar, la fel / Gheorghe, grădinar, la fel / Iftim, grădinar, la fel / Gheorghe, pitar, la fel / Gugoaşă, la fel / Marco, la fel. // **43 case pustii**.

1902: „**Talpa**, comuna rurală în judeţul Neamţ, plasa de Sus-Mijlocul, formată din satele: Chiliile, Crăeşti, Hlăpeşti, Homiceni, Negoeşti, Talpa, şi Tăctura (Tăetura-Borşeni), cu o suprafaţă de 3.118 hectare şi o populaţiune de 1.810 suflete. Dintre locuitorii împroprietăriți în 1864, sunt astăzi: 85 care trăiesc şi-şi stăpânesc locurile lor, 92 ca urmaşi; 42 care, deși însuraţi şi cultivatori de pământ, n-au nici un fel de proprietate. Are 5 biserici ortodoxe, deservite de 2 preoţi şi 5 dascăli; una catolică; o şcoală mixtă. / **Talpa**, sat în comuna Talpa, situat la 30,5 km de oraşul Piatra (prin satul Borniş). Are o populaţie de 450 suflete; o biserică ortodoxă, cu un preot şi 1 dascăl, şi una catolică; o şcoală; 2 mori de apă şi 1 fierărie. Numărul vitelor e de 295 capete”[63].

---

[63] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 542

TĂLPIGENI

(fostul Tăveşti, comuna Boţeşti, Vaslui).

1493, martie 15: Întărit de Ştefan voievod lui Ivul Mândrea, nepotului său de frate Toader, fiul lui Onica, şi nepoţilor săi de soră Trif, Furdui şi Muşa, fiii Anuşcăi, care cumpăraseră, cu 120 zloţi tătăreşti, de la fraţii Petrea, One, Magoşe, Stanca, Măruşca şi Neagşa, fiii lui Dinga Tălpigeanul, nepoţii lui Toader, fratele lui Petru Tălpig, „un sat, anume Tăveştii, la iezerul de la Crasna… Şi încă le-am mai dat şi le-am întărit dreapta lor ocină, o selişte, anume Seliştea lui Bibarţ, şi un sat, anume Găneştii”[64]. Hotarul, din veac.

1626, ianuarie 9: Întărit de Radul voievod lui Bosiiuc şi cneaghinei Antimia, în baza unui zapis de mărturie semnat de Căzan şi Neniuţa din **Buneşti** (sat în Fălciu, Vaslui), Toader Beghiul, diac din **Cioruşeni** (lângă Buneşti, Vaslui), Ştefan, diac din **Armăşeni** (sat în Fălciu, Vaslui), Nechifor Ţogoe şi Bosanciu din **Răspopi** (lângă Crasna, Vaslui), „o parte de ocină de sat din **Căbeceşti** (Căbiceşti, lângă Buneşti, Vaslui), din care se va alege partea unui bătrân, de la Nastasia, fiica lui Vasilie… pentru 25 taleri bătuţi. / Şi de asemenea a cumpărat o parte de ocină din satul **Roşiori** (în Fălciu, Vaslui)”, de la fraţii Rusul, Ionaşco şi Sofronia, fiii Nastei, pentru 20 taleri bani buni. / Şi de asemenea a

---

[64] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 130, pp. 253-255

cumpărat „patru părţi din **Tălpigeni** (în Fălciu, Vaslui)”[65].

TĂMĂDUIANI

(sau Tămăduieni, sat ce s-a numit Borleşti, inclus în oraşul Paşcani, Iaşi).

1587, aprilie 16: Întărit de Petru (Şchiopul) voievod lui Toader aprod şi Todosiei, copiii lui Pătraşco Calapod, şi verişoarelor lor Ana şi Anghelina, fetele Nastasiei, toţi nepoţi Chiriacăi, cneaghina lui Petru stolnicului, care primesca ispisoc pentru „un sat pe Siret, anume **Borleştii**, ce se numesc acum **Tămăduianii** şi cu pod pe Siret, cumpărătură ce a avut moaşa (bunica) lor Chireaca de la nepoţii Mihailescului, cu 130 ughi (ducaţi ungureşti)”[66].

1627, martie 20: Întărit de Miron Barnovschi voievod postelnicului Toma, cneaghinei lui, fiica lui Miron clucer, care primeşte uric pentru „dreptele lor ocine şi cumpărături ale părintelui lor Miron… două sate, anume **Murguceştii** (lângă Hârtop, Neamţ), care este în ţinutul Neamţului, şi satul **Verşeşti** (lângă Murguceşti, Neamţ), în acelaşi ţinut… Murguceşti, înainte vreme, a fost domnesc, ascultător de ocolul târgului Piatra, iar în zilele lui Aron voievod a fost dat boierului său Andreica

[65] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 1, pp. 3-5
[66] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 115-117

medar. Iar când a venit unchiul domniei mele, Erimia Voievod, iarăşi a luat acest sat de la Andreica şi l-a lăsat să fie de ocol, iarăşi la târgul Piatra… / În zilele lui Radul voievod, au venit Nechita diac şi fratele lui Donici comişelul, şi surorile lor Grozava şi Mariica, toţi fiii lui Andreica miedar, şi au arătat un uric de danie şi de miluire, pe care l-a avut părintele lor… Deci s-au tocmit ei cu Toma postelnic şi i-au dat lui acel uric, iar Toma postelnic le-a dat trei cai buni pentru acel uric… Şi la aceasta dăm şi întărim boierului nostru Toma postelnic şi fratelui său Iordache dreapta lor ocină… un sat anume **Tămăduianii** (inclus în oraşul Paşcani, Iaşi), care este în ţinutul Sucevei, care sat a fost dreaptă ocină a unchiului domniei mele Isac Balica hatman”[67].

1635, aprilie 25: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui vistiernic Iordachi, care primeşte uric pentru „un sat, anume **Tămăduianii** (sau Tămăduieni, lângă oraşul Paşcani, Iaşi), pe râul Siretului, care este în ţinutul Sucevei, din ispisocul de danie şi de cumpărătură pe care l-a avut de la Ştefan Tomşa voievod, care mai înainte a fost al lui Isac Balica hatman, pierdut pentru viclenie”[68].

1645, iulie 1: Zapis de mărturie al popii Grigore din **Tămăduiani** (lângă oraşul Paşcani, Iaşi), „ce-a fost locuitor şi în **Cozmeşti** (comuna Stolniceni-Prăjescu, Iaşi), cu preoteasa mea şi cu feciorii Toader, Ion şi Tudosca”, în care scriu cum au „vândut vistiernicului Iordache dreaptă ocină şi cumpărătură din **Verşeni** (comuna Mirosloveşti, Iaşi), pe Nulдua, ce-i în ţinutul Sucevei, o

---

[67] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 169, pp. 216-220

[68] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 100, pp. 137, 138

jirebie, ce-i o casă bătrână, drept 100 de taleri buni, ce aceata ne-a fost cumpărătură de la Vasile şi Profira, feciorii lui Cristiian şi ai femeii sale Todosiia, cu pământuri în ţarină, fânaţ, vatră de sat, curături în luncă, vad de moară pe Moldua, livezi, bălţi, pădure şi câmp… / Şi în această tocmeală au fost Eremia Murguleţ, Andoca din Iaşi, Gheorghe Boţ diacul, Ionaşco Săpotean, Necoară Dupniţă, Tănasie diacul, Gheorghe Meleşanul şi alţi mulţi oameni şi Toader Perjul anume”[69].

TĂMĂŞENI

(sat pe Luţca şi Siret, comuna Tămăşeni,
ţinutul Roman, Neamţ).

1623, noiembrie 22: Întărit de Radul voievod mănăstirii Galata, care primeşte uric „atât pe alte sate ce sunt miluire de la Petru voievod, precum şi pe **Sagna** şi **Tămăşani**, cu loc de mori în Siret şi cu toate bălţile, care aceste sate au fost domneşti, şi satul **Blăgeştii** pe Siret, în ţinutul Sucevii, care sat este cumpărat de unchiul domniei sale Petru Vodă şi dat mănăstirii Galata”[70].

1623, noiembrie 25: Porunca lui Radul voievod, către slugile domneşti, de „a lăsa foarte în pace satele Tămăşeni i Sadna, ce iaste a sfintei mănăstiri a Galatei…

[69] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 116, pp. 96, 97

[70] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 129, p. 178

ca să aibă a judeca rugătorii noştri călugări de la sfânta mănăstire"[71].

1626, mai 5: Porunca lui Miron Barnovschi voievod, dată pârcălabului de Roman, şoltuzului şi pârgarilor de acolo de a lăsa „foarte în pace satul **Tămăşanii** şi **Sadna**, ce sunt ale sfintei mănăstiri a Gălatei, de podvoade şi de cai de olac şi de toate angheriile şi de gloabe ce se vor face, ca să aibă a judeca rugătorii noştri, călugării de la sfânta mănăstire"[72].

1632, mai 4: Porunca lui Alexandru Iliaş voievod, dată slujitorilor domneşti, de a „lăsa foarte în pace satul **Tămăşenii**, ce este al sfintei mănăstiri a Gălatei, de podvoade, de cai de olac şi de toate angheriile câte sunt pe alţi mişei ai domniei mele"[73].

1633, decembrie: Cartea lui Moise Moghila voievod, dată vistiernicului Cârstea, „ca pe cine va aduce în satul **Tămăşeni** (comuna Tămăşeni, Neamţ), ce este în ţinutul Roman, oameni din altă ţară, de orice limbă vor fi, să aibă de la domnia mea slobozenie pe trei ani, nici o muncă să nu lucreze domniei mele, nici bir să nu dea, nici iliş să nu plătească, nici sulgiu, nici ughi pentru casă, nici zloţi, nici taleri, nici leu şi nici o angherie câte vor fi asupra altor oameni în ţara domniei mele"[74].

1774, iunie: Satul **Tămăşănii**, al mănăstirii Galata, ocolul de Mijloc, după recensământul lui Rumean-

---

[71] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 133, p. 180
[72] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 60, p. 79
[73] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 57, pp. 60, 61
[74] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 419, pp. 526-528

ţev[75], avea **toată suma caselor 43**. Scădere rufeturi 41: 35 poştaşi, 6 văduve. Rămân birnici 2. / **Birnici**: Dumitru Domoc ot (din) Săbăoani / Istrate, olar. // **Rufeturi**: Către Mărtin / Către Petre / Petriș Mihai / Către Gherghel / Petriș Gherghel / Gherghel Petrișor / Ianăș Herșul / Ștefan Faraon / Antal Farcăș / Dorcu Gherghel / Petre Andrieș / Tămaș, săcui / Mărtin fiul lui / Mărtin Herciul / Mihai Herciul / Ghior Herciul / Antoș Nicolai / Andruț Ianăș / Mihai Mare / Giurgiu Andrei / Gherghel Andrei / Gheorghi Ababii / Iosip cel mare / Mărtin Giurgiu / Ianăș Niță / Mirșu Petria / Giurgiu Bulai / Petre Păulețu / Andrei Dorcu / Mihai Iștoc / Petre Iștoc / Nuți Ianășu / Ianăș Păulețu / Mihai fiul lui Mărtin / Antal Mărtin. // **Femei sărace**: Anița, săracă / Hârja, baba / Anița, săracă / Catrina, săracă / Marghita, săracă / Anița, săracă.

1902: „**Tămăşeni**, comună rurală şi sat în judeţul Roman, plasa Moldova, spre nord-nord-est de oraşul Roman, la 9 km de el şi la 10 km de reşedinţa plăşii. E aşezată pe malul drept al râului Siretul, într-un loc jos. Are o populaţie de 1.060 suflete, compusă numai din unguri; o biserică catolică, formând o parohie cu locuitorii unguri din satul Sagna şi din orașul Roman; o școală mixtă. Se face aici bâlci la 24 august. Este legată cu orașul Roman prin şosea”[76].

---

[75] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 278, 279

[76] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 555, 556

TĂMĂŞENI

(înglobat în Dodeşti, azi Băseşti,
comuna Viişoara,Vaslui).

1626, aprilie 20: Întărit de Miron Barnovschi voievod diacului Vasile Corlat şi nepoţilor săi, Păcurariu, Toader, Vasile şi Apostol, fiii Irinei, toţi nepoţii Gagei, strănepoţi ai lui Pătru şi ai lui Vlaico, care primeşte uric pentru „jumătatea satului **Tămăşenii** (sat, Vaslui), care este în ţinutul Fălciului, pe râul Jigăliei, care a fost cumpărătură a străbunicilor lor Pătru şi fratele său Vlaicul de la Toader paharnic, fratele lui Stan, şi de la Negrilă ceaşnic, din privilegiul Gorbăneştilor, pentru 60 zloţi tătăreşti, şi satul **Fântânele** (lângă Tămăşeni, Vaslui), unde au fost casele lor, şi la **Horeştii de Sus** (selişte inclusă în Urdeşti, Vaslui) şi **Urdeşti** (selişte mai jos de Găgeşti, Vaslui), altă silişte mai jos de **Găgeşti** (sat, Vaslui) şi altă silişte la Capul Piscului, care acum se cheamă **Busteştii** (mai jos de Găgeşti, Vaslui)”[77].

1635, februarie 5: Întărit de Vasile Lupu voievod fraţilor Vasile, Păcurar, Toader şi Apostol Corlătescul, fiii Erinei, nepoţii lui Corlat cel bătrân şi strănepoţii lui Gagea, nepotul lui Pătru şi al lui Vlaicul, care primesc uric pentru „un sat, anume **Tămăşenii** (înglobat în Dodeşti, comuna Viişoara, Vaslui), pe pârâul Jigălie, care este în ţinutul Fălciului, cumpărătura străbunilor lor Pătru

---

[77] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 45, pp. 62, 63

şi fratele lui Vlaicul de la Toader ceaşnic, fratele lui Stan, şi de la Negrilă ceaşnic, din privilegiul Gurbăneştilor, şi satul **Fântânele** (lângă Dodeşti, comuna Viişoara, Vaslui), unde au fost casele lor, şi, la deal, **Horeştii** (înglobat în Urdeşti, comuna Viişoara, Vaslui) şi **Urdeştii** (comuna Viişoara, Vaslui), o selişte la capătul Pisului, care se numeşte acum **Busteştii** (lângă Peicani, comuna Găgeşti, Vaslui), din acelaşi ţinut al Fălciului… Şi mai întărim lui Vasile Corlătescul şi cneaghinei lui Annasiia, deosebit de ceilalţi fraţi ai lui, alte părţi de ocină… pe care le-a avut socrul lui Sofron stolnicel… o parte de ocină din satul **Turbăteşti** (înglobat în Vocoteşti, comuna Voineşti, Iaşi), care este în ţinutul Cârligăturii… cumpărătură de la Ionaşco Rafeiu, fiul lui Zane şi de la Maria, nepoata Zanei… / Şi de asemenea le întărim un loc de prisacă în pădure, în hotarul **Budeştilor** (comuna Creţeşti, Vaslui), pe Pârâul Glodului… schimb pe care l-a avut Sofron stolnicel cu popa Vasile, fiul lui Gheorghe din Budeşti, pentru o parte de ocină din Turbăteşti, a şasea parte din a cincea parte”[78].

1640, iulie 8: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Toader de **Călimăneşti** (comuna Puieşti, Vaslui) s-a pârât de faţă, înaintea domniei mele, cu Sora şi cu feciorii ei pentru o parte de ocină din Călimăneşti şi pentru o parte de ocină din **Tămăşeni** (înglobat în Dodeşti, comuna Viişoara, Vaslui), din jumătate de sat de Călimăneşti a patra parte, şi din jumătate de sat Tămăşeni, iar a patra parte, zicând Sora cum ţine acele părţi Toader, fără lege şi fără ispravă. Iar Toader a zis că-i este cumpărătură de la soacră-sa Nastasia, fata Ruscăi, şi a

---

[78] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 28, pp. 27, 28

arătat şi zapis de la Nastasia de cumpărătură şi drese de întăritură de la Radul vodă. Iar Sora n-a arătat nici un dres şi a rămas înaintea domniei mele şi din toată legea ţării"[79].

1643, martie 30: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului cămăraş Vasile Corlat, fraţilor lui, feciorii Irinii, şi nepoţii de fraţi, feciorii Anii, sora Irinii, toţi nepoţi Gagii, strănepoţi lui Pătru şi lui Vlaicu, care primesc uric pentru „satul **Tămăşenii** (în Dodeşti, azi Băseşti, comuna Viişoara, Vaslui), pe pârâul Jăgălia, în ţinutul Fălciului, cumpărătura moşilor lor Pătru şi Vlaicu de la Toader paharnic, fratele lui Stan, şi de la Negrilă paharnic, din dresul Gorbăneştilor, pentru 65 zloţi tătăreşti. / Satul **Fântânelile** (lângă Dodeşti, comuna Viişoara, Vaslui), unde a fost casa lor, din acelaşi ţinut şi acelaşi dres, şi saul **Hureştii la Deal** (comuna Horeşti, judeţul Chişinău, Moldova) şi iarăşi **Hurdeştii** (azi Horeşti, comuna Horeşti, judeţul Chişinău, Moldova) şi o selişte, pe din jos de **Găgeşti** (comuna Găgeşti, Vaslui), şi altă selişte la sfârşitul piscului, care se cheamă **Busteştii** (lângă Peicani, comuna Găgeşti, Vaslui), cu loc de heleşteie şi de mori. / Şi iarăşi întărim lui Vasile Corlat, fraţilor lui şi altor rubedenii, nepoţii Niacşăi, strănepoţi lui Stan Răpide… satul **Corlăteştii** (comuna Bogdăneşti, Vaslui) pe Horăiata, în ţinutul Tutovei, şi satul **Drujăştii** (Drujeşti, comuna Zorleni, Vaslui), care acum se cheamă **Steşâneştii**, întru acelaşi ţinut, şi nişte pământuri de rediu, care le-au fost stăpânit **Vlădeştii** (comuna Ivăneşti, Vaslui) cu împresurare, iar după aceea Vasile Corlat le-a scos de la dânşii… / Şi o altă bucată de loc din hotarul

---

[79] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 388, p. 397

satului Corlăteştii, care au fost ţinut-o Costache şi rudenia lui Stoica, nepotul Itului şi al lui Ioan Fiultei şi al Martei… / Şi iarăşi îi întărim lui Vasile Corlat, deosebit de alţii, nişte vii ce sunt în hotarul satului **Tămăşănii**, în ţinutul Fălciului, pe care i le-a dăruit lui moaşa (bunica) lui Iliana, fata lui Onică… / Şi iarăşi îi întărim lui Corlat şi cumnatului său Dănilă, feciorul Ilenii, nepotul lui Ion Zane, strănepot lui Fetion… a treia parte din satul **Gângureştii** (lângă oraşul Ungheni, judeţul Ungheni, Moldova) pe Prut, în ţinutul Iaşului, care este între Şocani şi între Mânzăşti”[80].

1902: „**Tămăşeni**, comună rurală şi sat în judeţul Fălciu, plasa Mijlocul. Are o populaţie de 138 familii sau 760 suflete; o biserică, făcută la 1853, deservită de 1 preot şi 2 cântăreţi. Locuitorii sunt răzeşi vechi. Ei posedă: 211 vite mari cornute, 380 oi, 40 cai şi 260 porci”[81].

TĂMĂŞENI

(lângă Iugani şi Răchiteni, comuna Mirceşti, Iaşi).

1632, decembrie 1: Zapisul boierilor divaniţi, în care mărturisesc că au venit înaintea lor Ionaşco Hrincovici, strănepot lui Toader Bucotco fost clucer, şi fratele său Franţiian Hrincovici, strănepot lui Bratul Hrincovici,

---

[80] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 64, pp. 73, 74

[81] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 555

„cu uric de împărţeală ce au avut strămoşii lor Toader Bucotco clucerul şi fratele lui Franţiiaş Huincovici, de la Ioan vodă, din jumătate de sat **Tămăşeni**, a patra parte, şi iarăşi din jumătate de sat **Iugani**, a patra parte, care sunt în ţinutul Suceava. Acestea au vândut ginerelui său Dumitraşco Fulger şi surorii lui, Mariţăi, jupânesei dumisale Roşca Fulger, fata Nastasăi, nepoata lui Gliga Hrincovici, în preţul de 120 galbeni”[82].

1633, martie 2: Întărit de Alexandru Iliaş voievod fraţilor Ştefan şi Ionaşco Hrincovici, cumnaţilor lor Dumitraşco Fulger şi Manole, feciorii Nastasiei, fata Glighii Hrincovici, rubedeniilor lor Andronache, Dumitraşco şi Sturzea şi cumnatului lor Lupul Popescul, şi surorilor lor Odochia, Dafina şi Irina, toţi feciorii Badiului, nepoţi Gaftonii, toţi nepoţi şi strănepoţi lui Frăţiianu şi fratelui său Toader Bucotco clucerul, care primesc urice „pentru un sat anume **Răchiteni** (comuna Mirceşti, Iaşi), pe apa Siretului, cu vad de moară în Siret, ce este în ţinutul Sucevei”, rămas lor după Toader Bucotco, „împreună cu alte două sate, anume **Iugani** (comuna Mirceşti, Iaşi) şi **Tămăşani** (comuna Mirceşti, Iaşi)”; Şi după aceea au venit Drăgan Tăutul logofăt, Borăleanul uricarul, ginerele lui Grigore Udre, cumnatul lor Tudosie, feciorul lui Grigore Udre şi cu tot neamul Udreştilor şi au pârât de faţă pe Ştefan şi Ionaşco Hrincovici, cumnaţilor lor Dumitraşco Fulger şi Manole, feciorii Nastasiei, fata Glighii Hrincovici, rubedeniilor lor Andronache, Dumitraşco şi Sturzea şi cumnatului lor Lupul Popescul, şi surorilor lor Odochia, Dafina şi Irina, toţi feciorii Badiului, nepoţi Gaftonii, toţi nepoţi şi stră-

[82] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 250, pp. 312, 313

nepoţi lui Frăţiianu şi fratelui său Toader Bucotco clucerul pentru acele trei sate, anume Răchitenii, Iuganii şi Tămăşenii, zicând că Udreştii au fost rudenie cu Hrincovici cel bătrân şi se vine lor parte întru acele sate". Seminţia Hrincovicenilor a „arătat cum că n-au Udeştii nici o treabă într-acele sate, pentru că sunt de baştină acele sate Bratului Hrincovici celui bătrân, iar Udreştii sunt de altă seminţie, precum au arătat înaintea noastră ale lor drepte urice şi dresuri, ce a avut moşul lor Bratul Hrincovici de la bătrânul Ştefan vodă şi de la Bogdan voievod"[83].

1634, martie 10: Întărit de Moise Moghila voievod lui Dumitraşco Fulger şi jupânesei lui Marinca, fata Nastasiei, nepoata lui Gliga Hrincovici, strănepoata lui Franţiian Hrincovici şi a lui Toader Bucotco clucer, care primesc urice pentru „a patra parte din sat din **Tămăşani** (comuna Mirceşti, Iaşi), de lângă Siret, în ţinutul Sucevei… cumpărat de la rudeniile lor Grigoraş şi Costache Borodaci, nepoţi ai lui Gaftonie, strănepoţi ai lui Franţiiaş Hrincovici şi ai lui Toader Bucotco clucer, în preţul de 120 galbeni bani vechi… / jumătate de sat de **Răchiteni** (comuna Mirceşti, Iaşi), iarăşi lângă Siret, cu mori gata în Siret, dreaptă cumpărătură de la rudele lor Andronicu, Dumitraşco, Sturza, Efdochia, Ileana, Dafina şi Irina, feciori ai lui Badiul, nepoţi ai lui Gaftonie, strănepoţi ai lui Frănţiiaş Hrincovici şi ai fratelui său Toader clucerul, Şi acel sat a fost luat de Barnovschi voievod de la mătuşa lor, Marinca, cu mare silă, şi apoi l-a luat Alexandru Vodă, ca să fie acel sat drept domnesc, şi a vrut să îl vândă unor oameni străini. Dar Dumitraşco

[83] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 298, pp. 382, 383

Fulger şi cu jupâneasa lui Marinca, văzând ei precum se pierde acel sat de la mâna lor, fiind a lor dreaptă ocină şi moşie acel sat Răchiteni, de la moşii lor Frănţiian şi Bucotco… s-a sculat Fulger cu mare jalobă… Şi aşa Alexandru voievod a vândut acel sat numitului Dumitru Fulger şi jupânesei lui, în preţul 300 de galbeni, şi, dintru acei bani, a dat Fulger 150 galbeni, ca să fie părtaş la jumătatea satului acelui nepot al lui, Andronic, şi fratelui său Dumitraşcu, şi Sturza şi surorile lor”[84].

1636, aprilie 1: Zapisul marilor boieri, prin care mărturisesc că au venit înaintea lor „Filcea din **Nahoreni** (azi Nagoreani, comuna Gruşiţvi, raionul Chelmenţi, Ucraina), cu feciorii săi Vasile, Marica, Sanfira şi Tudora, şi au vândut… moşia din sat din **Răchiteni** (comuna Mirceşti, Iaşi), din jumătate de sat, a treia parte, şi din jumătate de sat de **Tămăşeni** (lângă Iugani şi Răchiteni, comuna Mirceşti, Iaşi), a treia parte, şi din sat din **Iugani** (comuna Mirceşti, Iaşi), din jumătate de sat a treia parte… lui Dumitraşcu Fulger, drept 150 de galbeni ungureşti”[85].

1656, aprilie 2: Întărite de Gheorghe Ştefan voievod „călugărilor de la Sfânta Mănăstire din Târgul nostru, unde este hramul Trei sfinţi” (Trei Ierarhi), care primesc ispisoc pentru dania şi miluirea ctitorului Vasile Lupu voievod, care „le-a dat lor trei sate, anume **Răchitenii, Tămăşenii** şi **Iuganii**, ca să fie pentru ţinerea şi hrana acelor dascăli”, aduşi de Vasile Lupu de la Kiev, cu sprijinul „părintelui Pătraşcu Moghilă, arhiepiscopul Kie-

[84] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 75, pp. 80, 81
[85] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 384, pp. 431, 432

vului, ca să fie spre învăţătura şi iluminarea minţilor tinerilor pământului nostru"[86].

TĂMĂŞENI

(sau Tămăşoani pe Prut, raionul Vulcăneşti, Moldova).

1698, februarie 25: Întărit de Antioh Constantin (Cantemir) voievod fostului comis Ilie Catargiul, feciorul lui Apostol Catargiul, şi jupânesei Safta, fata lui Iordache Ruset mare vistiernic, nepoată de fiică răposatului domn Evstratie Dabija vodă, care primesc ispisoc pentru moşiile „din drese domneşti şi din zapise de cumpărături ce-a cumpărat răposatul domn Dabija vodă, satul întreg **Crainicii** în Polocin, cu vecini, cu locuri de heleşteu, de moară şi de pod în apa Siretului, ce este la ţinutul Putnei, jumătate de sat ce-a fost schimbătură cu Neculai Buhuş logofăt… i-a dat Dabija vodă lui Buhuş, pentru jumătate de cat Crainici, satul **Tămăşeanii** (sau Tămăşoani, raionul Vulcăneşti[87], Moldova) pe Prut, în ţinutul Iaşilor, iar jumătate din satul Crainici, partea din sus, a cumpărat-o de la Gavril, popa Cornilie feciorul popii Hilohie, şi de la seminţia lor fraţii Necula, Vasile şi Loghin, drept 400 lei bătuţi. / Şi satul **Poenariul**, din jos de Crainici, ce se hotărăşte cu Crainici, cu Covrigul şi cu alte bălţi de peşte, cumpărătură Dabijei vodă de la mulţi răzeşi, drept 185

---

[86] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. VII, Iassi 1886, pp. 6-8
[87] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 254

galbeni, cum arată zapisul de la Vasile vodă. / Şi satul **Sucmezăul**, cu **Rogoazăle**, iar la ţinutul Putnei, cu vecini, cu moară cu heleşteu, ce se hotărăşte cu Măţcani, cumpărat de Dabija vodă de la Irimia Nădabaico cel bătrân şi de la feciorii lui Cozmiţă şi Nastasia, drept 400 lei bătuţi… / şi satul **Măţcanii**, iarăşi în ţinutul Putnei, pe Polocin, cu vecini, cu moară cu heleşteu, care a fost danie de la Gheorghe Ştefan voievod Dabijei vodă pentru 700 taleri ce i-a fost dat Dabija, în boierie, pentru treaba ţării, care sat Măţcani l-a fost cumpărat Iorga postelnic cu jupâneasa sa, fata lui Trufandă, şi după moartea Iorgăi, neavând feciori, fiind Iorga văr primar cu Vasile vodă, a rămas acel sat domnesc şi, domnindu-se, pe urmă, Gheorghe Ştefan vodă, l-a dat danie Dajijei, pentru acei bani, iar mai pe urmă, sculându-se rudele Iorgăi, de-au tras parte, Dabija încă le-a mai dat 500 lei, ca să nu mai aibă treabă cu acel sat Măţcani… / Şi satul **Baloteştii**, la ţinutul Putnei, pe Zăbrăuţ, pentru care a fost dat Dabija vodă 600 de galbeni pentru nevoile oamenilor din Baloteşti, la domnia lui Gheorghe Ştefan, cum arată ispisocul de la Gheorghe Ghica vodă, precum le-a pus zi acelor oameni, să dea acei bani, şi nu i-au mai dat, şi neavând bani la zi, a rămas satul Dabijei vodă. / Şi părţile din **Bodia**, iarăşi la ţinutul Putnei, cu vecini, danie Dabijei de la Gheorghe Ştefan voievod. / Şi satul **Domneştii**, iarăşi în ţinutul Putnei, cu vecini, şi satul **Mihăileştii**, din jos de Domneşti, şi satul **Volovaţii**, din sus de Domneşti, şi satul **Făureştii**, din sus de Volovaţi, ce le-au cumpărat Dabija vodă şi Iordache Ruset vistiernic de la mulţi răzeşi din acele selişti, cum arată zapisele acelor vânzători, şi satul **Dănăeşti**, cumpărătura lui Ilie Catargiul comisul… / Şi jumătate de sat **Bârlădeani**, iarăşi în

ţinutul Putnei, cu vad de moară în Sireţel, cumpărătura Dabijei vodă de la Alexandra, sora Iorgăi, şi de la feciorul ei Toderaşco, drept 350 lei bătuţi. / Şi satul **Răcăciunul**, iarăşi în ţinutul Putnei, cu vecini şi cu vaduri de moară, cumpărat de Dabija vodă de la răposatul Ştefăniţă vodă, feciorul răposatului Vasile (Lupu) vodă, cu locuri de fânaţ în Vlamnic şi cu o poiană ce se cheamă Mărvila, drept 1.000 taleri, care sat a fost al lui Gheorghe Ştefan vodă, şi l-a luat Ştefăniţă vodă, cu alte moşii, pentru 20.000 taleri, ce-a fost dat Vasile vodă să-i ţină Gheorghe Ştefan, pe când era logofăt mare, iar el s-a ridicat cu acei bani, cu ungurii, pe domnia lui Vasile vodă… / Şi iarăşi alt sat întreg, **Lunca mare**, lângă Răcăciuni, la ţinutul Putnei, cumpărat de Dabija vodă şi doamna Dafina de la Anuşca, femeia lui Dănăilă Vitolt, strănepotul lui Bucium ce-a fost vornic mare, şi de la feciorii lor Vasile şi Marica, din jumătate de sat Lunca mare, a patra parte, din partea de jos, drept 150 lei bătuţi, şi iarăşi, din jumătate de sat Lunca mare, partea din jos, a patra patre, cumpărată de Dabuja vodă de la Gligorie şi femeia lui Tudosca, şi de la fraţii lor Gheorghiţă, Băluţă, Nastasia şi Mărica, feciori Artemiei, fetei lui Vitolt, ce-a fost logofăt mare, drept 220 lei, şi iarăşi, din jumătate de sat Lunca mare, din partea de jos, a patra parte, cumpărată de Dabija vodă de la Gavrilaş şi Mărica, feciorii lui Lupaşco Vitolt, ce-au fost făcuţi cu Aviiana, fata lui Ciocârlie, şi de la Ştefanşi Tofana, iarăşi feciorii lui Lupaşco Vitolt, făcuţi cu Nastasia, nepoata Corpăcioae, drept 150 lei bătuţi, şi iarăşi, din jumătate de sat Lunca mare, din partea din jos, a patra parte, cumpărată de Dabija vodă de la Solca, femeia lui Ilie Băicescul ce-a fost pivnicer, şi de la feciorii lor Ansiniţa şi Gavrilaş, drept 220 lei bătuţi,

care fac aceste cumpărături jumătate de sat, drept 740 lei bătuţi, iar jumătate de sat **Lunca mare** a cumpărat-o Dabija vodă de la fraţii Lupaşco şi Ionaşco de **Măneşti**, feciori Acsiniei, nepoţi lui Bucium vornicul, drept 600 lei, care s-au făcut, pentru tot satul Lunca mare, drept 1.340 lei; / aşijderi satul **Stoileşti**, la ţinutul Putnei, pe gârla Putnei din sus, cu vad de moară, ce este de moşie Dabijei vodă şi cumpărătura, ce-a cumpărat un vad de moară de două roate de la Bejan Gheuca mare pitar, drept 40 galbeni, şi 2 pământuri de frunte, cu vad de moară şi cu casă făcute, cu 3 pogoane de vie, cumpărate de Dabija vodă de la Toader Ciohodarul, drept 60 galbeni, şi 4 pământuri în frunte, tot în satul Stoileşti, primite danie de Dabija vodă de laToader Ciohodarul, fecior Sanfirei, nepot lui Vartic vornic, şi un vad de moară, cumpărat de la Tudora, fata lui Dragotă, nepoată lui Oţăl şi Avrămiei, fata lui Puşcă, iar nepoată lui Oţăl; / satul **Oleşeştii**, cu vecini, ce este pe gârla Putnei, din sus, în ţinutul Putnei, cumpărat de Dabija voievod de la Pavăl fost logofăt şi de la alţi răzeşi, cu vad de moară şi cu vii, drept 330 lei bătuţi. / Şi satul **Sascut**, ce-a fost moşie Dabijei vodă şi cumpărătură de la răzeşi… / şi, din 7 bătrâni din satul **Conţăşti**, 5 bătrâni, cumpăraţi de Dabija vodă de la Feona arhimandritul, ce-a fost egumen la Galata şi Caşin, drept 500 lei”[88].

[88] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 189-195

TAMAŞI

(sat cu mănăstire, lângă Dumbrăviţa,
comuna Tamaşi, Bacău).

1433, februarie 27: Întărit de Ilie voievod lui Mihail şi surorilor sale Marăşca şi Anuşca, copiii lui Bălici, care primesc uric pentru „pe Tămăşel. Satul de mijloc… Iar hotarul acestui sat să fie după hotarele vechi, pe unde au folosit din veac”[89].

1435, martie 30: Întărit, de Ştefan voievod, lui Mic al lui Voineag, care primeşte uric pentru „pe Tamaş, două sate, **anume: unde au fost Mic şi Sina** (lângă Tamaşi, Bacău); alt sat la **Dumbrăviţa, unde au fost Radul şi Opriş**, şi jumătate din vadul care este pe Siret, cu piuă în hotarul de pe partea lui… Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele vechi, pe unde au folosit din veac”[90].

1466, iunie 11: Întărită de Ştefan voievod „mănăstirii noastre ce este mai sus de Piatră, unde este hramul Adormirii preasfintei născătoare de Dumnezeu, care cumpărase, cu 60 ughi, de la Şteful din Tămaş, şi care mănăstire primeşte uric pentru „o mănăstire din sus de

---

[89] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 115, p. 166

[90] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 137, pp. 190, 191

Tămaş, unde a fost Marta călugăriţa, de ceia parte de Siret””[91]. Hotarul, din vechi.

1555, aprilie 24: Întărit de Alexandru (Lăpuşneanu) voievod lui Anton şi femeii lui Ileana, şi lui Ilea, fiul Feadei, care cumpără de la Ion Gherasim, fiul Anghelinei, fata Miclei, strănepot Simei logofăt, drept 125 zloţi tătăreşti, „a sa dreaptă ocină şi moşie din dresele de cumpărătură ce-a avut străbunul său Sima logofăt de la strămoşii domniei mele, Ilie şi Ştefan voievozi, a patra parte de sat **Glodeni**”[92].

1622, ianurie 2: Porunca dată de Ştefan Tomşa voievod lui Toma, diacul din Tămaş, după ce i s-au „jeluit Grozav şi Dingan din **Oteşti** şi Grecul din **Tămaş** şi au arătat înaintea noastră cum li s-a luat lor o dulamă şi 20 potronici, fără rânduială şi fără ispravă, şi nu voieşte a le da; drept aceea, tu să le faci lor lege dreaptă, ca dânsul să plătească lor acea dulamă şi acei bani; iar de nu va voi, să le dai lor zi, ca să stea de faţă înaintea noastră”[93].

1627, aprilie 20: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Gligorie Horneţ, diacul din **Tămaş**, după o pâră a Măriicăi, muierea lui Ion Adaos, şi a feciorilor lor, „zicând că le face împresurătură şi-i ia moşia feciorilor ei fără vină. Iar sluga noastră a zis că a plătit dabila lui Ion Adaos, bărbatul ei, de-a dat 27 zloţi şi jumătate… şi am dat zi acelei muieri, Mariicăi şi feciorilor ei, în două

---

[91] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 136, pp. 194, 195

[92] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 21-23

[93] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 239, 240

săptămâni ca să întoarcă banii lui Gligorie Horneţ, 27 zloţi şi jumătate… iar Mariica şi feciorii ei n-au venit ”[94].

1632, august 10: Zapisul lui Cioilă din **Tămaş** şi de la femeia lui, şi cu toţi feciorii, în care mărturisesc „că au vândut popii lui Gheorghe ot **Bacău** a sa dreaptă ocină şi moşie din sat din Tămaş, toată partea ce i se va alege, cu câmp, cu pădure, cu vaduri de moară, drept 20 lei bani gata”[95].

1632, septembrie 5: Zapisul lui Ion Mirce, fecior Sofiicăi din **Drăgoteni** (Dragoteşti, lângă Borleşti, Neamţ), a fetei lui Ion Branişte, prin care mărturiseşte că „şi-a vândut dreaptă ocina sa de moşie din **Tămaşul de Jos** (comuna Tămaşi, Bacău), ce-a avut de la moşul său Ioniţă Branişte… lui Gheorghi Horneţu din Tămaş, drept 55 zloţi bătuţi, însă partea lui Sechil să o ţină toaă; şi Gheorghi Horneţu cu aceasta i-a vândut lui Ion, căci Sechil căci a vândut partea lui din **Cârligii de Sus** (Cârligi, comuna Filipeşti, Bacău)”[96].

1634, februarie 22: Întărit de Moise Moghila voievod „popii lui Gheorghe din **Bacău**”, care primeşte uric „pe acel vad de moară de la satul **Tămaşii**, din partea de jos, şi cu toată partea de moşie a socru-său, a lui Arhip, din Tămaşi, din partea de jos, ce este danie şi zestre de la Arhip pitar”[97].

---

[94] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 183, p. 238

[95] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 171, p. 219

[96] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 200, pp. 257, 258

[97] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 63, pp. 67, 68

1774, iunie 15: Satul **Tămaşăi**, ţinutul Bacău, ocolul Bistriţei de jos, satul lui Coroiu, avea, după recensământul lui Rumeanţev[98]**: Toată suma caselor**: 66. Scădere rufeturi, însă 14: 1 popă, 1 dascăl, 3 ţigani, 1 săracă, 4 scutelnici ai postelnicesei Cucorăniţii, 4 scutelnici ai Sandii Coroesii. Rămân birnici 52. / **Birnici:** Lupul Saule / Gheorghe Marcotiţă / Toader Căzacul / Vasile cu mamă / Ioniţă Marcoteţ / Toader Branişte / Vasile Marin / Toderaşcu Manciul / Toader Porhirie / Leonti Horneţ / Ion Boncul / Ştefan Ionaşcu / Vasile Ionaş / Pavăl Manciul / Toader Caţâchi / Lupul Marcoteţ / Vasile Agafii / Vasile Fodor / Vasile, cioban / Toader Tudosâi / Vasili / Mihaiu, ungurian / Giurgiu, ungurian / Ion Eni / Ion Marcoteţ / Costantin Poşchină / Sandul Poşchină / Ion Poşchină / Ion zet (ginere) lui Poşchină / Opre / Stoica, croitor / Ioniţă, morar / Lupul Cimpoeş / Lupul Manciul / Vasile Manciul / Gavril Ciuntul / Gheorghiţă / Ştefan Beşliaga / Mihaiu, plugar / Filip / Manolache / Ilii Fofinchii / Sandul, vieriul / Ion, vieriul / Stan, vieriul / Opre / Gherman / Apostu, vieriul / Lupul, vieriul / Vasile, purcariul / Vlad, mocanul / Andronic / Costin, cojocariul / Vlăduţă / Gheorghe, morar / Vasile, morar / Miclăuş, ungurul / Lupul Poşchină / Pavăl Ciuntul / Toader Beşliaga // **Rufeturi:** Popa Vasile / Pavăl, dascălul / Solomon, ţigan / Şerban, ţigan / Toader Cafes, ţigan / Parachiva, maziliţă săracă.

1902: „**Tamaşi**, comună rurală în judeţul Bacău, plasa Siretul de jos, situată pe șesul Siretului, pe malul stâng. E formată din 6 sate: Furnicari, Racova, Fântâneanul, Tamași, reşedinţa, Coteni și Chetrișul. Se învecinea-

---

[98] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 292, 293

ză, la nord, cu Ruși, de care se desparte prin râul Siretul şi comuna Buhociul; la sud, cu Gioseni; la est, cu Mileşti, şi la vest, cu Valea Seacă. E udată, afară de Siretul, care îi spală marginea de vest, şi de 2 pârâiașe: Racova şi Tamași; şi este brăzdată de dealurile: Coteni, Racova, Chicerea, Bradului şi Chiţigoiul. Are o populaţie de 1.440 sufete; o şcoală mixtă, care funcționează, din 1865, în satul Tamaşi; 3 biserici, una ortodoxă, deservită de un preot și un cântăreţ, una catolică, la Chetriș, şi alta, tot catolică, la Racova. Se găsesc, pe moșie, o moară cu vapori și 3 mori de apă. Viile ocupă o suprafaţă de 74 hectare. Vite: 38 cai, 559 vite mari cornute, 238 porci, 32 capre şi 990 oi. / **Tamaşi**, sat și reşedinţa comunei cu același nume, situat pe pârâul Tamași și lângă dealurile Chicerea şi Chiţigoiul. Are o populaţie de 502 suflete; o școală; o biserică catolică, făcută de locuitori, la 1836, şi una ortodoxă, fâcută, la 1792. de Manolache Coroi; o cârciumă; 2 mori. Vite: 18 cai, 209 vite cornute, 102 porci şi 19 capre"[99].

TĂMĂŞOAIA

(„unde a fost casa" pitarului Sasu,
comuna Coţofăneşti, Bacău).

1489, mai 16: Întărit de Ştefan voievod lui Ivan Badiul, care cumpărase, cu 83 de zloţi tătăreşti, de la

[99] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 543

Vişa, fata pitarului Sasu, „un sat pe Tămaş, unde a fost casa tatălui său”[100].

1902: „**Tămăşoaia**, cătun în judeţul Putna, plasa Răcăciuni, comuna Coţofeneşti, aşezat lângă cătunele Coţofeneşti şi Satul Nou, în lunca Trotuşului, sub poalele pădurii. Are o populaţie de 180 locuitori”[101].

TÂMBURENI

(Lăpuşna, Moldova).

1729, iulie 7: Carte de împuternicire, dată de Grigore Ghica voievod fostului căpitan David Ţarină, „să fie volnic a ţine şi a stăpâni a lui dreaptă ocină şi moşii, ce are de pe părinţii şi de pe socrii lui la **Iuriceni, Guţăşti, Tâmbureni** şi la **Bălăneasa**, care sunt la ţinutul Lăpuşnii, şi să fie volnic a lua de-a zecea din tot locul, pe obicei”[102].

---

[100] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 52, p. 98

[101] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 556

[102] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 143, pp. 166, 167

TÂMPEŞTI

(azi satul Valea Mare, comuna Războieni, Neamţ).

1552, februarie 19: Întărit de Ştefan (Rareş) voievod mitropolitului Gheorghe al Sucevei, care cumpără, cu 1.100 zloţi tătăreşti, de la fraţii Andreica, Anuşca, Varvara, Sofica şi Marina, feciorii Danului Davidescul, „din dresul de schimbătură ce a avut tatăl lor Dan Davidescul de la rudenia domniei mele tânărul Ştefab voievod, un sat, anume **Tâmpeştii**, pe Pârâul Alb, satul **Mânjeştii**, deasupra Pârâului Negru, şi o bucată de pământ în hotarul **Bunjeştilor**”[103].

1581, octombrie 20: Ispisoc de judecată de la Iancul (Sasul) voievod, după ce fraţii Ihnat, Dochia, Vasile, Mina, Hristea şi Grizava, feciorii lui Ion, nepoţii lui Trifan, fraţii Costin, Ignat şi Parasca, feciorii Lucăi, toţi nepoţii lui Dan Davidescul, şi rudeniile lor Drăgaia, fata lui Drăgan, tij (la fel) nepoata lui Dan Davidescul, „s-au judecat cu rugătorii noştri călugări de la mănăstirea Bistriţa pentru a treia parte de sat **Mânjeşti** şi pentrz a treia parte de sat **Bungeşti**, ce sunt la obârşia Negrului pârâu, zicând că nu ar fi cumpărătură călugărilor acele părţi de ocină. / Apoi s-au tocmit cu călugării, ca să le aibă precum le-au ţinut toate acele părţi din Mânjeşti şi Bungeşti, iar rugătorii călugări să aibă precum au ţinut, două părţi din Mânjeşti şi două părţi din Bungeşti, şi satul **Tâmpeşti**, unde a fost judecia, ce le sunt dreaptă cumpă-

---

[103] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXV, Iaşi 1895, p. 11

rătură de la Andreica, Varvara, Sofica, Anuşca şi Marina, deciorii Danului Davidescul, drept 1.100 zloţi"[104].

1616, august 21: Întărit de Radul voievod popii Ionaşcu şi lui Ilarion din **Răteşti**. Care, în baza unui zapis de mărturie de la Pătraşcu Başotă, Ionaşco Peaicul, Ivan comisul, Mogâlde şi mulţi alţii, „şi-au răscumpărat oareş-care ocină din satul **Unghenii**, toate părţilr câte au fost cumpărătură lui Stroici logofăt de la Haruţul şi de la alte neamuri ale lui din **Găneşti** şi din **Tâmpeşti**, de la Purice şi Iunuţă, şi-au întors 280 taleri de argint în mâinile Păscălinei, jupâneasa lui Stroici, şi ale feciorului lor Ionaşci Stroici… însă dresul de cumpărătură ce l-a avut Stroicu logofăt, pe acele părţi de ocină din satul Ungheni, s-au prăpădit în ţara leşască"[105].

1626, martie 24: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „au venit Eremia cu Iacob Moţoc pentru o parte de ocină din satul **Tămpeşti**, ce sunt în ţinutul Romanului, din jumătate de sat, din a treia parte, două părţi, Deci, când a venit Eremia la zi şi a aşteptat, peste zi, până în a şasea zi, Iacob Moţoc n-a venit, ci a rămas şi din toată legea"[106].

1628, aprilie 19: Întărit de Miron Barnovschi voievod mănăstirii Bistriţa, după o pâră cu mănăstirea Secul, călugării de la Bistriţa primind uric pentru „două sate, anume **Tâmpeşti**, ce este în ţinutul Neamţului, şi satul **Ardăneşti**, ce este în ţinutul Sucevei, pe Siret"[107].

---

[104] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXV, Iaşi 1895, pp. 15, 16
[105] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 14, 15
[106] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXIII, Iaşi 1895, pp. 108, 109
[107] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 347, pp. 482-485

1637, iunie 6: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui spătar Gligorie Ureche, care primeşte uric pentru „două sate, anume **Ardăneşti** (?) pe Siret, cu vaduri de moară la râul Siret, în ţinutul Suceava, şi **Tâmpeşti** (azi Valea Mare, comuna Războieni, Neamţ), ce este în ţinutul Neamţ, pe Pârâul Alb, cu iazuri şi cu mori pe acelaşi pârâu”[108].

1638, mai: Zapis de la Dronţa, nepoata lui Gavril Curea, fata Cârstei lui Ciulei din satul **Ivănceştii** (comuna Boloteşti, Vrancea), Apostol, nepotul Ţigănoe din **Tâmpişti** (Tâmpeşti, comuna Războieni, Neamţ), sin (fiu) Danciu, Gavril sin Iugeasca, nepoţi Ţiganei, frete-său Apostol, Ursu feciorul lui Andrei din Ivănceşti, Nedelea, fata Manei lui Curea, femeia lui Buzinchi din **Drăgoeşti** (pe Putna, Vrancea), nepotul său Ionaşco şi cu nepotul său Ion de la **Cruce** (Crucea de Los şi de Sus, în oraşul Panciu, Vrancea), în care mărturisesc să au vândut, pentru 60 de taleri bătuţi, „un vad de moară din sat din Ivănceşti, din capul satului din jos, sfintei mănăstiri Păngăraţilor… / Aşijderea şi noi, nepoţi Grozei lui Nămaiu, din sat din Ivănceşti, anume: Dumitru diacul din **Clipiceşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), Todir feciorul Neacşei din **Spineşti** (comuna Vrâncioaia, Vrancea), Gligorie din **Ivănceşti**, feciorul lui Nicoru, Ştefan din **Ţifeşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), feciorul lui Lazor Hapca şi cu toţi fraţii săi, şi Ioana fata Stredzei din **Ţifeşti**, Căzacul sin Mareia din **Ivănceşti**, Sofroniia fata lui Ivan tot de acolo, cu toţii nepoţi Grozei lui Nămaiu, şi Anna, fata lui Ion Cupcei, cu Hilimon, nepoţi Scurtului din **Ivănceşti**, am vândut un vad de moară din Ivănceşti,

[108] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 118, pp. 113, 114

la mijlocul satului, drept 60 de lei bătuţi, pe gârla din jos. Şi Ion Robea sin Galeş din **Ivănceşti**, cu feciorii săi Simion şi Gligorie, Cârstea din sat din **Găgeşti** (comuna Boloteşti, Vrancea), noi toţi am vândut această ocină sfintei mănăstiri Păngăraţilor… Şi pe mai mare mărturie au fost vătaful de gârlă, anume Scântee din **Porcioleşti** (Purceleşti, azi Putna, comuna Boloteşti, Vrancea), Ureche, Ionaşco, Constantin, Manea, Vasile şi alt Constantin din **Mogeşti** (comuna Independenţa, Galaţi), Iacov, Trif, Lazor şi Dumitru din **Ivănceşti**"[109].

1643, septembrie 8: Dumitru Uscatul, împreună cu feciorii lui Gligorie şi Mătei şi cu fetele sale vând cumnatului său Vasile Vădeanul, drept 20 taleri, 1 cal drept 10 taleri şi o sabie drept 10 taleri, „partea noastră de moşie ce avem cu dumnealui la vad, la **Dragomereşti** (comuna Dragomireşti, Neamţ) şi la **Tâmpeşti** (azi Valea Mare, comuna Războieni, Neamţ)… dinaintea lui Ghervasie şi fratelui lui Gherman, Gavril, Merăuţă, Simion, Tudosie, Gruiţă, Avram, Gavrilaş şi Gligore ot Dragomereşti"[110].

---

[109] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 342, pp. 337, 338

[110] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 168, pp. 159, 160

TÂMPEŞTI

(lângă Ciorăşti, comuna Priponeşti, Galaţi).

1628, aprilie 12: Întărit de Miron Barnovschi voievod hatmanului Nicoară, pârcălab al Sucevei, care primeşte urice pentru „12 pământuri din frunte, din hotar până în hotar, din satul **Ionăşăştii** (pe Siret, Galaţi), cu parte din moară şi din pod, ce este în ţinutul Tecuciului pe Siret”, cumpărătură de la Trifan sin Efrem, popa Theodor ginerele lui Iosif, Ion şi Toader Bueban, feciorii Dimii, Avram feciorul popii Albul, Stan feciorul Calciului, cu 25 ughi aur; / „a treia parte din satul **Tinpeşti** (Timpeşti, lângă Ciorăşti, Galaţi) şi din **Prăjeşti** (lângă Ciorăşti, Galaţi) două părţi, şi cu două vii dinspre răsărit, şi cu vad de moară pe pârâul Bârladului”, cumpărătură de la Pătrăşcan, feciorul Galbănului, cu 120 ughi aur; / „jumătate dintr-un bătrân din satul **Galbenii** (pe Zeletin, Vrancea) ot ţinutul Tecuciului, cu o vie şi cu pometuri, şi cu loc de prisacă şi cu loc de moară pe pârâul Zeletinul”, cumpărătură de la Ursul, feciorul Neagului Lopată, drept 30 taleri; / „şi iarăşi… jumătate dintr-acelaşi sat Galbenii, cu vad de moară pe pârâul Zeletinului, şi din vatra satului şi din câmp”, cumpărătură de la Ursul Vartic, de la Ion Ţară-Lungă şi de la Ionaşcu, feciorii Lupii; / „o vie din satul **Fântânelile** (lângă Hanul Conachi, Galaţi), dintr-acelaşi ţinut”, cumpărătură de la Platon de acolo, drept 10 taleri bătuţi; / „a patra parte din **Ceucani** (azi Ciocani, Vaslui), ce este în ţinutul Tutovii”, cumpărătură de la Zaharie de la **Gergheşti** (în Tutova, Vaslui), drept 34

taleri bătuţi; / o „moşie din satul **Bănceni** (azi Bănceşti, Vaslui), a treia parte, cu loc de moară şi cu tot venitul, ce este în ţinutul Tutovii”, cumpărătură de la Trifan sin Mânzatul din **Cirbi** (azi Sârbi, lângă Oancea, Galaţi) ot Covurlui, drept 20 taleri bătuţi; / „o parte de ocină dintru acest sat Băncenii pe pârâul Tutovii”, cumpărătură de la Zatic, feciorul Zbiarăi, drept 20 taleri bătuţi; / „a treia parte dintr-un bătrân din satul **Răsipeni** (jângă Ciocani, Vaslui) ot ţinutul Bârladului, din câmp, din vatra satului şi din pădure”, cumpărătură de la Necula, feciorul lui Hilohie, drept 20 taleri bătuţi; / „a patra parte din satul **Costeştii** (pe Bârlad, Vaslui), cu vad de moară pe pârâul Bârladului şi cu două vii”, cumpărătură de la Sava sin Băloş, drept 30 ughi bani buni; / „o moară gata şi cu vad de moară întru acest sat Costeştii”, cumpărătură de la fraţii Toader, Irina şi Drenostu, feciorii lui Colici, drept 30 ughi aur; / o „moşie din satul Fântânelile, din vatra satului şi din câmp, şi din pădure, şi cu vad de moară”, cumpărătură de la Măriica, fata Toatei, nepoată lui Coman, drept 100 taleri bătuţi; / „din satul Fântânelile, din a treia parte, partea de mijloc, cu vad de moară pe Bârlad şi cu hotarul pe amândouă părţile Bârladului şi până la Călmăţui”, cumpărătură de la jupâneasa postelnicului Vrabie şi de la fetele lor Anna şi Marica, „care şi lor le-a fost cumpărătură de la Ager, feciorul Necşii, şi de la Neagul, feciorul lui David, şi de la Theodosia, fata Bratului, toţi nepoţii Şăndrescului”, drept 16 ughi aur; / „Şi iarăşi… din Fântânelile, din partea de mijloc, din vad, din moară”, cumpărătura de la Stana, fata Odochiiţăi, şi de la Ion, feciorul Sprincetei, nepoţi altui Stan, şi de la Iloae, drept 22 ughi aur; / „şi aşijderi… dintru acest sat, din partea din mijloc… părţile ce-au fost cumpărătură de

la Gârle, feciorul Trinoae, nepot lui Drăguş, şi de la Cârste, feciorul Gârlei, şi de la Cristina Ţiganca, toţi nepoţii lui Enache, drept 12 ughi aur"; / „altă parte dintru acest sat Fântânelile, din partea de mijloc şi cu parte de vad de moară… cumpărătură de la Petrea, feciorul Buloae, nepot Marinei, de la Marco Boaebanu şi de la Ruşca şi Maria, fetele lui Pătraşcu, drept 12 ughi de aur"; / „altă parte din Fântânelile, din patea de mijloc şi cu parte din vad de moară… cumpărătură de la Muşa, fata lui Negrilă, şi de la Mareş, feciorul lui Ciocan, toţi nepoţii lui Dercan, drept 12 ughi aur; / „şi iarăşi dintru acest sat, iarăşi din partea de mijloc… cumpărătura de la Stoica Câlţul şi de la feciorul ei Gânba, de la Lupul, Smoleanul şi Rişe, toţi nepoţii lui Bilţu, drept 12 ughi aur"; / „altă parte de ocină dintru acest sat, din partea de mijloc", cumpărătură de la Murgoci şi Blăjar, feciorul lui Batic, şi de la fratele lui Bratiţ, şi de la Bila, Boghiian, Negură, Cârstina, partea pe care ei o cumpăraseră de la Hadâr feciorul, drept 12 ughi de aur; / „altă parte dintru acest sat Fântânelile", cumpărătură de la Arion ot **Lieşti** (în Covurlui, Galaţi) şi de la Vasile sin Ursul din **Tomceşti** (lângă Tudor Vladimirescu, Galaţi), care lor le-a fost cumpărătură de la Buce, feciorul lui Negrelă, drept 10 ughi aur; / „altă parte dintru acest sat, dar din partea din jos", cumpărătură de la Crâmpotă feciorul, drept 8 ughi"[111].

1628, septembrie 16: Scrisoarea uricarului Căzacul, în care mărturiseşte cum a ales şi stâlpit „toate părţile de ocină din satul **Tâmpeşti** (lângă Ciorăşti, Tecuci, Galaţi), ce au fost cumpărat Nicoriţă hatmanul", în prezenţa martorilor Măcanul, Pătraşco, fostul părcălab Tiron,

[111] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 340, pp. 466-470

Vasile, Murgoci, Ghenadie şi Dumitraşco diac din **Tecuci**, alegând mai întâi „partea mănăstirii Sveti Ioan, din trei bătrâni, ce a fost un bătrân de tot vândut de Cozmiţa şi de frate-său Mihalcea, feciori lui Baci, iar dintr-alt bătrân a treia parte şi cu două vii, ce au fost vândut Pătrăşcan sin Galbăn, şi din **Prăjeşti** (lângă Ciorăşti, Tecuci, Galaţi), iar a treia parte, din ţarină şi din fânaţ şi din moară, şi la Tâmpeşti a treia parte de sat şi dintr-un bătrân iar a treia parte din vatra satului şi din moară şi din ţarină şi din fânaţe şi cu două vii"[112].

1639, iunie 18: Necula, feciorul Soriţăi Căzăniasa din Tâmpeşti, nepot Ilii, vinde marelui sulger Iane, pentru 30 galbeni, „din **Tâmpeşti**, a treia parte din tot satul, din vatră de sat şi din apa Pereschiului, cu vad de moară, moşii ce le am de la moşii mei, de la Ilea şi de la fratele lui Cârste Măriian… / S-a scris la **Bârlad** şi şi-au pus peceţile Necula, Chiriac iuzbaşa, Ciurbă Batin, Ionaşco Hociul, Lupul sin (fiu) Cârstiian Bouleţ, Dumitraşcu Acostăchioai, Foce vătav, Duca de Bârlad"[113].

1640: Porunca dată de Vasile Lupu voievod fostului vornic Vartic, ca să meargă la „**Tâmpeşti** (lângă Ciorăşti, comuna Priponeşti, Galaţi) şi să îndrepţi partea de ocină a Vasilcăi şi a lui Ionaşco Bâţe, în care arată că satul se împarte în două; şi jumătate de loc din partea de sus este a lui Ionaşco Bâţia şi din partea de jos are a treia

---

[112] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 404, p. 552
[113] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 152, p. 167

parte, cumpărătură a părinţilor săi, şi îi este lui hotarul Chişului, până în apa Pereschivului”[114].

1675, mai: „Movilianii, nepoţii Muşei, care ţinem a treia parte din **Movileani**, partea Muşei, anume Eremia, Stratul, Mihilie, Bratul, Grigorie, Ion zet (ginere) Isac, Zota, Mardarie, Apostol, Gavril sin (fiu) Marin, Pavăl sin Gligorie, Ion zet Mirovici”, dau lui Vasile din **Tâmpeşti**, pentru un bine făcut, adică un împrumut de 100 lei, cu care şi-au plătit moşia de la **Corpaci**, un „loc de prisacă, în gura Tocului, alături cu locul Bilieştilor, iar până în gura Tocului, şi un vad de moară, din vad a treia parte, în gura Răstocii”[115].

1676: Irimia Chihaia din **Furceni** dăruieşte lui Vasile din **Tâmpeşti** „partea lui Moş din Vişcea, jumătate de frate, ce este din apă… dinaintea lui Stratul de **Umbrăreşti**, Mihelie ot **Bilieşti**, Gavril Gunga, Andreiaş, Ion Burduh din **Movileni** şi mulţi oameni buni”[116].

TÂMPEŞTI

(înglobat în Săcăreşti, comuna Cucuteni, Iaşi).

1635, martie 24: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Irimia, prin ispisoc de judecată, după pâra cu Iacov Moţoc „pentru o parte de ocină din sat din **Tâmpeşti**

---

[114] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 278, p. 275
[115] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, p. 18
[116] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 18, 19

(înglobat în Săcăreşti, comuna Cucuteni, Iaşi), ce sunt în ţinutul Romanului", pentru că, atunci „când a fost la zi, Irimia a venit şi a aşteptat peste zi, până în a şasea zi, iară Iacob Moţoc tot n-a venit, ci a rămas din zi şi din toată legea"[117].

1636, iulie 10: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Toader şi Pătraşco ot **Drăgoteni** (înglobat în Vascani, comuna Ruginoasa, Iaşi), după ce i s-au jeluit Ionaşco şi Gheorghe de **Todereşti** (comuna Todireşti, Iaşi) pe Căruvan şi Ştefan Borşe „pentru părţile lor de **Balasineşti** (lângă Săcăreşti, comuna Cucuteni, Iaşi) şi de **Tâmpeşti** (lângă Săcăreşti, comuna Cucuteni, Iaşi). Venind înaintea Domniei Mele, au arătat că au şi ei ocină cu dânşii… voi să socotiţi cu oameni buni ce se vine partea lor, să o alegeţi şi să le-o lase în pace alţi răzeşi"[118].

1644, ianuarie 21: Soţii Gligore şi Lupa Ureche, Toma stolnicul cel mare şi Aniţa, Lupul şi Antimiia Bucium, Savin şi Nastasiia, împarte între ei „moşiile de pe socrul nostru Voruntar (Prăjescul) comisul şi de pe soacra noastră… mai apoi din zapisul de împărţeală ce-a avut soacra noastră cu frate-său, răposatul Neagoe postelnicul şi am mai adaos şi jumătate din toate satele care s-au venit cu împărţeală lui Condre vameşul de pe jupâneasa lui Sofroniia, iar după moartea ei le-am împărţit cu Dumitraşco Neagoe, feciorul posteliculului Neagoe. / Şi-au venit pe partea vornicului Ureche şi a jupânesei Lupa jumătate de sat **Negriteşti** (comuna Podoleni, Neamţ), la ţinutul Neamţului, satul **Străşeni** (comuna Străşeni, jude-

---

[117] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 66, pp. 73, 74

[118] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 454, p. 515

ţul Chişinău, Moldova) pe Bâc, la ţinutul Lăpuşnei, jumătate de sat **Cruhliceni** (judeţul Chişinău, Moldova), iarăşi la acel ţinut, a opta parte din satul **Vlăşineşti** (azi Lunca Prutului, comuna Trifeşti, Iaşi) pe Prut, ce-s în ţinutul Iaşilor, şi jumătate de sat **Tătăreni** (lângă Oneşti, comuna Plugari, Iaşi), pe Miletin, ce-s la ţinutul Hârlăului. / Şi s-au venit în partea stolnicului Toma şi a jupânesei Ana jumătate din satul **Negriteşti**, ce-s la ţinutul Neamţului, satul **Săleştea** (sau Seliştea, înglobat în Şipileşti, comuna Popricani, Iaşi) pe Prut, a opta parte din **Vlăşineşti**, iarăşi pe Prut, ce-s la ţinutul Iaşilor, a patra parte din **Volcineţ** (Vălcineţ, judeţul Ungheni, Moldova), cu vecini, la ţinutul Orheiului, şi trei părţi din patru părţi din **Răuseni** (comuna Răuseni, Botoşani) pe Jijia, la ţinutul Hârlăului. / Şi s-au venit stolnicului Bucium şi jupânesei Antimia jumătate de sat **Voruntăreşti** (Volintireşti, comuna Alexandru I. Cuza, Iaşi), cu vad de moară în Siret, ce-s la ţinutul Romanului, satul **Unchiteşti** (sat pe Prut, ţinutul Iaşi) pe Prut şi **Cumcenie** (sat pe Prut, ţinutul Iaşi), iarăşi pe Prut, ce-s la ţinutul Iaşilor, şi a treia parte din **Cândeşti** (comuna Cândeşti, Botoşani) pe Siret, cu vad de moară în Siret. / Şi s-au venit pe partea lui Savin şi a jupânesei Nastasia satul **Giurgeştii** (înglobat în Târgu Frumos, Iaşi), cu heleşteie pe apa Bahlueşului, părţile ce se vor alege din **Tâmpeşti** (înglobat în Săcăreşti, comuna Cucuteni, Iaşi) şi din **Balosineşti** (comuna Cucuteni, Iaşi), ce-s la ţinutul Romanului, satul **Ilişenii** (comuna Santa Mare, Botoşani), în gura Coroviei, şi **Zudureni** (sat pe Prut, ţinutul Iaşi) pe Prut, ce-s la ţinutul Iaşilor"[119].

---

[119] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 237, p. 217

1774, iunie 26: Satul **Tâmpeştii**, sat răzeşesc, ţinutul Romanului, ocolul de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[120], avea **toată suma caselor 11**. Scădere rufeturi 9: 1 popă, 5 ruptaşi, 3 văduve. Rămân birnici 2. / **Birnici:** Dumitru sin (fiu) lui Andrei Săcară / Gavril Dospinescul. // **Rufeturi:** Popa Lazor (Săcară – fiul lui fiind, mai jos, Alecsandru – n. n.) / Pavăl Săcară, ruptaş / Vasilachi Săcară, ruptaş / Pavăl Harhaz, ruptaş priş ot (vine din) Cârligătură / Ioniţă Harhaz de acolo / Alecsandru Săcară, fiul popii / Catrina, săracă / Măriuţa, săracă / Maria, săracă.

TÂMPEŞTI

(Tinteşti sau Timpeşti, lângă Duda,
comuna Duda-Epureni, Vaslui).

1634, aprilie: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Ursul de **Tinteşti** (Timpeşti, lângă Duda, comuna Duda-Epureni, Vaslui), după pâra la domnie dintre „Ionaşco Costiceanul şi Boghiul de sat din **Roşiori** (comuna Buneşti-Avereşti, Vaslui) cu Gligorie şi Ionaşco de acolo, pentru acea ocină din sat Roşiori, de au zis Ionaşco Costiceanul şi cu soţia lui, cu Boghiul, că nu sunt ei răzeşi pe toată acea ocină şi nu li-i în jumătate acea ocină.

[120] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 258

Iar Gligorie şi cu Ionaşco au zis că sunt ei răzeşi pe tot locul de acolo… Deci au rămas Gligorie şi Ionaşco”[121].

TANACU

(pe Crasna, comuna Tanacu, Vaslui).

1774, iunie 26: Satul **Tănacul**, ţinutul Vasluiului, ocolul Crasnei, după recensământul lui Rumeanţev[122], avea următorii: **Ruptaşii:** Vlasii Cărare / Vasile Cărare / Vasilachi Cărare / Vârlan Cărare / Lupul Cărare / Ianachi Cărare / Ştefan frate lor / Anton Cărare / Stancu frate lui / Ion Cărare. // **Birnici:** Apostol Ghiban, pas la Iani, grecul. // **Diaconi:** Toader Cărare, diacon / Sava, diacon.

1902: „**Tanacul**, comună rurală în judeţul Vaslui, plasa Crasna, la 10 km de oraşul Vaslui și la 32 km de Codăeşti, reşedinţa plășii, situată în şirul de dealuri ce se întind, de la nord, spre sud, pe partea stângă a pârâului Vaslueţul. Terenul său est foarte accidentat, prezentând dealuri, podişuri şi văi. E formată din satele: Tanacul, Burgheleşti şi Beneşti, pe o suprafaţă de 3.290 hectare, cu o populaţie de 556 familii sau 2.136 suflete. Are o şcoală şi 4 biserici, deservite de 4 preoţi şi 4 eclesiarhi; mai multe mori de vânt şi 6 cârciumi. Comerţul se face de 29 persoane. Vite: 1.497 vite mari cornute, 1.550 oi, 120 cai și 870 râmători. Locuitorii posedă: 185 pluguri şi 290

[121] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 89, p. 103

[122] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 219

care cu boi, 4 pluguri cu cai; 200 stupi cu albine. / **Tanacul**, sat în comuna Tanacul, situat pe podișul și coasta Dealului Moarei, pe o limbă de pământ numită Dealul Parpaniţa şi pe coasta dealului Merieni. Are o suprafaţă de 1.717 hectare, cu o populaţie de 355 familii sau 1.402 suflete; o şcoală, înfiinţată în 1867; o biserică, deservită de 2 preoţi şi 2 cântăreţi; mai multe mori de vânt și 4 cârciumi. Vite: 1.004 vite mari cornute, 1.100 oi, 59 cai şi 500 râmători Locuitorii posedă: 100 pluguri, 209 care cu boi; 100 stupi”[123].

TÂNJELEŞTI

(comuna Nisiporeni, raionul Călăraşi, Moldova).

1634, ianuarie 30: Întărit de Moise Movilă „rugătorului nostru popa Istratie şi preoteasa lui Cătălina, şi fratelui ei Nacul, fiii Oanei, nepoţi lui Toader sulger, strănepoţii lui Hărbor, (care) a pârât în faţa noastră pe toţi oamenii din satul **Vărzăreşti** pe Bâc, în ţinutul Orhei, şi din **alt Vărzăreşti**, ce este pe Nârnova, în ţinutul Iaşi, zicând că sunt şi ei rude cu acei oameni şi au şi ei ocină acolo, în acele sate, a treia parte de sat în cele două sate şi a cincea parte din **Tânjeleşti**, iar acei oameni din ambii Vărzăreşti au spus că nu le sunt lor nici un fel de rude şi nu au ocină în acele sate. Deci domnia mea şi cu sfatul i-am judecat pe ei cu judecată dreaptă, după legea ţării, şi

---

[123] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 543, 544

am dat Vărzăreştilor legea ţării, să jure pe sfânta Evanghelie cu 24 de oameni buni, dintre megieşii dimprejur, că nu le sunt lor nici un fel de rude şi nu au ocină acolo. Şi le-am pus zi peste două săptămâni; astfel, când a fost la zi, ei au venit la zi, dar jurători n-au putut aduce, ci au rămas la noi din toată legea ţării”[124].

TANSA

(Brudureşti pe Suhuleţ, comuna Tansa, Vaslui, Iaşi).

1469, februarie 9: Întărit de Ştefan (cel Mare) voievod, lui Petrea şi fraţilor săi, Oană şi Duma, care primesc uric pentru „ocinile lor drepte şi proprii, satele anume: Brudureştii, unde le este casa, şi Săcălâşeştii pe Bârlădzel, şi jumătate din Tonguzeni şi loc de moară pe Şacovăţ, şi Poiana de Sus pe Şacovăţ, şi Andrieştii pe Bârlad, şi mănăstirea, şi unde a fost moara pe Bârlad, şi, pe Racovăţ, o selişte unde a fost casa bunicului lor Oană Giuratul, şi Bereştii mai jos de Soholeţi, şi seliştea anume Căşcioarele pe Pârâul Fânaţelor”[125]. Hotarul, din veacul veacului.

1774, iulie 5: Satul **Tansa**, ţinutul Vasluiului, ocolul Fundului, după recensământul lui Rumeanţev[126],

---

[124] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 43, pp. 45-47

[125] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 156, pp. 230, 231

[126] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 235, 236

avea următorii: **Birnici:** Silevestru / Andrei Bițicu / Sava, crav / Gheorghi Conoro / Timofti zet (ginere) lui Mihăilă / Mihăilă brat (frate) lui / Melintii sin (fiu) lui Vasile / Ion, bejenar / Costandin Cârhan / Gheorghi Mihălachi / Vasile frate lui Mihălachi / Neculai Ciorna / Iftemi Bițicu / Ursachi fiul lui Ion / Neculai Miron / Iacob al Jurcăniței / Ioniță, ungurian / Pavăl a Zamă Tincăi / Toader Carpu / Arhip frate lui Mihăilă / Toader al lui Pintelei / Iordachi, vornic / Neculai fiul lui Pavăl / Toader fratele lui / Ștefan fratele lui / Grigori, cioban / Toader, cioban / Andrei fratele lui / Stan al lui Ciure / Filip, bejenar / Vasile Mătei / Costandin, bejenar / Iftemi fiul Mariei / Toader al lui Vatră / Costandin Jocotă / Costandin Vatră / Toader fiul văcarului / Simion fiul lui Sârghii / Gavril fratele lui / Ioniță fiul lui Sârghii / Ioniță Sârcul / Grigoraș fiul lui / Sandul fratele lui / Ichim fiul lui Toader / Toma fratele lui / Lupul, curălar / Gavril fratele Tomii / Neculai Bițicu / Ioniță Bițicu / Ștefan, ungurian / Ion fratele lui / Vârlan fiul lui Lupașcu / Ioniță Botezat / Ion fiul lui Mihalachi / Sandul al Băbănesii / Iordachi fiul Mariei / Toma al lui Cotan / Pavăl Crâstian / Gheorghi Huzunul / Lupașcu cel bătrân / Todose frate lui Lepșe. // **Holtei:** Iftemi fiul lui Stan / Ioniță fiul lui Nechita / Spiridon fiul lui Lungul / Andrei fiul lui Toader / Andrei fiul văcăriței. // **Ruptași:** Ioniță Zbera. // **Copii în casă:** Ilii Macovei / Grigoraș Vatră / Andrei Bodescul / Păladi fiul lui Pantelei / Mihai Ianachi / Ioniță Cotan / Mihaiu, rusul. // **Aprozi:** Agapi / Vasilachi fiul lui Lupașcu. // **Seimenii hătmănești:** Vasile fiul lui Lupașcu / Vasile fiul lui Păladi / Ioniță Lungul / Vasilachi al Dahorii / Vasile Staneș / Andrei al lui Staneș / Ion Spânu. // **Luncani:** Lupul. // **Călărași:**

Acsânti Cotan. // **Preoți:** Popa Ion. // **Diaconi:** Costandin, diacon / Miron, diacon.

1902: „**Tansa**, comună rurală şi sat în judeţul Vaslui, la 50 km de oraşul Vaslui şi la 25 km de Negreşti, reşedinţa plăşii. E aşezată în partea de vest a plăşii Fundurile şi a judeţului Vaslui, în margine cu judeţul Roman, situată într-o înfundătură a două dealuri, din care unul, care vine în partea de est, poartă numele de Suhuleţul, iar în prelungirea sa, spre nord, ia numirea de Dealul Pădurii Mucului, și celălalt, care vine în partea de vest a satului, se numește dealul Fâlfâia, pe al cărui podiş şi coaste e așezată o mare parte a satului. La poalele lui se întinde un șes, numit Şesul Dagiţei, care, lăţindu-se spre sud-est, ia numirea de Lunca Dagiţei. E străbătut, prin centru, de pârâul Tansa, care îl desparte în două. Are o suprafaţă de 713 hectare, cu o populaţie de 581 familii sau 2.355 suflete; 2 biserici, una veche şi alta mai nouă, făcută, la 1882, de obştea locuitorilor, deservite de 2 preoţi şi 2 cântăreţi; o şcoală, înfiinţată la 1865; mai multe mori de vânt. Comerţul se face de 9 persoane. Vite: 723 vite mari cornute, 12 cai, 936 oi, 8 capre și 33 râmători"[127].

TĂOŞTI

(înglobat în Bălţaţi, comuna Tătărăni, Vaslui).

1636, mai 14: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Gheorghe Goga, feciorii Fătului,

[127] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 544

Petriman şi popa Boţul s-au pârât înaintea noastră cu popa Strătulat şi Gheorghe, feciorii Anghelinei Şepteli-cioae, Grigore, feciorul lui Dumitru, şi cu Macovei, nepoţii Cozmei şi ai Vărvarei, pentru oarecare părţi de moşie din satele **Tăoşti, Ghibarţu** şi din **Găneşti**, care sunt în ţinutul Vasluiului, zicând aceşti oameni că li se cade să ţină ei acele părţi de moşie, pentru că sunt mai aproape neam Cozmii şi Vărvarei, iar popa Strătulat, Gheorghe, Grigore şi Macovei au arătat un ispisoc de la Miron Barnovschi vodă şi un zapis de la Cozma şi de la Vărvara, scriind că le-au dat danie acele părţi de moşie din Tăoşti, Ghibarţu şi din Găneşti acelora mai sus scrişi, popii Strătulat, lui Gheorghe, fecior Şeptelicoe, lui Grigore, feciorul lui Dumitru, şi lui Macovei, nepoţii Cozmii şi Varvarei, prntru sufletele lor şi ale părinţilor lor, / deci domnia mea am judecat după obiceiul ţării… deci Gheorghe Goga, feciorii Fătului, Petriman şi popa Boţul au rămas înaintea noastră şi înaintea a tooată legea ţării”[128].

1640, decembrie 15: Întărit de Vasile Lupu voie-vod lui Dumitraşco Burghelea, în baza zapisului de mărturie de la Stratul protopopul, Mitrul şi Dumitraşcu din **Gugeşti** (comuna Boţeşti, Vaslui), Mărdarie de **Hor-geşti** (comuna Bogdana, Vaslui), Şoropul de **Mândreşti** (comuna Boţeşti, Vaslui), Ionaşco din **Tăoşti** (înglobat în Bălţaţi, comuna Tătărăni, Vaslui) şi de la Bosiiuc căpita-nul, în care scrie că „a venit înaintea lor Sora Rotăriţa, fata lui Crăciun şi a vândut a ei dreaptă moşie din satul **Tăoşti**, din satul **Găneşti** (comuna Boţeşti, Vaslui) şi din satul **Ghibarţu** (comuna Boţeşti, Vaslui), câtă se va ale-

[128] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 41, 42

ge, lui Dumitraşcu Burghele, drept 70 de lei bătuţi. / Aşijderi, a cumpărat Dumitraşcu Burghele de la Procopie, Gligorie şi Măriia, feciorii Ştefãniei, nepoţii lui Hărăţ… toată partea lor din satul **Mândreşti**, drept un cal şi 15 lei", şi tot de la Sora Rotăriţa, fata lui Crăciun, a primit danie, „drept sufletul său, o parte de ocină din satul **Vâlcani** (lângă Boţeşti, comuna Boţeşti, Vaslui), cât se va alege partea ei"[129].

1689, octombrie 22: Ispisoc de judecată de la Constantin voievod, după ce „s-au pârât de faţă Andrei Cujbă şi cumnată-sa Safta, fata lui Gurie, din satul **Bărboşi**, de la ţinutul Fălciului, dimpreună cu Chirilă, feciorul lui Gavril din satul **Tăoşti**, ce-s la ţinutul Vasluiului, şi cu Ion, feciorul Bălăneasăi ot tam (de acolo), pentru satul **Hultureşti**, ce sunt în ţinutul Fălciului, pe valea ce se cheamă Moisiia, zicând Chirilă, Ion şi Mihăilă precum au şi ei moşie într-acel sat Hultureşti, de pe părinţii lor, şi venind ei întâi cu această jalobă, trimis-am de au venit de faţă şi Andrei Cujbă şi cumnată-sa Safta şi, venind de faţă, au adus şi urice pe acea moşie a Hultureştilor, în care urice scriu, într-un uric de la Ştefan vodă Tomşa, că este pe jumătate de sat Hultureşti, din partea din jos, şi iarăşi, din cealaltă jumătate de sat, din partea de sus jumătate, părâi cumpărate de Drăgan armaşul de la Lupul şi de la soacra lui Lupul, Catrina, de la Vasile, feciorul Teclei, Anghelina şi frate-său Buzilă, Guriş, feciorul lui Ştefan, Bălan şi Glogore Florea, care au fost răzeşi, fiind moşia lor; şi iarăşi arătatu-ne-a alt uric, de la răposatul Vasile vodă, scriind pentru părţile din Hultureşti din jumătatea de sat ce a rămas nevândută, şi se află

[129] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 498, pp. 484, 485

că au vândut Loghin, feciorul lui Pavăl, nepot lui Ion diacul, partea tatălui lor şi a unchiului lor Ilie din acea jumătate de sat, cumpărată iarăşi de Drăgan armaşul.„ / Adus-au şi Chirilă, Ion şi Mihăilă un uric, de la Iliaş vodă, pentru un loc de prisacă, ce este în hotarul Hultureştilor, în partea de sus, la sfârşitul văii Moisiia, cumpărat de la Fătul, Gruban, Ţopa şi de la Sora, feciorii Lupii. / Deci domnia mea am judecat ca să aibă Cujbă şi comnată-sa a-şi ţine părţile de ocină din Hultureşti, iar Chirilă, Ion şi Mihăilă să fie volnici a-şi ţine locul de prisacă”[130].

TĂRĂCENI

(ţinutul Vaslui).

1617, ianuarie 11: Porunca dată de Radul voievod lui Petre Cehan, după ce „s-au pârât de faţă Coste aprod de **Buhăeşti**, Ionaşco aprod din **Tărăceani** şi Gligorie aprod de **Criceşti** cu ruda lor, cu toată, şi cu Sacotă ce-a fost peaic pentru „a cincea parte de sat ce s-a ales din satul **Prigorceani**, acea a cincea parte din jumătate de sat dinspre soare-răsare a fost dată şi miluit pe Sacotă de Ştefan voievod”[131].

1633, decembrie 18: Întărit de Moise Moghila voievod spătarului Constandin sin (fiul lui) Crăciun din

[130] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, pp. 2-4

[131] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, pp. 23, 24

Tărăceni (ţinutul Vaslui), după judecarea pârei lui Nicoară diac de la **Bârzăşti** (Bârzeşti, comuna Ştefan cel Mare, Vaslui) şi a femeii lui Agafie, mătuşa Grozavei, femeia lui Pavel, şi a Măricăi, sora Grozavei, femeia lui Grigore din **Borăşti** (azi Cuza Vodă, comuna Ipatele, Iaşi), „pentru toată partea Grozavei, fetei lui Ionaşcu din **Ţibăneşti** (comuna Ţibăneşti, Iaşi), cât se va alege din sat de **Bârzăşti** şi din **Băneşti** (azi Beneşti, comuna Tanacu, Vaslui), şi din **Liudeşti** (în Bârzeşti, comuna Ştefan cel Mare, Vaslui), tot a patra parte”[132].

TĂRÂCENI

(lângă Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui).

1636, martie 15: Scrisoarea vornicului Dumitru şi a armaşului Lungul, după cercetarea pricinii dintre Porce şi Postolachi cu fostul vornic Dumitru Gheuca „pentru un loc, unde a fost mănăstirea Rafailă… loc de-a fost făcut Băisanul o mănăstioară cu poiene”, lângă **Oşeşti** (comuna Oşeşti, Vaslui). Martorii chemaţi de trimişii domneşti au fost Sanson şi Gavril Ciurlan de **Albeşti** (comuna Deleşti, Vaslui), Gavril de **Ruginoşi** (înglobat în Oşeşti, comuna Oşeşti, Vaslui), Gligore, Pavel şi Cârstea Zăpodie de **Cozmeşti** (comuna Deleşti, Vaslui), Porcea de **Băleşti** (comuna Deleşti, Vaslui), Dumitraşco de **Pietreşti** (azi Chetreşti, comuna Bălteni, Vaslui), Busul şi Ştefan de

---

[132] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 430, pp. 539, 540

Fâstâci (fostă schitul Racoviţă, comuna Deleşti, Vaslui) – „toţi de valea Stemnicului”, şi Pinul şi Lazor din **Hulturești** (comuna Vultureşti, Vaslui), Constantin de **Tărâceni** (lângă Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui), Dumitraşco şi Pascal de **Buhăeşti** (Buhăieşti, comuna Vultureşti, Vaslui), Portărescul de **Condreşte** (lângă Ciofeni, comuna Zăpodeni, Vaslui), Macsin de **Meleşcani** (lângă Dumeştii Noi, comuna Dumeşti, Vaslui), Dumitru Popăscul, Gorcea, Raţea şi Dumitru Gâdea de **Ţigăneşti** (înglobat în Dumeştii Noi, comuna Dumeşti, Vaslui), Bejan şi Melintie de **Dumeşti** (comuna Dumeşti, Vaslui), Vicol şi Florea de **Borăşti** (azi Cuza Vodă, comuna Ipatele, Vaslui), Dumitru şi Silion de **Armeneşti** (lângă Cotic, comuna Todireşti, Vaslui) – „toţi de pe apa Bârlădzelului”, şi Gligore şi Bogonie de **Gârcini** (azi Gârceni, comuna Gârceni, Vaslui) şi Căzacul de **Curceci** (azi Curseşti Deal, comuna Pungeşti, Vaslui) – „de pe apa Racovei”. Acestora le-au „pus brazde de pământ în capetele lor şi-au mers pe unde au ştiut că merge hotarul Oşeştilor şi se întâmpină cu hotarele satelor dinspre Bârlădzel; dinspre altă parte, cu hotarele Racovei. Deci am mers, de-am înconjurat hotarul Oşeştilor şi am pus stâlpi. Iar pe acel loc ce-a fost mănăstirea ce se cheamă Rafailă nu a fost loc domnesc, ci este hotarul Oşeştilor. Iar acelui uric, cel are Dumitraşco Gheuca, nu i s-a găsit hotar, nici loc”[133].

1636, octombrie 12: Zapisul boierilor curteni, prin care mărturisesc cum „au venit Tănasie, feciorul lui Nicoară de **Munteneşti** (comuna Ştefan cel Mare, Vaslui), Varvara şi Constantin, fiii Petrei, vărul lor Tacul, feciorul

---

[133] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 360 şi 361, pp. 404, 405

Maricăi, şi „au vândut un loc de prisacă, ce este în hotarul Munteneştilor, în pădure, cu pomăt, ce va fi în jurul prisăcii, şi cu vie şi cu pohrib de stupi… lui Constantin de **Tărâceni** (lângă Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui), drept 30 de zloţi bătuşi şi un cal biciuluit drept 12 galbeni”[134].

1638, februarie 28: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Constantin din **Tărăceni** (lângă Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui) „drept ocină şi zălog”, după ce Toader din **Portari** (comuna Zăpodeni, Vaslui) „a pus zălog toată partea de ocină, cât se va alege, din satul **Turceşti** (azi Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui), ce este în ţinutul Vaslui, partea Draghinei Huhuloaie şi Antemiei Bosiiocoaie, fiica Măndăoaie… la Constantin din Tărăceni, pentru 44 galbeni ungureşti bani buni”[135].

1644, iunie 25: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Necoară din **Bârzești** (comuna Ștefan cel Mare, Vaslui) și femeia lui Agafiia, mătușa Grozavei, femeia lui Pavel, și Mărica, sora Grozavei, femeia lui Grigore din **Borăști** (inclus în Dumeşti, comuna Dumeşti, Vaslui), s-au pârât de față cu Constantin spătărelul, feciorul lui Crăciun din **Tăriceni** (comuna Zăpodeni, Vaslui), pentru toată partea Grozavei, femeii lui Ionașcu din **Țâbănești** (Țâbăneștii Buhlii, comuna Băcești, Vaslui), câtă se va alege din satele **Bârzești**, din **Bunești** (Bunești-Averești, Vaslui) și din **Liudești** (comuna Ștefan cel Mare, Vaslui), toată a patra parte, zicând ei că acele părți ar fi fost lor dreaptă ocină și moșie,

---

[134] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 534, p. 584

[135] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 253, pp. 236, 237

pentru că ar fi fost mai aproape rudenii Grozavei. Și au vrut să întoarcă acei bani lui Constantin și să ia moșia înapoi. Iară Constantin așa a răspuns, că acele părți de moșii au fost puse zălog la Manolachi mare vameș pentru rudenia lor, Grozava, cu știrea lor, 90 de taleri. / Pentru aceea, am socotit că nu se cade a întoarce banii, de vreme ce este cumpărătură cu știrea lor”[136].

TĂRĂSĂUŢI

(raionul Noua Suliţă, Ucraina).

1770-1772: Satul **Tărăsăuţii**, ţinutul Hotinului, ocolul de Sus, avea, după recensământul lui Rumeanţev[137], **toată suma caselor: 147**. Scădere rufeturi 7: 2 popi, 5 ţigani. Rămân birnici 140. / **Birnicii**: Ion Haria / Ion Tudoriţă / George, olar / Sandul, ciubotariu / Acsenti Călugăran / Toader Popone / Ilie sin Popone / Toader Pântia / Ion zet (ginere) Pântia / Iftimie Pântice / Ion Chirilescu / Ilaşcu cumnat Pântei / Hilip sin (fiu) Babii / Andrei Horodincă / Vasile Chiriac / Toader sin Fâlfă / Vasile sin Fâlfă / Ion Hrişcă / George Buraţă / Ursache Vânăslabă / Ioniţă Strătulat / Nichita sin Ioniţă / Grigoraş Surdul / Vasile sin Leonte / Pintelei Bubui / Ştefan Bubui / Grigoraş Chirilescu / Dumitru Gheoc / Vasile, muntian / Necolae, ungurian / Dumitru Aruscin / Tudose Caraluciu

---

[136] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 356, pp. 343, 344

[137] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 114-116

/ Ion Caraluciu / Toader, rotar / Ştefan Nistran / Toader Otolac / Vasile sin Pavăl / Ioniţă sin Pavăl / Toader, pescar / Moise, pescar / Dumitru sin Moisei / Sandul sin păcurari / Petre nepot Pinteeştilor / Costandin al Rotopanului / Toader nepot lui Toropan / Ioniţă / Dumitraşco sin Isac / Ştefan Corovet / Ion, rotar / Ştefan sin lui / Tănase sin Pintelei / Toader zet Petrei / Lupul sin Marco / Ioniţă sin Nistor / Nistor Jacotă / Ilaş zet Hortopan / Gavril, olar / George, sârbul / Lupul, sârbul / Vasile zet sârbul / Simion zet rotariul / Petre zet Hortopan / Lupul Perju / Nicolae Bogan / Ion Gârlan / Georgiţă Bordeian / Ştefan văr lui Georgiţă / Grigore sin Bordeian / Ursache Forfă /Ştefan Ţigănescu / Toader Forfă / Grigoraş sin ungurianul / Toader, ungurianul / Vasile Bălănici / Ion Pleşca / Costandin Beşliuţul / Ion Ţigănescul / Ilie Ciulei / Ştefan sin Pavăl / Dumitraşcu sin vătămăniţii / Ioniţă Bordeian / Prodan / Vasile, rus / Ilie Pleşca / Andrei Bordeian / Ştefan, păcurar / Petre Cuşmătrebă / Vasile Crihin / Mihai, rusul / Vasile a lui Hrior / Simion al Tihului / Iftimie zet Lupoae / Andronic Anton / Ştefan a Toartei / Costandin al Lupoaei / Ursul Sâncă / Grigoraş sin Lupaşciasă / Grigoraş sin vătămanului / Grigore, vătăman / Mihălache Căzacu / Simion Vătămănescu / Simion al Lupoaei / Toader Negrescul / Vasile Vătămănescul / Vasile Şerban / Sandul, păcurari / Grigoraş Pomag / George, salahor / Toader, cojocar / Necolai Borş / Costandin Laiu / Ion Spănachie / Nichita Petrez / Ion Lupoiu / Ioniţă zet Lupoiu / Ştefan Borchin / Petre zet Ambrosie / Toader, cărbunar / Costandin Andrieş / Vasile Toderici / Costandin Păsat / Vasile, ciubotar / Ioniţă Gordei / Ştefan Toderici / Ştefanică al lui Papuc / Lupul Gheba / Ioniţă,

covătariul / Ştefan, covătariul / Ambrosie / Toader Papuc / Gavril Papuc / Grigore Papuc / Ion Păsat / Andrieş Holban / Ion Iliescul / Ion, morariul / Ion Ilescul / George, vornic / Mihai, vătăman / Ursache, vătăman. // **Rufeturi**: Popa Iacob / Popa Antohi / Toader Ciurchi, ţigan / Vasile sin Ciurchi, ţigan / Chiriac, ţigan / Simion, ţigan / Toader sin Stan, ţigan.

1904: „**Tărăsăuţi**, sat mare în judeţul Hotin, volosti Noua Suliţa, aşezat pe malul Prutului, la 2 km de linia căii ferate Ocniţa-Noua Suliţă. Are 538 case, cu o populaţie de 3.432 suflete; biserică; şcoală elementară rusă, cu 60 elevi din 270 copii în vârstă de şcoală; 1.049 vite mari; 7 mori de vânt; grădini cu pomi. La 1901, peste 63 deseatini pământ de arătură, ce aparţineau ţăranilor, au fost trecute spre România, din cauza schimbării cursului Prutului”[138].

TĂRASOVA

(raionul Soroca, Moldova).

1627, aprilie 20: Catastiful satelor marelui logofăt Dumitraşco Ştefan şi ale cneaghinei sale Ziniica, fiica lui Mogâldea vornic: „Jumătate de sat **Tărasova**, în ţinutul Sorocii, este-ne cumpărătură de la Dumitru Şapşală, drept 250 taleri bătuţi, iar lui i-a fost dreaptă moşie; şi ne-a dat

---

[138] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 210

şi zapis de pâră şi de împărţitură, ce-a avut cu ruda lor Boul vistiernic, să se ştie”[139].

TĂRĂŞENI

(Bucovina, Ucraina).

Menţionat în **1680**, apoi în **1683**, când Ştefan Petriceicu Vodă dăruia mănăstirii Sf. Onufrei „satul Tărăşeni, cu eleşteu şi o moară”, satul de pe malul drept al obârşiei pârâului Cotoveţilor a fost colonizat, în 1780, cu 150 familii de ruteni, din care vor rămâne doar 48 familii, până în 1784, care se alăturau celor câteva familii româneşti existente. Ulterior, aveau să se stabilească în Tărăşeni şi câteva familii germane şi evreieşti.

1814: Biserica Adormirii Maicii Domnului din Tărăşeni a fost ctitorită, în 1814, de Zoie de ARAP, fiind dotată cu un iconostas, în 1829, dăruit de George de ARAP, George de REUS, Ioan de VOLCINSCHI, Adam şi Karl SCHOLZ, Ioan ALEXANDRIUC şi Petru IANOVICI. În 1888, biserica avea să aibă parte de o totală restaurare. În 1843, biserica avea 448 enoriaşi, patron bisericesc era Adam de SCHOLZ, dar postul de preot administrator era vacant. În 1876, cei 1.137 enoriaşi din Tărăşeni şi Prevoroki erau păstoriţi de parohul Ioan LUPU, patron bisericesc fiind Cornelie ŞTEFANOVICI. În 1897 avea să fie construită biserica Sfântului Dimitrie

[139] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 186, p. 248

de la Prevoroki. În 1907, paroh al celor două biserici era Leon POIENARIU, născut în 1871, preot din 1896, paroh din 1906, cantor fiind, din 1900, Ioan CUDLA, născut în 1885.

1843: „Prima biserică din Igeşti era pe Zamca[140] şi servea pentru Igeşti şi comunele Pătrăuţul de Sus şi Jos. Ea era din lemn de stejar, şi a fost, în anul 1843, **dăruită şi strămutată la Tărăşeni**. Iconostasul din „starea femeilor" a fost adus din Zvineasca, de unde era de loc Zamfira, soţia lui Ienachi Răus, născută Volcinschi. A doua biserică a fost tot de lemn, însă a ars; în locul ei a făcut, în anul 1889, Grigoraş Răus, supt conducerea lui Ienachi Răus, biserica actuală, după planul bisericii celei vechi din Pojorâta, pe care a văzut-o pe când umbla prin, ţară în calitate de comisar pentru birul ţării"[141].

1851: „O broşură, lucrată de Franz Raffelsberger şi publicată în 1851, la Viena, cuprindea „**Itinerariile sau directorul tuturor rutelor poştale** din k. k. Statele austriece", itinerariul cu nr. 61 era cel de la Cernăuţi, la Bistriţa, de 19 poşte şi jumătate. Din faţa hanului din Cernăuţi, care nu putea fi decât cunoscutul han „Pajura Neagră", trăsura de poştă se îndrepta spre Tărăşeni, sat aflat la o poştă şi jumătate de Cernăuţi, apoi, prin Oprişeni, pe valea Siretului, cale de o poştă şi jumătate, până la Siret. Din Siret, la Grăniceşti, o poştă şi un sfert, trăsura trecea prin Iţcanii Noi, pe valea Sucevei, până în

---

[140] Zamca a fost o fortăreaţă şi întăritură a creştinilor, contra invaziei tătarilor.

[141] Dan, Dimitrie, *Igeştii*, în *Revista Istorică*, N-rele 4-6, Anul VIII, Aprilie-Iunie 1922, pp. 117-119

Suceava, aflată la 2 poşte de Grăniceşti. Deci, distanţa Cernăuţi – Suceava era de 6 poşte şi un sfert[142].

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Cernăuţi – **Curtea regională din Cernăuți**: Cernăuţi, Ceahor, Hliboka, Camena cu Spaski, Corovia, Cotul Bainski, Cuciurmare, Ludi Horecea Camerale cu Mănăstioara, Lucaviţa, Mihalcea, Mihuceni cu Kicera, Molodia cu Franzthal și Derelui, Ostriţa, Preworokie, Stăneştii de Sus pe Siret, Stăneştiii de Jos pe Siret, Poienile, **Tărăşeni**, Trestiana sau Dimka, Voloca Camerale pe Siret, Zurin"[143].

1880: Din 1880, funcţiona în Tărăşeni o şcoală cu 3 clase, din 1900 fiind dată în folosinţă o alta, cu 2 clase, la Prevoroki[144].

1888: „Mai călătorisem, acum câţiva ani, la Cernăuţi, însă scurtul timp, cât am stat acolo, nu mi-a îngăduit să-mi fac o idee justă şi fondată de tot ceea ce am văzut în 2-3 zile. Ca cronicar conştiincios şi pentru ca materia cronicii să fie mai voluminoasă, ar trebui să vă dau o descripţie a locurilor pe unde am trecut, a persoanelor cu care am fost în contact... Mă mărginesc a vă spune că, de la Dorohoi, orăşelul mai de importanţă ce-am întâlnit în drum, a fost Mihăilenii, un târg cu vreo 2-3.000 locuitori, cu câteva clădiri frumoase, dar nu de

---

[142] Raffelsperger, Franz, *Itinerär oder Verzeichniss aller Postrouten in den k. k. österreichischen Staaten*, Wien 1851, pp. 53, 54

[143] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

[144] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 39, 1876 p. 32, 1907 p. 159, 138

speriat, apoi graniţa, cu funcţionarii vamali foarte de treabă, atât cei români, cât şi cei austrieci, apoi, în depărtare, zărirăm un târguşor numit Siret, de care se vorbea mult bine, apoi un sat mai mărişor, numit Tătărăşenii (sau, pe nemţeşte, Tarascheny), în care se vorbea mult jidoveşte, şi, după un drum mai fără popas, de vreo zece ceasuri, intrarăm, pe la grădina publica, în Cernăuţi”[145].

1890: În 1890, Tărăşenii aveau 1.786 locuitori, primar fiind Noe Herş. Învăţător era Dimitrie Nedelco, Ioan Lupu era paroh, iar Ion Cudla – cantor bisericesc.

1901, august 26 – Gustav Weigand: „A doua zi, am trecut, din nou, granița și am ajuns, după-amiază, în orașul Siret, care este inundat de evrei, plecând la Sfântul Onufri[146], sat cu o interesantă biserică mănăstirească, din 1593. Am rămas la profesorul de limba română von Geler, pe care l-am cunoscut pe stradă și care m-a invitat la el acasă. În dimineața următoare, am plecat spre nord, fără aproape nici o ședere, pe drumul de la țară, prin zone mai slave, spre Privorokie[147], sat cu locuitori germani și români, în timp ce satul vecin Tărăşeni, pe lângă germani are şi ruteni. La scurt timp, pe când plecam spre Franzthal, o fată a alergat după trăsură şi am invitat-o să urce[148], iar ea nu a ezitat să o facă. Spre uimirea mea, am auzit și de la ea graiul limbii române, pe care îl ascultase şi de la soldatul de la Lucina şi care, la început, nu mi s-a părut credibil. Nu ştia nici să citească, nici să scrie, dar,

---

[145] *Familia*, Nr. 26, Anul XXIV, Oradea-Mare 26 iunie / 8 iulie 1888, pp. 296, 297

[146] La Sf. Onufri, a cântat Niculai Humeniuc (18 ani)

[147] La Privorochia, a cântat Spiridon Vonorocschi (16 ani).

[148] Fata de 14 ani, din Franzthal, analfabetă, dar care vorbea fluent patru limbi, se numea Lisaveta Crăsniciuc.

după cum a spus cu naivitate, a vorbit mereu patru limbi: română, germană, rusă și evreiască, limbă pe care a învăţat-o de la evreică-germană, pe care a imitat-o cu o precizie uluitoare în pronunție și ton, aşa cum am observat, de multe ori, că fac mulţi români din Bucovina”[149].

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Tărăşeni**, comună rurală, districtul Siret, aşezată la izvoarele pârâului Cotovăţ, între Mihuceni şi Prevorochi, lângă hotarul dinspre distristul Cernăuţi. Suprafaţa: 6,75 kmp; populaţia: 1.026 locuitori ruteni, de religie gr. or. şi colonişti germani de confesiune evanghelică. Este situată lângă drumul principal Cernăuţi-Siret şi punctul final al drumurilor districtuale ce vin de la Cuciur-Mare şi de la Hliboca; are o şcoală populară, cu o clasă, şi o biserică parohială cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”. Această comună e menţionată, pentru prima dată, la 1672. La 1776, aparţinea mazilului Ioan Sava. În 1780, a fost unită cu Mihuceni şi Trestiana. **Tărăşeni, moşie** cu administraţie particulară, districtul Siret. Suprafaţa: 3,55 kmp; populaţia: 84 locuitori izraeliţi, ruteni, români, germani ş. a. La 1784, făcea parte din comuna Trestiana. Populaţia se ocupă cu agricultura şi cu creşterea vitelor. Comuna posedă 700 hectare pământ arabil, 55 hectare fânaţuri, 10 hectare grădini, 185 hectare imaşuri, 47 hectare păduri. Se găsesc 83 cai, 376 vite cornute, 240 porci, 32 stupi”[150].

1914: La începutul lunii septembrie a anului 1914, protejaţii imperiului austriac, oamenii cu stare, au început să se retragă, preventiv, în România. În 15 septembrie, au

---

[149] Weigand, op. cit., pp. 7-17.

[150] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 221

sosit la Dorohoi, cu două trăsuri, familia baronului Kapri şi cea a doctorului Stephanovici. Din relatările acestora, reieşea că „trupele ruseşti au o atitudine frumoasă şi tratează bine populaţia austriacă, totuşi s-au semnalat, pe ici, pe acolo, cazuri izolate de prădăciune şi de siluire, provocate de soldaţi ruşi prin periferiile oraşului şi prin satele Bucovinei, fapte care fac ca populaţia să continue a fugi îngrozită, care încotro… Câteva localităţi din Bucovina au fost incendiate de ruşi. Aşa s-a dat foc oraşului Sadagura, care a ars aproape în întregime, precum şi localităţii Boian, unde focul a distrus numai o parte din oraş. De asemenea, s-a dat foc localităţii Tărăşeni şi altor câteva sate din Bucovina”[151]. / În 19 septembrie 1914, între Stăneşti şi Tărăşeni s-au dat lupte puternice între o mie de soldaţi austrieci (Landsturm), comandaţi de un locotenent, şi trei regimente ruseşti. „Soldaţii austrieci au fost nimiciţi cu toţii. Au rămas numai nouă soldaţi, dintre care şapte, grav răniţi, s-au refugiat în pădurea Franzenthal, iar doi au trecut pe teritoriul nostru, predându-se, cu arme, cu tot, grănicerilor români de la pichetul Posat, din comuna Buda… Soldaţii austrieci, ascunşi în pădurea din Franzenthal, au fost trădaţi de un lipovean, care a venit la dânşii, urmat fiind, la distanţă, de armata rusă. Lipoveanul a spus soldaţilor austrieci că se apropie numai o mică patrulă rusă… Cei doi soldaţi austrieci au putut scăpa, culcându-se la pământ şi târându-se, pe pântece, până la frontiera română, unde au trecut pe teritoriul nostru”[152].

1916: „Astăzi, ultimele ştiri din diferitele fronturi, pe care se operează, de la Nistru, la Focşani, sunt urmă-

[151] *Ştiri de la graniţa austriacă*, „Adevărul” din 4 septembrie 1914
[152] *Luptă austro-rusă lângă graniţa noastră*, „Adevărul” din 10 septembrie 1914

toarele, mergând de la stânga germană, la dreapta. Pentru frontul Nistrului (la stânga), nimic nou. Pentru frontul următor, cel al Prutului, nici o schimbare. Stabilizat la aproximativ 14 kilometri, în aval de Cernăuţi, frontul este oprit de un râu, pe care ruşii au încercat în zadar să-l străbată, la Lucaviţa, unde au fost bătuţi, în 9 august. A treia coloană, care încearcă să ajungând la Siret, este blocată în preajma Rădăuţilor; germanii au încercat să trimită trupe din Cernăuţi, care să se infiltreze între coloana rusească de pe Prut și cea de pe Siret, pentru a încerca să recucerească pozițiile de pe acest ultim râu. Acest front a fost capturat, pe 10 august, la Tărăşeni"[153].

1914-1918: „**Mihai a lui George Zahariuc**, născut în **Tărăşeni**, la 1o noiembrie 1872, a plecat, în august 1916, la război şi ar fi murit, în luptă, pe Monte Carlo, în iunie 1918. De atunci şi până în prezent n-a sosit nici o ştire despre el. Fiind deci probabilă prezumţiunea legală a morţii, se îndrumează, la cererea Zamfirei Zahariuc, procedura pentru declararea morţii celui dispărut"[154].

1918: „În 9 Noiembrie 1918, am poposit în comuna Tarăşeni, unde temeliile fostelor gospodării dovedeau că aicea a fost un sat ca şi celelalte. De altfel, numai barăci improvizate. Abia ofiţerii au putut găsi adăpost, ca să nu doarmă sub cerul liber. Trupa istovită s-a culcat unde a putut şi după regula războiului. / Colonelul şi cu mine am fost găzduiţi de un neamţ bătrân, care ne-a oferit două paturi. Aici a sosit, într-un târziu de noapte, un automobil, care l-a adus pe generalul Zadic, care, după o scurtă convorbire cu comandantul Brigăzii, s-a întors spre

---

[153] *L'Ouest-Éclair*, 10 août 1917, p. 3

[154] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 17, Cernăuţi, 1 iunie nou 1921, pp. 220-224

Rădăuţi. / A doua zi, dimineaţa, adică în 10 Noiembrie, comandantul brigadei mi-a pus în vedere că informaţiunile primite de comandanlul Diviziei sunt în contrazicere cu informaţiunile primite direct de la dl Iancu Flondor, care, în calitate de preşedinte al consiliului naţional, a chemat armata română în Bucovina. Aceste informaţiuni se refereau la bandele înarmate, care terorizau populaţia oraşului Cernăuţi şi care, după informaţiunile furnizate comandantului armatei, ar fi fost minat cele mai importante clădiri din oraşul Cernăuţi. Pentru a verifica aceste informaţiuni, generalul Zadic a lăsat să fiu trimis eu, cu un plic din partea Domniei Sale, direct la Palatul Naţional din Cernăuţi, unde era biroul dlui Iancu Flondor. / Am primit această misiune şi am pornit, îmbrăcat în haine ţărăneşti, singur, lăsând trupa în Tărăşeni. În urmă, am fost ajuns de dl Nicolai Prelici, care venea, cu o trăsură, dinspre Rădăuţi, spre Corovia. Cunoscându-ne, am fost luat în trăsură şi adus până la părintele Dolinschi din Corovia, unde am găsit şi pe fratele părintelui Dolinschi, maior în armata austriacă. Aceştia mi-au arătat calea cea mai scurtă ca să ajung la Iancu Flondor. Însoţit de dl Nicolae Prelici, am ajuns, fără să fiu cunoscut de cineva, până în poarta Palatului Naţional. / În Piaţa Unirii de astăzi, lume multă şi de toate naţionalităţile. Garda naţională păstra ordinea. Un soldat din această gardă m-a condus până în biroul lui Iancu Flondor. Aici, în jurul unei mese mici, pe care se afla o sticlă cu vin şi câteva pahare, şedeau: Iancu Flondor, cu fratele său, Nicu Flondor, şi Gheorghe Şandru, iar în jurul lor se preumbla agitat dl Dori Popovici. / I-am dat plicul şi am explicat rostul misiunii mele. Mi-a oferit un pahar cu vin, pe care sigur că nu l-am refuzat şi apoi mi-a spus următoarele

cuvinte : „Te rog să pleci imediat îndărăt, să-i spui dlui general să nu aibă nici o grijă, pentru că de situaţia de aici răspund eu, şi ea este aşa precum îi spun informaţiunile de la mine. Eu îl aştept în fiecare moment”. Aceasta era pe la orele 1 după masă, în ziua de 10 Noiembrie. După aceasta, am ieşit, condus de acelaşi soldat de gardă, până în jos, unde m-a aşteptat dl Nicolae Prelici. Cu o căruţă, pe care am putut-o găsi, am luat drumul spre Tărăşeni, dară în Corovia am întâlnit trupa şi am comunicat comandantului de brigadă cele auzite de la dl Flondor. / Contrar aşteptărilor celor din Cernăuţi, armata s-a oprit între Corovia şi Cernăuţi. Generalul a dat ordin ca intrarea armatei în Cernăuţi să se facă abia a doua zi, cu toate că dl Flondor a stăruit ca acea intrare să se facă în ziua de 10 Noiembrie, seara”[155].

1921: „Potrivit dispoziţiunilor art. 12 şi 23 din regulamentul pentru Congresul bisericesc ortodox român al Arhidiecezei Bucovinei, convocat, prin înaltul Decret Regal Nr. 2513 din 17 Iunie 1921, pe ziua de 3 Octombrie, la Cernăuţi, se publică următoarea listă a patronilor bisericeşti particulari, de lege drept credincioasă răsăriteană, îndreptăţiţi la alegerea de 6 reprezentanţi pentru acest Congres: **Kruzliewska**, născută **Mănescu Modesta**, Tărăşeni”[156].

Printre personalităţile Tărăşenilor se evidenţiază medicul sucevean **Teofil Lupu** (06.06.1869, Tărăşeni – 07.07.1935, Suceava), susţinătorul tuturor gazetelor buco-

---

[155] Ungureanu, Vasile, fost voluntar în Armata Română, *Amintiri din zilele intrării Armatei Române în Bucovina*, în Nistor, Ion I., *Amintiri răzleţe din timpul Unirii*, Cernăuţi 1938, pp. 485, 486
[156] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 16, Cernăuţi 21 iulie nou 1921, pp. 64-66

vinene care au apărut, iniţial, la Suceava („Junimea Literară”, în 1904, „Făt-Frumos”, în 1926) şi ctitorul Băncii Sucevene. În 1910, a reluat „Revista Politică”, întemeiată, în 1885, de medicul Matei Lupu, activitatea lui publicistică desfăşurându-se mai ales cu subiecte care vizau cultura, într-o arie mult mai largă. În 1935, a publicat broşura „Soluţii la câteva probleme bucovinene”.

TĂRÂŢA

(satul Hemeeani, înglobat în Tărâţa,
comuna Pârjol, Bacău).

1470, iunie 5: Întărit de Ştefan voievod mănăstirii Bistriţa, care primeşte uric, în urma unui schimb de sate cu vistiernicul Iuri, cumnatul său Petraşco, soacră-sa – „cneaghina lui Steţco, nepotul lui Demecuşescul, Anuşca, şi cu fiicele ei, pe care le-a avut cu Steţco, anume Nastea şi Sofiica”, pentru „satul Hemeeani pe Tazlăul Mare”, schimbat cu „satul anume Sârbi, mai jos de Hemeeani, tot pe Tazlăul Mare”[157].

1635, august 12: Întărit de Vasile Lupu voievod jupânesei lui Dumitraşco Solomon şi feciorului Ionaşco, după judecarea pârei diacului Toderaşco „pentru sat, anume **Hămeiani** (Hemeani, înglobat în Tărâţa, comuna Pârjol, Bacău), zicând Toderaşco că are şi el treabă cu jumătate de sat din Hămeiani, că i-a fost dare lui de

[157] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 167, pp. 249-250

Vasile Stroici. Domnia Mea am zis să-şi arate dresele, iar el a zis că n-are drese, că le-a pierdut”[158].

1774, iunie 15: Satul **Tărâţa** şi **Gura Solonţului**, ţinutul Bacău, ocolul Tazlăului Mare de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[159]**: Toată suma caselor**: 17, însă 1 nevolnic. Rămân birnici 16. / **Birnici:** Mărian / Adam / Palcul, ungurian / Mihaiu Borteș / Șala Radam / Șala Antal / Mihaiu zet (al) lui Timariul / Mihăilă / Gheorghi, morar / Ion, ungurian / Ioniță Sărăcuțul / Radul / Gheorghi Boeriul / Ioji, ungurian / Pișta, ungurian / Gheorghi, ungurian. // **Nevolnici:** Stan, muntean, nevolnic.

1902: „**Tărâţa** sau **Gura-Solonţului**, sat în judeţul Bacău, plasa Tazlăul de jos, comuna Băhnășeni, situat la confluenţa pârâului Solonţul cu Tazlăul Mare, la 3.200 m de satul Băhnăşeni (şcoală). Are o populaţie de 357 locuitori; o biserică catolică, clădită de locuitori, şi o cârciumă. Vite sunt: 8 cai, 173 vite mari cornute şi 6 porci. În sat, în fiecare an, la Sfânta Măria Mică (8 septembrie), se face târg”[160].

---

[158] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 199, p. 235

[159] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 306

[160] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 557

TĂRBUŢENI

(pe Hobalna, Galaţi).

1633, mai 9: Zapisul lui Todosie, feciorul lui Vasile Micului de **Sauleşti** (pe Hobalna, Galaţi), volost Bârlad, prin care mărturiseşte că şi-a vândut moşia „din sat din **Tărbuţeni** (pe Hobalna, Galaţi), partea părintelui meu, Vasile Micul, dintr-acel sat… lui Vasile, Precup, Ionaşco şi Vârnavei, nepoţilor mei, drept 4 galbeni, a patra parte dintr-un bătrân… Iar tocmeala noastră a fost dinaintea lui Vasile Fulgă vornicul de **Bârlad**, Geantă şi Căpăţină din **Sârbi** (pe Hobalna, Galaţi) şi alţi mulţi oameni buni”[161].

TARCĂU

(lângă Bicaz, Neamţ).

1774, iunie: Satele **Bicazul** şi **Tarcăul,** ocolul Pietrii, după recensământul lui Rumeanţev[162], aveau **toată suma caselor 120**. Scădere rufeturi 117: 3 popi, 17 văduve, 1 ţigan, 89 plăieşi, 7 case pustii. Rămân birnici

---

161 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 328, p. 420

162 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 52, 53

3. / **Birnici** (dintr-aceşti birnici sunt 89 plăieşi pentru paza muntelui bez (plus) 76 din Buhalniţa şi din alte cotunuri din Hangu**:** Lupul Bonte / Ilii / Ion Chetrone / Toader / Ion Ante / Bogdan / Dumitru / Gavril Ţifoi / Toader Ţifoi / Pascal Ghipoeş / Ilii, moldovan / Ion Foltia / Toma, ungurian / Vasile, ungurian / Ursul, morar / Gavril, rus / Vasile, rus / Crăciun sin (fiu) lui Vasile, rus / Ioniţă, rus / Mihăilă Dodul / Vasile Marco / Toader brat (frate) lui Vasile / Ion Dudul / Vasile Dodul / Ion Vicovan / Tudor Găman / Ion Cărbune / Miron, ungurian / Simeon Onca / Gheorghiţă Onca / Ion Drăguşan / Gheorghe, mrejer / Gavril, şaugău / Toader Darii / Gheorghe, mrejer / Ion Iuteş / In (alt) Ion Iuteş / Toader Iuteş / Vasile Iuteş / Dumitru Iuteş / Grigore Iuteş / Crăciun Rusăi / Vasile, rus / Simeon Cobuz / Ioniţă Niamţul / Toader Dudău / Paşco Butoi / Ion Grăbencia / Ion Paleu / Lupul Sofian / Costantin Oniga / Gavril Sofian / Antohi Sofian / Andrieş Pântia / Răducan / Ion Zaiţ / Neculai Grăbencia / Ilii Grăbencia / Ilii Ţoncă / Dumitru, ungurian / Ilii Gliga / Simeon Radu, vătăjel / Gheorghe, ungurian / Gheorghe, morar / Ioniţă Cruşet / Iftimi Cruşet / Ursul Folga / Pavăl Găină / Ursul Dudău / Simeon Ronda / Gavril, baci / Ion Micul / Vasile, cojocar / Ion, vornicel / Gheorghe, tărnicer / Petre Mărian / Andrieş, vornic la Tarcău / Toader, muntean / Gavril Farcăş / Costin / Gheorghe, ungurian / Ion Goga / Gavril Telecan / Avram Botilă / Toader a Crâstinii / Ursul a Crâstinii / Ioniţă a Crâstinii / Gavril Platon / Nistor Gângă / Vasile Gângă / Vasile Sofian / Neculai Curcă. // **Rufeturi:** Popa Toader / Popa Zaharia / Popa Ion / Gavril, ţigan / Ioana, văduvă / Tudosia / Iftimia / Maria / Floaria / Lunga / Perja / Maria / Măriuţa / Frăsina / Maria

/ Tudora / Rusoaia / Iliana / Paraschiva / In (altă) Paraschiva / In Paraschiva. // **7 case pustii**.

1902: „**Tarcăul**, sat în judeţul Neamţ, plasa Piatra-Muntele, comuna Pângăraţi, situat pe pârâul cu același nume. Are o populaţie de 400 suflete şi 119 case"[163].

TĂRCEŢEI

(aproape de Sămăşcani, Orhei, Moldova).

1614, noiembrie 1: Zapis de la marele pitar Grigore, Ionaşco al treilea logofăt, Băseanul fost uricar, Necula cămăraş de Ocnă, Dumitru fost pitar, Isac diac de **Dişcova**, Vlasie pitărel de **Morozeni**, Bocşe de **Tărceţei**, Lupul păhărnicel de **Verca**, Hanţul pitar de **Sverjea**, Andronic păhărnicel de **Horodişte**, Duma uşerel de **Zahorna** din ţinutul Sorocii, în care mărturisesc cum Antemia, soţia lui Pătraşco visternicel, şi sora ei Nastasia, fetele lui Văscan, nepoatele Dudoşei, strănepoatele lui Duma Ciochină, au vândut marelui logofăt Beldiman, pentru 80 taleri de argint, „moşia din jumătatea de jos a satului **Sămăşcani**, din jumătate din jumătate, a patra parte, care este sub pădurea Horodiştei, până la fântână, şi cu loc de iaz şi de moară pe râul satului, care este în ţinutul Orhei"[164].

---

[163] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 545

[164] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 38, pp. 51-53

1904: „**Tărşâţei**, ruseşte Terşiţeia, sat în judeţul Orhei, aşezat în valea Dobruşei. Face parte din volosti Căzăneşti. Are 109 case, cu o populaţie de 654 suflete de ţărani români; biserică; şcoală elementară duhovnicească; 180 vite mari”[165].

TÂRGOVEŢI

(sau Târgovişte, lângă Boloteşti,
comuna Boloteşti, Vrancea).

1610, mai 20: Carte de împuternicire, dată de Constantin Moghila voievod Saftei, fata Dingoaei, şi nepoata ei Dingoaea, fata lui Grigorie, nepoata Dingoaei, „să aibă a stăpâni în două a patra parte din **Târgovişte**; dar mo moară, ce a avut Safta, să fie numai a ei, iar celălalt loc de moară să fie al nepoatei sale Dingoae, cum şi a treia parte din satul **Fărloeşti**, cu fântânile de păcură, cum şi jumătate sat din **Dingani**”[166].

1624, iunie 15: Întărit de Radul voievod fraţilor Ursul şi Dumitraşco, feciorii lui Nănădaico, cumpărăturile părintelui lor, „a treia parte dintr-o moară din sat din **Târgoveţi** pe apa Putnei”, cumpărată de la Ileana, nepotul ei Mihăilă, şi de la rudele lor, fraţii Nicoară şi Sora, şi de la fraţii Vasile Condrat, Pietra, Tudora, alt Vasile, dar şi „din hotarul satului şi din câmp, şi din pădure, din toată

[165] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 210

[166] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 186, 187

partea Ilenei, ce va fi aleasă”; / de la seminţia lor, Radul, Neaga, Neacşa şi Maxim, „toată partea acestor oameni… altă a treia parte dintr-aceiaşi moară şi din câmp şi din pădure”[167].

1632, februarie 7: Zapisul lui Băloş şi Vasile, feciorii lui Lucoci de Feţingheşti, prin care mărturisesc cum au „vândut o ocină de la sat la **Feţingheşti** sfintei mănăstiri Beserecanilor, drept 138 de lei…eu, Băloş, n-am fost la împărţirea banilor, deci mi-au dat 16 oi mari şi întru mâna frăţâne-meu Vasile 10 lei, ce-au rămas nedaţi, pentru că au venit cu carte de la Corcodel, să se dea acei 10 lei, şi este şi scrisoarea lui Corcodel de faţă. Deci să se ştie că s-a plătit acea ocină de tot… Şi când le-am făcut această mărturie au fost popa Ionaşco, Hilip, Toader şi Marin din **Găgeşti**, Lazar călugăr ot **Bistriţă**, Pepelea ot **Târgoveţi**, Lupul şi Iacov ot Feţingheşti”[168].

1636, august 1: Zapisul lui Focea uricarul, în care mărturiseşte şi îl informează pe Vasile Lupu voievod că a fost „la sat la **Feţingheşti**, ce se cheamă **Răzimeştii**, pentru pâra ce-au avut călugării de la Bisericani cu Ileana, soacra lui Iane postelnicul, cu Harita şi Dumitraşco, pentru nişte părţi de ocină”, pe care ei nu le-au vândut. Martorii, Dabija ce-a fost staroste, Scântee vătavul, Dumbravă vătah, Ionaşco Boldescul, Isaiia ce a fost pitar, Oprea şi Bârlădeanul de **Cruce** (înglobat în oraşul Panciu, Vrancea), Văscan Codan, Zaharia diacul şi Dumitru de **Ţigăneşti** (înglobat în Bătineşti, comuna Ţifeşti, Vrancea), Pepelea Cireş şi Ion Negrul de

[167] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 214, pp. 284, 285
[168] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 7, p. 7

Târgoveţi (sau Târgovişte, comuna Boloteşti, Vrancea), Avram, popa Drăghici, Dumitru şi Ion Iosip din **Căpoteşti** (comuna Boloteşti, Vrancea), Precup de **Cofeşti** (comuna Boloteşti, Vrancea), Vasile diacul de **Bătineşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), Procopie diacul, Giurgea călugărul şi mulţi oameni buni „aşa au mărturisit ei, cu sufletele lor, că toţi au vândut în această parte de ţin călugării, numai ce s-a aflat o parte puţintea, a Ilenei, soacra lui Iane postelnicul, 10 paşi în frunte. Deci noi am tras funia şi am ales părţile călugărilor şi le-am stâlpit cu bolovani, şi-am ales partea Ilenei şi iar am stâlpit cu bolovani, şi din ţarină, şi din vatra satului. Aşijdere, s-au mai găsit dintr-aceste rude, nescrişi la dresele călugărilor, la vânzare, anume: Harita şi Dumitraşco Sprânceană. Deci şi aceştia şi-au dat ei părţile, ce li se va veni, călugărilor, să le fie pomană la sfânta mănăstire”[169].

1636, septembrie 26: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului paharnic Panu, în baza zapisului de la câţiva „boieri din Curtea domnească”, prin care mărturisesc „cum au venit înaintea lor Pietra, cu bărbatul său Nuor, fiica lui Gavril şi a Marinchii, nepoata lui Constantin şi a Brânduşii… şi au dat şi au dăruit a patra parte din satul **Zărneşti** (comuna Jorăşti, Galaţi), care este în ţinutul Covurluiului boierului Panu, pentru ale sale sufleteşti… / Şi tot acolo a arătat alte zapise de mărturie, de la popa Ignat şi Cernica ot **Tărgovişte** (sau Târgoveţi, comuna Boloteşti, Vrancea), Ionaşco Boean şi alţi oamini buni, scriind cum a venit înaintea lor Tiron Negre, fiul lui Condra, şi a vândut… a patra parte din acel sat Zărneşti lui Panu paharnic, drept 40 galbeni ungureşti, pentru care

[169] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 470, p. 531

(Tiron Negre) a fost dator cu doi cai buni lui Mihail Sârbul şi a dat acei bani pentru aceşti cai în mâinile lui Mihail Sârbul. / Şi alt zapis de mărurie de la Matei, Apostol, Apostol, Ionaşco, Sinzan, Grigore, Petroşcan, Toader Rouă şi Simion Rădeanul din **Puţeni** (înglobat în Jorăşti, comuna Jorăşti, Galaţi), Ilarion Borotca şi Miron din **Zărneşti**, Ursul diac din **Galan** (denumirea grecească pentru Galaţi), scrind cum au venit Sava cu muierea sa, nepoată Bălaei, şi au vândut partea lor din Zărneşti, o parte din a patra parte lui Panu paharnic, pentru 20 galbeni ungureşti"[170].

1637, iulie 13: Pătrăşcan şi Marta de Ţigăneşti vând vornicului Tănasie, drept 16 lei bătuţi, „un răzor în frunte, în sat în **Ţigăneşti**, partea Orbului, din sus, pe lângă partea lui Ion… Şi în tocmeala noastră au fost Drăghici din **Târgoveţi**, Cava vătaful de hânsari, Ionaşco Călcul, Dumitru Lungul, Oprea ce-a fost pârcălab, Mihăilă Renţea, Obrejie, Ilie şi Gavril din Ţigăneşti"[171].

1638, iunie 28: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce Mărica, fata Saftei, şi cu Ştefan s-au tras în judecată, în faţa noastră, cu neamurile sale, cu Dingana, fata lui Gligorie, cu Solonca, femeia lui Ionaşco, cu Neculai, feciorul lui Vasile Grumaz, toţi nepoţi şi strănepoţi Dingăi hatmanului, pentru moşiile ce le-a avut moşul lor Dinga, zicând că ar fi având strâmbătate unii de către alţii. / Deci Mărica, fata Saftei, şi cu Ştefan ne-au arătat un ispisoc de la Constantin Movila voievod, scriind precum că părinţii lor toate dreptele moşiile lor, ce le-a

[170] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 524, p. 575

[171] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 152, p. 144

avut Dinga hatmanul, şi le-au împărţit între dânşii. Şi în partea Saftei, maicii Măricăi şi a lui Ştefan, s-au venit satul anume **Oltenii** (sau Olteneşti, între Cuca şi Folteşti, comuna Folteşti, Galaţi), pe Prut, şi a tria parte din jumătate de sat **Fârloeşti** (înglobat în Stăneşti, comuna Măgireşti, Bacău), şi a patra parte din sat **Târgovişte** (Târgoveţi, lângă satul Putna, comuna Boloteşti, Vrancea) şi cu mori pe Putna. Şi în partea lui Vasile Grumaz s-au venit satul **Feriianii** (Ferăiani, lângă Caracuşenii Vechi, comuna Caracuşenii Vechi, raionul Briceni, Moldova) şi jumătate de sat din **Carapuşceni** (Caracuşenii Vechi, comuna Caracuşenii Vechi, raionul Briceni, Moldova) şi cu o o pivniţă de piatră în târgul Iaşului. Şi în partea Irinei, fetei lui Ionaşco, şi a Soloncăi s-a venit satul **Vlăşineştii** (comuna Lunca Banului, Vaslui) şi jumătate de sat din **Carapuşceni** şi cu mori, şi a treia parte din **Mirceni** (Mirceşti, comuna Boghenii Noi, raionul Ungheni, Moldova), şi a treia parte din **Cârsteşti** (azi Kerstenţi, raionul Hotin, Ucraina). Cum şi Dinganii, fetei lui Gligorie, i s-au venit satul **Dângenii** (alt nume al satului Dingani), cu iaz şi cu moară, şi jumătate de sat din **Goşmani** (comuna Români, Neamţ), cu iaz şi cu moară, şi a treia parte din satul **Dinganii** (lângă Caracuşenii Vechi, comuna Caracuşenii Vechi, raionul Briceni, Moldova). / Deci domnia mea… i-am lăsat să-şi stăpânească moşiile după cum şi le-au împărţit părinţii lor împreună”[172].

1640: Nestora, fata lui Iacob, nepoata lui Precopie, cu Iacob, fost fecior lui Bacoş, vând mănăstirii Secului, pentru 12 ughi, „partea mea din sat din **Cofeşti**

---

[172] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 390, pp. 378, 379

(comuna Boloteşti, Vrancea), a treia parte… şi mi-am întrebat şi fraţii mei, şi ei n-au vrut să mi-o plătească”. Martori: „Dabija fost Pârcălab, Pătraşco ot **Băteneşte** (Bătineşti, comuna Ţifeşti, Vrancea), Eremia brat (frate) Dabijei, Pepilei Cireş, Lupul Zbârcea, Sema, Vasile călăraş, popa Ion, Anghel şi Irimie Milne ot **Cofeşti**, popa Drăghici ot **Târgoveţi** (comuna Boloteşti, Vrancea) şi mulţi oameni buni”[173].

1646, august 12: Iftimia, fata Râncaciului, şi Tecla, nepoata Ioanei, fata Râncaciului, vând mănăstirii Săcul, ci 6 galbeni, din care „3 galbeni să ne dea de acum… un vad de moară, ce avem a patra parte, la **Târgoveţi**… dinaintea Pepelii izbaşa, Ion Negrul. Gavril, Drăghici şi Avram din **Balomireşti**”[174].

TÂRGU BUJOR

(seliştea Comăneşti, inclusă în Târgu Bujor, Galaţi).

Întărit, în **15 iulie 1448**, de Roman voievod, fraţilor Cernat Ploscar şi Şteful, care primesc uric pentru „satele, pe Corod, anume: Pîtcăeşti, pe care l-au cumpărat de la Pîtcă pentru 60 de zloţi, amândouă părţile, şi, pe aceeaşi parte, între Motoşeşti şi între Vitezeşti, un loc de pustie să întemeieze sat, şi, mai jos de Vitezeşti, la fântână, un loc din pustie să facă sat, şi Zmulţi, pe

[173] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 277, p. 274
[174] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 467, p. 398

Suholui, şi, mai jos, unde este jude Uliu, anume Mileşti, şi seliştea Dăbeştilor, şi Cernăteşti, la obârşiile Gerului, şi, mai jos, Goruneşti, şi, între Mileşti şi între Frăţileşti, un loc din pustie, şi seliştea Frăţileştilor, şi, la obârşia Bârzotei, o prisacă, la fântână, unde a fost Călugărul, şi, în dreptul Cojoeştilor, unde a fost prisaca lui Roşca, şi Găunoasa, de la obârşie până la gură, şi seliştea lui Laţco Furul, pe Suholui, şi **seliştea Comăneştilor, la gura Cneajei**, şi seliştea lui Mânea, pe Covurlui, şi seliştea Şcheilor, şi, mai jos, seliştea lui Fâlfoi, şi a lui Radul, şi a lui Radici, unde este jude Dragoş, şi iezerul Covurluiului cu gârla, şi unde a fost Cudrea, şi, pe Prut, Făreşti, şi gârla Flămîndzilor, şi jumătate din morile noastre de la Covurlui, pe Prut, să-şi facă casă, şi jumătate din pădure, şi jumătate din şteze, şi din peşti şi din tot venitul, şi pe apă şi pe uscat, să le fie jumătate, şi pe aceeaşi parte a iazului să-şi facă dârstă, şi de la iaz în vale pe Prut să le fie lor din toate târguielile toată această vamă, şi pe apă şi pe uscat, şi seliştea Folteştilor, şi seliştea lui Berevoi, pe Ialan, şi fântâna lui Balea, pe Suholui, şi fântâna lui Cucu şi, pe Cracău, unde sunt juzi Dragan şi Nasoe, amândouă părţile, şi mănăstirea, şi, pe Bârlad, Blajari, şi Mereşti, şi mănăstirea la gura Bârlăjiţei, unde este Agapie, şi Lieşti, şi Gârleşti, şi Tălăbeşti, ocina lor, unde au fost Voico şi Şteful şi Micu, cu toată gârla de la Bârlad, şi Tonceşti, cu gârla, şi gârla Brateşului cu satul şi seliştea lui Duma, pe Călmăţui"[175]. Hotarele, din veac.

[175] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 280, pp. 397-399

TÂRGU FRUMOS

(Fântâna lui Ştiubei, în Târgu Frumos, Iaşi).

1427, decembrie 28: Întărit de Alexandru voievod lui Dad şi nepotului său Solomon, care primesc uric pentru „satul **Dădeşti**, de la apus de Târgul Frumos”[176].

1466, decembrie 8: Întărită de Ştefan voievod lui Moica şi fratele său Costea, care cumpăraseră, cu 105 zloţi tătăreşti, de la Popâcica şi nepotul său Costea, „un loc din pustie la Cârligătură, între Popâciani şi Ruscani şi Găneşti, la **Fântâna lui Ştiubei**… Iar hotarul acestui loc să fie începând de la pârâul lui Dragoş, pe drum, la vârful dealului, apoi, pe deal, la stâlp, iar de la stâlp, pe vârful dealului, apoi, peste ţarină, până la mijlocul ţarinei, unde au aşezat stâlp, apoi de la stâlp, pe drum, la vârful dealului, la stejarul însemnat, iar de la stejar, peste rediu, la drumul mare, apoi la alt stejar însemnat, iar de acolo, pe drumul mic, peste rediu, la poiana Piscului, chiar la drumul mare care duce la Găneşti, iar de la drumul mare, peste câmp, până la hotarul lui Caşotă. Acesta le este tot hotarul dinspre această parte, iar dinspre Găneşti să le fie pe hotarul vechi”[177].

1602, martie 7: Carte de împuternicire, dată de Eremia Moghilă voievod lui Mogălde agă, „spre aceea, să fie tare şi puternic a stăpâni şi a oblădui o moară în

---

[176] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An V, Fasc. V, 1925, p. 41
[177] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 143, pp. 206, 207

Târgul Frumos, care acea moară a fost a lui Guţă uşier, şi femeia lui Guţă să nu aibă nici o treabă cu ea”[178].

1608: Întărit de Constantin Moghila voievod, „întru sfinţenie adormitului Io Eremia vpoievod, care a miluit sfânta mănăstire cu numele Secul, cu o moară cu iaz şi cu câţiva vecini la al **Crasnei** târg (**Târgu Frumos**), ca să-i fie ei şi de la domnia mea miluire”[179].

1623, noiembrie 19: Întărit de Radul voievod mănăstirii Secu, care primeşte uric pentru „nişte mori şi o prisacă, şi o odaie şi câţiva vecini, care sunt în hotarul domniei mele de la Târgu Frumos”[180].

1624, decembrie 19: Mărturia lui Toader, şoltuz de Târgu Frumos şi a câtorva din cei 12 pârgari de **Târgu Frumos**, Ionaşco fost şoltuz, Paicu, Hilip, Nechifor, păcurarul Gligorie Furgheţui şi Bejan, despre „cum a venit Ion medelnicer, să socotim hotarul **Ulmilor** pe unde merge. Deci acele pietre le-a mutat Ştefan vodă, de unde a fost din veac hotarul. După aceea însuşi Ştefan vodă a trecut, de la pod de la **Cârjeşti**, pe la acele pietre mutate şi însuşi măria sa Ştefan vodă le-au făcut carte să mute pietrele şi să-şi ţie hotarul pe unde a fost din veac”[181].

1624, decembrie 195: Mărturia şoltuzului şi a celor 12 pârgari de **Cotnari** şi a celui de **Târgu Frumos**, tot cu 12 pârgari de Târgu Frumos, „oameni buni şi slugile măriei tale din megieşi”, adică Ionaşco aprod şi Ilea visternicel din **Cudreşti**, Călcul pitarul din **Bălţaţi**,

---

[178] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, p. 234

[179] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. X, Iassi 1888, p. 133

[180] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 122, p. 168

[181] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 248, p. 317

Ihnat şi Ihnat visternicel din **Mădrăjaci**, Istratie din **Iezereni**, Anton şi Lazor din **Belceşti**, despre hotarul satului **Ulmi** spre „un val ce au cu slătinenii, pentru ce le-au mutat pietrele din hotarul bătrân… Şi am aflat un om bătrân, anume Lazar de Belceşti, de ştie de tot cum n-au treabă slătinenii la acel hotar, ci slătinenilor le-a dat Alexandru vodă cel Bătrân loc de odae (han – n. n.) împotriva Belceştilor”[182].

1626, februarie 3: Întărit de Miron Barnovschi mănăstirii Secul, care primeşte uric pentru „nişte mori şi o prisacă şi o odaie şi nişte vecini, care sunt pe hotarul domniei mele la **Târgu Frumos**”[183].

1629, iunie 10: Întărite de Miron Barnovsci voievod ctitoriei sale, mănăstirea Hangul, căreia îi dăruieşte „nescare mori gata şi cu heleştee, făcute de domnia mea la Bahlueţ, în hotarul **Târgului Frumos**, ce-i în ţinutul Cârligăturii”[184].

1629, decembrie 11: Întărit de Alexandru (Lăpuşneanu) voievod vornicului de gloate Tănasie, care primeşte ispisoc pentru dania şi miluirea domnească „o selişte, anume **Avrămeştii**, din hotarul nostru de la **Târgu Frumos**, ce a fost ascultătoare de ocolul târgului, ce este în ţinutul Cârligăturii… cu loc de heleştee în pârâul Pocrişului şi cu loc de prisacă în rădiul **Prigoreanilor**, şi cu loc de fânaţ în pârâul Socilor. Până în pârâul Sirbca, şi cu loc de heleştee în pârâul Sirbca”[185].

---

[182] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 249, pp. 317, 318
[183] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 17, pp. 23, 24
[184] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. II, Iaşi 1907, pp. 176-179
[185] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An V, Fasc. V, 1925, p. 43

1632, iunie 9: Întărit de Alexandru Iliaş voievod stolnicului Grama, care primeşte uric pentru „o bucată de hotar din hotarul **Târgului** nostru **Frumos**. Şi se începe hotarul acelui loc din Valea Bunei cu Năvoloacele, şi de acolo Valea Bunei în sus, pe lângă muncel, în hotarul Costeştilor şi se împreună cu hotarul Corneştilor, de asemenea, de la Prisaca Popilor, pe Valea Orzei în sus, la muchea Halmului, de asemenea la hotarul Costeştilor”[186].

1632, iulie 21: Cartea de împuternicire a lui Alexandru Iliaş voievod pentru Dumitru Buhuş, logofătul al treilea, ca „ca să fie tare şi puternic a lua a zecea din pâine şi din fân de pe o bucată de hotar a sa, ce are în hotarul **Târgului Frumos**”[187].

1632, iulie 29: Zapisul postelnicului Lupul Prăjescul şi al uricarului Ionaşco Mânjea, în care mărturisesc cum au hotărnicit părţile de ocină din satul **Pietriş** (Pietrişul, contopit cu Costeşti, înglobat în Târgu Frumos), cumpărate de stolnicul Grama. „Deci am strâns megieşi şi din sus şi din jos şi preoţi, pe Iacob Moţoc pitărel din **Văscani** (comuna Ruginoasa, Iaşi), Lazor Moţoc diac din **Movileni** (comuna Heleşteni, Iaşi), Ivan stolnicel, Glogorcea pitărel şi popa Miiarea din **Mădărjeaci** (comuna Mădârjaci, Iaşi), Toader păhărnicel din **Todereşti** (comuna Todireşti, Iaşi), Ştefan păhărnicel din **Drăgoteni** (Drăgoteşti, lângă Borleşti, Neamţ), popa Ştefan, Toader diacul, Creţul şoltuz şi Vasile din **Târgul Frumos**… şi i-am ales părţile de cumpărătură din a treia parte de sat, partea de sus, şi le-am stâlpi din partea

---

[186] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 116, pp. 144, 145
[187] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 160, p. 203

Alexei, ce au îmblat în patru părţi, trei părţi, şi din partea Lucăi, ce îmblă în trei părţi, o parte”[188].

1632, noiembrie 2: Întărit de Alexandru Iliaş voievod logofătului Dumitru Buhuş, care primeşte urice pentru „satul **Gâdinţii** (comuna Sagna, Neamţ) pe Siret, cu loc de mori la Siret şi la pârâul satului şi cu bălţi de peşte şi cu vii, şi cu pod umblător pe Siret, şi alt sat, anume **Criveştii** (comuna Strunga, Iaşi) sub Strungă, cu iaz şi cu mori şi cu vii, şi, în acelaşi hotar, seliştea **Răvăcanii** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), mai jos de Pietriş, şi seliştea **Găurenii** (azi Gura Văii, comuna Strunga, Iaşi) şi **Hotceştii** (lângă Strunga, Iaşi), şi a patra parte din satul **Movileni** (comuna Heleşteni, Iaşi), şi seliştea **Dădeştii** (inclus în Târgu Frumos, Iaşi), pe Sirca, cu loc de iaz şi de mori la Sirca, ce este în ţinutul Roman, şi a treia parte din seliştea **Plotuneştilor** (inclus în Târgu Frumos, Iaşi) şi jumătate din satul **Căcăceşti** (în Cârligătura, Iaşi) şi o bucată de pământ în hotarul **Târgului Frumos**, pe unde a însemnat şi a pus stâlpi Pătraşco Başotă logofăt… cu loc de iazuri şi de mori la amândouă Bahluţele, şi toate părţile lui, câte se vor alege, din satul **Tălhăreşti** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), cu iaz şi cu mori la Bahlui, şi nişte părţi din **Chiceră** (lângă Sârca, comuna Bălţaşi, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii, şi satul **Vavatieştii**, ce se numeşte **Bârleştii** (comuna Erbiceni, Iaşi), şi satul **Spinoasa** (comuna Erbiceni, Iaşi) pe Bahlui, cu iaz şi cu mori pe Bahlui, şi toate părţile de cumpărătură ce se vor alege din satul **Iurghiceni** (azi Erbiceni, Iaşi) şi din satul **Totoeşti** (comuna Erbiceni, Iaşi), de asemenea pe Bahlui, ce este în ţinutul Hârlău, şi un loc de mori şi de prisacă mai jos

[188] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 163, pp. 205, 206

de **Pureciani** (la nord de Popricani, Iaşi), la Jijia, ce este în ţinutul Iaşi, şi catul **Cupcici** (numit apoi Cupcina, azi oraşul Kalininsk, raionul Ediniţa, Moldova) şi **Brătăşanii** (azi Brătuşenii Vechi, raionul Ediniţa, Moldova) pe Ciuhur, cu iaz şi moară pe Ciuhur, şi a patra parte din satul **Tribiseuţi** (comuna Trebisăuţi, raionul Briceni, Moldova), ce este pe Drabişte, cu jumătate de iaz şi cu moară pe pârâul Drabişte, şi a treia parte din satul **Costeşti** (comuna Duruitoarea, raionul Râşcani, Moldova), pe Prut, cu loc de iaz şi de moară la Ciuhur, şi de asemenea şi la Prut, cu loc de moară la **Dubase** (toponim în braniştea Bohotin) şi cu pod umblător peste Prut, şi toate părţile lui din satul **Dumeni** (comuna Văratic, raionul Râşcani, Moldova), mai sus de Costeşti, de asemenea pe Prut, şi jumătate din satul **Bozoviţă** (Buzoviţă, regiunea Cernăuţi, Ucraina) şi jumătate din satul **Răsteul** (Resteu-Atachi, regiunea Cernăuţi, Ucraina) şi toate părţile lui din satul **Tălmaceu** (Tălmaci, regiunea Cernăuţi, Ucraina), pe Nistru, ce este în ţinutul Hotin, şi satul **Măneştii** (lângă Brătila, comuna Helegiu, Bacău), şi jumătate din satul **Grozeşti** (azi Oituz, Bacău) pe Oituz, cu mori şi cu loc de pive şi de firistreu pe pârâul Oituz, şi cu loc de vie, şi cu grădini şi cu fâneţe la muntele ce se numeşte Munceii, ce este în ţinutul Trotuş, şi o parte de ocină din satul **Măstacănul** (Mastacăn, comuna Borleşti, Neamţ), peste Bistriţă, ce se va alege partea lui Hricicanul, cu loc de moară la pârâul satului şi cu loc de prisacă, ce este în ţinutul Bacău, şi satul **Neculeştii**, ce se numeşte **Trifeştii** (Neamţ), cu iaz şi cu mori la Pârâul Negru, şi toate părţile lui de cumpărătură, câte se vor alege, din satul **Româneşti** (lângă Trifeşti, Neamţ), de asemenea pe Pârâul Negru, cu loc de iaz şi de mori pe Pârâul Negru, de asemenea şi pe pârâul

Brănişterilor, ce este în ţinutul Neamţ, şi satul **Potropopeştii** (Potropopeşti, comuna Tăcuta, Vaslui), şi nişte părţi de ocină, câte se vor alege, din satul **Olăşei** (comuna Tăcuta, Vaslui), şi alte părţi de asemenea cumpărătură din satul **Bomboteşti** (azi Tăcuta, Vaslui), pe pârâul Cuţitna, cu mori şi cu loc de pive la pârâul Cuţitna”[189].

1633, februarie 2: Zapisul lui Nistor Focşia, în care mărturiseşte că a vândut „jumătate din partea Piciorogăi, din stâlpul din mijloc ot **Iurghiceni**… visternicului Buhuş, drept 25 lei, însă cu 29 merţe de pâine, ce mi-a dat dumnealui în nevoia mea… Şi în tocmeala noastră au fost popa Ştefan şi diaconul din **Târgul Frumos**, Iacob Fal din **Criveşti**. Şi eu popa Zaharia de Criveşti am scris, să se ştie”[190].

1634, mai 18: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui stolnic Grama, după „pâra de faţă” cu Costin din **Pietriş**, Grama „zicând că a cumpărat câteva părţi de ocină de la fraţii lui Costin şi s-au ales părţile, când a hotărât boiarenul domniei mele Lupul Prăjescul clucerul. Iar partea lui Costin s-a ales de laturi de părţile acelor fraţi de către alţi răzeşi, iar el nu vrea să se mute, să şadă pe partea sa, unde i s-au venit de către alţi fraţi, ci şade pe o parte a stolnicului, în mijlocul altor părţi ce a cumpărat stolnicul de la fraţii lui”[191].

1634, iunie 3: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Ionaşco Dobrenchi şi rudelor sale, după o pâră la domnie

---

[189] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 234, pp. 289-292

[190] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 285, pp. 364, 365

[191] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 138, pp. 154, 155

împotriva lui Burăleanu, Beja, Vasile şi Ionaşco Rodna „pentru sat **Macicăteni** (Măşcăteni, comuna Albeşti, Botoşani), cu heleşteu şi cu mori pe apa Jijiei, de ocolul Botăşeanilor. Şi ne-au arătat drese, cum i-au fost schimbătura jumătate de sat Măcicăteni, pentru jumătate de sat de **Pietriş** (Pietrişu, contopit cu Costeşti, înglobate în Târgu Frumos, Iaşi), care ocină a fost cumpărătură lui Grumadzu de la **Movileşti** (neamul pârâţilor de Dobrenchi). Iar jumătate de sat de Macicăteni scrie dare şi miluire lui Dobrenchi îndeosebi de la Barnovschi voievod. Iar Bălşeştii, ce sunt mai sus scrişi, s-au sculat şi au închinat satul Măcicătenii lui Alexandru vodă Iliaş şi cu măzdă (mită) l-au dobândit. Şi au luat venitul morilor în doi ani. Iar Borăleanul, Bejan, Vasile şi Rodna au zis că au cumpărat acel sat de la Alexandru vodă Iliaş şi ne-au arătat zapise… i-am judecat şi am aflat cum dresele lui Dobrenchi şi ale fraţilor săi sunt mai bătrâne şi drepte şi s-au crezut. Iar Burăleanul, Bejan, Vasile şi Rodna, ei au rămas din toată legea”[192].

1634, noiembrie 12: Zapisul marilor boieri, în care mărturisesc cum a venit în faţa lor „cneaghina Grozava a răposatului Stratul Bolea fost clucer şi a întors în mâinile lui Grama mare stolnic 44 ughi şi a răscumpărat o parte de ocină din satul **Costeşti**, ce este în ţinutul Romanului, cât va fi toată partea lui Ionaşco Bolişor, pe care mai înainte au vândut-o Vasile şi Orăş, fiii lui Ionaşco Bolişor, lui Grama, în acei bani… pentru că cneaghina

---

[192] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 150, pp. 169, 170

Grozava s-a aflat rudă mai apropiată lui Ionaşco Bolişor”[193].

1635, martie 19: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui stolnic Grama, care primeşte uric pentru dania lui Moise Moghila voievod, „o bucată de hotar din hotarul **Târgului** nostru **Frumos**. Şi se începe hotarul de la Valea Bunei, cu Năvoloacele, şi de acolo Valea Bunei, în sus, pe lângă Muncel, la hotarul **Costeştilor** şi se împreună cu hotarul **Corneştilor**; de asemenea, de la prisăcile popilor, pe Valea Oardzei în sus, la muchia Halmul, tot hotarul Costeştilor”[194].

1635, iunie 28: Ispisoc de judecată al lui Vasile Lupu voievod după pâra vornicului de gloată Tănasie „cu rugătorii noştri, călugării de la sfânta mănăstire Hangu… zicând Tănasie vornic că i-a dat şi la miluit Radul voievod cu o selişte, anume **Ruscanii** (lângă Buznea, în componenţa Târgului Frumos, Iaşi)… şi ajunge hotarul acelei selişti în iazul călugărilor de la Hangu, iaz cu mori, făcut de Miron Barnovschi voievod la **Târgu Frumos** şi l-a dat acelei mănăstiri. Însă, la un vad, care este pe un pârâu ce se numeşte Plotuniţa şi din jos de acel iaz iarăşi are Tănasie vornic altă selişte, anume **Avrămeşti** (lângă Priporenii Mari, intrat în componenţa Târgului Frumos, Iaşi), dania şi miluirea lui de la Alexandru voievod, şi voieşte a se întinde cu acele două selişti în acel iaz… / Şi am ales boieri şi i-am trimis acolo, să cerceteze cu oameni buni şi bătrâni, megieşi dimprejur… şi au ales 12 oameni buni, voind a le pune brazdele în capete, să arate

---

193 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 282, pp. 315-317

194 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 60, pp. 62, 63

ei cu sufletele lor pe unde este hotarul acelei seliştii, dar acei oameni buni n-au vrut să ia brazdele pe capetele lor, ci au arătat drept că nu ajunge hotarul seliştii Ruscani pe valea Plotoniţei – pentru că s-a aflat şi uricul pe care l-a avut Târgul Frumos de la Ştefan voievod cel Bătrân – şi seliştea Plotoniţa, la Rediu, cu valea ei, n-a fost dată lui Tănasie vornic de nici un domn şi să nu aibă nici o treabă cu Plotoniţa”[195].

1635, noiembrie 26: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după pâra dintre Neaniul vornic cu Tănasie vornic, Neaniul susţinând că a „avut danie o selişte de sat de la Alexandru Radul voievod, în hotarul **Târgului Frumos**, pe pârâul Plotoniţa, sub Rediu, care se numeşte **Prigorenii** („unde a fost biserica de piatră”, în hotarul Târgului Frumos, Iaşi); Iar Tănasie a arătat un dres de la Acelaşi Alexandru voievod, de asemenea danie, pe o selişte pe acel loc şi în acelaşi hotar, care este numită **Avrămeşti** (lângă Prigoreşii Mari şi Târgu Frumos, Iaşi). Şi s-a sculat Tănasie, în zilele lui Moise voievod, şi a pârât pe Neniul vornic şi a spus că acea selişte, Prigorenii sub Rediu, este tot o selişte cu Avrămeştii şi a adus Tănasie vornic şi martori şi cuvinte mincinoase şi au mărturisit, înaintea acelui domn, că nu a fost niciodată o asemenea selişte, Prigorenii pe Plotoniţa, ci este în hotarul Avrămeştilor, şi a rămas Tănasie vornic pe Neaniul vornic cu acei martori cu cuvinte deşarte şi mincionoase. / Deci, când a fost acum, Neaniul vornic, văzând strâmbătatea sa, s-a sculat şi a adus uricul Târgului Frumos, şi am căutat şi am aflat, în acel uric, acea selişte deosebită Avrămeşti, între Ruscani şi între

[195] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 144, pp. 181, 182

Avrămeşti pe Plotoniţa”[196].

1636, decembrie 4: Zapisul diacului Stamati şi al femeii lui Măria, fata Măriicăi, nepoată vornicului Dan Bolei, în care mărturisesc că au „vândut toată partea noastră din sat din **Costeşti** (înglobat în Târgu Frumos, Iaşi), ce este în ţinutul Romanului… jupânesei Grozavei, drept 38 de galbeni bani buni, printre martori fiind „Dumitru Dzamă şi Vasile de **Sănăteşti** (lângă Costeşti şi Târgu Frumos, Iaşi), Andrei din **Sârbi** (comuna Todireşti, Iaşi), Maftei din **Răbâia** (?) şi aţi mulţi oameni buni”[197].

1637, martie 12: Zapisul fostului vornic Tănasie, în care mărturiseşte că a vândut „satul **Avrămeşti**, ce este în ţinutul Cârligăturii, ce a fost ascultând de **Târgu Frumos**, jupânului Iordache (Cantacuzino), marele visti-ernic, drept 500 taleri de argint”[198].

1637, mai 14: Fostul vornic Tănasie, „şoltuzul de la **Târgul Frumos** şi bătrânii de acolo” stabilesc hotarul seliştii **Avrămeştilor** şi s-au pus şi semne dinspre alte hotare. Alta, locul de care se apucă vornicul Neaniul, ce se cheamă **Prigorenii**, de zice că-a fost sat, noi aşa ştim cu sufletele noastre, că sat n-a fost, ci au fost nişte prisăci de târg ale moşilor noştri şi ale noastre şi este rediu, acel rediu se cheamă Prigorenei, iar alt sat n-a fost şi s-a ţinut acel sat de Avrămeşti”[199].

1637, septembrie 12: Întărit de Vasile Lupu voie-

---

[196] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 278, pp. 317, 318

[197] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 558, p. 608

[198] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 36, p. 35

[199] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 100, p. 99

vod marelui vostier Iordachie (Cantacuzino), care primeşte uric pentru „un sat, anume **Avrămeştii**, ce este în ţinutul Cârligăturii, cu vad de moară în râul Bahlueţ… cumpărat de la Tănasie vornic pentru 500 taleri de argint” şi pentru „jumătate din satul **Păşcanii**, ce este în ţinutul Sucevei, pe râul Siret danie de la Savin Prăjescul, Dumitraşco Şoldan” şi cumnaţii lor, sat care a fost, cândva, „drept al lui Isac Balica hatman”[200].

1639, februarie 16: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului vistiernic Iordache (Cantacuzino), care primeşte danie domnească „o bucată de şes, ce se zice Râtul, ce este pe Bahlueţ, dreaptă ocină domnească din hotarul **Târgului Frumos**. Ce se începe acea bucată de şes din hotarul Avrămeştilor, în sus, până la moara rugătorilor noştri, călugărilor de la Hangu, însă numai cât ţine şesul”[201].

1639, septembrie 7: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Iurdachie (Cantacuzino) fost mare vistier, care primeşte ispisoc pentru dania domnească „o bucată de şes, ce se cheamă **Râtul** (în hotarul Târgului Frumos, Iaşi), pe Bahlueţ… din hotarul **Târgului Frumos**. Şi se începe acea bucată de şes din iazul călugărilor de la sfânta mănăstire Hangul, în jos, pe Bahlueţ, pe ambele părţi, până în hotarul satului **Avrămeşti** (lângă Prigorenii Mari, oraşul Târgu Frumos, Iaşi)”[202].

---

[200] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 186, pp. 168-171

[201] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 35, p. 42

[202] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 225, pp. 225, 226

1639, septembrie 19: Scrisoarea lui Vasile Lupu voievod către locuitorii din vecinătatea satelor **Costeşti** (lângă Târgu Frumos, Iaşi) şi **Pietriş** (înglobat în Costeşti, Târgu Frumos, Iaşi), după ce „s-au pârât de faţă, înaintea domniei mele, Grama jitnicerul cu jupâneasa Grozava păhărniceasa, pentru o bucată de hotar de la Costeşti, zicând jupâneasa Grozava că este de hotarul Costeştilor şi a fost stâlpit şi hotărât în zilele lui Petru vodă şi ale lui Aron vodă de Nicoară logofătul. Şi a arătat şi drese, Iar Grama jitnicerul a zis că este acel loc de hotarul lui, de Petriş. / Deci am trimis pe Nenul vornicul, să socotească acel loc. Pentru aceea, voi să vă strângeţi, să vă socotiţi, doară se vor afla oameni buni de pe atuncea”[203].

1639, octombrie 22: Adunaţi la Costeşti, de către trimisul lui Vodă, Neaniul vornicul, pentru a socoti hotarul dintre **Costeşti** (lângă Târgu Frumos, Iaşi) şi **Pietriş** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), incluzând bucata de loc pentru care s-au pârât jupâneasa Grozava cu Grama jitnicerul cel mare, „robii măriei tale, Cărăvan şi Mirteş din **Siminiceni** (lângă Bărbăteşti, comuna Cucuteni, Iaşi), Vasilie din **Todereşti** (comuna Todireşti, Iaşi), Andonie şi Larion din **Movileni** (comuna Heleştieni, Iaşi), Gonţea şi Văsiian din **Hălăştiiani** (comuna Heleştieni, Iaşi), Nechita de **Criveşti** (comuna Strunga, Iaşi), Nacul de **Cârsteşti** (Cristeşti, comuna Brăeşti, Iaşi), popa Ştefan, diaconul şi Toader de **Târgu Frumos** (oraşul Târgu Frumos, Iaşi)… noi, de când am apucat, din zilele lui Aron vodă şi Eremiei vodă, noi aşa ştim cu sufletele noastre, că cine a ţinut Pietrişul, acela a ţinut şi acea

[203] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 239, pp. 240, 241

bucată de loc până în Bahlueţ şi le-a fost Bahlueţul hotar”[204].

1640, august 13: Menţionat într-un zapis, drept „**Prigoreanii**, care selişte scrie la uricul târgului (Târgu Frumos), pe Plotoniţa”[205].

1644, ianuarie 21: Soţii Gligore şi Lupa Ureche, Toma stolnicul cel mare şi Aniţa, Lupul şi Antimiia Bucium, Savin şi Nastasiia, împarte între ei „moşiile de pe socrul nostru Voruntar (Prăjescul) comisul şi de pe soacra noastră… mai apoi din zapisul de împărţeală ce-a avut soacra noastră cu frate-său, răposatul Neagoe postelnicul şi am mai adaos şi jumătate din toate satele care s-au venit cu împărţeală lui Condre vameşul de pe jupâneasa lui Sofroniia, iar după moartea ei le-am împărţit cu Dumitraşco Neagoe, feciorul postelicului Neagoe. / Şi-au venit pe partea vornicului Ureche şi a jupânesei Lupa jumătate de sat **Negriteşti** (comuna Podoleni, Neamţ), la ţinutul Neamţului, satul **Străşeni** (comuna Străşeni, judeţul Chişinău, Moldova) pe Bâc, la ţinutul Lăpuşnei, jumătate de sat **Cruhliceni** (judeţul Chişinău, Moldova), iarăşi la acel ţinut, a opta parte din satul **Vlăşineşti** (azi Lunca Prutului, comuna Trifeşti, Iaşi) pe Prut, ce-s în ţinutul Iaşilor, şi jumătate de sat **Tătăreni** (lângă Oneşti, comuna Plugari, Iaşi), pe Miletin, ce-s la ţinutul Hârlăului. / Şi s-au venit în partea stolnicului Toma şi a jupânesei Ana jumătate din satul **Negriteşti**, ce-s la ţinutul Neamţului, satul **Săleştea** (sau Seliştea, înglobat în Şipileşti, comuna Popricani, Iaşi) pe Prut, a opta parte din **Vlăşineşti**, iarăşi pe Prut, ce-s la ţinutul Iaşilor, a patra

---

204 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 256, pp. 253, 254

205 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An V, Fasc. V, 1925, p. 41

parte din **Volcineţ** (Vălcineţ, judeţul Ungheni, Moldova), cu vecini, la ţinutul Orheiului, şi trei părţi din patru părţi din **Răuseni** (comuna Răuseni, Botoşani) pe Jijia, la ţinutul Hârlăului. / Şi s-au venit stolnicului Bucium şi jupânesei Antimia jumătate de sat **Voruntăreşti** (Volintireşti, comuna Alexandru I. Cuza, Iaşi), cu vad de moară în Siret, ce-s la ţinutul Romanului, satul **Unchiteşti** (sat pe Prut, ţinutul Iaşi) pe Prut şi **Cumcenie** (sat pe Prut, ţinutul Iaşi), iarăşi pe Prut, ce-s la ţinutul Iaşilor, şi a treia parte din **Cândeşti** (comuna Cândeşti, Botoşani) pe Siret, cu vad de moară în Siret. / Şi s-au venit pe partea lui Savin şi a jupânesei Nastasia satul **Giurgeştii** (înglobat în Târgu Frumos, Iaşi), cu heleşteie pe apa Bahluețului, părţile ce se vor alege din **Tâmpeşti** (înglobat în Săcăreşti, comuna Cucuteni, Iaşi) şi din **Balosineşti** (comuna Cucuteni, Iaşi), ce-s la ţinutul Romanului, satul **Ilişenii** (comuna Santa Mare, Botoşani), în gura Coroviei, şi **Zudureni** (sat pe Prut, ţinutul Iaşi) pe Prut, ce-s la ţinutul Iaşilor”[206].

1665, iunie 22: Văduva vistiernicului Iordache se pârăşte cu Bejan, Ursul, popa Acsinte şi cu alţi răzeşi ai lor „pentru hotarul **Avrămeanilor**, căci ni s-a jeluit spătăroaia că au intrat peste hotar”. Evstratie Dabija voievod porunceşte lui Dubău, pârcălabului de Cârligătura, să meargă acolo, şi, împreună cu oameni buni să socotească „dresele pe unde va spune uricul **Târgului Frumos** de or merge oameni cu brazda în cap pe acele semne, pe acolo să fie hotarul acelor sate”[207].

1672, aprilie 20: Androsia din Găneşti şi încă un

---

[206] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 237, p. 217

[207] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An V, Fasc. V, 1925, p. 49

om se „dau vecini lui Manolache Comisul, să fim vecini drepţi în **Găneşti**, de unde am fost vecini de moşie, căci ne-a plătit dumnealui de zloţii birului, ce-a fost psrtea noastră în **Târgu Frumos**, că am păţit multă nevoie de târgoveţi, de ne luaz vitele şi ne băteau; iar dumnealui ne-a plătit şi ne-a ras şi cisla, cât a fost partea noastră din târg”[208].

1675, aprilie 2: Scrisoarea hotarnică a lui Miron Costin mare vornic, în care mărturiseşte „cum au venit Anghelachi şi Constantin de **Popişcani**, cu cartea Măriei Sale, scriind să mergem, să socotim cu oameni buni pentru un loc de prisacă, căci au ei gâlceavă cu Tălmăcioae păhărniceasa, zicând Tălmăcioaea că acel loc de prisacă este pe hotarul satului **Ruscanilor**, iar Anghelache şi Constantin au dat seamă că acel loc este pe hotarul **Popişcanilor**… Mers-am acolo, strâns-am oameni buni, bătrâni şi târgoveni (din Târgu Frumos), şi s-ai întâmplat şi Manolachib comisul. Adus-au şi **uricul Târgului Frumos**, care scrie ăn semne, din movile în movile. Pentru care lucru arată că Ruscanii au fost de ocolul Târgului Frumos… deci aşa am ales cu sufletele noastre că acel loc de prisacă este pe hotarul Popişcanilor… precum am văzut movilele de hotar. Este prisaca aceea pe locul Popişcanilor, mai jos de movila ce le este hotar”[209].

1708, februarie: Întărit de Mihail Racoviţă voievod paharnicului Ion Sturza, care primeşte ispisoc pentru o „parte de loc din hotarul **Târgului Frumos**, fiind loc domnesc… din matca pârâului ce vine dinspre Criveşti şi până în hptarul **Ruscanilor**, şi din sus, dinspre apus, din hotarul Plotoneştilor, până în hotarul satului ce se cheamă

[208] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VI, Fasc. VI, 1926, p. 106
[209] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, p. 26

Biserica de piatră (**Prigorceni**)”[210].

1709, octombrie 4: Gligoraş, feciorul lui Blănarul, cu femeia lui Dochiţa, fata lui Irimia a Blănarului din **Târgul Frumos**, Maria, maşteră pe care a ţinut-o Ştefan Blănatul din **Cotnari**, şi cu fetele lui Paraschiva şi Ioana vând via ce ne-a dat-o „unchiul nostru Negrul vătavul… două fălci de vie şi pol (jumătate)… în ruja cea mare dinspre **Buhalniţa**, cu o jumătate falce ce mi-a dat-o danie Ursul Steţco… postelnicului Gligoraş, feciorul Tomiţei, drept 10 lei şi două vaci de mijloc, nici bune, nici rele… dinaintea lui Ion Negruţ vierul domnesc, Istratie unchiul lui Gligoraş, Ursul Steţco, Ostahie vierul, Grigoraş Borcioiu, Gheorghe vătavul de vieri, Filipeanu meserciul şi Butnarul”[211].

1725, iunie 25: Zapisul lui Vasile Hascul din **Târgu Frumos**, dată la mâna lui „Bărboi Sturza, stăpânul moşiei **Buznea**”, în care mărturiseşte „că fiind la o clacă de coasă, ce vornicul Manolachi, stăpânul de mai înainte al moşiei **Buznea** o făcuse pe acea moşie, la Fântâna Răcea, a auzit pe oameni vorovind că hotarul dintre moşia Buznea şi moşia **Găneşti** estematca pârâului Răcea, partea dinspre răsărit Găneştii, şi partea dinspre apus Buznea”[212].

1755, iulie 18: Hotarnica **Târgului Frumos** menţionează dania lui Ion vornicul Sturdzii care i-a dat-o Mihai vodă cu ispisoc, în hotarul Târgului şi hotarul aceste danii este pârâul Criveştilor în jos şi merge până unde se întâlneşte cu hotarul vornicului Ion Neculce,

---

[210] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VI, Fasc. VI, 1926, pp. 91, 92

[211] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. VIII, Iaşi 1913, pp. 19, 20

[212] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VI, Fasc. VI, 1926, p. 92

unde se cheamă Biserica de piatră”[213].

1774, mai 26: Satul **Târgu Frumos**, ţinutul Cârligăturii, ocolul de Sus, avea, după recensământul lui Rumeanţev[214]**: Toată suma caselor: 165**. Scădere rufeturi: 120, însă: 80 poştaşi, 2 căpitani de poşte, 3 popi, 2 diaconi, 2 dascăli, 5 vămăşei, 2 greci, 4 armeni, 1 vagmistru ostavioi, 3 mazili şi ruptaşi, 15 jidovi, 5 ţigani. Rămân birnici 41. / **Birnici**: Ion Găinariu / Mihălachi Bivolu / Lupul, morar / Ion, morar / Pavel, cojocar / Vasili, crâşmar / Ion, morariu / Mihai, rusul / Ion, plugariu / Andrei, cioclu / Stoica / Vasile, cioclu / Ursul, argat / Georgii, argat / Constantin, muntean / Tudor, muntean / Ion / Dumitru, muntean / Albul / Andrei, argat / Ion, văcariu / Lupul, apariu / Tănasă / Gheorghii, crâşmariu / Apostol, blănariu / Ştefan, crâşmariu / Ion, crâşmariu / Ioniţă, ceprigariu, priş ot Iaşi / Ioniţă, cojocariu / Ursul Bivol / Constandin, crâşmariu / Voine, muntean / Toader Mazăre / Gheprghii, croitoriu / Ioniţă Mancăş / Ioniţă, blănariu / Pantilei, bărbier / Anton, crâşmariu / Vasile, cojocariu / Toader, cojocariu. // **Rufeturi** – **Poştaşi**: Vasile, munteanu / Radul, munteanu / Alecsandru Bivol / Toader / Ioniţă Bitera / Mărdare / Andrei Chircă / Ion Şăitanu / Grigorii, văcariu / Toader, munteanu / Ion fiul lui Şătrar / Lupul, ciobotar / Ştefan Grecu / Iosip, munteanu / Şerban, muntean / Mihălache / Acsinti Şătraru / Neculai, muntean / Dumitraşcu, munteanu / Alecsandru / Petre, munteanu / Şerban, muntean / Zaharie, morar / Vasile fiu lui Zaharie Ciurde / Solomon fiu lui Zaharie Ciurde / Apostol / Ştefan Pitilic /

---

213 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VI, Fasc. VI, 1926, pp. 92, 93

214 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 459-461

Zaharie Ciurde / Pintilei / Lupul / Mihalachi sin Buhaiu / Niţă / Samson / Constandin / Gavril / Neculai Bârzul / Vasile, haidăul / Chirica / Ianachi sin (fiu) Ursăchioaei / Neculai, chihai / Ion Teboiu / Dumitraşcu ot (de la) Jora / Samoilă, ciobotariul / Vasile, bejenariul / Vasile, rotariul / Ion, văcariul / Ioniţă Moşniagă, văcariu / Ştefan Jâpa / Gheorghii / Vasile Albul / Oprea / Stan, muntean /Simion / Miron / Lupul Tabără / Vasile, ciobotariu / Gheorghii Cârcă / Andrei / Afanas Hurjuiu / Ion Papuc / Nica, bejenariul / Vasile Mătasă / Iordachi, tălpălar / Acsinti Bohâncanu /Miron Brânză / Toader Carpu / Moisăi / Marin / Ion Dragomir / Constandin / Toader, pârgariu / Ştefan fiu Dafinii / Mihălache / Mihălache fiu lui Buhaiu / Toader fiu Dafinii / Ştefan Muşat / Vasile fiu Dafinii / Andrei fiu lui Căpăţână / Lupul, ciobotariu / Dumitraşcu / Lupul, căpitan ot Târgul Frumos / Ştefan, căpitan la poşta Podu Eloaei / Popa Ion / Popa Ianachi / Popa Mihai / Ilie, diaconu / Ion, diaconu / Ioniţă, dascălu / Iosip, dascăl / Gavril, vămăşelul / Vasile, ciobotariu tij (aici) / Ghheorghii, tij / Ion, ciobotar vămăşel / Andrei, tij vămăşel /Iani, grec, cu străinii în Iaşi / Iamandi, grec tij / Crâste, armean cu darea lui la Roman / Andrei, armean tij, holtei / Iacob, armean tij, holtei / Iacob, armean tij, holtei / Crâste, armean tij, holtei / Petre, vagmistru ostavioi, clopotariu / Misailă, căpitan, mazil / Postolachi, ruptaş /Dinul Tabără, ruptaş / Leiba, jidov / Iancul brat ego (fratele lui), jidov / Leiba zet (al lui) Moisa, jidov / Noia fiu lui Avram, jidov / Marcu, jidov / Avram dascălu, jidov / Isac, jidov / Leiba, jivov, nevolnic / Samoilă, jidov / Leiba, jidov / Cerbul sin (fiu) Leibii, jidov / Marcu, croitoriu, jidov / Iancul, jidov / Israil, jidov / Haim zet

Iancul, jidov / Neculai, ţigan / Niţă, brat ego (fratele lui) /Pavăl, ţigan / Şerban, ţigan / Bălan, ţigan.

1774, iunie 26: Satul **Costeştii**, sat răzeşesc, inclus în Târgu Frumos, ţinutul Romanului, ocolul de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[215], avea **toată suma caselor 38**. Scădere rufeturi 30: 1 popă, 1 diacon, 18 mazili şi ruptaşi, 10 văduve. Rămân birnici 8. / **Birnici:** Gavril Pleşcan / Gligoraş, muntean / Ion, muntean / Vasile, cojocar / Ştefan, cibotar / Ion Mirăoară / Neculai Brânză / Alecsa, muntean. // **Rufeturi:** Popa Nichita / Vasile, diacon / Costantin Săvinel, mazil / Ştefan, căpitan, mazil / Dumitraşcu Săcară, mazil / Ioniţă Săcară, ruptaş / Ştefan Bârcalamă, mazil / Ştefan Mârzac, mazil, priş ot (vine din) Eşi / Ioniţă Brânză, ruptaş / Gavril zet (ginere) lui Brânză, ruptaş / Grigoraş Luncan, ruptaş / Costantin Brânză, ruptaş / Ion sin (fiu) lui Dumitraşco Săcară, ruptaş / Vasile, brat (frate) lui, ruptaş / Solomon Săcară, ruptaş / Antohi Săcară, ruptaş / Ion Săcară, ruptaş / Gheorghe Ungurian, ruptaş, priş ot (vine din) Cârligătură / Măriuţa, săracă / Paraschiva, săracă / Rucsanda, săracă / Aniţa, săracă / Catrina, săracă / Maria, săracă / Irina, săracă / Avramia, săracă / Maria, săracă / Iliana, săracă.

1902: „**Târgul Frumos**, comună urbană în partea de nord-vest a plăşii Cârligătura, judeţul Iași, la 41,5 km de orașul Iași, situată parte pe platoul Dealului Târgului, care e o prelungire a Dealului Cotnari, parte pe Dealul Costeştilor, iar parte pe șesurile Costeşti, Bahlueţ și Crivești, având o poziţiune închisă mai de toate părţile cu dealuri, iar în partea de est se deschide şesul Bahlueţului.

---

215 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 258, 259

Se mărginește, la nord şi nord-est, cu comuna Băiceni; la est, cu teritoriul satului Prigoreni (comuna Brăeşti); la sud, cu comuna Buznea, şi la vest, cu moșia Jora. Prin mijlocul târgului, curge pârâul Bahlueţul. Are o întindere de aproape 3,5 km, cu o populaţie de 4.585 locuitori; 3 biserici ortodoxe, cu 5 preoţi, 2 diaconi, 6 cântăreţi şi 3 eclesiarhi; o biserică lipovană; o şcoală mixtă; un spital judeţean; o farmacie; un birou telegrafo-poştal. La 8 km de aici, pe şoseaua naţională, se află băile sulfuroase de la Strunga, din judeţul Roman. Este legat cu comunele limitrofe și cu târgurile depărtate prin calea ferată Iași-Paşcani; cu șoseaua naţională Iaşi-Roman, ce trece prin mijlocul lui și, spre nord, cu judeţul Botoșani, prin şoseaua mixtă Cotnari-Hârlău. / **Istoric**. E un oraş vechi şi a fost capitala judeţului Cârligătura până la Regulamentul Organic, când s-a desființat judeţul, împărțindu-se între Iaşi şi Roman. Se zice că acest târg din vechime era situat mai spre nord şi că, în urma unui incendiu, s-a aşezat mai în jos, pe locul de astăzi, având înlesnire și de apă. A existat, odinioară, în această localitate şi un Palat Domnesc, în care locuiau pârcălabii ţinutului şi unde Duca Vodă a tăiat capul lui Donia, fiul lui Hâncu, la 7188 (1680). / Ținutul Cârligăturii, desigur că și târgul, a fost prădat şi ars de către Bet-Gherei, Hanul Tătărăsc, la 1512. Pe la 7199 (1691), Sobieschi, Craiul Leşesc, a trecut prin acest târg spre cetatea Neamţului”[216].

---

[216] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 616, 617

TÂRGU NEAMŢ

(judeţul Neamţ).

1623, martie 21: Mărturia Pietrei din Târgu Neamţ, sora lui Drăgan din satul Stroeşti, referitoare la cumpărarea unui „loc de 2 case din sat de Lăţcani, de la Andreica şi de la feciorul lui Macsin, pe ai săi bani. Deci cuconi nu-i i-au custat şi frăţâne-meu i s-au tâmplat moartea. Şi câte bucate au avut frate-meu, toate au rămas la mâna fiiastrului său, lui Efrim, şi la mâna mea nimic nu mi-a dat. După aceea, eu m-am sculat şi am vândut dintr-acele 2 case: una lui Vasile Stroici (… iar de la Vasile Stroici o au cumpărat Gheorghie), iar o casă nu am vândut-o, căci m-a oprit Gheorghe, feciorul Botului, să-mi dea bani câţi a dat frate-meu, căci i-i lui ocină şi moşie”[217].

1624, ianuarie 10: Întărit Radul voievod mănăstirii Secul, care primeşte uric pentru „nişte poiene ce se numesc Poienile Târgului, care au fost domneşti, în hotarul Târgului Neamţ”[218].

1624, noiembrie 22: „O mărturie de la pârcălabul de Neamţ şi de la vornicul de Piatra, în care scrie că, din porunca domnească, au mers la Bistriţă şi au socotit cine cu ce hrană se hrăneşte. Deci socotind braniştea Slatinei şi a Ruşcii şi a Neamţului, au aprins casele oamenilor

---

[217] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 37, p. 52

[218] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 155, p. 207

care au fost fără dăjdii şi fără ispravă, şi braniştea Săcului şi a Agapiei, de acia au dat în hotarul Hangului, deci au socotit cine cum este şi au dat la hotarul Vindăoanilor”[219].

1632, iunie 4: Zapisul lui Iucman, Fialtin, Iacob şi Istratie vierul din **Cotnari**, prin care mărturisesc „cum s-au tocmit dumnealui Lupul Prăjescul cu Petria din **Neamţ**, feciorul Mărghitei, de au făcut schimb între vii: dat-a Lupul Prăjescul Petrei trei fârtae de vie din Sărata şi o vacă cu viţel şi un bou tânăr, pe două fârtae de vie din Laslău”[220].

1632, iulie 8: **Hotarnica satului Vânători** al mănăstirii Secu „către locul sfintei mănăstiri a Neamţului şi a **Târgului Neamţului**, ce le-au împresurat: Şi se încep semnele din obârşia izvorului Mustii, pe apă în jos până în Nemţişor şi Nemţişorul în sus până în gura Topliţei a braniştii; de-acia, Topliţa în sus, prin jos de prisaca mănăstirii Neamţului, până în gura Topliţei celei Seci, în bour, şi Topliţa în sus, până la podul cel de piatră al lui Fodor; de-acia, drumul în sus, până în marginea luncii, în capul Obrejii, în piatră şi în bour, de-acia Obreja în sus, din bour în bour, până în piscul Muncelului, în piatră şi în bour, unde-i hotarul lui Ureche vornicul, de-aici drept în sus, din bour în bour, peste culmea Muncelului, la chilia lui Veniiamin, într-un râmnic, şi de-acolo, în dreptul locului, în deal, în bour şi în piatră, de-acia drept mai presus de chilia lui Visarion, aproape de chilia lui Ştefan Răul, în bour, de-aici peste apa Carpenului în sus, din bour în bour, în curmătura Runcului; de-acolo pe mijlocul

---

219 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 243, p. 314

220 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 110, p. 136

coastei Fagului, din bour în bour, în Furciturile Dobreanului, şi iarăşi, pe mijlocul coastei, din bour în bour, până în piciorul Străgei şi în jos, pe coasta piciorului Străgei, peste izvorul Străgei, în dealul Ţiganului, în bour şi în piatră, şi culmea dealului în sus, alături cu pădurea, până în Muncelul cel Mare; de-acia peste coasta Muncelului, la fântâna lui Ziman Sasul, în bour, şi drept pe bour, până în hotarul chiliei lui Chiriac; de-acia, în jos, în marginea drumului, în piatră şi drept peste câmp, într-altă piatră şi în matca Neamţului; de-aici, Neamţul în sus până în piscul Cotnărelului, în piatră şi în bour; de-aici, pe culme în sus, pe sub pădure, din bour în bour, până în apa Cotnărelului şi peste apa Cotnărelului, din bour în bour, până în apa Foalelui, de-aici pe culmea Foalelui în sus, din bour în bour, până în mijlocul Foalelui şi în curmeziş până în curmătură şi, din bour în bour, până în piciorul Rsoi; de-acia, piciorul în jos, până în gura Plotunului, unde dă în Peperig; de-aici, apa Peperigului în sus, până în Slatina lui Petru voievod, Slatina în jumătate şi Peperigul în sus, până în piciorul Glodului, pe bour, şi piciorul la deal, până la Răscoale, în bour; de-aici opcina, din bour în bour, până în fruntea Baicului şi pe culmea Baicului până în vârful Cornului, la obârşia izvorului Cornului, şi izvorul Cornului în jos, până în apa Bistriţei. Până aici este hotarul sfintei mănăstirii Săcului şi a satului Vânătorilor”[221].

1639, ianuarie 20: Zapisul lui Tănasie, vornic de gloată, care s-a tocmit cu călugării de la mănăstirea Neamţ, după ce le-a „iezit un heleşteu la Broşteni (Drăguşeni, Suceava), în ţinutul Sucevei, şi le-am mai dat

---

[221] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 147, pp. 191-193

nişte vite de vaci şi nişte bouleni, şi nişte stupi... şi mi-au dat seliştea **Drăgăneştii** (comuna Brusturii-Drăgăneşti, Neamţ), ce este în ţinutul Neamţului, ce sunt pe pârâul Brusturilor, în ţărmurele Râşcei, să ţin acea moşie până voi fi viu. Iară după moartea noastră iară să fie a sfintei mănăstiri cu oameni şi cu tot venitul ce se va agonisi pe acea moşie Drăgăneştii, să mă scrie la pomelnic şi la pamente la anul, să-mi fie pomană. / Şi în această tocmeală au fost Marco, Iorga, Fealtin a Zofei de **târg de Neamţ**, Dumitraşco Cocris de **Şoimăreşti** (comuna Brusturii-Drăgăneşti, Neamţ) şi alţi oameni buni"[222].

1718, martie 23: Carte de judecată de la Mihail Racoviţă voievod, după ce Iordachi Ruset „a făcut mare jalobă, de faţă, asupra lui Nicolai Şoldan pentru mult jac şi pradă ce i-a făcut, la vremea când au venit în ţară cătanele, arătând Iordache Ruset jicnicer şi izvod de toate câte l-a jăcuit Neculai Şoldan, mergând cu steagul de strânsură, mai mulţi din cei de ţară, rocoşălnici, decât de cătane, de i-au prădat casele lui Iordachi la satul **Mărgineni**… / Deci domnia mea am judecat cu drept şi l-am dat rămas platnic din toată legea ţării pe Neculai Şoldan, ca pe un rocoşălnic şi ridicător de răscoală, căci dintr-acele ale lui fapte rele a căzut mai toată ţara la robie, şi el, fiind fecior de boier şi pământean ca şi alţi locuitori, nu i s-a căzut să se facă cap, de a îndemnat şi pe alţii, făcându-se cătane, asemenea cu dânsul, de au jăcuit şi au prădat casele boiereşti şi mănăstirile, şi aceia mai cumpliţi prădători au fost decât nemţii şi cătanele, că-i jăcuiau pe toţi, fără de nici o milă… şi au ridicat cu podgheazuri de au lovit prin ţară, şi un podgheaz a venit

---

[222] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 14, p. 15

asupra noastră, cu Franţoz căpitan, **din cetatea Neamţului**, cu alţi mazili boiernaşi aici, în **Iaşi**, ca să ne ia şi pe noi în robie şi pe boierii care se află pe lângă noi să-i omoare şi casele lor să le jăcuiască… / Şi cu ajutorul lui Dumnezeu, biruindu-i, Franţoz căpitan a căzut în mâna noastră şi, ponindu-ne cu tătarii ca să le spargem cuibul din cetatea Neamţului, şi măcar că l-am şi spart, tătarii, cum au trecut Siretul, au şi început a prăda şi a robi ţara până în munte, care pradă şi robie nu se va putea uita în veci… / Deci, neavând el cu ce plăti, judecat-am să plătească Şoldan cu moşiile sale. / Întru aceea, având el un sdat, anume **Dulceştii**, la ţinutul Neamţului, l-am dat să-l stăpânească Iordachi Ruset, pentru acea pagubă a domniei sale, cu curţi şi cu biserică de piatră, cu heleşteu, cu moară, cu vecini şi cu toate hotarele acelui sat"[223].

1774, iunie: **Târgul Neamţului**, ţinutul Neamţului, ocolul de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[224], aveau **toată suma caselor 145**. Scădere rufeturi 17: 11 popi, 6 case pustii. Rămân birnici 128. / **Birnici**: Enachi Hatmanul / Grigori, ungurian / Pavăl, ungurian / Grigoraş Ţălenescu / Lupul Dolu / Vasile Hucu / Stratu a Rusoaei / Dobre, muntean / Ion Hucu / Gavril Hucu / Ursul Hucu / Andrei Hucu / Samoil Hucu / Ion Hucu / Ion, ciobotar / Ştefan, ciobotar / Andrei, ciobotar / Ion Bejan / Iftimi Tănăsescu / Năstac Giurgiovan / Năstac, bejenar / Mihai, bejenar / Costantin, muntean / Iorcu, muntean / Parfeni, bejenar / Ilii, muntean / Ion, muntean / Ioniţă, argat / Mihai, muntean / Stanciul, curălar / Niagu, brăilean / Grigori, rus / Grigoraş, cojocar / Isac / Neculai

---

223 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. III, Iaşi 1892, pp. 53-57

224 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 11, 12

Ursul, păscar (pescar) / Radul, căsap / Vasile Cotruţă / Neculai a Sâmionesii / Alecsandru, rus / Chiriac sin (fiu) popa Lupul / Simion, solonar / Gheorghi, solonar / Vasile, blănar / Costantin, şoltuz / Ştefan Ropotă / Mihălache, cojocar / Lupul, olar / Lupul Andronachi / Grigoraş Fältician / Dumitraşcu a lui Gheorghiţă / Costantin fiu popa Ursul / Costantin, muntean / Gavril, ungurian / Gheorghe, cârciumar / Ion Borde / Andrei, muntean / Drăgan, ungurian / Ioniţă, muntean / Dumitru, muntean / Danilă, muntean / Costantin, muntean / Dumitru, muntean / Ion, muntean / Eni fiul lui Spiridon, muntean / Iftimi Maga / Dumitru Maga / Acsenti / Ioniţă, bărbier / Acsenti Pătraşco / Grigoraş Pilat / Stratu Blebe / Timofti, olar / Nechita, soponar / Alexandru, cârciumar / Toader Grămadă / Ioniţă fiu lui Pătraşco / Patrichie / Gheoghe Chiriac / Dumitru Andrei / Lupaşcu zet (ginere) lui Chiriac / Grigore fiu lui Vasâle / Gheorghe Tănăsăscu / Ion Chiriac / Ion, rus / Lupul, porcar / Dumitraşco, ungurian / Ion, băibărăcar / Grigoraş Ropot / Antohi, salahor / Grigoraş, rus / Ion fiu lui Postolachi / Baba Sandală cu fecior holtei / Vintilă / Toader Matei / Vasile, cârciumar / Lupul, cârciumar / Niţă, cârciumar / Nechifor, morar / Toader, morar din Blebe / Gavril Cucul. // **Rufeturi:** Popa Zaharie / Dumitru, diacon / Andrei, diacon / Popa Vasile / Popa Toader / Popa Simion / Diaconul Danilă / Diaconul Ştefan / Popa Cozma / Popa Ion Roşu / Popa Toader. // 6 case pustii. // **Negustorii străini din Târgul Niamţului: Birnici:** Costantin, grec / Ursachi Cenuşă / Mihai / Chiru / Enachi / Coste, căldărar / Tudorachi / Coste, arnăut / Toader, dobrogean / State, ciobotar / Păun / Radu, băcal / Gavril, cârciumar vechi, sârbu / Andrei, socru lui Costantin, grec / Vasile, cădărar.

// **Jidovii din Târgul Niamţului: Birnici:** Iancul Negru, jidov / Iancul Roşu / Leiba Friptul / Isac / Izrail / Herşcul cel bătrân / Aron cel bătrân / Carpu /Leiba fiul lui Herşcu / Lupu fiul lui Cerbu / Ani ce şede în Crăcăoani / Isac, dascăl.

1774, iunie: Satul **Măneştii**, de liuzi **Târgul Neamţului**, ţinutul Neamţului, ocolul de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[225], aveau **toată suma case-lor 16**. Rămân birnici 16. / **Birnici**: Neculai, muntean / Nedelco, muntean / Deico, muntean / Stănilă, muntean / Stan, muntean / Ion, puşcaş / Ivan, muntean / Niagul, muntean / Gheorghe, muntean / Stan, muntean / Gheorghe sin (fiu) Ion, muntean / Opria, brat (frate) lui / Ioniţă, muntean / Sava, rotar / Niagu, muntean /Petrică, muntean.

TÂRGU OCNA

(Tiseşti, contopit cu Târgu Ocna, Bacău).

1448, septembrie 3: Întărit de Petru voievod lui Ulea, care primeşte uric pentru „satele: la Covurlui, jumătate de sat din Ungureni de la Nevira şi jumătate de moară, şi Sperleşti, pe Turlui, şi Proceşti, mai jos de Sperleşti, şi Negaşeşti, în dreptul Sperleştilor, şi Băşoteni, pe Tazlău, şi seliştea lui Petrilă, şi **Tiseşti, pe Trotuş**, şi Budeşti”[226]. Hotarele, din veac.

[225] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 12, 13

[226] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 284, pp. 405-407

1635, mai 15: Zapisul fraţilor Gligorie şi Dumitru Şandru, prin care mărturisesc că au vândut „a treia parte din selişte din **Mănişti** (Măneşti, lângă Brătila, comuna Helegiu, Bacău) şi din **Groapa cea Mare** (toponim la seliştea Măneşti), partea noastră, lui Ionaşcu Căpăţină, birăul de **Ocnă**, drept 22 ughi", martori semnatari fiind „popa Arsene, popa Nicula, Drăgan Cupăceanu şi Gheorghe Surca, birău de **Ocnă**"[227].

1637, decembrie 20: Soţii Cârste şi Mărica ot **Mănişti** (Măneşti, lângă Brătila, comuna Helgiu, Bacău) vând lui Gheorghiţă Căpăţână din **Ocne** (Târgu Ocna, Bacău), drept 6 galbeni buni, „3 delniţe în seliştea **Mănişti**, la Nuci"[228].

1638, august 13: Zapis de la cămăraşii de **Ocnă** Ghiorghiţă Ştefan postelnic, Ţiga fost postelnic, Irimie şi Miron, şi de la Pifanii staroste de **Trotuş**, Soci Mihai şoltuz de Trotuş, cu 12 pârgari, şi de la popa Dumitru, Mihoş, Condri, Gavril, Gligorcea şi Ştefan Rujniţă din **Hămieş** (Hămeiuş, comuna Hămeiuş, Bacău), în care mărturisesc cum a venit înaintea lor Scânteie de **Căţăleşti** (azi Siretu, comuna Săuceşti, Bacău), feciorul Dochiei, nepotul Mitrii, şi a vândut, lui Neniul vornicului, drept 58 de galbeni, „a lui dreaptă ocină şi moşie şi a fraţilor săi Vasile şi Anna, toată partea lor din **Hălăşeni** (comuna Bereşti-Bistriţa, Nacău), din ţinutul Neamţului, ce-au avut părinţii lor cumpărătură de la Vasile Hociungu, Mătiaş şi fraţii lor, din partea Horgiştilor, cu vad de mori în gârla Bistriţei, ce se cheamă Limpede... Şi aşijdere toată partea

[227] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 117, p. 155
[228] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 219, p. 201

lor din partea Golăeştilor, cu vad de moară în Limpedea... şi toată partea lui şi a fraţilor lui ce-au avut din selişti, din vale, peste Limpedea şi curături”[229].

1664, decembrie 20: Toader Coste ot **Bogdăneşti**, împreună cu femeia lui şi cu feciorii Ion, Alexa, Gabăr şi Măria, fac „scrisoare la mâna nepotului meu Toader Bosta ot **Ocnă**, să se ştie că ne-am rugat de ne-a făcut bine cu 100 lei, de-am plătit o moarte de om, care a făcut-o lefiorul nostru Tiron, şi noi am pus zălog moşia noastră din Curiţa, din **Ciungi**, până în curmătura poienii popii, cu pădure, cu poieni, şi, în selişte, în **Bogdăneşti**, ce mi s-ar veni partea mea, până s-or da banii, iar nedându-i, să-i fie dreaptă moşie şi ocină în veci”[230].

1713, iunie 15: Dima, biv (fost) Judeţ de la Ocnă, vinde logofătului Chera, pentru 45 zloţi, „o moşioară, rămasă de la părinţii mei moştenire aicea, la **Ocnă**, peste târgul de vite, dinspre apus, şi aproape de moşiile dumnealui din valea sărată… şi semnele acestei moşii sunt: mai jos de unde vine drumul din târgul de vite, pe lângă crucea cea şindilită şi scoboară drept la podişor, în vâlcea, şi pe vâlcea în jos, până dă vâlceauna în râul cel mare, de trece iazul morii… iar de la podişor merge pe vâlcea, la deal, la dealul caselor Gavriloiului şi a Vladului Palin, până în drumul ce vine iar din târgul de vite şi se împreună iar cu moşia Cherăi logofăt; de la Nicola Gligoroiul apucă drumul la deal, prin poalele viilor, până se împreună cu drumul ce scoboară de la sfântul schit Ţeica, şi apucă drumul în jos, pe lângă moşioara Costăn-

---

[229] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 439, pp. 416, 417

[230] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 20, 21

doilor, şi dă în drumul ce vine dinspre apus, pe lângă moşia Cherăi logofăt ce se cheamă Bojasca şi pe lângă moşia lui Udrişte cupeţul”[231].

1725, martie 8: Juraţii târgului **Ocna** judecă pricina dintre Necolai Gligoroiu, cu socrul său Constandin al lui Manolache „pentru 3 rozoare de vie, care zice că i-au fost puse în foaia de zestre, la logodnă, şi nefiind rozoare împlinite cu viţă… nu se putea odihni cu acel pământ”[232].

1741, februarie 1: **Hotarnica Birăeştilor**, întocmită de fostul mare paharnic Radul Racoviţă, trimisul domnesc „la satul **Birăeştii**, ce este în ţinutul Bacăului, între Limpede şi Bistriţa, pentru multă pâră ce au avut răzeşii de Birăeşti şi mai înainte cu răposatul Ştefan Rusăt, fost mare vornic, şi acum cu fiul său, al treilea postelnicel, pentru nişte părţi de moşie ce au fost cumpărătură lui Ştefan Rusăt, ispravnic din Bacău, de la unii din răzeşi, cu 11 zapise, de la neamul Hrişcanului, lui Constantin de Tămaş logofăt, ce a host neam Hişcanului cu jupâneasa lui Safta, care au dat lui Ştefan Rosăt 3 bătrâni pol (jumătate), şi hotarnicul Timuş Crupenschi a dat 2 bătrâni lui Ştefan Rosăt şi un bătrân pol l-au dat tuturor răzeştilor… / Chemat-am pe egumenul de **Ocnă** cu zapisele **Lăitenilor**, chemat-am pe Broşanul, ce este neam acelui Hrişcan, şi din scrisori nimic n-am putut alege, căci scrisorile Lăitenilor alta nu scriiu, fără satul Lăiteni… / iar Constantin Roset a scos numai 9 zapise, şi 7 zapise le-am pus bune la parte, iar 2 nu, căci unul este o mărturie a târgoveţilor de Bacău, întăritură pe un zapis ce s-a aflat la neamul Hrişcanului şi este tot unul cu acela ce

[231] Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. VII, Iassi 1886, pp. 14-16
[232] Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. VII, Iassi 1886, pp. 16-18

s-a dat în partea neamului Hriscanului, par altul scrie pe un Vasile Tărâţă din **Galbeni**, de la Neamţ, că a vândut partea Teclii… / Şi la acest hotărât au fost oameni mulţi, anume Sofronie, egumenul de **Ocnă**, stăpânul **Lăitenilor**, Bucu, şoltuzul, Mihoc, Toader Ciubotarul, David sin (fiu) Furtunei, Vasile Dabija, Ianăş, Chiriţă din **Bacău**, popa Vasile Neculcescu, Darie brat ego (fratele lui), Ion Neculcescu ot **Vâlţăneşti**, Ion Golăea ot **Hălăceni**, Chiriac Gormei, Gheorghie sin lui Chiriac Gormei ot **Băşeni**, răzeşii Ioniţă Broşteanu, constantin brat (frate) lui, Ioniţă a Dălbei, Ioniţă Mănăială, Gheorghiţă Mănăială, Lupul Banul, Grigoraş Cojocarul, Pavăl Berdilă, Gheorghe Cuibar şi alţii mulţi”[233].

1774, iunie 15: **Târgul Ocnii**, ţinutul Bacău, ocolul Tazlăului Mare de Sus, cu lăturaşii de primprejur, avea, după recensământul lui Rumeanţev[234]**: Toată suma caselor**: 58. Scădere rufeturi, însă 58: 1 preot, 2 diaconi. Rămân birnici 30. / **Lăturaşii:** Dumitraşcu Frunză din Doftana / Toader sin (fiu) lui Nedeş din Doftana / Ion Enciul din Doftana / Ion Niamţian, păscar din Doftana / Vasile Paise din Doftana / Simion Nedeş din Doftana / Petre Bitiră din Doftana / Toader Hârbul din Doftana / Ion Hârbul din Doftana / Ioniţă fiul lui Enciul din Doftana / Ştefan Sava din Doftana / Neculai Savin din Doftana / Gheorghi Barna din Doftana / Tănasă din Doftana / Ilii, arman, din Doftana / Ştefan, arman, din Doftana / Costandin Cociuiu, şaugău, din Doftana / Ilii Cârsin din Doftana / Toader Savalos din Larga / Ion Buduroiu din Larga / Neculaiu Ichim din Larga /

---

233 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVII, Iassi 1891, pp. 205-214

234 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 328, 329

Costandin fiul lui din Larga / Mihăilă Atan din Larga / Vasili, baciul, din Cucueţi / Andreiu Frunză din Cucueţi / Toma Frunză din Cucueţi / Ion Paisa din Cucueţi / Neculaiu, vrâncian din Cucueţi /Vasili Paisa din Cucueţi / Neculaiu, ungurian, din Cucueţi / Vasili fiul lui Spoială din Cucueţi / Vasile al lui Spoială din Cucueţi / Dumitraşcu, puşcaş din Cucueţi / Chiriac fiul lui Micul din Bârsăneşti / Radul din Bârsăneşti / Mihaiu din Bârsăneşti / Ani din Bârsăneşti / Lupul din Bârsăneşti / Iordachi din Bârsăneşti /Stan, lăturaş din Bârsăneşti / Ursachi din Bârsăneşti / Costandin Mihu din Bârsăneşti / Andreiu din Bârsăneşti / Dumitru din Bârsăneşti / Toader din Bârsăneşti / Vasili din Bârsăneşti / Gavril din Bârsăneşti / Petre din Bârsăneşti / Anghel din Bârsăneşti / Ioniţă din Bârsăneşti / Ioniţă Hârlău din Brăteşti / Ion Fârcul din Brăteşti / Iftimi, păscar al cămăraşului din Brăteşti / Toader, păscar al cămăraşului din Brăteşti / Lazăr Bălcan din Brăteşti / Ioniţă fiul lui Pricopi din Brăteşti / Ion Voicul din Brăteşti / Andreiu, tărăbănţaş din Brăteşti.

1774, iunie 15: Vatra **Târgului Ocnii**, ţinutul Bacău, ocolul Tazlăului Mare de Sus, avea, după recensământul lui Rumeanţev[235]**: Toată suma caselor**: 526. Scădere rufeturi, însă 225: 225 oamenii ocnii. Rămân birnici 301. / **Birnici** (şi oamenii ocnii)**:** Iordache, curtean / Stoica, lăturaş / Dumitraşcu, lăturaş / Voicul, lăturaş / Ştefan, crav, lăturaş / Lupul, şaugău, lăturaş / Alicasandru Tănasă, şaugău / Costandin a Nicului, şaugău / Eni Moroş, şaugău / Neculaiu Moroş, şaugău / Alexandru al lui Lupu, şaugău / Gheorghi, blănar, lăturaş

[235] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 329-336

/ Vasile Pogoje, lăturaş / Stanciul, crav, lăturaş / Şerban, crav, lăturaş / Petre, curtean / Burdelachi, curtean / Vasile Şchiopu, lăturaş / Ioniţă Dumachi, şaugău / Lupul Gaida, şaugău / Gheorghi Ispir, braşovan, lăturaş / Petre, sârbu, ciobotar al cămăraşului /Gheorghe Gaida, şaugău / Gavril, ciobotar, şaugău / Ion Macoveiu, şaugău / Gheorghi Dragomir, şaugău / Andreiu, ciobotaru, şaugău / Toader Săvuleu, şaugău / Gheorghi Negru, şaugău / Mihaiu, meşter, lăturaş / Vasile Stan, lăturaş / Şerban, dogar, şaugău /Ştefan, croitor, lăturaş / Crăciun, şaugău / Ion Arin, şaugău / Ion Frunză, şaugău / Petre Frueraş, şaugău / Toader Frueraş, şaugău / Neculaiu Laşcul, şaugău / Dumitraşcu Porumb, şaugău / Costandin Laşcul, şaugău / Panait Mogoş, şaugău / Vasile, morar, şaugău / Stanciul, lăturaş / Gligori, şaugău / Ştefan Caşcaval, şaugău / Dumitru, grecul, lăturaş /Ilie al lui Harapu, lăturaş / Pavăl Bărboe, lăturaş / Neculaiu Borboi, lăturaş / Costandin Aron, lăturaş / Năstas, braşovan, lăturaş / Necola, braşovan, lăturaş /Catidi, grec, lăturaş / Năstas Sliva, braşovan, lăturaş / Costandin Sliva, lăturaş / Oance, blănar, lăturaş / Ursul, curtean / Eni Blându, lăturaş / Gheorghi Cârste, lăturaş / Toderaşcu, curtean / Gligori, şaugău / One Ţuţur, şaugău / Ilie Răcoare, şaugău / Gligori Iorga, şaugău / Ştefan, ciobotar, şaugău / Ion fiul lui Popa, lăturaş / Costandin Cercul, şaugău / Gheorghi Chiper, lăturaş / Ion al lui Zanip, lăturaş /Ion Blăguş, şaugău / Radu, şaugău / Stoica, dogar, lăturaş /Mihai Arapul, lăturaş / Gheorghi Pătru, şaugău / Gheorghi Ţâfe, lăturaş / Costandin Porumbul, şaugău / Dumitru, lăturaş / Nichita, cârciumar, şaugău / Lazăr Balcan, lăturaş / Gheorghi fiul popii Vasili, lăturaş / Ioniţă, blănar, fratele lui, lăturaş / Costandin Ţuţoare, şaugău /Hriste, blănar,

lăturaş / Sava, bârlădean, lăturaş / Tănasă, bărbier, lăturaş / Costandin, şelar, lăturaş / Neculai, zlătar, lăturaş / Mihaiu sasul, lăturaş / Manolachi, croitor, lăturaş / Gheorghi Gherman, curtean / Eni, cojocar, curtean / Manolachi Ioncul, şaugău / Marcu Cerchez, şaugău / Gligori Buga, şaugău / Gheorghi Haida, şaugău / Stan, muntian, şaugău / Petre Cimpoeşu, şaugău / Tănasă Barbul, şaugău / Sandul Boeriul, şaugău / Negoiţă Haida, şaugău / Toader, curtean / Chirilă, şaugău / Eni Dragomir, şaugău / Ion Cimpul, lăturaş / Ştefan Harap, şaugău / Ţâţâriga, şaugău / Iachim Raţă, şaugău / Dragomir, şaugău /In (alt) Dragomir, şaugău / Vasile Raţă, lăturaş / Gheorghi, vătăman, şaugău / Irimie, curtean / Miron, cheptănar, lăturaş / Stan Telega, şaugău / Anghel, frumagiu, lăturaş /Stoian, ciobotar, şaugău / Toderaşcu Cobur, şaugău / Vasile, curtean, şaugău / Toderaşcu, crav, lăturaş / Ilie a Călugăriţii, curtean / Neculaiu, grecu al cămăraşului / San Ciorcioba, şaugău / Radu, băcal, lăturaş / Gheorghi Buga, şaugău / Neculaiu Soare, şaugău / Gheorghi Dumali, şaugău / Eni, morar, şaugău / Vasile, curtean / Petre Mece, şaugău / Şerban, lăturaş / Ioniţă, cioclu / Toader, ciobotar, şaugău / Mihăilă, cioclu / Gheorghi Grebe, şaugău / Ilii, dascăl, şaugău / Tăbăcaru, şaugău / Ion Grebe, şaugău / Gheorghi Călţar, şaugău / Dragomir, ciobotar, şaugău / Ursul, tăbăcar, şaugău / Eni, croitoriul / Stan, cioclu / Vasili Oatul, şaugău / Vasili Primicar, şaugău / Neculaiu Primicar, şaugău / Pricopi, şaugău / Anghel, curtean / Hrisculiasă cu holtei şaugău / Ion, cojocar, lăturaş / Dumitraşcu, lăturaş / Costandin Stoica, şaugău / Eni, morar, şaugău / Vasile, tărăbăniţaş / Gheorghi al lui Muce, lăturaş / Vasile Ţomeş / Neculaiu Lupaşcu, şaugău / Berdilă, curtean / Gheorghiţă fiul lui

Mihăilă, şaugău / Grigoraş, olar, lăturaş / Ion Desagă, şaugău / Toader, bârsan, şaugău /Radul, curtean / Vasilachi Ionaşcu, şaugău /Lupul Haida, şaugău / Toader Alecsăoi, curtean / Hurmuzachi, curtean /Ştefan cumnat lui Mihali Delar / Samoilă fiul lui Mihali / Neculaiu, curtean / Gheorghi, olar, lăturaş / Ştefan Dumachi, şaugău / Vasili, dogar, şaugău / Vasile Dumachi, şaugău / Opre, şaugău / Ilii Jâmtar, lăturaş / Gavril Gabără, şaugău / Ilii fiul lui Niagul, lăturaş / Vasili Caşcaval, lăturaş / Savin fratele lui, şaugău / Vasili Moţul, şaugău / Iordachi, curtean / Opre Chipul, şaugău / Vasile Mociorde, şaugău / Panaite, lăturaş / San Duvâncă, lăturaş / Ion Poliat, lăturaş / Sandul, lăturaş / Mihaiu, tăbăcar, lăturaş / Toader Iştoc, lăturaş / Ioniţă, ciobotar / Enache Petre, tărăbămţaş / Eni, tăbăcar, lăturaş / Lupul, tăbăcar, lăturaş / Stan, blidariul, lăturaş /Gheorghi, stoler, lăturaş / Ursachi, lăturaş / Ion Mititelu, lăturaş / Eni, tălmaci / Crâste, horilcar / Ioniţă Stoian, lăturaş / Muşat, curtean / Stan, muntean, lăturaş / Ştefan Brihaiu, şaugău / Ion, lăturaş / Stan, trăistar, lăturaş / Stan, cioclu / Niagu, jitar, şaugău / Gheorghi Popa, lăturaş / Ioniţă Farfaniţă, şaugău / Gligoraş Oatul, şaugău / Gheorghi Ochincă, şaugău / Ioniţă Păringu, şaugău / Toader Tutor, şaugău / Iordachi, trăistar, şaugău / Ştefan Lupul, lăturaş / Ştefan, curtean / Toader Cârste, şaugău / Vasile Bounegru, lăturaş / Stanciul Desagă, şaugău / Lupul Motoc, şaugău / Dumitraşcu Baltă, şaugău / Neculaiu, cheptănar, lăturaş / Staciul Baltă, tărăbănţaş / Ion Hriscul, şaugău / Vasili Guguian, lăturaş / Radul, cioclu / Dragomir Sima, şaugău / Ioniţă a Nazarii, lăturaş / Postolachi, vătăman, lăturaş / Zaharie, lăturaş / Ioniţă Vecin, şaugău / Neculaiu Tolontan, şaugău / Vasili, lumânărar al cămăraşului /Vasili, funar, şaugău / Eni,

curtean, şaugău / Mihăilă, cojocar, lăturaş / Dumitru, curtean / Gheorghi, blănar, lăturaş / Ioniţă, liah, şaugău / Gheorghi, cojocar, lăturaş / Zamfir, blănar, lăturaş /Andriu, muntean, lăturaş / Radul, ciobotar, lăturaş / Iordachi, lăturaş / Mihăilă, curtean / Pavăl Căşcăval, şaugău / Ion Caţâchi, lăturaş / Vasile, cârciumar al gramaticului / Chiriac, la fel / Şerban, la fel / Andreiu cârciumar al lui Mihali / Stan a lui Mihali / Gheorghi, blănar / Călin a gramaticului / Cârste a lui Mihali / Andriu, muntean / Ion a lui Mihali / Petre a doftorului / Stanciul a lui Panaite / Niagu, savargiu a gramaticului / Ioniţă, cârciumar a egumenului / Neculaiu fiul lui Panicoară / Ştefan, băcal / Hriste, blănar / Ioniţă, grădinar / Sima, căldărariu / Eni Chiticariul / Dima a Mihali / Pertre al lui Moţoc / Şerban a gramaticului / Hriste Avram al Culii / Micul a gramaticului / Gheorghi Şâşma / Saraian, cupeţ / Enachi al Ursului, curtean / Crăciun, bărbier / Barbul, lemnar / Ştefan Botezat / Gligori, croitor / Eni, blănar / Ion Gologan / Stroe, teslar / Martin, sluga doftorului / Moiseiu al Lupului Tănasă / Ştefan, crav / Toader, muntean / Ion, ciobotar / Andrieş a gramaticului / Grigoraş Marcu, arnăut / Toader fiul lui Chiper /Greorghi, trăistariu / Ştefan, ungurul / Sandul, braşovan / Dumitru, braşovan / Petcu Polivil, braşovan / Vasili Lupaşcu / Costandin, bărbieriu / Vasili, să dea samă Costandin, bărbieriul / Chiriac, braşovan / Crâste, arnăut / Gheorghi, crav a Precistii / Stan a lui Mihali / Ilii, blănar, la fel al lui Mihali / Dumitraşcu, la fel / Vasili a gramaticului / Ilii fiul lui Ion, cojocar /Strătulat, blănar / Neculaiu Zălar zet (al) popa Sandul /Costachi, ciobotariul / Petre fiul Papii / Ion Sămilachi / Mărin, muntean / Ursul fiul lui, a lui Mihali / Neculaiu, crâşmar a lui Lazăr /

Cârste Tălăntan, a gramaticului / Costandin Tălăntan, la fel / Dumitrachi, blănar, zet popii Enachi / Eni Sărian, ţărigrădian / Acsinti, ciobotar a lui Mihali / Voicu, ciobotariul / Dumitru, sârbul a egumenului / Nicola, blănariul / Andronachi ciobotar la Slănic / Gheorghi, morar lui Panaite la Slănic / Toader, ciobotar la Slănic / Ioniţă, vieriul, la Slănic / Năstasă fiul rusului, a lui Mihali, la Slănic / Vasile Călugăru, la Slănic / Gheorghi, vrâncean, la Slănic / Ion fiul lui Dobândă, la Slănic / David Barbul, la Slănic / Neculaiu, dascălul, la Slănic / Ion Robul, la Slănic / Vasile fiul lui Robul, la Slănic / Crăciun Pante, morar, la Slănic / Ion, ungurian, la Slănic / Ştefan a şatrarului Costandin, la Slănic / Mihaiu, ungurian, la Slănic / Simion, la Slănic / Radul, argat gramaticului, la Slănic / Ioniţă, torcător, şaugău la Slănic / Tănasă, a şatrarului Costandin, la Slănic / Alicsandru fiul lui Antohi, la Slănic / Mistodii, dogar, la Slănic / Ion, vieriul, la Slănic / Ştefan, ungurian, la Slănic / Stan Sabău, la Slănic / Mihaiu Gabără, la Slănic / Şimon Heresăoariul, la Slănic / Lorinţi frate lui Şămăn, la Slănic / Gheorghi, rusul, la Slănic / Ianăş a birăului, la Slănic / Pavăl, morar, la Slănic / Vasile, morar, la Slănic / Ion, morar a egumenului, la Slănic / Simion din Tăseşti / Toma din Tăseşti / Miron din Tăseşti / Sava din Tăseşti / Vasili din Tăseşti, lăturaş / Pafăl Hiloli din Tăseşti / Simion, ungurian, din Tăseşti / Bucur, muntean, din Tăseşti / Onu, rotar, din Tăseşti / Dragomir din Tăseşti / Toader din Tăseşti / Bucur Bucşă din Tăseşti / Opre, ungurian, din Tăseşti / Mafteiu, ungurian, din Tăseşti / Bucur, ungurian, din Tăseşti /Ion al lui, din Tăseşti /Gheorghi din Tăseşti / Şerban, olar, lăturaş din Tăseşti / Ştefan Porumbu din Tăseşti / Iordachi, tărăbânţaş, din

Tăseşti / Andreiu, muntean, din Tăseşti, şaugău / Radul a Mihalii din Tăseşti / Vasili, tărăbânţaş, din Tăseşti / Petre, şaugău, din Tăseşti / Andreiu, muntean, şaugău, din Tăseşti / Coman din Tăseşti / Irimie, lăturaş din Tăseşti / Costandin, muntean, din Tăseşti / Ursachi, muntean, din Tăseşti / Ion a gramaticului, din Tăseşti / Dumitru a Mihalii, din Tăseşti / Ioniţă a lui Simion, şaugău, din Tăseşti / Gurca a Mihalii, din Tăseşti / Ursul Gingalău, lăturaş, din Tăseşti / Macoveiu, tărăbânţaş, din Tăseşti /Ilii a lui Mihalii, din Tăseşti / Chiper, cioclu din Tăseşti / Vasile, lăturaş, din Tăseşti / Lupul a şătrarului Costandin, din Tăseşti / Radul, pascar a şătrarului, din Tăseşti / Gheorghi, lăturaş, din Tăseşti / Nedelcu a cămăraşului, din Tăseşti / Gheorghi Barna, lăturaş, din Tăseşti / Cârste Bounegru, din Tăseşti / Chiriac, lăturaş, din Tăseşti / Agapii a şătrarului Costandin, din Tăseşti / Simion a gramaticului, din Tăseşti / Ion, muntean, a gramaticului, din Tăseşti / Dobre a gramaticului, din Tăseşti / Stan, muntean, din Tăseşti / Lupul, muntean, din Tăseşti / Bratul a gramaticului, din Tăseşti / Ion, cioclu, din Tăseşti / Ion, muntean, din Tăseşti / Vasili, muntean, din Tăseşti / Ion, muntean, din Tăseşti / Ion, cioban a gramaticului, din Tăseşti / Toader Nedelcu din Tăseşti / Dumitraşcu din Tăseşti / Gavril, rotar, din Tăseşti / Ion, muntean, din Tăseşti / Stoica, muntean, din Tăseşti / Petre a Mihalii, din Tăseşti / Gheorghi, rotar, din Tăseşti /Dobriţa cu holtei, din Tăseşti / Vasili, să dea sama Gheorghi, din Tăseşti / Gheorghi Nebunele, din Tăseşti / Toader a gramaticului, din Tăseşti / Ion, lăturaş, din Tăseşti / Ion Dan, lăturaş, din Tăseşti / Neculaiu Mihai, din Tăseşti / Ion Dorofteiu din Tăseşti / Ion, muntean, din Tăseşti / Iorga, şaugău, din Tăseşti / Lupul, tărăbânţaş,

din Tăseşti / Eni, şaugău, din Tăseşti / Ion, rusul, tărăbânţaş, din Tăseşti / Gheorghi a gramaticului, din Tăseşti / Simion, lăturaş, din Tăseşti / Vasile, tărăbânţaş, din Tăseşti / Badiul, ciobotar, din Tăseşti / Grigoraş, cioclu, din Tăseşti / Gheorghi, lăturaş, din Tăseşti / Ghiorghi, cioclu, din Tăseşti / Toma, lăturaş, din Tăseşti / Ion, ungurian, din Tăseşti / Gheorghi, ungurian, din Tăseşti / Vlad, ungurian, din Tăseşti / Toader Furdui, din Tăseşti / Ion, drâstar, lăturaş, din Tăseşti / Ion Bălan, lăturaş, din Tăseşti / Mile, jitar, din Tăseşti / Antohi, muntean, şaugău, din Tăseşti / Ion Nacu a Mihalii, din Tăseşti / Stoe, lăturaş, din Tăseşti / Apostol Vecin, din Tăseşti / Chirilă, cioclu, din Tăseşti / David, şaugău, din Tăseşti / Mihaiu, jitar, din Tăseşti / Ghiorghi, cioclu, din Tăseşti / Ion, olariul, din Tăseşti / Ion Paşcu, din Tăseşti / Costandin Dorovici, din Tăseşti / Ion fiul popii Mihălachi, din Tăseşti / Ioniţă Tiutul, cioclu, din Tăseşti / Costandin, olar, lăturaş, din Tăseşti / Marin, cioclu, din Tăseşti / Anghel, ciobotar din Tăseşti / Ioniţă, ciobotar, din Tăseşti / Gligoraş din Tăseşti / Ioniţă a gramaticului, din Tăseşti / Tănasii a Zafului, din Tăseşti / Şerban, jitar, din Tăseşti / Ion a gramaticului, din Tăseşti / Ghiorghi, postăvar, din Tăseşti / Gligoraş a Mihalii, din Tăseşti / Toader Gârlian, din Tăseşti / Apostul, vrâncean, din Tăseşti / Dragomir din Tăseşti / Toma, vrâncean, din Tăseşti / Ion, rotar, din Valea Ţâganilor / Enachi, rotar, din Valea Ţâganilor / Băldijur din Valea Ţâganilor / Martin, ungur, din Valea Ţâganilor / Stan fiul lui Martin, din Valea Ţâganilor / Toader, lăturaş, din Valea Ţâganilor / Gheorghi a lui Mihali, din Valea Ţâganilor / Andreiu a gramaticului, din Valea Ţâganilor / Ianăş a lui Mihali, din Valea Ţâganilor / Ion, scutelnic a

cămăraşului, din Valea Ţâganilor / Stan ungurian, din Valea Ţâganilor / Ion a Zafului, din Valea Ţâganilor / Apostu Berer, curtean, din Valea Ţâganilor / Dumitraşcu şaugău, din Valea Ţâganilor / Radul, muntean, din Valea Ţâganilor / Proca a Zafului, din Valea Oancii / Simion, la fel, din Valea Oancii / Isac, din Mosoară / Ioniţă Buzinschi, din Mosoară / Zaharie, din Mosoară / Martin, jitar, din Mosoară / Micle, şaugău, din Mosoară / Lupul Tănasă, şaugău, din Mosoară / Vasile, ciobotar, din Prislop / Moisă, lăturaş, din Prislop / Şerban, vătăman de Ocnă, din Prislop / Iosip, văcar gramaticului, din Prislop / Ioniţă fiul lui Acsinte, din Prislop / Ilie Vasilaş, din Prislop / Gheorghiţă, din Prislop / Neculaiu a gramaticului, din Prislop / Dragomir, muntean, din Prislop / Costandin, din Prislop / Andreiu, lăturaş, din Prislop / Stan Arvosâi, din Prislop / Ioniţă, olariul, din Prislop / Gheorghi Porumbu, din Prislop / Eni Blende, şaugău, din Prislop / Ion, cioban, din Prislop / Toader, lăturaş, din Prislop / Ion, ungurian, din Valea Oancii. // **Armenii ot Ocnă:** Toată suma caselor: 83. Rămân birnici 83: Neculaiu, arman / Tănasii, arman / Ştefan, cioban, arman /Popa Gheorghii, arman / Iacob Iochim, arman / Mane, târgoviştean, arman / Acsănti, arman / Sava, croitor, arman / Hagi Iosip, arman / Cerchez, arman, ciobotar / Gheorghi, arman / Bogdan, ciobotar, arman / Cimion frate hagiului, arman / Caraivan, arman / Hagi Ivan, arman / Petre, ciobotar, arman / Hagi Zerip, arman / Simion, gălăţan, arman / Agopşa al lui Hugaz, arman / Hagi Agop, arman / Necula Budul, arman / Hagi Urachez, arman / Sandul fiul lui Bogdan, arman / Gheorghi fratele lui, arman / Vârtan a Sandului, arman / Cârste, hagiu, arman / Vârtan Cârste, arman / Simion

Lazăr, arman / Gligori Tătaru, arman / Petre Marcu, arman / Cârste, arman / Mane, arman / Ştefãnică, arman / Chircu fiul lui Solomon, arman / Simion, arman / Ivan, arman / Hagi Ilieş, arman / Hagi Bogdan Vârtan, arman / Neculaiu, croitor, arman / Iacob Petru, arman / Tănasă, arman / Toader, arman / Ovec, arman / Bogdan, arman / Neculaiu, arman / David, arman / Gaşpar, arman / Iacob Costrov, arman / Bogdan Baronce, arman / Hagi Neculaiu, arman / Ivan, arman / Andrieş, arman / Solomon Grigori, arman / Micul, arman / Popa Ivan, arman / Martos, arman / Hagi Cerchez, arman / Vârtan nepot lui, arman / Bogos, vasluian, arman / Petre fiul lui Ivan, arman / Avidică, arman / Andronachi Gârbănos, arman / Cârste Zarzăl, arman / Gheorghi fiul lui Ivan Haribu, arman / Mane a Popăscului, arman / Straghion, arman / Iacob fiu lui ciobotar, arman / Bogdan, cojocar, arman / Ştefan Arachel, arman / Gheorghi fiul lui Cârste, arman / Ivan fiul lui Grigori, arman / Mahul, arman / Cerchez, arman / Anane, arman / Ocaz a hagiului, arman / Cardat fiul lui Grigori, arman / Măgârdici, ciobotar din Doftana, arman / Ariton, arman / David Pârjol, arman / Toader Gribănos, arman / Grigori Agopşă, arman. // **Jidovii:** Toată suma sacelor: 6. Rămân birnici 6: Moisa / Lupul / Avram / Ursul / Haim / Ilii. // R**ufeturi: Toate casele: 92**. Scădere rufeturi, însă 92: 8 popi, 2 diaconi, 1 ostavioi, 4 mazili şi ruptaşi, 45 ţigani, 32 femei sărace şi nevolnici: Popa Costandin / Popa Gavril / Popa Ioniţă / Popa Necoară / Popa Enache / Popa Petre / Popa Sandul / Popa Iordache / Cozma, diacon /Stan, diacon / Alecsandru, căpitan ostavioi / Niţul al lui Panaite, mazil / Toader, blănariu, ruptaş / Toader Giuncul, ruptaş / Spiridon, gramatic / Alecsa, ţigan a şătrarului / Frenţe, la

fel, ţigan / Vasile Chiriţă, ţigan / Dumitru, ţigan / Năstasă, ţigan / Gheorghi, ţigan / Chiriac, ţigan / Gligoraş, ţigan / Ion Buruiană, ţigan / Gheorghi Butu, ţigan / Condre, ţigan / Toader, potcovariu, ţigan /Necula, ţigan / Acsinte Purle, ţigan / Costandin Ciorlu, ţigan / Sandul, ţigan / Gheorghi, ţigan / Zamfir, ţigan / Iordache Buruiană, ţigan / Ursache, ţigan / Holomencia, ţigan / Neculaiu Creţul, ţigan / Toader Şopârlă, ţigan / Costandin, ţigan / Ştefan, ţigan / Simeon, ţigan / Ilii Chiriţă, ţigan / Ioniţă Butul, ţigan / Toader Buruiană, ţigan / Ianache, ţigan / Dan, ţigan / Ion, ţigan / Costandin, ţigan / Costandin, ţigan / Opre, cofaş, ţigan / Mihălache, ţigan / Postolache, ţigan / Ion Preda, ţigan / Avram, ţigan / Neculaiu, ţigan / Radul, ţigan / Stan, ţigan / Stan, ţigan. // **Oameni nevolnici şi femei sărace:** Irina / Dochiţa / Smăragda / Ilinca / Vârlănoaie / Ilinca / Ion, rus, calic / Smăragda / Ilii, tăbăcariu / Tudora, prescurniţă / Stoica Nebunu / Nastasie, săracă / Sandală, monahie / Nastasie / Cârstina / Anuţa / Iftinca / Marie, preoteasă / Ioana Necoroae / Safta / Frăsina / Catrina / Moghina / Safta / Arşeniţa / Ţariţa / Aniţa, mătăsăriţa / Ioana /Aniţa / Ana Bitişanca / Aniţa / Rosandra.

1902: „**Târgul Ocna**, comună urbană în judeţul Bacău, plasa Trotușul, situată în valea Trotușului, între munţii Ruginosul, Chichilăul, Măgura, Greblişul, Prislovul și Cărbunari. Se mărginește, la nord şi nord-est, cu comuna Bârsăneşti; la sud, cu comuna Grozeşti; la est, cu comuna Târgul Trotuşul, şi la vest şi nord-vest, cu comuna Doftana. Este udată de apele râului Trotuşul, care o străbate prin mijloc, de la vest, spre est, şi de ale pâraielor Slănicul și Vâlcica. Se compune din 8 suburbii sau mahalale, situate de-a dreapta şi de-a stânga

Trotușului; pe stânga râului, sunt: Păcurele, Mosoarele, Gura Slănicul sau Troiţa şi Tiseşti; iar pe dreapta: Văleni, Centrul, Vâlcelele şi Gioseni. / Comuna Tirgul-Ocna este recunoscută ca **comună urbană** prin anaforaua sfatului ocârmuitor din 30 ianuarie 1846, în urma raportului comisiunii instituită de Principele Mihail Sturdza, în 1845. Are 2 şcoale primare de băieți şi 2 de fete. Şcoala de băieți No. 1 funcţionează de la 1845, de pe timpul lui Gr. Ghica, într-un local dăruit de acest Domn. Localul ei a fost refăcut de comună, în 1881. Şcoala de băieţi No. 2, situată în strada Gării, funcţionează de la 1868. În anul 1899-1900, au fost frecventate de 381 băieţi şi 222 fete. Mai sunt în orăşel şi o şcoală armenească, şi 5 belferii. / Sunt 11 biserici ortodoxe: 1 în mahalaua Mosoarele, 2 în Văleni, 4 în centru, 1 în Vâlcele, 1 în Gioseni, 1 în Tiseşti şi 1 în Gura Slănicul, deservite de 9 preoţi; o biserică armencască, în Văleni, una catolică, în Păcurele, şi o sinagogă în centru. Dintre bisericile ortodoxe: 2 se întreţin de stat, 3 cu propriul lor venit şi 8 de comună. Pe muntele Măgura se aflǎ un schit de călugări, întreținut de Epitropia Casei Sf. Spiridon din Iaşi. / Are o populaţie de 8.033 suflete, conform recensământului din 1899, din care aproape 500 contribuabili. / Oraşul este străbătut de **60 strade**, dintre care mai mari sunt: Calea Ajud-Ocna-Moineşti, Str. Mare şi Str. Gării. Posedă: o piață; 71 debitanţi de tutun; oteluri; o grădinii publică; un spital, întreținut de Epitropia Sf. Spiridon din Iaşi, care funcţionează de la 1854, cu 30 paturi, şi altul, cu 12 paturi, al penitenciarului, întreținut de Stat; o farmacie, în centru; un penitenciar, numit Castelul, în mahalaua Văleni, fondat la 1851 de Gr. Al. Ghica Voevod, prin ofisul domnesc No. 46; 2 cazărmi, una în Centru și alta în

Gioseni; un foişor de foc, în curtea localului Primăriei, cu un serviciu de pompieri. Aci se aflǎ: o staţie de cale ferată, situată la marginea de est a orașului; reşedinţa subprefecturii plășii Trotușul și a judecătoriei ocolului Trotușul; 1 oficiu poştal-telegrafic, înfiinţat la 1861; două sucursale ale Societăților de Asigurare „Naţionala" și „Dacia-România" din Bucureşti; o societate de economie evreiască „Fortuna", fondată la 1 noiembrie 1886. / Teritoriul comunei are o întindere de 20.000 hectare. Pădurile Blăgeşti, Măgura, Târgul Ocna, Băile Nastasache, ocupă aproape 6.900 hectare. Proprietari sunt: Statul, Epitropia Casei Sf. Spiridon din Iaşi, Boter, rufetaşii Ocnelor, care au numai un drept de uzufruct asupra pământurilor… Mai are 2 fabrici de guz, o fabrică de tăbăcărie, una de săpun, una de lumânări de ceară albă, 2 de pălării țărănești, 5 mori, una de apă şi una cu aburi, 1 olărie. Vii sunt pe o întindere destul de mare. Mai toate coastele de dealuri, chiar de oraş, sunt acoperite de viţă. Vite sunt: 409 cai, 1.977 vite mari cornute, 500 porci, 300 capre şi 2.033 oi. / Este străbătută de calea judeţeană Oneşti-Târgul Ocna, în continuaţie, prin mijlocul orașului, cu calea Târgul Ocna-Comăneşti; de calea vecinală Helegiul-Bârsăneşti-Târgul Ocua-Băile Slănic, care şi dânsa trece prin oraş; de calea vecinală spre Tiseşti şi Grozeşti. E atinsă de calea ferată Adjud-Palanca. Sunt **6 bariere**: Mosoarele, Gura Slănicul, Tiseşti, Galianu, Vâlcica, Viişoara, şi două poduri mai mari pe Trotuşul: Podul C. Negri (de la Răducan), pe drumul Slănicului, și podul Lăstunilor, pe drumul Comăneştilor, și alte mai mici, dintre care unul pe Slănic, spre băile Nastasache. Distanţele: la Bacău, capitala districtului, 58 km; la comuna Târgul Trotușul, 5 km; la comuna Doftana, 8 km; la comuna Grozeşti, 8 km;

la comuna Bârsăneşti, 23 km; la Slănic (băi), 18 km, şi la Adjud, 51 km"[236].

TÂRGUL SĂRATEI

(între Hănăsenii Noi, comuna Filipeni, şi Toceni, comuna Antonovca, raionul Leova, Moldova).

Întărit, în **13 martie 1489**, de Ştefan voievod, armaşului Lupe, care cumpărase, cu 80 de zloţi tătăreşti, de la fraţii Nastea, Toma şi Ilca, fiii lui Coste, nepoţi ai lui Oană vornic „ocina lor dreaptă… o bucată de pământ din hotarul Alboteştilor, la gura Săratei, loc de sat… Şi întru aceea, de asemenea a venit înaintea noastră sluga noastră Stanciul, fiul lui Grigore Husea… şi a vândut ocina sa dreaptă din uricul său drept, o selişte pe Prut, unde a fost Târgul Săratei, mai sus de gura Săratei, de asemenea slugii noastre Lupşe armaş pentru 150 de zloţi tătăreşti… Iar hotarul acestei bucăţi de loc din hotarul Alboteştilor să fie începând de la gura Săratei la vale, pe malul Prutului şi la capătul de sus al Rediului lui Goran, la un ulm însemnat, de aici drept la deal, la un stâlp, de aici pe aceasta parte a dealului, pe coastă, până la doi stejari însemnaţi, de aici la un stejar însemnat, de aici peste dumbrăviţă, la vâlcea, la un stejar însemnat şi pe vâlcea în sus până la Troian, la stâlp, şi pe Troian în sus până unde cade Troianul în Sărata, apoi, pe Sărata în jos,

[236] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 619, 620

până unde cade Sărata în Prut. / Iar hotarul acestei selişti, unde a fost Târgul Săratei, mai sus de gura Săratei, să fie începând de asemenea de la gura Săratei, şi pe malul Prutului în sus până la seliştea lui Bodea Sârbul, de aici tot pe malul Prutului în sus, până la seliştea lui Bodea Rumârul, iar de aici în sus la deal şi peste câmp la pisc şi la matca Săratei, de aici pe vechiul drum la deal şi pe vârful dealului în jos la movila săpată, de aici pe pisc la un stâlp şi la un alt stâlp, de aici pe drum până la hotarul lui Limbădulce. Acesta le este tot hotarul"[237].

TÂRNAUCA

(Ternauca, comuna Târnauca, raionul Herţa, Ucraina).

1620, februarie 16: Scrisoarea trimisă de marelui logofăt Gheanghea, de „mai mici feciorii dumitale Gavril diac biv (fost) ureadnic, Ion Jidovul ureadnic, Ştefan diacon, Ion Nalivaico biv şoltuz, Gheorghie Scripca diac de **Dorohoi**, Ionaşco Grozăvescul, Lealii vataman ot **Ternauca**, Ihnat vataman, Gavril, Ştefan, Gligorie, Vasile Sinite star (bătrân), de **Buhaice**, Ionaşco Miţiescul, Pavăl Mişco star (bătrân), Zaharia, Grigore, Dumitru, Ionaşco Vlaicul ot **Şendriceni**, după ce „a venit Onciul pârcălabul cu cartea măriei sale vodă, cum să avem a strânge oameni buni şi să socotim hotaul şi de un stâlpm cum l-au stricat acel stâlp dinspre satul **Buhaice**, deci noi

[237] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 50, pp. 91-93

aşa am făcut… şi am aflat cu sufletele noastre cum stâlpul nu a fost scos, nici mutat din loc, ci a fost zdrobit deasupra de tot, şi a fost şi Onciul, şi sluga dumisale Ion Jidovul, dregătorul, cu vatamani din satele **Şerbăneşti** şi **Ternauca**, de au văzut şi ei cum a fost stâlpul ridicat şi zdrobit de nişte păstori. Deci noi am pus alt stâlp, tot pe acelaşi loc şi dăm ştire dumitale"[238].

1635, august 2: Zapisul de împărţeală între Lupul Prăjescul clucer, Lupul Ghenghe, Dumitraşco Ghenghe şi Ion Ciolpan „a moşiilor ce le-au rămas de la părintele lor, de la Ghianghe logofăt. Deci lui Ion Ciolpan i s-au venit satul Frăteştii (comuna Dolhasca, Suceava), la Suceavă, jumătate de sat **Bilăuţi** (comuna Bilăuţi, raionul Hotin, Ucraina), la Hotin, jumătate de Locoveţ (Lucaveţ, Bucovina), satul **Ternauca** (comuna Târnauca, raionul Herţa, Ucraina), jumătate din satul Dobrinăuţi (Bucovina) ot Cernăuţi, satul **Costeşti** (înglobat în Târgu Frumos, Iaşi) ot Tutova, şi o selişte, **Ruptura** (lângă Gefu, comuna Ghidiceni, Galaţi), tij (la fel) ot Tutova"[239].

1646, august 11: Scrisoarea lui Pătraşco Stejereanul, trimisul lui Vasile Lupul voievod la satul **Turiiatca** (comuna Herţa, raionul Herţa, Ucraina), să socotescă „de un hotar cu fânaţe, ce-a avut pâră jupâneasa lui Dumitraşco, Antemiia, cu Pătraşco şi Danovici, înaintea măriei sale, zicând Antemia că a cosit Danovici nişte fânaţe ale ei, care le-au fost luat Stroici logofătul, iar Danovici a zis c-a fost al lui. / Deci noi am strâns oameni buni, anume Pântelei Barnovschi, Vidraşco, Stănilă, Gri-

---

[238] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XIV, Huşi 1925, p. 5

[239] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 188, p. 225

gore şi Drăgan din **Beceşti** (comuna Mogoşeşti, raionul Herţa, Ucraina), Orheianul, Silion şi Zaharia din **Mogoşeşti** (comuna Mogoşeşti, raionul Herţa, Ucraina), Hilcea, Gherasim şi Ştefca din **Năhoreni** (azi Nihoreni, în hotar cu Tureatca, Ucraina), Lelic, Ilea şi Miron din **Ternauca** (comuna Târnauca, raionul Herţa, Ucraina), Macsin vătămanul, Gavril, Malic, Moisei, Cornaci şi Simion de **Dersca** (comuna Dersca, Botoşani), Ihnat vătămanul, Curilă şi Lelea de **Lozna** (comuna Dersca, Botoşani), şi au luat cu sufletele lor cum au fost luate acele fânaţe de Stroici logofătul, către **Culiceni** (comuna Tureatca, raionul Herţa, Ucraina), şi a fost de moşia Antemiei, de hotarul Turiiatcăi, iar Danovici n-are nici o treabă acolo. Şi s-au găsit că a cosit Danovici 55 de stoguri de fân, cu tăria sa. De aceasta dăm de ştire. / Aşijderea, au mărturisit aceşti oameni că a cosit Danovici la **Străneşti** (comuna Tureatca, raionul Herţa, Ucraina) 40 de stoguri, iar pe partea jupânesei Antemia. De aceasta, dăm ştire”[240].

TÂRNOVCA

(Lăpuşna, Moldova).

1545: Hotarnica moşiilor mănăstirii **Căpriana**, întărită prin uric de la Petru (Rareş) voievod: „Se începe hotarul de la Ișnovăț, este piatră dinspre răsărit și alta împotrivă, ce este peste Ișnovăț, dinspre amiazăzi; se

[240] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 465, p. 396

hotărăște cu **Mimorănii** și se coboară dincoace, în Valea lui Coste, și se suie drept la deal, înspre răsărit, și este piatră în muchie și purcede înspre miazănoapte, pin vărsătura apei, pin mijlocul poienilor și se hotărăște cu locul **Trușănilor** și este piatră. Până aice a mers tot împreună cu a Mimorănilor hotar, de acolo purcede prin codru, pe vărsături deasupra Trușănilor și pe deasupra **Cojușnii** și pe deasupra **Volosănilor**, tot pe vărsătura apei, și se scoboară drept înspre Bâc, pe o vale ce se numeşte Domnească. / În gura văii acesteia este moviliță și piatră. De acolo, merge drept peste Bâc, în ținutul Orheiului, la movila ce este în gura văii **Găleştilor** și este pus cu piatră. Și de acolo purcede înspre apus, pe zare dealului, cu hotarul Găleştilor, prin fundul văii Căldăroasăi și loveşte mai sus de gura văii țarinii și în zarea dealului este piatră, și merge pe muchia dealului, până se împreună cu hotarul **Vărzăreştilor**, într-o vâlcică; se coboară drept la vale, în siliștea Vărzăreştilor, prin talpa casei lui Stan Vărzariu s-a pus piatră și mai la vale, fântâna cu budăi de stejar. / Și purcede alăture spre hotarul **Pitușcii**, până la Voloate și se suie drept pin voloate, la deal, este movilița și piatră. De acolo, purcede pin vărsătura apei drept muchia, alături cu hotarul Pitușcii, pe la țigla cea mare cu dumbravă, unde se hotărăște și se împreună cu hotarul **Păuleştilor**, este piatră, și se coboară drept înspre apus, în Vale Păuleascăi, este movilița și piatră, și taie curmeziș până în zarea dealului, la ruptură, spre Bâc, unde se împreună cu hotarul **Neșcanilor** și taie drept peste Bâc, în gura Verchii și pe mijlocul văii Verchiei se suie la deal și, în muchie, este piatră, și purcede tot zarea, mai la deal, deasupra **Tuzorii** și pe mijlocul codrului, pe deasupra **Uneaștilor** și pe deasupra **Horodiștii** dinspre

Bâc, până în poienile Cunilii și acolo este țiglă mare, goală, fără copaci, și piatră, și coboară drept la vale și trece peste Cunila și se suie la deal, la lacul cu rogozul lui și merge pin mijlocul codrului, și se coboară la Lacul Negru și trece peste valea **Ciorăștilor**, prin poieni, și se suie la deal, pe Valea Noarbei și iese deasupra Ciorăștilor, până deasupra **Răcătăului** și merge pin dumbravă spre Bâcovăț și se împreună cu **Corneştii**, este piatră în drum, și trece peste Bâcovăț. în ținutul Lăpușnii, drept la deal și se împreună cu hotarul **Cârsteştilor** și al **Căzăneştilor** și al **Săcărenilor** și merge pe mijlocul codrului, până în Poiana Cârlanilor, și merge pe marginea poienii, dinspre amiazăzi, înspre răsărit, mai jos de fundul Vălcinețului, este piatră într-o costișă, și se suie până în muchia dealului și merge în jos drept prin codru și se apropie de unde se văd marginile **Târnovcii**, din jos, dinspre mănăstire, este piatră în codru, unde am stătut de am arătat marginile poienii, și de la piatră se coboară drept la vale și taie pe valea Târnavcăi mai sus de luncă, în marginile poienii dinspre mănăstire este piatră, și de la piatră se suie drept la deal în mijlocul codrului, piatră și buor domnesc într-un stejar, și ia culmea dealului, în jos, înspre răsărit, între Botna și între Cătarha, deasupra ulmilor, până în fundul Suricii, în poiană este piatră, și purcede pe culme, între Surice și între Cătarha, deasupra **Pojorănilor**, și se împreună cu hotarul Mimorănilor, mai sus dintâi pomenit, într-o moviliță drept acel hotar întâi pomenit și de la moviliță se coboară la vale, peste Cătarha, și se împreună cu hotarul de unde am purces dintâi, în siliște **Zăpenilor** și a **Mimorenilor**”[241].

---

[241] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 7, pp. 11, 12

1622, ianuarie 12: Întărit de Ştefan Tomşa voievod mănăstirii Voroneţ, scriindu-le „tuturor vecinilor de la satul **Taistreanii** şi de la satul **Trănovca** că Dumnzeu şi domnia mea v-au dat pe voi ca să fiţi sfintei mănăstiri, precum v-a fost avut din înainte vremi”[242].

1770-1772: Satul **Târnova**, ţinutul Hotinului, ocolul Mijlocului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[243], **toată suma caselor: 26**. Scădere rufeturi 2: 1 popă, 1 dascăl. Rămân birnici 24. / **Birnicii**: Andreeș Puha / Simion Coca / Ștefan Dolhăscu / Chirilă Țăranul / Andrei Corețchi / Vasile al lui Ignat / Grigoraș Crețul / Gavril Opria / Dănilă Mațegrase / Ion Magariul / Iacob fiul prisăcariului / Ion Crețul / Sava Fărman / Apostol / Simion Băbălău / Precop Midian / Vasile Ciapă / Chiriac / Iacob, holtei / Ioniță, văcariul / Toader Bănariul / Tudose, vornic / Ion, vătăman. // **Rufeturi**: Popa Dumitru / Popa Ion.

TĂRNUŞA

(?, Iaşi).

1645, martie 7: Izvodul de moşii ale lui Iordachi Canta vel logofăt: / **Corneştii** (comuna Corneşti, raionul Ungheni, Moldova), la ţinutul Eşi, sub Codru, care se începe hotarul din Codru şi trece peste Dele, de ajunge în

[242] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. X, Iassi 1888, p. 134
[243] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 161, 162

matca Vladnicului şi este vatră de sat în vârful Deli, anume Leucanii; şi umblă hotarul în trei bătrâni: unul este al Petrimăneştilor, care s-au tras din Hârce vornic, din care este Ghervasă Paciul sin (fiu) Mihăilă, brat (frate) Petrimam, fecior lui Marcu Mera; / **Bumboteşti** (comuna Bumbăta, raionul Ungheni, Moldova), tij (la fel) ot Eşi, şi iarăşi au parte lui Petriman, un bătrân, din câţi fraţi au fost de pe strămoşul lor Mihăilă; / **Herceştii** (comuna Sineşti, Iaşi), tij ot Eşi, sub Codru, umblă hotarul în trei bătrâni, că au fost patru fraţi cu Măicanu, şi l-au plătit cei trei fraţi de la turci; şi o parte a bălţii loveşte până în Valea Murgului, pe din sus de locul Tărnuşii, dinspre apus, ajunge în hotarul Bobleticilor şi se atinge şi Sineştii în acel hotar; / **Tărnuşa** (Iaşi) tij ot Eşi, a treia parte din tot hotarul, care umblă în trei bătrâni; / **Dumbrăviţa** (comuna Dumbrăviţa, raionul Sângerei, Moldova), tij în capul ţinutului Eşii, din jos, iar au Cuhuceştii un bătrân, şi se începe hotarul din Ciuluc, de ajunge până la hotarul Năpădenilor, şi în rediul ţin a treia parte dinspre răsărit; / **Măneştii** (pe Nirnova, Iaşi), tij ot Eşi, pe Nărnova, au jumătate de hotar deplin stâlpită, iar este de pe moşul (bunicul) lor Petriman, brat (frate) cu moşul lor Mihăilă, feciorii lui Marcu Mera, veri primari cu Dumitraşcu Bălăban, fecior de fraţi; / **Vepriva** (Viprova, comuna Puţintei, raionul Orhei, Moldova), ce se cheamă **Puţuteni** (comuna Puţintei, raionul Orhei, Moldova) pe Cula, în ţinutul Orheiului, care umblă în trei bătrâni, din care unul este al lor, ales şi stâlpit, partea din jos de pe moaşa (bunica) lor Păcioaia, fata Tudurii din **Vlăsăeşti** (comuna Puţintei, raionul Orhei, Moldova), şi acel bătrân umblă în patru părţi, o parte a Tudurii, a doua a Vlăsăeştilor, a treia a Despii şi a patra a Hânsănoai, care Hânsănoai şi cu

Despa, fiind sterpe, au rămas să împartă ceilalţi doi fraţi, adică Tudura şi Vlăsăieştii, iar doi bătrâni, în partea de sus, au de pe moaşa (bunica) lor Cârstâna, fata popii Dimion, soră cu Nistor ce-a fost vătav, pe care a ţinut-o moşul (bunicul) lor Mihăilă, şi acei doi bătrâni se împart pe şapte surori şi un frate, Nistor, feciorii popii Simion, din care fete, pe una a ţinut-o Miron din **Negreşti** (satul Negreşti, raionul Străşeni, Moldova), pe a doua, Băluţa, a ţinut-o Horceag, pe a treia a ţinut-o Radulinco, pe a patra a ţinut-o Miloş, pe a cincea a ţinut-o Borde ot **Şutuleşti** (partea a satului Puţintei, comuna Puţintei, raionul Orhei, Moldova), a şasea este muma Cirgolii, iar pentru a şaptea nu arată nimic”[244].

TÂRPEŞTI

(lângă Petricani, Neamţ).

1774, iunie: Satul **Târpeştii**, ţinutul Neamţului, ocolul de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[245], aveau **toată suma caselor 36**. Scădere rufeturi 4: 3 popi, 1 ţigan. Rămân birnici 32. / **Birnici**: Mihăilă, ungurian / Baba Maria cu feciorul ei / Mihăilă, vornic / Acsenti, brat (frate) lui / Negură Blaga / Pânte, şelar / Pricopi zet (ginere) lui Gliga / Dumitru fiul călugărului / Toader Cercheşan / Gavril Cercheşan / Vasile, morar / Gheorghi,

[244] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 23, pp. 14, 15

[245] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 8, 9

ungurian / Grigori Horilcă / Floria, ungurian / Vasile, dascăl / Iacob Dumitru / Dumitru Moroşan / Igne / Ursul Moldovan / Mihăilă Beşa / Toader Beşa / Ioniţă, ungurian / Savul Şule / One Pătrăşcan / Toader Chică / Marcu, ungurian / Dumitrachi Liciul / Nichita, rotar / Andrei fiul lui Dumitru / Andrei fiul lui Căsâian (Casian – n. n.) / Ion Căsâian / Gheorghi Căsâian. // **Rufeturi:** Popa Gavril / Popa Mane / Diaconul Gheorghi / Ion, ţigan.

TÂRZIENI

(lângă Pilişăoani, comuna Morozeni,
raionul Orhei, Moldova).

1481, aprilie 19: Întărit de Ştefan voievod lui Ivaşcu Andronic, care primeşte uric pentru „a lui dreaptă ocină şi cumpărătură, un loc de pustietate de pe Răut, în capul Briahnii, la Movila Săpată, şi cu balta Briahnova, ca să-şi facă acolo sat şi iaz cu moară în matca Răutului, într-acelaşi hotar; şi tij i-au mai întărit un loc de ţarină lângă Pilişăoani, care acel loc de ţarină l-au cumpărat el de la Mihaiu Purcărescu şi de la fratele lui, Ion Purcărescu, drept un cal ca de 25 zloţi tătăreşti… Iar hotarul… pe unde au hotărât pan Boldur”[246].

1640, martie 11: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „s-au pârât de faţă Apostol Grăjdianu, Grigore, Focşa, Parvana şi alte neamuri ale lor din

[246] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 236, p. 360

Târzieni cu Nicoară, Hăbiac şi Fătul şi alţii ai lor din satul **Bravicenii**, pentru o baltă cu peşte, ce se numeşte **Briahnova**, cu heleşteu şi moară în matca Răutului, la capul Briahnovii, la Movila Săpată, zicând răzeşii din Târzieni că le se împresoară acea baltă cu peşte dinspre răzeşii de Braviceni, arătând şi un dres de la bătrânul Ştefan voievod, cum şi răzeşii de Braviceni au arătat un dres de la domnul Bogdan (Lăpuşneanu) voievod, din 7077 (1569), aprilie, şi, după legea ţării, găsind pe răzeşii din Braviceni că umblă cu nedreptăţi, s-au dat rămaşi, dovedindu-se că acea baltă Briahnova este moşie din hotarul Târzienilor"[247].

1647: Verha din **Căcărăzeni**, Leica, feciorul lui Ivanco, şi fraţii lui Sema şi Gliţina vând Paului şi feciorilor Mogăi şi ai Odochiei din **Ciocâlteni**, pentru 300 de taleri bătuţi, „partea noastră din sat din Căcărăzeni… / Aşijderi şi eu, Şitul, i-am vândut o parte de ocină iarăşi din Căcărăzeni din partea mea, a patra parte, pentru un cal, Mogăi din Cioclătiiani (Ciocâlteni)… dinaintea lui Albotă, Pantea, Ştefan şi Gliga de **Braviceni**, Hamarge de **Târziiani**, Nechifor şi Gâţa de **Cioclătiiani**, şi alţi oameni buni"[248].

1904: „**Târzieni**, sătuc în judeţul Orhei, volosti Ciocolteni, pe malul drept al râului Răut, în faţa satului Mălăeşti. Are 22 case, cu o populaţie de 120 suflete"[249].

---

[247] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 74, p. 80

[248] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 84, pp. 88, 89

[249] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 212

TÂRZII

(sat Coteciari, comuna Olteneşti, Vaslui).

1471, octombrie 24: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Giurgiu şi Cozma Coteţ, care primesc uric pentru „ocina lor dreaptă, satul **Coteciarii** (mai jos de Ştefeni, lângă Târzii, azi toponim în Târzii), pe care ei l-au cumpărat de la Greaca, fiica lui Rusu, pentru 80 de zloţi tătăreşti. Şi, de asemenea, s-a sculat Nastea, fiica lui Becu, soţia lui Delea, şi a dat şi ea, de bunăvoia ei, un loc de poiană la Fântâniţe. Şi, de asemenea, i-a dat lui Giurgiu Coteţ, din uricul său vechi pe satul Coteciari, şi prisaca, pentru ca să-i fie deosebit lui Giurgiu Coteţ”[250]. Hotarul, din veac.

1531, mai 18: Întărit de Petru (Rareş) voievod fraţilor Baciul, Balca, Dumitru, Petrea, Parasca, Srăbca şi Marena, copiii lui Dan Bolea, fost ăârcălan al Hotinului, nepoţii lui Ivan Crămeata şi Hanţea, care primesc, „din uricile vechi ale părintelui domniei mele Ştefan voievod… satul **Trăzii** (Târzii pe Bârlad[251], Vaslui), unde a fost cneazul Trăziul, satul **Bălăneştii** (inclus în oraşul Bârlad, Balaneşti[252], Vaslui), unde a fost Bălan, cumpărătura cu numele satului **Dănceanii** (sat la Fântâna Lepinea,

---

[250] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 177, pp. 262, 263

[251] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 256

[252] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 25

pricut al satului Bălăneşti, inclus în oraşul Bârlad[253], Vaslui), unde-i Lepin Crăniţa, satul **Lazoreştii** (lângă Podu Turcului[254], Bacău) şi jumătate de sat **Jurjeştii** (Giurgeşti, Giurgioana, Bacău[255])… cu toate ale lor vechi hotare"[256].

1624, august 31: Zapisul de mărturie al Hilinnei, fata popii Grigorie, care zălogeşte, pentru 10 lei, vărului său Dumitraşco Cămârzan partea ei din **Orgoieşti** (sat la obârşia Hovârletei, Vaslui), martori fiind „popa Simion ot **Târdzie** (Târzia, Vaslui), şi Crăciun Popovici şi Ionaşco croitorul ot **Docolina** (comuna Albeşti, Vaslui) şi mulţi oameni buni şi bătrâni"[257].

1628, aprilie 28: Zapisul Stancăi, jupâneasa fostului vornic Murgoci, care mărturiseşte că a „dăruit pe nepotul meu, pe Ifrim, şi pe fiul său Neculai, cu a mea dreaptă parte de ocină şi moşie din **Zmiiani**, pentru sufletul meu şi al părinţilor mei… dinaintea surori-si Aniţa, popii Ion, Drăgan, Rugină diacul, Lazar Gătin, Gligorie nepotu-său, Ionaşco Lazea, Dumitraşco Teleagă, Tiştiban şi nepoată-sa Angheniia de Zmeiani, popa Gavril de **Târdzii** şi mulţi oameni buni"[258].

---

[253] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 78

[254] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 143

[255] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 110

[256] Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. XIV, Iassi 1889, pp. 81-83

[257] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 231, p. 300

[258] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 351, pp. 490, 491

1902: „**Târzii**, comună rurală în partea de sud-vest a plăşii Crasna, judeţul Fălciu, pe deal și văi. E formată din satele: Gura Crasnei, Pâhna, Petrilești, Sodolul, Stana și Târzii, cu o suprafaţă cam de 6.294 hectare şi o populaţie de 846 suflete. Are: o şcoală, 2 biserici şi 1 iaz. Vite: 838 vite mari cornute, 1.396 oi, 97 cai, 65 capre şi 306 porci. De-a lungul comunei, pe partea de vest, trece calea ferată Crasna-Huși și şoseaua judeţeană, iar pe partea de sud-vest, calea ferată Vaslui-Bârlad şi calea națională. Tot pe partea de sud-vest e udată de pâraiele Lohanul și Crasna și de râul Bârladul, pe o întindere cam de 5 km. / **Târzii**, sat în centrul comunei Târzii, pe valea cu același nume, înconjurat de dealuri, afară de partea vestică, unde se întinde șesul Lohanului. Aici este reşedinţa comunei. Are o populaţie de 404 suflete; o şcolă, înființată în 1884; o biserică, făcută la 1802, cu 1 preot şi 2 dascăli. Pe partea de vest a satului trece calea ferată Crasna-Huși și șoseaua judeţeană. Este udat de pâraiele Lohanul şi Crasna, pe marginea moşiei. Locuitorii s-au împroprietărit la 1864”[259].

TÂRZII

(azi Podu Turcului, comuna Podu Turcului, Bacău).

1633, martie 4: Întărit de Alexandru Iliaş voievod marelui şetrar Stratul Bolea, care cumpără, cu 100 de ughi (ducaţi ungureşti), de la fraţii Mihalcea fost armaş,

[259] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 625, 626

Cozmiţă, Nastasia şi Salomiia, fiii lui Pătraşco Baci, nepoţii lui Oană Baci, „toate părţile lor, câte se vor alege, din satul **Târzii** (azi Podu Turcului, comuna Podu Turcului, Bacău), şi din **Dănceni** (contopit cu Podu Turcului, Bacău) şi **Bălăneşti** (comuna Podu Turcului, Bacău) şi din **Lazoreşti** (Lăzureşti, înglobat în Poiana, comuna Nicoreşti, Galaţi), şi din vetrele satelor, şi din câmp, şi din săpături, şi din vaduri de moară la pârâul Zeletin, care sunt în ţinutul Tecuciului”[260].

1635, noiembrie 20: Întărit de Vasile Lupu voievod cneaghinei Grozava a răposatului Stratul Bolea ceaşnic, în baza unui zapis de la popa Simion din **Târzii** (comuna Podu Turcului, Iaşi), popa Pavel din **Sârbi** (comuna Podu Turcului, Iaşi), Gligorie Bogdan, Cozma Baci Dumitru şi Buşilă din **Găiceni** (Găiceana, comuna Găiceana, Bacău), în care mărturisesc „cum au venit înaintea fraţii Ion, Bălan şi Varvara, fiii lui Danciul din **Obârşie** (Obârşia, comuna Izvorul Berheciului, Bacău)… şi au vândut dreapta sa ocină şi dedină din satul **Dănceni** (comuna Podu Turcului, Bacău)… cneaghinei Grozava, pentru 8 lei bătuţi. / Şi de asemenea a cumpărat cneaghina Grozava altă parte de ocină din satul Dănceni de la Ion, partea unghiului său Avram şi a lui Ion Dămăcuş, a Magdei, Bălan, Aftimiei, Bălaei, Anisiei şi a lui Fătul, nepoţii lui Ionaşcu, şi partea Călinei, pentru 35 taleri bătuţi”[261].

1639, iulie 4: Întărit de Vasile Lupu voievod Grozavei, cneaghina lui Stratul Bolea fost paharnic, care cumpărase, de la fraţii Mihalce Baci, Cozmiţa, Nastasia şi

[260] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 305, pp. 390, 391
[261] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 273, pp. 314, 315

Solomia, feciorii lui Pătraşco Baci, nepoţii Oanei Baci, „din satul **Dănceni** (comuna Podul Turcului, Bacău), nişte părţi de moşie… pe unde i-au hotărât şi stâlpit Ursul Vartic vornic, Necula Ghiorma, Simion Giurge din **Vălena**, Pepelă din **Glăvăneşti** (comuna Glăvăneşti, Bacău), Iliaş vătah, Mihoci, Moise, Ion Roşca, Apostolache, Maftei Răbâe, Pătraşco Corpaci şi Dumitraşco Zeamă… / Hotarul Dăncenilor dinspre **Boleşti** (comuna Podul Turcului, Bacău), dinspre **Târzii** (comuna Podul Turcului, Bacău) şi dinspre **Bălăneşti** (comuna Podul Turcului, Bacău), până unde au pus semne şi pietre, din jos, dinspre Bălăneşti, din sus să fie după hotarele vechi”[262].

TĂŞĂŢĂI

(Orhei, Moldova).

1797, martie 5: Scrisoarea vistiernicului Grigore Sturza, către Pintilii Untilă, prin care îl avertizează că „răzeşii din moşia **Tăşăţăii** mi-au arătat că, în părţile ce mi le-ai vândut tu din moşia aceea, neînvoindu-te cu dânşii, ai fi vândut şi câţiva stânjeni ai lor şi banii, până acum, nu li-i fi dat… de va fi arătarea lor într-acest chip, să le dai banii pe câţi stânjeni vor fi avut, iar de ai ceva a răspunde, să vii de faţă”[263].

---

262 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 163, pp. 175, 176

263 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 310, p. 358

TĂTĂRĂNI

(Tătărani, Tătăreani, sat pe Crasna, fostul Găleşăşti, sat cu două judecii, una în actuala comună Tătărăni, alta, mai sus de Fereşti, în comuna Dăneşti, Vaslui).

1438, mai 17: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi lui Mihlia Tavă şi fiului său Stan aprodul, care primesc uric pentru „satul unde este casa lor, pe Crasna, pe din sus de Dodeşti, şi un loc din pustietăţi… Şi hotarul satului să fie pe unde au stăpânit din vechi, iar hotarul pustietăţii acei să fie pe cât vor putea apuca să stăpânească din destul un sat”[264].

1484, mai 13: Întărit de Ştefan voievod lui Mihul, pârcălab de Crăciuna, care cumpărase, cu 105 zloţi tătăreşti, de la Stanciul sin (fiul lui) Fedco Stărostescul, „un sat, anume Găleşăştii pe Crasna, pe amândouă părţile ţinuturilor”[265]. Hotarul, din veac.

1487, ianuarie 12: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Ioan, Andriaş, Gavril şi Petru, care cumpăraseră, cu 40 zloţi tătăreşti, de la Mărena, Titiana şi Muşa, fiicele lui Feir, „un sat anume Tătăreştii, mai sus de Feereşti, pe acelaşi pârâu… Iar hotarul acestui sat de la Fereşti să fie începând de la bura a două pâraie, unde cade în drum, drept peste pădure, până la capătul de jos al poienii, la

---

[264] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 182, p. 258

[265] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 260, pp. 398, 399

hotarul Titeştilor, iar din celelalte părţi după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac”[266].

1618, august 12: Radul Mihnea voievod întăreşte vătahului Petre Cehan, în baza unui zapis de mărturie de la Nădăbaico mare vătah de Vaslui, Leahul hânsărel de **Podeni**, Costea aprod de **Beliţeni**, Ion Neamişul (Nemeş). Popa Costin din **Soleşti**, popa Toader, Cocială aprod şi Tăbuci din **Ştioborăni**, şi Dodul hânsărel din **Fereşti**, părţile de moşie cumpărate de la Erina, fata Turşei, cu 205 taleri de argint, „din partea tatălui ei Turşea, a treia parte din satul **Fereşti**, cu loc de hreble, de vie, de prisacă, cu livezi unde a fost livada lui Pop”… / În baza unui zapis de la Andrei şi Lazăr din **Tătăreni**, Berheci hânsărel, Toader Ţintă şi Crăciun meşter din **Fereşti**, părţile de moşie cumpărate de la Ionaşco Benea, Hoţul, Gheorghie, Dumitru, Mărica, Tudosia şi Pinţa Hilka, drept 53 taleri de argint, „a lor parte de ocină, ce li se va alege, din satul Fereşti”[267].

1644, martie 11: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Scripco aprod, Toma, Luchian, Constandin, Mărica și Anița, feciorii Ruscăi, nepoții popii Pilorce, care primesc ispisoc de întăritură pentru „a lor dreaptă ocină și moșie, dintru ale lor dresuri vechi, ce au arătat nouă, uric de la bătrânul Ștefan voievod și alt uric de la Ilie voievod, din tot satul **Găleșăștii** (comuna Tătărăni, Vaslui), care acum se numesc **Tătărăni**, partea unui bătrân, partea moșului

---

266 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 3, pp. 2-4

267 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, pp. 30, 31

(bunicului) lor, a popii Pilorcii, iar dintr-alt bătrân și jumătate partea ce se numește partea lui Roman”[268].

1644, iunie 9: Dumitrașco de **Bohăiești** (Buhăești, comuna Vulturești, Vaslui), Pascal și Vasile, nepoții Ghidului de **Prigorceni** (comuna Văleni, Vaslui), vând logofătului Racoviță Cehan, drept 10 galbeni buni, partea lor „din satul Prigorceni, din câmp, din vatra satului și din tot locul... dinaintea popii Vasile, diaconului Bosie, Toader, Leața și Dănăil din **Ferești** (comuna Văleni, Vaslui), Gavril Benchi din **Tătărăni** și a mulți oameni bătrâni”[269].

1659: Protasia, femeia lui Ciocârlie, şi feciorii lor Gavril, Toader, Ion, Aniţa şi Tofana dau postelnicului Neculai Racoviţă, care le-a plătit capul cu 20 lei, „partea noastră de moşie din satul **Fereşti**, dintr-un bătrân, jumătate de bătrân, şi dintr-alt bătrân, a patra parte… dinaintea fostului sulger Farcaş, Ştefan Porca, Păntele Fleşca, Stratul sin Porca, femeia lui Vasile Liaţai, Necula şi Ion feciorii popii Ştefan, Costache şi Pandelie din **Fereşti**, Pătraşco, Ionaşco Bogonos, Piatco şi Toader Piratco iuzbăşel din **Olăneşti**, Vasile Benkişor de **Tătărani** şi mulţi oameni buni”[270].

1668, octombrie 20: Anna Măldăroae şi fiii ei Marcu, Constantin, Alexandra, Antonia, Maria şi Gahia vând paharnicului Ion Racoviţă, drept 40 taleri, „via lui Mardar, la satul **Fereşti**… dinaintea lui Gheorghe de **Fereşti**, Chirilă de **Băliţeni**, Ostahie de **Tătăreani**,

---

268 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 256, p. 233

269 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 331, p. 323

270 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, pp. 82, 83

Pătraşco de **Popeşti**, Vasile Cogălniceanu vătav, Constantin vataman ot **Podolean**, şi, pe mai mare credinţă, peceţile ne-am pus"[271].

1753, iunie 1: Fostul mare şetrar Ion Racoviţă, fiul răposatului hatman Dumitraşco Racoviţă, vinde „fratelui meu cel mai mare, Radul Racoviţă vel vistiernic, drept 1.845 lei, toată partea mea de moşii de aici, din Moldova, anume **Fireştii** întreg şi cu toate casele şi namestiile de primprejur; **Pǎrtenii**, cu heleşteu; **Sărata**, cu heleşteu; **Valea Ră** ce se zicea **Răii**, cu moară gata pe apa Vasluiului; părţile din **Tătărăni**; părţile din **Portari** şi din **Olari**; **Prigorceni**, sat întreg, cu heleşteu; părţile din **Ţigăneşti**; părţile din **Boţoae** şi din **Chihoae**; **Faurii**, sat întreg; un loc de prisacă din **Băicani**; parte din **Drăcşani**; satul din gura **Ocoalelor** din ţinutul Lăpuşna; 7 pogoane de vie la **Timerleani**"[272].

1902: „T**ătărăni**, comună rurală în centrul plăşii Crasna, judeţul Fălciu. Se mărgineşte, la nord, cu comuna Stroești; la sud, cu comuna Crăsnăşeni; la est, cu orașul Huși, și la vest, cu judeţul Vaslui. Este formată numai din satul Tătărăni, aşezat pe coasta de vest a colinei Lohan-Crasna. Are o suprafaţă de 1.380 hectare, cu o populaţie de 226 familii sau 890 suflete; o școală; o biserică, făcută în 1877, în locul alteia, veche, deservită de 1 preot şi 2 dascăli. Vite: 758 vite mari cornute, 508 oi, 53 cai şi 150 porci. / **Tătărăni**, sat în partea de est a comunei Telejna, plasa Mijlocul, judeţul Vaslui, situat între două dealuri mari. Se întinde pe o suprafață de 199 hectare, cu o

---

[271] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 92

[272] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 128

populaţie de 75 familii sau 263 suflete. Are o biserică, cu 1 preot şi 1 eclesiarh, făcută, la 1860, de preotul N. Tăbuşcă şi de locuitorii răzeși; 3 mori de vânt și o cârciumă. Moşia Tătăreni este proprietatea locuitorilor răzeși, care stăpânesc acest loc prin succesiune de la străbunii lor, împroprietăriți de către Ştefan cel Mare (basme, contrazise de urice, satul fiind mult, mult mai vechi – n. n.), în urma războiului cu turcii, de la Valea Racovei. Vite: 130 vite mari cornute, 20 oi, 14 cai și 50 râmători”[273].

TĂTĂRĂNI

(lângă Baiceni şi Păleşti, Iaşi).

1581: Întărit de Petru (Şchiopul) voievod Cristei stolnicel, care primeşte ispisoc pentru cumpărăturile sale: de la Lupan, drept 400 zloţi tătăreşti „ocina lui din satul (lipseşte numele)… dinspre **Sârbi**, trei părţi, iar din trei părţi, jumătate şi cu loc de heleţteu”; / de la Nechita, drept 80 zloţi tătăreşti, „partea lui din sat… care acum se numeşte **Tătărăni** (lângă Baiceni şi Păleşti[274], Iaşi), a patra parte”; de la Nastaca preoteasa, fata Crăstinei, nepoata Magdei, drept 180 zloţi tătăreşti, „moşia ce a avut moaşa (bunica) lor Magda cumpărătură de la bă-

---

[273] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 559

[274] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 255

trânul Ştefan voievod, din a patra parte din mijloc din satul **Moimeşti**, jumătate"[275].

TĂTĂRĂŞENI

(pe Prut, lângă Adăşeni, Botoşani).

1774, iunie 22: Satul **Tătărăşeni**, ţinutul Dorohoiului, ocolul Prutului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[276]**, toată suma caselor: 129**. Scădere rufeturi 129: 113 călăraşi isprăvniceşti, 9 femei sărace, 3 preoţi şi dascălli, 2 slugi ale dumisale visternicesei Catrinii Catargioai, 2 jidovi. / **Călăraşi isprăvniceşti:** Andrieş Bărbăscul / Ştefan Lişnian / Luchian / Ion Bejan / Toader Dumitru / Vasile, ciobotar / Ioniţă, driţcar / Ilie Jalbă / Simion, ciobotar / Toma Moisi / Costandin, fiul lui / Grigoraş a Iliesi / Ion Monovici / Toader Bostan / Lupul Cobar / Simion, solonar / Toader al lui Hilip / Vasile al lui Hilip / Ion Petre / Onofrei sin (fiu) lui Pentelie / Andrei al Jiţă, păscar / Timoftei Petre / Gavril Petre / Vasile Savin / Ion fiul lui Ursan / Toader Marin / Toader, rotar / Savin Ganici / Simeon Vasilachi / Simeon Oborocian / Andrieş Oborocian / Toader Tulbă / Ion Pântelie / Sandul Nicorici / Stratul, ciobotar / Ion Cojocia, stricat la o mână / Simion Telegă / Toader Popa / Tănasii Bradu / Andrei Bradu / Lupaşco fiul lui Marin / Timofti

---

275 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XX, Iaşi 1928, pp. 20-24

276 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 515, 516

fiul lui Marin / Ştefan Cozma / Ampostul fiul lui Andrieş Rantii / Ioniţă Pelin / Vasile Ariton / Ursul Tulbă / Toader, pânzar / Toader Telegă / Gavril, vătăman / Irimie Băgul / Tofan, ungurian / Iliaş / Ion Mustaţă / Grigoraş Mustaţă / Nichita Ostahii / Toader, driţcar / Ion Irinca, nevolnic / Donosii Ţurcan / Tănasii Radu / Toader Mirăuţă / Ion, vornic / Anton Simeon / Andrei Mânzat / Ilaşco, fiul solonarului / Mironaş fiul Ursii / Clementi Palaga, holtei / Alexandru fiul Iliesii, holtei / Gavril Condre fiul Marii / Vasile Ganici / Iosip Meleşonco, holtei cu mamă / Simeon Papăouă / Ion, muntean, slab / Chiriac, rotar / Toader Măreiu / Sandul Măreiu, slab / Andronachi Dumitru, slab / Ion, ciobotar, slab, surpat / Ion, vameş, slab / Gavril Savin, slab / Ştefan, tată popii, slab / Dănilă Marin, slab / Ioniţă, argat popei / Vasile Rogojină / Grigoraş Josu / Mihălachi Voron / Sandul Cozma / Ioniţă Vasilachi / Ion Dumitran / Nistor, slab / Toader Bordeian / Gavril Purcel / Ioniţă Pavăl / Ion Bostan, bolnav / Grigoraş, driţcar / Luca Irinca / Gheorghi, păscar / Vasile Donosii / Acsinti, văcar / Mihălachi, slab / Ion, cumnat lui Ilie / Savin Childescul / Grigoraş, bejenar / Eftimie Tacu / Costin Tulbă / Dumitru, caciul, rus / Ştefan a Catrinii / Costandin, rus / Toader, văcar / Ion al solonarului / Ion Ababii. // **Femei sărace:** Ioana, babă / Porhira, babă / Catrina Drăguţoai / Nastasia Puricioai / Aniţa, dăscăliţă, săracă / Acsinia Chiriciasă, săracă / Gafiţa Achile, săracă / Paraschiva, săracă / Catrina Humuliasă, săracă. // **Rufeturi** (preoţi, dascăli): Preotul Mihălachi / Preotul Ioniţă / Toader, dascăl. // **Slugi boiereşti:** Demian Bărbăscul, sluga dumisale visternicesei Catrinii Catargioai / Grigoraş

Manovici, tij (la fel). // **Jidovii:** Gerşu, jidov / Rahmil, jidov.

1902: „**Tătărăşani**, sat pe moşia cu același nume, comuna Mileanca, plasa Prutul de jos, judeţul Dorohoi, cu 149 familii sau 613 suflete. Are o biserică, cu hramul Sf. Ion Botezătorul, cu 1 preot, 2 cântăreți și 1 pălămar; este de zid şi spațioasă, făcută, la 1843, de defunctul N. Mișolu, fost proprietar. Pârâul Başeul curge pe hotar. Drumuri principale sunt: acel de la Rădăuţi, la Botoșani, și acel de la Darabani, la Săveni. Moşia se hotărăşte cu: Drăgușeni, Mileanca, Gârbeni, Havârna şi Balinţi, Proprietatea acestei moşii a fost, din vechime, a lui Ştefan Petriceico Vodă. Acest Domn, întorcându-se, dimpreună cu Grigore Ghica, Domnul Valahiei, de la războiul urmat între turci și leşi la Hotin, unde luară și ei parte, au trecut Prutul, pe la Zalucea, la Crăiniceni, în această parte, şi de unde s-au despărţit. Petriceico-Vodă a mers la satul lui, la Tătărășani, iar de acolo a luat drumul, pe sub codru, la Ibănești, întru întâmpinarea polonilor, care veneau din jos (*Letopiseţul*, tom. 2, p. 203)”[277].

TĂTĂRAŞI

(inclus în oraşul Vaslui).

1595, septembrie 6: „Această carte, numită Psaltire, cumpăratu-o-au robul lui Dumnezeu Cozma, din satul **Vălenii**, şi femeia lui Todosia, şi dat-a pe ea 8 taleri

[277] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 560

de argint, ca să fie lor pomană şi copiilor lor, şi au dăruit această carte popii Marcul din satul **Tătăraşi**, pentru sufletele sale şi ale copiiilor lor”[278].

1625, martie 24: Ionaşco, feciorul lui Toader din Dumbrăveani, nepotul Gustei, vinde lui Constantin, feciorul Petrei Cehan, drept 30 zloţi, „a treia parte din partea lui Nechifor în satul **Dumbrăveni**, în vatra satului, în ţarină şi pe un loc de va fi loc de fânaţă şi loc de prisacă, unde a fost prisaca lui Nechifor, la fântâna Cosiţei, deasupra Cosiţei, în pădure, şi cu loc de grădină la izvorul fântânii Cosiţei… dinaintea şoltuzului de Vaslui cu 12 pârgari, a popii Mihăilă şi a popii Lipovanul de acolo, Onaca de **Tătăraşi**, Neagului, Liciol şi Bilaşco”[279].

1638, februarie 22: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Gavril hatman, pârcălab de Suceava, care primeşte uric pentru dania şi miluirea domnească „un sat, anume **Tătăraşii** ot Vaslui, pe apa Bârladului, care hotar al acestui sat este drept domnesc din hotarul Vasluiului”[280].

1658: Safta, fata răposatului hatman Gavril, fost pârcălab de Suceava, dărueieşte „un sat anume **Tătăraşi** ot Vaslui, pe apa Bârladului, care hotar a fost domnesc din hotarul târgului Vasluiului”[281].

1660, octombrie 1: Radul fost stolnic, care câştigase satul **Tătăraşi**, după o pâră cu mănăstirea Agapia, zălogeşte lui Aposolachi, „pentru un bine cu 600 lei pe un

---

278 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, p. 233
279 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 45
280 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 247, p. 230
281 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 236, pp. 198, 199

an… un sat anume **Tătăraşi**, ce-i de ocol la târgul Vaslui”[282].

1661, aprilie 30: Abăza, feciorul lui Gavril hatmanul, vărul lui Grigoraş, Măricuţa vămeşoaia şi Ilincuţa, feciorii lui Gheorghe hatmanul, mărturisesc cum, fiind „dator răposatul fratele nostru Radul stolnicul lui Apostolachi (Postolachi) cu 600 lei bătuţi… i-am vândut satul **Tătăraşi**, cu mori în apa Bârladului, şi 5 fălci de vie la **Huşi**; şi ne-a mai dat Apostolachi, către cele 600 lei, încă 500 lei bătuţi, care fac peste tot 1.100 lei”[283].

1662, ianuarie 22: Zapisul boierilor din Divan, prin care mărturisesc că s-au pârât de faţă egumenul şi soborul de la Agapia cu marele vameş Ursache şi cu spătarul Apostolachi „pentru două sate, anume Ipoteşti, ce sunt la ţinutul Suceava, şi satul **Tătăraşii**, ce sunt la ţinutul Vasluiului”[284], dând rămaşi la judecata domnească pe călugări.

1668, mai 29: Întărit de Ilieş Alexandru voievod marelui paharnic Postolachi, căruia îi dăruieşte „o bucată de loc din hotarul târgului Vasluiului, să fie hotar satului dumisale, **Tătăraşilor**, ca să-i fie hrana satului din destul”[285].

1671, iulie 19: Carte de împuternicire, dată de Duca vodă marelui paharnic Postolachi, care a făcut „jalobă înaintea noastră pentru satul dumisale **Tătăraşii**,

---

282 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 237, p. 199

283 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 238, pp. 199, 200

284 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 239, pp. 200, 201

285 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 243, pp. 205, 206

cumpărătură de la feciorii lui Gavril hatmanul, care aveau obicină oamenii, de când a fost ţinând satul Gavril hatmanul, de s-au fost hrănind pe hotarul târgului Vaslui”, slobozenie pe care voievodul o întăreşte, poruncind să ţină „şi de acum după obiceiul cel bătrân”[286].

TĂTĂRĂŞTI

(lângă Movileni, comuna Coroieşti, Vaslui).

1487, ianuarie 12: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Ioan, Andrieş, Gavril şi Petru, care cumpără, de la Mărina, Titiana şi Muşa, fetele lui Feair, cu 40 zloţi tătăreşti, „un sat, anume **Tătăreştii**, mai sus de **Feereşti**, pe acelaşi pârâu”[287].

1636, februarie 12: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Constantin, fiul Savei din **Ceucani** (Ciocani, comuna Perieni, Vaslui), în baza unui zapis de la Ionaşco Tutovanul şi Obrejie din **Tătărăşti** (lângă Movileni, comuna Coroieşti, Vaslui), Ursul din **Găliţeşti** (azi Gâlţeşti, comuna Puieşti, Vaslui), Mihăilă din **Luminata** (lângă Iveşti, comuna Iveşti, Vaslui), Dumitraşco din **Bujoreni** (în Zorleni, comuna Zorleni, Vaslui), Ionaşco fiul Savei, Bejan fiul lui Dumitraşco, şi Ţopa, „scriind cum au venit înaintea lor Moisei, fiul lui Tudoran ceaşnic, din satul **Strânba** (Strâmba, azi Cetăţuia, comuna Puieşti, Vaslui)

---

286 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 246, p. 211

287 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 1

şi cu nepoţii săi Ion, Gheorghe, Florica, Marta şi Scheauca, copiii Măgdălinei şi ai Ilenii… şi i-au vândut „din sat din Strânba, jumătate din jumătate de sat”[288].

TĂTĂRĂŞTI

(azi Tătăreşti, pe Bâc, Orhei, Moldova).

1656, august 6: Zapisul veliţilor boieri, care scriu că „Bădiva (Badiul) dascăl şi Danciula (Danciul) visternicel, cu răzeşii de moşie **Tătărăştii**, de la ţinutul Orheiului, pe apa Bâcului, au cumpărat jumătate de sat din Tătărăşti, cu două vaduri de moară în apa Bâcului, drept 10 taleri, şi a opta parte din acel hotar, drept 3 taleri, şi doi stânjeni, drept 2 zloţi tătăreşti”[289].

1660, martie 5: Întărit de Ştefan Vasile voievod fostului vornic Constantin, care primeşte ispisoc pentru cumpărăturile şi daniile sale, căci cumpărase „din 6 bătrâni din satul **Găleştii** din Pârjota, jumătate din 3 bătrâni, partea lui Bâtă, care o cumpărase de la Ciocan, fratele lui Grigore Tătarul pentru 35 taleri bătuţi, şi iarăşi dintr-un bătrân a treia parte, care i-a dăruit-o lui Bejan Ciocârlan pentru sufletul părinţilor lui. Şi iarăşi, altă parte din acelaşi sat, din patru bătrâni dintr-un bătrân a cincea parte, care i-au dăruit-o lui Măricuţa Cergoae, fata ei Fetiţa şi nepoţii Gheorghe şi Negrul, şi altă parte din acelaşi sat,

[288] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 331, pp. 375, 376

[289] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 95, p. 104

ce se va alege partea Anisiei, fata Nastei, nepoata Maricăi. / Şi iarăşi, altă parte din satul **Voinova**, ce se va alege partea lui Pavăl, care a cumpărat de la Gavril din **Puţintei** şi de la femeia lui Nastasia, fata lui Pavăl, feciorul Paraschivei, dintr-un bătrân a şaptea parte din acelaşi sat Voinova, ce se va alege partea Urâtei, fata lui Voivovanu Savii, nepoata Costii, care i-a dăruit-o pentru sufletul părinţilor ei. Şi iarăşi, din acelaşi sat, ce se va alege partea lui Loghin, care i-a dăruit-o lui Vasile, feciorul lui Ştefan, şi Acsănia, nepoata lui Loghin, pentru sufletul lor. / Şi iarăşi, o parte din satul **Tătărăştii**, întru acelaşi ţinut al Orheiului, din partea din sus, din 7 bătrâni, un bătrân, pe care l-a cumpărat el de la Tănasă şi David, feciorii Huhulii, care bătrân a fost lor de baştină, şi alt bătrân din 7 bătrâni, ce a fost de cumpărătură tatălui lor Huhule, drept doi boi de negoţ. Preţuiţi drept 35 lei bani gata. / Şi iarăşi, partea Maricăi, fata lui Pavăl din **Tutoveni**, ce a cumpărat-o el de la Tănase şi David, drept 70 lei noi. / Şi iarăşi, a patra parte din partea de sus a satului **Drăguşăni**, întru acelaşi ţinut al Orheiului, partea lui Bălan, ce a cumpărat-o el de la Mihăilă, fecior lui Bălan, drept 45 lei bătuţi. Şi altă parte, de la Togan, ce a căzut el într-o gloabă şi, neavând cu ce plăti, a dat acea parte drept 20 lei şi a plătit capul său. Şi iarăşi, a cincea parte din Drăguşăni, pe care i-a dăruit-o Ionaşcu Săpoteanu şi cu frate-său Maftei, care părţi i-a fost dăruit Vasile, feciorul lui Bilan, lui Savin fost vornic, pentru oarecare moarte de om ce a făcut Vasile sin (fiu) Bilan, iar Savin vornicul a dăruit acea parte lui Ionaşcu Săpoteanul şi lui Maftei. Şi altă parte din acelaşi sat, ce se va alege partea Urâtei, fata Titii, şi a frăţâne-său Ionaşco, pe care a cumpărat-o el de la Vasile, fecior lui Loghin, nepot lui Macsân din **Ghidi-**

ghiş, drept doi boi de negoţ şi 50 lei bani gata. / Şi iarăşi, partea Urâtei, fata Nastei, partea din satul **Ineştii**, care i-a dăruit-o lui Urâta pentru sufletul părinţilor ei. / Şi iarăşi o parte de ocină din satul **Hloboca Nacului**, din jumătate de jumătate, a cincea parte, ce a cumpărat el de la Vasile, feciorul Nicului, nepot lui Sisco din Hloboca drept 55 lei. / Şi iarăşi, ce se va alege din moară partea Savii, ginerele popii Constantin din **Ciuciuleni**, partea lui din moara din sus şi din loc, care este stâlpit, care acel loc a fost al Anghelinei şi al Măricăi Boghioae, şi din moară, şi din loc, ce se va alege partea lui, a cumpărat el drept 30 lei”[290].

1668, august 8: Scrisoarea pârcălabului Apostol, adresată marelui logofăt Solomon Bârlădeanul, după ce a făcut hotărnicia moşiei **Tutoveni** a lui Constantin Crucerescul, şi care a „mers acolo, la Tutoveni şi am strâns oameni buni megieşi de primprejur, anume Ghelasie de **Zubrești**, popa Dumitrașcu de acolo, Grigoraș de **Tătărești**, Ilii Aprodu de acolo, Irimia Tudosă de acolo, popa Vasile din **Gălești**, Grigori Șărpi de acolo, Sava Roadi Deal din Gălești, Gheorghe Răgan din **Negrești**, Vasili Panăși din **Volosăni**, Ştefan Canțăr din Tătărăști și alți oameni buni… de am mers, am socotit, am ales și am și stâlpit. / Întâi am mers în capul moșiei din sus și am pus piatră hotar dinspre Zubrești, la drumul Gotihorului din sus și, de acolo, la vale, pin valea lui Hasan, tot costișa, până în capul piscului, deasupra satului, și am pus piatră hotar. De acolo, la vale peste pârâu, drept la deal, în muchia dealului și am pus piatră hotar și, de acolo, tot zarea dealului, în jos, până am ajuns în hotarul răzeșilor

---

290 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 62, pp. 86, 87

din partea din jos, ce se hotărăște cu Lunca Mare, și am pus piatră hotar și, de acolo, la vale, prin marginea rediului din sus, valea peste pârâu, în muchia dealului, și am pus piatră hotar și, de acolo, la vale, peste pârâu, drept la deal, prin fântâna Hrublii, în muchia dealului, și am pus piatră hotar și, de acolo, tot muchia dealului în sus, pe lângă moşia Huba, în capul piscului, în marginea pădurii, și am pus piatră hotar, și, de acolo, tot muchia în sus, pe lângă păduri, până am ajuns la hotarul ce am pus piatră întâi, unde înfundează Tutovenii dinspre Zubrești. / Această parte de moșie, din hotarul Tătărăștilor, și până în hotarul Hubii, s-au ales a dumisale Constandin Crucerescu”[291].

1677, aprilie 24: Pir Mahmet, feciorul Gligăi ot **Lunca Mare**, dăruieşte spătarului Ştefan, feciorul clucerului Constantin, „partea mea din **Tătărăşti**, din partea tătâne-meu Gligăi ce se va alege… Aşijderea pentru partea unchiului meu Lupul din **Huba**, care parte îmi este cumpărătură de la unchiul meu Lupul… Aşijderea, iarăşi partea mea din **Lunca Mare**… Aşijderea şi din **Belăuza**, iarăşi ce se va alege din partea tătâne-meu o dau dumisale… / Şi această tocmeală am făcut-o dinaintea Savii ot **Vărzăreşti**, Năstase ot **Belăuza**, Baico, Ghiorghe, Donică şi Bulancii ot **Găleşti**, Gligorie de **Zubreşti** şi mulţi oameni buni şi bătrâni”[292].

1681, martie 5: Macovei din Tătărăşti, ginerele Gaftonei, şi cu femeia lui Vărvara, vinde postelnicului Nicolae, fiul lui Constantin clucerul, drept 15 lei bătuţi,

---

[291] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 80, pp. 102, 103

[292] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 140, pp. 141, 142

„căci am rămas la sărăcie… partea soacră-mi Gaftona din satul **Tătărăşti**, cât se va alege din bătrânul Hrinco şi dintr-un bătrân a treia parte”[293].

1727, iunie 17: Carte de împuternicire, dată de Grigore Ghica voievod fostului mare căpitan Todiraşcu Clucerescu, „să fie volnic a ţine şi a stăpâni ale sale drepte ocini ce le are la satul **Găleşti**, la **Valea Ţarinii**, la **Valea lui Bâtcă**, la **Tătărăşti**, la **Drăguşeni** şi la **Voinova**, care părţi de moşie sunt la ţinutul Orheiului. Deci să aibă a lua de a zecea, pe obicei”[294].

1774, iunie 5: Satul **Tătărăştii**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Faţa Bâcului, după recensământul lui Rumeanţev[295], avea **toată suma caselor 4**. Scădere rufeturi 4: 4 scutelnici ai lui Vasile Onofrei, diac la visterie. / **Scutelnici:** Grigori Răducanu / Toader, argat lui Zamşa / Ion Canţir / Ioniţă fiul lui Simion.

1799, noiembrie 24: Spătarul Manolache Donici face schimb de moşii cu vărul său Iacovache Carp, primind „pentru o parte din moşia **Potlogenii**, ce am cumpărat-o eu de la un Pavăl Zatic, care este la ţinutul Orheiului, pe apa Ichelului… mi-a dat alte părţi din moşia **Tătărăştii** în locul acesteia, ce le-a avut după moşul dumisale”[296].

1904: „**Tărăreşti**, sat în judeţul Orhei, volosti Tuzoara, aşezat într-o vale ce se deschide în valea Bâ-

---

[293] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 149, pp. 149, 150

[294] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 140, pp. 164, 165

[295] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 420

[296] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 318, p. 370

cului. Din documente aflate în biserica satului se constată că, până în 1805, acest sat a fost răzăşesc, dar, pe la 1850, a devenit proprietatea lui Manolachi Donici, apoi a lui A. Inglezi. Satul are 117 case, cu o populaţie de 942 suflete: o biserică, construită pe locul celei vechi, la 1831. Din cărţile vechi, biserica posedă un *Octoih*, tipărit la Râmnic, în 1763. Liturghia se oficiază în limba română, deoarece populaţia nu pricepe deloc ruseşte”[297].

TĂTĂRAUCA

(Soroca, Moldova.

1765, noiembrie 1: Carte de judecată de la Ştefan Sturza mare logofăt şi Ioan Palade mare vornic, ţinută din împuternicirea lui Grigore Alexandru Ghica voievod, după ce Toader Şuşcă, Anton, Dumitraşco de la **Tătărauca** ot ţinutul Sorocii s-au pârât cu pitarul Ioniţă Donici pentru „o moşie, anume **Păşcanii**, ce-i pe Ichel, la ţinutul Orheiului, de baştină strămoşească şi în vremurile vechi, când s-ar fi răzleţit părinţii lor în Ţara Leşească şi acolo s-au făcut şi ei, şi, acum câţiva ani, venind ei în Moldova, şi-ar fi găsit moşia sub stăpânirea lui Ioniţă Donici… Am întrebat pe numiţii oameni ce dovadă au că este moşia lor, iar ei altă dovadă n-au arătat, fără cât o carte veche de 270 ani, iar de atunci nimeni din neamul lor n-a stăpânit numita moşie, fiind în Ţara Leşească… şi-am judecat

[297] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 210

pitarul Ioniţă Donici să-şi stăpânească moşia Păşcanii cu bună pace”[298].

TĂTĂRENI

(comuna Popeşti, Iaşi).

1623, decembrie 6: Martori, când Radul voievod întăreşte prisaca diacului Ghiorghie din **Tătăreni** (comuna Popeşti, Iaşi), care, în baza unui zapis de mărturie „de la Lupul Dârlău pitar, şi de la Ion din **Obrejani** (comuna Popeşti, Iaşi), şi de la Onofrie, şi de la Mihăilă din **Moimeşti** (Moineşti, mai sus de Iaşi), şi de la Ionaşco, şi de la Vlăgea din Tătărani, şi de la Vasile Plop, diac din târgul **Iaşi**”, cumpărase, de la Toader Borvină din **Mohorâţi** (lângă Obrejani, comuna Popeşti, Iaşi), cu 2 de taleri buni şi doi stupi buni, „un loc de prisacă în hotarul **Popeştilor** (sat în Cârligătură, comuna Popeşti, Iaşi), cu prisacă şi casă gata, împrejur cât aruncă un om cu securea”[299].

1624, august 15: Întărit de Radul voievod lui Ghiorghie, diacul din Tătăreni, care cumpără, cu 20 taleri, de la Toader Borvină din Mohorâţi, „un loc de prisacă gata, cu zemnic şi împrejur cât arunci cu toporul în toate părţile”[300].

---

[298] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 243, pp. 252, 256

[299] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 140, pp. 187, 188

[300] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 227, p. 298

TĂTĂRENI

(comuna Tătăreni, Iaşi).

1624, martie 15: Întărit de Radul Mihnea voievod fraţilor Gheorghe şi Iuraşco Başotă, care primesc uric pentru „dreptele lor ocini… ce ei au avut de la Ştefan Tomşa voievod, două silişti, anume **Tătărenii** (comuna Tătăreni, Iaşi), ce este în ţinutul Hârlău, pe pârâul Miletin, care acel sat a fost drept domnesc, ascultător de ocolul Şipotelor, şi satul **Zberenii** (sat pe Cârjoaia, Iaşi), ce este pe pârâul Cârjoaia, iarăşi în acel ţinut, care acel sat a fost drept domnesc, ascultător de ocolul târgului Hârlău”[301].

TĂTĂRENI

(lângă Movileni, comuna Coroieşti, Vaslui).

1640, aprilie 19: Gheorghe şi femeia lui Ioana, fata Ştefăniei, nepoata Poravei, din satul **Colfăşeni** (azi Colpăşeni, comuna Coroieşti, Vaslui) vând comisului Corui şi jupânesei sale Alesandra, drept 13 oi cu miei, „dinaintea lui Obrejie din **Tătăreni** (lângă Movileni, comuna Coroieşti, Vaslui), Constantin răspopul, Nechi-

---

[301] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 172, pp. 223, 224

for, Dumitru, Pavăl, Liontie şi Struţian din **Colfăşeni**… în Colfăşeni, partea moşului (bunicului) nostru Poravi, cu 10 pământuri în ţarină, fântână în sat şi cu râmnic”[302].

TĂTĂRENI

(lângă Oneşti, comuna Plugari, Iaşi).

1644, ianuarie 21: Soţii Gligore şi Lupa Ureche, Toma stolnicul cel mare şi Aniţa, Lupul şi Antimiia Bucium, Savin şi Nastasiia, împarte între ei „moşiile de pe socrul nostru Voruntar (Prăjescul) comisul şi de pe soacra noastră… mai apoi din zapisul de împărţeală ce-a avut soacra noastră cu frate-său, răposatul Neagoe postelnicul şi am mai adaos şi jumătate din toate satele care s-au venit cu împărţeală lui Condre vameşul de pe jupâneasa lui Sofroniia, iar după moartea ei le-am împărţit cu Dumitraşco Neagoe, feciorul postelicului Neagoe. / Şi-au venit pe partea vornicului Ureche şi a jupânesei Lupa jumătate de sat **Negriteşti** (comuna Podoleni, Neamţ), la ţinutul Neamţului, satul **Străşeni** (comuna Străşeni, judeţul Chişinău, Moldova) pe Bâc, la ţinutul Lăpuşnei, jumătate de sat **Cruhliceni** (judeţul Chişinău, Moldova), iarăşi la acel ţinut, a opta parte din satul **Vlăşineşti** (azi Lunca Prutului, comuna Trifeşti, Iaşi) pe Prut, ce-s în ţinutul Iaşilor, şi jumătate de sat **Tătăreni** (lângă Oneşti, comuna Plugari, Iaşi), pe Miletin, ce-s la ţinutul Hâr-

302 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 339, p. 354

lăului. / Şi s-au venit în partea stolnicului Toma şi a jupânesei Ana jumătate din satul **Negriteşti**, ce-s la ţinutul Neamţului, satul **Săleştea** (sau Seliştea, înglobat în Şipileşti, comuna Popricani, Iaşi) pe Prut, a opta parte din **Vlăşineşti**, iarăşi pe Prut, ce-s la ţinutul Iaşilor, a patra parte din **Volcineţ** (Vălcineţ, judeţul Ungheni, Moldova), cu vecini, la ţinutul Orheiului, şi trei părţi din patru părţi din **Răuseni** (comuna Răuseni, Botoşani) pe Jijia, la ţinutul Hârlăului. / Şi s-au venit stolnicului Bucium şi jupânesei Antimia jumătate de sat **Voruntăreşti** (Volintireşti, comuna Alexandru I. Cuza, Iaşi), cu vad de moară în Siret, ce-s la ţinutul Romanului, satul **Unchiteşti** (sat pe Prut, ţinutul Iaşi) pe Prut şi **Cumcenie** (sat pe Prut, ţinutul Iaşi), iarăşi pe Prut, ce-s la ţinutul Iaşilor, şi a treia parte din **Cândeşti** (comuna Cândeşti, Botoşani) pe Siret, cu vad de moară în Siret. / Şi s-au venit pe partea lui Savin şi a jupânesei Nastasia satul **Giurgeştii** (înglobat în Târgu Frumos, Iaşi), cu heleşteie pe apa Bahlueşului, părţile ce se vor alege din **Tâmpeşti** (înglobat în Săcăreşti, comuna Cucuteni, Iaşi) şi din **Balosineşti** (comuna Cucuteni, Iaşi), ce-s la ţinutul Romanului, satul **Ilişenii** (comuna Santa Mare, Botoşani), în gura Coroviei, şi **Zudureni** (sat pe Prut, ţinutul Iaşi) pe Prut, ce-s la ţinutul Iaşilor”[303].

[303] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 237, p. 217

TĂTĂRENI

(comuna Dăneşti, Vaslui).

1645, august 20: Tudora, fata lui Toader de **Portari** (comuna Zăpodeni, Vaslui), femeia lui Ghervasie de **Olăneşti** (înglobat în Chiţcani, comuna Costeşti, Vaslui), şi cu feciorii ei vând Lui Racoviţă Cehan, logofătul al doilea, drept 15 galbeni, „partea noastră de moşie şi de cumpărătură, ce-am avut de la tatăl nostru, Toader de Portari, ce lui i-a fost cumpărătură de la Hilip, toată partea noastră din sat din **Ţigăneşti** (pe Sărata, Vaslui), pe valea Sărăţii, în ţinutul Vaslui… dinaintea lui Gavril Bechiia de **Tătăreni** (comuna Dăneşti, Vaslui), popa Vasile, Toma Toderici, Ursul şi alţii de primprejur"[304].

TĂTĂRUŞI

(lângă Bodeşti, Iaşi).

1398, iulie 2: Întărit, împreună cu Bodino (Bodeştii), de Ştefan Vodă, fiul lui Roman Vodă, mănăstirii Probota. „Iar hotarul satelor acelora se începe de la Coman, pe margini, la o movilă lângă drum, de acolo, printre ţarini, la câmp, la 2 movile, deci drept peste câmp

---

304 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 171, pp. 141, 142

la Unghi, supt un stejar, la o movilă; acesta-i hotarul de la Coman. Deci, de acolo, peste dumbravă, la vale, la marginea dumbrăvii, la o movilă, de acolo la, pe margini, tocmai la Unghi, movila, deci peste drum, la codru, despre hotarul de la Şandria, ce au trimis boierii domniei sale să hotărască”[305].

1404, iulie 20: Alexandru cel Bun întăreşte mănăstirii Probota stăpânirea satelor „Bodinţii şi altul mai sus de acela (Tătăruşi – n. n.)”, pe care „le-am dat mănăstirii”[306].

1443, noiembrie 29. Întărit, prin Neagomireşti, comuna Tătăruşi, de Ştefan voievod, mănăstirii Probota, care primeşte uric pentru satele „pe Pobrata, trei sate, anume Neagomireşti, şi Iurceşti, şi Bodeşti, şi moara, şi, pe Prut, anume Grabăuţi, şi Ciuleneşti, şi Bereşti, şi, pe Botne, Râpcinţi şi cu moară pe Teliţa, şi prisaca Visoca, şi Creucani, şi Rădăuţi, şi Balan, şi unde este Şandru, şi, pe Bahlui, sub Hârlău, unde este Mihailo şi cu moară… Iar hotarul acestor sate să fie după hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[307].

1472, august 19: Întărită de Ştefan voievod mănăstirii Probota jurisdicţia asupra „satelor mănăstireşti Bodeştii, şi Tătarii (de la Probota, Tătăruşi), şi Iurcanii pe Pobrate, din ţinutul Suceava, în aceste 3 sate mănăstireşti să nu îndrăznească să umble nici un dregător al nostru, nici globnic şi nici pripăşar, şi nici altcineva din dregă-

---

[305] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 6, pp. 7-9

[306] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 19,. pp. 27, 28

[307] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 243, pp. 345, 346

torii noştri… ei să-i pârască şi să-i tragă înaintea egumenilor, oricine va fi atunci la hramul Sfântul Nicolae”[308].

1902: „**Tătăruşi**, sat în judeţul Iași, plasa Copoul, comuna Tăutești, înființat în 1879, cu împroprietăririle făcute de Stat însurăţeilor. E situat alăturea de satul Rădiul lui Tătar, pe valea Rădiului. Are o populaţie de 17 locuitori. I s-a dat numele de Tătărуși pentru a-l deosebi de satul Rădiul Tătar”[309].

TĂTĂRUŞI

(Tătăraşi, sat înglobat în oraşul Piatra Neamţ).

1633, octombrie 6: Zapisul Tudorei, fata Drăghiţei, nepoata Nastei, în care mărturiseşte că i-a dat nepotului ei Nechita ot **Vârtop** toată partea ei de ocină „din sat din **Vârtop** (Hârtop, comuna Bârgăuani, Neamţ) şi din **Leuteşti** (sat pe Valea Albă, Neamţ)… Însă el să aibă a mă griji şi a mă comânda… Şi-această tocmeală o am făcut dinaintea frăţâne-meu Vasile, popii Andruşco, popii Ion, diaconului Zaharia, vistiernicelului Vasile şi Gheorghe ot **Vârtop**, şi Vlădeanul ot **Tătăraşi** (Tătăruşi, sat înglobat în oraşul Piatra Neamţ)”[310].

---

308 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 187, pp. 278-280

309 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 561

310 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 404, p. 508

1643, ianuarie 12: Întărit de Vasile Lupu voievod mănăstirii Bristriţa, în baza dreptelor privilegii de la Ştefan voievod cel Bătrân pentru „jumătate de selişte, anume **Tătăraşi**, partea de jos, care este în ţinutul Neamţului, care a fost a noastră domnească, ascultătoare de ocolul târgului Piatra”[311].

TĂTEŞTI

(lângă Lucăceşti, Bacău).

1627, aprilie 22: Întărit de Miron Barnovschi mănăstirii Tazlău, care primeşte uric pentru „o fântână de păcură ce este în hotarul satului lor, **Tăteşti**, în ţinutul Bacăului, pentru că rugătorii noştri părinţi s-au pârât cu Dubău şi cu rudele lui pentru această fântână”[312].

1628, iulie 4: Carte de împuternicire, dată de Miron Barnovschi voievod „călugărilor de la sfânta mănăstire de la Tazlău, spre aceea ca ei să fie puternici a opri şi a ţinea păcurile din sat de la **Tăteşti**”[313].

---

[311] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 7, pp. 9, 10

[312] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 188, pp. 250, 251

[313] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 375, p. 520

TATOMIRA

(pe Prut, raionul Făleşti, Moldova).

1648, martie 21: Întărit de Vasile (Lupu) voievod fostului mare vornic Ionaşco Cujbă, care primeşte ispisoc, „din ispisocul de cumpărătură ce a avut de la Alexandru Iliaţ vodă, din tot satul **Vladomira** (pe Prut, fosta parte de sus din Tatomira, raionul Făleşti, Moldova), din jumătate de sat, a parea parte pe Prut, ce este în ţinutul Iaşilor, din sus de Cornul lui Sas, ce şi-a cumpărat de la Ambrochia, feciorul Tirii, nepotul Micului Mititelu şi strănepot lui Tatomir; / şi iarăşi, cât se va alege partea lui din siliştea lui Ţiplică, drept 60 de taleri, ce i-a plătit capul de la un turc, Ali ceauş de la Diio, căzând într-o noapte năpaste dinspre acel turc, în zilele Radului vodă, şi l-a dat la închisoare, de a şezut până în zilele lui Gaşpar vodă tot închis, şi negăsindu-se nimeni dintre fraţi, dintre surorile sau din rudeniile lui să-l plătească din acea năpastă, Cujbă vornicul a dat aceo bani; deci să-i fie lui şi de la noi… / şi iarăşi îi dăm şi îi întărim, din uricul ce a avut moşul (bunicul) său Dragomir de la Bogdan vodă, din jumătate sat **Tatomira** (pe Prut, raionul Făleşti, Moldova), partea din sus, care acum se cheamă **Vladomira**, într-acelaşi ţinut, cumpărată de la Mărica, fata Antemiei, nepoata lui Dragomir Tatu, din uricul bunicului său Dragomir de la Bogdan vodă, drept 30 taleri bătuţi… / Aşijderea, Ruja, femeia lui Simion Holceag, i-a vândut, dintr-acelaşi sat Vladomira, din partea de sus, a opta parte, din uricul de cumpărătură ce a avut de la Eremia

vodă, drept 30 taleri bătuţi… / Drăgan, Micotici şi Sofiica, feciorii lui Simion, nepoţi lui Dimitru, i-au vândut, din jumătate de sat Vladomira, a treia parte, drept 35 talei, / Aşijderea, Vărvara, fata Măricăi, nepoata Tomei Faur, şi Ghervasia, fata Catrinei, nepoata lui Faur, i-au vândut, din acelaşi sat Vladomira, din jumătate de sat, a treia parte, drept 30 lei bătuţi. / Aşijderi, Ursu, Nastasia, Ileana şi Antemia, feciorii Frăsinei, fraţii Gavrilaş, Andrei şi Ştefana, feciorii Nastei, toţi nepoţi lui Simion Horceag, i-au vândut, din satul **Onţeanii** (lângă Ungheni, Moldova) pe Prut, în ţinutul Iaşilor, a patra parte, drept 50 galbeni… / David şi Aniţa, feciorii lui Ionaşco Ţâţul, nepoţii lui Nicoară Liciul, i-au vândut, din satul **Rusăneşti** (lângă Călineşti, raionul Făleşti[314], Moldova), partea din sus, ce este pe Prut, în ţinutul Iaşilor, care acea jumătate de sat a fost, demult, zălogită de tatăl lor Ionaşco Ţâţul vornicului Cujbă, drept 45 galbeni, şi au pus şi zi ca să întoarcă acei bani, şi n-au avut să-i dea, ci s-au tocmit şi i-au vândut acea jumătate de sat drept 95 galbeni”[315].

TATOMIREŞTI

(sat pe Rebricea, comuna Rebricea, Vaslui).

1487, ianuarie 9: Întărit de Ştefan voievod lui Dragotă şi surorilor lui Sofica şi Maruşca, feciorii lui

---

[314] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 218
[315] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XIV, Iassi 1889, pp. 224-226

Candrni, care cumpăraseră, cu 50 de zloţi tătăreşti, de la Băloş, feciorul Dărnii, nepot lui Tatomir, „a sa dreaptă ocină, jumătate de satul din Tatomireşti pe Răbrice, partea din jos, ce-a fost partea lui”[316]. Hotarele, pe unde le-au însemnat lor singur cu megieşii.

1634, iulie 7: Porunca dată de Vasile Lupu voievod părcălabului de Galaţi şi lui Sanson de **Albeşti** (lângă Drăguşeni, comuna Şcheia, Iaşi), după ce i se plânsese Damian de Custul şi de Toader, „că au fost în **Tatomireşti** (comuna Rebricea, Vaslui), zicând că au fost ei la cislă în sat în Tatomireşti şi le-a plătit el partea lor de cislă, de au dat câteva pentru dânşii, căci au fugit ei din sat şi şi-au lăsat cisla asupra lui… Pentru aceea voi să socotişi cu oameni buni cât va fi dat Damian pentru Custul şi pentru Toader, ca să aibă a-i întoarce înapoi”[317].

1634, august 8: O „mărturie cum au cumpărat Dămian din **Tatumirişti** (Tatomireşti, comuna Rebricea, Vaslui) partea de ocină de la Vasile şi Dumitru, feciorii Fluriei. A cumpărat Dămian din Tatumirişti şi de la Dumitru, nepotul lui Grozav, strănepotul Mârzei şi Tenciului, să nu mai aibă nici o treabă cu Tatumitiştii. Şi a dat Dămian din Tatumiereşti pe acea ocină acelor doi fraţi 100 taleri şi 6 bani proşti… Şi au fost de faţă vătămanul, popa Ştefan, popa Gurcea, Vasile Rubuţ, Ionaşcu, Petre, Mecica, feciorul lui Blăgui Sava, Gavril Pălecaş şi Du-

---

[316] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 1, p. 1

[317] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 179, pp. 198, 199

mitru Otur din **Scântei** (comuna Scânteia, Iaşi) şi mulţi oameni buni”[318].

1637, mai 4: Vasile şi Dumitru, feciorii Florii, vând o „ocină de sat **Tatomireşti** (comuna Rebricea, Vaslui) lui Dămian de acolo, drept 60 de taleri bătuţi, în vatra satului, în ţarină, în fânaţ, în păduri, şi loc de prisacă, unde a fost lăsat pe Tenciul, de şi-a fost pus stopie pe partea noastră”. Martori, care întăresc zapisul: Neniul vătăman de **Scântee** (comuna Scânteia, Vaslui), Vasile Robuliţ, Cozma, alt Vasile, Gligori „şi mulţi oameni buni”[319].

1638, ianuarie 4: Întărit de Vasile Lupu voievod diacului Dămian din Tatomireşti, care cumpărase, cu 60 de taleri bătuţi, de la Vasile şi Dumitru, fiii lui Florea, nepoţii lui Grozav, strănepoţii lui Mârzea, conform unui zapis de mărturie, „părţile ce li se vor alege din satul **Tatomireşti**, ce este în ţinutul Vasluiului, pe Tatomireasca, din vatra satului, din câmp, din fâneţe şi din pădure… Iar un loc de prisacă, ce au dat ei lui Tenciul, să pună el nişte stupi acolo, până când le va fi voia, ei să lase să stăpânească acei stupi din acea prisacă, să nu aibă Tenciul nici o treabă, pentru că nu i-au dat lui acel loc”[320].

1813, mai 16: Mărturii şi mărturisitori despre hotarul **Drăguşenilor**, adunate „astăzi, vineri dimineaţă, în sfânta biserică din satul Drăguşenii, ţinutul Vasluiului, de protopopul ţinutului Neculai, după deosebit cuvântul

---

[318] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 229, p. 258

[319] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 84, p. 82

[320] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 226, pp. 207-209

duhovnicesc ce l-a făcut: / **Enachi Darie**, din satul **Crăciuneștii**, la vârstă peste 70 de ani, născut la satul **Roșiești**, în ținutul Fălciului, a venit la satul **Drăgușenii** cu jupâneasa banului Vasile Costachi, mai înainte de prada tătarilor, fiind un frate al său mai mare vătav pe moșia aceasta, și mai pe urmă a fost și însuși el vătav, în vremea clucerului Grigoraș Costachi, și a arătat că prisaca ce este în dialul Țărincuții, însemnată la partea căminarului Iordache, era cunoscută de loc de prisacă, având și jupâneasa Negeloaei stupi acolo, și în urmă alții cu dijma, iar că s-a numit prisaca lui Gherasim n-a auzit de la nimeni; a mai avut jupâneasa Negeloae și în alte 2 locuri stupi, adică într-un loc, tot în Țărincuța, mai la vale, deasupra părăului, cam împotrivă, ce-i din deal, însă fără a fi cunoscut că a fost mai înainte loc de prisacă, ci numai cât ține stupi, vara, și, peste iarnă, îi ține iarăși la temnicul prisăcii din deal, și întru alt loc, supt marginea pădurii, unde este acum satul, și nu după mulți ani a vândut numita jupâneasa stupii și s-a dus la viaţa călugăriei, şi în urmă a ţinut şi numitul vătav stupi în locul acesta. A mai arătat pentru o poiană, ce este pe lângă Stavnicul vechi, în gura pârâului Țărăncuței, că, într-o vreme, cosindu-se toată de pitarul Neculai Cogălniceanu, stăpânul a jumătate de moșie **Căzăneştii** şi de moșie **Frenciucii** din acea vreme, şi trimiţând clucerul Gligoras Costachi a ridicat tot fânul și, în urmă, s-a stăpânit acea poiană în două, arată că s-au stăpânit și poienile ce sunt pe fundul Țărăncuței, tot de stăpânul **Drăgușenilor**, iar mai încolo, fiind codru mereu, n-au avut ce stăpâni, iar pe unde a şezut un Mătăsarul, și pe urmă el n-a apucat prisacă, decât numai el și-a ținut stupii; și a iscălit însuși cu mâna sa: Enachi Darii. / **Ilie Mihăilă**, la vârstă peste 80 ani,

născut și trăitor în satul **Șchei**, ce se megieșește cu **Drăgușenii**, a arătat că acolo, în dealul Țărincuții, tot prisacă a apucat, iar de s-a numit a lui Gherasim n-a auzit de la nimeni, nici pentru alte pricini, că au mai fost pe la alte locuri, pe moșia aceasta, nu are știință, dar poienile ce sunt în fundul Țărincuții s-au stăpânit lot de Drăgușeni, iar de la poieni, încolo, la codru, nu are știință, mai ales că moșia aceasta au ținut-o și în orândă de la banul Vasile Costachi, în doi sau trei ani, și peste pârâul Țărincuții n-au trecut; și neștiind carte, a pus degetul: Ilie Mihăilă. / **Ioan Vasluianu**, tij (la fel) din satul **Şcheia**, la vârstă de 50 ani, tot asemeni mărturisește ca și Ilie, și pentru prisacă, și pentru stăpânire poienilor, ținând și el moșia aceasta în orândă, 4 ani, de la postelnicul Matei Negel, împreună cu alții; și neștiind carte, a pus degetul: Ion Vasluianul. / **Neculai Pește**, tij din satul Şchei, la vârstă de 50 ani, fiind tovarăș la orânda ce a ţinut Ion Vasluianu, asemene a mărturisit; și neștiind carte, a pus degetul: Neculai Pește. / **Irimie Solonarul** din satul **Tatomireștii**, la vârstă de 60 ani, a arătat că, fiind trăitor în satul **Borăști**, de când s-a trezit, a auzit, pentru prisaca din dealul Țărincuții că a fost tot prisacă, dar că s-a numit a lui Gherasim n-a auzit, cum și poienile din fundul Țărincuții. mai înainte de venirea nemților, le-a cumpărat de la Bahrim, ce era vătav la **Drăgușăni**, de și-a făcut fân; și neștiind carte, și-a pus degetul: Irimia Solonarul. / **Sandul Frunză**, tij ot **Tatomirești**, la vârstă de 55 ani, a arătat că la prisaca din dealul Țărincuții a fost tatăl său, șapte ani, prisăcar, și el a făcut cherestea de vânzare, în pădurea din fundul Țărincuții, atât în vremea postelnicului Matei Negel, cât și în vremea Fedescului, și tot vătafii din **Drăgușeni** îi dijmuia; și neștiind carte, a pus

degetul: Sandul Frunză. / Căpitan **Gavril Armenescul** ot **Ipate**, la vârstă de 70 ani, a arătat că, în vremea oștirii de la Romanţov, întâi cerând niște răgoz, de la un vătav Nani, ce era la **Frenciuci**, ca să cosească în poiana ce este lângă Stavnicul vechi, i-a zis acel Nani că, de la pârâul Țărincuții, în sus, n-are treabă, fiind a **Drăgușenilor**, a arătat și pentru prisaca din dealul Țărincuții că tot prisacă întemeiată a apucat-o; dar că s-a numit a lui Gherasim n-a auzit; și neștiind carte, a pus degetul: Căpitanul Gavril Armenescul. / **Pahomie Cociubanul**, fustaș din satul **Borăștilor**, la vârstă de 60 ani, a arătat că și el a apucat tot prisaca din dealul Țărincuții, iar altă știință nu are; și neștiind carte, a pus degetul: Pahomie Cociubaș fustaș. // **Oamenii ce i-au adus Buzdugăneştii**: / **Ioniță Carp** ot **Căzănești**, la vârstă de 60 ani, arată că prisaca din dealul Țărincuții a apucat-o tot prisacă întemeiată, dar că s-a numit prisaca lui Gherasim n-a auzit, și că a mai apucat două prisăci, ale banului Vasile Costachi, după prada tătarilor, una unde a șezut Mătăsarul, și alta în marginea pădurii, unde este acum satul, însă n-a stătut multă vreme, iar cea din dealul Țărincuții, până în pârâul Țărincuții, tot de **Drăgușeni** s-a stăpânit; și neștiind carte, a pus degetul: Ioniță Carp. / **Toma Carp** tij ot **Căzănești**, la vârstă de 56 ani, arată, pentru prisaca din dealul Țărincuţii, că a apucat-o tot prisacă întemeiată, fiind și tatăl său prisăcar la acea prisacă, zece ani, și că au mai fost două prisăci, una unde au şezut Matăsarul, și alta în marginea pădurii, unde este satul, dar alți stupi n-a apucat, la aceste două prisăci, decât ai vătavului Enachi Darie, şi i-ar fi spus tatăl său că au fost locuri de prisăci vechi, cum și poienile din fundul Țărincuții știe că tot de **Drăgușani** se stăpâneau, dar pădurea, în jos, nu era popriтă de nimeni;

și neștiind carte, a pus degetul: Toma Carp. / **Gheorghe Carp** tij ot **Cazănești**, la vârstă de 66 ani, a arătat asemeni ca și Toma Carp; și neștiind carte, a pus degetul: Gheorghe Carp. / **Ioniță Gherasim** tij ot **Căzănești**, la vârstă peste 50 ani, arată că s-a urmat stăpânirea **Drăgușenilor** până în pârâul Țărincuții, și prisaca cea din deal tot asemenea a apucat; și neștiind carte, a pus degetul: Ioniță Gherasim. / **Constandin Gore** tij ot **Căzănești**, la vrâstă de 58 ani, sunt ani de când a venit în Căzănești, a arătat că poienile din fundul Țărincuții tot de **Drăgușeni** s-au stăpânit, cum și prisaca din deal tot prisacă întemeiată a apucat; și neștiind carte, a pus degetul: Constandin Gore. / **Anton Roșul** ot **Drăgușeni**, la vârstă de 80 ani, a arătat că, în copilăria lui, a șezut la un Mătăsariu, un an, și acolo era prisaca jupânesei Negeloaei, fiind însuși acel Matasariul prisăcar; pe urmă, răzlețindu-se el de aici pe la alte locuri, și după prada tătarilor venind iarăși de s-a așezat aice, n-a mai văzut acolo prisacă boierească, ci numai a vătavului Enachi, și în urmă, a altora, puțin mai jos de aceea veche, iar prisaca din dealul Țărincuții a apucat-o tot prisacă întemeiată, cum și poienile din fundul Ţărincuţii tot de **Drăgușani** se stăpâneau; și neștiind carte, şi-a pus degetul: Anton Roșul. / **Manolache Vichiul** tij ot **Drăgușăni**, la vârstă peste 60 ani, a arătat că a apucat trei prisăci, a jupânesei Negeloaei, una acea din dealul Țărincuții, alta în marginea pădurii, unde este acum sat, și alta unde a șezut Mătăsariul, cum și pentru poienile din fundul Țărincuţii că tot de Drăgușani s-au stăpânit; și neștiind carte, a pus degetul: Manolachi Vichiul / Pe toţi martorii, băgându-i în biserică, şi întâi cu cuvânt duhovnicesc arătându-le înfricoşarea blestemului, pe urmă am citit şi carte de blestem, în auzul tuturor, şi

încredinţez: Nicolae protopop Varlam”[321].

1902: „**Tatomireşti**, sat în partea de est a comunei Drăguşeni, plasa Funduri, judeţul Vaslui. Are o suprafaţă de 715 hectare, cu o populaţie de 360 suflete; o biserică, zidită din piatră. De acest sat ţin şi cătunele: Măcreşti, Gura Văii, fostă proprietate a statului, iar acum a locuitorilor împroprietăriţi în 1879, şi Perieni”[322].

TATOMIREŞTI

(contopit cu Budeşti şi Făurei, comuna Făurei, Neamţ).

1495, martie 18: Întărit de Ştefan voievod lui Petre Căliman şi nepoţilor săi de frate Isaia, Armean, Anna şi Măruşca, care cumpără cu 80 zloţi tătăreşti, de la fraţii Ilia, Petrea, Gavril şi Frăţilă, fiii lui Jula, şi de la nepoata lor Fatoşe, fiica lui Ivaşco Clecea, nepoata lui Coste Dabija, „un sat la obârşia Oarbicului, anume Tatomireştii”[323]. Hotarele, din veac.

1630, februarie 24: Zapis de la marii boieri, privind schimbul de moşii, prin care Gligorcea visternicel sin (fiu) Matei ot Tatomireşti schimbă cu Toma postelnic „jumătate din o treime din jumătatea de sus din **Budeşti**, pentru două părţi din trei părţi din jumătate de sat

---

[321] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. X, Iaşi 1915, pp. 109-114

[322] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 549

[323] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 190, pp. 345-347

Tatomireşti”[324].

1634, ianuarie 25: Zapisul lui Maxin, fiul Palaghiei, nepotul Cernei din **Bilăeşti** (Ghelăeşti, comuna Bârgăuani, Neamţ), în care mărturiseşte că a vândut partea lui din sat din **Buciumi** (înglobat în Galbeni, comuna Filipeşti, Bacău)… panului Toader Boldescul, pentru 40 zloţi tătăreşti… Şi au fost la acea tocmeală Gheorghe Aldescul diac, Ştefan diac din **Tatomireşti** (contopit cu Budeşti, comuna Făurei, Neamţ), Maftei din **Galbeni** (comuna Filipeşti, Bacău), Sanson din **Săuceşti** (comuna Săuceşti, Bacău) şi alţi oameni buni”[325].

1634, ianuarie 25: Zapisul fraţilor Ştefan şi Druţul, fiii lui Vlaicu din **Bilăeşti**, şi al nepoatei lor Florea, prin care mărturisesc că au vândut partea lor „din sat din **Buciumi**, cât se va alege din a treia parte a satului… panului Toader Boldescul, pentru 50 zloţi tătăreşti… dinaintea lui Lamba, pârcălab de Neamţ, Ionaşco, pârcălab de Bacău, Gheorghe diac din **Aldeşti**, Ştefan diac din **Tatomireşti**, Coste diac din **Bilăeşti** şi a altor oameni buni”[326].

1637, septembrie 12: Zapisul fostului mare vornic Savin, în care mărturiseşte „cum au venit la noi Cozma Mazâlu şi cu fraţii lui Toader şi Pătraşcu din **Gileşti** (Giuleşti, comuna Secuieni, Neamţ), cu seminţia lor jupâneasa Sora comisoae, feciorii ei Gavrilaş şi Ştefan… ca să mergem la sat la Gileşti şi să împărţim locul în două. / Deci noi am strâns oameni buni şi megieşi, anume Ursul

---

[324] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXIII, Iaşi 1895, pp. 100, 101

[325] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 31, p. 32

[326] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 32, p. 33

din **Buhuşeşti** (lângă Climeşti, comuna Făurei, Neamţ), Cozma din **Bârjăveni** (Bârjoveni, în Siliştea, comuna Români, Neamţ), Gligorcea, Gheorghe şi Ştefan din **Tatămireşti** (Tatomireşti, contopit cu Budeşti şi Făurei, comuna Făurei, Neamţ), Strătilă din **Onceşti** (comuna Secuieni, Neamţ), Ghilasie din **Secueni** (comuna Secuieni, Neamţ), Mihăiaş Beldiman din **Plupeşti** (Plopeşti, înglobat în Hoiseşti, comuna Mărgineni, Neamţ), Simeon Cârcu din **Brănişteni** (de Sus şi de Jos, incluse în Miron Costin, comuna Trifeşti, Neamţ)… şi am socotit, am ales şi am împărţit tot locul în două: deci s-a venit în partea Sorei comisoaia jumătate de sat dinspre **Climeşti** (comuna Făureni, Neamţ), de hotarul Onceştilor, valea în sus, până în capul satului de sus, în piatră, din piatră în sus, până în ogoare, până în hotarul **Sârbilor** (comuna Secuieni, Neamţ) şi Climeştilor; iar pe partea Cozmei şi fraţilor lui s-a venit partea dinspre Brănişteni, din hotarul Onceştilor, valea de sus, până în capul satului de sus şi iar până în jumătate de ogoare, iarăşi dinspre Brănişteni"[327].

1640, iulie 27: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Gheorghe Păturnichi din **Brăneşti** (înglobat în Miron Costin, comuna Trifeşti, Neamţ) şi lui Boghean din **Tatomireşti** (comuna Făurei, Neamţ), după ce „s-a jeluit această femeie, anume Ionna din satul **Dulceşti** (comuna Dulceşti, Neamţ) pe Irimia Spartul, zicând că are parte de ocină şi moşie în satul **Mărgineni** (comuna Mărgineni, Neamţ), iar Irimia i se face frate şi se amestecă şi el la ocină, şi frate nu-i este. / Pentru aceea, voi să mergeţi la acel sat, la Mărgineni, să strângeţi oameni buni

---

[327] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 190, p. 174

bătrâni şi dimprejur şi să socotiţi cum veţi şti mai cu dreptul… Şi să faceţi o scrisoare, să ne daţi de ştire”[328].

1690, iunie 16: Dumitraşco ot **Miereşti** vinde lui Niculai, feciorul Mitrului, „drept un leu… un pământ în **Tatomireşti**… dinaintea lui Dumitraşco Căliman, Istratie şi Gheorghiţă, feciorul lui Gligoraş din **Tatomireşti**”[329].

1902: „**Tatomireşti**, sat în judeţul Neamţ, comuna Mărgineni, plasa de Sus-Mijlocul, situat pe pârâul cu acelaşi nume, între satele Micşoreni şi Itrineşti. Are o populaţie de 319 suflete; 1 biserică, cu 1 preot şi 1 dascăl. Vite: 74 boi, 81 vaci, 10 junci, 177 oi, 30 cai, 26 porci”[330].

TĂUTENI

(pe Jijia, Botoşani).

1572, martie 8: Întărit de Ioan voievod Măricăi cheaghina, care primeşte ispisoc pentru „**Tăutenii, Dumenii** şi **Călugărenii** la Jijia”[331].

1613, aprilie 30: Ispisoc de judecată de la Ştefan (Tomşa) voievod, după ce fraţii „Gligorie, Toader, Nastasia, Stanca, Magdalena şi Sofronia, fiii Salomiei, şi vara

---

[328] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 405, p. 413

[329] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, p. 51

[330] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 549

[331] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, p. 78

lor Nastasia, fata lui Tudosă au pârât pe verii lor Vasile Neagoe, Salomia şi Sofronia, fiii lui Dumitru Neagoe, pentru un sat, anume **Tăutenii** la Jijia, cu vad de moară la Jijia, ce-s în ţinutul Hârlăului, şi pentru unele vii ce sunt în dealul Pişcop la **Cotnar**, şi ne-au arătat cum stăpânesc fiii lui Dumitru Neagoe, fost paharnic, mai mult decât li se cuvine din satul Tăuteni şi din cea vie decât el; iar fiii lui Dumitru Neagoe au arătat ispisoc de la Eremia voievod şi un zapis de la Gligorie Neagoe, cum s-a fost dat dânsul, cu cel sat Tăuteni şi cu cele vii, fratelui său Dumitru Neagoe, ca lui să-l pomenească după moartea lui, iar ceilalţi au arătat cum nu ştiu nimic de cele drese, că nu sunt drepte, ci le-au făcut după moartea lui Gligorie Neagoe. / Deci domnia mea, astfel am judecat: să aibă a jurare fiii lui Dumitru Neagoe, cu 24 jurători, ca să-şi îndrepteze dresele, iar când a fost la ziua, iar ei adus-au jurători şi au vrut să jure, fiii Salomiei şi fata lui Tudor s-au împotrivit şi n-au jurat lor, ci s-au tocmit între ei şi s-au aşezat cu acel sat **Tăutenii** şi cele vii din dealul Pişcop, cum să le stăpânească fiii lui Dumitru Neagoe"[332].

---

[332] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 212, 213

TĂUTENI sau TOUTRI

(Bucovina, Ucraina).

Proprietate a lui Vasco Dumitrahovici, satul Toutre este împărţit între strănepoţii lui în anul **1551**. Aflat pe malul drept al Nistrului, dincoace de Doroşăuţi, megieş cu Cincău, Zastavna şi Iurcăuţi, satul Tăuteni este menţionat drept Tăutri, în 1607, apoi drept Toltri, cu heleşteu şi loc de moară, în 1624. În 1638, Onciul Iuraşcovici pierde a treia parte din satul Toutre în favoarea lui Iuraşco Drace.

1644: În 1644, Onciul Iuraşcovici, Dumitraşco din Zastavna, Iuraşco şi fratele său Nalivaicu, precum şi Grigorie Grozăvăscul, toţi din Zastavna, împart între ei părţile de moşie din Zastavna, Boianciuc şi Toutre, din Toutre revenind fraţilor Iuraşco şi Nalivaicu şi lui Grigorie Grozăvăscul jumătate din a treia parte.

1700: În 1700, Maria, fata Gafiţii, nepoata lui Onciul Iuraşcovici, şi ginerele ei, căpitanul Ştefan Străşca, convin cu Gavril Miclescul şi nepot, prin mamă, lui Onciul Iuraşcovici, ca „a patra parte din sat de Teutri” să le rămână Mariei şi ginerelui ei, Ştefan Străşca.

1727: În 18 ianuarie 1727, Grigore Ghica Vodă porunceşte postelnicului Şerban Cantacuzino, staroste de Cernăuţi, să cerceteze şi să judece cu dreptate faţă de conflictul ivit între Dumitraşco Calmuţchi şi Goeneşti „pentru nişte părţi de otcină din sat de Buenciuc şi din Toutri şi din Doroşiuţi şi din Zastavna şi Şişcăuţi”.

1731: În 31 iulie 1731, Grigore Ghica Vodă trimite pe starostele de Cernăuţi, Constantin Silion, să cerceteze conflictul dintre Sandul Nalivaico şi alţi răzeşi pentru părţi de moşii în „Tăutrea şi Boenciucul şi la Doroşăuţi şi Zăstavna".

1742: În 12 iunie 1742, când fraţii Ion, Ştefan şi Mihai Strâşca se împacă cu cumnatul lor, Toader Brahă, după un conflict funciar, „a opta parte din Tovtre şi a opta parte de Căbeşti ot ţănutul Cernăuţului" revin surorii lor, Antemiţa, jupâneasa lui Toader Brahă.

1752: În 1752, la împărţeala moşiilor Goianeştilor, fraţii Toader, Nacul şi Ion Goian, şi surorile lor, Măriuţa, jupâneasa lui Vasălce, Irina, jupâneasa lui Andrei Marcu, şi Gafiţa, jupâneasa lui Sandul Tăutul, primesc a douăsprezecea parte din Tontri, baştină.

1772; Recensământul lui Rumeanţev[333], din 1772-1773, înregistrează la Tăutre, moşie a Catrinii DOICIOAI, „52 – toată suma caselor", însemnând 1 popă, Vasili, 2 dascăli, Dănilă şi Iacob palamar, 2 slugi ale Catrinii DOICIOAI, Dumitru BRUMĂ şi Tănasă BRUMĂ, 1 jidov orândar, Froim, şi 46 birnici, şi anume: Ştefan CRICIUK, Vasili SĂMINCIUCU, Vasili PREUCIUCU, Ilko TIMCIUCU, Mihailo NAHIRNIAC, Vasile CASACHIUSCHII, Vasilii TIRIBAN, Iacob GEORGIICIUC, Mihailo DERLEŢA, Georgie MAGDICIUC, Ostafii MAGDICIUCU, Mihailo KARACINSKI, Andrei HLUŞCHIUSCHII, Ivan DANOLIUC, Fedor DANOLIUC, Iacob DANOLIUC, Ivan MALENKI, Ştefan CRIVII, Ivan pânzarul, Vasili JOMARA, Alecsa DOLINSCHI, Nichita HOŢIMIRSCHII, Iurie DOLINSCHI,

---

[333] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 427

Hrihor MOLODINSCHII, Ivan SAUCIUCU, Anton SAUCIUC, Alecsa ungurian, Fedor TRIHUB, Ivan PALAHNIUC, Vasili PALAHNIUC, Ivan SĂMENIUC, Vasili MARCHEUSCHII, Precop rotarul, Timco LUNKO, Iacob pânzar, Alecsa BOICO, Grigori BOICO, Ştefan BOICO, Ivan rusul, Grigori IANCOL, Mihailo SURDUL, Petre DOLINSCHI, Ivan CIORNOLIUC, Hrihor ROHINSCHI, Fedor DOMENII şi Ştefan DOLINSCHI.

1774: În 1774, satul Toutri avea 34 familii, în 1775 fiind menţionat drept Tăutre, sat cu 1 popă şi 71 familii de ţărani iobagi. În 1784, satul Tăuteni va avea, datorită colonizării cu ruteni, 168 familii.

1775: Conform unui izvod de moşii din 20 ianuarie 1775, Ilie Străşca, stăpânea, ca moştenire după părinţii lui, Mihalachi şi Maria Străşca, a opta parte din Tăutri.

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea raionului Coţman – **Zastavna** (judecătorie de district), Babin cu Ştefanovca, Boianciuc, Borăuţi, Brodok, Czarnypotok, Cincău, Doroşăuţi, Horoşăuţi, Iurcăuţi, Cadobeşti, Kiseleu, Krisciatek, Cuciur-mic, Culeuţi, Mitcău, Mosoriuca, Ocna, Onut, Pohorlăuţi, Prilipce cu Luca, Repujineţ, Samuşin, **Teutri**, Vasileu, Verbăuţi, Verenceanca, Zwiniec cu Koetriszöwka”[334].

[334] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich,* Wien 1869. pp. 158-161

1872: Din 1872, funcţiona la Toutri o şcoală cu 4 clase[335].

1887: Biserica Adormirii Maicii Domnului din Toutri urma să fie construită în 1887, pe temelia unei biserici vechi, şi sfinţită în 1889. În 1843, bisericuţa veche, patronată de Joseph von ABRAHAMOWICZ, avea 1.447 enoriaşi, paroh fiind Vasilie FERLIEVICI, al doilea post de paroh fiind vacant. În 1876, patron bisericesc era Katharina von MIKOLAJEWICZ, numărul enoriaşilor ajunsese la 1.873, dar era ocupat doar postul de paroh, de Nicolai DRACINSCHI, cel de preot cooperator fiind vacant. În 1907, patron bisericesc era Kornel de MIKOLAJEWICZ, paroh fiind Teofil DRACINSCHI, născut în 1862, preot din 1885, paroh din 1892, iar cantor, din 1900, Sofronie FOTII, născut în 1861, postul de preot cooperator rămânând vacant.

1890: În 1890, comuna Toutri avea 2.200 locuitori, primar fiind Ştefan Boiciuc. Învăţător era Ilie Boiciuc, Teofil Draczynski şi Dionisie Kisielewski erau parohi, iar cantor bisericesc era Sofronie Fotii.

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Toutri**, comună rurală, districtul Coţman, aşezată, în masă compactă, la izvorul unui pârâiaş, afluent al Nistrului, între localităţile Doroşăuţi, la nord, şi Zastavna, la ud. Suprafaţa: 10,41 kmp; populaţia: 2.112 locuitori ruteni gr. or. Este străbătută de drumul districtual Zastavna-Doroşăuţi, care o pune în comunicaţie cu drumul districtual Zastavna-Iurcăuţi-Horoşăuţi, precum şi cu drumul principal Cernăuţi-Zalcszezyki (Galiţia); prin drumuri de ţară comunică cu comunele de primprejur, precum şi cu

[335] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 30, 1876 p. 89, 1907 p. 159, 91

drumul principal Noua Suliţă – Cernăuţi – Uscie Biskupie (Galiţia). Are o şcoală populară, cu o clasă, şi o biserică parohială, cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”. La 1776, o jumătate aparţinea Ilincăi Donicioaia; iar cealaltă jumătate, Mariei Donicioaia şi boierului Ioniţă Strişca. Cronica ne spune că aci s-au aşezat numeroşi emigraţi din Galiţia. Populaţia se ocupă cu agricultura. Comuna posedă 1.575 hectare pământ arabil, 16 hectare fânaţuri, 4 hectare 50 ari grădini, 50 hectare imaşuri, 2 hectare 50 ari păduri, 4 hectare heleşteie. Se găsesc 176 cai, 383 vite cornute, 456 oi, 255 porci, 101 stupi. / **Toutri, moşie**, cu administraţie particulară, districtul Coţman. Suprafaţa: 3,96 kmp; populaţia: 45 locuitori ruteni, iszraeliţi şi poloni; rutenii sunt parte gr. cat, parte rom. cat. şi gr. or. / **Toutri, grup de stânci**, ce se găsesc pe înălţimea din apropierea comunei cu acelaşi nume, districtul Coţman, şi care se continuă, în formă de lanţ de râpe şi dealuri calcaroase, mai departe, peste hotar, în Podolia şi Galiţia”[336].

1914-1918: „**Iwon a lui Wasyl Bojczuk**, născut în **Tăuteni**, la 20 martie 1891, domiciliat în Tăuteni, a fost înrolat în armata austriacă, la începutul războiului. În octombrie 1914, a luat parte la luptele contra ruşilor şi, de atunci, până în prezent, lipseşte orice ştire despre dânsul. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea Catarinei Bojczuk, procedura pentru declararea morţii celui dispărut; **Nicolai a lui Ioan Cerneţchi**, născut în **Tăuteni**, la 2 noiembrie 1884, a plecat la război şi ar fi căzut în luptă, pe frontul rusesc, lângă Trembowka, la 4 august 1915. De atunci şi până în prezent n-a sosit nici o

---

[336] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 226

ştire despre el. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea Catarinei Cerneţchi, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[337].

1919: Din **Comisiunea agrară de ocol Zastavna** făcea parte şi „Expert agricol: **Gheorghe Dracinschi**, învăţător, Tăuteni”[338].

1942: 1942, ianuarie 29: „Noi, general Victor Iliescu, subsecretar de Stat al Educaţiei Extraşcolare; / Având în vedere jurnalul Consiliului de Miniştri Nr. 21 din 14 Ianuarie 1942… / Decidem: Art. unic. Se angajează, pe data prezentării la serviciu, ca diurnişti la formaţiunile tineretului extraşcolar, următorul personal, plătibil cu îndemnizaţia de şedinţă respectivă: **Olaru Ioan**, seria 1937, media 7,14, numit în com. Tăuteni, jud. Cernăuţi”[339].

1943: „Se numesc cu titlul definitiv, pe ziua de 1 septembrie 1943[340], următorii învăţători şi învăţătoare: Nistor Maria, comuna **Tăuteni**, jud. Cernăuţi, media 7,75”.

---

[337] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 13, Cernăuţi 15 aprilie nou 1921, pp. 157-161

[338] *Monitorul Bucovinei*, Fascicola 73, 13 octombrie nou 1919, pp. 1-8

[339] *Monitorul Oficial*, Nr, 249, 20 octombrie 1941, pp. 6452 şi următoarele

[340] *Monitorul Oficial*, Nr. 71, 24 martie 1944, pp. 2549-2552

TĂUTEŞTI

(Mârzeşti, sat inclus în Tăuteşti, comuna Rediu, înglobat Iaşi).

1624, iulie 8: Întărit de Radul Mihnea voievod mănăstirii Sfântu Sava, „ce este metoh sfintei mănăstiri de la Ierusalim”, care primeşte uric pentru „un sat ce se cheamă Mârzeştii, la ţinutul Iaşi, acel sat mai dinainte vreme a fost al lui Orăş, ce-a fost hatman şi după aceea a căzut de a fost drept domnesc”[341].

1627, aprilie 20: Catastiful satelor marelui logofăt Dumitraşco Ştefan şi ale cneaghinei sale Ziniica, fiica lui Mogâldea vornic: „Jumătate de sat de **Tăuteşti**, în ţinutul Iaşilor, fost-a întâi pusă zălog la Ghiianghia, vornicul cel mare, când era logofăt mare, drept 20 de galbeni, de Vasilie Huhulea, feciorul Huhulii; iar apoi vornicul Gheanghea şi-a luat banii de la Vasile Huhulea, 20 ughi, şi s-a sculat şi ne-a vândut nouă acea jumătate de sat Tăuteşti, drept 100 de taleri bani buni, şi ne-a făcut şi drese domneşti”[342].

1634, iulie 14: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului sulger Gheorghe Jora şi fiilor lui, nepoţii lui Eremia Băiseanul uricar, după ce „s-a pârât faţă în faţă, înaintea noastră, cu Gheorghiţă fost sulger, fiul răposatului Dumitraşco Ştefan logofăt, pentru jumătate de sat

---

[341] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 219, p. 288

[342] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 186, p. 245

din **Tăuteşti**, partea de jos, care acea jumătate de sat a fost jumătate partea lui Eremia Băiseanul uricar şi a cneaghinei lui Varvara, drept ocină de dedină, iar jumătate din acea jumătate de sat a fost, iarăşi, partea Huhulei pârcălab, fratele Varvarei, cneaghina lui Băiseanul uricar, dreaptă ocină şi dedină. După aceea s-a sculat Vasile călugăr, fiul lui Huhulea pârcălab, şi a pus zălog acea jumătate de ocină, jumătate din jumătate de sat, partea tatălui lui Huhulea, la Eremia Băiseanul uricar şi la cneaghina lui Varvara, pentru 60 taleri bătuţi… şi a pus zălog acea a patra parte de ocină din Tăuteşti. / Iar când a stat mare logofăt Dumitraşcu Ştefan, tatăl lui Gheorghiţă fost sulger, Vasile Huhulea călugărul a venit înaintea lui şi s-a tocmit cu el pentru acea parte de ocină şi ca să-i dea lui 100 de zloţi bătuţi; şi i-a dat lui, înainte, 2o de ughi bani buni, pe care i-a întors boierului domniei mele Ghianghea logofăt, iar alţi bani nu a dat Vasile călugărul, fiul lui Huhulea, de la Dumitraşcu logofăt. Ia Dumitraşcu logofăt şi-a făcut privilegiu pe toată acea jumătate de sat din Tăuteşti, partea de jos, şi a învăluit şi partea lui Eremia Băiseanul uricar cu partea lui Huhulea”[343].

1635, iulie 16: „O mărturie hotamică de la Costantin Hăugul, scriind” cum a mers „să aleagă cu sufletele a oameni buni hotarul **Mihăileștilor** (lângă Brătuleni, comuna Miroslava, Iaşi) dinspre hotarul **Brătulenilor** (comuna Miroslava, Iaşi) și dispre hotarul **Tăuteștilor** (comuna Rediu, înglobat în Iaşi)… Pusu-s-au și semne de asupra Mihăileștilor, între Brătuleni. În dial, într-o moviliță, au pus un stâlp de piatră; dintr-acel stâlp de piatră, în dreptul locului, peste Bahlui, la Colacul Ulmului. De aici,

[343] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 190, pp. 213, 214

o ia peste șes, la dial, în Glodul Albu, drept la deal, în drumul Mihăileștilor. Deci, ia la deal, pe din jos de Movila Găunoasă. Deci, ia culme în sus, pe diasupra Tălpălăilor, la stâlpul vechi; din stâlp, la vale, unde coboară drumul Tăuteștilor, la alt stâlp, peste drum, deasupra Glodului Albu, pe coaste, în dreptul locului, la spinii lui Răhat. De-acia, pe drum la dial, la Vale Gedzuniilor, în jos pe Vale Lățcanilor, până în Bahlui, drept la dial în pisc, dinspre **Cogești** (Cogeasca, comuna Leţcani, Iaşi), până în obârșiile Răcii, la aria cea călugărească, apoi la Rece în gios, peste drum la deal, până în vârf, unde se împreună hotarul, cum au ridicat cu sufletele lor acești oameni buni, anume: vătămanul din **Brătuleni**, și vătămanul Brae din **Făurești** (lângă Miroslava, comuna Miroslava, Iaşi), și vătămanul din **Mihăilești**, și vătămanul din **Tăutești**, și Ionașco Argig de acolo și alți oameni buni"[344].

1635, iulie 16: „Adică au venit înaintea Domniei Mele... călugării de la sfânta mănăstire de la Homor, de s-au jeluit cu mare jalobă pe sat, pe **Brătuleni** și pe **Tăutești** și pe **Cogești**, zicând că le înpresură hotarul satului **Mihăileștilor** și și-au cerșut hotarnic, să le aleagă hotarul dinspre acele sate, Brătuteni și Tăutești și Cogești. Deci, Domnia Mea am socotit și le-am dat hotarnic pe sluga noastră Costantin Hăugul, ca să meargă, cu oameni buni, bătrâni de primprejurul acelor hotare, să le aleagă hotarul satului Mihăileștilor dinspre hotarul satului Brătulenilor, Tăuteștilor și a Cogeștilor. / Deci, sluga noastră, Costantin Hăugul a strâns oameni buni, care au știut pe unde au fost hotarele cele bătrâni, și le-a ales lor hotar satului

[344] AȘSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 169, pp. 203, 204

Mihăileștilor. / Și se începe hotarul de desupra Mihăileștilor, dinspre Brătuleni, dintr-o movilă, de acolo, în dreptul locului peste Bahlui, la Colacul Ulmului, de acolo, peste șes, la deal, în Glodul Albu, de acolo, drept la deal, în drumul Mihăileștilor, de acolo, la deal, pe din jos de Movila Găunoasă, de acolo, culmea în sus, pe desupra Tălpălăilor, în stâlpul vechi, de acolo, la vale, unde pogoară drumul Tăuteștilor, la alt stâlp de piatră, de acolo, drept peste drum, pe desupra Glodului Albu, de acolo, pe coastă, drept la Spinii lui Rohat, de acolo, pe drum la deal, în Valea Vedzuniilor, la o movilă, de acolo, în jos, pe Valea Lăscanilor, până în Bahlui, de acolo, drept la deal, în piscul dinspre Cogeşti, până în obârșia Răcii, la aria cea călugărească, de acolo, Recea în jos, peste drum, la deal, până în vârf, unde se împreună hotarul Mihăileștilor cu a Brătulenilor, unde s-a împlut tot hotarul Mihăileștilor. / Pentru aceea, Domnia Mea, dacă am văzut mărturie de la acei oameni buni… încă le-am dat și le-am întărit rugătorilor Domniei Mele, călugărilor de la sfânta mănăstire de la Homor, ca să le fie lor hotar satului Mihăileștilor, cu tot venitul, neurnit niciodată, în veci”[345].

1636, ianuarie 30: Zapisul fraţilor Liontie şi Simion, feciorii lui Ion Lupu, al lui Mihalcea, feciorul Frăsinei, şi al nepoţilor lor Gligorie şi Simion, feciorii Titianei, în care mărturisesc că au vândut „partea noastră din sat din **Ştoboreni** (Ştioboreni, comuna Soleşti, Vaslui) Cârstei, ginerelui preotesei din Iaşi. Însă i-am vândut pădure întreagă, ca să-şi facă el prisacă, şi pomăt şi ce-i va trebui, drept 24 de zloţi bătuţi. Şi la tocmeala noastră

[345] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 171, p. 206

au fost Gheorghe Arapul sulger, Iordache şi Apostol – feciorii Goei, Selion de **Moimeşti** (comuna Popricani, Iaşi), Moisei de **Româneşti** (comuna Româneşti, Iaşi), Grigorie Hermeziu, feciorul lui Pentelei vornicul de **Tăuteşti** (comuna Rediu, înglobată în Iaşi), Nacul din **Dârjeni** (înglobat în Bogdăneşti, comuna Horleşti, Iaşi), Precop hotnogul, Isac ginerele lui Feştilă, Petrea sluga Vlădicăi şi Isăilă hotnogul din **Iaşi**”[346].

1639, septembrie 18: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, prin care „dă rămas pe Grigori Hermeziul din sat din **Tăuteşti** (comuna suburbană Rediu, înglobată în Iaşi), la judecata ce a avut cu răzeşii de **Pribeşti** (comuna Codăieşti, Vaslui), ce este în ţinutul Vasluiului, pentru o bucată de loc din satul Pribeşti”. În faţa domniei se înfăţişaseră „popa Grigori Susanul, Gavrilaş Susan aprod, Dumbravă Susanul, Isac Mihlocean şi cu alţi răzeşi ai lor din sat din Pribeşti şi s-au pârât de faţă cu Grigori Hermeziul din satul Tăuteşti pentru o bucată de loc din Pribeşti, zicând Hermeziul că acea bucată de loc este din hotarul **Popeştilor** (lângă Pocreaca, comuna Schitu Duca, Iaşi), iar popa Grigore că nu este din hotarul Popeştilor, ci este de hotarul Pribeştilor, iar Grigori Hermeziul le împresoară acea bucată de loc fără legi şi fără ispravă… Deci am ales pe Ionaşco vătav, de a mers la Pribeşti şi, cu oameni buni şi bătrâni de primprejur, au aflat, cu sufletele lor, cum această bucată de loc este în hotarul Pribeştilor, iar Hermeziul nu are nici o treabă. Şi au ales acea bucată de loc de către Popeşti şi au pus stâlpi de piatră în marginea luncii, iar alt stâlp de piatră în marginea dumbrăvii, la drumul cel săpat; iar alt

---

[346] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 325, p. 367

stâlp au pus la drumul cel bătrân, alt stâlp în poiana cu persicii, alt stâlp deasupra Giorgii, în Drumul lui Crăciun, alt stâlp în poiana lui Andrieş, unde se sfârşeşte hotarul Pribeştilor de către hotarul Dobrovăţului, şi de acolo în jos, în stâlpul Tomei şi până în Puţul Ciobanului şi până în curmătură"[347].

1688, februarie 4: Gheorghiţă, feciorul Anghelu-şei, nepotul lui Hermeziu, şi Apostol, cu femeia lui Iftin-ca, fata Măricuţei, nepoata Hermeziului, vând comisului Dumitraşco Cuza, pentru 100 lei bătuţi, „două părţi din jumăptate din satul **Tăuteşti**, parte din sus, ce sunt la ţinutul Iaşilor, care loc ne este nouă moşie de la moşul (bunicul) nostru Gligorie Hermeziul… / Aşijderea şi eu, Vasile, feciorul lui Stoian, cumnat lui Apostol, i-am vândut a treia parte din jumătate de sat **Tăuteşti**, din partea din sus, patea lui Apostolachi şi Gligorii, feciori Iremii, nepoţi lui Gligore Hermeziul, partea maicii mele, a Erenii, care parte a fost la mine zălog, drept 34 lei"[348].

1708, iulie 7: Carte de împuternicire, dată de Mihai Racoviţă voievod lui Pandeli, feciorul lui Frangole ce a fost vameş mare, „şi pe cine va pune omul său să fie volnici a opri şi a ţine a patra parte din satul **Tăuteşti**, ce sunt la ţinutul Iaşilor, cu heleşteu, şi a patra parte de sat **Crăciuneşti**, de la Vaslui, care parte de ocină a fost a Irimicăi Jora căpitanul şi a fratelui său Lupaşco şi, căzând ei la o greşeală, au fost să plătească 200 lei şi, neavând banii să-i dea, au vândut vameşului Frangole acea a patra parte de sat Tăuteşti, cu heleşteu, şi acea a patra parte de

[347] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 237, pp. 238, 239

[348] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, pp. 264, 265

Crăciuneşti, drept acei bani”[349].

1717, septembrie 25: Safta spătăroae, văduva lui Cuza, şi fiii lor Miron, Toader şi Velişcu, vând lui Gheorghiţă (Hermeziu) „jumătate de sat **Tăuteşti**, partea de sus, fiindcă mai înainte dumnealui ne-a fost vândut nouă, drept 100 de lei, iar acum, ajungându-ne şi pe noi nevoia, am scos-o la vânzare”[350].

1720, februarie 11: Aniţa, jupâneasa Irimicăi Jora, vinde lui Ştefan Hermeziul şi jupânesei lui, drept 50 lei, „din jumătate de sat **Tăuteşti**, care este la ţinutul Iaşilor, din partea soţului meu Jora, cât se va alege din drumul târgului, în jos”[351].

1727, mai 23: Pandile, feciorul lui Frangole, vinde lui Ştefan Hermeziu, drept 200 lui, „a patra parte de sat **Tăuteşti**, cu heleşteu, ce sunt în ţinutul Eşilor, şi a patra parte de sat **Crăciuneşti**, ce sunt la ţinutul Vasluiului, cumpărătura tătâne-meu de la Irimica Jora şi de la fratesău Lupaşco, feciorii lui Toderaşco Jora”[352].

1902: „**Tăuteşti**, comună rurală în partea de sud a plăşii Copoul, judeţul Iaşi, spre nord de oraşul Iaşi. Terenul e plin de hârtopuri, dâmburi şi mici platouri, care, în mare parte, sunt acoperite cu argilă plastică şi humoasă. E formată din satele: Tăuteşti, Zahorna, Horleşti, Rădiul lui Tătar, Tatăruşul și Leţcani, cu o populaţie de 1.100 locuitori, din care parte sunt răzăşi. Are 4

---

349 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, pp. 265, 266

350 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, p. 266

351 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, pp. 266, 267

352 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, p. 267

biserici, deservite de 3 preoţi, 3 cântăreţi şi 1 eclesiarh; 2 şcoli şi 2 mori, Vite: 1.906 vite mari cornute, 2.420 oi, 205 cai şi 418 râmători. / **Tăuteşti**, sat în partea de sud-est a comunei Tăuteşti, situat în centrul moşiei Tăuteşti, pe coasta de sud a dealului şi pe malurile pârâului Tăuteşti. Are o populaţie de 111 locuitori. Vite: 387 vite mari cornute, 29 cai și 36 râmători. Moşia Tăuteşti este cedată prin testament comunei Tăuteşti, de către răposatul Procopie Florescu, pentru a întreține, din venitul ei, o şcoală profesională de fete"[353].

TĂUTEŞTI

(comuna Micleşti, Vaslui).

1637, martie 30: Grigore Hermeziu, femeia lui Candachia şi fata lor Mărucuţa din **Tăuteşti** (comuna Micleşti, Vaslui), vând „un loc de prisacă, drept 20 galbeni, la satul **Popeşti** (comuna Micleşti, Vaslui), ţinutul Vasluiului, lui Pătraşcu Mişcul"[354].

---

[353] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 562, 563

[354] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 47, p. 45

TĂUŢI

(la sud, în comuna Cavadineşti, Galaţi).

1495, ianuarie 16: Întărit de Ştefan voievod surorilor Neaga şi Stana, fetele lui Dragomir Tăutul, care primesc uric pentru „ale lor drepte ocini şi moşii, anume pe satul Tăuţii la Horince, şi Rujenii tij pe Horince, şi la Chighiacii jumătate de la Leuşteni, iar cealaltă jumătate de sat să fie a seminţiei lor, dumnealui Tăutul vel logofăt”[355].

1753, iunie 2: Întărit de Mihai Cehan Racoviţă voievod „curgătorilor din Drăghici Rugină şi Stanca”, Lupul, Damaschina, Ion Chiriţa, Dumitraşco, Vasile, alexandru Begiul şi fraţilor lor, nepoţi şi strănepoţi lui Drăghici Rugină; şi iarăşi Vasile Vârgolici, Apostol Vârgolici, Manole, Irimia, Vârlan Ciolacu cu fraţii lor, toţi nepoţi şi trănepoţi Stancăi, sora lui Drăghici, fata lui Rugină, care moştenesc, de la strămoşul lor Lână Rugină, „din ispisoc bătrân de la Ştefan vodă cel Bun, din veleat 7006 (1498 – în realitate, 1459, ianuarie 3)… ale lui drepte ocini şi sate, anume **Ruginenii**, unde a fost casa lui Rugină, **Tăuţii** şi jumătate de **Tilejna**, şi **Ştoborănii**, şi **Botoşănii**, şi iezerul Liahului de la gârla Soarelui, cu vama şi moara, şi iezerul Liahului, cu grindul de la

---

[355] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 166, p. 304

Bogatul în jos şi de la prundul Bogatului, la gura gârlii lui Andrieş, şi cu şipotele, unde cad în Pruteţ”[356].

TĂVĂDĂREŞTI

(sat pe Berheci, com. Dealu Morii, Bacău).

Întărit, în **8 aprilie 1428**, de Alexandru cel Bun, lui Tăvădar (Tivadar), care primeşte uric pentru „satul lui, ce este pe Berhaci, unde este casa lui, şi un loc în pustie pe pârâul Melişcoae (Meleşcani), a cărui hotar dă-i fie hotar cât în va fi de ajuns unui sat. Iar hotarul satelor acestora să fie după hotarul cel vechi”[357].

1438, august 21: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi lui Tivadar, care primeşte uric pentru „două sate pe Berheci, anume: unde este casa lui, altul pe pârâul lui Meleşco, unde este Toader Meleşco… Iar hotarul acestor sate să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac”[358].

1902: „**Tăvădăreşti**, sat făcând parte din comuna Vultureni, plasa Berheciul, judeţul Tecuci, situat în mijlocul comunei, pe malul drept al râului Berheci. Are o populaţie de 140 suflete; o şcoală mixtă. Teritoriul satului este de 544 hectare. Locuitorii, foşti clăcaşi şi împroprie-

---

[356] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române între 1428-1757*, vol. XXIV, Iaşi 1930, pp. 41-44

[357] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 73, p. 107

[358] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 188, pp. 266-268

tăriți la 1864, stăpânesc 143 hectare, iar proprietarii, 403 hectare. Vatra satului ocupă 17 hectare. Locuitorii posedă: 66 boi, 32 vaci, 16 cai, 8 iepe, 5 bivoli, 250 oi, 6 capre; 30 stupi; 10 pluguri de fier, 13 de lemn, 1 mașină de treierat. Comerţul se face de 3 cârciumari”[359].

TAXOBENI

(Tocsăbeni, Taxobeni, comuna Horeşti,
judeţul Bălţi, Moldova).

1643, martie 8: Gligorie şi Dumitraşcu, feciorii Agahiei, nepoţii preotesei Nastasia din **Păniceşti** (lângă Taxobeni, comuna Horeşti, judeţul Bălţi, Moldova), vând vornicului Cujbă, drept 10 lei, „partea mamei noastre Agahia, din Păniceşti, ce se va alege… / dinaintea lui Pavăl şi Ursu din **Tocsăbeni** (Taxobeni, comuna Horeşti, judeţul Bălţi, Moldova), popa Gliu Gligorie şi Niculei de **Bălteni** (comuna Probota, Iaşi), Constantin diacul de **Şăndreni** (Şendreni, azi Draniţea, comuna Draniţea, raionul Novoseliţa, Ucraina) şi Alexa de **Dumeşti** (comuna Văratic, judeţul Edineţ, Moldova)”[360].

1757, iunie 6: Scrisoarea hotarnică a lui Simion Cheşcul, trimisul lui Ion Scarlat Ghica voievod „la satul **Dumeşti**, ce este peste Prut, la ţinutul Eşului, care acest sat Dumeşti se hotărăşte, pe din jos, cu **Teleneştii**, moşie

---

[359] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 563

[360] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 41, p. 45

răzăşească, la care are şi mănăstirea Golia o parte de moşie, danie de la un răzeş, din partea din sus din Teleneşti, iar pe din sus se hotărăsc **Dumeştii** cu satul **Tocsobenii**, moşia Esoviţilor leşeşti şi a răzeşilor, la care, având multe judecăţi moşenii din Dumeşti cu moşenii din Teleneşti, pentru pricina hotarelor, dară fiind aceste moşii hotărâte şi stâlpite cu pietre, din trecuţii ani, atât Tocsobenii, pe din sus, cât şi Dumeştii, la mijloc, şi Teleneştii, pe din jos… / mergând noi la aceste moşii, am strâns pe toţi răzeşii, anume Simion călugărul monah, feciorii săi Vasile şi Ion, Iacob Furnică, Grigoraş Talpă, Toma Turtă, Maria Piciormăneasa ţi alţi fraţi ai lor, moşeni din **Dumeşti**, Sanda, fata Suceveanului, femeia Sandului, fecior lui Merăiţă, şi feciorul ei Ursachi, şi alţi fraţi ai lor, moşeni din **Teleneşti**, din partea din sus, care, având pod umblător în Prut, în partea lor, în Teleneştii de sus, şi, de la o vreme, mutându-se apa Prutului pe sub deal şi rămânând luncă şi baltă de iastă parte de Prut, li s-a stricat vadul de pe partea lor, iar ei s-au sculat şi au mutat podul mai sus, pe moşia Dumeştii, peste hotarele vechi, şi făcându-le multă stricăciune şi acând ei judecată, anul trecut, la Ioan Bogdan cel (mare) logofăt, le-a orânduit întâi hotarnic pe Ioan Meleghe, vornicul de Poartă (Divan), şi, cu socoteala lui, făcând împresurare Dumeştilor şi, apoi, mai jeluind Dumeştii, a rânduit marele logofăt pe Ioniţă gramaticul, împreună cu Ion Meleghe vornic, şi au măsurat Dumeştii pe hotarul vechi, pe unde a hotărât Gligor Cucoranul, vornic de Poartă, cu Vasile Popa uricarul, şi le-au îndreptat, şi le-au pus şi pietre dinspre Prut, şi s-au primit și Dumeștii. / Dar mai pe urmă, s-a sculat un Ursache, fecior Sandului ce ține podul, și de iznoavă a luat el hotarnic pe Ioan Meleghe

vornic și au mutat hotarul, ce l-a pus el cu Ioniță gramaticul, pe hotarele vechi, și au împins pe Dumeştii și i-au băgat din sus, în Tocsobeni, luând și siliștea caselor Esovițilior leșești, și pe Teleneștii i-au lățit în Dumești, numai pe Prut, de au cuprins podul, iar pietrele hotare vechi pe deal stau neclătite, și acum vel logofătul a judecat hotărâtura veche, să nu se strice și pe acea hotărâtură veche să măsurăm, cu acea măsură, care și palma este pusă pe hotarnică, și noi am mers acolo și am strâns oameni, anume preotul Toader, moșan din **Vrănești** şi Ion Picioroman, care au mărturisit că au fost ei și la hotărâtura veche, când au hotărât Dumeştii din jos, dinspre Telenești, și din sus, dinspre Tocsobeni; și Lupul Tetiul, moșan diu Tocsobeni și vechil din partea Esoviților leșești, și Alexandru Bănarul, moșan din **Iugani**, și s-au îutâmplat și Ursul, căpitan din tabără din **Oișani**, și Sandul călăraș, și Neculai Curcoiu, moșeni din **Onteni**, și cu toți acești oameni am măsurat satul Dumeștii, pe deal, pe deasupra Prutului, pe șleahul Hotinului, de piatră veche hotar, cu funie de 20 stânjeni, și stânjenul de opt palme, cu acea palmă de pe hotarnica veche, pe unde a arătat preotul Toader de **Vrănești**, și dintr-acea piatră, în sus, până în Movila găunoasă cu spini, ce este hotar vechi dinspre Tocsobeni, s-au aflat 33 funii pol (jumătate), și s-a pus acum și piatră hotar din vale de movilă, într-un pisc, și s-a mai pus și altă piatră hotar, mai de la vale, în podiș, din vale, de unde au fost casele Esoviților, și de acolo, tot la vale, în dreptul locului, de la Movila găunoasă cu spini, ce este hotar vechi dinspre Tocsobeni, și până în Prut, unde au mărturisit Ion Picioroman și Lupul Tetiul, moșan din Tocsobeni, că a fost piatra veche hotar, din jos de o salce, ce s-a făcut dintr-un par de salce, de la o grădină,

ce au dijmuit-o toți Tocsobenii, și au mărturisit și preotul Toader de Vrănești, și Ursul căpitan, că au văzut și ei acea piatra hotar, unde și Ioniță gramaticul a pus piatră, în malul Prutului, și s-a mutat acea piatră mai la deal, unde este salcia din jos, lângă un măr pădureț, unde au arătat acești oameni toți că a fost piatră hotar vechi, iar unde pusese Meleghe hotar, mai sus, nu bătea drept la Movila găunoasă cu spini, ci bătea mai sus, de lua siliștea și temelia caselor Esoviților, pe gura unei femei, anume Maria Piciormăneasă, care acum a tăgăduit și a zis că n-a mărturisit, nici a zis să pună hotar acolo, cum și din jos, dinspre Telenești, s-au îndreptat Dumeștii și s-au hotărât pe hotarele vechi dinspre Prut, cum și dinspre câmp. Și li s-a dat și moșenilor de Dumești osebită mărturie hotarnică. Iar această mărturie hotarnică s-au dat Esoviților leșești și altor moșeni de Tocsobeni. Aceasta înștiințăm”[361].

TAZLĂU

(pe Tazlăul Mare, Bacău).

1774, iunie 15: Satul mănăstirii **Tazlău**, ţinutul Bacău, ocolul Tazlăului Mare de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[362]**: Toată suma caselor**: 49. Scădere rufeturi, însă 49: 2 preoți, 2 femei sărace, 18 țigani, 27 scutelnici. / **Birnici:** Ion Sâmion / Andreiu Toderiță /

[361] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XX, Iaşi 1892, pp. 139-144
[362] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 305

Grigori, vrâncean / Ioniță Toderiță / Dumitru Spănag / Dumitru Toderiță / Gavril Țârde / Neculai Morăraș / Gavril Hanul / Ștefan Hanul / Neculaiu Labiș / Toader Sârma / Ion, ciobanul / Pavăl, mocan / Petre, ungurian / Gravril sin (fiu) lui Grăpchinoiu / Lupul Labiș / Toader Merecică / Toader, arman botezat / Vasile Evul / Vasile Sârmă / Andreiu, rusul / Vasile Ciortan / Andreiu Gule / Gheorghi, arman / Costandin Han / Acsănti Ciotârcă. // **Rufeturi:** Popa Neculaiu / Popa Mihaiu / Anița, săracă / Smaranda, săracă. // **Țiganii ot tam:** Năstas / Pavăl / Manolachi / Sandul / Bucur / Vasile / Toader / Eni / Gavrilă / Ani / Gavrilă / Ion / Dumitru / Flore / Dinul / Costandin / Ion / Ion.

1902: „**Tazlăul**, comună rurală, în sudul plăşii Bistriţa, judeţul Neamţ. E formată din cătunele: Tazlăul, Frumoasa şi Balcani, cu o populaţie de 2.371 suflete. Dintre locuitorii împroprietăriţi în 1864 sunt astăzi: 280 care trăiesc şi-şi stăpânesc locurile lor; 184, ca urmaşi; 257, care, deşi însuraţi şi cultivatori de pământ, n-au nici un soi de proprietate. Are 3 biserici ortodoxe, cu 10 deservenţi și una catolică; o şcoală. / **Tazlăul**, sat în comuna Tazlăul, situat pe pârâul cu același nume, la 31 km de oraşul Piatra. Are o populaţie de 287 familii; 3 biserici şi o şcoală”[363].

[363] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 549, 550

TECUCELUL SEC

(lângă Buciumeni, Galaţi).

1774, iunie 26: Satul **Tecucelul Sec**, ţinutul Tecuciului, ocolul Nicoreşti, după recensământul lui Rumeanţev[364], avea **toată suma caselor 130**. Scădere rufeturi 53: 12 bejenari din Tutova, 5 nevolnici, 2 chelari, 3 slugi, 15 popi şi diaconi, 2 lumânărari isprăvniceşti, 7 scutelnici, 1 călăraş, 1 poştaş, 3 văduve, 1 volintir, 1 birnic. Rămân birnici 77. / **Birnici:** Alecsandru Nastasii, ce a fost scutelnic dumisale spătarului Conachi / Lupul Năstasii, tij (la fel) / Ion Lazăr, la fel / Costantin sin (fiul) Năstasii, la fel / Ion Cârstian, la fel / Ion Năstasii, la fel / Gheorghi Ciosac, la fel / Costantin Ciosac, la fel / Miron Grozav, la fel / Ioniţă Văsâiu la fel / Dănăilă, bivolar, la fel / Chiriac Ciosac, la fel / Pavăl Ciosac, la fel / Lefter, năvodar, la fel / Nechita Docan, la fel / Vasili Pascal, la fel, ce a fost al dumisale spătarului Conachi / Ion Postolachi, la fel / Vasili, armean, la fel / Gheorghi fiul Călinei, la fel / Dragomir, la fel / Ion Istrati, ce a fost al dumisale banului Lupu Costachi / Ştefan zet (ginere) lui Istrati, la fel / Ştefan Hagi, la fel / Gavril fiul lui Ştefan, la fel / Ştefan Vechiu, la fel / Neculai Tătar, la fel / Ursul Tătar, la fel / Vasili Tătar, la fel / Vasili, la fel / Iordachi Postolachi, la fel / Ursul Postolachi, la fel / Gavril Vicol, ce a fost al dumisale banului Iancul Razul / Ion Pârţăi, la fel / Vicol

---

364 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 580-582

fiul lui Nicola, la fel / Dragomir, muntean ce a fost al dumisale spătarului Ioniţă Canta / Gheorghi, croitor, la fel / Meriuţa, răilian, la fel / Vasile al lui Istrati, la fel / Şerban, ce a fost birnic la Ţăpul / Mălahii Bitara, ce a fost al mănăstirii Răchitoasei / Antohi Oiţă, la fel / Ion Boşcheş, ce a fost al mănăstirii Răchitoasei / Costantin Berza, ce a fost al episcopiei de Roman / Tănasii, vier, la fel / Vasili, sârbul, la fel / Apostol Bâtlan, la fel / Ion fiul lui Tudor, la fel / Vasile, morar, la fel / Iftimii, la fel / Irimie, bejenar, la fel / Ion Codrian, ce a fost birnic la Corod / Lefter Agaşti, ce a fost al dumisale spătarului Sturzei / Sandul Mihălachi, ce a fost al dumisale sulgeresei Mariei Sturzoai / Strătulat, la fel / Costantin Mihălachi, la fel / Ion, fiul lui, la fel / Vasili, văcar, ce a fost birnic al dumisale visternicesei Nastasâicăi / Micul, la fel / Ilii Zbârnă, ce a fost al dumisale stolnicului Iamandi / Gheorghi Opria, la fel / Ursul Gabără, ce a fost al dumisale hatmanului Razu / Costantin Şchiopul, ce a fost al lui Ioniţă Cricerescu / Chiriac, la fel / Stan Giunghet, ce a fost al căpitanului Sandul Cricerescu / Leul, bejenar, la fel / Costantin fiul lui Chiriac, morar, ce s-a răspuns al praporcicului Pavăl / Ion, fratele lui, la fel / Crăciun, fiul morarului, la fel / Gheorghi, ce a fost birnic la Prival / Tudoraşcu Porumboiul, ce a fost birnic la Rădeşti / Costache, bejenar de la Covurlui / Vasile Drăghici, birnic de la Tutova / Pricopii / Neculai Ariton, ce a fost birnic la Ţăpul / Angheluţă, la fel / Ion, bejenar, la fel / Ilii Floria, ce a fost birnic la Tutova. // **Rufeturi:** Dumitraşcu Teleuţă, nevolnic / Ion Iordache, bejenar din Tutova / Neculai, grădinar, la fel / Dumitru Prutian, la fel / Tănasă fiul lui Tudosă Rugină, la fel / Anton Foca, la fel de la Ceucani / Ion a Ştefanii, la fel / Toderaşcu Ştefan, la

fel / Sandul, cojocar, la fel / Iordachi, la fel bejenar de la Tutova / Apostol Untu, la fel, de la Ceucani / Ion fiul lui Grigoraş, la fel, de la Blânzi / Petria Bitera, la fel / Simion Istrati, nevolnic / Tănasă Hole, scutelnic dumisale paharnicului Costantin Negrii / Vasile fiul lui Israti, la fel / Costachi, la fel / Irimie, la fel / Toader, butnar, la fel / Vasili Crâstian, nevolnic / Lazăr, chelar la viile dumisale spătarului Conachi / Savin, chelar, la fel / Gheorghi Patrichii, slugă dumisale Manolachi Conachi / Ion Cârceiu, monah / Costantin fiul diaconului Ignat, sluga dumisale sulgeresei Mariei Sturzoai / Ion Furcilă, lumânărar isprăvnicesc / Dumitru, pâslar, la fel / Ioniţă a Dumitresii, scutelnic lui Ioniţă Crucerescu / Andrei, poştaş / Stoian, sârbul, călăraş isprăvnicesc / Baba Ioana, văduvă / Ion Toprău, volintir dus la oaste / Ion Bulancia, birnic la Ţâgăneşti / Vasile Steghe, sluga dumisale banului Iancul Razu / Alecsandru Bălăuţă, nevolnic / Gherasim, monah / Popa Gheorghi / Popa Toma fiul lui Dobrinescu / Neculai, călugăr / Diaconul Apostol Ciosac / Popa Grigoraş / Ion Gogul, monah / Diaconul Gheorghi / Diaconul Toader / Diaconul Costantin Berza / Diaconul Dănăilă / Diaconul Gheorghi / Diaconul Toader Buhne / Popa Cozma / Baba Măriuţa / Ion, cioban, nevolnic / Catrina, văduvă / Hilohii, scutelnic al dumisale paharnicului Costantin Negrii.

1902: „**Tecucelul-Sec**, sat făcând parte din comuna Buciumeni, plasa Nicoreşti, judeţul Tecuci, situat pe ambele maluri ale pârâului cu același nume, la 2 km de reședința comunei. Are o populaţie de 608 suflete; o biserică, făcută în 1886, şi deservită de 1 preot şi 2 cântăreţi. Teritoriul satului este de 496 hectare. Locuitorii, vechi răzeși, stăpânesc tot teritoriul, iar proprietarul,

dl Gh. Istrate, 100 hectare. Vii sunt pe o întindere de 100 hectare. Vatra satului ocupă 35 hectare și 75 arii. Locuitorii posedă: 63 boi, 63 vaci, 22 cai, 66 oi; 10 pluguri de fier, 285 de lemn şi 5 cazane pentru fabricarea rachiului; 73 stupi, Pe pârâul Tecucelul, în punctul numit Siliştea, a mai fost o biserică, ale cărei urme se cunosc şi astăzi. Aici a fost un sat vechi. În partea de est a satului se întinde Valul lui Traian, care desparte Tecucelul-Sec de comuna Țepul, în direcţia de la nord, spre sud-est”[365].

TECUCEŞTI

(pe Crasna şi Lohan, lângă Târzii, Vaslui).

1558, aprilie 14: Întărit de Alexandru (Lăpuşneanu) voievod urmaşilor fraţilor Dragomir şi Groza Caşotă, adică Tudora, Neaga şi Ana, fetele lui Ion, nepoţii lor Titiul, Gliga, Palaga, Anuşca, Magda şi Agafia, fiii Mărinei, fata Fedcăi, fiii Mircei, nepoţi lui Dragomir Caşotă, nepoata lor Anuşca, nepoţii de frate Leahul şi Ileana, fiii Şandrei, nepoţii lui Dan şi Gavril, fii ai lui Vasco, fii ai lui Udrea, toţi nepoţi lui Groza Caşotă, care primesc ispisoc pentru moşiile „din ispisoc de întăritură ce-au avut părinţii lor Mircea şi Udrea de la moşul (bunicul) nostru, bătrânul Ştefan voievod, satele anume **Sârbii**, în gura Lohanului, care acum se numesc **Căşoteştii** şi cu mănăstire, **Tecuceştii**, în dreptul Căşoteştilor

[365] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 566

şi în dreptul gurii Lohanului, de ceea parte de Crasna **Faurii** şi pe Horăiata**, unde a fost Vâlce**, şi în matca Chigheciului **unde a fost Silea** şi peste deal, pe Ialpuh, **fântânele Căşoteştilor**”[366].

TECUCI

(„unde a fost Andrei vătăman”, oraşul Tecuci, Galaţi).

1443, august 24: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Moica şi Tadot, care primesc uric pentru „satele, pe Rebricea, anume Pojereşti şi Petrileşti, unde este casa lui Piatră, şi, pe Rebricioara, satul popii Micu, şi, mai jos, unde au fost juzi Stoian şi Giugiu Blidaru, şi, mai jos, unde a fost Stoian Folea, şi, mai jos, seliştea lui Marco şi seliştea lui Nicoară, şi la Tecuci, unde a fost Andrei vătăman, şi, pe Botna, locuri din pustie… Iar hotarul tuturor acestor sate şi selişti să fie după hotarele vechi, pe unde au folosit din veac. Iar hotarul pustiilor să fie cât vor putea să folosească satele îndestul”[367].

1448, iulie 27: Întărit, prin componente**,** de Petru voievod lui Ion Porcu, care primeşte uric pentru „satele anume: unde este curtea lui, pe Pârâul Negru, şi Sârbi, şi Arămeşti, şi Româneşti, şi Ştiubeeşti, şi Corneşti, şi Tuleşti, şi moara din câmp, care a fost a lui Andreicu, şi Cuciulăteşti, şi Bârjoveni, şi seliştea lui Manuil, şi

---

[366] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 35-37

[367] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 239, pp. 340, 341

Săcuiani, şi, pe Tutova, Mihail Croitor, şi la Glog, şi, pe Bâc, la Botne, Voloseni, şi la Creţul, şi la Clim, şi unde este Cruglici, şi prisaca, şi, la Mealure, unde este Oancea, şi la Jac, şi la Dragoman, şi **Grozeştii lui Marco, şi la Golâmboanie, cu vadul, şi Nebureşti, şi, la Tecuci, la Săseni, pe amândouă părţile pârâului,** şi casa lui Frâham din Târgul de Jos”[368]. Hotarele, din veac.

1460, decembrie 5: Întărit de Ştefan voievod, comisului Ivaşco, ginerele vistierului Ion, care se pârâse cu Toma Dimitrescul şi Coste Tulbure, şi primeşte uric pentru satele „Săseşti pe Bârlad (înglobat în Tecuci), şi Româneşti, unde a fost Roman, pe Jeravăţ, amândouă părţile”[369]. Hotarul, din veac.

1488, decembrie 13: Întărit de Ştefan voievod lui Danciul Delea, care cumpărase, cu 170 de zloţi, de la Fete Iacobescu şi cneaghina lui Marina, nepoata lui Ştibor cel bătrân şi a Zoicăi, „un sat pe Bârlad, unde au fost juzi Buda şi Drăgoiu, amândouă judeciile”[370] (Negrileşti, apoi Munteni, intrat în componenţa municipiului Tecuci, Galaţi). Hotarele, din veac.

1497, martie 9: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Ion Papa şi Neaniul şi verilor lor Radul şi Stoica, Ignat şi Măria, care cumpără, cu 53 zloţi tătăreşti, de la fraţii Toader, Dămian şi Stana, fiii lui Iuga, „un sat pe Corod,

---

[368] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 282, pp. 402, 403

[369] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 97, pp. 138, 139

[370] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 43, pp. 81-83

anume Ogrineşti, unde a fost jude Ordzea”[371] (parte din Tecuci). Hotarul, din veac.

1502, martie 14: Întărit de Ştefan voievod lui Crăciun, care cumpără, cu 80 de zloţi tătăreşti, de la fraţii Giurgiu, Crăciun şi Armeanca, fiii lui Danciul Delea, „ocina lor dreaptă, a patra parte din satul pe Bârlad, anume unde au fost juzi Buda şi Drăgoiu, partea de jos, partea de la Murgu”[372] (Negrileşti, iar ca Munteni parte a oraşului Tecuci). Hotarul, din veac.

1507, februarie 22: Întărit de Bogdan (cel Orb) voievod lui Mircea Virtea şi cumnaţilor săi Măsnăi, Jurjea, Dragomir şi Bucur, care cumpără, cu 150 zloţi tătăreşti, de la Isaico, fiul lui Ivanco Tudor, nepot lui Dan, „din uricul bunului său Dan, un sat la **Tecuci**, în Salcea, unde a fost Iliaş, în sus de hotarul târgului, dar numai atâta pământ cât s-a luat din hotarul Tecuciului”[373].

1625, februarie 23: Scrisoarea de mărturie a Singlitichiei, jupâneasa răposatului Bilăi vornicul, fata lui Gavril logofăt, care, fiind îngrijită, la bătrâneţe, de nepotul ei, logofătul cel mare Dumitraşcu, feciorul lui Ştefan logofătul, şi de soţia acestuia Zinica, le dăruieşte „un sat, anume **Roznovul**, ce-i în ţinutul Neamţului… care sat în multe chipuri s-au ispitit călugării de la Bistriţa ca să-l poată lua din mâna noastră”, şi „alt sat, anume **Cămileştii** (înglobat în Tecuci), în ţinutul Tecuciului”[374].

---

[371] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 209, pp. 375-377

[372] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 274, pp. 490-492

[373] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XVIII, Iaşi 1927, pp. 93-96

[374] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 282, p. 353

1627, noiembrie 19: Zapisul „şoltuzului Dumitru şi cu 12 pârgari de târg de **Tecuci**”, prin care mărturisesc cum au venit înaintea lor „Trif, feciorul lui Efrim şi alţi răzeşi ai lui, popa Toader ginerele lui Iosip, Ion Boeban fecior lui Ilie Boeban, Toader feciorul Dimei, Avram feciorul popii Albului, Stan feciorul Calcei… ş-au vândut a lor dreaptă ocină şi moşie din sat din **Ionăşeşti**, pe mal, în ţinutul Tecuciului: Trif – d2 pământuri în frunte, popa Toader – 2 pământuri, Ion Boeban – 2 pământuri, Toader Dima – 2 pământuri, Avram – 2 pământuri, şi Stan Calcea diac – 2 pământuri,, şi cu tot venitul acelor 12 pământuri, din hotarul Dumitreştilor, până în apa Siretului, şi cu părţile lor de pod şi în moară, şi în vatra satului… hatmanului Necoară… / Aşijderea Vărvara, fata lui Ion Şetraca… şi-a vândut moşia din sat din **Fântâneni**, 40 de paşi din hotar în hotar, şi cu partea ei din vatra satului şi din moară şi din tot venitul… hatmanului, drept 15 taleri bătuţi”[375].

1628, septembrie 16: Scrisoarea uricarului Căzacul, în care mărturiseşte cum a ales şi stâlpit „toate părţile de ocină din satul **Tâmpeşti**, ce au fost cumpărat Nicoriţă hatmanul”, în prezenţa martorilor Măcanul, Pătraşco, fostul pârcălab Tiron, Vasile, Murgoci, Ghenadie şi Dumitraşco diac din **Tecuci**, alegând mai întâi „partea mănăstirii Sveti Ioan, din trei bătrâni, ce a fost un bătrân de tot vândut de Cozmiţa şi de frate-său Mihalcea, feciori lui Baci, iar dintr-alt bătrân a treia parte şi cu două vii, ce au fost vândut Pătrăşcan sin Galbăn, şi din **Prăjeşti** iar a treia parte, din ţarină şi din fânaţ şi din moară, şi la Tâmpeşti a treia parte de sat şi dintr-un bătrân iar a treia

[375] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 260, pp. 342, 343

parte din vatra satului şi din moară şi din ţarină şi din fânaţe şi cu două vii”[376].

1629, aprilie 13: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Ivaşco, fiul lui Cârjău stolnic, care cumpărase, cu 30 taleri, conform zapisului de mărturie de la Cozma şoltuz, cu 12 pârgari, Zamfir starostele şi popa Simion cel domnesc din **Tecuci**, Lupul fost spătar din **Nicoreşti**, Isaia Batin din **Batereşti**, de la Ioana, fata lui Bedrea din Slipoteşti, „a sa dreaptă ocină şi vie din **Slipoteşti** (Sclipoteşti pe Siret, în Ionăşeşti[377], Galaţi)”[378].

1632, septembrie 8: Întărit de Alexandru Iliaş voievod uricarului Cârstea, care primeşte urice pentru „un vad de moară în apa Bârladului, ce este în hotarul târgului **Tecuciului**, între Tecuci şi între **Cămileşti**, din jos, de unde a fost moara Lupului Cârnul biv spătar, ce ş-au cumpărat sieşi, drept 70 de taleri, de la Gligorie şi fratesău Văscan, şi de la surorile lor Măria Bunoae, Chirighina Golăniasă şi fata ei Anghiniia Ionăşoae, şi nepoţii lor Toader, fecior Lupului, toţi feciorii şi nepoţii lui Tărâţă din târgul Tecuci”[379].

1633, ianuarie 31: Întărit de Alexandru Iliaş voievod lui Drăguş, în baza unui zapis de mărturie de la voitul Iane Ţâgănaş şi cei 12 pârgari din târgul **Tecuci**, precum şi al unor „săteni din **Mărceşti** (Mirceşti, numit înainte Grozeşti, Galaţi), anume Nicoară vătaf, Toader ban şi

---

[376] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 404, p. 552

[377] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, pp. 234, 226

[378] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. II, Iaşi 1907, pp. 256-258

[379] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 203, pp. 259, 260

Fantu Trifan”, care mărturisesc „precum au venit înaintea lor Lupul al Nastei din **Mărişeşti** (viitorul oraş Mărăşeşti, Vrancea), ce de a lui bunăvoie a dat partea lui de moşie din Mărişeşti… slugii noastre Drăguş, că i-a plătit capul dintr-o vinovăţie”[380].

1633, martie 30: Zapisul fostului stolnic Cârjeu, al fostului pârcălab Zamfir, al izbaşei Iosif, al diecilor Sava şi Petre şi al şoltuzului Maftei din târgul **Tecuci**, în care mărturisesc cum a venit înaintea lor Mareş din **Năneşti** (comuna Năneşti, Vrancea) şi a vândut „dreaptă ocină şi moşie din sat din **Tomceşti** (lângă Vameş, comuna Piscul, Galaţi), din bătrânul popii lui Vasile, jumătate de bătrân… lui Costin postelnicul, drept 10 galbeni buni”[381].

1636, octombrie 12: Zapisul lui Ionaşco Huşan din satul Ciuceşti, prin care mărturiseşte că şi vândut partea „din sat din **Ciuceşti** (lângă Negrileşti, comuna suburbană Munteni, înglobată în Tecuci, Galaţi), din partea de sus, unde cade Berheciul în apa Bârladului, ce este în ţinutul Tecuciului, ce se va alege dintr-un bătrân, a treia parte… unchiului meu Simion Barhon vătavul, drept 10 lei bătuţi, pentru nişte bani ce i-am fost dator… dinaintea uncheşului Bălan Bârdea şi Pavăl, fratele lui Buhuş de **Bosinceşti** (lângă Slobozia Blăneasa, comuna suburbană Munteni, înglobată în Tecuci, Galaţi), Ionaşco vizitiu, Goian stegar şi Ion Chilineş din **Iaşi**”[382].

---

[380] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 282, p. 362

[381] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 323, p. 416

[382] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 535, p. 585

1637, iulie 11: Stolnicul Dumitraşcu face hotarnica satului **Mărceşti** al marelui cămăraş Iorga, din porunca lui Vasile Lupu voievod, „din apa Siretului, până în hotarul târgului Tecuciului, spre răsărit, şi în sus, până la hotarul **Oncenilor**. Prin câmp şi prin ţarine s-a tras cu funia: aflatu-s-au 14 funii şi jumătate, funie măsurată cu stânjenul de 30 de stânjeni şi stânjenul de om mijloc. Iar de lângă biserică se mai strâmtează locul, s-au aflat 13 funii şi a patra parte de funie, şi iarăşi funie de 30 de stânjeni. Iar prin selişte satului s-a aflat parte dumisale Iorgăi cămăraşului 7 funii şi jumătate. Până în marginea luncii s-au socotit vatră de sat, iar în sus, lunca a rămas neîmpărţită; când se va împărţi, să fie pădurea jumătate a cămăraşului, iar jumătate a satului Mărceşti, de prin seliştea satului, prin sat, pe unde locuiesc Mărceşti. Satul s-a venit cămăraşului celui mare, Iorgăi, 7 funii şi jumătate, cu vii, cu pomăt, cu tot venitul. Şi s-a stâlpit şi s-au pus pietre din hotar în hotar. Şi când s-a hotărât au fost de faţă hânsarii şi pârcălabii de **Tecuci**, anume Ghine pârcălabul, Radul pârcălabul, Andrei Hudumance zis Costis, Neagoe izbaşa de **Pârliţi** (lângă Mărceşti şi Tecuci, Galaţi), Ionaşco Buz, Dima şi Avram din **Ionăşeşti** (comuna Nicoreşti, Galaţi), Lazer, Isac ginerele Goei, Puia, Zahanu şi Constandin din **Furceni** (comuna Cosmeşti, Galaţi), Vâlcu, Ionaşcu Robul, Găiceanu, Ţugurlan, Pădure, Lupul, Vâlcul Oprei, Pătraşcu, Duluman, Zboghez şi Damaschin din **Mărceşti** (comuna Cozmeşti, Galaţi), Irimie şi Gligorce din **Onceni** (comuna Cozmeşti, Galaţi), Nicoară din **Tălăbeşti** (comuna Fundeni, Galaţi)”[383].

---

[383] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 148, p. 139

1639, august 4: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Macovei din **Durăşti** (înglobat în Barcea, comuna Barcea, Galaţi), care „a adus un zapis de cumpărătură de la şoltuzul Petrii din **Tecuci**, cu cei 12 pârgari de acolo, scriind în acel zapis că Briia, fata Mişei şi a lui Muşatu au vândut dreaptă ocină din satul Durăşti Rocei, moşul lui Macovei, drept 150 de taleri tătăreşti, ce a fost partea Briei, cumpărată de Rocea, moşul lui Macovei, fără de ai săi fraţi şi surori, fără Horineasă şi fără ai ei fraţi… / Aşijderi, au venit Ignat şi Toader din Durăşti şi au zis cum au şi ei treabă într-acea parte de ocină; iar Macovei a zis că n-au ei nici o treabă, căci ei nu-s din Rocea, ci-s din Hotineasă. Şi a arătat un zapis de la oameni buni, scriind cum a cumpărat acea ocină Rocea, fără ai săi fraţi şi fără Hotineasă”[384].

1640, august 10: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „s-au pârât Togan diacul şi Călmăţui din **Puţăni** (înglobat în Jorăşti, comuna Jorăşti, Galaţi) cu Mirăuţă şi Apostol şoltuzi de **Tecuci** şi cu toţi bătrânii târgului pentru locul ce se cheamă, din locul Plopului, în dreptul locului spre amiazăzi, unde se întâmpină hotarul Gerului cu al **Cămileştilor** (comuna Drăgăneşti, Galaţi), pe unde a mers Neaniul vornic de gloată de a stâlpit locul târgului şi al Cămileştilor, către hotarul Păţănilor, dinspre Covurlui. / Întâiul semn este un măceş, lângă drum, de acolo merge semnul înainte, o groapă pe care a săpat-o Ghidion din Cămileşti, semn de hotar, iar de acolo, spre amiazăzi, în pustie, cum dă pe hotarul Puţănilor, din apa Gerului spre apus, alături cu al **Drăgăneştilor** (comuna Drăgăneşti, Galaţi), în dreptul

---

[384] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 196, pp. 202, 203

locului, cum vine groapa lui Ghidion. / Pentru aceea, domnia mea am socotit pe unde le spun lor uricele şi dresele, pe hotarul din bătrâni, ca să-şi ţină ei ocina. Şi au rămas Toader diac şi Călmăţui pe târgoveţi şi pe Cămileşti din toată legea ţării”[385].

1643, aprilie 2: Fraţii Iftimie, Hilohie, Sava şi Todosiia, feciorii lui Ion Bueban şi ai Dochiei, nepoţi Savei cel bătrân, vând sulgerului Dumitraşco, drept 7 galbeni, „16 paşi în frunte în hotarul **Dinganilor** (comuna Nicoreşti, Galaţi), până în apa Siretului, cu ţarină, selişte de sat, pădure, cu tot venitul… / Şi în tocmeala noastră au fost Sava cămăraş, popa Toader şi Balica din **Nicoreşti** (comuna Nicoreşti, Galaţi), Ionaşco, Foca, Blojul, Dumitru, Vasile, Arimiia, Solac şi Nohit din **Ionăşeşti** (comuna Nicoreşti, Galaţi), Ionaşco, Lazor, Meleşean, Mihăilă, Serghie din **Buciumi** (Buciumeni, comuna Buciumeni, Galaţi), Târdziul de **Săseşti** (fostul Satul Nou, înglobat în Tecuci, Galaţi) şi alţi mulţi oameni buni”[386].

1643, august 2: Zapisul lui Macovei voiutul şi al celor 12 pârgari de **Tecuci**, în care mărturisesc cum au venit fraţii Zlata, Gheorghe şi sora lor Bigorcă, feciorii Petrii, nepoţii Nastei, strănepoţii Nastei, jupâneasa lui Ifrim Huru vornic, şi au vândut lui Neculai Gorma, drept 25 taleri gata, „partea lor din satul **Bănileşti** (comuna Iveşti, Vaslui), ce este pe pârâul Bârladului, ot ţinutul Bârladului, şi cu moară, din jumătate de sat a patra parte”, martori fiind „popa Simion, Dumitru Corcodel, Luca,

---

[385] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 417, p. 424

[386] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 66, p. 77

Vasile, Andonie, popa Dure şi Strata cupeţ din **Tecuci**, ca să se ştie"[387].

1644, ianuarie 25: Întărit de Vasile Lupu voievod armaşului Zamfir, „ce şi-a cumpărat pe banii săi drepţi moşia din satul **Gereni** (comuna Piscu, Galaţi), care este la ţinutul Tecuci, şi a avut pâră cu alţi răzeşi ai săi de acolo. / Apoi i-am făcut carte lui Dumitraşco fost sulger, pârcălab de **Tecuci**, şi a adunat mulţi oameni buni, anume Badea din **Brăila** (Brăileanca, lângă satul Holmul, comuna Podu Iloaei, Iaşi), Ghinea pârcălab, Ştefan căpitan, Sălevăstru iuzbaşă, Ştefan iuzbaşă, Bogdan vătav de hânsari, Platon, Bojilă răzeşul lui, Ionaşco Căpăţână, Vasile, Onaca, Carpu, Vasile Cinciul, Simion din **Plopi** (comuna Piscu, Galaţi), Ionaşco Ciolan, Ionaşco şoltuz, Neagul negustor şi Enachi din târgul **Tecuci**, şi au jurat cu sufletele că a cumpărat Zamfir armaş în acet sat **Gereni**, din partea lui Bogdan Agiud, jumătate, pe care el a cumpărat-o de la Maria şi Andonie, nepoţii Mariei, şi i-au ales partea lui şi au pus stâlpi, şi au aflat la loc de frunte 170 de stânjeni"[388].

1645, iulie 22: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod egumenului de la mănăstirea Sfântul Ioan, Nicoriţă, „ca să fie tare şi puternic a ţine şi a opri o casă şi o vie în târg în **Tecuci**, care casă şi vie le-a cumpărat Nicoriţă hatmanul de la Vasile de acolo, cum ne-au arătat zapisele"[389].

---

[387] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 141, p. 135

[388] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 239, pp. 219, 220

[389] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 141, pp. 119, 120

1646: Corcodel şi femeia lui Măria, fata lui Gligorie, vând lui Gavril, drept 50 potronici, „o ocină din Putna, la sat la **Pogăneşti**, un bătrân din Valea Morilor, partea lui Gligorie, dinaintea Andreicăi şoltuzului cu 12 pârgari, Ionaşco Ciolan, Constantin sin (fiu) Creciului pârcălab şi Anton diac, toţi din **Tecuci**"[390].

1688, iunie 25: Întărit de Constantin Cantemir voievod Anei, fata lui Constantin Coşescul, „ce a fost femeia lui Dumitraşco, pârcălabul de **Tecuci**, şi ne-a arătat un ispisoc de întăritură de la răposatul Gheorghe Ştefan vodă, din leat 7164 (1656), scriind cum Ursul Vartic vornic şi jupâneasa Aniţa, fata Coşescului, au dat danie satul **Iuganii**, ce sunt la ţinutul Tutoveni, în gura Pereschivului, cu casă gata, cu vie, cu pomăt, cu 10 sălaşe de ţigani şi cu viile de la **Nicoreşti** fetei sale Ana şi ginerelui său Dumitraşcu; aşijderi, ne-a arătat şi alt ispisoc, de la răposatul Ştefan voievod din leat 7168 (1660), scriind cum au avut pâră de faţă Dumitraşcu pârcălabul, bărbatul anei, ginerele lui Ursul Vartic, cu răposatul Dabija vodă, când a fost vornic mare, pentru satul Iugani, de a fost zicând Dabija vodă că acel sat Iugani l-a cumpărat de la Ursul Vartic. / Deci atunci, la pâră, socrul lui Dumitraşcu, Ursul Vartic, a mărturisit cum a dat şi a dăruit satul Iuganii dinerelui său şi jupânesei Ana, căci i-au fost feciori de suflet şi le-a dat lor tot ce-a avut. Şi a rămas Dumitraşcu pârcplabul pe Dabija vornicul"[391].

---

390 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 269, p. 213

391 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 203, 204

1715, septembrie 10: Vasile şi Alexandru, feciorii lui Ştefan Sâtariul, nepoţii lui Constantin Sâtariul din satul **Vişteleşti**, din Bogdana, vând marelui spătar Ion Pălade ocina lor „din satul **Şărbăneşti**, ce se va alege partea tătâne-nostru Ştefan Sâtariul… / Aşijderi i-am vândut părţile noastre ce se vor alege dinte fraţii noştri din **Băloşăşti**, din bătrânul nostru, iar pe apa Bogdănii… / Aşjderi, ce se va alege parte din satul **Tomceşti** şi **Tunsăşti**, ce avem de pe moşul nostru Constantin Sâtariul din bătrânul Coţman Petre, iar pe apa Bogdănii… Aşijderi, i-am vândut, cu toţi fraţii împreună, anume Ştefăniţă Sâtariu, Vasile Sâtariu, Alexandru Sâtariu, Sâmeon Cârlan, Anghelina fata lui Constantin şi Stratina, jumătate de bătrân din satul Şărbăneşti, jumătate de bătrân din Băloşeşti şi jumătate de bătrân din **Brăneşti**, în ţinutul Putnei, pe gârla Putnei, dincoace, ce este cumpărătura moşului (bunicului) nostru Constantin Sâtariul de la Sâmion Dumnezău… Acestea le-am vândut spătarului drept 16 lei bani gata”[392].

1719, mai 21: Carte de judecată de la Mihail Racoviţă voievod, după ce marele vistiernic Constantin Costache şi marele sulger Ada, Luca „şi-au făcut mare jalobă asupra lui Antiohie Căpitanul, feciorul lui Neculai fost clucer, zicând dumnealor cum, într-a doua domnie a domniei mele, cumpărând deseatina la **Tecuci** de la Cochi, Antohie Căpitanul a cumpărat-o de la ei, împreună cu Sârbul şi Gavrilaş, precum mi-au arătat zapis, însă trebuind bani în grabă pentru slujbă, aşa le-a fost tocmeala, dumnealor să afle bani de la turci, cu dobândă, să-i dea pentru slujbă, cu dobânda ce-ar fi fiind, şi au luat

---

[392] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 185, pp. 164, 165

dumnealor două pungi de bani de la Mehmet Iazagi de **Focşani** şi de la Calafat, de-au dat la cămară, şi pe urmă Antohie Căpitan a dat o seamă de bani la turci, iar cu 386 ughi (ducaţi ungureşti) 12 potronici, au rămas nedaţi la turci, mâncând Antohie acei bani, precum şi soţii lui au arătat aceşti bani asupra lui, cu 70 ughi ce-a făcut deseatina stupilor lui şi ai mâne-sa, şi nestând la cocoteală Antohie Căpitanul, au apucat turcii pe dumnealor, fiind zapisul dumnealor la turci, şi-au plătit toţi banii cu dobândă, cu tot, şi apucând pe Antohie Căpitanul, l-au pus şi la opreală, cu poruncă domnească, pentru istovul slujbei; ci venind maica dumisale, Sandală cluceroaia, a făcut zapis, cu să istovească Antohie toţi banii slujbei, precum scrie zapisul de cumpărare a slujbwi, împreună cu ginerele său Neculai clucer; deci Antohie n-a mai dat acei bani, nici la socoteală n-a vrut să ştie, câtăva vreme îmblând cu felurite meşteşuguri, fiind vremile tulburate din zi în zi, până a stătut la judecată acum, la a treia domnie a domniei mele, deci i-am orânduit lui Dumitru Macri mare ban ca să le ia seama cum va fi mai drept, şi aşa a aflat pe Antohie cu acei bani rămăşiţă, iar Antohie n-a stat să plătească, ci a fugit în ţara muntenească. / Deci domnia mea, împreună cu tot sfatul nostru, aşa am judecat şi le-am dat moşia lui Antohie Căpitanul pentru acei bani, anume satul **Drăguşianii**, ce-i la ţinutul Vasluiului, şi satul **Şendreştii**, tij (la fel) la Vaslui, ce-i este cumpărătură de la frate-său Gavriliţă, drept 90 lei, şi satul **Dănceni** pe Zeletin, la ţinutul Tecuciului, ce-i este cumpărătură lui Antohie de la frate-său Gheorghe, drept 80 lei, 2 boi, 2 vaci şi un cal, să fie volnici dumnealor a le ţine şi a le stăpâni… iar cine din fraţii lui Antohie ar vrea să le cumpere, să dea banii… căci aşa scrie zapisul clu-

ceroaei, de-a fugi Antohie, să plătească ea, şi n-a mai plătit, ci a murit”[393].

1774, iunie 26: Străinii de la Târgul **Tecuciului**, ţinutul Tecuciului, ocolul Târgului, după recensământul lui Rumeanţev[394], avea **toată suma caselor 223**. Scădere rufeturi 52: 14 armeni cu darea lor la Ocnă, 1 călăraş, 12 nevolnici, 5 popi, diaconi, 9 ţigani, 5 văduve, 3 lumânărari, 3 slugi. Rămân birnici 171. / **Birnicii**: Ion, crâşmar / Costandin, tăbăcar, gălăţean / Gheorghie, rachier (fabricant de rachiu), grec / Cozma, rachier, grec / Stănilă, ciubotar / Anton, blănar, muntean / Gheorghi Hope, blănar / Costandin a Păunii, văduvoi / Costantin, craiovean, neguţător / Sava, blănar / Dobre, braşovean / Ion, crâşmar al dumisale stolnicului Negre / Neculai, croitor ce s-a răspuns de la Puţeni / Lupul, crâşmar la Crivăţ / Stoian, crâşmar la dumisale paharnicul Costandache / Stanciul, brăgariul / Grigori, crâşmar la căpitanul Ion Stenghe / Ianoli, grec / Radu, ciubotar / Manoli, grec / Niagu, cârciumar dumisale banului Bogdan / Vasile, ce a fost lumânărar isprăvnicesc / Ion, cârciumar lui Cărăşăl / Toderaşcu, gălăţean / Panaiti, blănar / Stan, văcar, holtei cu mamă / Mihai Ştirbul, croitor / Grigoraş, ce s-a răspuns dumisale spătarului Conachi / Toader, brat ego (fratele lui), tij (la fel) / Frangule, blănar, gălăţean / Ion, marchitan / Gheorghi, sârbul, socrul lui Ivan / Ichim, cârciumar la Sâmion, arman / Neculai, ciubotar / Gheorghi, gălăţean, cârciumar / Lupul Crucian / Ion, casapu / Ion, cârciumar lui Ştefan

---

393 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. X, Iaşi 1915, pp. 47-49

394 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 557-560

Ghilţu / Stavărache, grec, cârciumar / Costantin, grec, vutcar / Manoli, grec, nepot lui / Niţă, crâşmar la Hope / Radu, blănar / Dumitraşcu, croitor / Mesailă, blănar / Dumitru, croitor din Focşani / Constantin, cojocar din Lozova / Gheorghi, giurgiu, bărbier / Gheorghi, braşovean / Alecsandru, holtei, calfă la Dumitru din Movilău / Costantin, calfă lui Gheorghi, blănar / Zanfir, blănar / Iordache, abager / Gheorghiţă, calfă Badiului / Ifteni zet (ginere) Savii / Ioniţă, blănar, holtei / Ioniţă, calfă lui Alecsandru / Costantin Corpan, blănar / Costantin, blănar / Gavril Guzlă, holtei / Ion Caracudă, crâşmar vătafului Costandin / Dumitru, şerbegiu / Manoli, conduragiu / Vasili, sărgăgiu / Ioniţă, bărbier de la Bucureşti / Petre sin Mitrii / Andreiu, bărbier / Ivan Prostu / Ivan din Focşani / Sava, plăcintariu / Costia, holtei / Neculaiu, brăilean / Neculaiu, gălăţean / Toader Liciu, crâşmar la Tănasă arnăut / Costandin, mătăsar din Bucureşti / Grigori, holtei cu mamă / Stan, cârciumar lui Ghelţu / Ursul, holtei, furmagiu / Grigori, holtei din Prival / Ion sin Mogoş, cârciumar dumisale stolnicului Negre / Mareş, cârciumar / Andonii, cizmar / Necula, grec / Hâncul, dulgher / Vasili din Fundeni / Costia / Radu, cârciumar al vătafului Grigoraş / Tănasă, arnăut / Dan, cârciumar al vătafului Costandin / Drăghici, cârciumar / Barbul, sârbul / Mateiu sin Belegoiu / Negoiţă Scoarţă, cârciumar / Ştefan, croitor, holtei / Apostol sin Ion, holtei, cârciumar / Radu, gălăţean / Dănilă Druţă / Toader, grec / Toma Micul / Cozma Liţă / Ioniţă, cârciumar Movilii / Neculai / Vasile, ciobotar / Lupul, focşănean / Ioniţă, conduragiu / Năstasii, sârbul / Toader, cârciumar / Gheorghi sin Nedelcu / Necula, gălăţean / Hristia, dulgher / Vasili Radul / Niacşu /

Dumitraşcu / Niagul, holtei / Stan Trifănoaei / Sava, dulgher / Eni, ciubotar / Dima, curărar / Dumitraşcu, cârciumar al dumisale banului Bogdan / Ion, blănar / Vlad, casapu / Ion Făinără / Costandin, văduvoi / Irimia, bejenar / Toader, holtei / Mitria, gălăţean / Stancul, om străin / Petrea, pitariu / Dumitraşcu Goroveiu / Ioniţă Vraghii / Măteiu Caoa / Manoli, grec, cumnat lui Măteiu / Hristia, plăcintar / Ioniţă Gâtlan / Anghel, mătăsar / Ion, bejenar / Opria / Petcu, ciubotar / Costandin, cârciumar / Ştefan / Mihăilă, holtei cu mamă / Manta, dulgher / Vasile Răzacu / Dragomir, holtei cu mamă / Niţă / Radu, bejenar / Mihălachi, croitor / Anghel, grecu / Toma, ciubotar / Uncheş Ionaşcu, ce a fost călăraş căpitănesc / Necula, sămilian / Toma / Stan Meşină / Sava / Ion a lui Dumitraşcu Goroveiu / Stan, nepot vornicului Mihalcii / Postolache brat (frate) Postolache / Ioniţă Mitrioae / Ioniţă, corăbier / Toma nepot Sandului / Stanu / Ştefan / Gheorghiţă / Isacu, jidov / Lupul, jidov / Avram Leibu, jidov / Iancul sin Isac, jidov / Drăghici / Lazur / Ion, cârciumar lui Costandin stegar / Ştefan, hârtier. // **Rufeturi**: Ivan, arman / Vârtan, arman / Hagi Agop, arman / Grigoraş Vârtan, arman / Ştefan Vârtan, arman / Neculai Budan, arman / Simion Grigorii, arman / Simion Lazor, arman / Gheorghii sin Ivan, arman / Bogdisar, arman cu şederea la Iaşi / Hagi Iliaş, arman / Petria, holtei, arman / Bogdan Zaharia, arman / Gheorghi, arman / Ilii Buzdugan, călăraş căpitănesc / Gheorghi Buzdugan, nevolnic / Popa Apostol / Popa Radul / Popa Neculaiu / Diaconul Grigorii / Popa Grigorii / Tudor, ţiganul / Maria Pazargediniţa, văduvă / Dumitra, văduvă / Gheorghi, ţigan, spoitor / Stancul, ţigan, herar / Necula Ciolac, nevolnic / Costantin, ţigan, herar / Costantin, lumânărar

isprăvnicesc / Stan, cârciumar, lumânărar isprăvnicesc / Toader, ţigan / Lupa, văduvă / Gafiţa, femeia lui Costantin volintiriu, văduvă / Vasile, lumânărar isprăvnicesc / Gheorghi, mătăsar, nevolnic / Stanciul, ţigan, herar / Ioniţă, ţigan / Vişan, cobzar, ţigan / Gheorghi Ţârul, ţigan / Gheorghi Pleşcan, sluga dumisale postelnicului Dia / Ion, vizitiu a dumisale ceauşului Costache / Toader, bărbieriul, sluga spătarului Gheorghi Costandache / Iftimii, nevolnic / Vasili, podar, nevolnic / Stănislav, nevolnic / Baba Nastasia, văduvă / Andrii, nevolnic / Nedelcu, văcar, nevolnic / Manole Prutian, nevolnic / Andrei, harabagiu, nevolnic / Manole Prutian, nevolnic.

1774, iunie 26: Târgul **Tecucii Vechi**, ţinutul Tecuciului, ocolul Târgului, după recensământul lui Rumeanţev[395], avea **toată suma caselor 42**. Scădere rufeturi 10: 1 vornic, 3 vădane, 2 posluşnici, 3 nevolnici, 1 popă. Rămân birnici 32. / **Birnici**: Toader Chirvasii / Sandul Soltuz / Ion sin (fiu) Sandul / Toader Roşiorul / Vasile Meşcă / Vasile Tărâţă / Neculai Tanu / Costadin Begherău / Ştefan Malahii / Alecsandru Malahii / Bogdan Dorusan / Gheorghi Cojocia / Tănasă Avrămoae / Mihăilă Meleuţă / Lupul Irimeoai / Ioniţă Alecsandru, holtei cu mamă / Ion, ciubotar / Ioniţă Arhipu / Grigoraş Avrămoae / Panhilii Voinia / Andrei Başote / Ion Mereuţi / Ioniţă Malahii / Andrei, focşănean / Ioniţă Băţârcă / Manolachi Uncheş / Donoşei Başotă / Ştefan Durbaca, văduvoi / Negoiţă Gârlia / Ion Dârman / Ioniţă Dârman / Vasilachi, ciubotar. // **Rufeturi**: Vornicul Toader Cojocia / Nastasia, vădană / Baba Catrina / Ilinca, vădană / Apostol Mutul,

[395] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 563

posluşnic al Episcopiei de Roman / Gherman tij (la fel) / Ion Dorosan, nevolnic / Socrul lui Apostol, nevolnic / Popa Neculai, arman / Barbul, nevolnic.

1774, iunie 26: Satul **Odaia de Beilic** (han între Matca şi Tecuci), ţinutul Tecuciului, ocolul Târgului, după recensământul lui Rumeanţev[396], avea **toată suma caselor 51**. Scădere rufeturi 12: 2 văduve, 6 nevolnici, 3 păscari (pescari – n. n.), lumânărari isprăvniceşti, 1 văcar. Rămân birnici 39 călăraşi. / **Călăraşi**: Neculaiu, chihaia / Dinul / Stanciul, muntean / Vasili Dicusară / Ştefan Ghidul / Şerban / Ion, chelar / Ionaşcu / Vasili zet (ginere) lui Ghidul / Constandin Nechita / Alecsandrachi / Costandin, cojocar / Lupul Pazarghidian / Dobria Blaga / Ion Dorosan / Sandul, puşcaş / Ilii, cioban / Costantin, cioban / Ion Macoveiu / Ilii Mihălaşcu / Ioniţă Blaga / Gheorghi Popa / Grigorii Popa / Ion Dicusară / Apostol Veveriţă / Ion Dobria ot (din) Hânţăşti / Stanciul Gheoca / Ion Blăguţă / Mihaiu, rachier / Ştefăniţă zet (ginere) Blagăi / Marin Ciomar / Radu Patrichi / Ion, cărăuş / Costandin Ghidul / Petria, spoitor ot Sârbi / Dănăilă / Zanfir. // **Rufeturi**: Slatina, văduvă / Cozmina, văduvă / Postolachi, nevolnic / Sârghii, lumânărar isprăvnicesc / Iftemii, lumânărar isprăvnicesc / Ion, văcar / Neculai, vătăman, nevolnic la Buciumeni / Dumitru, nevolnic / Mihaiu sin Stanciul, nevolnic / Ursul Dorosan, nevolnic / Andreiu Bâha, nevolnic / Nedelcu, lumânărar isprăvnicesc.

1877-1878, districtul **Tecuci**: Tabloul ostaşilor din al IV-lea Corp de Armată, Divizia a VII-a de Linie, căzuţi în Războiul de Independenţă: **Telian Dimitrie**, soldat, din

[396] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 564, 565

comuna **Corbeasca**, plasa Berheci, de 23 ani; / **Teacă Matei**, soldat, din comuna **Beneşti**, plasa Zeletin, de 24 ani; / **Cristian Alecu**, soldat, din comuna **Grădeşti**, plasa Berheci, de 23 ani; / **Marin Gheorghe**, soldat, din comuna **Grădeşti**, plasa Berheci, 24 ani; / **Ionescu Gheorghe**, soldat, din comuna **Onceşti**, plasa Berheci, de 25 ani; / **Sargu Dimitrie**, soldat, din comuna **Grădeşti**, plasa Berheci, de 23 ani; / **Anghel Ioan**, sergent, din comuna **Ţigăneşti**, plasa Bârlad, de 24 ani; / **Ignătescu Vasile**, soldat, din comuna **Filipeni**, plasa Berheci, de 24 ani; / **Cristea Ioan**, soldat, din comuna **Beneşti**, plasa Zeletin de 24 ani; / **Pamfiliu Ioan**, soldat, din comuna **Beneşti**, plasa Zeletin, de 24 ani; / **Purice Manolache**, soldat, din comuna **Răchitoasa**, plasa Zeletin, de 23 ani; / **Pintilescu Teodor**, soldat, din comuna **Gohor**, plasa Berheci, de 23 ani; / **Amorţitu Gheorghe**, soldat, din comuna **Lunca**, plasa Berheci, de 23 ani; / **Gheorghe Gheorghe**, soldat, din comuna **Vindirei**, plasa Corod, de 23 ani; / **Bobocea Gheorghe**, soldat, din comuna **Perceşti**, plasa Bârlad, de 24 ani; / **Ojaru Andrei**, soldat, din comuna **Oţeleni**, plasa Berheci, de 24 ani; / **Munteanu Dimitru**, soldat, din comuna **Gahor**, plasa Zeletin, de 23 ani; / **Tătărăşanu Dimitrache**, soldat, din comuna **Lozinca**, plasa Berheci, de 23 ani; / **Veti Toder**, soldat, din comuna **Nerţeşti**, plasa Zeletin, de 24 ani; / **Faniberg Iancu**, sergent, din comuna **Tecuci**, plasa Oraşul, de 23 ani; / **Stratulat Gheorghe**, soldat, din comuna **Corbeşti**, plasa Berheci, de 24 ani; / **Pohribeu Niţă**, soldat, din comuna **Gahor**, plasa Zeletin, de 23 ani; / **Neagu Iordache**, soldat, din comuna **Lunca**, plasa Berheci, de 23 ani; / **Bolocan Ioan**, sergent muzică, din

comuna **Tecuci**, plasa Nicoreşti, de 28 ani”[397].

1877-1878, districtul **Tecuci**: Tabloul ostaşilor din al VIII-lea de Linie, căzuţi pentru apărarea Patriei pe câmpul de onoare în Războiul de Independenţă: **Dinu Teodorie**, caporal, din comuna **Tecuci**, Tecuci; / **Dinu Stan**, caporal, din comuna **Giurgiuoeni**, Tecuci; / **Marin Vasile**, soldat, din comuna **Ioneşti**, Tecuci; / **Lungu Ioan**, soldat, din comuna **Rechitusa**, Tecuci; / **Munteanu Alexandru**, soldat, din comuna **Onceşti**, Tecuci; / **Zaharia Gheorghe**, soldat, din comuna **Rechiţa**, Tecuci; / **Gheorghiţă Ioan**, soldat, din comuna **Răchitoasa**, Tecuci; / **Băluţă Mihai**, soldat, din comuna **Corcioveni**, Tecuci; / **Cojoc Vasile**, soldat, din comuna **Sprea**, Tecuci; / **Fanariu Tudosie**, soldat, din comuna **Corod**, Tecuci; / **Neagu Andrei**, soldat, din comuna **Gaisanca**, Tecuci; / **Sbârnea Vasile**, soldat, din comuna **Bârlad**, Tecuci; / **Iorgu Teodor**, soldat, din comuna **Nicoreşti**, Tecuci; / **Antohi Pocană**, soldat, din comuna **Gohor**, Tecuci; / **Radu Chironcea**, soldat, din comuna **Giurginoeni**, Tecuci; / **Alecu Paraschiv**, soldat, din comuna **Brohoşeşti**, Tecuci; / **Nestor George**, soldat, din comuna **Niculeşti**, Tecuci; / **Filip George**, soldat, din comuna **Onceşti**, Tecuci; / **Ştefan Ciubuc**, soldat, din comuna **Gonciona**, Tecuci; / **Paraschiv Ioan**, soldat, din comuna **Bădeşti**, Tecuci; / **Grindei Alecu**, soldat, din comuna **Corn**, Tecuci; / **Panait Alexandru**, soldat, din comuna **Goriciona**, Tecuci; / **Viper Andronie**, soldat, din comuna **Brehoeşti**, Tecuci; / **Dumitru Ioan**, soldat, din comuna **Fundeni**, Tecuci; / **Chiruţă Tudosie**, soldat, din comuna **Lieşti**, Tecuci; / **Niculai Pricopie**, soldat, din comuna **Giurgiuve**, Tecuci; / **Vasile Marin**, soldat, din

---

[397] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. IX, Iassi 1887, pp. 247-253

comuna **Jumăseşti**, Tecuci; / **Stoian Anghel**, soldat, din comuna **Tecuci**, Tecuci”[398].

1902: „**Tecuciul**, oraș, capitala judeţului Tecuci, plasa Nicoreşti, așezat pe loc șes, în valea Bârladului, pe ambele maluri ale acestui râu și ale pârâului Tecucelul. Bârladul udă partea de est a oraşului, în direcție de la nord, la sud, şi Tecucelul partea de vest şi sud, unde se uneşte cu Bârladul. Teritoriul: oraşului se învecinează: la nord, cu comunele Ţigăneşti şi Nicorești; la est, cu comuna Matca; la sud, cu comuna Barcea, şi la vest, cu comuna Cozmeşti. Oraşul se împarte în 3 culori sau comisii: Albastră, Galbenă şi Roșie. De culoarea roşie ţine şi fosta comună rurală Tecuciul Nou, aşezată la marginea de nord a oraşului, de ambele părţi ale căii naţionale Tecuci-Bârlad, situată între malul drept al Bârladului şi calea ferată Tecuci-Bârlad, comună înființată conform legii de la 1879, pe moşia Spitalului Odaia şi care, la 1881, a fost alipită la orașul Tecuci, sub numele de suburbia Tecuciul Nou. / În oraș sunt două grădini publice: una în centrul orașului, pe strada Carol I, şi cealaltă la marginea de nord, tot pe strada Carol I; la partea de vest a acestei grădini se află cimitirul, cu o capelă frumoasă, care are patronul Sf. Ilie. Două pieţe: una în centrul oraşului, bine pavată, având în mijloc un frumos turn de observaţie; cealaltă, unde se află şi pescăria, este aşezată pe strada Ștefan cel Mare. Cele mai însemnate clădiri publice sunt: Primăria, Teatrul, Tribunalul, Gimnaziul real, Spitalul, întreţinut de judeţ. **Populaţiunea** orașului este de 13.405 suflete (1899). Teritoriul comunei oraşului Tecuci este de 12.600 hectare, din care proprietatea dnei Ecaterina Sturdza (moşia Cernicari),

[398] Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. IX, Iassi 1887, pp. 261-270

5.000 hectare, proprietatea comunei 1.072 hectare, raza oraşului 600 hectare și moşia statului Odaia 1.430 hectare… / **Cultul, Instrucţiunea şi Justiţia**. În oraş sunt 9 biserici, și anume: **Sf. Gheorghe**, catedrală, construită, la 1813, de orășeni. **Sf. Nicolae**, foarte veche și refăcută la 1825. **Sfinţii Voivozi Vechi**, zidită, la 1838, de spătarul Vidra. **Sfinţii Voivozi Noi**, zidită, la 1856, de Grigore Istrate, Dimitrie Vrabie şi cu ajutorul orășenilor. **Maica Precista**, foarte veche, însă refăcută la 1828. **Sf. Ioan**, zidită de Tudoran Cincu, la 1858. **Sf. Dumitru**, construită, în 1855, de Miron şi cu ajutorul poporanilor. **Sfinţii Apostoli**, construită, **la 1866**, de Mihalcea Costea. **Sf. Ilie**, construită, la 1882, de primărie, cu banii lăsaţi de defunctul Teodor Săndulescu. La toate aceste biserici sunt 15 preoţi şi 17 cântăreţi. / În 1891, din iniţiativa şi stăruinţa Protoiereului I. Andreescu, s-a înfiinţat o şcoală de cântăreţi. Are: un gimnaziu, înființat la 1878; 3 şcoli primare de băieţi şi 3 de fete şi o şcoală mixtă rurală, în suburbia Cernicari. Are 1 tribunal şi o judecătorie de ocol. / **Comunicaţiunile**. Tecuciul este pus în legătură cu orașele şi judeţele vecine prin calea ferată Iaşi-Vaslui-Galaţi şi Tecuci-Mărăşeşti și prin şosele. Șosele sunt în număr de 6: Şoseaua naţională Tecuci-Galaţi, spre sud; Tecuci-Bârlad, spre nord-vest, şi Tecuci-Mărăşeşti, spre vest; şi 3 şosele judeţene: Tecuci-Puţeni, spre est, spre judeţul Covurlui; Tecuciii-Furceni, spre vest, peste Siret, la Focșani; Tecuci-Podul Turcului. / **Istoricul**. Dl Papadopol-Calimach, membru al Academiei Române, ne dă o interesantă descriere istorică a judeţului şi oraşului Tecuci. Tecucii, oraş foarte vechi, pomenit în documente vechi de 760 ani. Numele acesta îl poartă şi alte localităţi din Valachia şi Bucovina; aşa, în Bucovina, este satul

Tecuci (Hurmuzachi, documente, tom. VII, p. 498), în Valahia, satul Tecuci şi apa Tecuci, în Teleorman. Acest nume, după toată probabilitatea, pare a se fi dat de la orașul Tecuci, o tradiţie veche, din timpul năvăliri tătarilor, zicând că românii din Moldova și Vrancea s-au adăpostit în Valachia, mai cu seamă peste Olt, și de acolo, în unire cu toţii, au năvălit asupra tătarilor (Aricescu, *Istoria Câmpu-Lungului*, tom. II, p. 85). Acest oraş, în timpurile vechi, se afla tot pe locul unde este aşezat astăzi; cronicarul Grigorie Ureche scrie că, la 1475, când Ştefan cel Mare a alungat pe turci, după bătălia de la Podul Înalt, Tecuciul era așezat spre Ionășeşti, deasupra Siretului. Pentru prima oară se pomeneşte de Tecuci la 1134, mai în 20, într-un hrisov al Domnului Bârladului, de pe acele timpuri, Iancu Rotislavovici, care avea pe atunci dominaţiune asupra Moldovei de Jos, cu orașele: Bârlad, Tecuci și Galaţi, hrisov ce îl dădu negustorilor din Mesemvria, și unde se spune că le acordă să nu plătească vamă, la intrarea mărfurilor lor în oraşul Galaţi, ci numai la Bârlad, Tecuci și celelalte oraşe ale Domniei sale. Acest document, cunoscut sub numele de Diploma Bârlădeană, s-a găsit în Rusia, între cărţile Domnului Moldovei, Dimitrie Cantemir. Așadar, la 1134, Tecuciul exista și avea importanţă de târg cu scaun de vamă… / **Orașul Tecuci**, cu moșia înconjurătoare, a fost în vechime proprietate domnească, ca toate târgurile în vremile vechi, dar mai pe urmă a trecut la mai multe familii de boieri, dăruit fiindu-le pământul de deosebiţi Domni, până la 1839, când s-a răscumpărat și a devenit obștea proprietară. Printr-un hrisov de la Domnul Constantin Mihai Cehan Racoviţă, din 20 mai 7261 (1753), Domnul miluieşte pe Nicolae Crisoverghi, pentru slujbele

cu dreptate şi cu credință făcute Domnului şi Țării, cu 600 stânjeni moşie, din fruntea locului, din teritoriul domnesc al târgului Tecuci, ce a rămas nedat danie la alţi Domni, numind hotarnici pentru alegerea locui pe boierii Tănase Meleghe, vornic de poartă, şi Nicolae, vel căpitan de Tecuci… Aşadar târgul şi moșia înconjurătoare Tecuciului au fost, odinioară, proprietate domnească, apoi a familiei Crisoverghi, a mănăstirii Proorocul Samoil, a familiilor Roset, Costandache, Vasile și Costache Conache. La 1834 şi 1841, orășenii, prin rescumpărări şi schimburi, au rămas stăpâni pe raza orașului și pe moşia înconjurătoare”[399].

TEIOASA

(sat inclus în Darabani, Botoşani).

1774, iunie 22: Satul **Teioasa**, ţinutul Dorohoiului, ocolul Prutului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[400]**, toată suma caselor: 51**. Scădere rufeturi, însă 16: 6 femei sărace, 5 argaţi ai Rucsandei Murguleţoai maziliţă, 2 preoţi şi dascăli, 3 jidovi. Rămân birnici 35. / **Birnici**: Miron Ciolac / Iftimie sin (fiu) lui / Prodan, rus / Dumitraş Dados / Istrati fiul lui Misar / Toader Ciubică / Maftei Stroici / Chiriac fiul lui Hilip / Neculai Ciocănel, rus / Istrati zet (ginere lui) Tomagăi / Toader

[399] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 569-574

[400] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 507

Pohonţul / Hilip, vornic / Vasile, butnar / Ifrimie Zmeură / Toader Misar / Floare Bujăniţă / Neculai Bujăniţă, holtei cu mamă / Alecsa Bujăniţă / Vasile Bujăniţă / Gherasim Bujăniţă / Iacob, morar / Andrei fiul lui Măteiu / Pintelie Zmeură / Vasile Ţigănaş / Ilie al lui Măteiu / Ivan, văcar, rus / Toader Barbălată /Antohii nepot Ţârdii / Iorga, muntean / Ilie Lungul /Vasile cumnat lui Antohi / Ion fiul lui Barbălată /Andronic, văcar / Irimiţă Buliga / Gheorghie, cioban, priş ot Mlenăuţi. // **Femei sărace**, fără de ajutor: Angheluşa, săracă / Haivăzoai, văduvă / Măriuţa, babă / Irina, văduvă / Măriuţa Mustăţoai / Ştefania, săracă. // **Argaţii** Rucsandei Murguleţoai, maziliţă: Andronic Brabăn, argat / Irimie Ţâbârnă, argat / Savin, scripcar, slugă / Vasile, hergelegiu / Ivan Leh. // **Preoţi:** Preotul Anton / Pavăl, dascăl. // **Jidovi:** Isac, jidov / Marco, jidov / Maior, jidov.

1902: „**Teioasa**, sat pe moşia cu acelaşi nume, în judeţul Dorohoi, plasa Prutul de jos, comuna Păltinişul. Are o populaţie de 641 suflete; o biserică de lemn, cu hramul Sf. Mihail şi Gavril, deservită de 1 preot, 1 cântăreţ și 1 pălămar, făcută la 1823. Locuitorii împroprietăriți au 486 hectare 95 ari pământ, iar proprietarul moşiei, 966 hectare 48 ari câmp, 143 hectare 22 ari pădure, un iaz şi 10 pogoane vie. Moșia se hotărăște cu râul Prutul, cu Păltinişul şi Darabani”[401].

[401] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 575, 576

TEIŞORI

(sau Teişoara, contopit cu Roma,
comuna Roma, Botoşani)

1633, septembrie 3: Întărit de Moise Moghila voievod mănăstirii Galata de Sus, care primeşte uric pentru „un sat, anume **Teişorii** (Teişoara, contopit cu Roma, comuna Roma, Botoşani), din ocolul târgului Botăşani, care acel sat a fost drept domnesc, ascultător de ocolul acestui târg”[402].

1635, iulie 3: Ispisocul lui Vasile Lupu voievod după „judecata de a avut Dumitru fost vornic de rârgu **Botoşani** cu călugării de la mănăstirea Galata, pentru nişte heleşteie ce tatăl lui Dumitru vornic le făcuse pe hotarul satului **Teişoara** şi în eleşteu în hotarul târgului Botoşani, pe Teişori. Şi, zicând călugării că este al lor, au vrut să ia toate heleşteiele acelea. Deci, fiindcă s-au dovedit făcute de tatăl acelui Dumitru vornic de Botoşani, apoi s-a hotărât ca unul din acele şase iazuri, care a fost pe hotarul târgului Botoşanii, pe Teişoara, să-l stăpânească el şi urmaşii lui cu bună credinţă”[403].

1902: „**Teişoara**, sat pe valea pârâului Teişoara, în partea de nord-vest a comunei Costeşti, plasa Târgului, judeţul Botoşani, pe moşia statului Teişoara. Are o populaţie de 120 familii sau 540 suflete; o biserică, deservită

---

[402] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 380, p. 479

[403] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 157, p. 193

de 2 cântăreţi; o şcoală. Vite: 770 vite mari cornute, 110 cai, 2.400 oi, 1.4 capre şi 500 porci”[404].

TEIŞORI

(lângă Horgeşti, raionul Leova, Moldova).

1633, octombrie 29: Întărit de Moise Moghila voievod diacului Dumitru Cămârzan şi soţiei lui Solomia, care primesc uric pentru, „din satul **Horgoeşti** (sau Orgoeşti, azi Horgeşti, comuna Minjir, raionul Leova, Moldova), a cincea parte… care le este lor dreaptă cumpărătură de la Varvara, fiica popii Toader din **Teişori** (lângă Horgeşti, raionul Leova, Moldova), din ţinutul Chigeci”[405].

1636, mai 6: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Cămârzan diacul, după pâra fraţilor Isarie şi Cătălina, feciorii Floarei, cu Bălăban, ginerele popii Toader din **Teişori** (raionul Leova, Moldova), de la Chigheci, „pentru o parte de ocină din **Orgoeşti** (Orgoieşti, comuna Bogdăneşti, Vaslui), de la ţinutul Tutovei, zicând Isarie şi Cătălina că şi-a fost pus zălog muma lor acea parte de ocină, din tot satul, a cincea parte, la popa Toader, socrul lui Bălan, drept 11.000 de aspri şi 8 boi de negoţ. Iar Bălăban aşa a zis, că n-a fost pusă zălog, ci a fost vândută, şi a arătat un zapis făcut de muma lor Floarea,

---

[404] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 576

[405] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 407, pp. 511, 512

cum ea şi-a vândut toată partea de sat Orgoeşti popii Toader, încă în zilele lui Petru Vodă. Şi, aşijdere, a arătat şi alt zapis de mărturie, făcut de hotarnici, când au mers de au hotărât acea parte de ocină a Floarei, dinspre alţi răzeşi, şi a fost şi Cătălina de faţă, de a mărturisit înaintea acelor hotarnici cum şi-a vândut muma lor ocina din acel sat, de bunăvoia ei… Deci, de acum, înainte, să aibă a ţine acea ocină Cămârzan diacul, pentru că el o au cumpărat, de lă Bălăban şi de la femeia lui Vărvara, fata popii Toader, drept 40 de galbeni”[406].

TEIUŞ

(comuna Parava, Bacău).

1774, iunie 26: Satul **Parava** şi **Teiuş**, ţinutul Putnii, ocolul Răcăciunului, după recensământul lui Rumeanţev[407], avea **toată suma caselor 37**. Scădere rufeturi 10: 1 scutelnic boieresc, 4 preoţi şi diaconi, 3 nevolnici, 4 mazili de la alt ținut. Rămân birnici 27. / **Birnici**: Toader Zbere / Simion Ciriac / Chiriac Lazor / Procopie Pașco / Ștefan Pașco / Grigori, olar / Ivan, ungurian / Ion Bucă / Andrieș Huriță / Gheorghe fiul lui Orbul /Ion fiul ciobotarului / Ion Rujan / Luca fiul lui Vasile / Ion Blaga / Vasilachi Pișcul / Păladi Rujan / Vasili Rujan / Ursul Zgaroiu / Ursul Nica / Lupul Nica /

---

[406] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 411, p. 473
[407] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 276

Ion Nica / Lupul Nica / Ion Andrii / Vasili Calin / Simion Zgaroiu / Mihai Orban / Pavel Zgaroiu / Ion Nica, vornic / Ion Zbere, vătăman. // **Rufeturi:** Chiriac Andrieș, vier dumnealui spătarului Ioniță Canta / Costantin Bucă, mazil cu dajde la Bacău / Antohie fratele lui, la fel, la Bacău / Iftenie Zbera, nevolnic / Lepădatu, orbul, nevolnic / Ana, săracă / Popa Toader / Diaconul Lupul / Diaconul Grigori Țâgantiș / Diaconul Ion Zbera.

1902: „**Teiuşul**, sat cu 53 locuitori, plasa Bistriţa de jos, judeţul Bacău, comuna Răcăciuni, situat pe dreapta Siretului, mai sus de Răcăciuni, la 2 km de satul Răcăciuni (şcoală)”[408].

TELEJINA

(sat lângă Vădeni, în care a fost înglobat Rugineni, Galaţi).

1459, ianuarie 3: Întărit de Ştefan voievod lui Lână Rugină, care primeşte uric pentru „ocinile şi satele lui, anume: Ruginenii, unde a fost casa lui, şi Tăuţii, şi **jumătate din Telejina**, şi Ştoborenii, şi Botăşenii, şi iezerul Leahului, de la gârla lui Soare, cu vama şi cu moara, şi cu iezerul Leahului, cu grindul de la Bogata, mai jos de Rentea, Bogata până la gura gârlei lui Andrieş,

[408] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 577

şi încă cu şipotele, unde cad în Pruteţ”[409]. Hotarul, din veac.

1753, iunie 2: Întărit de Mihai Cehan Racoviţă voievod „curgătorilor din Drăghici Rugină şi Stanca”, Lupul, Damaschina, Ion Chiriţa, Dumitraşco, Vasile, alexandru Begiul şi fraţilor lor, nepoţi şi strănepoţi lui Drăghici Rugină; şi iarăşi Vasile Vârgolici, Apostol Vârgolici, Manole, Irimia, Vârlan Ciolacu cu fraţii lor, toţi nepoţi şi trănepoţi Stancăi, sora lui Drăghici, fata lui Rugină, care moştenesc, de la strămoşul lor Lână Rugină, „din ispisoc bătrân de la Ştefan vodă cel Bun, din veleat 7006 (1498 – în realitate, 1459, ianuarie 3)… ale lui drepte ocini şi sate, anume **Ruginenii**, unde a fost casa lui Rugină, **Tăuţii** şi jumătate de **Tilejna**, şi **Ştoborănii**, şi **Botoşănii**, şi iezerul Liahului de la gârla Soarelui, cu vama şi moara, şi iezerul Liahului, cu grindul de la Bogatul în jos şi de la prundul Bogatului, la gura gârlii lui Andrieş, şi cu şipotele, unde cad în Pruteţ”[410].

TELEJNA

(prin Dobrieneşti, Băliţeni, azi Telejna,
comuna Zăpodeni, Vaslui).

1489, ianuarie 22: Întărit de Ştefan voievod lui Oanea, care cumpărase, cu 86 de zloţi tătăreşti, de la Magda, fata Marinii, şi rudenia ei Vasilca, fata Cozminii,

---

[409] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 81, pp. 116, 117

[410] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române între 1428-1757*, vol. XXIV, Iaşi 1930, pp. 41-44

nepoatele Baliţii, „a lor dreaptă ocină, două părţi din sat din **Dobrieneşti**, partea lor, unde a fost casa moşului lor Baliţa, pe pârâul Telejnii… Şi iarăşi am întărit slugilor noastre Oanei şi fraţilor lui, Tomii şi popii Lupşe, pe a lor dreaptă ocină, a treia parte din sat de Dobrieneşti pe pârâul Telejna, ca să le fie lor de la noi uric”[411]. Hotarul, din veac.

1598, aprilie 20: Întărit de Eremia Moghilă voievod surorilor Mariica, Rusca şi Zlata, copiii Jurjei, / şi seminţenia lor Ion, fiul Cristei, nepot Jurjei, / şi ruda lor Pavăl, fiul lui Lazor, nepot Jurjei, / ruda lor Mariica, fata lui Dragoş, / Ghenadie, Ion, Todosia şi Măriica, fiii Ilei, nepoţi lui Dragoş, care, pierzând „uricul de cumpărătură, ce l-au avut părinţii lor Dragoş şi Jurj de la Patru (Rareş) voievod, bătrânul, pe a şaptea parte din **Dobrineşti**, care acum se numeşte **Băliţenii** pe Telejna, în ţinutul Vasluiului, care ei singuri au cumpărat de la Toma, fratele Oanei şi al Lupşei, drept 250 zloţi tătăreşti, din uric de întăritură ce ei l-au avut de la bătrânul Ştefan voievod, acel uric l-au pierdut când au fost în pământul nostru, al Moldovei, multă pradă şi multe limbi: unguri şi tătari, şi leşi, atunci când a fost alungat Răzvan vodă din ţară, şi când domnia mea a venit, cu vrerea lui Dumnezeu, în ţara Moldovei. / Drept aceea, le-am dat ca să le fie lor şi de la noi uric şi ocină, cu toate veniturile”[412].

1618, august 12: Radul Mihnea voievod întăreşte vătahului Petre Cehan, în baza unui zapis de mărturie de la Nădăbaico mare vătah de Vaslui, Leahul hânsărel de

---

[411] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 46, pp. 86, 87

[412] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 79-81

Podeni, Costea aprod de **Beliţeni**, Ion Neamişul (Nemeş). Popa Costin din **Soleşti**, popa Toader, Cocială aprod şi Tăbuci din **Ştioborăni**, şi Dodul hânsărel din **Fereşti**, părţile de moşie cumpărate de la Erina, fata Turşei, cu 205 taleri de argint, „din partea tatălui ei Turşea, a treia parte din satul **Fereşti**, cu loc de hreble, de vie, de prisacă, cu livezi unde a fost livada lui Pop”… / În baza unui zapis de la Andrei şi Lazăr din **Tătăreni**, Berheci hânsărel, Toader Ţintă şi Crăciun meşter din **Fereşti**, părţile de moşie cumpărate de la Ionaşco Benea, Hoţul, Gheorghie, Dumitru, Mărica, Tudosia şi Pinţa Hilka, drept 53 taleri de argint, „a lor parte de ocină, ce li se va alege, din satul Fereşti”[413].

1620, august 10: Busca, Loghina şi Vasile, feciorii Bozei logofăt, vând lui Petru Cehan, „drept un cal bun, 2 vaci şi 70 taleri bani gata… a lor dreaptă ocină **Nerăii**, în ţinutul Vasluiului, cu vad de moară în Vaslui… dinaintea popii Vasile ot **Fereşti**, preotul Costin ot **Băliţeni**, preotul Gheorghiţă sin (fiu) Rozojanul, preot Ion Munteanul şi preot Panhilie ot **Grumăzeşti** şi dinaintea a mulţi oameni buni”[414].

1639, aprilie 29: Hanţul, feciorul lui Trufanie, nepotul lui Andronic, strănepotul Ghidului, vinde lui Apostol Cehan, drept 25 lei, „o parte de ocină din sat din **Prigurceani** (Progorceni, lângă Fereşti, comuna Văleni, Vaslui), în ţinutul Vasluiului, în partea dinspre apus, din jumătate de sat, a treia parte… dinaintea lui Vasile de **Băliţeni** (în Telejna, comuna Zăpodeni, Vaslui), Dumitraşcu

---

[413] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, pp. 30, 31

[414] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, pp. 31, 32

de **Buhăieşte** (Buhăeşti, comuna Vultureşti, Vaslui) şi a mulţi oameni buni”[415].

1667: Aniţa, Doroftia şi Frăsina, fetele Dochiei, nepoatele Oanţei, cu feciorii lor Dumitraşco, Ion, Grozava, Nastasia şi Mărica vând paharnicului Ion Racoviţă, drept 9 ughi, „a noastră dreaptă moşie din **Fereşti**, ce s-au ales 19 pământuri… dinaintea Diaconului şi a lui Pandele de Fereşti, Chirilă şi Apostol de **Băliţeni**, Apostol de **Ciofeani** şi a mulţi oameni buni”[416].

1668, octombrie 20: Anna Măldăroae şi fiii ei Marcu, Constantin, Alexandra, Antonia, Maria şi Gahia vând paharnicului Ion Racoviţă, drept 40 taleri, „via lui Mardar, la satul **Fereşti**… dinaintea lui Gheorghe de **Fereşti**, Chirilă de **Băliţeni**, Ostahie de **Tătăreani**, Pătraşco de **Popeşti**, Vasile Cogălniceanu vătav, Constantin vataman ot **Podolean**, şi, pe mai mare credinţă, peceţile ne-am pus”[417].

1902: „**Telejna**, comună rurală în centrul plăşii Mijlocul, judeţul Vaslui, în marginea dinspre vest, la 23 km de oraşul Vaslui şi la 23 km de Codăeşti, reședința plăşii. E formată din satele: Telejna de Jos, Telejna de Sus, Butucăria, Chioaia, Tătărăni şi Ciofeni. Are o suprafață de 2.287 hectare, cu o populaţie de 1.067 locuitori. Are 3 biserici, deservite de 2 preoţi şi 3 cântăreţi; o şcoală; 4 mori de vânt, una de aburi; 4 iazuri şi 5 cârciumi, Comerţul se face de 9 persoane. Locuitorii

---

[415] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 115, p. 128

[416] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 92

[417] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 92

posedă: 81 pluguri şi 131 care cu boi, 4 pluguri şi 7 căruţe cu cai; 732 vite mari cornute, 1.010 oi, 21 capre, 80 cai şi 170 râmători; 360 de stupi. / **Telejna de Jos**, sat şi reşedinţa comunei Telejua, situat pe un podiș mare, între două dealuri cu loc deschis, având puţine livezi și vii. Are o suprafață de 572 hectare, cu o populaţie de 30 familii sau 130 suflete; o şcoală, înfiinţată la 1879; 2 iazuri şi o cârciumă. Satul acesta mai de mult a fost alipit pe lingă Telejna de Sus, formând un singur sat, sub numele de Telejna; însă, la 1856, proprietarul moșiei a strămutat pe locuitorii clăcași, cu gospodăriile lor, în vale, aproape de pârâul Telejna, şi, de atunci, satul a luat numirea de Telejna de Jos, iar satul rămas în deal, al răzeşilor vechi, a luat numirea de Telejna de Sus. În partea de est a satului Telejna de Jos, dincolo de pârâul Telejna, pe coasta dealului, se zice că din vechime ar fi fost un sat, cu numele Băliţeni, ai cărui locuitori parte s-ar fi aşezat în satul Tătăreni, iar parte din ei, cu materialul bisericii, în satul Butucăria. Locul rămas câmp dovedește întru câtva că ar fi existat satul, fiindcă și astăzi se cunosc mormintele şi, dacă se sapă pământul, se găsesc pietre şi cărămizi. Locuitorii posedă: 15 pluguri şi care cu boi, 1 plug şi 2 căruţe cu cai; 132 vite mari cornute, 140 oi, 25 cai şi 30 râmători; 100 stupi. / **Telejna de Sus**, sat la nord de satul Telejna de Jos, situat pe o costişă de deal. Are o suprafaţă de 81 hectare, cu o populaţie de 26 familii sau 139 locuitori; o biserică, făcută de locuitorii răzeși, în 1816, cu 1 preot şi un eclesiarh; o moară cu aburi; o cârciumă. Satul Telejna de Sus este proprietate veche a locuitorilor răzeşi, moştenită de la străbuni, de pe timpul Marelui Domn Ştefan (uricile infirmă legenda – n. n.), în urma războiului de la Racova. Până la 1856, acest sat s-a

numit Telejua, însă, din acel an, proprietarul moşiei, strămutând pe locuitorii clăcaşi mai în vale, a format un al doilea sat şi, pentru a le deosebi, a numit pe unul Telejna de Sus şi pe altul Telejna de Jos. Părţile de pământ de pe moşia satului Telejna se numeau după numele unor familii vechi răzeşeşti: Condreşti, Sărăcineşti, Tăbuceşti, Childeşti. Locuitorii posedă: 6 pluguri şi 14 care cu boi, 1 căruţă cu cai; 16 vite cornute, 50 oi, 2 cai, 20 râmători; 50 stupi cu albine"[418].

TELENEŞTI

(sau Ţeleneşti, Orhei, raionul Teleneşti, Moldova).

1627, septembrie 1: Zapisul lui Grăjdan şi al femeii lui Mărica din târgul **Orhei**, prin care zălogesc „ocina şi via ce ni se alege din sat de **Telenişti** (Ţeleneşti, Orhei, Moldova), din văile cu fânul şi ţarini şi din pădure şi de unde-i hrana… la Istrăţel de **Verejeni** (sat în raionul Orhei, Moldova), de-am luat o bute de vin de 90 de vedre, drept 27 taleri bani gata, şi 5 berbeci de mesărniţi, drept 5 galbeni… dinaintea lui Iani cel bătrân de târgul Orhei, Zaharia de Verejeni, Miron de **Zăhăcani** (sat în raionul Orhei, Moldova), Romaşco mesergeul, Orhăiu, Onaşco Bulmedzea, Precom şelar din târgul Orhei şi dinaintea a mulţi oameni buni"[419].

---

[418] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 579, 580

[419] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 235, pp. 320, 321

1643, iulie 17: Ilisafta, fata lui Prebici logofăt, şi fiii ei Ioviţă, Dabija, Arvasiia şi Afteniia, nepoţi lui Prebici, vând fraţilor Scherlet şi Aiopul de **Zorileni** (comuna Zorleni, Vaslui), drept 90 lei bătuţi, „o selişte de sat, anume **Negoeşti** (comuna Banca, Vaslui), ce sunt în ţinutul Bârladului, dinspre răsărit, ce se împreună cu hotarul **Bojoranilor** (Bojorăni, comuna Zorleni, Vaslui)… Şi drese domneşti ce aveam pe cele moşii sunt pe mâna seminţiei noastre, jupânesei Focei uricarul. / Şi în această tocmeală au fost Păparea de **Mihilaşea** (Mihăilaşa, comuna Teleneşti, judeţul Orhei, Moldova), de ţinutul Orheiului, Ureche de **Ineşti** (comuna Ineşti, judeţul Orhei, Moldova), Nuor, popa Vasilie şi Ionaşco, fratele lui Nuor de **Telineşti** (comuna Teleneşti, judeţul Orhei, Moldova), Simion diac de **Stoileşti** (lângă Draxeni, Vaslui) şi Toader ot **Batineşti** (comuna Perieni, Vaslui). Şi eu, Ştefan Rangu, m-am prilejit acolo şi s-au rugat de am scris”[420].

1643, septembrie 20: Balan, feciorul Varvarei, nepotul Grozei de **Miceşti** (comuna Boghenii Noi, judeţul Ungheni, Moldova), şi Marco, feciorul Irinei de **Telineşti** (comuna Telineşti, raionul Orhei, Moldova), şi el nepot Grozei, vând logofătului celui mare Toderaşco, drept 8 galbeni, „dreapta ocină şi moşie din satul **Bumboteşti** (Bumbăta, judeţul Ungheni, Moldova), din jumătate de sat din partea nemeşilor, din a treia parte, două părţi”[421].

1757, iunie 6: Scrisoarea hotarnică a lui Simion Cheşcul, trimisul lui Ion Scarlat Ghica voievod „la satul **Dumeşti**, ce este peste Prut, la ţinutul Eşului, care acest

---

[420] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 130, p. 128

[421] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 176, p. 165

sat Dumeşti se hotărăşte, pe din jos, cu **Teleneştii**, moşie răzăşească, la care are şi mănăstirea Golia o parte de moşie, danie de la un răzeş, din partea din sus din Teleneşti, iar pe din sus se hotărăsc **Dumeştii** cu satul **Tocsobenii**, moşia Esoviţilor leşeşti şi a răzeşilor, la care, având multe judecăţi moşenii din Dumeşti cu moşenii din Teleneşti, pentru pricina hotarelor, dară fiind aceste moşii hotărâte şi stâlpite cu pietre, din trecuţii ani, atât Tocsobenii, pe din sus, cât şi Dumeştii, la mijloc, şi Teleneştii, pe din jos… / mergând noi la aceste moşii, am strâns pe toţi răzeşii, anume Simion călugărul monah, feciorii săi Vasile şi Ion, Iacob Furnică, Grigoraş Talpă, Toma Turtă, Maria Piciormăneasa ţi alţi fraţi ai lor, moşeni din **Dumeşti**, Sanda, fata Suceveanului, femeia Sandului, fecior lui Merăiţă, şi feciorul ei Ursachi, şi alţi fraţi ai lor, moşeni din **Teleneşti**, din partea din sus, care, având pod umblător în Prut, în partea lor, în Teleneştii de sus, şi, de la o vreme, mutându-se apa Prutului pe sub deal şi rămânând luncă şi baltă de iastă parte de Prut, li s-a strcat vadul de pe partea lor, iar ei s-au sculat şi au mutat podul mai sus, pe moşia Dumeştii, peste hotarele vechi, şi făcându-le multă stricăciune şi acând ei judecată, anul trecut, la Ioan Bogdan cel (mare) logofăt, le-a orânduit întâi hotarnic pe Ioan Meleghe, vornicul de Poartă (Divan), şi, cu socoteala lui, făcând împresurare Dumeştilor şi, apoi, mai jeluind Dumeştii, a rânduit marele logofăt pe Ioniţă gramaticul, împreună cu Ion Meleghe vornic, şi au măsurat Dumeştii pe hotarul vechi, pe unde a hotărât Gligor Cucoranul, vornic de Poartă, cu Vasile Popa uricarul, şi le-au îndreptat, şi le-au pus şi pietre dinspre Prut, şi s-au primit și Dumeștii. / Dar mai pe urmă, s-a sculat un Ursache, fecior Sandului ce ține

podul, și de iznoavă a luat el hotarnic pe Ioan Meleghe vornic și au mutat hotarul, ce l-a pus el cu Ioniță gramaticul, pe hotarele vechi, și au împins pe Dumeștii și i-au băgat din sus, în Tocsobeni, luând și siliștea caselor Esoviților leșești, și pe Teleneștii i-au lățit în Dumești, numai pe Prut, de au cuprins podul, iar pietrele hotare vechi pe deal stau neclătite, și acum vel logofătul a judecat hotărâtura veche, să nu se strice și pe acea hotărâtură veche să măsurăm, cu acea măsură, care și palma este pusă pe hotarnică, și noi am mers acolo și am strâns oameni, anume preotul Toader, moșan din **Vrănești** şi Ion Picioroman, care au mărturisit că au fost ei și la hotărâtura veche, când au hotărât Dumeștii din jos, dinspre Telenești, și din sus, dinspre Tocsobeni; și Lupul Tetiul, moșan diu Tocsobeni și vechil din partea Esoviților leșești, și Alexandru Bănarul, moșan din **Iugani**, și s-au îutâmplat și Ursul, căpitan din tabără din **Oișani**, și Sandul călăraș, și Neculai Curcoiu, moșeni din **Onteni**, și cu toți acești oameni am măsurat satul Dumeștii, pe deal, pe deasupra Prutului, pe șleahul Hotinului, de piatră veche hotar, cu funie de 20 stânjeni, și stânjenul de opt palme, cu acea palmă de pe hotarnica veche, pe unde a arătat preotul Toader de **Vrănești**, și dintr-acea piatră, în sus, până în Movila găunoasă cu spini, ce este hotar vechi dinspre Tocsobeni, s-au aflat 33 funii pol (jumătate), și s-a pus acum și piatră hotar din vale de movilă, într-un pisc, și s-a mai pus și altă piatră hotar, mai de la vale, în podiș, din vale, de unde au fost casele Esoviților, și de acolo, tot la vale, în dreptul locului, de la Movila găunoasă cu spini, ce este hotar vechi dinspre Tocsobeni, și până în Prut, unde au mărturisit Ion Picioroman și Lupul Tetiul, moșan din Tocsobeni, că a fost piatra veche hotar, din jos de o

salce, ce s-a făcut dintr-un par de salce, de la o grădină, ce au dijmuit-o toți Tocsobenii, și au mărturisit și preotul Toader de Vrănești, și Ursul căpitan, că au văzut și ei acea piatra hotar, unde și Ioniță gramaticul a pus piatră, în malul Prutului, și s-a mutat acea piatră mai la deal, unde este salcia din jos, lângă un măr pădureț, unde au arătat acești oameni toți că a fost piatră hotar vechi, iar unde pusese Meleghe hotar, mai sus, nu bătea drept la Movila găunoasă cu spini, ci bătea mai sus, de lua siliștea și temelia caselor Esoviților, pe gura unei femei, anume Maria Piciormănească, care acum a tăgăduit și a zis că n-a mărturisit, nici a zis să pună hotar acolo, cum și din jos, dinspre Telenești, s-au îndreptat Dumeștii și s-au hotărât pe hotarele vechi dinspre Prut, cum și dinspre câmp. Și li s-a dat și moșenilor de Dumești osebită mărturie hotarnică. Iar această mărturie hotarnică s-au dat Esoviților leșești și altor moșeni de Tocsobeni. Aceasta înștiințăm"[422].

1774, iunie 5: Satul **Teleneşti**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Culii, după recensământul lui Rumeanţev[423], avea **toată suma caselor 12**. Scădere rufeturi 3: 2 volintiri, 1 femeie săracă. Rămân birnici 9. / **Birnici:** Mihai Țurcan, ungurian / Dumitru, rachier / Ilii, bejenar / Vasile Țurcan / Sandul, tovarăș Petrii / Ioniță Ursachi / Miron, căpitan / Toader Lungul / Ursachi fratele Petrii. // **Rufeturi:** Neculai Țurcan, volintir / Petre, bejenar, volintir / Antonie, femeie săracă.

---

[422] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XX, Iaşi 1892, pp. 139-144

[423] ACAD. ȘT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 408

TELEŞEU

(pe Ichel, lângă Camincea, Orhei, Moldova).

1436, mai 4: Întărit de Ilie voievod lui Duma Uranie şi fratelui său Petru, care primesc uric pentru „un loc din pustie de cealaltă parte a Itchilului, anume Cobâlca, de la obârşie până la gură, şi Bezinul, de la obârşie până la gură, şi Sabolna, şi Teleşul, de la obârşie până la gură, şi Peresecina, de la obârşie până la gură câte sate vor putea să-şi aşeze… Iar hotarul să le fie cât satele ce vor fi acel loc să poată folosi îndestul”[424].

1774, iunie 5: Satul **Teleşeu**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Ichelului, după recensământul lui Rumeanţev[425], avea **toată suma caselor 39**. Scădere rufeturi 39: 35 scutelnici ai dumisale spătarului Costantin Darii Donici, 1 volintir, 1 popă, 2 ţigani ai dumisale spătarului. / **Scutelnici:** Iacob, vornicul / Năstas fiul lui Agapi / Ilie, slugă / Nane fiul lui Agapi / Ilie Onescul / Dănilă fratele lui / Constandin Croian / Ştefan Ipati / Vasili Buburuz / Ioniţă Toma / Ştefan fiul vornicului / Năstase Ipati / Antohi / Grigoraş, croitor / Toader fiul lui / Ioniţă nepot lui / Costandin, cărăuş / Irimie fiul lui Ilie / Ion, ciobanu / Onofrei Ababii / Ion fiul lui Simion / Zaharie / Maftei Căruntu / Ştefan Buhliţă / Iosip fiul lui Huzunu / Ştefan Dindial / Aftimi fiul lui Agapi / Moisăiu, dulgher /

---

424 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 149, pp. 204, 205

425 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 437

Toader, dascăl / Lupul fiul lui Gavriliniasă / Ion Bunacali / Nicolai a Sănicăi / Iţul, jidov / Dămian. // **Rufeturi:** Iordache, volintir / Popa Ion / Ştefan Grosul, ţigan / Ursul, ţigan.

1783, septembrie 3: Condrea Târâială ot **Izbişte** şi Nistor Săveaschi din **Teleşău** ot Orhei vând logofătului Climent, diac de vistierie, „cu tocmeală câte 26 parale stânjenul… partea de moşie din **Iurceni**, la ţinutul Lăpuşnii, din partea de jos a opta parte din bătrânul Ionel Nohit, cu neamurile de pe fraţi ce se trag din Tudosca, fata lui Ionel Nohit, din care s-au născut Ion Târâială, Alexandru şi Darie… am vândut din selişte, din iazuri şi din tot venitul, afară de o parte, ce au dat danie logofătului Lupul Nacului State, fecior lui Ioniţă Bosuocă (Busuioc), ce este nepot de fată lui Darie, fecior Tudoscăi… şi afară de partea lui Nistor Săveaschi, 1 pol (jumătate) stânjen”[426]. Martori: hotarnicii Andrei Mihalachi, Ştefan Ciocan, Enachi Meri Acri, şi răzeşii Agachi Mârza, Constantin Mârza, Iacob Botez, Andronachi Ciorăş. Hilip Bânzar, Timofti Bânzar, Constantin Bânzar, Lefter Tâmbâr, Mihăilă Bocman, Ştefan Ciorâş, Cozma Iordachi, Miron brat (frate) Cozma şi Roman Iordachi.

1904: „**Teleşăul**, sat în judeţul Orhei, volosti Cobâlca, aşezat într-un hârtop din stânga văii Teleşeului. Are 120 case, cu o populaţie de 790 suflete: biserică; 172 vite mari. Împrejurul satului sunt vii şi grădini”[427].

---

426 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 272, pp. 300, 301

427 Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 210

TELEUŞCA

(satul Tereşeuţi, raionul Donduşani, Moldova).

Întărit, în **20 decembrie 1437**, de Ilie şi Ştefan voievozi, marelui boier Mihail de la Dorohoi, care primeşte uric pentru „satele lui şi privilegiul pe care i 1-a dat sfânt răposatul părintele nostru, anume: satul Chindinţi (Cândeşti pe Siret, comuna Mihăileni, Botoşani), şi satul lui Herţea (Herţa, raionul Hliboca, Ucraina), pe Prut, satul Pecialăuţi (raionul Noua Suliţă, Ucraina), la Pecialova, şi satul Ugrinăuţi (Grineacica, comuna Rohatin, raionul Hotin, Ucraina), şi satul la Iaz (Stăuceni, în Vorniceni, Botoşani), şi satul pe Rochitna (Rochitna, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul unde a fost Dragomir al lui Mândrea (Cerlena, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul Coteleu (Cotelău, raionul Noua Suliţă, Ucraina), şi satul Milianăuţi (Mălineşti, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul unde a fost Şizco (Şişcăuţi, comuna Ringaci, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul Dzinăuţi (Dinăuţi, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul unde a fost Malici, lângă Giurgică (Malinţi, raionul Hotin, Ucraina), încă satul de lângă Simca (Sincăuţi, comuna Malinţi, raionul Hotin, Ucraina), încă satul Salicee (Şilăuţi, comuna Bocicăuţi, raionul Hotin, Ucraina), încă satul Cristinţi (Cristineşti, comuna Mălineşti, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul unde a şezut Petrişor, la capătul Doljocului (Doljoc, comuna Malineşti, raion Noua Suliţă, Ucraina), şi încă satul, sub Luncuşoară, unde

şade Dragomir (Zalucea, comuna Drepcăuţi, raionul Bticeni, Moldova), şi încă satul, în jos de Prut, Itovoeuţi (sat pe Prut, lângă Rădăuţi-Prut, Botoşani), şi satul Rădăuţi (Rădăuţi-Prut, Botoşani), şi satul Vişneuţi (Işnovăţ, azi Rediu, comuna Rădăuţi-Prut, Botoşani), şi satul Lipnic, la Nistru (Lipnic la Nistru, raionul Donduşani, Moldova), încă satul unde a fost Cuseară (Bârnova, raionul Donduşani, Moldova, fost Cusareu), şi încă satul unde sunt Caragunicii (Tumaniuca, înglobat în Mereşeuca, comuna Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova), încă satul la moara Naslavcei (Naslavcea, raionul Donduşani, Moldova), încă satul lui Pavust (Paustova, comuna Lipnic, Moldova), încă satul de lângă Macsim (Maxim, în Mereşeuca, comuna Lencăuţi, raionul Donduşanu, Moldova), încă satul lui Mirişce (Mereşceuca, comuna Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova), încă satul unde este Noguicoi (lângă Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova), şi satul unde a fost Cleţină (lângă Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova), şi **satul Tereşeuţi** (Teleuşca, raionul Donduşani, Moldova), încă satul unde este Rospop, în jos la Bineva (Făgădău, comuna Văscăuţi, raionul Floreşti, Moldova), şi satul Cuhareuţi (Cuhureştii de Sus şi de Jos, raionul Floreşti, Moldova) şi alt sat, Cunicea, sub Bineva (Floreşti, raionul Floreşti, Moldova), şi satul unde este Ţârvici (Ţâra, comuna Ghindeşti, raionul Floreşti, Moldova), încă satul, sub Caragine, unde este Simeon cneaz, la obârşia Dobruşei, încă satul, sub Caragine, Dobruşa, şi satul, sub Caragine, Mordvina, încă satul, mai jos de Mordovina, sub Caragine, pe Dobruşa, unde sunt Fântânile (toate părţi ale comunei Receşti, raionul Rezina, Moldova), încă satul lui Oleşco, sub Caragine (Olişcani, raionul Rezina, Moldova), încă satul, la obârşia Rezinei,

unde şade Ţigan (Sămăşcani, raionul Rezina, Moldova)), încă satul, pe Răut, unde este Vadul Pietrei (Lazo, numit şi Piatra, raionul Orhei, Moldova), şi, mai sus de Vadul Pietrei, tot pe Răut, la capătul Stâncii (Stânca, comuna Slobotca, raionul Ohei, Moldova), încă satele, pe Răut, unde este moara, încă satul, la Moiatinul de Jos (toponim), unde este Nichita (Ghermăneşti, comuna Suhuluceni, raionul Orhei, Moldova), şi satul unde şed Grabăuţii (Văsieni, comuna Suhuluceni, raionul Orhei, Moldova), la capătul de sus al Culişăului, unde a şezut Radul (Văsieni, comuna Suhuluceni, raionul Orhei, Moldova), şi încă seliştea unde este iazul, la Cornul Bagului, unde au şezut fiii lui Cosco (Bahu, comuna Seseni, raionul Călăraşi, Moldova), încă seliştea de sub Măiatini, unde şade Rujici, şi, la Moiatinul de Sus, satele ce au fost ale cneaghinei, şi, la Carpeni, satul unde şade Stan, şi, la capătul de sus al Carpenilor, la Başeu, unde şade Matei (Mateieni, comuna Corlăţini, Botoşani), şi, sub Dumbrava înaltă, unde şade Miclouş (Miclăuşeni, comuna Corlăţeni, Botoşani)… Iar hotarul tuturor acestor sate mai sus scrise să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[428].

[428] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 175, pp. 245-248

TEMEŞEŞTI

(sat la obârşia Liubanei, com. Iana, Vaslui).

Întărit, în **24 aprilie 1434**, de Ştefan voievod, protopopului Iuga din Buciumeni (Fălticeni), care primesc uric pentru „la obârşia Liubanei, Mânzaţi, şi la gura Studenetului, Temeşeşti, amândouă părţile de judecie, şi Strâmba, de la obârşie până la gură, cât va putea să-şi întemeieze, şi pe Tutova Lăleşti şi Hălmăgeşti, şi la obârşia Strajnicului, unde este jude Mihaiu… Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele vechi, pe unde au folosit din veac”[429].

1436, decembrie 7: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi protopopului Iuga, care primeşte uric pentru „satele: pe Liubana, Mândzaţi, şi, la gura Studeneţului, unde au fost **Temeşeştii**, amândouă părţile, cuturi, şi, pe Tutova, unde este Mihnea de la Bahnă, şi, mai sus, la Gura Strâmbei, unde este Balan şi unde este Barbă Stan şi Stanciul, la obârşia Strâmbei, amândouă judeciile, şi Strâmba, de la obârşie până la gură, cât va putea să-şi aşeze sate şi pricuturi, şi, la Conoviţe, unde este Mihail Colici … Iar hotarul acestor mai sus scrise sate să fie cu toate hotarele sale vechi, pe unde au folosit din veac”[430].

1439, iulie 2: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi acestui „adevărat protopop Iuga şi fiului său, Mihail”,

---

[429] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 129, pp. 182, 183

[430] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 165, pp. 231, 232

care primesc uric pentru „satele anume: Buciumenii, pe Şumuz, unde este casa lor, şi, pe Răut, Cozareuţi, şi, mai jos, la gura Ohrincei, şi cu prisăcile şi cu grădina de la Nistru, oricâte ascultă de aceste sate, şi peste Prut, în dreptul Podolenilor, amândouă cuturile, şi, sub bucovină, Jigărenii, amândouă judeciile, şi unde a fost Mihail Colici, şi, pe Strâmba, unde a fost Barbă Stan, amândouă părţile, şi mai jos, un loc, anume Străminoasa, şi unde este Bălan şi Mihnea de la Bahnă, şi **la gura Studeneţului, unde au fost Temeşeştii, amândouă cuturile**; iar privilegiul lui Stan Poiană să nu aibă câştig asupra acestui privilegiu al nostru niciodată, în veci; şi Mânzaţii, unde este Toder… Iar hotarul tuturor acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[431].

1448, septembrie 22: Întărit de Petru voievod logofătului Mihail şi fraţilor săi, care, aflaţi în pâră cu Duma, Tador şi Stan Poiană (fiii protopopului Iuga), primesc uric pentru „două sate: unde a fost Drăguş Teameş, la gura Studineţului, şi unde a fost bătrânul Teameş Petru, mai sus”[432]. Hotarele, din veac.

---

[431] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 196, pp. 276-278

[432] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 286, pp. 409, 410

TEOŞTI

(comuna Tătărăni, Vaslui).

1645, iulie 5: Scrisoare de mărturie a popii Fene din **Căbiceşti** (lângă Buneşti, Vaslui), care a participat, alături de oameni buni, la alegerea unor „părţi de ocină ce-a cumpărat Strătulat aga din satul **Brădiceşti** (comuna Dolheşti, Iaşi), pe drese ce-a avut jupâneasa lui Strătulat ce a fost agă de cumpărătură, pe cât îi scrie în drese de către Mărdarie şi de către alţi răzeşi ai lui. / Deci în vatra satului şi în ţarină au fost hotărât de Neniul vornicul şi de logofătul Racoviţă şi stâlpit cu pietre, iar noi n-am mai ruşiit acea hotărâtură… Deci noi dăm de ştire măriei tale: Chirilă de **Răspopi** (comuna Boteşti, Vaslui), Stratul, Ionaşco Aleuş, Trifan sin (fiu) Şoropul şi Oniţă brat (frate) Trifan de **Brădiceşti**, Gligorie Gureşan ot **Teoşti** (comuna Tătărăni, Vaslui), Flore, Gligorie şi Darie Buciumaş ot **Căbiceşti** şi mulţi oameni buni"[433].

---

[433] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 125, pp. 101, 102

TEREBLECEA

(lângă Siret, Bucovina, Ucraina).

În 11 martie 1446 „Telibecinţii pe Siret”, era dăruit, de Ştefan Vodă, fiul lui Alexandru cel Bun, mănăstirii Neamţului, sătenii fiind scutiţi de dan, posad, iliş, podvod, deseatină de albine şi de porci, lucrul la cetate, mori şi iazuri. În 22 august 1447, acest aparent privilegiu pentru săteni este întărit, la scutiri adăugându-se şi plata de jold. Aceeaşi întăritură s-a obţinut, în favoarea călugărilor de la Neamţ, şi în 1454, dania fiind întărită şi în 6 iunie 1446, când şi biserica satului este dăruită mănăstirii Neamţ, şi în 8 decembrie 1454, dar şi în vremea lui Ştefan cel Mare (1 aprilie 1470).

1490: În 15 martie 1490, dintre bisericile întărite de Ştefan cel Mare Episcopiei de Rădăuţi, se afla şi „a 14-a biserică, cu popă, la Telebecinţi”.

1508: În 2 februarie 1508, când se întăreşte mănăstirii Neamţului stăpânirea asupra satelor Trestiana şi Tereblecea, este menţionat şi proprietarul anterior al satelor, fiul lui Bârlici. Mănăstirii îi sunt întărite „satul Telebecinţe pe Siret şi cu mori, şi alt sat Tristianeţ sub bucovină”.

1668: În 1 septembrie 1668, satul Tereblecea (în limbile turcă şi tătară, „telebleci” înseamnă „tătari”) era, încă, în proprietatea egumenului Teofil, de la Neamţ, care vindea lui Gheorghe Ursachi vistiernic satul „Tereblecea, cu loc de moară pe Siret”, pentru 280 guldeni, 10 boi şi un cal, dar se pustieşte până în 1670.

1724: În 15 mai 1724, satul aparţinea lui Ioan Balş, care îl vindea, pentru 300 guldeni olandezi, lui Calistru, episcopul de Rădăuţi, care dorea să-l dăruiască mănăstirii Putna. „Satul acesta fusese proprietatea mănăstirii Neamţului, căpătată în dar de la un boieri Berlici. Mănăstirea Neamţului, pentru ca să poată plaăti oieritul şi pogonăritul (darea pe oi şi vii), care se impusese şi mănăstirii, îl vând, cu 280 de lei, 10 boi şi un cal vistiernicului Ursachi, după cum arată acesta un uric nedatat, înşirat în protocolul împărătesc, sub Nr. 108. Vistiernicul, Ursachi dădu satul acesta zestre ginerelui său, Ioan Balş , de la care îl cumpără episcopul Calistru al Rădăuţului, cu 300 de lei, cu contractul din 15 Mai 7232/1724. Cum a venit moşia aceasta în stăpânirea Putnei, reprezentanţii ei n-au putut documenta prin urice, ci au mărturisit cum că episcopul Calistru, la întoarcerea sa de la Iaşi, murind în pripă, scrisorile lui le-a luat episcopul Antonie şi le-a dat la Putna, ştiind cum că Calistru s-ar fi răspicat că dăruieşte satul acesta Putnei. Igumenulu Iosaf da de seamă cum că episcopul Calistru pentru aceea va fi dăruit satul acesta Putnei, pentru că însuşi fusese igumen al acestei mănăstiri. Mănăstirea îl şi stăpânea în linişte, afară de o ceartă de hotar ce o avuse, mai înainte, cu mazilulu Ştefan Stircea din Berlinţi şi cu o seamă de Panţiri, care s-au fost aşezat în teritoriul satului, cu îndatorirea de a plăti câte un leu de casă, iar mai târziu, deoarece făceau serviciu de panţiri[434], nu mai voiră să dea acea dare mănăstirii. Grigori Ghica Vodă, însă, cu hrisovul din 15

[434] Un fel de oaste, dintru început pancerată, adică îmbrăcată în zale, de unde îşi trag şi numele care le rămase şi după ce nu mai purtau această armură. Satul format de dânşii există şi astăzi, sub numele de Panţiri sau Oprişeni.

ianuarie 7256/1748, rezolvă această ceartă în vavoarea mănăstirii”[435].

1748: Panţirii din Tereblecea se opuneau, în 1748, să plătească dijma de „un leu de căsariu”, iar Grigorie Ghica Vodă poruncea, în 15 ianuarie, la cererea egumenului Putnei, lui Lefter vel căpitan de Ropce să le ia dijma cu forţa.

1761: În 1 noiembrie 1761, pentru că egumenul Putnei se plângea că-i este împresurat satul, s-a făcut o nouă stâlpire, hotarele satului Tereblecea fiind marcate de: apa Siretului, moşia Greci de lângă Siret, satul Bârlinţi al lui Ştefan Stârcea, poienile lui Hajdău, pârâul Cotovăţului, drumul cel mare, drumul ce merge la panţâri, Fântâna Albă, hotarul Stăneştilor, hotarul satului Sinăuţi, hotarul satului Greci.

1772: Recensământul lui Rumeanţev[436], din 1772-1773, înregistrează la Tereblecea-ungureni, în Ocolul Berhometelor, fără alte precizări, „31 – toată suma caselor”, însemnând 1 femeie săracă şi 30 birnici, iar în Tereblecea-moldoveni, „5 toată suma caselor”, însemnând tot atâţia birnici.

1774: În 1774, satul Tereblecea avea 46 familii (1 popă, 51 ţărani, în 1775), iar în 1784, 158 familii, populaţia satului crescând spectaculos, datorită unei masive colonizări cu emigranţi transilvăneni din Rebra Mare şi din St. Gheorghe, în principal. Din **Rebra Mare** au venit şi s-au stabilit la Tereblecea fraţii Marian şi Petre A MARIEI, în 1754, Alexe ZAHARIA, Filip şi Vasile

---

[435] *Biserica şi Şcoala*, Nr. 48, Anul XIII, 26 noiembrie / 8 decembrie 1889, p. 382

[436] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 338

BĂLINEŞTI, Dănilă DROV, Ştefan LUIANTI, Ioan BODNARIU, Ion RUSU, Grigore MURIAC, Iacob RUSU, Ştefan ANDREI, Mihai ANUŢ, Nicolai LUPCA, Ion SPĂTARU, Grigore CONSTANTIN, Andrei şi Vasile ONUŢ, Pintilei VUSA, Grigore RUSU, Samuil ABA, Vasile şi Ioan CONSTANTIN, Moisă ANOIŢĂ, Lupu şi Nessu DUMITRAN, Catarina CHIFOR, Dumitru IOAN şi Nistor ESPANARE, în 1763, Vasile BOGAR, în 1764, Andrei VIUŢĂ, în 1772; Din **St. Gheorghe** au venit Loidiuc STRUGARIU, în 1758, Petru VULVUC, Grigore BIRTUOAEI, Moisă MISUC, Ştefan ŢIGAN, Toader VĂVUC, Irimie, Pintilei şi Doroftei DUBĂU, Simeon VRACIU, Gavril LUPŢOARĂ, Simion UNGUREAN, George ANICA, Nicoară LUCA, Mihai GROSARIU, Toader ABUSTĂ, Toma PATRAŞ, Luca LAHERŢĂ, Nichifor RUSU, Tanasă CONTRA, Lupu VUOLTUR, Ion şi Toader BÂRGĂUAN şi Gavriil RABI, în 1763, Ion CREŢU şi George GRECIU, în 1771, Ioan SIMION şi Ianuş IACOV, în 1773; din **Telciu**, Filip şi Ioan GHERMAN, Petru DOLECAN şi Chirilă SASU, în 1763; din **Leşu Ilvei**, Grigore BACIU, în 1766, şi Vasile MOROŞAN, în 1772; din **Borşa**, Tanasă BACIU, în 1766; din **Vica**, Axentie NEMICAN, în 1766, Petru OLARIU şi Ioan NIMIGEAN, în 1775; din **Baia Mare**, Tudor BULBUC, în 1760, şi Cozma NEGREANU, în 1773; din **Nimigea**, Uno NIMIGEAN, Gavril BURSTEC şi Vasile EPURE, în 1778; din **Mintiu pe Someş**, David PERŢA şi Ion PROŢOV, în 1778; din **Chiraleş pe Someş**. Gavril POTARĂ, în 1778, iar din **Ceaca pe Someş**, Nicolai POPA, în 1778.

1776: În 1776, în Bucovina existau, în hergheliile împărăteşti, 539 de cai, 132 la Siret, 107 la Cuciurul

Mare, 66 la Iurcăuți**, 66 la Tereblecea**, 64 la Sadagura, 54 la Volovăț și Sucevița și 50 la Frătăuți[437].

1787: În 1787 şi în 1789, s-au stabilit la Tereblecea primii colonişti germani, agricultori veniţi din Renania, din Bavaria şi din Baden-Württemberg.

1788, Hacquet: „În vremea aceea, se întemeia colonia germană de la Tereblecea, în apropierea Siretului, care era un târguşor „de vreo două sute de case şi ceva biserici. Pe vremea cumanilor (N. N.: confuzie cu episcopia cumanilor din Vrancea) şi când mai şedeau, aici, episcopi catolici, era destul de populat, după cum se poate deduce din rămăşiţele bisericii şi ale altor clădiri. Şi acum mai sunt boieri, care îşi au, acolo, curţile lor boiereşti. Când am ajuns să-i cunosc în casele lor, am observat, la unul dintre aceşti boieri, un caz foarte ciudat de influenţă a laptelui doicii asupra copiilor mici. Prinţii a şase copii, unii dintre ei mari, erau oameni nu numai de statură frumoasă, dar şi frumoşi la faţă, albi şi rumeni, dar copiii erau, cu toţii, negri ca ţiganii… Când am întrebat pe mamă cum se întâmplă să aibă copii atât de negri, mi-a răspuns: „Copiii mei vin, cu toţii, pe lume albi la faţă, dar cum nu-i hrănesc eu la sân, ci ţiganca aceasta, pe care o vedeţi aici", care mai purta la sân pe copilul lor din urmă, ce nu se făcuse încă negru de tot, „ea, cu laptele ei, îi face aşa de negri, dar, cu timpul, în vreo douăzeci de ani, mai pierd din negreala lor, dar niciodată de tot", şi, de fapt, se şi observa, cu ochiul liber, la copiii mai mari, schimbarea nuanţelor culorii, din an, în an… / Toate femeile moldovence, în afară de cele cu totul sărace, duc o viaţă foarte leneşă, aproape toată ziua stau culcate pe divan şi

---

[437] Polek, Johann, *Începuturile hergheliei de stat de la Rădăuți*, Cernăuţi 1893, p. 24

îşi petrec timpul cu cafea şi mestecând betel; cele sărace mestecă marnă, stând la pălăvrăgeală, mai ales în timpul sarcinii, când nu fac deloc sau aproape deloc mişcare, şi, cu toate acestea, nu sunt numai zdravene şi sănătoase, dar şi nasc foarte uşor nişte copii sănătoşi, bine şi frumos constituiţi, şi rar auzi de naşteri nenorocite sau altele de acestea, şi încă şi mai rar ca aceşti oameni să aibă vreo diformitate, ca toţi orientalii"[438].

1802, Rohrer: „M-am dus, pretutindeni (în 22 noiembrie 1802, la Siret – n. n.) pe uliţe şi pe străzi, în jos şi în sus. Nu am văzut decât sălbăticiune… / În singurul ţinut, dintre Siret şi Suceava, pe unde am călătorit, se aflau, când pe şosea, când în munţi, nouă sătuleţe mici de germani. Dacă, de altfel, am transcris bine numele de locuri româneşti, ele se numesc astfel: Rădăuţi, Frătăuţi, Arbore, Ilişeşti, Balosinăuţi, Satu Mare, Grăniceşti, Tereblecea, Mănăstioara. / Uneori, se formează un sat de 12, până la 18 case, alteori de mai multe. Toate, laolaltă, au numai un pastor. Cel de acum se numeşte Schwartz, este un sas din Transilvania şi, după câte aud, este un om cu cunoştinţe (învăţat) şi cu un caracter bun, pe care pastor, însă, nelocuind la stradă, nu l-am putut vizita"[439].

1803: În vara anului 1803, 11 familii de colonişti slovaci, numărând 67 suflete, s-au aşezat la Tereblecea, alte 14 familii urmând să sosească în 1814, dar multe dintre acestea se vor împrăştia prin satele vecine, după 1817, când în Tereblecea vor rămâne doar 18 familii de slovaci.

---

438 *Călători,* X, II, pp. 825, 826

439 *Călători,* XIX, I, pp. 156-159

1816: Din 1816, funcţiona la Tereblecea o şcoală trivială română cu 6 clase, iar din 1874, şi o şcoală germană cu 4 clase[440].

1867: Biserica luterană germană din Tereblecea a fost sfinţită în 23 noiembrie 1867, pe cheltuiala lui John Hubich (1.100 guldeni), dar a fost dărâmată de armatele ruseşti, în 1917, şi reconstruită în 1920 pe aceeaşi temelie. Primul pastor luteran din Tereblecea a fost Rudolf Fischer.

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Siret – **Siret** (Oraş cu tribunal districtual), Bahrineşti, Raince, Bălcăuţi sau Laudonfalva, Bănceşti, Botoşăniţa, Cerepcăuţi cu Bereşti, Ţibeni sau Istensegits, Fântâna Albă sau Białakiernica, Şerbăuţi, Grăniceşti, Hadikfalva sau Dorneşti, Calafindeşti, Cândeşti, Climăuţi, Muşeniţa, Negostina, St. Onufri sau Drăguşanca, Oprişeni sau Panţiri, Rogojeşti cu Gura Molniţei, Rudeşti sau Gropana, Şerbăuţi, Sinăuţii de Sus, Sinăuţii de Jos, Stârce sau Berlinţi cu Slobozia lui Dumka, **Terebleşti**, Vaşcăuţi pe Siret cu Parcelowka, Volcineţ”[441].

1883: Biserica ortodoxă a Sfinţilor Arhangheli Mihail şi Gavril din Tereblecea, a fost construită, pe locul vechii bisericuţe a mănăstirii Putna, aflată sub patronaj imperial, între anii 1883-1886. În 1843, bisericuţa veche avea 1.421 enoriaşi, paroh fiind Filip IEREMIEVICI. În

---

[440] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 39, 1876 p. 32, 1907 p. 159, 138

[441] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich,* Wien 1869. pp. 158-161

1876, biserica avea 2.643 enoriaşi, paroh fiind Dimitrie SELESCHI, iar preot cooperator, Ilarie DRACINSCHI. În 1907, paroh era Ştefan SELESCHI, născut în 1842, preot din 1868, paroh din 1875, preot cooperator fiind George CIUPERCĂ, născut în 1873, preot din 1900, iar cantor, din 1888, Ioan BOTEZAT, născut în 1864.

1890: În 1890, Tereblecea avea 3.800 locuitori. Învăţători la şcoala română erau Constantin Botezat şi Constantin Corvin, iar la şcoala germană, Peter Serfas, Val. Schweitzer şi David Hoffmann. Parohi ortodocşi erau Ilarion Dracinschi şi Vichentie Simiganovschi, iar cantor bisericesc – Ioan Botezat.

1900: Banca rurală românească, în sistem Raiffeisen, a fost întemeiată la Tereblecea, în anul 1900, de parohii Ioan Fedorciuc (director) şi Alexandru Voevidca (preşedinte), cu 52 părtaşi. Din comitetul de direcţie şi control făceau parte Ioan Vatamaniuc, Simion Bodnarescu, Luca Bodnarescu, Dimitrie Zaremba, Tanasie Vatamaniuc, Petrea Procopiuc şi Teofil Iţcuş. Cabinetul de lectură „Ajutorul" funcţiona încă din anul 1896, în incinta şcolii, cu 75 membri, 112 cărţi, un abonament la gazetă şi 5 florini avere, iniţiatorii şi conducătorii acestei prime biblioteci comunale la Tereblecea fiind Ambrosie Gribovici, Ioan Fedorciuc şi Dimitrie Zaremba.

1901, Gustav Weigand: „De aici, am urmat Siretul, trecând prin Ciudei (Czudyn), unde locuiesc evrei, germani, români şi ruteni, spre Suceveni[442], unde am stat, la prânz, iar duminică, 25 august 1901, seara, am plecat la Terebleşti[443], satul locuit de germani și români, dar în care sunt şi destui slavi, ca în toată zona. Am vizitat Mi-

[442] La Suceveni, a cântat Vasile Hrinco (17 ani).
[443] La Tereblecea, a cântat Anastasia a Niţului.

hăilenii, târguşor preponderent evreiesc, de cealaltă parte a graniței cu România, unde era zi de piață”[444].

1908: „Duminică, în 26 aprilie 1908, a repausat vrednicul paroh din Tereblecea, dl Ştefan Seleschi, după un morb scurt, în etate de 66 ani. Regretăm cu toţii trecerea din viaţă a acestui bărbat, care întotdeuna a fost conştient de datoriile sale ca preot şi naţionalist şi care, în sânul familiei sale şi a parohienilor săi, a lăsat un mare gol. Osămintele defunctului au fost conduse, din Cernăuţ, unde regretatul a închis ochii pentru vecie, marţi, la Tereblecea, spre depunere în cripta familială”[445].

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Tereblecea (Tereblești) Nemţească**, comună rurală, districtul Siret, lipită de comuna rurală Tereblecea Românească. Suprafaţa: 29,76 kmp, împreună cu Tereblecea Românească; populaţia: 1.278 locuitori germani, de confesiune evanghelică, în majoritate, restul romano-catolici. Se compune: 1). din satul de reşedinţa, care, împreună cu târlele: La Hoţemploţ şi La Crucea lui Iacob, numără 1.263 locuitori; şi 2). din cătunul La Prisaca. Are aceleaşi drumuri de comunicaţie ca şi Tereblecea Românească; staţie de drum de fier a liniei Hliboca-Siret; are o şcoală populară germară, cu 4 clase. Una din cele mai prospere colonii germane din Bucovina, întemeiată în anul 1787, pe teritoriul comunei rurale de azi Tereblecea Românească. Populaţia se ocupă cu agricultura şi cu creşterea vitelor; excelează însă printr-o prăsilă de cai foarte mult căutaţi. Se găsesc 351 cai, 743 vile cornute, 760 porci şi 30 stupi. / **Tereblecea (Tereblești) Românească**, comu-

[444] Weigand, op. cit., pp. 7-17.

[445] *Apărarea Naţională*, Nr. 33, Anul III, duminică 3 mai stil nou 1908, p. 3

nă rurală, districtul Siret, aşezată, în masă compactă, în apropiere de malul stâng al Siretului şi în vecinătatea localităţilor: Stîrcea, Oprişeni, Stăneştii de Jos, Poeni, Sinăuţii de Sus şi Gărbăuţi. Suprafaţa: 29,76 kmp, împreună cu comuna Tereblecea Nemţească, de care este lipită; populaţia: 2.600 locuitori români, de religie greco-orientală, şi puţini poloni, germani ş. a. Cuprinde, pe lângă satul de reşedinţă, şi târlele Figoruvca şi La Molniţa. Prin drumuri de ţară este legată cu comunele susmenţionate, precum şi cu drumul principal Cernăuţi-Siret, ce trece prin apropiere; are un oficiu telegrafic; o şcoală populară, cu 3 clase (deci, 90 de şcolari – n. n.) şi o biserică parohială, cu hramul „Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavril". Această comună este menţionată, pentru prima dată, într-un hrisov din 2 Fevruarie 1508, prin care Bogdan Vodă, o dărueşte mănăstirii Neamţul. Trecu, apoi, în posesia vistiernicului Ursache, care o dete ginerelui său, Ioan Balş. Fu cumpărată, apoi, de către episcopul de Rădăuţi, Calistru, prin hrisovul din 15 Mai 1724. După aceasta, trecu în posesia mănăstirii Putna, prin ce împrejurări, nu se ştie; probabil însă că a fost dăruită de către episcopul Calistru, prin grai viu, la moartea sa subită (fusese, la Iaşi, după întăriri a câtorva moşii abia cumpărate, şi a murit pe drumul întoarcerii – n. n.), acestei mănăstiri, a cărei egumen fusese el înainte. Iscându-se o ceartă asupra posesiunii ei între mazilul Ştefan Stîrcea, din Panţiri, de o parte, şi mănăstirea Putna, de alta, Grigore Ghica, prin documentul din 15 Ianuarie 1748, o atribui mănăstirii Putna, în a cărei posesie se găsea şi la 1776. La 1780, a fost unită cu Stîrcea. În partea de nord a localităţii, se vede un şanţ, numit de popor „Şanţul lui Sobieschi", în privinţa căruia circulă şi 2 legende: una, că

aci s-a luptat Sobieschi cu turcii; iar alta, că şanţul a servit de apărare locuitorilor, contra tătarilor. Pe teritoriul acestei comune s-a aşezat, în anul 1787, o colonie de germani, înfiinţând o comună cu administraţie specială, numită Tereblecea Nemţească; iar comunei, de atunci, i s-a dat, spre deosebire, supranumele de Românească. Populaţia se ocupă cu agricultura şi cu creşterea vitelor. Această comună, împreună cu Tereblecea Nemţească, posedă 2.590 hectare pământ arabil, 607 hectare fâneţuri, 57 hectare grădini, 473 hectare imaşuri, 733 hectare păduri. Se găsesc 242 cai, 962 vite cornute, 440 de oi, 1.035 porci şi 60 stupi. / **Tereblecea** (**Tereblești**), **moşie**, cu administraţie particulară, districtul Siret. Suprafaţa: 16,92 kmp; populaţia: 91 locuitori ruteni, în majoritate; restul izraeliţi, români ş. a. Cuprinde, pe lângă moşia Tereblecea propriu-zisă, cu 8 case şi 57 locuitori, şi ferma Dubova"[446].

1908: Adunând „cântece populare româneşti din Bucovina", care aveau să vadă lumina tiparului sub semnătura nemeritată a lui Mattias Friedwagner[447], în 1940, Alexandru VOEVIDCA a cules folclor şi de la tereblecenii Catinca LUNCAN (38 ani în 1908), Elena NIMIGEAN (fără vârstă menţionată, în 1908) şi Ana a lui Simion DUBĂU (13 ani în 1908).

1914: „În dimineaţa zilei de 6 octombrie 1914, odată cu năvala ruşilor în Bucovina, un tren cu funcţionari austrieci a sosit, la ora 11, în gara Burdujeni, iar la prezentarea paşapoartelor, aceştia au cerut autorităţilor

---

[446] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, pp. 222, 223

[447] MATTHIAS FRIEDWAGNER, *Rumanische Volkslieder aus der Bukowina*, Konrad Triltsch Verlag Wurzburg, 1940

române permisiunea de a călători spre Viena, prin Predeal, iar cererea le-a fost acceptată. De la refugiaţi s-a aflat că grosul armatei ruseşti cantonase în pădurea Terebleşti, o patrulă rusească ajungând până la Hatna (Dărmăneşti). La Cernăuţi, debarcaseră trei regimente de voluntari ruşi, întâmpinate cu fanfară militară”[448].

1915: „Bucovinenii erau impresionaţi, de Ziua Împăratului, şi de moartea de erou a poetului şi sublocotenentului **Pavel Scripcar, din Tereblecea**, care, la asediul Lemberg-ului, în 27 iulie 1915, conducându-şi subordonaţii din Regimentul 41 de Infanterie, care purta numele arhiducelui Eugen, s-a prăbuşit pentru totdeauna[449]. În 20 iulie, căzuse, tot în Polonia, absolventul Gimnaziului din Suceava, Constantin Petruc, cadet în Regimentul 24 de infanterie şi fiul preotului din Vilaucea, Toader Petruc”.

1916: „Austriecii, evitând bătăliile decisive, se tot retrag, iar ruşii ocupă, rând pe rând, toate localităţile din sudul Bucovinei. La Ţureni, austriecii, în retragere, au aruncat în aer depozitul de muniţii, iar la Ronina, podurile de peste Prut şi Siret. În 20 iunie 1916, se desfăşurau lupte grele la Storojineţ, Frazenthal şi Tereblecea. Între Burdujeni şi Iţcani, coloanele refugiaţilor bucovineni, din toate clasele sociale, blocaseră drumul, dar cei mai mulţi refugiaţi se îndreptaseră direct spre Vatra Dornei” [450].

1914-1918: Jertfa de sânge pentru Bucovina a fost făcută, în afară de poetul-Erou **Pavel Scripcar**, de „Fruntaşul **Vasile Gabor**, Tereblecea, Regimentul 22, rănit”[451];

---

[448] *Exodul din Bucovina*, „Adevărul” din 26 septembrie 1914
[449] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 160, din 18 august n. 1915, p. 4
[450] *Adevărul*, 29, nr. 10504, 8 iunie 1916, p. 3
[451] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 157 – Supliment, din 8 iulie n. 1915

„Infanteristul **Toader Bujdei**, Tereblecea, Regimentul 22, rănit”[452]; „**Ioan a lui Gheorghe Rusu**, născut în **Tereblecea**, la 19 ianuarie 1878, a fost chemat, în august 1914, la armată. În septembrie 1914, zăcea rănit în spitalul din Cernăuţi, de unde, apoi, în luna octombrie 1914, a fost transportat de ruşi la Siberia. De atunci şi până în prezent, lipseşte orice ştire despre el. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea Leontinei a lui Ioan Rusu, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[453]; „**Gheorghe Vasilaş a lui Ignatie**, de 33 de ani, în timpul din urmă domiciliat în **Tereblești,** a luat parte la luptele contra ruşilor la Iablonca, unde a fost grav rănit. Acolo ar fi murit, la 21 ianuarie 1915, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se dispune, la cererea soţiei sale, Aspazia Vasilaş, procedura pentru stabilirea morţii celui dispărut”[454].

1919: Din **Comisiunea agrară de ocol Siret** făcea parte, ca reprezentant al ţăranilor, şi „**Constantin Homeniuc**, agricultor, Tereblecea”[455].

1922: „Având în vedere concursurile publicate, cererile prezentate şi propunerile făcute de revizorate, Consiliul şcolar al ţării a făcut, în şedinţa din 27 Martie 1922, sub preşedinţia domnului Director general delegat al învăţământului din Bucovina, următoarele numiri, pe ziua de 1 Aprilie 1922 – **b)**. în calitate de învăţători definitivi şi învăţătoare definitive: **Teofila Daşchievici**, la

---

452 *Viaţa Nouă*, IV, nr. 182, 4 iunie n. 1916, p. 8
453 *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 9, Cernăuţi 15 martie nou 1921, pp. 98-105
454 *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 80, Cernăuţi în 7 Noemvrie nou 1919, pp. 3-12
455 *Monitorul Bucovinei*, Fascicola 73, 13 octombrie nou 1919, pp. 1-8

Tereblecea” – mătuşa poetesei şi compozitoarei Eglantina Daşchievici, care a crescut la ea.

1925: În 26 septembrie 1925, Tereblecea a fost vizitată de mitropolitul Nectarie Cotlarciuc, vizita începând la „biserica din Tereblecea, unde a fost primit de către dl deputat Roşca, dl prefect Bădăluţă, de parohul satului, precum şi un mare număr de credincioşi”[456].

1937: Biserica catolică din Tereblecea a fost construită în 1937, capela slovacă, din partea de răsărit a satului, existând din 1873. Printre germanii din Tereblecea s-au numărat luteranii Gustav Engel, Franz Hubich, Friedrich Manz, George Manz, Hermann Massier, John Sauer, Christian Wagner, şi Friedrich Zachmann, precum şi catolicii Ferdinand Hoffmann, Ferdinand Kozlowski, Adam Mayer, John Mayer, Adam Tetiwa, Josef Tetiwa şi slovacul Michael Kuczak (Kuchik).

1940: Tablou de cărţile de capacitate (atestate de meserie – n. n.) eliberate de Oficiul Rădăuţi, anulate de minister prin decizia Nr. 66.017 din 1940”[457]: **Ţigară Vasile**, tâmplar, domiciliat în Tereblecea; **Zenzner Eduard**, fierar, domiciliat în Tereblecea”.

1941: „Se publică mai jos Lista Nr. 13, de gradele inferioare (trupă), morţi pentru patrie, în actualul război, începând de la 22 iunie 1941, ora 24[458]: **Popescu Teodor**, soldat, ctg. 1941, cu ultimul domiciliu în comuna **Tereblecea**, judeţul Rădăuţi, mort la 6 iulie 1941”.

1943: „Se numesc cu titlul definitiv, pe ziua de 1 septembrie 1943[459], următorii învăţători şi învăţătoare:

---

[456] CALENDARUL *Glasul Bucovinei*, Cernăuţi 1926, p. 166

[457] *Monitorul Oficial*, Nr. 58, 10 martie 1941, pp. 1197-1208

[458] *Monitorul Oficial*, Nr. 220, 17 septembrie 1941, pp. 5543-5549.

[459] *Monitorul Oficial*, Nr. 71, 24 martie 1944, pp. 2549-2552

Nimigean Emilia, comuna Tereblecea, jud. Rădăuţi, media 7,16”.

La Tereblecea s-a născut publicistul Filimon RUSU (25 decembrie 1880) şi scriitorul George NIMIGEANU (24 mai 1909). Şi tot la Tereblecea a copilărit şi a făcut primii ani de şcoală, locuind în casa mătuşei sale, învăţătoarea Teofila Daşchievici din Tereblecea, poetesa, compozitoarea şi traducătoarea Eglantina Daşchievici (6 noiembrie 1903, la Bucureşti – 13 iulie 1987, Chicago) descendenta lui Andrei Dasckevici, în 1772 pisar al cancelariei generalului feld-mareşal Conte Petre Alexandrovici, Eugen Daskevici (1857-1935), general adjutant în fosta Monarhie, Ion Daskevici, prefect al Cernăuţilor, în 1932. A publicat: *Nostalgii pribege* (1963), *Ţara noastră* (1970), *Colinde şi melodii de pe plaiurile României* (1971), *Ţara mea* (1974), *Dorule, măi dorule* (1974), *Reverii* (1975),*Vraja copilăriei* (1975), *Ecouri tradiţionale* (1976), *Evocări* (1976), *Crăciunul nostalgiilor* (1977), *Reverii pascale* (1978), *Ciripituri* (1979), *lacrimi pentru Ţara de departe* (1979), *Renaşte firea* (1980)[460].

TEREBNA

(satul Cozareuţii şi Polzalăuţi, comuna Terebna, raionil Edineţ, Moldova).

Întărit, în **15 iunie 1431**, de Alexandru cel Bun, vornicului Cupcici, care primeşte uric pentru mai multe sate, printre care, „pe Jijia, pământ să-şi întemeieze sate,

[460] Daşchievici, Eglantina, *Ţara mea*, Madrid 1974

de la gura Liubanei în sus şi din cealaltă parte, de la gura văii lui Lazăr în sus, pe amândouă părţile, până la Horaiţele lui Coşarici şi, peste bucovină, Diacăuţii, amândouă cuturile, pe care i-a schimbat cu fiica lui Costin înaintea noastră, şi **C**atamareuţi, pe care i-a schimbat cu Catamare pentru Şerbăuţi, şi, pe Bahlui, Neagşinţi, şi prisaca la Cârligătură, şi, la Terebne, pământ din pustie să-şi întemeieze sate, anume **Cozareuţi**, şi **Polzalăuţi**, şi Vedinţi, şi Micicova, şi Nesteacăuţi, şi, pe Ciuhru, în sus de moară şi în jos de moară, şi, pe Ciuhru, Mihailăuţi la Vadul de Piatră şi la Hacişce Leş… Iar hotarul acestor sate de la Vadul de Piatră, să fie de cealaltă parte a Ciuhrului, în sus, până la Durnea Ceatariu, iar de la Ciuhru, pe vale, până la Dumbrava Rotundă, şi de la Tador, pe hotarele vechi, până la Racovăţ, iar de la Neagăuţi şi de la Grozea şi de la Costici, pe hotarele vechi, până la Vadul de Piatră"[461].

1770-1772: Satul **Terebna**, ţinutul Hotinului, ocolul Mijlocului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[462], **toată suma caselor: 30**. Rămân birnici: 30. / **Birnicii**: Sava fratele preotesii / Ștefan, chetrariul / Ursache al herghelegiului / Ion, chetrariul / Ion Lepădatu / Nichita, chetrariul / Costandin al lui Beșliu / Toader Tonul / Lupul Plaiul / Toader Plaiul / Ursul al Horenschii / Ioniță al lui eșanu / Ion fiul lui Borș / Costandin Prepeliță / Mărdare / Doroftei / Vasile, vieriul / Cavril fiul cobotariului / Vasile fiul Moșoaei / Tănase al vornicului / Roman / Marin fiul Mălinii / Dănilă cumnat popii /

[461] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 103, pp. 152-154

[462] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 159

Ștefan, eșanu / Istrate, funariul / Gheorghe, funariul / Grigoraș fiul lui Acsente / Vasile al lui Mălaică / Grigoraș, vornic / Ion, vătăman.

1904: „**Terebna**, sat în judeţul Bălţi. Face parte din volosti Zăbriceni. E aşezat pe Turta şi Hăncăuţ. Are 198 case, cu o populaţie de 1.227 suflete de ţărani români; o biserică, cu hramul Sf. Nicolae. Locuitorii posedă pământ de împroprietărire 1.180 deseatini. Proprietarul Aristid Casso are 1.817 deseatini. Împrejurul satului sun grădini şi puţine vii”[463].

TERLEŞTI

(lângă Mălăeşti, comuna Şepte Bani,
raionul Râşcani, Moldova).

1633, noiembrie 4: Întărit de Moise Moghila voievod logofătului Pătraşco Ciogolea, care primeşte urice pentru daniile domneşti „două sate întregi, ce sunt pe Prut, în ţinutul Iaşilor, şi cu bălţi de peşti, anume **Măleştii** (azi Mălăeşti, comuna Şepte Bani, raionul Râşcani, Moldova) şi **Terleştii** (lângă Mălăeşti, comuna Şepte Bani, raionul Râşcani, Moldova), amândouă într-un hotar, care sunt dreaptă cumpărătură vărului meu primar, lui Isac Balica hatman”[464].

---

[463] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 211

[464] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 409, p. 513, 514

TERNAUCA

(raionul Soroca, Moldova).

1627, aprilie 20: Catastiful satelor marelui logofăt Dumitraşco Ştefan şi ale cneaghinei sale Ziniica, fiica lui Mogâldea vornic: „**Hliniştea** (lângă pârâul Naslavcea, Moldova) pe Nistru, cu loc de mori în Năslavcea, în ţinutul Hotinului, şi **Chehnăuţii** (azi oraşul Chelmenţi, Ucraina), într-acel ţinut, **Ciornorudenţii** (Ciornorudinţii, raionul Soroca, Moldova) şi **Ternauca** (raionul Soroca, Moldova) în ţinutul Sorocii. Aceste sate sunt drepte moşii Mariei Căzacăi, jupânesei lui Trifan postelnicul, fata lui Dumitru Movilă pârcălabul, nepoata lui Văscan Movilă, strănepoata lui Hudici. Însă Chehnăuţii au fost vândut Dumitru Movilă pârcălabul lui Dondăş şi Grozei şi feciorilor lui Farmachi şi lui Stan. Apoi le-a întors Trifan postelnicul, cu jupâneasa lui Mariia Căzaca, fata lui Dumitru Movilă, câţi bani au dat ei toţi. Iar după moartea lui Trifan postelnicul, jupâneasa Mariia Căzaca Trifăneasa a dat toate ocinile ei măriei sale, domnul nostru, lui Miron Barnovschi Moghilă vodă… pentru că era măria sa rudă mai de aproape decât altă rudă şi ea feciori n-a avut din trupul ei. După aceea, i s-a întâmplat moartea şi o au îngropat la mănăstire la Eţcani, în târgul Sucevei. Deci măria sa s-a milostivit cu acele sate pentru dreaptă slujbă, alta am dat şi 100 de galbeni bani buni la acea sfântă mănăstire, şi i-am făcut pamente să fie în toţi anii, din an în an, şi o au scris la sfântul şi marele jertfelnic; încă numai Hliniştea şi cu Chehnăuţii şi cu Ternauca m-a

miluit măria sa vodă şi cu ţiganii ei, iar Ciornorudinţii au fost vândut Căzaca Trifăneasă lui Vasile Şeptilici hatmanul, iar după moartea lui Şeptilici, căzut-a jupâneasa lui Tofana într-o nevoie şi într-o răutate foarte mare de către Varftolomei stolnicul, cumnatul lui Radul vodă, în zilele Radului vodă. Deci ea nu a avut cum face în alt chip, ci a căzut după noi cu mare rugăminte şi i-am dat un cal bun şi şase iepe biciuluite drept 100 galbeni roşii; şi s-a plătit de către Varftolemei stolnicul; şi câte urice şi drese au fost pe acele sate încă mi le-a dat măria sa vodă toate, ca să ştie"[465].

1667, octombrie 2: Ispisoc de judecată de la Iliaş Alexandru voievod, după ce „Evdochia, fata Zamfirei, nepoată de soră Iorgăi postelnic, s-a jeluit pe mătuşa sa Alexandra, sora mamei sale Zamfira şi sora Iorgăi postelnic, arătând Evdochia un ispisoc de împărţeală de la răposatul Ştefan (Lupu) vodă, feciorul lui Vasile vodă, de toate ocinile Iorgăi postelnic, sciind în acel ispisoc cum au mers mumă-sa Zamfira, Alexandra şi Criaţa, toate surorile Iorgăi postelnicul şi s-au învoit între ele şi şi-au împărţit toate ocinile câte au fost ale fratelui lor Iorga, şi aşa scrie în acel ispisoc, că s-a venit în partea Zamfirei, mama Evdochiei, la împărţeală satul **Milianca** şi satul **Drăguşenii**, ce-s în ţinutul Sorohoiului, şi satul **Terneuca**, în ţinutul Sorocii, şi satul **Găureanii**, în ţinutul Iaşilor, şi jumătate de sat **Mărceşti**, la Tecuci, cu vad de moară în gârla Putnei de jos, la Făurei, şi două fălci de vie la Cotnar, în Piscop… deci nelocuind Evdochia şi mamă-sa Zamfira aici, în ţară, mătuşă-sa Alexandra a venit în ţară, a luat această parte a Zamfirei asupra ei,

[465] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 186, pp. 247, 248

zicând că soră-sa Zamfira a murit şi nepoată-sa Zamfira n-are nici o treabă cu ocinile frăţâne-său, că-i mai apropiată sora decât nepoata, deci a vândut Alexandra dintr-aceste părţi de ocină ale Zamfirei… Deci domnia mea am socotit şi-am judecat după legea ţării că nu poate nimeni să lepede pe fecior sau pe fată din ocinile părinţilor săi, ci a îmblat Alexandra o femeie fără ispravă şi n-are nici o treabă cu partea curorii sale Zamfira, pentru că are feciori… / drept aceasta am dat rămas pe Alexandra, sora Iorgăi postelnicul, din toată legea ţării, şi să-şi ţină Evdochia, fata Zamfirei şi feciorii ei toate ocinile Zamfirei, câte mai sus scriem”[466].

TERPEŞTI

(numit apoi Bălăneşti, azi Giurcani,
comuna Găgeşti, Vaslui).

1547, aprilie 3: Întărit de Iliaş Rareş voievod fraţilor Lazor, Grecul şi Maria, care primesc uric pentru „satul **Terpeşti**, ce se cheamă acum **Bălăneşti**”[467].

1623, martie 2: Menţionat de Ştefan Tomşa voievod, când întăreşte fraţilor Ionaşco Buzdugan, Erimiia Agărăci şi Nechifor, după o pâră „cu seminţia lor din satul Popeştii ot Fălciului, toţi nepoţii jupânesei Movileancăi” şi Bălan, Petriul şi Mihoci şi „seminţia lor din

---

[466] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 264-266

[467] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 2, 3

satul Bălăneştii, pentru o selişte unde s-au numit ca fost Giurcan Şandru cel Orb, pe de amândouă părţile Bujorului. Ş-au arătat înaintea noastră uric de la bătrânul Ştefan vodă, cum că este lor dreaptă ocină şi cumpărătură moşului lor de la Ivaşco pisarul din Vaslui”[468].

1637, ianuarie 15: Zapisul boierilor divaniţi, în care mărturisesc cum a vândut paharnicul Panul, pentru 200 de galbeni ungureşti, marelui vameş Isari „satul **Giurcanii**, ce este pe Ialan, la ţinutul Fălciului, cu mori în gura Jăgălii, cu loc de iazuri”[469].

1645, martie 16: Cârstiian, feciorul Măriei, nepotul lui Gavril, sora lui Tiliman şi a lui Petrilă, din satul **Vorniceni** (comuna Tuluceşti, Galaţi), dăruieşte Măriei de Bancovici, „drept sufletul mâne-mea Mărie şi drept sufletul meu, ca să ne fie pomană în veci… toată partea mâne-mea Măria din satul **Fauri** (azi Poşta Elan, comuna Vutcani, Vaslui), ce este pe valea Bancovicilor, mai sus de **Piscani** (lângă Vlădeni, Galaţi), ce se împarte cu răspopul Mihăilă şi cu Dămian Cioroiul… dinaintea poporului şi a bisericii, a popii lui Eftimie din **Popeşti** (comuna Micleşti, Vaslui), Miron Şuşman de **Giurcani** (comuna Găgeşti, Vaslui), Ionaşco Fâsteci, Oarţa de **Păgăceni** (lângă Popeni, Vaslui), Nistor a Flocoasei, Cazanoschi şi mulţi oameni buni”[470].

---

[468] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 22, p. 29

[469] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 12, p. 11

[470] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 30, p. 23

TERŞIŢEI

(vechiul Trăciţăi, azi Terşiţei, Orhei, Moldova)

1604, mai 20: Întărit de Ieremia Movilă voievod lui „Apostol paharnic şi fraţilor săi, nepoţii lui Isai Morozanul şi ai lui Gheorghe, cu toţi fraţii şi rubedeniile, nepoţii lui Ioan Papa”, care primesc ispisoc pentru satul **Trăciţăi** (azi, Terşiţeii) pe Dobruşa, la ţinutul Orheiului, pentru care au avut dresuri de la bătrânul Ştefan vodă şi s-a stricat, putrezind într-o groapă”[471].

1784, iunie 29: Satul **Terşiţei** era stăoânit de marele logofăt Dimitrie Sturza, care „stăpânea şi partea de sus a satelor **Morozăneşti** şi **Durăceşti**”[472].

TESCANI

(sau Teţcani, lângă Iepureni, comuna Movileni, Iaşi).

1625, iunie 24: Întărit de Radul voievod „rugătorului nostru Timoftei egumenul şi cu tot soborul de la

[471] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 24, pp. 37, 38
[472] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 24, p. 38

Sfeti Sava, ce este în târgul Iaşi”, care primesc uric pentru „satul Tescanii, ce este în ţinutul Iaşi, în gura Ursoae”[473].

1625, iulie 20: Întărit de Radul voievod mănăstirii Sfântul Sava, care primeşte uric şi întărire pentru „toată moşia Teţcani”[474].

1626, iulie 5: Întărit de Miron Barnovschi voievod mănăstirii Sfântul Sava, „ce este în **mijlocul târgului Iaşilor**”, care primeşte uric pentru dreapta lor ocină şi danie şi miluire, ce au avut ei de la popa Erimia din târgul Iaşi, şi acum numit în călugărie Ioachim, şi de la Bercioae Cobăleanca, şi de la Palaleoa şi de la alţi răzeşi, satul anume **Tescanii**, ce este în ţinutul Iaşilor, la gura Ursoae, ce este la râul Jijia”[475].

1628, noiembrie 15: Zapisul fraţilor Selion, Pavăl, Ursu, Zahariia, Mihai şi Ştefan din **Moimeşti** (sat, Iaşi), feciorii lui Gheorghe pitărelul, şi al frăţâne-său popa Gligorie, prin care mărturisesc cum au vândut moşia „din sat din **Tescani** (pe Jijia, lângă Ţigăneşti, Iaşi), din jumătate de sat a patra parte, ce este în ţinutul Iaşilor, dumisale Fortunei, comisul cel mare, şi jupânesei dumisale”[476].

---

[473] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 349, pp. 422, 423

[474] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 359, pp. 430, 431

[475] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 94, pp. 114, 115

[476] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 431, p. 588

TESCANI

(satul Teţicani, Hotin, Moldova).

1627, aprilie 5: Zapisul fraţilor Bălan, Grigore şi Nastasia, feciorii lui Udrea de **Teţicani** (Tescani, Hotin, Moldova), şi al surorilor Nastura şi Anghelina, fetele Podolenii, nepoatele Udrii, prin care mărturisesc cum au „vândut dreaptă moşia şi ocina noastră **Ojovul** (Ojeva, Ucraina), ce este pe Nistru, mai în sus de **Văsălăuţi** (în hotar cu Ojovul, Ucraina), în ţinutul Hotinului… lui Gavrilaş, pârcălab de Hotin, drept 120 taleri de argint… Şi la tocmeala noastră s-au prilejit Gheorghi Corosteanul Iuraşcovici şi Ostahiia chihaia de călăraşi de **Rădăuţi** (târgul Rădăuţi, Bucovina) Bulzul călăraş de acolo, Ionaşcu Grozăvăscul de **Zastavna** (Bucovina, Ucraina), Carp vătămanul de **Maliniţă** (Mălineşti, Ucraina), Ion vătămanul de **Vlădicina** (lângă Ojeva, Ucraina), Gheorghi Cornescu de **Halice** (azi Galeţ, ţinutul Hotin, Ucraina) Vasile Stranha puşcar din târgul **Hotin** şi mulţi alţi oameni buni”[477].

1627, august 7: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Gavrilaşcu, pârcălabul Hotinului, în baza zapisului deja menţionat, „scriind şi mărturisind acel zapis cum au venit înaintea lor fraţii Bălan, Grigorie şi Nastasăia, feciorii Undrii din **Tescani**… şi iarăşi Nastura, fiica Podolenii, nepoata Udrii şi au vândut a lor dreaptă ocină şi

---

477 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 173, p. 226

baştină, satul anume Ojovul pe Nistru, ce este în ţinutul Hotinului… lui Gavrilaş pârcălab, drept 120 taleri de argint”[478].

1904: „**Teţcani**, sat în judeţul Hotin, volosti Lipcani, pe pârâul Ghela, pe şoseaua dintre Lipcani spre Sculeni. Are 337 case, cu o populaţie de 1.750 suflete; biserică; 363 vite mari; 5 mori de vânt”[479].

TEŢCANI

(Steţcani pe Siret, comuna Gherăeşti, Neamţ).

1455, iunie 7: Întărit de Petru voievod spătarului Gavril, care primeşte uric pentru „satul lui, anume Steţcanii al femeii lui ocină, Sairbii pe Siret, şi Mirceştii, şi jumătate din Bliceşti pe Topoliţă, ce le-au cumpărat de la Baica drept 50 de galbeni”[480]. Hotarul, din veac.

1625, martie 16: Întărit de Radul voievod cneaghinei Candachia Gligoroaie din **Steţcani** (Teţcani, Iaşi), în baza unui zapis de mărturie de la de la fostul sulger Savin, diacul Costin şi Tofan din **Gocimani** (Goşmani, Neamţ), de la diacul Onciul din **Itrineşti** (comuna Mărgineni, Neamţ), de la diacul Ştefan din **Hociungi** (comuna Hociungi, Neamţ), de la diacul Dumitru din **Plo-**

---

[478] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 227, pp. 315, 316
[479] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 211
[480] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 47, p. 66

peşti (inclus în Mărgineni, Neamţ), şi de la Popa din **Negriteşti** (Negriteasca, Neamţ), „scriind în acel zapis că a venit înaintea lor Iuraşco, nepotul lui Goe… şi a vândut partea lui din satul **Cărbuneşti** (lângă Goşmani, Neamţ), ce este în ţinutul Neamţ, şi din sat, şi din câmp, şi cu o casă a lui Costin… Candachiei, pentru 26 taleri, bani buni”[481].

1902: „**Teţcani**, sat în judeţul Roman, plasa Moldova, comuna Mircești, spre sud-vest de satul Mircești, pe şoseaua naţională Roman-Fălticeni, așezat pe platoul ce separă bazinul Moldovei de al Siretului. Are o populaţie, în majoritate unguri, de 251 locuitori; o biserică catolică. Locuitorii unguri ţin de parohia catolică Ghirăești. Se face bâlci la 20 august. Se numea, în vechime, Steţicani, după cum se vede din documentul din 1679, aprilie 27, de la Duca Vodă”[482].

TEŢCANI

(comuna Teţcani, raionul Briceni, Moldova).

1636, februarie 13: Zapis de împărţeală între fraţii Toader Petreceico şi Antimia a moşiilor rămase după Cârstiia, în partea marelui armaş Petriceico venind „**Cârnicenii** (azi Cârceni, comuna Hancăuţi, raionul Edineţ, Moldova), **Hancăuţii** (comuna Hancăuţi, raionul Edineţ,

---

[481] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 294, pp. 363, 364

[482] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 597

Moldova), **Căfienii** (comuna Brânzeni, raionul Edineţ, Moldova), **Brânzănii** (comuna Brânzeni, raionul Edineţ, Moldova), a treia parte din **Culiceni** (comuna Tureatca, raionul Herţa, Ucraina), ce-au fost deosebite de aceste ocini, c-au fost moşiile maicii noastre Mărica. / Iar în partea Antimiei s-au venit **Băscăcenii** (azi Boscoteni, comuna Româneşti, Botoşani) cu vecini, **Pătrăuţii** (lângă Teţcani, comuna Teţcani, raionul Briceni, Moldova) cu **Teţcanii** (comuna Teţcani, raionul Briceni, Moldova), **Hriţănii** (Hriţeni, înglobat în Manoleasa, comuna Manoleasa, Botoşani), a patra parte, a treia parte din Culiceni, fără de vecini, c-a luat vecinii în Băscăneni, pentru cei din Culiceni… / Iar o parte de ocină, ce-a avut maica noastră Mărica, datu-au frăţâne-meu, Toader Petriceico, anume Durneştii (Dorneşti, Bucovina), unde-s curţile lui, căci a murit în mâna lui şi au grijit-o el"[483].

1770-1772: Satul **Tiţcanii**, ţinutul Hotinului, ocolul Mijlocului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[484], **toată suma caselor: 13**. Rămân birnici: 13. / **Birnicii**: Costandin, morar / Iftemie, pas / Vasile al lui Albotă / Andruș, ungurianul / Grigoraș Bornog / Miron Vatră / Filip, chioari / Ion, ungurianul / Ioniță fiul babii Varvarei / Toader Zmeu / Vasile al lui Zmeu / Grigoraș Zmeu / Ivan, argat Zmeului.

---

483 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 332, pp. 376, 377

484 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 157

TEŢCANI

(pe Tazlăul Mare, Bacău).

1774, iunie 15: Satul **Teţcani**, ţinutul Bacău, ocolul Tazlăului Mare de Sus, satul şetrarului Ştefan Roset, avea, după recensământul lui Rumeanţev[485]**: Toată suma caselor**: 47. Scădere rufeturi, însă 47: 1 popă, 1 ruptaş, 5 ţigani, 19 nevolnici şi femei sărace, 20 scutelnici ai dumisale şătrarului Ştefan Roset. Rămân birnici 60. / **Birnici:** Drăghici, muntean / Necola Gheneţ / Dumitraşcu Clipa / Ion, rotar / Neculaiu Tereş / Ion zet (ginere) lui / Chiriac, morar / Apostu al lui Roman / Neculaiu, morar / Avram / Gligori / Mihălachi Spânzuratu / Ioniţă, puşcaş / Gheorghi, puşcaş / Ion Heiosu / Vasile Raca / Ion Ciosul / Calistru / Gheorghi Ghineş / Lefter Clipa /Simion Cernat / Vasile Clipa / Costandin, munteanu / Dumitraşcu Parfeni / Andreiu, ciobotar / Vâlcul fratele lui /Iutilă / Vasile, grădinar / Ioniţă Tereş / Neculaiu, vieriu / Dumitraşcu, vieriu / Stoica / Pricopii / Gligori, rotar / Petre, ungurian / Borbat, ungurul / Dumitru, ungurul / Ştefan, ungurul / Bucur, ungurul / Ghitre zet (al) lui Petre / Chifan, văcar / Dumitraşcu / Gavril brat (frate) lui / Sterian /Andreiu, cojocar / Vasile Bălăban / Vasilachi / Gligoraş / Toader Săminescu / Stanciul / Moiseiu / Sămion Popa / Petre, muntean / Irimie, muntean / Toader, rotar / Sterie, morar /Ion al lui / Neculaiu Parfene / Lupul

[485] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 321, 322

/ Postolachi / Vasile Tătaru / Ioniţă fiul lui Spânul / Crâste, bejenar / Ion Motoiu / Dumitraşcu al lui / Gavril, vrânceanul / Vasile Mârzan / Ioniţă fiul lui / Pricopi, vieriul / Neculaiu, slugă / Costandin, slugă / Irimie Pusăiu, slugă / Ilie, sârbul, slugă / Marin, arnăut, slugă / Antohi, croitor, slugă / Hilii, ungurian / Gheorghi, ungurian / One, ungurian / Moiseiu, ungurian / Mihaiu, ungurian / Simion, ungurian. // **Oameni nevolnici şi femei sărace:** Dragomir, muntean / Stoica, muntean / Ioniţă Parfeni / Stamate / Ion Cimpoeşul / Baba Lăzăroae / Neculăeş / Ştefan / Vasile, muntean / Ion, chelar / Irimie / Ion, olar / Neculaiu, moşniag / Neculai, orbul / Stoica / Baba Ilinca / Preoteasa săracă / Costandin Parfeni / Bratul. // **Rufeturi:** Popa Toader / Enachi Clipa, ruptaş / Neculaiu, ţigan / Vasilachi, ţigan / Ion, bucătar, ţigan / Gheorghi, bucătar, ţigan / Vasile, ţigan.

1813, septembrie 19: Scrisoarea comisului Costache Caragea, „din porunca lui Alexandru Calimah voievod, ce mi-a adus-o Ioan Nor, Pintilie Berilă, Vasilie Miron și Vasilie Berilă, cu alți ai lor răzeși, ca să le hotărăsc moșiile ce au pe apa Tazlăului, la ținutul Bacăului, anume **Bereștii**, **Petrileștii**, **Boșotenii**, **Nadișa** și **Năsoieștii**, și să cercetez pentru împresurările ce ar fi pătimind arătatele moșii dinspre moșia **Tețcanii** a lui Dimitrachi Roset și dinspre moșia **Călugăra** a banului Răducanu Roset… să le scot de sub toată împresurarea și să măsor în lung și în curmeziș, cu stânjeni gospod (domneşti), stălpind și cu pietre hotare, care, de se va arăta vreo parte nemulțămită, să nu o stâlpesc cu pietre hotare, ci, dând mărturie și hartă închipuitoare de starea locului, după meșteșugul ingineresc, să meargă la Divan. / După poruncă, mergând la faţa locului și strângând pe toți răzeșii

bătrâni și tineri, am intrat în cercetare și, scoțându-ne răzeșii mai întâi un suret de pe un ispisoc de la Ştefan voievod din leat **1491** (6999), întru care întărește Mărinei, fetei lui Berilă, moșiile **Bereşti**, de mai sus, **Petrileşti** şi **Boşoteni**, și mai presus de **Nadișa**, **Năsoești**. / Al doilea, alt suret de pe un uric sârbesc, iarăși de la Ștefan (cel Mare) voievod, din let **1497** (7005), martie 8, întru care întărește lui Ioniță Nadișu, feciorul lui Mihăilă, satul **Nadișa**, care și el l-a avut cumpărătură de la Mihail Berescul, în 60 de zloți tătărești. / Al treilea, un suret de pe un ispisoc sârbesc de la Bogdan (Lăpuşneanu) voievod, din leat **1569** (7077), august, întru care întărește lui Trif și femeii sale Todosca, din a patra parte de sat **Nadișa**, din a cincea parte, din trei părți, o parte, pe care le-a cumpărat de la Simion feciorul Andrușcăi, nepot Mușei, strănepot lui Ioan Nadiș, din ispisocul ce au avut strămoșul său Ioan Nadiș, cum și altă cumpărătură, ce au avut de la Vașcu, feciorul Lucăi, nepot lui George Hrătan, din ispisocul ce l-a avut George Hrătan, din jumătate de sat **Turlui**, din a noua parte, din a treia parte, din trei părți, o parte. / Deci văzându-se uricele acestea, am întrebat pe răzeși unde au acea împresurare și ei mi-au aratat că dinspre apus s-ar fi împresurând, la moșiile **Nadișa** și **Boșoteni**, de către moșia **Tețcani** a lui Dumitrache Roset, iar dinspre răsărit s-ar fi împresurând capetele moșiilor **Nadișa** și **Năsoești** de către moșia **Călugăra** a banului Răducanu. / Pentru aceea, făcând știre să vină la fața locului, cu scrisorile ce vor fi având, sau să trimită vechili, banul a dat răspuns că nu poate să vină, nici vechili să trimită, neavând scrisorile aici ; la care răzeșii au arătat, că, în vremea ce au dat jaloba la Iași, fiind și banul, a dat răspuns că nu poate să vină, nici

vechil să trimită, neavând scrisorile aici, la care răzeşi au arătat, iar, mai mult nu s-a scris, nefiind trebuitoare şi fără lucrare, pentru că aga Teţcanul a fărmat cu judecată această mărturie, şi răzeşii de **Năsoeşti** şi-au hotărât moşia **Nadişa** cu fostul domn Ioan vodă, ce atunci era postelnic”[486].

1902: „**Teţcani**, comună rurală în judeţul Bacău, plasa Tazlăul de sus, situată în văile Tazlăului Mare şi a Tazlăului Sărat. Se compune din 2 cătune: Teţcani, reşedinţa, mai jos de confluenţa celor două râuri şi pe dreapta Tazlăului Mare, şi Sârbii, pe pârâiaşul Sârbilor, între dealuri. În Condica Liuzilor, găsim Teţcanii, aparţinând medelnicerului Gheorghe Roset, iar în Statistica din 1874, Sârbii sunt numiţi Sârbii-Unguri. Se mărgineşte, la nord-est, cu comuna Scorţeni, la est, cu comunele Nadişa şi Boşoteni, la sud, cu comuna Bereşti, la vest, cu comuna Bucşeşti, şi la nord-vest, cu comuna Ardeoani. Este brăzdat de dealurile: Zarea Teţcanilor, Stârpa, Arsura, Sârbii şi Coman. Aici se ţine, de vreo 12 ori pe an, târg, pe la sărbători ca Întâmpinarea Domnului, Sf. Gheorghe, Ziua Crucii, Sf. Ion (după Bobotează) etc. Are o suprafaţă de 1.793 hectare, cu o populaţie de 919 locuitori; o şcoală mixtă, în satul Teţcani, înfiinţată în 1865; 2 biserici, una ortodoxă, în satul Teţcani, cu 1 preot şi 1 cântăreţ, şi una catolică în cătunul Sârbii. După legea rurală din 1864, s-au împroprietărit 83 locuitori, cu 254 fălci pământ în ţarină. Aci se fabrică cărămizi. Se găseşte o moară cu aburi şi o fabrică de spirt, bine instalată, Pe teritoriul comunei sunt izvoare de ape minerale, conţinând sulf şi fier. Vite: 36 cai, 815 vite cornute, 101 porci, 3 capre şi 248 oi. Este străbătută de calea vecinală Moineşti-Poduri-

[486] Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. X, Iassi 1888, pp. 176-179

Teţcani-Nadişa și altele comunale, spre Berești şi Ardeoani. Prin satul Teţcani trece șoseaua judeţeană Bacău-Moineşti. Distanţele: la Bacău, capitala districtului, 33 km; la Târgu Ocna, 42 km; la comuna Nadișa, 6 km; la comuna Bucşeşti, 6 km; la comuna Ardeoani, 5 km; la comuna Bereşti, 8 km; la comuna Scorţeni, reședința plăşii, 5 km. / **Teţcani**, sat și reședința comunei cu același nume, situat la confuenţa celor două Tazlăuri. Are o populație de 678 suflete; o şcoală mixtă; o biserică, cu 1 preot și 1 cântăreţ, clădită de defunctul G. Roseti, la 1769; 5 cârciumi. Vite: 34 cai, 71 vite mari cornute și 74 porci”[487].

TIMILEUŢI

(comuna Timileuţi, raionul Camenca, Moldova).

1636, martie 1: Hotarnica satului **Voroncăuţi** (Vărăncău, comuna Slobozia-Cremene, raionul Soroca, Moldova), „începându-se din hotarul Peşterii, din Cruhlic, cărarea din râpă, la vârful dealului, la Piatra, pe din sus de movilă; de acolo, drumul **Nemirencăi** (Nemirovca, comuna Nemirovca, raionul Camenca, Moldova), până la fântâna săpată, apoi la doi stâlpi de piatră, ce sunt pe din sus de drumul **Timileuţilor** (Timileuţi, comuna Timileuţi, raionul Camenca, Moldova); de acolo, drept la calea Soloneţului, până în Troian, până la alţi stâlpi de piatră, ce

[487] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 597

sunt pe din sus de drumul de către **Stoicani** (comuna Stoicani, raionul Soroca, Moldova); de acolo, peste valea Cerişnovăţului, până în matca Racovăţului, apoi matca, până la Nistru”[488].

1904: „**Timiliuţi**, sat în judeţul Soroca, volosti Văscăuţi, în apropiere de Nistru, între satele Ciorniţa şi Vertigeni. Are 157 case, cu o populaţie de 1.132 suflete de răzeşi; biserică; 217 vite mari cornute, 40 cai, 304 oi”[489].

TIMIRLENI

(Temerleni, lângă Ivăneşti, comuna Pădureni, Vaslui).

1636, septembrie 14: Zapisul lui Mihai, Tutor şi Tănaşie, prin care mărturisesc că au vândut lui Ion Hotceanul şi feciorilor săi „o vie de la **Temerleni** (Timirleni, lângă Ivăneşti, comuna Pădureni, Vaslui), cu garduri până în cărare, şi cu pomi şi până în gardul Temerlenului, pe unde a fost gardul cel bătrân… pentru un cal bun şi 20 lei bătuţi lui Tutore, şi lui Mihai o vacă cu viţel şi juncul şi 10 lei, şi lui Tănasie 2 vaci cu viţei şi cu juncă şi 12 lei… dinaintea Petrei Temernuloi şi a

---

[488] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 341, p. 383

[489] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 211

feciorilor Petrei, Vasile Mândzare şi Dumitraşco, Mariia căpitanul, papa Fene, popa Simion şi Herâe căpitanul”[490].

1711, iunie 1: Tofan zet (ginere) Naciului şi cu femeia lui Dochiţa, fata lui Toader Naciul din satul **Timirleni**, dăruiesc oaharnicului Radul „moşia de pe apa Lohanului, din siliştea **Popeşti** din ţinutul Fălciului, un bătrân al socrului meu Toader Naciul, şi jumătate de bătrân al Movilencii, ce-a dat Movileanca unei fete a Nanciului, Ioana, danie”[491].

TIMIŞEŞTI

(comuna Timişeşti, Neamţ).

1427, septembrie 14: Întărit de Alexandru cel Bun mănăstirii Neamţ, prin uricul pentru „două sate la gura Neamţului, anume Cristianeşti şi Temeşeşti… Iar hotarul acestor sate să fie începând de la Moldova, peste luncă, la gura şanţului, apoi pe şanţ, până la Troian, de acolo până la pisc, apoi, drept peste câmp, la cornul pădurii Neamţului. Acesta este hotarul dinspre Bucureşti. Apoi, de acolo, peste Neamţ, la o salcie, iar de la salcie, peste câmp, la movilă, apoi la movila găunoasă, apoi, de acolo, la un trunchi de stejar, apoi Ia marginea Păduricii Curteanului, apoi la movila care este pe Moldova, apoi, pe

---

490 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 510, p. 564

491 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VIII, Iaşi 1913, p. 13

Moldova în sus, până la gura şanţului. Acesta le este tot hotarul”[492].

1436, noiembrie 30: Confirmat, în **30 noiembrie 1436**, de Ilie voievod, lui mănăstirii Neamţ, care primeşte uric pentru „un sat tătăresc la gura Neamţului, anume Temişeşti, iar în acest sat zece bordeie de tătari, anume: Mamai cu copiii săi, şi Albaş cu copiii, şi Filipp cu copiii, şi Oanciul cu copiii, şi femeia lui Cârlig cu fiul, şi sălaşul lui Şandru, şi Stan cu copiii, şi Zorea cu nepoţii săi, şi sălaşul lui Ciurilă, şi sălaşul lui Ştefan, şi fiul lui Stan, altul, Petraş. De aceea, noi,văzând dania sfânt-răposatului nostru părinte, de asemenea dăm şi întărim sfintei biserici, mănăstirii de la Neamţ, acest mai sus-scris sat tătăresc, să le fie lor uric, cu tot venitul, neclintit niciodată, în veci… Iar hotarul acestui sat să fie cu toate hotarele sale vechi, pe unde au folosit din veac”[493].

1446, martie 11: Întărit de Ştefan voievod mănăstirii Neamţ, care primeşte uric pentru „câte sate ascultă de mănăstirea noastră, anume: unde este Samoil vătăman (Seucăuţi, la Gura Cracăului, comuna Roznov, Neamţ) pe Bistriţa, şi **Dvorineşti (Zvorăneşti, comuna Timişeşti), şi Timişeşti**, şi Crâstieneşti, şi Băloşeşti, şi, la Topliţă, unde a fost Barbă Geamâră, şi Başoteni, şi Fântânele, şi Dragomireşti, pe Şumuz, şi Telibecinţi, pe Siret, toate acestea sate mănăstireşti”[494].

---

[492] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 67, pp. 98, 99

[493] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 164, pp. 229-231

[494] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 266, pp. 377, 378

1446, iunie 6: Întărit de Ştefan voievod mănăstirii Neamţ, care primeşte uric pentru „o mănăstire la Boişte, unde a fost chilia vlădicăi Iosif… Încă am dat mănăstirii mai înainte zise pe toţi popii din satele mănăstireşti, anume: biserica din Telebecinţi, şi biserica din Başoteşti, şi biserica din Dvorineşti, şi biserica din Baloşeşti, şi biserica de la gura Cracăului, şi biserica din Trestiana de la Balomireşti, ca să asculte de mănăstirea noastră cu toate veniturile”[495].

1446, iunie 6: Întărit de Ştefan voievod mănăstirii Neamţ, care primeşte uric pentru „o mănăstire la Boişte, unde a fost chilia vlădicăi Iosif… Încă am dat mănăstirii mai înainte zise pe toţi popii din satele mănăstireşti, anume: biserica din Telebecinţi, şi biserica din Başoteşti, şi biserica din Dvorineşti, şi biserica din Baloşeşti, şi biserica de la gura Cracăului, şi biserica din Trestiana de la Balomireşti, ca să asculte de mănăstirea noastră cu toate veniturile”[496].

1447, august 22: Întărit de Ştefan voievod mănăstirii Neamţ, care primeşte uric pentru, „Temişeşti, şi Dvorenişti, şi Cârstieneşti, şi Băloşeşti, şi Gemineşti, şi Paşco, şi Petrică, şi, la Gura Cracăului, Sauceşti, şi Baţoteni, şi Fântânele, şi Dumbrăviţa, şi Telebecinţi cu mori, şi Clococina, şi Cobâcini, şi Bilosăuţi, şi Dragomireşti, şi Hlapeşti şi iezerele lor, Luciu şi Zahorna”[497]. Hotarul, din veac.

---

495 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 267, pp. 378, 379

496 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 267, pp. 378, 379

497 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 273, pp. 386-388

1470, aprilie 1: Întărit, în **1 aprilie 1470**, de Ştefan voievod, mănăstirii Neamţ, care primeşte uric pentru „prisaca lui Chiprian la Botne, şi cu mănăstirea care este la obârşia Vişnivăţului şi cu toate poienile şi cu prisăcioarele câte sunt în acest hotar, pe care le-a stăpânit popa Chiprian, începând de la vărsarea Molovateţului în apa Vişnivăţului şi pe unde ţine poiana mai sus de mănăstire, dincolo de şanţ, la deal, şi de acolo de-a curmezişul la Târnauca, până unde ţine poiana şi apa Târnaucăi. Acesta îi este tot hotarul. Şi încă am întărit mănăstirii noastre mai sus-scrise satele mănăstirii, anume: Telebecinţi pe Siret, şi Trestiiana, şi Dumbrăviţa pe Şimuz, şi Buzaţi pe Moldova, şi Gemereştii pe Topoliţa, şi Başoteni şi Fântârele pe Siret, şi **Timişeşti** şi Crâstieneşti, la gura Neamţului”[498]. Hotarele, din veac.

1774, iunie: Satele **Preuteştii** şi **Timişeştii**, ţinutul Neamţului, ocolul de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[499], aveau **toată suma caselor 48**. Scădere rufeturi 4: 4 popi. Rămân birnici 44. / **Birnici**: Apostol Golgul din Timişeşti / Ştefan zet (ginere) lui Mititel / Stoica, muntean / Mihai, morar / Ghenie, babă cu un fecior / Catrina cu un fecior / Grigori Hângan / Alecsandru Nărocia / Pavăl Nărocia / Andrieş sin (fiu) lui Pavăl / Costantin Bordian / Crăciun / Crăciun, văcar, la fel / Flore Niamţul / Ion Niamţul / Gavril Niamţul / Petre Punte / Petre Roşca / Vasile, ungurian / Ion Zaharie / Ion Coman / Neculai Flore / Vasile Niamţul / Todose Blaga / Andrieş, ungurian / Ion, ungurian / Petre Cuţul / Ion

---

498 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 163, pp. 241-243

499 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 15

Şoldănescu / Hilimon / Grigoraş / Mărian, vătăman / Petre Canano / Hilip, vornic / Ion fiul Irinii / Toader, bejenar / Mihăilă Mătieş / Ursul, păscar / Macovei / Dumitraşco Chido / Ioniţă Humă / Vasile, plugar / Ambrosie / Căsian / Ion Sorlia. // **Rufeturi:** Popa Vasile / Popa Andronachi / Ion, diacon / Diaconul Ioniţă.

1902: „**Timişeşti**, comună rurală în partea dinspre nord-est a plăşii de Sus-Mijlocul, judeţul Neamţ, situată pe valea râului Moldova. E formată din cătunele: Buzaţi, Plăeşul, Preutești, Timișești şi Ungheni. Are o întindere de 2.130 hectare; o populaţie de 1.889 suflete; 2 biserici, cu 2 preoţi şi 3 dascăli; o şcoală. Vite: 358 boi, 474 vaci, 545 junci, 1.709 oi, 94 cai, 300 porci. Comunicaţia cu satele vecine se face prin șoseaua Târgu Neamţ-Paşcani și prin drumul Timişeşti-Păstrăveni. / **Timişeşti**, sat în comuna Timişeşti, situat la 55 km de oraşul Piatra. Are o populaţie de 958 suflete; o biserică, deservită e 1 preot şi 2 dascăli; o şcoală. Vite: 160 boi, 230 vaci, 275 junci, 809 oi, 40 cai, 200 porci. Vechimea satului o dovedește uricul lui Ștefan Voevod, din 6492 (1434), aprilie 24, prin care el întăreşte lui Popa Iuga hărăzirea părintelui său Alexandru Voevod: satele Buciumeni, şi, la Gura Studenţei, satul Timişeşti, amândouă părţile de judeţ, şi Strâmba, din vârf până la gură"[500].

[500] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 600

TINTEŞTI

(fostul sat Titeştii, lângă Gugeşti, Vaslui).

1487, ianuarie 12: Întărit de Ştefan voievod, fraţilor Ioan, Andriaş, Gavril şi Petru, care cumpăraseră, cu 40 zloţi tătăreşti, de la Mărena, Titiana şi Muşa, fiicele lui Feir, „un sat anume Tătăreştii, mai sus de Feereşti, pe acelaşi pârâu… Iar hotarul acestui sat de la Fereşti să fie începând de la bura a două pâraie, unde cade în drum, drept peste pădure, până la capătul de jos al poienii, la hotarul Titeştilor, iar din celelalte părţi după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac”[501].

1628, aprilie 10: Întărit de Miron Barnovschi voievod fraţilor Petre, Ionaşco, Bălan şi Mărica, fiii lui Cehan bătrânul, nepoţi lui Stan Horjăi, şi neamului lor Frăţiman, şi surorilor lui Maricăi şi Anisiei, nepoţii Albei, şi iarăşi neamului lor Gheorghe Horja şi surorii lui Varvara, fii ai bătrânului Horja paharnic, şi iarăşi neamului lor, Sohiicăi şi surorii ei Sora, fetele lui Gureş, şi iarăşi neamului lor Nastasiei Cărăimănesei şi surorii ei Drăguţa, fetele Antimiei, toţi nepoţi şi strănepoţi Tetului, care primesc uric pentru „a treia parte din satul **Titeştii** (azi Tinteşti, lângă Gugeşti, Vaslui) din ţinutul Fălciului, partea de mijloc, şi iarăşi o a treia parte, partea cea din mijloc din satul **Prebeştii** (Pribeşti, Vaslui) din ţinutul Vasluiului, cu vaduri de mori şi cu tot venitul”. / Întărit fraţilor

---

[501] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 3, pp. 2-4

Petre, Ionaşcu, Bălan şi Mărica, fiii lui Cehan bătrânul, nepoţi Lazei, şi neamului lor Gheorghe Horja şi surorii lui Vărvara, fiii lui Horja bătrânul paharnic, şi neamului lor, Sora şi sora ei Sofiica, fetele lui Gureş, şi iarăşi neamului lor Nastasiei Cărăimănesei şi surorii ei Drăguţa, fetele Antimiei, toţi nepoţi şi strănepoţi lui Stan Horja… satul **Horjăştii** (Horjeşti, sat pe Lăpuşna, Moldova) pe Lăpuşna, din sus de **Scorţăşti** (lângă Horjeşti, Moldova), unde au fost casele lui Stan Horja, şi **Fântâna Pepirigului** (sat pe Lăpuşna, Moldova), dintr-acelaşi hotar, şi alt sat, în **Gura Ocoalelor** (lângă Horjeşti, pe Lăpuşna, Moldova) pe Prut, sub obrejie, unde se ridică gârlele în cruciş, şi un loc de prisacă, la **Colacul** (toponim, Horjeşti, Moldova) şi prisaca cea veche a lui Horja de după **Tărnuşa** (pârâu pe Lăpuşna, Moldova), în obârşia pârâului, şi **Strâmbenii** (sat, ţinutul Lăpuşna, Moldova) pe Bujor, şi **Fântâna lui Muşat** (sat pe Lăpuşna, Moldova), cu tot venitul". / Tot acum, Tofana, jupâneasa lui Vitolt logofăt, fata vornicului Bucium, îi vinde marelui pitar Ionaşco Cehan, drept 60 taleri de argint, „o parte de ocină din satul **Sclipotenii** (azi Slipoteni, lângă Izvorul Berheciului, Bacău), din a patra parte, a treia parte, cu vad de moară în apa Berheciului şi cu loc de prisacă pe pârâul Şleapotea, în ţinutul Tecuciului, şi din a patra parte din satul **Obârşiei Berheciului** (comuna Izvorul Berheciului, Bacău), a treia parte… care aceste părţi au fost cumpărătură lui Vitolt logofăt de la Isaiia sin Magdei, nepot Danului". / Ionaşcu Cehan mai cumpără şi alte părţi din Sclipoteni, de la aceeaşi Tofana şi de la Draguş monah, feciorul Ivului, nepot lui Luca… apoi „şi un vad de moară şi cu pietre din satul **Brătenii** (lângă Pogoneşti, Lăpuşna, Moldova), de la Ştefan, ginerele lui Crasnăş, şi de la

Apostol, fiul lui Crasnăş, drept 25 taleri de argint”. De la Gheorghie, fiul lui Zbera, nepotul Bârzului şi Ţampului, Ionaşco Cehan cumpără părţi „din satul **Măzdăşănii** (azi Măgdăşeni, lângă Avereşti, Vaslui), ce este în ţinutul Fălciului”[502].

1630: Pavăl, fecior lui Potan din Zlătăreşti, vinde lui Gavril din Zlătăreşti, drept 95 lei 95 de pământuri, din „satul **Zlătăreşti**, la ţinutul Vasluiului… care loc ni l-au ales răzeşii, tot de o parte în parte, de jos, dinspre Mileşti, până în capul jgheaburilor, cu loc de heleşteu în matca Sărăţii, ce se hotăreşte cu locul Mileştilor până în matca Titeştilor, în sus, dealul până în hotarul Bouşorilor… dinaintea lui Ion Bouşoru de **Bouşori**, Şteful şi Ghedeon din **Titeşti**, Ionaşco Burnar de **Mănjăşti**, Artenie de **Şerboteşti**, Iordachi de **Negoeşti**, Ardarie de **Zlătăreşti**, Mihalce de **Dăneşti**, şi eu, popa Andreica din Zlătăreşti am scris zapisul, ca să se ştie”[503].

1721, decembrie 4: Zapisul popii Artenie Bantăş şi al feciorilor săi, cu care dăruiesc hatmanului Dumitraşco Racoviţă „din moşia din satul **Titeşti**, ce este la Ţinutul Vasluiului, ce se hotărăşte cu Mileştii, 25 de pământuri… şi s-au întâmplat Vasile Mâţă, Trohin fratele lui Vasile, Cozma şi Andrei Tincă, Ştefan sin (fiu) Andrei, Vasile Negară, Vasile Margine şi eu popa Ignat am scris”[504].

---

[502] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 338, pp. 462, 463

[503] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, pp. 46, 47

[504] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VIII, Iaşi 1913, pp. 336, 337

TISA-SILVESTRI

(Selevestreanii, sat la Cobâle, comuna Secuieni, Bacău).

1436, septembrie 19. Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi lui Dan Mesehnă, care primeşte uric pentru „opt sate, anume: Ruja Petru, la Cobâlă, şi Oneşti, şi Câteştii, şi Virişeştii, şi **Selevestreanii**, şi, pe Hubalna, Sârbii şi Şcheianii, şi Lieştii, la gura Jeravăşului, şi, pe Horincea, Cavadineştii şi Badea... Iar hotarul tuturor acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi”[505].

1481, februarie 1: Întărit de Ştefan voievod fiicei lui Ioaniş Borilescul, Mărina Lolca, odată cu cumpărăturile voievodului, cu 200 de zloţi tătăreşti, de la Danco, fiul lui Sima, nepotul lui Dragoş viteazul şi cu nepoţii lui de soră, Giurgea, Anuşca, Vasutca, Maria şi Neaga, adică „un sat la Cobâle, anume Selivestrii, amândouă cuturile”, pe care le-a schimbat, adăugând şi 240 zloţi tătăreşti, cu Mărina Lolca, fiica lui Ioaniş Borilescul, cu „două sate, anume Borileştii şi Drăgoteştii din Câmpul lui Dragoş, pe Nichid”[506]. Hotarul, după ale sale bătrâneşti hotare.

1636, noiembrie 28: Zapisul vornicului de gloată Neaniul, în care mărturiseşte „cum s-au tocmit egumenul şi soborul mănăstirii Sfântul Sava cu Toader Franga, Oprea, feciorul Lupei, şi cu toată seminţia lor, cu Rusca, Toader Găluşcă şi cu toată seminţia lor, ca să aibă a ţine

---

[505] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 163, pp. 227-229

[506] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 233, pp. 355-357

călugării satul **Băicenii** (comuna Secuieni, Bacău), cu tot venitul, şi din hotarul **Carauleştilor** (comuna Secuieni, Bacău) cât loc s-a ales şi s-a stâlpit. Care părţi de ocină s-au ales ce au dat Lupul Dragotă şi cu jupâneasa lui sfintei mănăstiri… Însă nişte părţi, ce au mărturisit megieşii cu sufletele lor c-au fost luat Lupul Dragotă cu împresurătură, au fost puse şi în uric egumenul şi soborul i-au lăsat să-şi ţină ocina, câtă parte va avea, pe feciorii lui Drăgan şi ai Solomiei, Anuşcăi, Parascăi, Nastei, Faftei şi ai Dochiţei. Şi s-au ales părţile lor toate, că ţină cu Toder Franga, Oprea şi cu Rusca şi cu toată seminţia lor seliştea Carauleştii, cine câtă parte va avea… / Aşa s-au tocmit dinaintea noastră şi a popii Avram şi a Tomei din **Piticeni** (azi Chiticeni, comuna Secuieni, Bacău), Maftei, Isac, Ionaşco şi alt Ionaşco de **Sălevestri** (azi Tisa-Silvestri, comuna Secuieni, Bacău), a Barbului, Ionaşco şi Sociul din **Odobeşti** (comuna Secuieni, Bacău), Constantin din **Ruşi** (înglobat în Roşiori, comuna Roşiori, Bacău), Vasile şi Ion din **Mesăhăneşti** (Misihăneşti, comuna Roşiori, Bacău), Vlaşcă de **Ungureni** (comuna Ungureni, Bacău), a popii Andronic de **Obârşie** (comuna Izvorul Berheciului, Bacău) şi a mulţi oameni buni, megieşi”[507].

1774, iunie 26: Satul **Sălevestrii**, sat răzăşesc, ţinutul Romanului, ocolul de Jos, după recensământul lui Rumeanţev[508], avea **toată suma caselor 19**. Scădere rufeturi 12: 3 preoți, 2 copii în casă, 6 călărași, 1 văduvă. Rămân birnici 7. / **Birnici:** Costandin Rapailă / Istrate Loghin / Trohin Sarion / Ion Pârcălabu / Năstasă

---

[507] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 555, p. 603

[508] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 269, 270

Buzdugan / Ion brat (frate) lui Năstasă / Chiriacu Ciorâță, bejenar de 3 ani ot (din) Brâncăuani ot Soroca. // **Rufeturi:** Popa Trifan / Pavăl, diacon / In (alt) Pavăl, diacon / Toader Ojog, copil în casă / Gavril Ojog, copil în casă / Costandin Tăplău, copil în casă / Ion Băloșan, călăraș postelnicesc / Vasile Sarion, călăraș / Ion Andronachi, călăraș / Gheorghi Uritic, călăraș / Lefter sin (fiu) lui Vasile, călăraș / Tudora, babă**.**

1902: „**Tisa-Silvestri**, sat în judeţul Bacău, plasa Siretul de sus, comuna Odobeşti, situat pe pârâul Odobul şi pe pârâiaşele Tisa și Silvestri, la 2,5 km de comuna Odobeşti. În Statistica din 1874, acest cătun era compus din două sate: Tisa şi Silvestri. Are o populaţie de 412 locuitori; o biserică, fondată la 1799, cu 1 preot şi 1 cântăreţ; o moară cu aburi și 2 cârciumi. Vite: 32 cai, 296 vite mari cornute și 47 porci”[509].

TIŞĂUȚI

(lângă Suceava, Bucovina).

În **10 aprilie 1430**, Alexandru cel Bun întărea lui Vlad Aldiş, printre alte sate, „şi ocolul Tisăceşti, unde au fost Toader Negruţ, Tisăceştii fiind, conform DRH (vol. I., p. 145), Tişăuţii.

1432: În 14 august 1432, Iliaş Vodă dăruia lui Isaia „satul Tişeuţi, aproape de Suceava”.

[509] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 601

1624: În 17 martie 1624, avea să ajungă proprietar al satului cel mai păgubos viitor domnitor al Moldovei, pentru că, aşa cum mărturiseşte uricul lui Radu Vodă, „domnia mea m-am milostivit şi am dat, şi am miluit pre sluga noastră credincioasă (Gheorghe) Duca, ce au fost uşear mare, cu un sat, anume Teşeuţii, ce iaste direptu domnescu şi au fost ascultăndu de ocolul târgului Suceavei, pentru slujbă direaptă cu credinţă ce au slujit noao şi ţărăi”.

1724: În 15 decembrie 1724, Negoiţă Ciudin s-a văzut nevoit să vândă satul Tişăuţi lui Iordachi Cantacuzino, care avea să-l dăruiască, în 1736, fiicei sale, Safta, jupâneasa lui Constantin Cantacuzino Măgurianul, Safta fiind viitoarea mamă a lui Ienacachi Cantacuzino. Negoiţă Ciudin avea un frate, Constantin, care Constantin Ciudin „a făcut o fără de lege, furând nişte cai ai lui Mărza, Hanul Tătarilor, după care a fost prins şi aruncat în temniţă; şi l-au scos din temniţă, pe răspunderea lor, fratele său, Negoiţă Ciudin, cu Toader armaşul şi Stroescul comisul, precum el (Constantin Ciudin) va plăti Tătarilor caii, dară el ca un netrebnic ieşind din temniţă nu s-au străduit să îndrepte furtişagul, ci a fugit în ţara leşească; şi, venind încoace, Tatarii au târât în judecată pe chizeşi, iar prin judecata Divanului au fost judecaţi să răspundă pentru furtişag mai cu samă Negoiţă Ciudin; fiind frate cu hoţul, a fost judecat să plătească caii, iar dacă nu va plăti, Tatarii vor face cu el ce vor voi, cerând Tatarii 204 lei pentru cai”. Neavând de ales, Negoiţă Ciudin a vândut Tişăuţii, pentru 360 lei turceşti, sumă care acoperea şi dobânzile unui împrumut, luat de la nişte negustori turci de Iordachi Cantacuzino ca să plătească Negoiţă Ciudin, la vreme, despăgubirea datorată tătarilor.

1724: Hotarnica Tişăuţilor s-a făcut în 28 octombrie 1724, printre martori aflându-se vatamanul Gheorghiţă din Tişăuţi şi diaconul Vasile Avrămescul din Bosance. Hotarul cuprindea: apa Sucevei, drept în sus, pe lângă hotarul Bosancei, pârâul Răcoasa, Fântâna Veche, drumul spre Bosance până la Hlineştii Bosancilor, drumul ce merge de la Suceava la Bosance, valea lui Altan, heleşteul Partăcului, apa Şomuzului, drumul Tătăraşilor, hotarul Ipoteştilor la dealul găunos, prisaca lui Conteş, fântâna de piatră.

1735: Biserica din Sfinţilor Arhangheli Mihail şi Gavril din Tişăuţi a fost ctitorită, în 1735, de Dinu CANTACUZINO. În 1843, biserica trecuse sub patronaj împărătesc, avea 502 enoriaşi, iar postul de preot era vacant. În 1876, păstorul celor 686 suflete era preotul cooperator Georgie GEORGIAN. În 1907, preot cooperator era Eugen SÂRBUL, născut în 1860, preot din 1886, cantor fiind, din 1903, Vasile NICA, născut în 1884.

1772: Recensământul lui Rumeanţev[510], din 1772-1773, înregistrează la Teşăuţi, în Ocolul Mijlocului, fără alte precizări, „44 – toată suma caselor”, însemnând 10 slugi ale stolnicului Ianachi CANTA, 2 popi, 2 ţigani, 7 femei sărace şi 23 birnici.

1774: În 1774. Tişăuţii aveau 31 familii (3 popi, 24 ţărani, în 1775), iar în 1784, 33 familii.

1782: În 11 noiembrie 1782, când Georg Lauterer, venind dinspre Iaşi, prin Botoşani, „pe nişte drumuri proaste”, şi trece, prin Salcea şi Plopeni, sat „aşezat pe deal, într-un ţinut păduros”, vama austriacă spre Suceava

---

[510] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 342

se afla la Tişăuţi, râul Suceava fiind traversat de „un pod construit pe trei piloţi”, iar de la Suceava a „mers, pe un timp foarte rău şi căi rele”, spre Cernăuţi, iar de acolo, prin Lvov, spre Kracovia. Podul de la Tişăuţi, de atunci, avea să determine apariţia unui nou sa, Ratuş, format din câteva gospodării, adunate în jurul hanului respectiv[511].

1783, septembrie 22-27; „Moşiile mitropoliei”, cuprinzând câteva sate, au ca hotar şi „malul râului Suceava, **Tişăuţii lui Ienache Cantacuzino**, pârâul Răcoroasa, Fântâna Veche a Tişăuţilor, Ţarina Tişăuţilor, hotarul Ipoteştilor, Valea lui Anton, Valea Barcio, Iazul Dinului, Podul de Piatră, Plopeni, Groapa Tişăuţilor, Zătăraşi”[512].

1784: În 7 iulie 1784, în cadrul unor schimburi de moşii, Tişăuţii lui Iordachi Cantacuzino trec în proprietatea Mitropoliei Sucevei.

1784, iunie 7, „Cernăuţi. Administraţia militară a Bucovinei face cunoscut consistoriului că s-a aprolrat schimbul moşiilor sale Havârna şi Suliţa Nouă, din Moldova, cu moşiile Ipoteşti şi Teşeuţi, din Cordon, proprietatea lui Cantacuzino, vistierul Moldovei, consistoriul trebuind să mai dea 200-300 galbeni, care să se ia din veniturile clerului, din „lada legii”, în care se află 5.000 lei, banii şcoalelor. Atrage atenţia asupra înlăturării stricăciunii făcute de râul Suceava, întreţinerii morii cu trei pietre, spre a aduce venit şi a întăririi situaţiei economice a moşiilor clerului. Administraţia insistă asupra

---

[511] *Călători*, X, partea I, p. 333

[512] DGAS, *Din tezaurul documentar sucevean*, Bucureşti 1983, Doc. 1418, p. 469

urgentării schimbului, pentru care a făcut intervenţii la forurile superioare”[513].

1788: Contele Feodor Karacsay de Valyesaka, participant, în 1788-1791, la asediul Hotinului şi la marile bătălii de pe teritoriul Moldovei, bun cunoscător al fiecărei regiuni moldoveneşti, scria că, de la Suceava, la Tişăuţi (vama austriacă, carantina se află la ¼ de ceas de acolo, în satul mai mare, Bosanci). Aici, hotar e râul Suceava, care, când se umflă apele, este trecut cu plute. De aici, prin Salcea, pe la Dumbrăveni, peste două braţe ale râului Siret, peste primul – pe un pod suspendat; apoi, la dreapta, pe lângă satul Vlădeni, pe la poalele împădurite ale unui deal, la Botoşani[514].

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Suceava – **Suceava** (Oraş cu tribunal districtual) cu Cutul Zamca, Iţcanii Vechi şi Şeptilici, Bosance cu Nemericeni, Podeni, Hriaţca şi Lisaura, Buneşti, Buninţi, Chilişeni, Danila, Găureni, Hatna cu Dărmăneşti, Iacobeşti sau Fogodisten cu Gura Solcii, Slobozia sau Milişăuţii de Jos, St. Ilie, Ipoteşti, Iţacanii Noi, Călineşti Enache cu Vasilache, Călineştii lui Kuparenko, Costâna cu Berindeşti, Liteni, Mereţei, Mihoveni, Mitocul Dragomirnei cu Lipoveni, Părhăuţi, Pătrăuţi pe Suceava, Reuseni, Romaneşti, Rus Mănăstioara, Rus Plavalar cu Rus Poienile, Securiceni,

[513] DGAS, *Din tezaurul documentar sucevean*, Bucureşti 1983, Doc. 1436, p. 475
[514] *Călători*, XIX, I, pp. 754-773

Şcheia, Soloneţ, Stroieşti pe Suceava, **Tişăuţi**, Todireşti cu Pietroasa, Uideşti, Zahareşti”[515].

1887: Din 1887, funcţiona la Tişăuţi o şcoală cu 3 clase[516].

1890: În 1890, comuna Tişăuţi avea 800 locuitori, primar fiind Vasile Sârghie. Învăţători erau Gavriil Mleşniţă şi Ludvica Crulicovsca, paroh fiind E. Sârbul, iar cantor bisericesc – Teodor Nica.

1901: Însoţirea raiffeisiană din Tişăuţi a fost înfiinţată, în 5 iulie 1901, de 64 părtaşi, conduşi de parohul Eugeniu Sârbu, prietenul lui Grigore Filimon, în casa lui Sârbu trăindu-şi ultimele clipe ale vieţii Grigore Filimon, martirul care a întemeiat sistemul de bănci rurale în Bucovina. Vicepreşedinte al însoţirii era Mihai Curcă, iar Gavril Mleşniţă era casier. Cabinetul de lectură „Călăuzul Făt-frumos” funcţiona în casa lui Constantin Oloieru, din anul 1899, cu 57 membri, cu o avere de 58 florini şi 7 creiţari, dar cu o… singură carte şi fără nici un abonament la gazete. Din conducerea acestei biblioteci săteşti fără cărţi făceau parte Roman Andrieş şi Gavril Mleşniţă.

1903: În 1903, cu ocazia unei colecte pentru Internatul român de băieţi ort. or. din Siret, organizată se parohul Eugenie SÂRBU, sunt menţionaţi pe listele de subscripţie următorii locuitori ai localităţii Tişăuţi: Petre BOROSA, învăţătorul George MLEŞNIŢĂ şi directorul şcolar George COSMOVICI[517].

---

[515] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

[516] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 49, 1876 p. 38, 1907 p. 159, 162

[517] DEŞTEPTAREA, Nr. 12/1903, p. 5

1907: Adunând „cântece populare româneşti din Bucovina", care aveau să vadă lumina tiparului sub semnătura nemeritată a lui Mattias Friedwagner[518], în 1940, Alexandru VOEVIDCA a cules folclor şi de la Veronica SCOLOBIUC (fără vârstă menţionată, în 1907), Domnica IFTODI (fără vârstă menţionată, în 1907) şi Maria CURCĂ (fără vârstă menţionată, în 1907) din Tişăuţi.

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Tişăuţi**, comună rurală, districtul Suceava, aşezată pe malul drept al râului Suceava şi lipită de satul Lisaura. Suprafaţa: 6,98 kmp; populaţia: 793 locuitori români, de religie greco-ortodoxă. Printr-un scurt drum de câmp este legată de drumul districtual Suceava-Chilişeni; are o biserică, cu hramul „Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavril", zidită, la 1735, de boierul Dinu Cantacuzino, şi o şcoală populară, cu 2 clase (deci, 60 şcolari – n. n.). Această comună este pomenită într-un hrisov, datând din 14 August 1432. La 1776, era proprietatea boierului Ionache Cantacuzino. Populaţia se ocupă cu agricultura şi creşterea vitelor. Comuna posedă 428 hectare pământ arabil, 90 hectare fânaţuri, 8 hectare grădini, 92 hectare imaşuri, 5 hectare păduri. Se găsesc 41 cal, 300 vite cornute, 160 de oi, 182 porci, 52 stupi"[519].

1915: „Urmând exemplul Vienei, care iniţiase „Ţintuirea ostaşului ferecat", şi al Berlinului, unde „s-a construit din lemn o statuie uriaşă a generalului Hindenburg, pe a cărui suprafaţă se pot bate 20 milioane de

---

[518] MATTHIAS FRIEDWAGNER, *Rumanische Volkslieder aus der Bukowina*, Konrad Triltsch Verlag Wurzburg, 1940

[519] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 224

ţinte”, colectându-se, astfel, 20 milioane de mărci, Suceava, „din iniţiativa unui comitet aranjor al serbării, compus din neobositul prefect Dr. Korn, Preşedintele Tribunalului Dr. Handl, girantul oraşului, consilierul guvernial V. Gribovschi, şi profesorul gimnazial Dr. Orest de Tarangul” a pus să se facă „un product, lucrat cu multă artă, din lemn de tei, de cunoscutul maestru Vasile Buliga din Câmpulung”, după care a trecut la organizarea de colecte publice. Mai întâi, la Suceava, în 4 octombrie 1915, când, „după săvârşirea serviciului divin, lumea oficioasă, însoţită de un public mare, s-a adunat în frumosul cort, ridicat în faţa intrării în Palatul Comunal. / Itinerariul bătutului de ţinte, pentru o coroană bucata, în buciumul din lemn de tei cuprindea comunele Bosanci, Ipoteşti, Securiceni, Rus-Plavalar, Tişăuţi şi Lisaura – duminică, 17 octombrie, Danila, Găureni, Iacobeşti, Călineştii lui Cuparencu şi Ienachie, Măriţei, Romaneşti şi Slobozia – duminică, 24 octombrie, Pătrăuţi, Hatna (Dărmăneşti – n. n.) şi Mitocul Dragomirnei – miercuri, 27 octombrie, de ziua Sfintei Paraschiva, Iţcanii Noi, Iţcani Gară, Şcheia şi Lipoveni – duminică, 31 octombrie, Udeşti, Chilişeni, Reuseni, Rus-Mănăstioara şi Ruspoieni – luni, 8 noiembrie, de Sfântul Dumitru, Stroieşti, Sf. Ilie, Zahareşti, Liteni-Moara şi Buneşti – duminică, 14 noiembrie, şi Bălăceana, Liudihumora şi Comăneşti – duminică, 14 noiembrie 1915[520]. Itinerariul era, bineînţeles, teoretic, fiind vreme de război, dar „versurile” propagandisto-umanitare, care însoţeau „Ţintuirea buciumului”, fiind de o înduioşătoare naivitate, merită reproduse: „În ţara fagilor sună / Adese-un bucium şi cheamă / Voinicii toţi cari se luptau / Avut şi ţară-şi apărau. / Azi buciumul răsună

[520] *Viaţă Nouă*, IV, nr. 164 din 17 octombrie n. 1915, p. 2

tare / Chemând pe toţi cu mic, şi mare / Să ocrotească de nevoi / Orfani şi văduve d-eroi”[521]. / La Bosanci, în 17 octombrie 1915, „Ţintuirea buciumului” îl avea ca delegat, din partea prefecturii, pe comisarul Nichitovici, strângându-se 2.000 de coroane, de la „inteligenţa locală cu gendarmeria, finanţii (adică vameşii – n. n.) şi ostaşii dislocaţi în acele părţi, precum şi poporul din Bosance, în frunte cu păstorii sufleteşti V. Corvin şi Franciuc, şi cu vrednicul lor primar, Ştefan Blîndu, şi numeroşi poporeni din satele învecinate, cu părintele Sârbu din Tişăuţi şi primarii”[522].

1914-1918: Jertfa de sânge pentru Bucovina a fost făcută de „Sergentul major **Ananie Ieşan**, Tişăuţi, Regimentul 22, rănit; Rezervistul **Ion Nica**, Tişăuţi, Regimentul 22, rănit”[523]; „Infanteristul **Claudie Poboroniuc**, Tişăuţi, Regimentul 22, rănit”[524]; „**Dumitru a lui Pavel Nica**, din **Tişăuţi**, a participat la război şi ar fi căzut în anul 1915, după cum afirmă martorii. Fiind deci probabilă prezumţiunea legală a morţii, se îndrumează, la cererea soţiei sale, Galafira a lui Dumitru Nica, procedura pentru declararea morţii celui dispărut; **Josef Bindl**, din **Tişăuţi**, a participat la război şi ar fi căzut în anul 1916, lângă Mesticăneşti (Mestecăniş – n. n.), după cum afirmă martorii. Fiind deci probabilă prezumţiunea legală a morţii, se îndrumează, la cererea Procuraturei de finanţe, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[525].

---

[521] *Viaţă Nouă*, IV, nr. 163 din 3 octombrie n. 1915, p. 4
[522] *Viaţă Nouă*, IV, nr. 174 din 7 februarie n. 1915, p. 4
[523] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 157 – Supliment, din 8 iulie n. 1915
[524] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 159 – Supliment, din 6 august n. 1915
[525] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 15, Cernăuţi în 29 Aprilie nou 1921, pp. 189-192

1922: Prin ordinul No. 322/22, referitor la „Mişcarea în învăţământul primar”, au fost făcute numirile în învăţământul bucovinean, în baza concursurilor organizate de Consiliul şcolar al ţării – **a).** în calitate de învăţători superiori: **Teodor Sologiuc** la Tişăuţi”.

1945: „Prin Ordinul Nr. 319.634 din 15 Noemvrie 1945[526], se fixează, pe data de 1 noemvrie 1945, următorii învăţători la şcoalele aratate în dreptul fiecăruia: **Spoială Eugenia**, la Tişăuţi, postul 5”.

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[527], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: **Cozma Vasile**, de la Brasca, la Tişăuţi”.

La Tişăuţi s-au născut poetul, autorul unei gramatici, teologul şi mitropolitul Teoctist BLAJEVICI (23 februarie 1807), poetul şi publicistul Ion PARANICI (26 martie 1937) şi regretatul grafician Vasile SOCOLIUC (7 august 1937).

TITEŞTI

(azi Tinteşti. în Fereşti, comuna Văleni Vaslui).

1487, ianuarie 12: Întărit de Ştefan voievod, fraţilor Ioan, Andriaş, Gavril şi Petru, care cumpăraseră, cu 40 zloţi tătăreşti, de la Mărena, Titiana şi Muşa, fiicele lui

[526] *Monitorul Oficial*, Nr. 277, 3 decembrie 1945, p. 10553
[527] *Monitorul Oficial*, Nr. 135, 17 iunie 1947, p. 4911

Feir, „un sat anume Tătăreştii, mai sus de Feereşti, pe acelaşi pârâu… Iar hotarul acestui sat de la Fereşti să fie începând de la bura a două pâraie, unde cade în drum, drept peste pădure, până la capătul de jos al poienii, la hotarul Titeştilor, iar din celelalte părţi după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac”[528].

1628, aprilie 10: Întărit de Miron Barnovschi voievod fraţilor Petre, Ionaşco, Bălan şi Mărica, fiii lui Cehan bătrânul, nepoţi lui Stan Horjăi, şi neamului lor Frăţiman, şi surorilor lui Maricăi şi Anisiei, nepoţii Albei, şi iarăşi neamului lor Gheorghe Horja şi surorii lui Varvara, fii ai bătrânului Horja paharnic, şi iarăşi neamului lor, Sohiicăi şi surorii ei Sora, fetele lui Gureş, şi iarăşi neamului lor Nastasiei Cărăimănesei şi surorii ei Drăguţa, fetele Antimiei, toţi nepoţi şi strănepoţi Tetului, care primesc uric pentru „a treia parte din satul **Titeştii** (azi Tinteşti, lângă Gugeşti, Vaslui) din ţinutul Fălciului, partea de mijloc, şi iarăşi o a treia parte, partea cea din mijloc din satul **Prebeştii** (Pribeşti, Vaslui) din ţinutul Vasluiului, cu vaduri de mori şi cu tot venitul”. / Întărit fraţilor Petre, Ionaşcu, Bălan şi Mărica, fiii lui Cehan bătrânul, nepoţi Lazei, şi neamului lor Gheorghe Horja şi surorii lui Vărvara, fiii lui Horja bătrânul paharnic, şi neamului lor, Sora şi sora ei Sofiica, fetele lui Gureş, şi iarăşi neamului lor Nastasiei Cărăimănesei şi surorii ei Drăguţa, fetele Antimiei, toţi nepoţi şi strănepoţi lui Stan Horja… satul **Horjăştii** (Horjeşti, sat pe Lăpuşna, Moldova) pe Lăpuşna, din sus de **Scorţăşti** (lângă Horjeşti, Moldova), unde au fost casele lui Stan Horja, şi **Fântâna Pepirigului** (sat pe Lăpuşna, Moldova), dintr-

[528] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 3, pp. 2-4

acelaşi hotar, şi alt sat, în **Gura Ocoalelor** (lângă Horjeşti, pe Lăpuşna, Moldova) pe Prut, sub obrejie, unde se ridică gârlele în cruciş, şi un loc de prisacă, la **Colacul** (toponim, Horjeşti, Moldova) şi prisaca cea veche a lui Horja de după **Tărnuşa** (pârâu pe Lăpuşna, Moldova), în obârşia pârâului, şi **Strâmbenii** (sat, ţinutul Lăpuşna, Moldova) pe Bujor, şi **Fântâna lui Muşat** (sat pe Lăpuşna, Moldova), cu tot venitul". / Tot acum, Tofana, jupâneasa lui Vitolt logofăt, fata vornicului Bucium, îi vinde marelui pitar Ionaşco Cehan, drept 60 taleri de argint, „o parte de ocină din satul **Sclipotenii** (azi Slipoteni, lângă Izvorul Berheciului, Bacău), din a patra parte, a treia parte, cu vad de moară în apa Berheciului şi cu loc de prisacă pe pârâul Şleapotea, în ţinutul Tecuciului, şi din a patra parte din satul **Obârşiei Berheciului** (comuna Izvorul Berheciului, Bacău), a treia parte… care aceste părţi au fost cumpărătură lui Vitolt logofăt de la Isaiia sin Magdei, nepot Danului". / Ionaşcu Cehan mai cumpără şi alte părţi din Sclipoteni, de la aceeaşi Tofana şi de la Draguş monah, feciorul Ivului, nepot lui Luca… apoi „şi un vad de moară şi cu pietre din satul **Brătenii** (lângă Pogoneşti, Lăpuşna, Moldova), de la Ştefan, ginerele lui Crasnăş, şi de la Apostol, fiul lui Crasnăş, drept 25 taleri de argint". De la Gheorghie, fiul lui Zbera, nepotul Bârzului şi Ţampului, Ionaşco Cehan cumpără părţi „din satul **Măzdăşănii** (azi Măgdăşeni, lângă Avereşti, Vaslui), ce este în ţinutul Fălciului"[529].

1630: Pavăl, fecior lui Potan din Zlătăreşti, vinde lui Gavril din Zlătăreşti, drept 95 lei 95 de pământuri, din „satul **Zlătăreşti**, la ţinutul Vasluiului… care loc ni l-au

---

[529] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 338, pp. 462, 463

ales răzeşii, tot de o parte în parte, de jos, dinspre Mileşti, până în capul jgheaburilor, cu loc de heleşteu în matca Sărăţii, ce se hotăreşte cu locul Mileştilor până în matca Titeştilor, în sus, dealul până în hotarul Bouşorilor… dinaintea lui Ion Bouşoru de **Bouşori**, Şteful şi Ghedeon din **Titeşti**, Ionaşco Burnar de **Mănjăşti**, Artenie de **Şerboteşti**, Iordachi de **Negoeşti**, Ardarie de **Zlătăreşti**, Mihalce de **Dăneşti**, şi eu, popa Andreica din Zlătăreşti am scris zapisul, ca să se ştie”[530].

1721, decembrie 4: Zapisul popii Artenie Bantăş şi al feciorilor săi, cu care dăruiesc hatmanului Dumitraşco Racoviţă „din moşia din satul **Titeşti**, ce este la ţinutul Vasluiului, ce se hotărăşte cu Mileştii, 25 de pământuri… şi s-au întâmplat Vasile Mâţă, Trohin fratele lui Vasile, Cozma şi Andrei Tincă, Ştefan sin (fiu) Andrei, Vasile Negară, Vasile Margine şi eu popa Ignat am scris”[531].

TITIANA

(pe Dele, Lăpuşna, Moldova).

1692: „Izvod de moșii ce avem de pe moșii (bunicii) noștri, și anume de pe tatăl nostru Istrate Caroian și de pe mama noastră Soltana de Pistrueni, de pe Răut, ce avem de pe strămoșul nostru de Pistrueni, ce a fost vistiernic mare, a opta parte din sat din **Pistrueni**, sat

---

[530] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, pp. 46, 47

[531] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VIII, Iaşi 1913, pp. 336, 337

întreg, cu amândouă fețele Răutului, partea Rusoii, a fetei Pistruiului, și a opta parte din **Ciolănești**, cu a patra parte din jumătate de sat din **Coșniță**, de pe Ciorna, și a opta parte din jumătate de sat, din sat, partea din jos, din **Crimenciuc**, ce-i în țărmurile Nistrului, și a opta parte din **Olișcani**, ce este în olatul Ciornii, iară partea din jos, și a opta parte din a patra parte din sat din **Suruceni**, de pe Ișnovăți, din parte din jos, și a opta parte din jumătate din sat **Divice** pe Bâc, și a opta parte; aceste sate îmblă în opt părți și ne sunt ocină, moșii, de pe strămoșul nostru Pistruiul vistiernicul. / Și strămoșul nostru Rusul are a patra parte din **Mihălașa**, partea lui Istrate Caroean cu frații săi, cine va fi din Iurculeasă și din Săvușcesă și din Derenoi, și a patra parte de sat din **Piscani**, și a patra parte din sat din **Sămășcani**, partea din jos și iazul din mijloc, cu sălci multe. Aceste părți și ocine sunt de pe strămoșul nostru, de pe Rusul. / Moșie și ocină ce mai avem de pe strămoșul nostru, de pe Ioan Caroeanu, și satul **Crăciuneștii**, sat întreg, ce sunt pe Ciulucu cel mare. Așijderi, un sat întreg, ce se cheamă **Scârnăvii**, ce sunt alăture cu **Crăciuneștii din sus**, cu frații săi, cine va fi din popa Ciui, din Tribăș, din Niță, din popa Taos și din Istrate Caroean, ce ne sunt părți și ocini, ne sunt de pe Ioan Caroianu, strămoșul nostru, și din jumătate de sat din **Năpădeni**, a cincea parte, partea lui Istrate Caroian, fără de alți frați, din partea din sus, iară din partea din jos tij (la fel) din Năpădeni, parte lui Cotârlă, ce-i cumpărată din Andrieș și de mătușa noastră Lupa, fata Prăbăș, 300 ughi (ducaţi ungureşti) a dat când prada lui Vasile vodă, de a răscumpărat cumpărăturile, a patra parte a lui Istrate Caroian și din jumătate de sat din **Fântâne** a patra parte a lui Istrate Caroian. Aceste părți și ocini sunt de pe

strămoșul nostru Ioan Caroian moșii. / Și ocina ce avem de pe strămoșul nostru Coromă Lașcul, jumătate de sat de **Drujăni**, ce să cheamă **Cobolta** de Drujinca, și se împarte cu Hășdienii în două și din țărmurile Drujălii, ce se împart în două la Roșestii și cu Scutăreștii, și din jumătate de sat din **Titieană** de pe Dele, a şasea parte, parte Andrăchii, fără de alți frați, frații Andrăchii după Geantaonul”[532].

TIVEŞTI

(lângă Valea Lupului, comuna Vultureni, Bacău).

Întărit, în **17 martie 1495**, de Ştefan voievod, fraţilor Lupe, Danciul şi Toma, care cumpără, cu 60 zloţi tătăreşti, de la Iura, fiul Maruşcăi, nepotul lui Coste Croitorul, „ocina sa dreaptă, anume jumătate de sat din Tiveşti pe Berheci, partea de sus”[533]. Hotarele, din veac.

---

[532] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 115, pp. 136, 137

[533] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 187, pp. 339-341

TOCEŞTI

(comuna Fundeni, Galaţi).

1632, septembrie 1: Porunca lui Alexandru Iliaş voievod, dată fostului stolnic Cârjeu şi fostului vătaf Burdugan, după ce „s-au jeluit sluga noastră Dumitru pârcălabul şi sluga sa Ursul, cu toate seminţiile lor pe sat pe **Toceşti** (comuna Fundeni, Galaţi), zicând că-i împresoară hotarul satului lor, al **Tălăbeştilor** (comuna Fundeni, Galaţi), de între Sireturi, cu hotarul satului Toceşti… mergeţi acolo să socotiţi cum va fi mai cu dreptate, să hotărâţi şi să stâlpiţi”[534].

TOCHILA-RĂDUCANI

(Grindul Lung, lângă Tochila-Răducani, raionul Leova, Moldova).

1635, septembrie 26: Zapisul fostului logofăt Pătraşco Başotă şi al fostului vornic Savib Prăjescul, „în care scriu că au mers înaintea lor Iordachi şi jupâneasa lui Irina, fata lui Crăciun Găozu şi au vândut o bucată de loc, ce se cheamă **Lungul Grindul** (Grindul Lung, lângă Tochila-Răducani, raionul Leova, Moldova), ce este în

[534] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 191, p. 249

ţinutul Fălciului, ce-a fost în ocolul Huşilor, al târgului, şi cu două bălţi de peşte, anume Lăpuşna şi Lăpuşniţa… lui Dumitru ce a fost pitar, drept 150 de zloţi”[535].

TOCHILEA

(Cârna, apoi Lunca, contopit cu Tochilea,
comuna Răchitoasa, Bacău).

Întărit, în **21 decembrie 1452,** de Alexandru voievod, lui Trişor, fiul lui Şandru de la Iucaş, şi fratelui său Tador, care primesc uric pentru „ocinele lui, satele anume: Oprişeşti pe Zeletin, şi Cârna, şi Răchitiş pe Dobrotvor, unde este popa Duma, şi, la Iucaş, unde este casa tatălui său, şi Mărgineni”[536]. Hotare, din veac.

1495, ianuarie 22: Întărit de Ştefan voievod seminţiei lui „Toader Iucaş şi nepotul lui de frate, Farco aprod, şi surorile lui, Dolca şi Măruşca, fiii lui Petru Iucaş, şi vara lor, Anuşca, fiica Stanei, şi vărul lor, Isaiu, fiul lui Oană Muste, şi verii lor, Andreico şi fraţii lui, Ion şi Toader, fiii Ilcăi, şi, de asemenea, vărul lor Giurgiu Vulpe, fiul Maruşcăi, toţi nepoţi ai lui Laslău globnic”, care primesc uric pentru „ocina lor dreaptă, satele care au fost ale bunicului lor Laslău globnic, anume: Lăslăoani pe Cracau, şi Şerbeştii sub Piatra Cracăului, şi Mohorâţii mai jos de gura Pojorâtei, şi, mai jos, Drăgoeşti pe

---

535 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 247, p. 290

536 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 23, pp. 27-29

Dobrotvor, şi, pe Zeletin, Petreştii, şi, în acelaşi hotar, satul Plăcintenii, şi Oprişeştii, şi Cârna şi Răchitişul… Însă să le fie acele sate în trei părţi: o parte din acele sate să fie slugilor noastre Toader Iucaş şi nepoţilor lui de frate, Farco aprod, şi surorilor lui Dolca şi Măruşca, fiii lui Petru Iucaş, iar o altă parte din acele sate să fie Anuşcăi, fiica Stanei, singură, iar a treia parte din acele sate să fie lui Isaiu, fiul lui Oană Mustea, şi verilor lui, Andreico şi fraţilor lui, Ion şi Toader, fiii Ilcăi, şi, de asemenea, vărului lor, Giurgiu Vulpe, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci”[537]. Hotarul, din veac.

1495, octombrie 10: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Bura şi Neacşa, care cumpără, cu 100 zloţi tătăreşti, de la Toader Iucaş şi de la verii lui primari Farco aprod, Maruşca şi Dolca, feciorii lui Petri Iucaş, „jumătate de sat din Cârna de pe Zeletin, partea din jos”[538]. Hotarul, din veac.

1632, mai 5: Zapisul lui Andronic şi Mihai, vornicii târgului **Bârlad** al şoltuzului Negoi şi al cel 12 pârgari, în care mărturisesc „precum au venit înaintea lor Oprina, fata, Stancăi… şi a vândut a ei dreaptă moşie din **Crăeşti**, din **Hălmăţeni** şi din **Glodeni** lui Dumitraşcu vornicul Gheuca drept 15 lei. / Aşijderea, şi Vasilie sin Bizighie şi-a vândut partea lui de ocină din **Chirna** tot vornicului Dumitraşcu Gheoca, drept 12 zloţi. / Aşijderea, Ştefania şi Agahia, fetele lui Simion Bâzighie,

---

[537] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 172, pp. 314-316

[538] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 195, p. 355

partea lor din **Chirna**, drept 24 de zloţi. / Aşijderea şi Gheorghie cu femeia sa şi-au vândut partea lor de ocină din sat din **Băcani**, iarăşi vornicului Dumitraşcu Gheuca, drept 10 zloţi”[539].

1902: „**Tochile**, sat făcând parte din comuna Burdusaci, plasa Stănișești, judeţul Tecuci. E situat pe malul stâng al pârâului Zeletinul, în partea de nord-vest a comunei şi la 3 km 200 m de Burdusaci, reședința comunei. Are o populaţie de 35 familii sau 136 suflete, care locuiesc în 40 case. Locuitorii sunt vechi răzeși. Teritoriul satului este de 141 hectare. Locuitorii posedă: 8 pluguri de lemn și 3 de fier; 21 boi, 50 vaci, 2 tauri, 4 cai, 2 iepe și 18 oi. E străbătut de două drumuri: unul venind din şoseaua judeţeană și celălalt din satul Burdusaci”[540].

TOCILENI

(Jolcujeni sau Jolcăşani, pe Sicna, inclus în Tofileni sau Tocileni, comuna suburbană Stăuceni, Botoşani).

1548, aprilie 22: Întărit de Iliaş Rareş voievod luiTrifan, Ştefan şi Gligorie, care cumpără de la Trifan, Păntea şi Toader, fiii lui Ioan Parava, nepoţii Hervasiei, fiica Mărinei, şi de la nepotul lor Ioan Trofin, nepot Măruşcăi, toţi nepoţi lui Ştefan, cu 200 de zloţi tătăreşti, „din uric ce l-au avut de la Ştefan voievod cel tânăr, o

---

[539] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 61, pp. 65, 66

[540] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 626

bucată de pământ jin hotarul **Jolcujănii**, ce-s pe Sotna, mai jos de Căcăceni, dinspre pădure şi peste Prut”[541].

1637, mai 1: Mărica, jupâneasa lui Pătraşcu Udre, vinde „toată partea ei din sat de **Cercuşăni** (sau Ciorcuşăni, azi Cerchejeni, comuna Suliţa, Botoşani), cumpărătura lui Pătraşcu Udre, pe Valea Stânii, care este în ţinutul Hârlăului, cu heleşteu, moară şi cu poieni, Mihalcei Meica, drept 120 de taleri bătuţi”. Vasile Lupu voievod îi întăreşte Mihalcii Meica şi „o parte de ocină din sat din **Tofileni** (sau Tocileni, comuna suburbană Stăuceni, Botoşani), cumpărătură de la Pârlia şi de la feciorii lui Tomşa, Samson şi Dumitru”, dar şi o altă parte din Ciorcuşăni, „ocină şi moşie a socrului său Ionaşco Mărinici, şi au întors-o de la Grigore Udre, cu loc de prisacă în pădure”[542].

1637, august 16: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Mihalcea Meica, care cumpără, cu 120 taleri bătuţi, de la Marica, jupâneasa lui Pătraşco Udrea, „toată partea ei din satul **Cercuşeni**… cumpărătă jupânului său, pe valea Scânteii, ce este în ţinutul Hârlăului”, de la Pârlea şi de la feciorii lui, Tomşea, Samson şi Dumitru, „o parte de ocină din sat din **Tofileni**, din a treia parte de sat a şasea parte”, şi moştenirea de la socrul său, Ionaşco Marenici, care „a întors de la Gligorie Udrea un loc de prisacă în pădure… ocina din sat din Ciorcuşeni”[543].

---

541 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XIX, Iaşi 1927, p. 6

542 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 80, p. 79

543 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 162, pp. 154, 155

1640, iunie 1: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod lui Nechita din satul **Tohileni** (Tocileni, comuna suburbană Stăuceni, Notoşani), feciorul lui Ştefan, „ca să fie tare şi puternic a opri o parte de ocină ce a cumpărat tatăl-său Ştefan la sat, la **Jolchijeni** (comuna Băluşeni, Botoşani). / Iar cui va părea cu strâmbul să vină, să stea de faţă înaintea domniei mele”[544].

1902: „**Tocileni**, sat în judeţul Botoșani, plasa Târgul, pe coasta de deal din stânga iazului Zosânul şi a pârâului Sicna, în partea de est a comunei Bălușeni. Are o suprafaţă de 675 hectare, cu o populaţie de 89 familii sau 347 suflete; 1 biserică, cu 1 preot şi 1 cântăreţ; 2 cârciumi. Vite: 120 boi şi vaci, 8 cai, 120 oi şi 230 porci”[545].

TOCILENI

(azi Stânceşti, comuna Mihai Eminescu, Botoşani).

1643, ianuarie 24: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Onigaş din **Orăşeni** (Orăşeni Vale, comuna Curteşti, Botoşani), după ce „s-au jeluit Lupul de **Tocileni** (azi Stânceşti, comuna Mihai Eminescu, Botoşani) şi cu Meica pe călugării de **Coşuleni** (Coşula, comuna Copălău, Botoşani), zicând că le împresoară o moşie, unde se cheamă hotarul Tocilenii. / Drept aceea, tu să

---

[544] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 368, p. 379

[545] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 626

strângi oameni buni şi s-aveţi a îmbla şi a socoti cum veţi şti mai bine şi mai cu dreptul”[546].

TODEREŞTI

(în Hărpăşeşti, comuna Popeşti, Iaşi).

1488, ianuarie 12: Întărit de Ştefan voievod popii Ivul şi vărului său Manciul, care primesc uric pentru „ocina lor dreaptă, satul la Cârligătură anume jumătate din Todereşti, partea de sus, dinspre Arpăşeştii lui Arpaş… Iar hotarul acestei jumătăţi de sat să fie începând de la Andrea, din iazul cel vechi, la stâlp şi de la stâlp la alt iaz, şi de acolo până la alt stâlp, mai sus de cânepişte, şi de acolo la vie, şi de acolo la stâlp, la marginea rediului o movilă găunoasă, iar dinspre alte părţi, după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac”[547].

1622, iulie 9: Întărit de Ştefan Tomşa voievod diacului Gheorghe, care cumpără, cu 50 taleri de argint, de la Zaharia, Maria şi Antemia, fiii Anisiei, nepoţi lui Hilip, strănepoţi lui Dragoş, „din jumătate de sat **Todereşti**, a patra parte, ce este în ţinutul Cârligătura, cu loc de heleşteu, de prisacă, cu livezi şi cu fânteţe”[548].

---

[546] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 19, p. 23

[547] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 25, pp. 42-44

[548] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 243-245

1623, iunie 20: Întărit de Ştefan Tomşa voievod diacului Dumitraşcu Fulger, în baza unui zapis de mărturie a boierilor ţării, care garantau că „el şi-a cumpărat, în faţa lor, nişte case din satul **Todereşti**, din ţinutul Cârligătura, cu locul caselor. Şi de asemenea o parte de ocină de la sluga noastră, Simion Capşea medelnicerel, pentru 53 de taleri bătuţi, toată partea lui, cât se va alege din vatra satului şi din apă, cu loc de iaz şi din câmp şi din ţarină şi din pădure. Ci acea parte de ocină i-a fost cumpărătură de la mătuşa lui, Frăsina, fiica lui Vicol. / Şi, de asemenea, el şi-a cumpărat o parte de ocină din acelaşi sat Todereşti de la Iachim şi de la fratele lui, Toader, şi de la surorile lor, Anghelina şi Măria, fiii Anei, nepoţii lui Bulaşco, toată partea lor, câtă se va alege, din tot locul, şi cu loc de prisacă, pentru 12 taleri bătuţi. / Şi de asemenea, o parte de ocină din acel sat el şi-a cumpărat de la Nastasia fiica lui Arman, din cât se va alege partea lui Arman, jumătate de parte, pentru doisprezece taleri bătuţi. / Şi, de asemenea, el şi-a cumpărat jumătate de sat de **Lupşeşti** pe Soluneţ, în ţinutul Soroca, şi cu iaz în apa Soluneţului, de la Ion Ujdilă, pentru cincizeci de ughi galbeni”[549].

1624, martie: Mărturia lui Gavril Budul, ginerele lui Costin Boghiul, fost şoltuz în **Hârlău**, care a dăruit „o poiană în ţărmurile Bahluiului, în Pârcovaci, care poiană mi-a fost dată zestre de la socrul meu, ce a fost făcută cu răzătură din pădure întreagă… sfintei mănăstiri unde este zidită şi făcută de Zagavei pentru sufletele socrului mei şi soacră-mi Nastasia, şi pentru sufletele fetelor femeii mele

---

549 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 86, pp. 125-127

Maria şi altă fată a lor, Iftimia”[550]. Martori: preotul Ştefan din Hârlău, Ion Ciurar, Pavel Goanţă şi Savin din **Todireşti** (Todereşti, în Chilişoaia, Iaşi).

1624, martie 29: Întărit de Radul voievod lui Dumitraşco Fulger, diacul din Todereşti, care primeşte carte domnească pentru „a opri şi a ţine nişte case din Todereşti şi cu câtă ocină va fi a lui Gheorghe, feciorul lui Ştefan Danco de acolo. Pentru că a fugit Gheorghe din casele lui şi şi-a lăsat curtenia asupra slugii noastre Dumitraşco Fulger, diacul, şi a plătit multe dăjdi curteneşti pentru Gheorghe, feciorul lui Ştefan Danco, şi i-au pierit multe bucate pentru dânsul”[551].

1624, mai 5: Întărit de Radul voievod arhiepiscopului şi mitropolitului de Suceava Anastasie Crimca, care cumpărase, cu 50 taleri de argint, de la Pătapie din **Romaneşti** (azi Podu Iloaiei, Iaşi), din ţinutul Cârligăturii, „un loc de prisacă în hotarul satului **Todereşti** (în Chilişoaia, Iaşi), ce i-a fost cumpărătură de la Simion Capşea din Todereşti”[552].

1625, martie 1: Zapis de mărturie al „Flori… Capşa din Todereşti, de ţinutul Cârligăturii” şi a feciorilor ei, privind vânzarea dreptei sale ocini, „nişte case ale mele din sat din Todereşti, cu câtă moşie se va alege partea mea din sat din Todereşti… vândutu-am lui Manule, drept 25 taleri, bani buni”[553].

---

[550] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 188, p. 263
[551] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 189, p. 263
[552] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 208, pp. 279, 280
[553] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 283, p. 354

1625, martie 6: Zapisul de mărturie al lui Văsiian, feciorul lui Ion Policeanul, şi al lui Vasile, feciorul lui Mănăilă Purcar din Todereşti, ţinutul Cârligăturii, privind vânzarea, „din sat Todereşti, toată partea noastră, câtă se va alege, din vatra satului şi din ţarină, şi din apă, şi din pădure şi din tot locul, lui Dumitraşco Fulger diacul, drept 25 zloţi de argint şi doi mascuri”[554].

1625, mai 3: Întărit de Radul voievod diacului Dumitraşco Fulger, după o pâră la divan a diacului Drăguşan „pentru o casă din **Todereşti**, care a fost a lui Marco şi pentru partea lui de ocină din acelaşi sat, spunând Drăguşan că l-a plătit pe Marco pentru trei sulgiuri duble. Iar Dumitraşco Fulger diac a adus de faţă înaintea noastră pe Marco şi ne-a arătat un zapis de la Gheorghie Roşca vistiernic şi de la însuşi Drăguşan… Şi însuşi Marco, cu gura lui, şi cu copiii lui a mărturisit… că a vândut această casă şi cu toată partea lor de ocină, ce se va alege din satul Todereşti, ce este în ţinutul Cârligăturii, lui Dumitraşco Fulger, pentru 16 taleri număraţi”[555].

1625, iunie 27: Zapisul de mărturie al lui Gavril Albici din **Bătrâneşti**, Mierăuţă, Moisei, Tudosie şi Chirilă din **Românești**, Simion din **Cogeşti** şi Gligorie de **Stoineşti** despre „cum s-au tocmit dinaintea noastră Gheorghie, feciorul lui Ştefan de **Todereşti**, cu Dumitraşco Fulger, ca să rază din curtenie pe Gheorghe, feciorul lui Ştefan, şi să-i dea casa tătâne-său, lui Ştefan, cu parte de loc ce au cumpărat tată-său Ştefan de la Cârste, feciorul Anuşcăi, în satul Todereşti, din dres de la Gaşpar

---

[554] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 287, pp. 356, 357

[555] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 321, pp. 393, 394

vodă, şi să-i mai dea o putină de miere, drept 11 taleri, ce are de la Iordachi. Deci, de acum, înainte, să fie grija lui Fulger de acea curtenie, iar Gheorghe să fie slobod, numai să plătească cisla ţărănească"[556].

1626, iulie 3: Zapisul surorilor Todosia, Nastasia şi Prohira, cetele Vărvarei, nepoatele Nastei şi Frăţinei, ce-a fost mumă Nastei, prin care mărturisesc cum au vândut, „dintr-a treia parte de sat **Arpăşeşti** (Hărpăşeşti, apoi Goeşti în Cârligătură, Iaşi), două părţi, ce se cheamă acum **Goeştii**…, dar şi partea moaşei noastre, Nastei… Neniului, pârcălabului de Cârligătură, drept doi boi şi o vacă cu viţel"[557]. Martori: Ionaşco Bilţu şi popa Gligorie ot **Todereşti** (Chilişoaia, Iaşi), Iordachi şi Gheorghiţă Murăţel, Misail, Cârste arman.

1626, octombrie 26: Zapisul lui Gheorghe, feciorul lui Ştefan Danco din **Todereşti**, în care mărturiseşte cum s-a „rugat lui Dumitraşco diac ca să ia curtenie numele tătâne-meu, să-l plătească el, şi eu să-i dau casa tătâne-meu şi cu câtă ocină va fi din satul Todereşti şi să-i mai dau o putină de miere ce am la Iordache, şi eu să fiu liber şi mântuit de curtenie"[558].

1627, mai 30: Întărit de Miron Barnovschi voievod pârcălabului Neniul, în baza unui zapis de mărturie semnat de Ionaşco Bilţu şi popa Gligorie din **Todereşti**, de Iordachie arman, Gheorghi Murăţăl, Misăilă, Zaharia, Cârtea arman şi Drăguşan diac, „scriind şi mărturisind

---

556 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 351, p. 425

557 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 90, pp. 110, 111

558 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 135, pp. 164, 165

acel zapis că el şi-a cumpărat două părţi din a tria parte a satului **Arpăşeşti**, ce se cheamă acum **Goeşti**, de la Todosia, fiica Vărvarei, nepoata Nastei, de la Nastasia şi Porfira, fiicele lui Lupul, nepoatele Nastei, toate nepoate şi strănepoate ale Frăsinei. Şi el le-a dat pentru aceste părţi trei boi buni, de 70 taleri. / Şi de asemenea a cumpărat şi altă parte din acel sat de la acei oameni scrişi mai sus, nepoate ale Nastei, din partea de peste râu, ce se va alege partea ei din acest sat Goeşti, cu tot venitul, din câmp şi din fâneţe, şi cu loc de iaz şi cu grădini, care vor fi în rediu şi cu tot rediul"[559].

1633, martie 22: Zapisul lui Eremia, feciorul Onciului, nepotul lui Obriajie, în care mărturiseşte că a vândut moşia lui „din sat din **Arpăşeşti**… jupânului Iorgachi diacul, drept 10 taleri bătuţi de argint... Şi în tocmeala noastră fost-au Neniul, vătaful cel mare de ţinutul Cârligăturii, Drăguşan diacul, Gheorghiţă diac şi popa Gligorie de **Todereşti**"[560].

1774, mai 26: Satul **Todereştii**, ţinutul Cârligăturii, ocolul de Sus, avea, după recensământul lui Rumeanţev[561]**: Toată suma caselor: 30**. Scădere rufeturi, însă 7: 2 popi, 1 slugă, 1 cu salvogvarddie, 1 lipcan, 2 nevolnici. Rămân birnici 23. / **Birnici**: Ioniţă Odaia, vornic / Georgii Cantemir / Iftimii sin (fiu) Pavăl / Pintelei / Georgii Talpă / Postolache / Stămate, rotar / Neculai Talpă / Ioniţă sin Ţurcan / Toader Borş / Simeon

---

559 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 218, pp. 304, 305

560 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 317, pp. 408, 409

561 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 470

Buzilă / Georgii, bejenar / Petre, bârsan / Ioniţă sin Lupul / Ştefan Dorul / Andoni, bejenar / Ştefan, bejenar / Mătei, bejenar / Andrei, văduvoi / Simeon, pas / Georgii Cheptia, argat / Vasâle, grădinar / Timoftii Bursucan. // **Rufeturi**: Neculai, popa / Constandin, diaconul / Toader, slugă / Neculai, sârbul, cu salvogvardie / Ianachi zet (al lui) Talpă, lipcan / Ioniţă Găinariu, orb / Toader, croitoriu, orb.

TODEREŞTI

(Todireni pe Bârlad, comuna Todereşti, Vaslui).

1495, ianuarie 24: Întărit de Ştefan voievod, cu ocazia unei împărţiri de moşii între Magda, fata Mihului, feciorul lui Cananov, şi fratele ei Negrilă, şi fraţii Costea şi Toader, nepoţii lui Drăgşan, şi rudele lor Ioan, feciorul Pântei, şi Iacuşa, Fedcu, Marica, Ghinda, toţi nepoţii lui Sima Rugină, şi Done, fiica Nastasiei, nepoata Marine, care primesc uric pentru sate şi părţi de sat în „Todireni pe Bârlad, unde a fost Iacuş Mihu, şi satul Liudeştii pe Bârlad, şi Brezăştii pe Bârlad, şi, pe Nistru, în gura Zăharnei, satul anume Zăharna, şi satul unde a fost Zlatariu vătămanul, şi satul Horodiştea, (şi) unde a fost Jaza vătămanul”[562]. Hotarul, din veac.

---

[562] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 175, pp. 318, 319

1774, iulie 5: Satul **Todereştii**, ţinutul Vasluiului, ocolul Fundului, după recensământul lui Rumeanţev[563], avea următorii: **Birnici:** Gheorghi, puşcaş / Ioniță a Crâstoai / Toader Mancăș / Gheorghi Concietul / Ioniță Hârcă / Grigori, cioban / Vasile zet (ginere) lui / Ion Moscul / Duca Ștefanii / Ignat, pas / Vasile Istrate / Irimie Darii / Vicol / Gavril Darii. // **Mazili:** Ioniță Pătrașcu / Ilii Pătrașcu.

TODIRENI

(prin Husova, sat pe Sărata, comuna Pădureni, Vaslui).

1452, septembrie 10: Întărit de Alexandru voievod postelnicului Ignat, care primeşte uric pentru „a lui dreaptă ocină şi moşii, sate anume Şoldeştii, la Dumitra, şi Ciorăştii, şi Bârlăleştii, i Soltăneştii, şi Socii, cu mănăstire şi cu Stanul, şi, pe Prut, Dănişoara, şi Ciocăneşti, şi Borzăştii, şi, tot acolo, la Vadul Ruşilor, unde este Niag, şi, de acolo, câmpul până ajunge la altă selişte, unde au fost Mane, şi selişte... Ştelunova, şi, pe din sus, la gura Sărăţii, sileşte Buvina, i... osebit alte selişti, şi pe din sus de Husova, şi Dobromireştii, pe Smila, şi Balosineşti, pe Smilişoara, şi, pe Tutova, unde este fratele lui, Româneşti, şi unde este casa lui, la Moina, şi sileşte Negrileşti, şi sileşte pe Lucoveţ, unde au fost Frumuşelul, şi Zorilă,

---

563 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 233, 234

pe Tegheci, şi, la Prut, pe gârla Soholeţul, unde au avut şi moară şi iaz”[564]. Hotare, din vechi.

1902: „**Todireni**, sat în partea de sud a comunei Ivăneşti, plasa Prutul, judeţul Fălciu, aşezat pe valea pârâului Chetrosul şi pe coasta dealului Todireni, pe o suprafaţă de 917 hectare şi cu o populaţie de 18 familii sau 25 suflete”[565].

TODIRENI

(trecut şi Hodorăni, comuna Stăniţa, Neamţ).

1625, martie 15: Zapisul de mărturie al lui Miron de **Grăcina,** întocmit în casa lui Iuraşco de **Hodorăni,** prin care vinde ocina lui „de la sat de la **Armăşăni**, şi am vândut până la Rediul lui Ţigan şi Rândoaia, vale în sus”, pentru 180 lei bătuţi, martori fiind Ţigan din **Ţâbăneşti**, Diaconul de **Crăieşti**, Iuraşco de Hodorăni, Rango de **Marmoceni**, Neniul de **Soholeţ,** Done de **Mormorăni**”[566].

1625, martie 15: Zapisul de mărturie al lui Marco Mutre din **Armăşeni,** prin care vinde Lungului, pentru doi boi buni şi două vaci cu viţei, ocina lui „de la sat de la **Armăşeni**, la câmp şi la fânaţ, şi cu vad de moară unde se

[564] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 20, pp. 22, 23
[565] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 627
[566] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 292, p. 362

loveşte Bârzărelul în gura Bârzărelului, în **Drăguşani**, martori fiind Neniul şi popa Misail din **Suholeţ**, Nistor din **Mereşti**, Miron Ungureanu şi Iuraşco de **Hodorăni**, Murgoci de Marcoviceni**,** Done de **Mormorăni**"[567].

1625, septembrie 25 Zapis de mărturie despre „cum a vândut Petriman a treia parte de sat de **Armăşăni** (comuna Băceşti, Vaslui), din tot locul, cât este hotarul satului, cu loc de prisacă şi cu vad de moară; şi l-a cumpărat Lungul armaş şi a dat pe tot locul aista un cal bun şi i s-a socotit preţul 80 taleri. Şi s-a întâmplat această tocmeală a lor înaintea vornicului de **Soholeţ** (Suholeţ, în Jigălia, comuna Şuletea, Vaslui), Nistor din **Mereşti** (Mirăşti, inclus în Lieşti, Galaţi), popa Toader din **Găureni** (lângă Albeşti, Vaslui), Iuraşcu din **Hodorăni** (în loc de Todireni, comuna Stăniţa, Neamţ), Ursu şi Muriuţi de **Marcoviceni** (sat inclus în Dumeşti, Vaslui), Ţigan de **Ţâbăneşti** (Ţibăneşti, Iaşi)"[568].

1902: „**Todireni**, sat în judeţul Roman, plasa Siretul de sus, comuna Stăniţa, spre est de satul Stăniţa şi la 2 km de el. Are o populaţie de 165 locuitori şi o biserică de zid. Se face aici iarmaroc la 15 august. Se mai numește şi Todireni-Răzăşi, spre deosebire de satul Cichirdic, care mai poartă şi numele de Todirenii Sturzei. El forma, mai înainte de 1886, împreună cu satele Cichirdic (Todirenii Sturzei), Pietrele, Tarniţa şi Veja, o comună separată, care purta numele de comuna Todireni"[569].

---

[567] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 293, pp. 362, 363

[568] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 375, p. 443

[569] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 627, 628

TODIRENI

(pe Sitna, comuna Todireni, Botoşani).

1606, noiembrie 20: Scutire de „curtenie”, dată de Simion Moghila voievod lui Toderov din **Todereani**, de la ţinutul Hârlăului, „ca să nu aibă a da nimic din ceea ce i-a rămas lui însuşi; al doilea, s-a milostivit domnia mea de Stroici mare logofăt, ca, pe timpul cât va fi el în viaţă, să aibă slobozenie să nu slujească nouă, nici în oaste să nu meargă, nici dare să dea… să fie în pace în toate cele”[570].

1634, ianuarie 9: Întărit de Moise Moghila voievod, ieromonahului Silion şi cu verii săi Andreica, Crăciun, Ifrim, Drăghina şi Mândroae, care primesc uric nou „pentru satul **Todereni**, ce este în ţinutul Hârlău, pe Sitna, acele drese ce ei au avut pe acel sat ei au spus că au pierit, când s-a aprins casa ieromonahului popa Simion, acele drese au ars”[571].

1634, august 5: Zapisul Mândroaei din Todfereni şi al fiilor ei, prin care mărturisesc că au vândut partea ei, „jumătate din un stâlp din **Todereni** (comuna Todireni, Botoşani)… Andreicăi, pentru 30 taleri bătuţi. Şi în tocmeala noastră au fost popa Nicula, Iosip şi Gligorcea ot **Climeşti** (sat în ţinutul Hârlău, Botoşani), Micul şi Pavel

---

570 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVIII, Iaşi 1892, pp. 427-429

571 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 11, pp. 11-13

ot **Ţăpăloşeni** (sat contopit cu Todireni, Botoşani), Toader Cernescu şi Ilarie ot **Todereni** şi mulţi oameni”[572].

1635, mai 5: Zapisul marilor boieri, prin care mărturisesc au venit înaintea lor Mărica Todereasă, fata lui Zubco, şi feciorii ei Vasile, Calinder şi Toader şi „au vândut jumătate de sat **Todereni** (comuna Todireni, Botoşani), ce este în ţinutul Hârlăului lui Gavril Hatmanul, drept 130 taleri”[573].

1902: „**Todireni**, comună rurală în partea de sud a plăşii Jijia, judeţul Botoșani. Se întinde pe Valea Jijiei, Valea Sicnei şi dealurile din dreapta şi stânga Jijiei. E formată din satele: Cobiceni, Hlipiceni și Todireni, cu o suprafaţă de 85.374 hectare şi o populaţie de 545 familii sau 1.878 suflete, Are 3 biserici, deservite de 2 preoţi şi 4 cântăreţi; 1 şcoală; 6 cârciumi; 9 iazuri şi 1 moară de apă pe Sicna. Teritoriul comunei e deluros, dar de bună calitate. Vite: 3.900 boi şi vaci, 132 cai, 3.676 oi şi 135 porci. Este udată de râurile Jijia şi Sicna, care confluează ambele la Hlipiceni. Este străbătută de calea ferată Dorohoi-Iași şi de o şosea. / **Todireni**, sat în partea de nord-vest a comunei Todireni, situat pe coasta de est a culmii ce se prelungeşte între pâraiele Cozancea, Jijia şi Sicna. Teritoriul moşiei e deluros și întins. Moşia aparţine Epitropiei Spitalului Sf. Spiridon din Iaşi şi are o suprafaţă de 7.278 hectare, cu o populație de 229 familii sau 679 suflete. Are 1 biserică, deservită de 1 preot şi 2 cântăreți, făcută de vistiernicul Sturza, vechiul proprietar

---

[572] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 221, pp. 250, 251

[573] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 108, pp. 147, 148

al moşiei; 2 circiumi. Vite: 992 boi şi vaci, 71 cai, 3.691 oi şi 280 porci”[574].

TODIREŞTI

(sat pe Bâc, numită cândva Lunca de Sus,
comuna Chetrosu, raionul Arenii Noi, Moldova).

1436, iunie 15: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi vornicului Moica şi fratelui său, spătarul Tador, care primeşte uric pentru „satele anume: Bradiceşti pe Crasna, unde au fost Albu şi Bradici şi, pe Iapa, unde a fost Ilcaş, şi, pe Bârlad, unde este Cirtă Coste, şi trei locuri în pustie, unul pe Crasna, mai sus de Nicoreşti, **altul la Leurinţi**, mai sus de locul lui Piatră, şi al treilea, pe Bâc, la Lunca de Sus… Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac. Iar hotarul acestor pustii să fie cât vor putea să folosească destul cinci sate”[575].

1698, iunie 9: Părcălabul Bogos, femeia lui Sofica şi fiul lui Apostol dăruiesc postelnicului Panaite „a treia parte de sat de **Săceteni**, bătrânul Sofronii, care este cumpărat de moşul (bunicul) meu Cocioveiu, care este acest sat la ţinutul Lăpuşnei, pe apa Işnovăţului, şi umblă în trei bătrâni… şi la această danie s-au întâmplat Grigoraş Sava, pârcălabul de **Chişinău**, Mihail a Popii din

---

[574] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 627

[575] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 155, pp. 212-214

Suruceni, Enachi sin (fiu) Savei, Vasile fecior lui Pricopi şi Spei din **Todireşti** şi mulţi oameni buni"[576].

1904: „**Todireşti**, sat în judeţul Bender, volosti Teliţa, aşezat în valea cu acelaşi nume, spre vest de satul Broaca Nouă. Are 266 case, cu o populaţie de 1.927 suflete"[577].

TODIREŞTI

(aproape de Suceava, Bucovina).

Fără îndoială că istoria străveche şi uitată dincolo de hotarele temporare ale atestării documentare a satului Todireşti cuprinde şi un moş-strămoş Toader sau Toder, poate şi ctitor de biserică, pe care să o fi închinat, spre ascultare, mănăstirii Moldoviţa, şi care, astfel, şi-a supus, fără voie, şi obştea sătească lacomilor egumeni moldoviţeni. Judecând după statutul satului, de viitoare avere mănăstirească a Moldoviţei, acel Toader sau Todor putea veni din Berchişeşti, altă moşie a Moldoviţei, unde a existat o selişte, ulterior pustiită, cu acel nume. Oricum ar fi fost, satul Todireşti este menţionat, pentru prima dată, într-un hrisov care s-a şi păstrat, abia în **15 martie 1439**, când gâlcevitorii fii ai lui Alexandru cel Bun, Ilie şi Ştefan Voievozi, iau satul Todireşti în stăpânire, oferind, drept compensaţie, mănăstirii 12 vase cu vin pe an şi o

576 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 119, p. 143

577 Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 213

posadă pe Moldova, cu tot venitul acelei posade. Cei doi fraţi, care se vor nenoroci unul pe celălalt, disputându-şi puterea, vor încredinţa moşiile dobândite unor lefegii lituanieni şi poloni, pe care îi şi înnobilează, după bicisnice victorii în nesfârşitul lor război fratricid. Trecând de la un stăpânitor la altul, funcţie de vremelnicia victoriilor, Todireştii ajung, în cele din urmă, în posesia zvânturatului neam Murguleţ.

1624: În 16 aprilie 1624, după o tăcere de aproape două veacuri, numele satului apare într-un hrisov de danie, prin care mănăstirea Dragomirna primea „un loc de prisacă pe Bucoveani, în hotarul Todireştilor".

1641: În 13 aprilie 1641, Ieremie Murguleţ şi fraţii lui, Andrei, Ştefan şi Ipatie, obţin uric pentru satul Todereşti, care le venise de la strămoşul lor, Totruşanul, ginerele lui Luca Arbure.

1644: Peste doar două decenii, în 20 iunie 1644, Andrei Murguleţ moşteneşte, de la tatăl său, Toader mare armaş, jumătate din satul Todireşti, partea de sus, cu casă şi pivniţă.

1668: În 15 octombrie 1668, de Toader Murguleţ, care moştenise întregul sat, lasă lui „Dumitraş ca şi a surorii lui Marii, feciorii lui Andrei Murguleţ" jumătate de sat, iar cealaltă jumătate „unchiului nostru Ipatii Murguleţ".

1772: Recensământul lui Rumeanţev[578], din 1772-1773, înregistrează la Todireşti, în Ocolul Vicovilor, fără alte precizări, „20 – toată suma caselor", însemnând tot atâtea familii de birnici. În vremea ocupării Bucovinei de oştile habsburgice, proprietar al Todireştilor era boierul

---

[578] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 341

Dimitrie Darie, care îngăduie o numeroasă colonizare cu emigranţi transilvăneni.

1774: În 1774, satul acea 26 familii, iar în 1784, 136.

1778: Consignaţiunile lui Enzemberg, din 27 ianuarie 1778, înregistrează, în Todireşti, următoarele familii de emigranţi ardeleni: Petru URSU (Dicea, 1760), Constantin LUCA (Blăjeni, 1753), Miron FERMĂ (Bârgău, 1762). Marin BULCĂ (Blăjeni, 1760), Marcoli BULCĂ (Ilva Mică, 1760), Iacob CIOBAN (Budac, 1760), Mihai şi Ioan MOLDOVAN (Blăjeni, 1770), Miron, Vasile şi Petru NIMIGEAN (Nimigea, 1760), Gavril şi Kerkira UNGUREAN (Dicea, 1760), Floarea MOROŞAN (Sighet, 1770), Traup BÂRGĂUAN (Bârgău, 1771), Filip BUDACU (Budacul Românesc, 1763), Toader, Ilie şi Ioan RÂPAN (Râpa, 1770), Ignat şi Vasile MOROŞAN (Dragomireşti, 1765 şi, respectiv, în 1760), Ioan, Simeon, Lupu şi Vasile FLORAC (Deseşti, 1772), Lupu şi Ion GĂLĂŢEAN (Galaţi, între Bistriţa şi Reghin, 1760), George TIMU (Deleni, 1760), Chirilă GĂLĂŢEAN (Galaţi, 1760), Daniil OLAR (Nimigea, 1760), Ursu MOLDOVAN (Cincău, 1777), Grigore TARASIE (Beca, 1777), Ion MOLDOVAN (Beca, 1777). / Consignaţiunea următoare, cea din 15 decembrie 1778, înregistrează trei familii de emigranţi, toţi plugari din Nimigea, Precop COCA, Ilie COCA şi Savu MINTRONUT. Fără îndoială că o parte dintre aceste nume au dispărut din memoria Todireştilor, fiind înlocuite cu altele, cu ocazia deselor recensăminte, dar rădăcinile transilvane rămân, alături de cele ale străbunilor băştinaşi, pentru cei mai mulţi dintre todireşteni.

1782: Biserica Sfinţilor Arhangheli Mihail şi Gavril din Todireşti a fost construită în 1782 şi restaurată, în 1853, de parohul Nicolai ZYBACZYNSKI, biserica Sfântului Nicolai din Soloneţ fiind construită, în 1764, de Diamant GREBENCEA şi dotată cu un nou iconostas, în 1853, de parohul Nicolai ZYBACZYNSKI. În 1843, biserica avea 470 enoriaşi, patron bisericesc era Andreas de KAPRI, iar preot administrator era Nicolai MAIERIAN. În 1876, patron bisericesc era Nicolai de KAPRI, paroh fiind Georgie STREJAC, iar numărul enoriaşilor ajungând la 1.296. În 1907, când patroni bisericeşti erau evreii Kalman şi Iankel FISCHER, paroh era Ioan SÂRBUL, născut în 1858, preot din 1880, paroh din 1896, cantor fiind, din 1900, George TIPA, născut în 1851.

1808: Din 20 martie 1808, satul Todireşti avea să aparţină armeanului Iosef baron Kapri, care o primise în dar de la tatăl său, Nicolaus baron Kapri, care o cumpărase, în vremea aşezării moşiilor în Bucovina, de la boierul Dimitrie Darie.

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Suceava – **Suceava** (Oraş cu tribunal districtual) cu Cutul Zamca, Iţcanii Vechi şi Şeptilici, Bosance cu Nemericeni, Podeni, Hriaţca şi Lisaura, Buneşti, Buninţi, Chilişeni, Danila, Găureni, Hatna cu Dărmăneşti, Iacobeşti sau Fogodisten cu Gura Solcii, Slobozia sau Milişăuţii de Jos, St. Ilie, Ipoteşti, Iţacanii Noi, Călineşti Enache cu Vasilache, Călineştii lui Kuparenko, Costâna cu Berindeşti, Liteni, Mereţei, Mihoveni, Mitocul Dragomirnei cu Lipoveni, Părhăuţi, Pătrăuţi pe Suceava, Reuseni, Romaneşti, Rus

Mănăstioara, Rus Plavalar cu Rus Poienile, Securiceni, Şcheia, Soloneţ, Stroieşti pe Suceava, Tişăuţi, **Todireşti cu Pietroasa**, Uideşti, Zahareşti"[579].

1886: În 1886, spre sfârşitul anului, la Todireşti „s-a ivit lungoare. O mulţime de oameni au căzut şi mai cad şi acum victime acestei boli"[580].

1890: Din 1890, urmau să se deschidă, la Todireşti şi la Soloneţ, câte o şcoală cu 2 clase[581].

1895: În „Topographie der Bukowina", apărută, la Cernăuţi, în 1895, Daniel Werenka scria: „Todereşti, 1.100 locuitori, parcoch Ioan Abageriu; învăţător Garabet Găină, primar Andrei Avram, cantor George Avram".

1902: Banca rurală românească din „Teodoreşti cu Soloneţ" s-a înfiinţat în 23 februarie 1902, sub preşedinţia preotului George Muntean, Ioan Sârbul fiind director, E. Pral – vicepreşedinte, Ion Avram – vicedirector, iar George Tipa – vistiernic.

1904: „La fiecare gară urcă mulţime de omeni, şi aici suie vreo câţiva surlaşi, „chemaţi de domnul Prezident la Suceavă", zic ei. Un şuierat scurt şi trenul se aşterne, peste Vama, Molid, Frasin, Gura Humorului, Păltinoasa, Ilişeşti şi Strigoaia. De aici încep pădurile de fag. Lăsăm la urmă Cacica, Pârteşti, trecem peste Comăneşti, Todireşti şi Părhăuţi, la Hatna. De aici, în goana acceleratului, văile, dealurile şi satele apăreau câteva clipe, apoi rămâneau în pacea lor netulburată. Trecem şi pe la coloniile iubiţilor noştri compatrioţi: „Isten segits", „Ha-

---

579 *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

580 REVISTA POLITICĂ, Anul I, Nr. 13, decembrie 1886, p. 4

581 SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 44, 1876 p. 47, 1907 p. 159, 129

dikfalva”, „Andràsfalva”. / Senin şi cald, câte o vilă sau vreo căsuţă simplă, aşezată între arbori, departe de lume, mă ademeneşte la visuri de singurătate şi fericire. „Mândra mea şi-un colţ de lume”[582].

1907: „Invitare la adunarea generală ordinară a Însoţirii de păstrare şi credit pentru Teodoreşti şi Soloneţ î. r. c. g. n., care va afla loc duminică, în 17 Faur 1907, la 2 ore după-amiazăzi, în locul însoţirii din loc. / Ordinea zilei: 1). Raportul directorului despre activitatea direcţiunii. 2). Propunerea consiliului de control relativ la raportul gestiunii, la încheierea conturilor şi la bilanţul pentru anul 1906, la absolutoriul direcţiunii, a vistiernicului şi al consiliul de controlă şi la întrebuinţarea profitului. 3). Propunerile direcţiunii relativ la mărimea sumei maximale pentru împrumuturi luate şi împrumuturi date. 4). Discuţia şi hotărîrea asupra dezlipirii însoţirii de la „Centrala însoţirilor economice române din Bucovina”. 5). Completarea membrilor în consiliul de controlă şi direcţiune. 6). Propuneri eventuale, încheierea conturilor, precum şi raportul asupra acesteia, compus de consiliul de control, dimpreună cu propunerile stau la directorul subsemnat, la dispoziţiunea membrilor spre a lua privire în ele / Direcţiunea”[583].

1907: Din Biroul comitetului districtual al Sucevei făcea parte şi **Ioan a lui Gavril Muntean**, gos-

---

[582] Drăgan, Dr. Valentin, *Serbarea de la Putna – 3/16 iulie 1904*, în *Gazeta Transilvaniei*, Nr. 144, Anul LXXVII, Braşov 3/16 iulie 1914, pp. 1, 2

[583] *Apărarea Naţională*, Nr. 11, Anul II, duminică 10 faur stil nou 1907, p. 3

podar în Teodoreşti, în Comitetul electoral fiind ales şi **Dumitru Rotar**, gospodar în Soloneţ[584].

1907: Adunând „cântece populare româneşti din Bucovina”, care aveau să vadă lumina tiparului sub semnătura nemeritată a lui Mattias Friedwagner[585], în 1940, Alexandru VOEVIDCA a cules folclor şi de la todireşteanul Mihai a lui Ion CIOCÂRLAN (35 ani în 1907).

1908: „O groaznică nenorocire s-a întâmplat, sâmbătă, în 9 Faur 1908, în staţia Todireşti. În urma viscolelor, se aflau pe şinele din această staţiune 2 maşini (locomotive). Dinspre Gurahumorului veneau alte două maşini, conduse de inginerul superior Goldschmidt, care, contra regulamentului, intră cu mare viteză în gară şi se ciocni de maşinile cari se aflau deja aici. Goldschmidt, care văzu pericolul, sări jos, lăsând maşinile în seama lor. Ciocnirea ce urmă, un moment mai târziu, fu înspăimântătoare. Trei maşini fură zdrobite cu totul, iar a patra, stricată. Din personal, fochistul Hector a fost ucis, conductorii Balan şi Hajec răniţi grav, iar mai mulţi alţi fochişti şi maşinişti răniţi uşor”[586].

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Teodoreşti**,(sau **Todereşti**), comună rurală, districtul Suceava, aşezată nu departe de malul stâng al pârâului Soloneţ. Suprafaţa: 9-11 kmp; populaţia: 920 locuitori români, de religie gr. or. Se compune din vatra satului, cu 361 locuitori, şi din satul atenent Pietroasa. Printr-o scur-

[584] *Apărarea Naţională*, Nr. 21, Anul II, joi 21 martie stil nou 1907, p. 4

[585] MATTHIAS FRIEDWAGNER, *Rumanische Volkslieder aus der Bukowina*, Konrad Triltsch Verlag Wurzburg, 1940

[586] *Apărarea Naţională*, Nr. 13, Anul III, joi 20 februarie stil nou 1908, p. 3

tă şosea comunală, este pusă în comunicaţie cu drumul districtual Suceava-Cacica, precum şi cu linia ferată Hatna-Câmpulung. Este staţie de drum de fier; are un oficiu telegrafo-poştal; o şcoală populară, cu o clasă, şi o biserică parohială, cu hramul „Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavril”, ce are ca atenenţă biserica filială din Soloneţ. La 1776, era în stăpânirea boierului Darie Donici. Comună mărită cu colonii transilvănene, are o fabrică de spirt şi un frumos castel. Populaţia se ocupă cu agricultura şi creşterea vitelor. Comuna posedă 917 hectare pământ arabil, 96 hectare fânaţuri, 6 hectare grădini, 241 hectare imaşuri, 634 hectare păduri. Se găsesc 33 cai, 280 vite cornute, 347 oi, 270 porci, 56 stupi. **Teodoreşti, moşie**, cu administraţie specială, distrinctul Suceava. Suprafaţa: 21,62 kmp; populaţia: 159 locuitori, în majoritate români, de religie gr. or. Se compune din moşiile: 1). Teodoreşti propriu-zisă, cu 18 case şi 121 locuitori, care depindea, odată, de comuna Teodoreşti, şi 2) Soloneţ”[587].

1942: Având în vedere dispoziţiunile art. 55 din legea pentru reorganizarea Centrului Naţional de Românizare Nr. 175, publicată în Monitorul Oficial Nr. 56 din 6 Martie 1942”, se aprobă „ratificarea angajării de personal temporar pentru administrarea, paza conservarea acestor bunuri (păduri, fabrici de cherestea, exploatări, materiale lemnoase etc.), personal numit şi angajat din Noemvrie 1940 şi până la 5 Martie 1942 inclusiv”[588]: **Nicolae Tabarcea**, paznic, bunul expropriat pădurea Todireşti, comuna Todireşti, judeţul Suceava, salariul lunar 1.800 lei; **Petre Cosmaciuc**, paznic, bunul expropriat

[587] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 222
[588] *Monotorul Oficial*, Nr. 154, 6 iulie 1942, pp. 5488 şi următoarele

pădurea Todireşti, comuna Todireşti, judeţul Suceava, salariul lunar 1.800 lei; **Nicolae I. Sesserman**, paznic, bunul expropriat pădurea Todireşti, comuna Todireşti, judeţul Suceava, salariul lunar 1 800 lei; **Gheorghe Săvuţ**, paznic, bunul expropriat pădurea Todireşti, comuna Todireşti, judeţul Suceava, salariul lunar 1.000 lei; **Mihai Sesserman**, paznic, bunul expropriat pădurea Steiner, comuna Todireşti, judeţul Suceava, salariul lunar 1.800 lei”.

1943: „Se numesc cu titlul definitiv, pe ziua de 1 septembrie 1943[589], următorii învăţători şi învăţătoare: **Sezerman Elena**, comuna Todireşti, jud. Suceava, media 8,14”.

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[590], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: **Holeţec Constantin**, de la Părhăuţi, la Todireşti; Sezerman Nicanor, de la Pârteştii de Jos, la Todireşti”.

TODIREŞTI

(Todereştii, comuna Todireşti, Vaslui).

1503, februarie 2: Întărit de Ştefan voievod preotului Luchi, surorii lui Stanca şi nepoatei Safta, fata Elenei, care au primit, de la fratele lui, logofătul Toader,

---

[589] *Monitorul Oficial*, Nr. 71, 24 martie 1944, pp. 2549-2552

[590] *Monitorul Oficial*, Nr. 135, 17 iunie 1947, p. 4911

„satul său cel cumpărat, anume Mălineştii pe apa Bârladului, lângă Stejarul Frumos”, primind, pentru „satul lui, din partea celora, două sate, anume Todereştii şi Iurcovţii, tij pe apa Bârladului, unde au fost luând şi i-au rămas parte a popii Luchi şi Stancăi, şi Saftei la dumnealui Toader logofătul, pentru satul Mălineşti, ce s-a dat de la dânsul”[591]. Hotarul, cel vechi.

1625, noiembrie 25: Zapisul jupânesei Loghina, fata Bogzii, şi a jupânesei Necşii în care mărturisesc „cum au vândut o ocină din sat **Duşeşti** (lângă Codăeşti şi Movila lui Burcel, Vaslui), însă partea mea, ce mi se va cădea, unchiului meu, lui Dumitru Purcel ot Duşeşti”. Martori: „Ion Munteanul, Păntelei, Gligori, Pamfilie ot **Grumăzeşti** (lângă Beneşti, Vaslui), Butmaş pitar ot **Soleşti** (comuna Soleşti, Vaslui), Costea de **Todireşti** (sat pe Vaslui, judeţul Vaslui) şi Medelin de Duşeşti”[592].

1635, februarie 20: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui logofăt Ionaşco Ghenghea, în baza unui zapis de hotărnicire de la fostul vornic de gloată Tecman „precum a hotărnicit, în zilele lui Moise voievod, la satul **Negreşti** (oraşul Negreşti, Vaslui), pe pârâul Bârlădzel, dinspre alte sate, dinspre hotarul **Todereştilor** (comuna Todireşti, Vaslui) şi dinspre **Lineşti** (lângă Negreşti, Vaslui) şi dinspre **Iurceni** (lângă Negreşti, Vaslui)”[593].

1636, mai 11: Zapisul surorilor Solonca şi Diia, fetele lui Dumitru Pucel, feciorul lui Purcel postelnicul,

---

[591] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 286, pp. 510, 511

[592] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 388, p. 452

[593] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 37, pp. 37, 38

prin care mărturisesc cum a vândut moşia lor „din sat din **Codăeşti** (comuna Codăeşti, Vaslui) lui Dumitru ce-a fost vornic, drept o vacă cu viţel biciuluită drept 9 zloţi şi jumătate, 40 potronici de argint, un sac de făină de 6 merţe, drept 2 lei… Şi în această tocmeală s-au întâmplat Bălan, Gavril, Dumitru Dugulciu şi Gheorghe de **Şerboteşti** (comuna Soleşti, Vaslui), Buţurcă de **Todireşti** (comuna Todireşti, Vaslui) şi alţi oameni buni. Şi muma noastră Purceloaia încă a fost de faţă"[594].

1645, iulie 29: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Vasile de **Zlătăreşti** (comuna Văleni, Vaslui), după ce „s-a jeluit Gorie, feciorul lui Dumitru ce a fost vornic, zicând că au avut ocină în sat în **Todireşti** (comuna Todireşti, Vaslui) de moşie şi cumpărătură şi danie de la Mândrea. / Pentru aceea, tu să socoteşti câtă pâine va fi de-a zecea pe locul lui şi toată să o strângeţi şi la alţii ce vor fi pe locul lui şi să o daţi pe mâna lui Gorie"[595].

1902: „**Todireşti**, comună rurală în partea de sud a plăşii Fundurile, judeţul Vaslui, la 49 km de oraşul Vaslui și la 5 km de Negreşti, reşedinţa plăşii, situată între râul Bârladul şi pârâul Șacovăţul. E formată din satele: Todireşti, Balica, Coticul şi Hucul, pe o suprafaţă de 2.907 hectare, cu o populaţie de 249 familii sau 946 suflete. Comerţul se face de 7 persoane. Locuitorii posedă: 881 vite mari cornute, 118 cai, 2.000 oi, 55 capre şi 162 râmători. / **Todireşti**, sat în centrul comunei Todireşti, situat pe coasta dealului cu acelaşi nume, pe o

[594] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 416, p. 477

[595] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 146, p. 123

suprafaţă de 1.933 hectare şi cu o populaţie de 104 familii sau 385 suflete. Are o biserică, deservită de un preot. Vite: 553 vite mari cornute, 80 cai, 110 oi şi 80 râmători"[596].

TODIREŞTI

(Todereşti, lângă Burcioaia,
inclus în oraşul Adjud, Vrancea).

1627, septembrie 1: Zapisul comisoaiei Ileana şi a fratelui ei Vasile din **Turcineşti** (lângă Burcioaia, inclusă în oraşul Adjud, Vrancea), prin care mărturisesc că au „vândut jumătate de sat din Turcineşti, ce este în gura Trotuşului, unde dă în Siret… Dabijăi din **Păuneşti** (aproape de Adjud, Vrancea), drept 50 taleri bătuţi… dinaintea popii Dumitru, popii Ilii, Vasilie Crucean. Arhip şi Iosip din **Dămăeşti** (Dănăeşti, lângă Mănăstioara, Vrancea), a lui Ionaşcu Putna fost vornic, Ţuţuian şi Ghiorghie din **Todireşti** (lângă Burcioaia, inclusă în oraşul Adjud, Vrancea), Piialeş sin Nechifor din **Jevreni** (satul Viişoara, inclus în Oneşti, Bacău) şi dinaintea lui Erimiia Puful ot **Turbata** (lângă Burcioaia, inclusă în oraşul Adjud, Vrancea)"[597].

1634, mai: Zapisul lui Vasile Crucean din **Ionăşăşti** (comuna Nicoreşti, Galaţi) şi Ioniţă din **Călimă-**

---

596 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 628

597 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 236, pp. 321, 322

neşti (comuna Siretu, înglobat în oraşul Mărăşeşti, Vrancea), care, din porunca lui Vasile Lupu voievod, au strâns martori şi au mers „la sat la **Todereşti** (pe Siret, ţinutul Adjud, Bacău), să-i hotărâm şi să-i alegem (pârcălabului Dabija) a sa dreaptă ocină şi cumpărătură de la Ileana comisoaia şi de la Vasile Boboc, jumătate de sat de Todereşti, partea de sus, drept 50 de galbeni, şi din partea de jos două pământuri de frunte, ce au cumpărat iarăşi de la Vasile Boboc şi cu loc de casă în vatra satului. / Deci noi am strâns oameni buni şi bătrâni, anume: Gligorie Susanul din **Torceşti** (comuna Umbrăreşti, Galaţi), popa Dumitru din **Rugineşti** (comuna Rugineşti, Vrancea), Ţuţuian de **Păuneşti** (comuna Păuneşti, Vrancea), Piialeş de **Jevreni** (azi Viişoara, comuna Ştefan cel Mare, înglobat în Oneşti, Bacău), Iosip şi Constantin, Simion, Vasile şi Acsinte de **Dănăeşti** (sau Dăneşti, în Mănăstioara, comuna Fitioneşti, Vrancea), Irimia de **Turburea** (ţinutul Adjud, Bacău), Andrei Ţiţul de Ionăşeşti, Gheorghe de **Drăghiceşti** (Drăguşeşti, comuna Helgiu, Bacău), Bosiiuc, Ion şi Sava de **Măreşeşti** (oraşul Mărăşeşti, Vrancea), Buda de **Văleni** (comuna Rugineşti, Vrancea), Cârstian, Cohan, Dărman, Ghirvasie, Vasilie Corbul şi Ionaşco Pălici de **Domneşti** (comuna Pufeşti, Vrancea), Silion de **Copăceşti** (comuna Rugineşti, Vrancea) şi mulţi oameni buni din sus şi din jos, dimprejur megieşi. Şi am ales jumătate de sat Todereşti, partea de sus, şi din partea de jos un răzor de frunte şi cu loc de casă, cu toate nemeasterile, iar trei răzoare le-au lăsat pentru tocmeala cea bună. Însă vânzarea acestui răzor din partea de jos şi cu casele, şi pivniţă şi alte nemeasteri s-a biciuluit drept 300 de taleri”[598].

[598] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII,

1634, septembrie 4: Zapisul comisoaiei Ileana, mătuşa lui Toderaşcu pitar, şi al fratelui ei Vasile Boboc, cu nepoţii Anghelina, Lola şi Maria, fetele lui Obrejan Ţigan, şi Condrea, nepotul lui Ţigan, prin care mărturisesc că au vândut „jumătate de sat din **Todereşti** (ţinutul Adjud, Bacău), partea din jos, ce este pe apa Siretului, în ţinutul Adjudului… Dabijei ce a fost pârcălab, drept 70 ughi… Şi într-această tocmeală au fost Vasile Crucean şi Necula de **Ionăşeşti** (comuna Nicoreşti, Galaţi), Haret şi Dumitraşcu de **Călimăneşti** (comuna Siretu, inclus în Mărăşeşti, Vrancea), Simion şi Iosip de **Dăneşti** (în Mănăstioara, comuna Fitioneşti, Vrancea), popa Dumitru ot **Rugineşti** (comuna Rugineşti, Vrancea), popa Mihai ot **Păuneşti** (comuna Păuneşti, Vrancea), David de la Boul, Peleş de **Turburea** (ţinutul Adjud, Bacău) şi mulţi oameni buni dimprejur megieşi”[599].

TODIREŞTI

(comuna Todireşti, Iaşi).

1632, iulie 29: Zapisul postelnicului Lupul Prăjescul şi al uricarului Ionaşco Mânjea, în care mărturisesc cum au hotărnicit părţile de ocină din satul **Pietriş** (Pietrişul, contopit cu Costeşti, înglobat în Târgu Frumos), cumpărate de stolnicul Grama. „Deci am strâns megieşi şi

---

Bucureşti 1974, doc. 109, pp. 120, 121

[599] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 253, p. 284

din sus şi din jos şi preoţi, pe Iacob Moţoc pitărel din **Văscani** (comuna Ruginoasa, Iaşi), Lazor Moţoc diac din **Movileni** (comuna Heleşteni, Iaşi), Ivan stolnicel, Glogorcea pitărel şi popa Miiarea din **Mădărjeaci** (comuna Mădârjaci, Iaşi), Toader păhărnicel din **Todereşti** (comuna Todireşti, Iaşi), Ştefan păhărnicel din **Drăgoteni** (Drăgoteşti, lângă Borleşti, Neamţ), popa Ştefan, Toader diacul, Creţul şoltuz şi Vasile din **Târgul Frumos**… şi i-am ales părţile de cumpărătură din a treia parte de sat, partea de sus, şi le-am stâlpi din partea Alexei, ce au îmblat în patru părţi, trei părţi, şi din partea Lucăi, ce îmblă în trei părţi, o parte"[600].

1636, iulie 10: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Toader şi Pătraşco ot **Drăgoteni** (înglobat în Vascani, comuna Ruginoasa, Iaşi), după ce i s-au jeluit Ionaşco şi Gheorghe de **Todereşti** (comuna Todireşti, Iaşi) pe Căruvan şi Ştefan Borşe „pentru părţile lor de **Balasineşti** (lângă Săcăreşti, comuna Cucuteni, Iaşi) şi de **Tâmpeşti** (lângă Săcăreşti, comuna Cucuteni, Iaşi). Venind înaintea Domniei Mele, au arătat că au şi ei ocină cu dânşii… voi să socotiţi cu oameni buni ce se vine partea lor, să o alegeţi şi să le-o lase în pace alţi răzeşi"[601].

1638, februarie 26: Fraţii Dârlău, Vărvara şi Stanca, feciori Nastei, nepoţi Măriei, şi nepoţii lor Văsian, Isac, Coşciuc, Peatec şi Dumitraşco, feciorii surorii lor Annesia, vând, în prezenţa unor boieri divanişi, „moşia din sat din **Petrileşti** (comuna Creţeşti sau Olteneşti, Vaslui), din ţinutul Fălciului, de pe Lohan, toate părţile

---

[600] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 163, pp. 205, 206

[601] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 454, p. 515

noastre şi partea lui Lucaci din tot satul, am vândut trei părţi, iar a patra parte de sat este nevândută, că nu este a noastră, ci a altor răzeşi… lui Caracaş jitniceruk, drept 40 de galbeni; însă partea lui Lucaci, în ce chip o am vândut, căci am făcut schimb cu Ionaşco Boldescul şi cu femeia lui, vara vărului nostru Lucaci, deci lea. Dat noi o parte de ocină a noastră din sat de **Todereni** (azi Todereşti, comuna Todereşti, Iaşi), de la ţinutul Sucevei, şi ei ne-au dat nouă partea lor din Petrileşti"[602].

1638, aprilie 29: Zapis de la Pătraşcu Ciogole hotnogul de curte din ţinutul Sucevei, Toader, Vasile şi Ionaşco din **Todereşti** (Todireşti, comuna Todireşti, Iaşi), Ştefan şi Toader din **Drăgoteni** (lângă Hărmăneşti, comuna Todireşti, Iaşi) şi de la Focşea, Larion şi Gligorie din **Ruginoasa** (comuna Ruginoasa, Iaşi), în care mărturisesc cum au mers să aleagă, „din sat de **Boldeşti** (comuna Todireşti, Iaşi), o parte de ocină de la feciorii lui Gheorghe Calapod, loc de patru case şi jumătate şi cu 70 de pământuri în ţarină"[603].

1639, iulie 30: Anica Bâzgănoai şi ai săi vând popii Grigore „a cincea parte din **Todereşti**"[604].

1639, octombrie 22: Adunaţi la Costeşti, de către trimisul lui Vodă, Neaniul vornicul, pentru a socoti hotarul dintre **Costeşti** (lângă Târgu Frumos, Iaşi) şi **Pietriş** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), incluzând bucata de loc pentru care s-au pârât jupâneasa Grozava cu Grama jit-

---

[602] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 250, p. 233

[603] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 341, p. 337

[604] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 194, p. 201

nicerul cel mare, „robii măriei tale, Cărăvan şi Mirteş din **Siminiceni** (lângă Bărbăteşti, comuna Cucuteni, Iaşi), Vasilie din **Todereşti** (comuna Todireşti, Iaşi), Andonie şi Larion din **Movileni** (comuna Heleştieni, Iaşi), Gonţea şi Văsiian din **Hălăştiiani** (comuna Heleştieni, Iaşi), Nechita de **Criveşti** (comuna Strunga, Iaşi), Nacul de **Cârsteşti** (Cristeşti, comuna Brăeşti, Iaşi), popa Ştefan, diaconul şi Toader de **Târgu Frumos** (oraşul Târgu Frumos, Iaşi)… noi, de când am apucat, din zilele lui Aron vodă şi Eremiei vodă, noi aşa ştim cu sufletele noastre, că cine a ţinut Pietrişul, acela a ţinut şi acea bucată de loc până în Bahlueţ şi le-a fost Bahlueţul hotar"[605].

1672, august 9: Vornicul de gloată Dumitraşco Roşca se tocmeşte cu „Doamna Dafina, ce-a fost a Domnului răposatului Eustratie Dabija… şi am făcut schimb cu nişte ocine, dat-am eu Doamnei Dafinii o selişte, anume **Manuleştii**, ce-s la ţinutul Lăpuşnii şi se împreună cu hotarul Iureştilor, care selişte mi-a fost danie de la unchiul meu Gheorghe Roşca vistiernic… iar Măria Sa Doamna Dafina datu-mi-a o parte de ocină din satul **Todireşti**, ce-i la ţinutul Cârligăturii, dreaptă cumpărătură de la Alecsandra, sora postelnicului Iorga"[606].

1673, aprilie 20: Ursul şi Neculai, feciorii lui Ionaşco din Todireşti, dăruiesc lui Toderaşco, vornicul din Botoşani, „partea părintelui nostru Ionaşco, feciorul lui Toader din **Todereşti**… pentru mare nevoie ce am avut, o sfadă cu un om din **Oboroceni**, şi l-am bătut, i-am spart capul şi era să moară omul, şi ne cere egumenul de

---

605 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 256, pp. 253, 254

606 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 101, pp. 127, 128

la Galata 30 lei gloabă, şi ne cer şi oameni de la Oboroceni să plătim bărbierului şi să punem şi un om la lucru, să lucreze până se va scula omul, şi usturimea omului toată să o plătim noi; văzând noi că nu avem cu ce plăti, am îmblat la seminţiile şi rudele noastre, să ne plătească, şi nimeni nu s-a aflat; văzând că nu se află nimeni să ne plătească, am căzut după Toderaşco, vornicul de Botoşani, cu rugămintea să ne scoată din nevoie şi ne-a scos de la gloaba călugărilor, pentru că s-a făcut sfadă în locul lor, şi am plătit bărbierului şi usturimea omului, şi toate cheltuielile, cât a făcut, şi noi am dat danie partea tătânenostru Ionaşco din Todereşti… dinaintea popii Vasile ot **Bărbeşti**, popa Gavril, Toader Buculei şi Gligori sin (fiu) Măriei din **Mădrăjeci**, Vasile brat (frate) Mariş şi Nacul ot **Todereşti** şi alţi mulţi oameni buni"[607].

1675, aprilie 20: Aniţa şi Ion, feciorii lui Gligorie Comândare, nepoţii Măncescului, fac un schimb de moşii cu Bosie, „cu câtă parte a avut el la **Dăjeni** de pe femeie, iar noi i-am dat la **Todereşti**, din partea Mănceştilor, cât se va alege partea lui Gligorie sin (fiu) Măncescul… şi ne-a mai dat Bosie încă 10 lei adaos. Şi la iată tocmeală s-au întâmplat Vasile Honcescu, Gheorghe Buzarna, Neculai zet (ginere) popii Tasie"[608].

1675: Toader, feciorul Maricăi din Todereşti, fata lui Gheorghe, şi Gavril, feciorul călugărului ot tam (de aici) vând fostului clucer Toader, pentru 10 galbeni, „par-

[607] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. V, Iaşi 1908, pp. 63, 64
[608] Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. XI, Iassi 1889, pp. 283, 284

tea părinţilor noştri, a Maricăi şi a călugărului, de la **Todereşti**”[609].

TODIREŞTI

(comuna Codăeşti, Vaslui).

1400, februarie 11: Întărit de Alexandru cel Bun lui Dan vameşul, care primeşte uric pentru „6 sate într-un horar, şi anume **Şurineştii**, **Mânjeştii, Todireştii, Şerboteştii, Lăţcanii** şi **Iacobeştii**, unde a trăit Iacob Orbul… de la ruptură, drept la apus, peste câmp, la movila săpată, unde se întâlneşte hotarul cu hotarul lui Feair **(Fereşti)**”[610].

1637, aprilie 12: Zapisul lui Dumitru Buhuş fost vistiernic, în care mărturiseşte cum a cercetat pricina dintre Ionaşco Cehan vornic şi Dumitru Leoa uricarul „pentru nişte mori şi un eleşteu din sat din **Codăeşti** (comuna Codăeşti, Vaslui), ce este în ţinutul Vasluiului, pe Cutâtna”, pe care izbuteşte să-i împace. Martori: „Lupul din **Popeşti** (comuna Micleşti, Vaslui), Burnar din **Mânjeşti** (comuna Codăeşti, Vaslui), Lazor din **Glodeni** (comuna Codăeşti, Vaslui), Vasile, Condrea, popa Mătei şi Pătraşco Peicul din **Todireşti** (comuna Codăeşti, Vas-

---

609 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. V, Iaşi 1908, pp. 66, 67

610 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 1

lui), Bălan şi Ţigan din **Şărboteşti** (Şerboteşti, comuna Soleşti, Vaslui) şi alţi oameni buni"[611].

1638, mai 20: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „au avut zi, înaintea porţii domniei mele, Dumitru ce-a fost vornic şi Vasile Purcel cu Loghin de **Mirceşti** (comuna Tăcuta, Vaslui), pentru o cheltuială ce-au cheltuit Dumitru biv vornic şi Vasile Purcel pentru ocina **Codăeşti** (comuna Codăeşti, Vaslui), pentru care s-au pârât de faţă mai devreme. Deci au rămas sluga noastră Dumitru vornic şi Vasile Purcel pe Loghin, ca să fie acea cheltuială în trei părţi… Deci Vasile Purcel a luat, cu cartea domniei mele şi cu sluga domniei mele Vasile spătărelul din **Todireşti** (comuna Codăeşti, Vaslui), nişte vite de boi, pentru acea cheltuială, de la Loghin şi le-au biciului Vasile din Todoreşti şi cu Vasile Buznăiu drept 23 de zloţi"[612].

1643, septembrie 2: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Dumitru fost vornic, care cumpără, cu 68 galbeni, de la Petrica, fiul lui Mihăilă, fiicele Anesiia, soţia lui Enache, şi Păscălina, soţia lui Şaropul, şi Mărica Şchioapa „dreaptă ocină şi dedină din satul **Negoeşti** (înglobat în Codăeşti, comuna Codăeşti, Vaslui), din ţinutul Vaslui, şi alte părţi, pe care le-a cumpărat Petrica singur de la Solomia, fiica lui Giurgiu, şi de la Mierla, soţia lui Luca", iar de la Măria, fiica Ioanei, nepoata lui Alexie Belie, strănepoata lui Belie din **Burdugani** (lângă Fereşti, comuna Văleni, Vaslui), cu 25 taleri buni, „partea mamei sale Ioana din acelaşi sat Negoeşti; / iar de la Ionaşco

---

611 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 59, p. 60

612 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 359, p. 352

Mândre, nepotul lui Ghindă, primeşte în dar „a sa dreaptă ocină şi dedină din satul **Todireşti** (comuna Codăeşti, Vaslui), din ţinutul Vaslui”[613].

1644, septembrie 5: Bogza călugărul dă, „pentru sufletul părinților lui... lui Dumitru uricarul, fratele lui Mândrea din **Ghieban** (Bibarțu, comuna Boțești, Vaslui), o bucățea de ocină din satul **Todirești** (comuna Codăești, Vaslui), însă partea lui ce se va alege... / Și în această tocmeală s-au întâmplat popa Gavril din **Tăbălăești** (comuna Bunești-Averești, Vaslui), Burghelea și Toader Beghiul din **Ciorăni** (comuna Blăgești, Vaslui)**.** **/** Milostive Doamne, ia și știe”[614].

1644, septembrie 5: Mândrea din **Bibarțu** (comuna Boțești, Vaslui) dă, „partea mea de ocină din sat de **Todirești** (comuna Codăești, Vaslui) fratelui meu Dumitru uricarul cu loc de iaz... dinaintea popii Gavril și a lui Burghelea din **Tăbălăești** (comuna Bunești-Averești, Vaslui) și dinaintea a mulți oameni buni”[615].

1644, septembrie 5: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „s-au pârât în fața noastră Dumitru fost vornic cu popa Cârstea din **Codăești**, cu Vasile Pleș și cu fiii lui din **Toderești**, pentru o parte de ocină, pe care i-a dăruit-o Mândrea din **Bibarțu**, toată partea din Toderești care îi este lui de moștenire, și alte părți de ocină, pe care el le-a cumpărat din satul Toderești. Astfel, Dumitru a arătat ispisoace pe aceste părți și

---

613 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 163, pp. 154-156

614 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 415, pp. 397, 398

615 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 416, p. 398

un zapis de la Mândrea, că îi este danie. / Astfel, domnia mea am judecat dresele lor și au rămas din toată legea popa Cârstea și Vasile, cu fiii lor”[616].

1645, septembrie 8: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Constantin Cehan, după ce „s-au pârât de faţă Vasile din **Todireşti** (comuna Codăeşti, Vaslui) şi cu oamenii lui pe Grigore Lea, zicând că le împresoară moşia, acolo, în Todireşti, iar Vasile Lea a arătat drese de cumpărătură şi de dare de la Ştefan voievod şi de la Radul voievod. / Pentru aceea, tu să mergi acolo şi să socoteşti dresele lui Gorie, ce-i vor scrie de cumpărătură şi de dare, şi să-i alegi părţile lui, cât vor spune dresele… iar dacă se va afla pâine de an şi este de acest timp pe partea lui Gorie, să aibă a lua a zecea, numai să socoteşti pe dreptate. Nimănui să nu făţăreşti”[617].

TODIREȘTI

(comuna Priponești, Galați).

1644, mai 4: Condrea, feciorul Nastasiei de Toderești, vinde Dabijăi ce-a fost pârcălab, drept 20 ughi (ducați ungurești), „toată partea noastră din satul **Toderești** (comuna Priponești, Galați) și din **Mihăilești** (comuna Sascut, Bacău), din vatra satului, din câmp și din pădure... dinaintea popii Dumitru de **Ruginești** (comuna

[616] AȘSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 417, pp. 398, 399

[617] AȘSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 201, p. 160

Putna, Vrancea), Necula Crucean de **Ionășăști** (comuna Nicorești, Galați), Tofan, Iosip și Vasile Buboc de **Toderești**, Albotă și Gligorie de **Păunești** (comuna Putna, Vrancea)”[618].

1645, august 10: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod Dabijei căpitanul „să fie tare şi puternic a-şi ţine ai lui vecini, ce-i are la satul **Todereşti** (comuna Priponeşti, Galaţi), anume Arsenie, Ionaşco şi alţii, să nu-i dea nimănui”[619].

TOFĂNEȘTI

(lângă Brătuleni, județul Ungheni, Moldova).

1644, octombrie 15: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Bălan din **Tofănești** (lângă Brătuleni, județul Ungheni, Moldova), după ce s-au pârât Cujbă vornic cu Costin, feciorul Maricăi din **Ruginoasa** (comuna Ruginoasa, Iași), pentru o parte de ocină din **Pănicești** (județul Bălți, Moldova)... / iară tu să socotești cu oameni buni deși va fi pus casa Costin pe locul boierului nostru, să-i puneți zi să-și mute casa. Așijderea, câtă pâine va fi semănat pe locul dumisale să aibă a-i lua a zecea, iară fânul să-l oprească tot, cât va fi cosit pe partea vornicului”[620].

---

618 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 313, p. 304

619 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 159, p. 133

620 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 439, p. 420

TOHATIN

(comuna Tohatin, judeţul Chişinău, Moldova).

1643, martie 31: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului vornic Ionaşco Rusul, pârcălab de **Orhei**, care primeşte uric pentru dania domnească „**Tohatinul** (Tohatin, comuna Tohatin, judeţul Chişinău, Moldova), cu tot hotarul, care este în ţinutul Orhei, pe râul Nistru, care a fost al nostru drept domnesc din vremurile vechi şi ne-a dat Ionaşco vornic şase cai buni, pe care cat domnia mea i-a dat în treaba ţării”[621].

TOLVA

(azi Vorniceni, Bucovina).

Numele vechi al **Vornicenilor**, Tulova (mai recent, Tolva), în care personaje importante ale istoriei Moldovei, precum Drăgoi, vornic de Tulova, şi Oană, vornic de Tulova, sugerează existenţa unei vechi cetăţi, poate că doar din pământ şi întărituri de lemn, pe teritoriul Vornicenilor. Drăgoi Viteazul de la Tulova (Vornicenii de azi), membru al sfatului domnesc din Suceava, între anii 1392-1414), a avut doi copii, pe Teodosie mo-

---

[621] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 65, pp. 74-76

nah, ajuns stareţ al Moldoviţei, cu o moşie din vecinătatea mănăstirii Moldoviţa, şi o fată, Odochia, cu o moşiei din apropierea Tulovei. S-ar părea că ambii copii ai lui Drăgoi Viteazul de la Tulova erau de o frumuseţe desăvârşită, din moment ce moşia monahului Teodosie avea să se numească Frumosul, iar moşia Odochiei, Frumoasa. Ipoteza unor străvechi proprietari de moşii din Tulova, care-şi extind stăpânirea şi asupra munţilor din zona satelor câmpulungene, este confirmată de existenţa, ulterioară, a câtorva generaţii de Toloveni, care aveau să-şi revendice, în faţa scaunele de judecată valahe (în Ocolul Câmpulungului Moldovenesc, dreptul valah s-a aplicat până după anul 1800) moşiile străbunilor, dar au pierdut, lipsindu-le uricele, care, de la Descălecat, încoace, ţineau loc de tradiţie, de „pe unde au stăpânit din veac".

1429: Numele vetrei de sat vine, însă, de la Oană, fost vornic de Suceava şi promovat de Alexandru cel Bun vornic de Tulova, ctitorul mănăstirii Humor, care, în 3 iunie 1429, când moare, lasă „credincioasa visluşenie", formată şi din satul de „pe Tulova, unde este curtea lor… şi Litanouţi" (**Litenii** Bucovinei)[622], pe lângă cele vreo douăzeci de sate, risipite prin întreaga Moldovă, fiilor săi Lazăr, Stanciul şi Costea. Cele două sate, Vorniceni şi Liteni, au un destin asemănător, ba de vetre vag populate, ba de selişti pustii, până la ocuparea Bucovinei de către austrieci, când doar „Litanii lui Bogdan" aveau 1 mazil, 2 popi şi 12 familii de ţărani. Dar starea generală a localităţilor bucovinene era asemănătoare. „Populată, în mare majoritate cu ciobani şi ţărani, populaţia indigenă trăia fără a beneficia de serviciile vreunui medic sau farmacist, fără un sistem de securitate internă, pentru

[622] ACADEMIA ROMÂNĂ, op. cit., XIV, XV, vol. I, p. 82, 83

apărare din bandiţi, şi fără un sistem judiciar ca o măsură de protecţie împotriva capriciilor arbitrare ale claselor superioare. Drumuri proaste, mai degrabă şleauri imposibil de traversat, poduri puţine şi oraşe mărunte, cele mai însemnate fiind Suceava, Siret şi Cernăuţi, dar deja căzute într-o stare de degradare urbană, după secole de neglijare. Cernăuţi era un orăşel cu aproximativ 200 de bordeie, lipsit chiar şi o aprovizionare corespunzătoare cu apă. Câteva şcoli elementare, greu de atins în baza largă de analfabetism"[623].

1435: Jurământul față de Polonia, din august-septembrie 1435, deci înainte de bătălia de la Podraga, dintre fiii lui Alexandru cel Bun, din 4 august 1436, câștigată de Ilie Vodă, apar, cu curțile lor, boierii: Vâlcea de Lipnic, Isaia de Baia, Petru de Hudești, Uncleat de Zăbrăuți, Șteful de Șerbănești, Duma de Braniște, **Lazăr de Tulova**, Stan Bârlea de Voroneț, Vitolt de Ripujeni, Deneș Chropotowski, Stețco al lui Jurj de Toporăuți, Dămăncuș de Sirețel, **Ioanăș de Șomuz**, Sima al lui Mihăilaș din „Izgherț", Mirea fiul lui Ravas (Litovoiu), Boris de Cuciur, Mic de Silișău"[624]. Şi asta pentru că, „pe vremea lui Alexandru cel Bun încep a fi numiți, ca în Apus, boierii după moșii (Lupnic, Tulova, Voroneț, Toporăuți, Frătăuți, Serețel, Izgheartea, Cuciur, Silișău)"[625].

1621: În „Privilegiul general al Vornicului Coste Bucioc, prin care Gașpar Gratiani îi întărește toate mo-

---

[623] Ibidem, pag. 257

[624] Iorga, Nicolae, *La cronologia vechii domni moldoveni*, Academia Română, Memoriile Secțiunii Istorice, Seria III, Tomul XII, 1931,p. 39

[625] Iorga, Nicolae, *Ștefan cel Mare și Mănăstirea Neamțului*, București 1910, p. 14, nota 18

șiile, în „anul 7129, Apr. 31 de zile”, apar „și satul Horodnicenii, cu heleșteu și cu vadu de moară, pe pârâul Grădăștei, și **satul Tulova**, cu heleștei și cu mori, pre Șomuzul celu Mare, ce sunt în ținutul Sucevii”[626].

1742: Pentru că Vornicenii rămăseseră, încă de la 1742, când se afla sub stăpânirea mănăstirii slatina, o selişte pustie[627], austriecii au înfiinţat, pe vatra vechii Tulova, în 1783, satul Ioseffalva, numit de români Tolva.

1772: Recensământul lui Rumeanţev[628], din 1772-1773, înregistrează la Vorniceni, în Ocolul Siretului de Sus, fără alte precizări, „9 – toată suma caselor”, însemnând 3 femei sărace şi 6 birnici.

1892: Din 1892, funcţiona în sat o şcoală cu 2 clase[629].

1905: Biserica ortodoxă a Sfinţilor Arhangheli Mihail şi Gavril din Vorniceni s-a construit în 1905.

1907: Numiţi Tulova, pe vremea întemeierii statalităţii moldave, Vornicenii au avut, în 1907, un vizitiu ungur românizat, Gheorghe Gal, care se pricepea să le zică din trişcă, repertoriul lui, pe care deja l-am fonotecat (în cele 300 de fonotecări selective), fiind unul instrumental vioi şi colorat. Alexandru Voievidca a cules, de la Gheorghe Gal, cântecele „Chindia” (număr de catalog 195), „Rusască” (nr. 196), „Rusască” (nr.194), „Moldoveneasca” (nr. 193) şi „Horă” (nr.197).

---

[626] Iorga, Nicolae, *Noi documente basarabene*, București 1914, p. 10
[627] BOGDAN, I., *Sămile mănăstirilor de ţară din Moldova pe anul 1742*, în *Buletinul Comisiei istorice a României*, Bucureşti, 1915
[628] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 346
[629] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1907 p. 159, 97

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Tolova** sau **Strâmba**, numire veche românească a comunei rurale de azi, Ioseffalva, distictul Gurahumora. Numirea de Tolova se găseşte pomenită într-un hrisov datând din 1435; iar numirea de Strâmba, într-un alt hrisov, din anul 1434. Tolova se împarte: în Tolova Mare, pe care este aşezată colonia maghiară Ioseffalva[630] şi în Tolova Mică sau Vorniceni, sediul familiilor româneşti. **Tolova Mică**, moşie, cu administraţie specială, districtul Gurahumora. Cuprinde, pe lângă moşia Tolova Mică propriuzisă, şi ferma La Şipot. Suprafaţa: 1,91 kmp; populaţia: 23 locuitori, aproape toţi izraeliţi. Are 5 case”[631].

1941: „Tablou de condamnaţii care au beneficiat de suspendarea executării pedepselor, conform decretului-lege Nr. 1.132/941, Monitorul Oficial Nr. 94 din 1941 – **Tribunalul Iaşi**[632]: **Malcinschi Severin**, elev, cu ultimul domiciliu în Suceava, Ştefan cel Mare, născut în comuna Vorniceni, judeţul Suceava, condamnat de Tribunalul Militar al Corpului IV Armată, pentru rebeliune, la 3 ani închisoare corecţională şi 2 ani interdicţie, conf. art. 258, 259, 260 din codul penal”.

1943: „Se numesc cu titlul definitiv, pe ziua de 1 septembrie 1943[633], următorii învăţători şi învăţătoare: **Tudose Vasilica**, comuna Vorniceni, jud. Suceava, media

---

[630] Colonia Ioseffalva, numită astăzi Vorniceni, a fost înfiinţată pe seliştea pustie Tolva a moşiei mănăstirii Slatina, în 1783, fiind populată cu 60 de familii de secui, venite din Scaunul Csik, în 1785, în partea sudică a seliştii – n. n.

[631] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, pp. 224, 225

[632] *Monitorul Oficial*, Nr. 115, 17 mai 1941, pp. 2684-1686

[633] *Monitorul Oficial*, Nr. 71, 24 martie 1944, pp. 2549-2552

7,56; **Şusca Ioan**, comuna Vorniceni, jud. Suceava, media 7,33”.

1947: Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[634], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: Tudose Gheorghe, de la Vornicenii Mici, la Ilişeşti”.

TOMCEŞTI

(lângă Vameş, comuna Piscul – Tudor Vladimirescu, Galaţi).

1448, iulie 15: Întărit de Roman voievod fraţilor Cernat Ploscar şi Şteful, care primesc uric pentru „satele, pe Corod, anume: Pîtcăeşti, pe care l-au cumpărat de la Pîtcă pentru 60 de zloţi, amândouă părţile, şi, pe aceeaşi parte, între Motoşeşti şi între Vitezeşti, un loc de pustie să întemeieze sat, şi, mai jos de Vitezeşti, la fântână, un loc din pustie să facă sat, şi Zmulţi, pe Suholui, şi, mai jos, unde este jude Uliu, anume Mileşti, şi seliştea Dăbeştilor, şi Cernăteşti, la obârşiile Gerului, şi, mai jos, Goruneşti, şi, între Mileşti şi între Frăţileşti, un loc din pustie, şi seliştea Frăţileştilor, şi, la obârşia Bârzotei, o prisacă, la fântână, unde a fost Călugărul, şi, în dreptul Cojoeştilor, unde a fost prisaca lui Roşca, şi Găunoasa, de la obârşie până la gură, şi seliştea lui Laţco Furul, pe Suholui, şi seliştea Comăneştilor, la gura Cneajei, şi seliştea lui

[634] *Monitorul Oficial*, Nr. 135, 17 iunie 1947, p. 4911

Mânea, pe Covurlui, şi seliştea Şcheilor, şi, mai jos, seliştea lui Fâlfoi, şi a lui Radul, şi a lui Radici, unde este jude Dragoş, şi iezerul Covurluiului cu gârla, şi unde a fost Cudrea, şi, pe Prut, Făreşti, şi gârla Flămîndzilor, şi jumătate din morile noastre de la Covurlui, pe Prut, să-şi facă casă, şi jumătate din pădure, şi jumătate din şteze, şi din peşti şi din tot venitul, şi pe apă şi pe uscat, să le fie jumătate, şi pe aceeaşi parte a iazului să-şi facă dârstă, şi de la iaz în vale pe Prut să le fie lor din toate târguielile toată această vamă, şi pe apă şi pe uscat, şi seliştea Folteştilor, şi seliştea lui Berevoi, pe Ialan, şi fântâna lui Balea, pe Suholui, şi fântâna lui Cucu şi, pe Cracău, unde sunt juzi Dragan şi Nasoe, amândouă părţile, şi mănăstirea, şi, pe Bârlad, Blajari, şi Mereşti, şi mănăstirea la gura Bârlăjiţei, unde este Agapie, şi Lieşti, şi Gârleşti, şi Tălăbeşti, ocina lor, unde au fost Voico şi Şteful şi Micu, cu toată gârla de la Bârlad, şi Tonceşti, cu gârla, şi gârla Brateşului cu satul şi seliştea lui Duma, pe Călmăţui"[635]. Hotarele, din veac.

1495, ianuarie 11: Întărit de Ştefan voievod uşarului Petru şi surorilor lui Neaga şi Mica, care primesc uric pentru, „jumătate din satul de pe Bârlad, anume Tomceştii, partea de sus, şi jumătate din zăgazul pentru prins peşte care este la Bârlad"[636]. Hotarul, din veac.

1590: Carte de împuternicire, dată de Petru (Şchiopul) voievod diacului Murgoci „spre aceea ca să fie tare şi puternic a-şi ţine în al său hotar satul **Tălăbeştii**, de către **Tomceşti** şi de către **Gârleşti**, peste Bârlad, până

[635] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 280, pp. 397-399

[636] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 158, pp. 292, 293

în Siret, pe unde a fost hotarul cel botrân; iar cine va semăna sau va cosi, el să aibă a lua tututor dijmă”[637].

1623, mai 17: Întărit de Ştefan Tomşa voievod marelui vameş Conde, care cumpără, cu 100 taleri de argint, de la Tudora şi Mărica, fiicele lui Eremia Talabă, „din dresele lor, ce le-a avut bunicul lor Toma Talabă, a patra parte din satul Tomceşti… de asemenea, au vândut ele şi o altă ocină din acelaşi sat Tomceşti, împreună cu verii lor Iosip şi cu surorile lui Urâta şi Antonia, copiii lui Dumitru Talabă, toată partea unchiului lor Pătraşco Talabă… cu loc de vad de moară în Bârlad şi cu bălţi de peşte şi cu tot venitul”[638].

1624, martie 26: Întărit de Radul Mihnea voievod marelui vameş Condrea, care primeşte uric pentru „a patra parte din satul **Tomceşti** (comuna Piscul, Galaţi), care este în ţinutul Tecuci, cumpărată de la Tudosca şi de la fiica ei Mărica, fiica lui Eremia Talabă”; / „altă parte de ocină din acel sat Tomceşti”, cumpărată, cu 100 taleri, de la fraţii Iosip, Urâta şi Antonia, copii lui Dumitru Talabă, toată partea unchiului lor Pătraşco Talabă, partea care se va alege cu loc de vad de moară pe Bârlad şi cu bălţi de peşte”; / „a cincea parte din satul **Popi** (ţinutul Tecuci, Galaţi), de la Gura Gerului, din partea lui Dumitru, din poieni şi bălţi de peşte”, cumpărată de la Cârstea şi Danciul fiii lui Mândru, cu 100 taleri de argint; / „o parte şi jumătate de ocină din satul Popi”, cumpărată, cu 200 zloţi de argint, de la fraţii Gheorghe, fost ceaşnic, şi Ihnat; / „o jumătate de sar **Răfleşti** (?), partea Cernei,

---

637 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, p. 17

638 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 72, pp. 109-111

pentru 60 de galbeni ungureşti”; / „o parte de ocină din tot satul **Popeni** (ţinutul Tecuci, Galaţi), ce este în ţinutul Tecuci, a patra parte din câmp şi din sat şi din bălţile de peşte”, cumpărată cu 100 taleri bătuţi de la Vasile şi Cernat, ginerii răposatului Crâstea vornic”; / „o parte de ocină din satul **Gereni** (lângă Piscu, comuna Piscu, Galaţi), din partea Mândreştilor, a noua parte, partea Maricăi şi a fratelui ei Iliiaş, şi din partea Băceştilor, a opta parte, partea Neagăi şi a surorii ei Maria, fiicele lui Bâc”, cumpărată, cu 30 zloţi tătăreşti, de la Larion, diac din Răfleşti; „toate părţile din Gereni de la Fântâni, şi de la Mareş, şi Prodan, şi Constantin, ce se va alege partea lor din Gereşti şi cu bălţi de peşte şi cu loc de fânaţ, ce este în ţinutul Tecuci”, cumpărate, cu 40 taleri de argint, de la Măriuţa Cernătoaie şi de la surorile ei Anghelina şi Schiva, fiicele lui Crâstea, fost mare vornic; „o parte de ocină din satul **Iujdeleni** (lângă Şiviţa, Galaţi), ce este în ţinutul Covurlui, a patra parte cu bălţi de peşte şi cu tot venitul ce se va alege partea lor şi partea de la Huzun, care acele părţi de ocină sunt aproape de satul **Şiviţa** (în Covurlui, Galaţi)”, cumpărate, cu 300 de taleri curaţi, de la fraţii Ilie, Samson şi Nastea, „fiii lui Ion şi Rădaşne, nepoţii lui Stanciul”[639].

1628, aprilie 12: Întărit de Miron Barnovschi voievod hatmanului Nicoară, pârcălab al Sucevei, care primeşte urice pentru „12 pământuri din frunte, din hotar până în hotar, din satul **Ionăşăştii** (pe Siret, Galaţi), cu parte din moară şi din pod, ce este în ţinutul Tecuciului pe Siret”, cumpărătură de la Trifan sin Efrem, popa Theodor ginerele lui Iosif, Ion şi Toader Bueban, feciorii

[639] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 186, pp. 254-256

Dimii, Avram feciorul popii Albul, Stan feciorul Calciului, cu 25 ughi aur; / „a treia parte din satul **Tinpeşti** (Timpeşti, lângă Ciorăşti, Galaţi) şi din **Prăjeşti** (lângă Ciorăşti, Galaţi) două părţi, şi cu două vii dinspre răsărit, şi cu vad de moară pe pârâul Bârladului”, cumpărătură de la Pătrăşcan, feciorul Galbănului, cu 120 ughi aur; / „jumătate dintr-un bătrân din satul **Galbenii** (pe Zeletin, Vrancea) ot ţinutul Tecuciului, cu o vie şi cu pometuri, şi cu loc de prisacă şi cu loc de moară pe pârâul Zeletinul”, cumpărătură de la Ursul, feciorul Neagului Lopată, drept 30 taleri; / „şi iarăşi… jumătate dintr-acelaşi sat Galbenii, cu vad de moară pe pârâul Zeletinului, şi din vatra satului şi din câmp”, cumpărătură de la Ursul Vartic, de la Ion Ţară-Lungă şi de la Ionaşcu, feciorii Lupii; / „o vie din satul **Fântânelile** (lângă Hanul Conachi, Galaţi), dintr-acelaşi ţinut”, cumpărătură de la Platon de acolo, drept 10 taleri bătuţi; / „a patra parte din **Ceucani** (azi Ciocani, Vaslui), ce este în ţinutul Tutovii”, cumpărătură de la Zaharie de la **Ghergheşti** (în Tutova, Vaslui), drept 34 taleri bătuţi; / o „moşie din satul **Bănceni** (azi Bănceşti, Vaslui), a treia parte, cu loc de moară şi cu tot venitul, ce este în ţinutul Tutovii”, cumpărătură de la Trifan sin Mânzatul din **Cirbi** (azi Sârbi, lângă Oancea, Galaţi) ot Covurlui, drept 20 taleri bătuţi; / „o parte de ocină dintru acest sat Băncenii pe pârâul Tutovii”, cumpărătură de la Zatic, feciorul Zbiarăi, drept 20 taleri bătuţi; / „a treia parte dintr-un bătrân din satul **Răsipeni** (lângă Ciocani, Vaslui) ot ţinutul Bârladului, din câmp, din vatra satului şi din pădure”, cumpărătură de la Necula, feciorul lui Hilohie, drept 20 taleri bătuţi; / „a patra parte din satul **Costeştii** (pe Bârlad, Vaslui), cu vad de moară pe pârâul Bârladului şi

cu două vii”, cumpărătură de la Sava sin Băloş, drept 30 ughi bani buni; / „o moară gata şi cu vad de moară întru acest sat Costeştii”, cumpărătură de la fraţii Toader, Irina şi Drenostu, feciorii lui Colici, drept 30 ughi aur; / o „moşie din satul Fântânelile, din vatra satului şi din câmp, şi din pădure, şi cu vad de moară”, cumpărătură de la Măriica, fata Toatei, nepoată lui Coman, drept 100 taleri bătuţi; / „din satul Fântânelile, din a treia parte, partea de mijloc, cu vad de moară pe Bârlad şi cu hotarul pe amândouă părţile Bârladului şi până la Călmăţui”, cumpărătură de la jupâneasa postelnicului Vrabie şi de la fetele lor Anna şi Marica, „care şi lor le-a fost cumpărătură de la Ager, feciorul Necşii, şi de la Neagul, feciorul lui David, şi de la Theodosia, fata Bratului, toţi nepoţii Şăndrescului”, drept 16 ughi aur; / „Şi iarăşi… din Fântânelile, din partea de mijloc, din vad, din moară”, cumpărătura de la Stana, fata Odochiiţăi, şi de la Ion, feciorul Sprincetei, nepoţi altui Stan, şi de la Iloae, drept 22 ughi aur; / „şi aşijderi… dintru acest sat, din partea din mijloc… părţile ce-au fost cumpărătură de la Gârle, feciorul Trinoae, nepot lui Drăguş, şi de la Cârste, feciorul Gârlei, şi de la Cristina Ţiganca, toţi nepoţii lui Enache, drept 12 ughi aur”; / „altă parte dintru acest sat Fântânelile, din partea de mijloc şi cu parte de vad de moară… cumpărătură de la Petrea, feciorul Buloae, nepot Marinei, de la Marco Boaebanu şi de la Ruşca şi Maria, fetele lui Pătraşcu, drept 12 ughi de aur”; / „altă parte din Fântânelile, din patea de mijloc şi cu parte din vad de moară… cumpărătură de la Muşa, fata lui Negrilă, şi de la Mareş, feciorul lui Ciocan, toţi nepoţii lui Dercan, drept 12 ughi aur; / „şi iarăşi dintru acest sat, iarăşi din partea de mijloc… cumpărătura de la Stoica Câlţul şi de

la feciorul ei Gânba, de la Lupul, Smoleanul şi Rişe, toţi nepoţii lui Bilţu, drept 12 ughi aur"; / „altă parte de ocină dintru acest sat, din partea de mijloc", cumpărătură de la Murgoci şi Blăjar, feciorul lui Batic, şi de la fratele lui Bratiţ, şi de la Bila, Boghiian, Negură, Cârstina, partea pe care ei o cumpăraseră de la Hadâr feciorul, drept 12 ughi de aur; / „altă parte dintru acest sat Fântânelile", cumpărătură de la Arion ot **Lieşti** (în Covurlui, Galaţi) şi de la Vasile sin Ursul din **Tomceşti** (lângă Tudor Vladimirescu, Galaţi), care lor le-a fost cumpărătură de la Buce, feciorul lui Negrelă, drept 10 ughi aur; / „altă parte dintru acest sat, dar din partea din jos", cumpărătură de la Crâmpotă feciorul, drept 8 ughi"[640].

1632, mai 28: Zapisul marilor boieri, prin care mărturisesc că au venit în faţa lor fostul mare vameş Conde şi fiul său Ion şi au vândut „a patra parte din satul **Tomceşti** (lângă Vameş, comuna Piscul, Galaţi), ce este în ţinutul Tecuci, ce ei au cumpărat de la Tudora şi Măriica, fiicele lui Ermea Tălabă, din dresele ce au avut bunicul lor Toma Tălabă. / Şi de asemenea au vândut şi altă parte de ocină din acelaşi sat, din Tomceşti, pe care îl cumpăraseră de la Tudora şi Măriica, fiicele lui Eremia Tălabă şi de la verii lor Iusip, Urâta şi Antonia, copiii lui Dumitru Tălabă, toată partea unchiului lor Pătraşco Tălabă, a patra parte, cu loc de vad de moară pe Bârlad şi cu bălţi de peşte… fratelui şi prietenului nostru Costin postelnic, pentru 100 taleri de argint. / Şi de asemenea au vândut… a patra parte din tot satul, din **Popi** (Popeşti, azi Vameş, comuna Piscu, Galaţi), de la gura Gerului, ce este în ţinutul Tecuci, din vatra satului şi din câmp, şi din bălţi

[640] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 340, pp. 466-470

şi cu tot venitul… pe care ei o cumpăraseră de la Vasile, ginerele lui Cârstea vornic şi de la Schiva, cneaghina răposatului Dabija fost ceaşnic, fiica lui Cârstea vornic, care acea a patra parte de sat a fost cumpărătură a răposatului Cârstea vornic de la Rotăş, Vrancea, Duma şi de la alte rude ale lor. Aceasta au vândut-o lui Costin postelnic pentru 66 taleri de argint. / Şi de asemenea au vândut… a cincea parte dintr-un bătrân din acelaşi sat, din **Popeşti** (Popi, deci), de la gura Gerului, pe care o cumpăraseră de la Cârstea şi Danciul, fiii lui Mândrul şi ai Martei. Aceasta au vândut-o lui Costin postelnic pentru 28 taleri de argint. Şi de asemenea… o funie şi jumătate şi un fârtai de ocină de la Popi, de la gura Gerului, pe care ei le cumpăraseră de la Gheorghe fost ceaşnic şi de la fratele lui Ihnat, iar lor le-a fost dreaptă ocină de pe mama lor Maria. Aceasta au vândut-o fratelui nostru Costin postelnic pentru 20 taleri de argint. / Şi de asemenea au vândut… o funie şi jumătate de ocină din acelaşi sat, din Popi, la gura Gerului, ce ei au cumpărat de la Măriia, fiica lui Mihăilă, şi de la Chilsiia, fiica lui Teodosie… lui Costin postelnic, pentru 16 taleri de argint"[641].

1633, martie 30: Zapisul fostului stolnic Cârjeu, al fostului pârcălab Zamfir, al izbaşei Iosif, al diecilor Sava şi Petre şi al şoltuzului Maftei din târgul **Tecuci**, în care mărturisesc cum a venit înaintea lor Mareş din **Năneşti** (comuna Năneşti, Vrancea) şi a vândut „dreaptă ocină şi moşie din sat din **Tomceşti** (lângă Vameş, comuna

641 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 93, p. 105-110

Piscul, Galaţi), din bătrânul popii lui Vasile, jumătate de bătrân… lui Costin postelnicul, drept 10 galbeni buni”[642].

1638, iunie 28: Zapisul lui Porumbu, în care mărturiseşte că s-a înţeles cu călugării de la mănăstirea Neamţului „ca să fim fraţi întru tot venitul ce va fi pe unde a fost iezerul şi pe prival şi pe venitul peştelui, până la hotarul **Tomceştilor** (comuna Tudor Vladimirescu, Galaţi), şi din mori, din fân, din lucă, din plute şi de peste tot vânatul, cine va vâna peşte… Şi au fost de faţă Toader Fuşte bătrânul din **Ciofreşti** (comuna Ciofreşti, Galaţi), Păcurariu, Larion vătămanul, Cârstea, Hilimon chihaia, Popa căpitanul şi Gavril din **Tomceşti**, Iorga vătavul, ginerele lui Cehan, şi Ianipoli de **Galaţi** şi mulţi oameni buni”[643].

1644, octombrie 15: Rohat, femeia lui Greaca și feciorii lor vând Diei și fratelui ei Șerbul, drept 30 de zloți bătuți, „a noastră dreaptă moșie, ce-am avut de la părinții mei, dintre Siret, din seliștea **Crăncenilor** (Crăiceni, inclus în Homocea, Vrancea), dintr-apa Siretului până la iezer și cu vad de moară... și din satul **Tomcești** (comuna Tudor Vladimirescu, Galați), ce-am avut moșie de la părinții mei, din apa Siretului și cu vad de moară... / Așijderi, am mai vândut a mea dreaptă cumpărătură ce-an avut în satul Tomcești și din lunca Siretului și din Crănceni... / Și când am vândut au fost toți frații și surorile noastre, anume frații Ionașco, Zaharia și Mitrofana. Și la tocmeală au fost răzeșii Cehan, Pavăl, Ursul, Condrea, Bejan, Talabă, Simion, Ion Popăscul,

642 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 323, p. 416

643 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 389, pp. 378

Andonie, Păcurar și Ion sin (fiu) Arion. Și eu popa Chervasie am scris zapisul, în sat în Tomcești"[644].

1690, mai 3: Întărit de Constantin Cantemir voievod comisului Ştefan Cerchez şi jupânesei Acsuţa, care primesc ispisoc de cumpărătură, în baza unui zapis de la Lazăr Moşuleţ şi feciorii lui Pană, Aniţa şi Aftmie, care i-au vândut „partea lor din **Tupilaţi**, ce sunt pe apa Elanului, în ţinutul Fălciului, ocină care le-a fost lor parte de pe moşul (bunicul) lor Ion Moşuleţ". / Şi alt zapis, de la Grozava şi feciorii ei Necola şi Arhire, care i-au dăruit „partea lor din Tupilaţi". / Şi alt zapis, de la Pavăl cu femeia lui Maria, de la frate-său Gliga cu femeia lui Dochiţa, de la cumnatul lui Simion cu femeia lui Ioana, fata lui Mănăilă, de la Irimia cu femeia lui Avrămia, fata lui Mănăilă, şi de la Gheorghe cu femeia lui Varvara, fata lui Mănăilă, care „i-au dăruit toate părţile ce au de pe moşul lor Ştefan comisul, părţile din Tupilaţi". / Şi alt zapis, de la Năstasie şi femeia lui Cârstina, care „i-au dat danie toată partea lor, câtă se va alege, în satul Tupilaţi". / Şi alt zapis, de la Tofana, fata Petrii, nepoata Furceleştilor, şi de la fat ei Agafia, care i-au dăruit „partea lor, din hotarul satului Tupilaţi, din apa Elanului spre apus, până în locul Pogăcenilor, cu vad de moară în apa Elanului". / Şi alt zapis, de la Ştefana, fata Anei, sora preotesei Edoae din satul **Pistcani** de pe Elan, şi de la fratele său Vasile, care „au vândut comisului Ştefan şi jupânesei sale toată partea de pe mama lor Ana, din hotarul satului Tupilaţilor, până în apa Elanului, dinspre răsărit, cât se va alege din bătrânul Ştefanii, jumătate". / Şi alt zapis, de la Constandin, feciorul Savii din **Bălă-**

[644] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 442, pp. 422, 423

neşti, şi cu fraţii lui Hortolomie, Vasile, Loghina, Vasilca şi Stratina, care îi dăruiesc „toată partea lor de moşie din dealul Holobăţului, dinspre soare-răsare, din valea Elanului spre Copăceana, până în locul târgului, cumpărătura părinţilor săi, Savii, de la Edul, partea Todiresei". / Şi alt zapis, de la Anghelina şi Tofana, fetele Edului, care i-au vândut, drept 6 lei, „dreapta moşie de la Edul, ce este pe apa Elanului, dinspre soare-răsare, cu vad de moară". / Şi alt zapis, de la Ilie, feciorul Alexandrei, nepoata popii Edului, care i-a vândut „partea de la părinţii lui, ce este pe apa Elanului, dinspre soare-răsare, între hotarul Bălăneştilor şi al Crăciuneştilor". / Şi alz zapis, de la Dumitraşco, fecior Dochiei de **Ghilţeni**, care i-a vândut, drept 12 ughi (ducaţi ungureşti), „toată partea lui, de unde se cheamă moara popii Edului de pe Elan, în dealul dinspre soare-apune, până în locul Tupilaţilor, martea de pe mamă-sa Dochiţa, cu vad de moară şi cu 19 pământuri în ţarină". / Şi alt zapis, de la Anisia, fata Mihului, şi de la Ştefãnia, fata Anisiei, şi de la Dochia, fata Edului, care „i-au vândut a lor dreaptă ocină şi moşie din **Lungeni**, din locul Tupilaţilor, până în apa Elanului, dinspre soare-apune, cu vad de moară". / Şi alt zapis, de la Solomon, fecior Anisiei de **Puţeni**, care i-a vândut, drept 12 lei bani gata, „19 pământuri din satul Lungeni, şi din vad de moară în apa Elanului, ce este de pe moaşă-sa (bunica) Mărica Edoai preoteasa". Şi alt zapis, de la Ştefana, fata Anei, sora Edoai preotesei din satul **Pistcani**, şi de la fratele ei Vasile, care i-au vândut, drept 30 lei, „toată partea lor din Pistcani, din ţinutul Fălciului, pe apa Elanului, cu vad de moară pe Elan". / Şi alt zapis, de la Anisia, fata popii Edului, , care „a dăruit comisului Ştefan toată partea ei din satul **Puţenii cu apă**". / Şi alt zapis, de la Neculai,

feciorul lui Toader Coţman, care i-a vândut „un bătrân din satul **Tomceşti**, din ţinutul Tutovei, pe apa Bogdana, care moşie i-a fost lui de la moşul (bunicul) lui Coţman". / Şi alt zapis, de la Toader şi Gheorghiţă, feciorii Furnicăi, care i-au vândut, „drept 16 lei bani gata şi un cal drept 6 lei, care fac 76 lei… ce i-a dat comisul Ştefan, de l-a scos de la pierzare pentru un furtişag ce a fost făcut Chiricăi, feciorul lui Andonie de Coroeşti… jumătate de bătrân din **Tomceşti** şi o vie cu pivniţă gata tot într-acel sat Tomceşti". / Şi alt zapis, de la Sâmziiana, fata Macarii, şi de la nepotul ei Toader, feciorul lui Pricopie, fratele Sâmzienii, care i-a vândut, drept 32 lei bani gata, „partea lor din satul **Brădeşti**, ce este la ţinutul Tutovii". / Şi alt zapis, de la Nechifor, feciorul Chirilii de la **Botoşăni**, şi de la femeia lui Anghelușa, fata lui Vasile de **Băsăşti**, care i-a vândut „o vie ce este în deal la Băloşeşti, dinspre apus, cu pivniţă gata, cu pometi în vie". / Şi alt zapis, de la Gheorghe, femeia lui Gafia şi fetelor lor Maria şi Urâta, şi de la frate-său Ţugulea, care i-au dăruit „un loc de prisacă în **Deleni**, pe Bilahoiu, cu pometi". / Şi alt zapis, de la Orăş, Romaşco, Năstaca şi Măricuţa, feciorii Mihului şi ai Angheluţei, care i-au vândut, drept 148 lei, „patru părţi din satul **Bereşti**, de la ţinutul Covurluiului, din obârşia Chinejăi, care lor le-a fost de la mama lor Angheliţa, de la moşul (bunicul) lor Maftei Roşca". / Şi alt zapis, de la Toader, feciorul Hilinii, de la femeia lui Sofronia şi de la feciorii lor Chirică, Antiohie, Floare şi Sâmina din satul **Urdeşti**, care au dăruit comisului Ştefan „moşia lor din satul **Puţenii cei săci**, cât se va alege partea Hilinii". / Şi alt zapis, de la Ignat Ciorciul şi de la femeia lui Todosca, fata lui Bosoi, şi de la feciorii lor Ursul, Cozma, Măria, Tudora şi Negruţa, care îi

dăruiesc „un loc de prisacă, cu pometţi, ce este în **Bosoiu**, la ţinutul Vasluiului”. / Şi alt zapis, de la Ion, feciorul lui Albotă, şi de la femeia lui Lozâna, care i-au vândut, drept 10 lei, „un loc de prisacă ce este la **Boţoaia**, iar în ţinutul Vasluiului”. / Şi alt zapis, de la Lazor Moşuleţ, de la feciorul Pană şi ginerele Tudosă, care îi dăruiesc comisului Ştefan „un loc de prisacă de la **Curăluşa**, iar în ţinutul Vasluiului, însă şi pentru o iapă, ce a fost dator Tudosă, ginerele lui Lazor, dumisale comisului”. / Şi alt zapis, de la Fote, care i-a vândut, drept 24 lei bătuţi, „un loc de prisacă, ce este de la **Znamân** în vale, în ţinutul Iaşilor, cumpărătură de la popa Gligori şi preoteasa Măria, de aici, din târgul Iaşi, de la biserica Sfântului Teodor”[645].

1691, octombrie 1: Pavăl, feciorul Saftei lui Nechifor Ţenchiu, vinde marelui spătar Ion Pălade „jumătate din bătrânul Verdeş din **Tomceşti**, pe Bogdana, ţinutul Tutovii”[646].

1715, octombrie 11: Ion Mijloc, cu femeia lui Stratia, şi Ştefan, cu femeia lui Anghelina, fetele lui Constantin, feciorul Gafiei fetei lui Constantin Sâtariul, vând marelui spătar Ion Pălade părţile lor de moşie „din satul **Şărbăneşti**, de pe apa Bogdănii, partea socrului nostru Constantin, fiul Gafiei, nepot lui Constantin Sâtariul… Aşijderi i-am vândut parta socrului nostru din **Bălăşeşti**, tij pe Bogdana… partea socrului nostru din

---

[645] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 174, pp. 155-160

[646] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 176, p. 162

Tomceşti, ce se cheamă şi **Tunsăşti**… toate din bătrânul Petre Coţman”[647].

1716, septembrie 10: Vasile şi Alexandru Sitariul (Sâtariu) şi Ion Mijloc, ginerele Petrii Ştefan, mărturisesc că „pentru nevoia ce au avut, au luat bani înainte de la marele vistiernic Ioan Pălade, în scopul de a-i da moşie din părţile ce aveau în **Tomceşti, Băloşeşti, Împuţita** şi **Şărbăneşti** ot Bogdana, urmând a se face zapisul de vânzare”[648].

TOMEŞTI

(Bălăneşti, sat pe Iaura şi Tutova, în Tomeşti, comuna Pogana, Vaslui).

1443, mai 4: Întărit de Ştefan voievod lui Mihul pisar, care cumpărase de la fraţii Andreico şi Luca „jumătate dintr-un sat care este lângă Tutova, anume **Bălăneştii**, acea parte care este de la pârâu până la Tutova, şi cu toate casele care sunt de cealaltă parte a pârâului, şi jumătate din tot hotarul care ascultă de Bălăneşti, şi ţarina veche şi tot hotarul care este al Lieştilor, în afară de ţarina nouă, pe care Lieştii şi-au îngrădit-o aparte.… Şi încă am dat credinciosului nostru boier, în afară de ceea ce a cumpărat de la fiii lui Iliaş, jumătate din Coposeşti, pe Şumuz… Şi încă am dat

647 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 186, p. 165

648 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 187, pp. 165, 166

credinciosului nostru pan Duma aprod, fratele panului Mihul pisar, un sat pe Satna, care a fost al lui Vlad Matus… Şi hotarul acelor sate să fie cu toate hotarele vechi, pe unde au folosit din veac”[649].

1584: Ispisoc de judecată de la Petru (Şchiopul) voievod, după ce „Iuraşco şi Cozma, feciorii lui Tudoran ce-a fost paharnic, au pârât pe jupâneasa lui Nădăbaico ce-a fost vornic pentru o bucată de moşie, ce le-a vândut-o lor Nădăbaico din hotarul **Tomeştilor**; deci noi am aflat precum n-au avut ei nici o moşie acolo. Ci Iuraşco şi frate-său Cozma s-au sculat ei singuri şi au scos acea bucată de moşie din al lor uric; iar jupâneasa lui Nădăbaico, ea s-a îndreptat. Deci, de acum, înainte, ei să nu se mai pârască de această pâră”[650].

1636, martie 8: Întărit prin ispisocul lui Vasile Lupu, după convenirea împărţirii moşiilor lui Cârstea Ghenovici între urmaşii lui. „Şi s-au venit, în partea Schivii, jupâneasa Dabijii, fata Cârstii şi a fiilor ei Ghiune, Maria, Nastasia, Irina, Tofana, Anasia, satul **Blândăreştii** (Blidereşti, lângă Bucium, comuna Ştefan cel Mare, Bacău) şi **Săcătura** (lângă Bogdana, comuna Ştefan cel Mare, înglobat în oraşul Oneşti, Bacău), la ţinutul Trotuşului… a treia parte din sat **Dumeşti** (comuna Dumeşti, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii, şi sunt într-acel sat patru selişti, patru hotare, anume **Drângei** (Drinjeşti, înglobat în Hoiseşti, comuna Dumeşti, Iaşi), **Hodorenii** (comuna Dumeşti, Iaşi) şi **Bereştii** (comuna Dumeşti, Iaşi) cu două iazuri. / Şi s-a mai venit lor, An-

---

[649] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 228, pp. 320-322

[650] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, p. 181

ghelina, cu sora şi cu feciorii ei un iaz dintre cele două iazuri: un iaz este gata, cu apă şi cu peşti, iar unul este loc de iaz, şi satul **Spinenii** (lângă Ciocani, comuna Perieni, Vaslui) şi **Cogenii** (înglobat în Ciocani, comuna Perieni, Vaslui), de la ţinutul Tutovii… şi satul **Movilenii** (comuna Coroieşti, Vaslui)… şi satul **Văcăreşti** (înglobat în Ciuşlea, comuna Garoafa, Vrancea), de la ţinutul Putnii… şi a treia parte din sat de **Glăvăneşti** (comuna Glăvăneşti, Bacău), ce este în ţinutul Tecuciului, cu vad de moară în pârâul Zeletinului, şi a treia parte din satul **Dimaşi** (Dimăceni, comuna Vulturu, Vrancea), iarăşi la acel ţinut… / Şi s-au venit Anghelinii Vasilioai, fata Cârstei vornic, satul **Bujorenii** (înglobat în Zorleni, comuna Zorleni, Vaslui), **Pipărcanii** (înglobat în Banca, comuna Banca, Vaslui), **Bâcsăneştii** (comuna Zorleni, Vaslui) şi **Măstăcanii** (lângă Sălcioara, Măstatici, comuna Banca, Vaslui), ce sunt la ţinutul Bârladului, şi satul **Sângurenii** (Singureni, raionul Cahul, Moldova), la ţinutul Tigheciului, şi a treia parte din **Cândeşti** (comuna Mihăileni, Botoşani) şi satul **Scândurinii** (Scândureni, în Covurlui, Galaţi), la ţinutul Covurluiului, şi satul **Tomeşti** (comuna Pogana, Vaslui), în ţinutul Tutovii… şi a treia parte de Dumeşti, în ţinutul Cârligăturii, cu două heleştee. Şi s-au mai venit lor, dimpreună cu sora lor Schiva, şi a tria parte din Dimaceni, ce este la ţinutul Tecuciului. / Şi s-au venit în partea Măricuţii Cernătoai, iar fata Cârstii, satul **Movileni** (comuna Trifeşti, Neamţ), la ţinutul Neamţului, cu vad de moară în pârâul Ciornii, şi a treia parte din Dumeşti, cu heleşteul din jos, şi jumătate de sat de **Iacobeni** (ţinutul Neamţului, Neamţ), ce sunt tot la acel ţinut, şi **Popârşiocei** (Popârşcioci, lângă Lungeşti, comuna Bălăbăneşti, Galaţi), la ţinutul Bârladului, şi a treia parte din satul

Ţigănenii (Ţigăneşti, comuna Munteni, înglobată în Tecuci, Galaţi), de la ţinutul Tecuciului, şi satul **Popeştii** (Popeni, comuna Găgeşti, Vaslui), din ţinutul Fălciului, cu vad de moară în pârâul Elanului, şi a treia parte din Dimăceni, ce sunt în ţinutul Tecuciului"[651].

1643, februarie 10: Zapis de mărturie de la Andreiaş şoltuzul şi cu 12 pârgari din târg din **Bârlad**, şi preotul Chiriiacu şi Ionaşco Dinga din **Bârlad**, Andonie protopopul şi Grozav vătămanul din **Năvârnieni** (sau Năvârniţi, comuna Lieşti, Galaţi), în care scriu cum au venit Constantin, feciorul lui Avram din satul **Tomeşti** (comuna Pogana, Vaslui), şi a vândut căpitanului Bofe şi jupânesei Ilinţa, drept 28 lei bătuţi, „un bătrân din sat din **Creţeni** (în Perieni, comuna Perieni, Vaslui), ce s-a ales partea părinţilor săi, cu vad de moară în apa Tutovei, ce este în ţinutul Tutovei"[652].

1771, februarie 24: Ursul de Tomeşti dăruieşte marelui vistiernic Pălade „un loc de prisacă la **Tomeşti**, pe Ezăr, în deal"[653].

---

[651] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 350, pp. 392, 393

[652] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 25, p. 29

[653] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 216, p. 191

TOMEŞTI

(„hotarul lui Toma”, comuna Popeşti, Iaşi).

1492, octombrie 10: Întărit de Ştefan voievod lui Toma, fiul lui Mihnea, nepotul lui Oană Stângaciu, care primeşte uric pentru „dreapta lui ocină, un sat la Cârligătură, anume Tomeştii”[654]. Hotarul, din veac. În *Uricarul* lui Codrescu, 10 octombrie 1490[655].

1497, ianuarie 22: Întărit parţial de Ştefan voievod mănăstirii Voroneţ, drept danie domnească din cumpărăturile sale, făcute de la Drăguş Carâmbu şi verii lui popa Plotun şi Ion, şi de la vărul lor Gagea, toţi nepoţii lui Petre Bertea, de la care cumpără, cu 70 zloţi tătăreşti, „o prisacă la Cârligătură, la marginea făgetului, pe pârâul Mihalcea”; de la Toma, fiul lui Mihnea, nepotul lui Oană, cu 20 zloţi tătăreşti, „o bucată de pământ din hotarul satului său, al Tomeştilor, anume acea bucată de pământ Lazul, ce este lângă aceiaşi prisacă mai sus scrisă… Iar hotarul acelei prisăci şi al acelei bucăţi de pământ, anume Lazul, să fie pe unde a socotit şi a hotărnicit pan Tăutul logofăt şi cu megieşii; începând din sus, din marginea pădurii, de la un pisc şi peste pârâu şi peste poiană şi peste pădure până la drum, şi pe drum în jos până la pârâul lui Mihalcea la un ulm însemnat, de acolo drept peste poiană, la capătul rediului la movila săpată, de

---

[654] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 116, pp. 226, 227
[655] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XIV, Iassi 1889, pp. 61-63

acolo în jos la altă movilă săpată şi la un stejar însemnat, de la stejar la ulmul care este la marginea pădurii, şi peste pădure la capătul de jos al poienii, la pârâu, la iezer”[656]. Hotarul, din veac.

1628, septembrie 8: Întărit de Miron Barnovschi voievod diacului Drăguşan, care cumpără, cu 60 taleri de argint, de la Anghelina, fiica Oliianii, nepoata lui Tomăscul… a treia parte din satul **Tomeşti**, care este în ţinutul Cârligăturii, cu grădini şi cu tot venitul”[657].

1635, martie 23: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Neaniul vornicul, prin ispisoc de judecată, după pâra fraţilor Vasile şi Cozma, fiii Dochiei Iacomoaei, „pentru o parte din satul **Tomeşti**, din partea lui Isaico, ce le-a fost moşie din jumătate de jumătate, din a treia parte, a cincea parte. Deci Neaniul vornicul a arătat ispisoc de cumpărătură de la Barnovschi voievod… cum el şi-a cumpărat acea parte de ocină de la mama lor Odochia Iachimoe (corect: Iacomoaei, adică văduva lui Iacomi)”[658].

1635, martie 25: Întărit de Vasile Lupu voievod vornicului Neaniul, care primeşte urice pentru „jumătate din a treia parte din satul **Tomeşti** (comuna Popeşti, Iaşi), care este în ţinutul Cârligăturii, şi o prisacă a lui Petrea, cu grădină şi cu prisacă, pe care a cumpărat-o de la Nechifor armăşel” şi de la fraţii lui; / „iarăşi, din acelaşi sat, jumătate din a treia parte de sat, jumătate din partea

---

[656] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 204, pp. 367-369

[657] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 399, pp. 547, 548

[658] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 63, p. 66

lui Isaico, partea lui Dumitru şi a surorii lui Marica, vândută pentru 180 taleri de argint”; / „jumătate din a treia parte a satului Tomeşti, o jumătate de parte din partea lui Ihnat”, cumpărată de la Gheorghe Caşul, pentru 25 taleri de argint; / „din jumătate din a treia parte a satului Tomeşti, a patra parte din partea lui Isaico şi jumătate din a treia parte de sat”, cumpărate, cu 180 taleri de argint, de la Gavril Romănescul şi Antimiia, fiii Mă-ricăi Romăneascăi, Vasile, Gligorcea, Nastasia şi Anghe-lina, fiii lui Ionaşco din Tomeşti, nepoţii Marcăi Romă-neascăi, Pavel, Dumbravă, Uliana şi Nastasia, fiii To-dosiei, nepoţii Romăneascăi, care cumpărase de la Io-naşco şi Pătraşco, fiii lui Ihnat, nepotul popii Lupul; / tot cu 180 de taleri, „de la Grigore Goian, fiul Ilenei, nepotul lui Liciul, şi de la sora lui Agahia şi nepoata lui Nastasia, fiica Maricăi, şi de la Vasile şi Antemia, fiii lui Liciul, şi Toader, fiul Annei, şi sora lui Nastasia Trifăneasa, de asemenea nepoţii lui Liciul, şi de la Toader, Gafta, Bălac şi Candachia, fiii lui Agahie, şi Nicoară, Mădăliţa şi Maria, fiii lui Ionaşco Liciul, toţi nepoţi şi strănepoţi lui Liciul cel bătrân; / cu 40 taleri de argint, „de la Toader şi Nastasia, fiii Annei, din jumătate din a treia parte din satul Tomeşti, o jumătate de parte, partea lui Turlui”, care „le-a fost cumpărătură mătuşii lor Ilinca Petrea de la Antimia, soţia lui Turcu, iar lor le-a fost cumpărătură de la Anghelina, fiica Tomascăi, nepoata lui Turlui; / de la Dănilă şi Fume, fiii Sorcăi, nepoţii lui Turlui, cu 12 taleri, „din jumătate din a treia parte de sat, a patra parte, partea lui Turlui”; / pentru 8 taleri, de la Marica preoteasa, fiica Axiniei, nepoata lui Herteş, strănepoate lui Turlui, „din jumătate din a treia parte, a patra parte, din partea lui Turlui”; / pentru 8 taleri, de la Sava, fiul Agahiei, nepotul

lui Herteş, strănepotul lui Turlui, „partea iarăşi a lui Turlui”; / pentru 8 taleri, de la Ionaşco, Miron căpitan, Iacob şi Arvasia, fiii Varvarei, nepoţii lui Mihail, strănepoţii lui Turlui, „toată partea lor ce se va alege din acel sat”; / pentru 8 taleri, de la Ionaşco Popăscul şi de la soţia lui Măria, fiica Sofiicăi, nepoata lui Anton, strănepoata lui Herteş, „partea lui Turlui”; / de la Anton, nepotul lui Herteş, „jumătate din a treia parte; / pentru 70 de taleri de argint, de la Nastasia, soţia lui Gheorghe Caşul, şi fiicele lor Chelsia, Marica şi Dumitra, şi de la fiul ei Scridon, nepoţii Maricăi, strănepoţii lui Iasaico, „din jumătate din a treia parte de sat, din a patra parte, a cincea parte, din partea lui Isaico”. / „Şi de asemenea întărim lui Neaniul vornic un sat, anume **Şireuţi** (sau Şărăuţi, azi Şirivţi, comuna Şirivţi, Ucraina),care acest sat a fost drept domnesc, ascultător de târgul Hotin, de la Alexandru Iliaş voievod danie şi miluire”. / „Şi întru aceea, alt sat, **Rediul** (comuna Gura Văii, Bacău), care a fost drept domnesc, ascultător de ocolul Târgului Trotuş, danie şi miluire de la Moise Moghila voievod”[659].

TOMEŞTI

(pe Moldova, lângă Ciohorani, Iaşi).

1579, aprilie 26: Întărit de Petru (Şchiopul) voievod mănăstirii Râşca, după ce cumpără, cu 1.000 zloţi tătăreşti, de la Gheorghiţă, fiul Agafiei Ciolpăneasa,

---

[659] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 69, pp. 80-85

nepot Lupului Ciohoreanul, „din uricul de împărţeală ce l-a avut moaşa (bunica) lui Muşa de la bătrânul Ştefan voievod, două părţi din satul **Tomeşti** (lângă Ciohorani[660], Iaşi) la Moldova"[661].

TOMEŞTI

(sat în ţinutul Hârlău, Botoşani).

1601, iulie 6: „Dumitraşco Prăjescul, fost postelnic, feciorul lui Gligoraş Prăjescul, ce a fost clucer, vinde satul **Tomeşti** unchiului său Grigoraş Gheanghe"[662].

1623, aprilie 12: Întărit de Ştefan Tomşa voievod marelui logofăt Ionaşcu Ghenghea, care primeşte uric pentru „satul **Mărgiucanii** (azi satul Iveşti, comuna Iveşti, Vaslui) pe pârâul Tutovii, dinspre răsărit, cu mori pe apa Tutovei, ce este în ţinutul Bârladului. Care acel sat a fost drept domnesc, ascultător de ocolul târgului Bârladului, l-a cumpărat şi el de la Alexandru Ilieş voievod, drept şase cai buni şi 300 galbeni ungureşti, care acei cai şi acei bani s-au dat la trebuinţele pământeşti, unde aveau pâră nevolnicii"; „jumătate de sat din **Ruptura** (sat, Vaslui)**,** cu vad de moară în pârâul Bârladului, ce este în ţinutul Bârladului, care aceia este lui cumpărătură de la

---

660 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 259

661 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 202-205

662 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, p. 107

Buculei, ginerele Jăvroai, şi de la toţi cumnaţii lui: Iacob Scântei, Nistor şi Ioan, şi de la fraţii lui, drept 100 taleri de argint, bani buni, dintr-al lor drept uric ce au avut de la moşii lor. / Aşijderea şi cealaltă jumătate dintr-acelaşi sat de Ruptură, dintru acelaşi ispisoc, ce-l au de la însuşi domnia mea. Cari aceea el au cumpărat de la Andonii, fecior Petrii, şi de la toţi fraţii lui, şi de la Istrati, fecior lui Trifan Răuliţi, şi de la Tropotei, ginerele Barbului, şi de la Toader, fecior lui Trifan Gladii, şi de la Zahariia, ginerele Săsoai, şi de la Leoa, fecior lui Pavăl, şi de la Manea, fecior pitarului, şi de la Bălan, fecior Ţârului, toţi nepoţii şi strănepoţii Danului, întru 100 taleri de argint, bani buni, dintru acelaşi uric ce au avut ei de moşii. / După aceea, iar au venit, înaintea noastră şi înaintea a tuturor boierilor noştri, ai Moldavii, mari şi mici, Todosiia, fata Nastasâii, nepoata lui Toader Poniţi… ş-a vândut a ei dreaptă ocină şi moşie, a treia parte din sat **Tomeştii** (sat în ţinutul Hârlău, Botoşani), la Cazancea, ce este în ţinutul Hârlăului, cu loc de iaz şi cu tot venitul, care acea parte a luat-o de la feciorii şi nepoţii bătrânului Tomăscu, căci a vândut parte ei, Tomăscul, din satul **Lucenii**, ce este pe Prut, în ţinutul Ieşii, şi partea ei din satul **Socrojănii** (sat în ţinutul Hârlău, Botoşani), iarăşi până în Căzanciul. Aceea au vândut-o boierului nostru mai sus scrisul, dumisale Ionaşcu Ghenghea, marelui logofăt, drept 200 taleri de argint, înainte noastră şi înaintea boierilor noştri. / Aşijderea au cumpărat lui şi altă parte dintru acelaşi sat din Tomeşti, din a treia parte din mijloc, jumătate de parte, cu părţi de iaz şi cu tot venitul. Aceea au cumpărat lui şi de la Lupul, şi de la frate-său Pătraş Costin şi soru-sa Maria, toţi feciorii lui Sămion Oţăl, nepoţi Drăganii, fetii Danciului Tomăscul,

strănepoţi lui Ichim Piliialoviciu, drept 50 galbeni ungureşti, din drepte privilegii ce au de mărturii de la Petru voievod şi din ispisoc de întăritură ce au avut de la Irimia voievod”[663].

1634, octombrie 3: Zapisul lui Isaico şi al feciorului său Vasile, nepotul Eremiei, strănepotul Stancăi şi al lui Miron, al femeii lui Isaico, Varvara, în care mărturisesc că au „vândut ce am avut în sat în **Săoani** (lângă Şcheia, comuna Al. I. Cuza, Iaşi), ce sunt în ţinutul Romanului, pe Siret, a opta parte de casă, jupânului Lupul Prăjescul, drept 15 taleri, cu vad de moară pe Siret şi cu bălţi şi cu livezi… Şi într-această tocmeală au fost popa Ştefan, Vasile Benea şi Ursul diregătorul de **Hălăşteiani** (Heleşteni, comuna Heleşteni, Iaşi), Strătulat Dracea de **Sineuţ** (Sinăuţii de Jos, comuna Mihăileni, Botoşani), Vasile de **Tomeşti** (inclus în Iaşi) de la Prut, Ţuţurman de **Lăpuşna** (târg, raionul Kotovsk, Moldova), Ionaşco Năvală de **Soci** (comuna Miroslăveşti, Iaşi), Petrea de **Miclăuşeni** (comuna Butea, Iaşi), şi mulţi oameni buni dimprejur megieşi”[664].

1774, iunie 15: Satul **Tomeşti**, ţinutul Botoşani, ocolul Câmpului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[665]**: Toată suma caselor**: 22. Rămân birnici: 22. / **Birnici**: Grigore Mândrul / Lupașcu Căzacul / Ioniță Țăran / Neculai Tazlăuan / Ion Albul / Nistor zet (ginere) Chiriței / Grigore Spânul / Lupul, rotar / Ursache Bucur /

---

[663] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 57, pp. 88-90

[664] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 267, p. 298

[665] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 185

Grigoraș / Dumitru, cojocar / Ion Pripa / Cozma Pripa / Strati sin (fiul) Ignat / Ilie Țurcan / Petre Georgiță / Costandin Buorianul / Demian Mândrescul / Constandin zet (ginere) Lupul / Ion, botnar.

TOMEŞTI

(sat pe Bahlui, comuna Tomeşti, înglobat în Iaşi).

1623, septembrie 1: Întărit de Radul voievod „rugătorilor noştri călugări de la sfânta mănăstire Golie din târgul Ieşii", care primeşte uric pentru „un sat, anume Tomeştii, ce au fost drept domnesc şi se aflǎ în ocolul târgului Ieşii, cu loc de prisăci şi de mori în gura Bahluiului"[666].

1634, august 10: Întărit de Vasile Lupu voievod vornicului de gloată Neaniul, după ce fusese „pârât de faţă" de „rugătorii noştri, călugării de la sfânta mănăstire Voroneţ… pentru o poiană ce este în hotarul satului **Tomeşti** (lângă Iaşi, înglobat în Iaşi), sub prisaca călugărilor din laz, spunând călugării că nu este acea prisacă din hotarul satului Tomeşti, ci din hotarul acelei prisăci. Iar Neaniul vornic a arătat ispisoc de pâră, de la Moise Moghila voievod, din prima domnie, cum s-a pârât cu egumenul Hariton şi cu alţi călugări, iarăşi de la Voroneţ, pentru acea poiană şi a rămas atunci Neaniul vornic pe

666 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 109, p. 157

călugări, pentru că s-a aflat că este din hotarul satului lui”[667].

1645, august 24: Zapisul lui Dumitru Roşca, vornic de Botoşani, care s-a înţeles cu egumenul şi soborul „de la sfânta mănăstire a lui Golăe din târgul Iaşi… şi am ales în semne hotarul satului **Pipereştilor** (Chipereşti, comuna Ţuţora, Iaşi) şi al satului **Tomeşti** (comuna suburbană Tomeşti, Iaşi), dinspre hotarul satului nostru **Cârsteşti** (comuna suburbană Holboca, Iaşi), din ţinutul Iaşi. Şi aşa am socotit cu acei oameni buni, care au umblat cu brazda în cap, şi am pus o piatră la Fântâna lui Mihalcea, şi de acolo, valea în jos, în gura vâlcelei, am pus altă piatră, unde se numeşte Caraghiuzel, şi de acolo mai departe, peste râpă, şi acolo am pus piatra, şi de acolo, la vale, pe malul Jijiei, la podul cel mare, bătrân, din jos, pe unde au trecut cărăuşii”[668].

TOMEŞTI

(înglobat în Nisporeşti, comuna Boteşti, Neamţ).

1636, ianuarie 28: Zapisul lui Dumitraşco Gângă, Gheorghe Năvrăpăscul, Lazor Moţoc, Focşa din **Ruginoasa** (comuna Ruginoasa, Iaşi), Pătraşco ot **Tomeşti** (înglobat în Nisporeşti, comuna Boteşti, Neamţ), Misaiu sluga lui Dumitraşco, Luca aprodul din târgul **Iaşi** şi

[667] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 231, pp. 259, 260

[668] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 176, p. 145-147

Zaharia din Ruginoasa, prin care mărturisesc „cum au venit Mărica Ionăşcoae şi cu feciorii ei, Ipifanie, Dumitru şi Irina, şi au vândut… o vie la **Băiceni** (comuna Todireşti, Iaşi), pe lângă via vlădicăi, lui Pavăl, şi pe lângă via Blendei, lui Lupul Prăjescul clucerul cel mare”[669].

TOMEŞTI

(comuna Bolotina, raionul Glodeni, Moldova).

1529, martie 16: Întărit de Petru (Rareş) voievod fraţilor Pârvul, Ion şi Niacşa, feciorii Oanei Tălmaci, care primesc ispisoc pentru moşiile „tatălui lor Oană Tălmaci, din uric şi din dresuri ce au de la părintele domniei mele Ştefan voievod… un sat, anume **Ruseni** pe Tutova, trei părţi din satul **Davideşti** pe Berheci, unde a şezut David, părţile cele din jos ale satului **Simineşti** pe Tutova şi pe Bârlad, satul **Neagomireşti**¸unde a şezut Dragomir Petre, din sus de Criveşti, şi peste Prut, satul la Maluri **Tomeştii**, cu moară, un loc în pustiu, din sus de Troian, pe Cahul, la fântâna Zeletinului, anume **Spriia**, şi pe Tutova, satul unde a şezut Mir, două locuri din pustiul Tecuciului, şi o selişte pe Dimaci, unde se cheamă seliştea **Lalova**, şi moară în Dimaci, şi altă selişte din pustiu, la **Olteni**, între Caloianu şi Naneştii, anume **Lungociul**”[670].

---

669 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 322, p. 364

670 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 16, 17

1636, martie 29: Scrisoarea marelui logofăt Gavrilaş Mătiaş, care, din poruncă domnească, a cercetat pricina de hotar dintre Onciul Iuraşcovici cu Măriuţa şoltuzoae, la satul **Bisericani** (comuna Cuhneşti, raionul Glodeni, Moldova), punând stâlpi, după mărturia megieşilor Dumitru Ponici ot **Rugăşeşti** (Rogojeşti, comuna Mihăileni, Botoşani), Pahulcea bătrânul, Gheorghie şi Ignat din **Tomeşti** (comuna Bolotina, raionul Glodeni, Moldova), Ambros vătămanul din **Cajva** (Cajba, comuna Hâjdieni, raionul Glodeni, Moldova), Toader Dohatco diacul, Gavrilcea Polschii şi Gliguţa din **Giuleşti** (înglobat în Cuhneşti, raionul Glodeni, Moldova), Chiceră din **Dărmăneşti** (comuna Răuseni, Botoşani), Dumitru din **Ranghileşti** (Rânghileşti, comuna Santa Mare, Botoşani) „şi alţi oameni buni”[671].

1656, aprilie 4: Întărit de Gheorghe Ştefan voievod fostului mare vornic Ghica, care primeşte ispisoace pentru moşiile sale, „din a treia parte din satul **Vasileuţi**, două părţi ce-s pe Prut, în ţinutul Iaşilor, cumpărate de la Necula, fiul Drăgălinei, nepot lui Ion, şi de la Vasile, fiul Măricăi, nepot Nastasiei, strănepoţi Dobranei, pentru 120 lei bătuţi… a treia parte din acelaşi sat, partea din mijloc, cu heleşteu la Camănca, cumpărată de la Ionaşco Comişescul, pentru 150 taleri de argint, iar lui i-a fost cumpărătură de la Micuţa şi Mierla, fetele lui Simeon Beşină, de la Vasile, fiul Măricăi, de la Dochiţa, fata Chelsiei, nepoţi Cansachiei, de la Ionaşco şi Istina, fiii lui Pătraşco Beşină şi de la alţi fraţi ai lor. Şi iarăşi a cumpărat, tot de la Ionaşco Comişăscul, din a treia parte din acelaşi sat, jumătate din partea de sus, pentru 40 de

[671] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 381, p. 429

ughi (ducaţi ungureşti), iar lui i-a fost dreaptă cumpărătură de la Mierla, fata Nastasiei, de la Necula, Nastasia şi Alba, fiii Drăgalinei, şi de la Gafta, fata lui Vasile Gorcescul; / şi iarăşi i-am întărit o selişte, anume **Zorilova**, ce-i pe Prut, cumpărată de la Gorie, Necula şi Toader, fiii Pahulcei din **Tomeşti**, nepoţi lui Avram, şi de la Miron, fiul lui Toader, nepot Anghelinei, pentru 220 lei bătuţi… şi, cu heleşteu în Camănca şi cu jumătate din Colacul Bălţei, ce se numeşte Zorilova, unde a fost seliştea bătrână; / şi a patra parte din tot satul **Vlăşineştii**, partea din mijloc, şi iarăşi, din acelaşi sat, partea lui Răschip jumătate, cumpărată de la Ion, fiul lui Chirilă Bacalăş, nepot Magdei, de la Ionaşco, fiul lui Vasile Bacalăş şi de la Sofronia, nepoată Chirilei… şi o parte, ce se va alege partea lui Ion Bacaluş, ce-i pe Jijia, în ţinutul Dorohoiului, cumpărat cu 15 lei bătuţi; / şi am întărit trei părţi din tot satul **Cuciarov**, ce se numeşte acum **Vertiporoh**, şi din acea a patra parte a treia parte, ce-i pe Ciuhur, în ţinutul Hotinului, cu loc de heleşteu în Ciuhur, cumărată de la Gavril Brăescul, fiul lui Ştefan Brăescul; şi din zapis de pâră, ce-a avut el la Vasile voievod, ce s-a pârât atunci cu Pârciul şi Poroh, şi i-a rămas pe dânşii"[672].

1904: „**Tomeşti**, sat în judeţul Bălţi, aşezat în valea Prutului, pe malul pârâului Ţiganca, spre nord de satul Mojileni. Satul se împarte în două: o parte se numeşte Tomeştii Vechi, iar alta Tomeşti. Are peste 145 case, din care 72 case de tătari, care posedă pământ 542 deseatini, iar restul sunt răzeşi, care au 210 deseatini. Ţă-

[672] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 146-149

ranii locuiesc la Tomeştii Vechi, iar răzeşii la Tomeşti. Ambele sate fac parte din volosti Bolitina”[673].

TOMEȘTI

(comuna Erbiceni, Iași).

1644, noiembrie 28: Miron din **Iurghiceni** (comuna Erbiceni, Iași) dăruiește lui Cârsta vătavului de târg de **Iași**, „pentru sufletul fiului meu, răposatul Obrejie... ce se va alege partea mea din satul Iurghiceni, ce este în ținutul Hârlăului; din această pasrte am dat și am dăuit un loc de casă și un loc de heleșteu, ce-i pe valea Lungăi, și cu 10 pământuri în țarină, cu 20 de fălci de fân, în fânațe, și cu loc de prisacă în Boaghea... Ți în această tocmeală au fost Gheorghe croitorul din târgul **Iași**, Vasile feciorul Paholcei din **Tomești** (comuna Erbiceni, Iași), Toader feciorul Dăvidoaie din **Ciuncești** (inclus în Cristești, comuna Brăești, Iași), Șaidir uricarul, Corlat cămărașul, Isac zet (ginere) Feștilă. Luca vătav de aprozi, Gavril Rătundu negutător și Ionașco Gârdea”[674].

---

[673] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, pp. 213, 214

[674] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 459, pp. 437, 438

TOMILĂUŢI

(comuna Vărăncău, raionul Soroca, Moldova).

1645, mai: Andreica. Feciorul Semei, nepotul lui Ionaşcu, fratele Moschiciului, vinde lui Gavrilaş Căpotici, „drept 15 oi cu miei alături şi cu lână şi 15 oi sterpe şi cu lână… o parte de ocină din satul **Vascăuţi** (comuna Văscăuţi, raionul Camenca, Moldova), din partea tatălui meu Sema, ce se va alege dinspre fraţii mei a mea parte, a şasea parte… / Şi în tocmeală au fost Platon şi Răghineţ de **Cohăreşti** (Cuhureşti, raionul Camenca, Moldova), Bădaşco de-a fost pârcălab din **Cunice** (comuna Cunicea, raionul Camenca, Moldova), Brat căpitan şi Toader diacul de **Cotujani** (comuna Cotiujăni, raionul Şoldăneşti, Moldova), Ştefan ot **Tomilăuţi** (comuna Vărăncău, raionul Soroca, Moldova). Şi eu, popa Simion, am scris. Şi Eremie Buga şi Nădăbaico”[675].

1645, mai: Scrisoarea lui Toderaşco, fost vornic de gloată, adresată părintelui său Toderaşco mare logofăt, în care scrie că a dat curs poruncii lui Vasile Lupu voievod, de-a alege „partea lui Iorga postelnicul cel mare, dinspre alţi răzeşi şi **Cerepcău** (Ciripcău, comuna Stoicani, raionul Soroca, Moldova), care două părţi le-a cumpărat postelnicul de la Voico logofăt, iar răzeşilor le-au rămas trei părţi nevândute. În tot satul Cerepcău, s-au aflat cinci moşii. / Deci am strâns oameni buni, anume

---

[675] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 68, p. 64

Iorescul din **Tomilăuţi** (comuna Vărăncău, raionul Soroca, Moldova), popa Ionaşco şi Iani de **Vascăuţi** (comuna Văscăuţi, raionul Camenca, Moldova), Grăjdan de **Stoicani** (comuna Stoicani, raionul Soroca, Moldova), Nechifor şi Pâhno de **Voroncăuţi** (Vărăncău, comuna Vărăncău, raionul Soroca, Moldova). / Şi au fost toţi răzeşii care au fost în Cerepcău, Burdugan cel bătrân, Toader, Drăgan feciorul Mancioei, Văsian fratele Ştefcăi vătav, Ionaşco şi Gavril, feciorii Coiliţăi. Gheorghe feciorul Iaremicei, Vasile Fleca, Iaremicia feciorul Petrei şi alţi răzeşi şi au arătat ei hotarele cele bătrâne, pe unde a ţinut Voico logofătul. / Şi s-a începu acest hotar, partea postelnicului, din jos, cum din vatra satului, aşa din tot locul, s-a început de la obârşia Blitniţei, dinspre hotarul Ciornei, dintr-un stâlp de piatră, de acolo tot drumul pe lângă rediu, până într-o altă piatră, ce-i în drumul Alaciovului, ce merge la Iaşi, pe deasupra Cerepcăului, de aici într-altă piatră, ce este deasupra Cerepcăului, deacolo într-altă piatră, ce este deasupra casei lui Mihailo Cărzac, de aici tot matca pârâului, la altă piatră, în pisc, peste iazul Celebiei, de acolo altă piatră, deasupra văii Camencei, în pisc, şi altă piatră în matca văii Camencăi, şi la alt stâlp de piatră, până în vârful dealului dinspre Ţigăneşti, lângă un drum ce merge, pe eal, la Văidiiani; iar rediul s-a împărţit deosebi, însă pomii cu un drum ce merge prin mijlocul rediului, partea din sus de rediu să fie a răzeşilor, partea din jos să fie a postelnicului. Şi s-au pus doi stâlpi la rediu, să n-aibă price la poame”[676].

---

[676] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 70, pp. 65, 66

TOMILĂUŢI

(sau Temilăuţi, ţinuul Orhei, Moldova).

1731, iunie 1: Carte de împuternicire, dată de Grigore Ghica voievod fostului comis Stroescul „să fie volnic a chema şi a soroci pe preotul Lazor, pe Gheorghe Rusul şi pe alţi fraţi ai lor, răzeşi din **Temilăuţi** ot Orhei, ca să vină să stea faţă la Divan pentru lumătate de sat de Temilăuţi, partea de sus, şi să aducă şi drese ce-ar avea ei pe acea jumătate de sat de **Tomilăuţi**, partea din sus, căci şi uricul acelei moşii este la Stroescul Comis, Pentru aceea, până la iulie în 13 zile, să se afle toţi aice, să stea faţă la Divan, căci care nu va veni la zi, li se va trimite om gospod (domnesc) şi-i va aduce cu ciubote"[677].

TOMINEŞTI

(lângă Gârdeşti, comuna Voineşti, Vaslui).

1635, octombrie 2: Zapisul şoltuzului Andreiiaşu, al celor 12 pârgari şi al lui Dinga, Enachii Goian, Ursul Vântul „şi mulţi oameni buni, orăşeni de **târg de Bârlad**, şi Nenea de **Obârşiiani** (Obârşieni, comuna Vinderei, Vaslui)", în care scriu cum a venit înaintea lor Petra de

[677] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 203, p. 202

Tomineşti (lângă Gârdeşti, comuna Voineşti, Vaslui) şi a dat „o parte de ocină a ei din sat din Tomoneşti şi altă parte de ocină iar din **Bănceşti** (Buneşti, comuna Buneşti-Avereşti, Vaslui)…lui Scărlet şi jupânesei sale… pentru că i-a plătit Scărlet un fecior al ei, anume Ion, de o şugubină şi a dat 12 galbeni”[678].

TOMUZEI

(Tomuzeni, azi Tomuzei, Galaţi).

1643, iulie 1: Păcurar, feciorul lui Talaşco, şi Păcurar, feciorul Martei, nepoţii lui Anghel şi ai lui Vasile, vând lui Iacomi, pârcălabul de Galaţi, „2 părţi ale noastre din **Tomuzeni**, partea din sus, din partea Caodi”[679].

1643, iulie 1: Toader Chirculeţ şi nepotul lui Ştefan Chirculescul, feciorul Magdei, fata Chircăi, sora lui Toader Chirculescul din satul **Tomuzeni**, de pe Sohului, vând lui Iacomi, pârcălabul de Galaţi, şi jupânesei Dragolea, drept 40 de galbeni, partea lor „din satul Tomuzeni, din jumătate din Movila Rediului până la hotar, unde se împreună hotarele cu Tomuzeii din sus, iar din jos cu a Angheleştilor, în jos, până în matca Sohuluiului, iar în lungiş până în Lazoviţi, în zarea dealului dinspre răsărit. / Şi în tocmeală au fost Păcurar Horceag,

678 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 249, p. 291

679 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 118, p. 121

socrul lui Ştefan, Petre bute din **Otici** (azi Galeru, comuna Horgeşti, Bacău), Chiriac fecior Hacei din **Negoiaşti** (Negoeşti, comuna Banca, Vaslui), Tudor Călarei şoltuzul de **Gălaţi** cu 12 pârgari, Pară pârcălabul de Gălaţi, Constandin Tudor, Alexei cel bătrân, Paraschiv zet (ginere) Alexa, Bârsan din **Vlăsineşti** (comuna Şendreni, Galaţi), Gafton din **Fântână** (comuna Costache Negri, Galaţi), Ionaşco şi Bejan din **Colţeşti** (comuna Matca)"[680].

1902: „**Tomozeiul**, sat făcând parte din comuna Oncești, plasa Stănişeşti, judeţul Tecuci, așezat în partea de sud a comunei, la vest de pădurea Cuibărești, pe coasta dealului cu acelaşi nume. Are o populaţie de 264 suflete; o biserică, cu hramul Sf. Voevozi, zidită, la 1795, de un călugăr, Tomozei, şi rezidită la 1830. Viile ocupă 10 hectare, fâneţele 32 hectare, păşunile 40 hectare, iar vatra satului 30 hectare. Locuitorii sunt vechi răzeși, Ei posedă: 45 boi, 72 vaci, 3 cai, 8 iepe, 2 armăsari, 64 oi; 60 stupi; 2 pluguri de fier şi 18 de lemn; 3 mori de vânt. Comerţul se face de 2 cârciumari"[681].

---

680 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 119, p. 122

681 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 630

TOPANEŞTEŞTI

(sat pe Tazlău, Bacău).

Întărit, în **8 septembrie 1436**, de Ilie şi Ştefan voievozi, lui Balea Plopescul, care primeşte uric pentru „patru sate: pe Tazlău, Topaneşeşti, şi pe Trotuş… şi Bratieşti şi Dohtana... Iar hotarul tuturor acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi, să fie pe unde au folosit din veac”[682].

TOPLIŢA

(sat cumpărat de la Baica, pe Topoliţă,
comuna Păstrăveni, Neamţ).

1455, iunie 7: Întărit de Petru voievod spătarului Gavril, care primeşte uric pentru „satul lui, anume Steţcanii al femeii lui ocină, Sairbii (Sârbi) pe Siret, şi Mirceştii, şi jumătate din Bliceşti pe Topoliţă, ce le-au cumpărat de la Baica drept 50 de galbeni”[683]. Hotarul, din veac.

1575, iulie 11: Ispisoc de judecată de la Petru (Şchiopul) voievod, după ce „satul **Topliţa** din ocolul

---

682 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 162, pp. 225-227

683 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 47, p. 66

Neamţului a pârât pe Mihailescul uricar pentru o poiană din hotarul satului **Oglinzii**, care acea poiană a plătit-o bunul lui Zaharia fost vornic pentru o deşugubină, căci în acea poiană s-a făcut o moarte de om, în zilele lui Bogdan voievod bătrânul. Deci noi am dat hotarnic pe Vitolt pârcălab de Roman ca să hotărască acolo… Astfel, dânsul, cu oameni buni şi cu megieşi dimprejur, aflat-a cum este acea poiană dreaptă ocină lui Mihailescul uricar; de acum, înainte, acel sat **Topliţa**, să nu aibă a mai pârî niciodată"[684].

1580, mai 29: **Hotarnica satului Oglinzi**, părţile lui Mihăilescul uricar, făcută, din porunca lui Iancul Sasul voievod, de Varic postelnic „fiului meu Mihăilescul uricar cu oamenii din satul **Topliţa**. Înainte de această vreme, le-a hotărât lor Golăe, pârcălab de Neamţ, când n-a fost acasă Mihăilescul, ci fost-a atunci la gorştină în câmp, cu marele comis; astfel i-a fost hotărât lui cu nedreptate, căci n-a fost atunci acasă şi nici un megieş n-a chemat Golăe pârcălab la hotar, ci numai el singur a fost şi cu oamenii din Topliţa. / Deci eu, Vartic postelnic, chemat-am oameni buni şi bătrâni şi ocolaşi din megieşi, şi boieri de curte, anume Luca sulger, Simion Stroici căminar, Mereuţă aprod, Lazor fiul lui Gavril logofăt, Băseanu diac, Onciul diac şi oameni buni şi bătrâni, popa Andronie, Petrea judele, Ion, Şteful, Toader, Luca şi Gherman din satul **Brusturi**, Gorga, Ion bătrânul, Nica, Precup, Zaharia şi Andreica din satul **Drăgăneşti**, Grozav, Gherasim, Grozea, Gliga, Panteleiu, Bălaci bătrânul, Cristea, Mihăil, Gavril, Cozma, Matei, Toma, Ion, alt Toma, Macsin Isac, Gliga, Chirilă, Tomşea, Mihăil, Donie,

---

684 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 164, 165

Ion, Sava, Alexa şi Iosip din satul **Săveşti**, Dumitru, Lupul, Chirilă, Toader şi Maleş din satul **Borceşti**, Gliga, Toma, Fărtat, Florea, Marco şi Nechifor din satul **Oglindeşti**, Drăcşan Neameş, Coste şi Gavril din satul **Şoimăreşti** şi, câţi au fost martorii Mihăilescului, cu toţii aflat-am că-i hotarul Mihăilescului şi au jurat toţi pe ale sale suflete, înaintea noastră, cum este lui dreaptă ocină şi moşie, şi am pus stâlpi de piatră şi bour în stejari, pe unde le-au arătat acei oameni buni şi bătrâni, iar acei stâlpi, unde i-a pus lor Golăe pârcălab, eu i-am scos lor toţi, iarăşi cu acei oameni buni, căci aflat-am cu sufletele noastre cum i-a hotărât lui cu strâmb şi după mită"[685].

1580, mai 29: Porunca dată de Iancul (Sasul) voievod pârcălabului de Neamţ Golăe, să meargă „la satul **Oglinzi**, care sat este al lui Mihăilescul uricarul, şi să lepezi acei stâlpi, pe unde au hotărât acei **ungureani** din **Topliţa**, pentru că i-a pârât pe dânşii Mihăilescul şi i-a rămas"[686].

1774, iunie: Satul **Topoliţa**, ţinutul Neamţului, ocolul de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[687], aveau **toată suma caselor 23**. Scădere rufeturi 6: 6 popi. Rămân birnici 17. / **Birnici**: Maftei Buorian / Mihăilă Vatră / Ion topolician / Gheorghi, morar / Ioana cu feciorul ei / Simeon Ţolescu / Irimie Ţolescu / Matei / Dumitru Cucul / Gavril Cucoş / Toader Ţolescu / Grigoraş, topolician / Ion Cucoş / Ştefan / Grigoraş,

---

685 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 166-168

686 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 168, 169

687 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 9

topolicean, la fel / Stahii / Eni. // **Rufeturi:** Popa Ştefan / Popa Ion / Popa Costantin / Popa Ion, la fel / Diaconul Toader / Diaconul Ion.

TOPORĂŞTI

(comuna Pungeşti, Vaslui).

1635, aprilie 22: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Ionaşcu din **Toporăşti** (comuna Pungeşti, Vaslui), în baza unui zapis de mărturie de la Mierăuţă Coşescul, Ifrim, Serapion călugărul, Nichita, popa Ionaşcu, Simion, Ionaşcu şi Dumitru Stângaciu de la **Curseci** (Curseşti, comuna Pungeşti, Vaslui) „scriind pentru un loc de prisacă, ce îi în zănoaga Toporăştilor, ce a avut şi judecată, pentru acea prisacă, Ionaşcu cu Andonie din Toporăşti. Apoi am văzut zapisul de mărturie de la Mierăuţă Coşescul şi de la alţi oameni buni, şi am întărit lui Ionaşcu Covrig acel loc de prisacă. După aceea au venit Ionaşcu din Toporăşti şi cumnată-sa Tudosiia cu un zapis de la Covrig, feciorul lui Trifan, şi de la oameni buni, scriind precum, sculându-se Covrig, feciorul lui Trifan, şi-a dat a sa dreaptă ocină şi moşie din Toporăşti slugii noastre, lui Ionaşcu, feciorul popii, drept sufletul său şi a părintelui său”[688].

1902: „**Toporăşti**, sat în partea de est a comunei Curseşti, plasa Racova, judeţul Vaslui. Are o suprafaţă de

---

688 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 99, pp. 135, 136

1.392 hectare, cu o populaţie de 150 familii sau 725 suflete; o biserică, deservită de 1 preot şi 2 eclesiarhi, făcută de obştea locuitorilor, la 1835; 1 cârciumă. Locuitorii posedă: 30 pluguri şi 65 care cu boi, 10 căruţe cu cai; 20 stupi cu albine; 316 vite mari cornute, 700 oi, 36 cai şi 100 râmători”[689].

TOPORĂUŢI

(Bucovina, Ucraina).

Satul Toporăuţi este menţionat, pentru prima dată, în uricul din **5 aprilie 1412**, prin care Alexandru cel Bun întărea lui Giurca Dragotescul două sate, „Volodăuţi şi Cernauca de Sus, în dreptul Toporăuţilor”.

1463: În 19 septembrie 1436, exista un Steţco Jurjevici Toporovschi, deci un Ştefan, fiul lui Jurj (Giurgiu, adică Gheorghe) din Toporăuţi, care depunea jurământ de credinţă faţă de Iliaş Vodă, fiul lui Alexandru cel Bun, la Liov.

1464: În 28 aprilie 1464, Toporăuţii sunt întăriţi lui Luca, feciorul lui Petru logofăt, jumătate de sat fiind danie domnească, jumătate – zestrea jupânesei Marina, care o cumpărase de la Mihnea.

1489: În 14 octombrie 1489, Ştefan cel Mare făcea un schimb de moşii cu nepoţii lui Mihul Starostescu, strănepoţii lui Giurgiu gumelnic de la Frătăuţi,

---

689 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 636

dând „satul Toporăuţi cu cuturile lui pe Prut” fraţilor Starostici, Stanciul, Ivanco şi Isaico, feciorii lui Fedco, pentru alte moşii, pe care le va dărui mănăstirii Putna. Ştefan cel Mare avea Toporăuţii de la Toader, fiul lui Hărman pârcălab, cu care făcuse un alt schimb de moşii.

1560: Biserica Sfântului Profet Ilie din Toporăuţi a fost ctitorită, în 1560, de voievodul Miron BARNOVSCHI, născut la Toporăuţi, odată cu biserica fiind săpată în piatră inscripţia: „Biserica de la Toporăuţi, unde zac oasele părintelui meu (marele paharnic Dumitru Barnovschi) – Dumnezeu să-l pomenească! – să aibă (executorii testamentului) a o găti de ispravă”. În 1843, biserica avea 2.329 enoriaşi, patron bisericesc era Ioan von MUSTATZA, parohi fiind Andrei MITROFANOVICI şi Ştefan COZUB, iar preot administrator, Ioan IGNATOVICI. În 1876, cei 3.700 enoriaşi ai satului erau păstoriţi de preotul cooperator Theodor CALINOVSCHI şi de preotul cooperator Ilie BENDAS, patron bisericesc fiind Împăratul Austriei. În 1907, paroh era Dionis MITROFANOVICI, născut în 1837, preot din 1863, paroh din 1870, preot cooperator fiind Theodor BUMBAC, născut în 1865, preot din 1890, iar cantor, din 1855, lectorul seminarial Elisei MEDVIG, născut în 1832, lector din 1886.

1627: În 9 decembrie 1627, Miron Barnovschi Vodă, care moştenea satul de la părintele său, Dumitru Barnovschi („care sat a fost adevărat strămoşesc al domniei mele”), dăruia Toporăuţii mănăstirii Adormirea Maicii Domnului din Iaşi (mănăstirea Barnovschi), închinată, la rândul ei, Patriarhiei de Ierusalim. Scutit de unele dări către visteria statului, în 5 februarie 1700, de către Antioh Cantemir, dar provocând mânia patriarhului Ierusalimului, Dosoftei, care, în 7 ianuarie 1705, blăstăma

slugile domneşti din Cernăuţi care supărau cu dări moşia Toporăuţilor, satul Toporăuţi suporta greu asuprirea călugărească, pustiindu-se adesea, cum s-a întâmplat şi în 6 martie 1727, când Grigore Ghica Vodă le recomanda călugărilor: „Să căutaţi să mai chemaţi oameni din ţara leşească şi di pe aiurea câţi mai mulţi să vie şi să se aşeze acolo”.

1633: În 25 august 1633, Moise Moghilă scutea satul Toporăuţi de gorştină de oi şi de porci, de deseatina de albini, de iliş, de sulgiu, de camăn, bezmăn şi cepărie, aceleaşi scutiri fiind confirmate, în 15 februarie 1700, şi de Antioh Cantemir, iar în 16 februarie 1702, de Constantin Duca Vodă, cel care scuteşte de camănă şi bezmen „crâşma şi velniţa ce se află acolo”. Următoarele privilegii se dau în 30 noiembrie 1703, în 2 iunie 1705, în 17 noiembrie 1707, în 3 februarie 1710 şi în 20 noiembrie 1711.

1733: Până în 13 mai 1733, satul Toporăuţi se mai populase cât de cât, iar Constantin Nicolai Vodă poruncea stareţului din Cernăuţi să nu-i supere pe oamenii străini din Toporăuţi, „satul aşezat cu rupta la vistierie… nici cu coasa, nici cu alte lucruri, nici cu clăci gospod, ce sănt scutiţi de olăcari, podvozi, globnici şi şugubinari…, iar banii lor îi va plăti egumenului de la mănăstirea Barnovschi”.

1772: Recensământul lui Rumeanţev[690], din 1772-1773, înregistrează la Toporăuţi, moşia mănăstirii Barnovschi, „147 – toată suma caselor”, însemnând 2 popi, Simion şi Ştefan, 1 dascăl, Toader, 1 jidov, David, 15 văduve, Anca, Ilina, Ocsana, Ilina, Ilina TODIRIASEI,

---

[690] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 399

Palaghia, Aniţa, Gafia, Tudora, Odochia, Gafia, Antimia, Nastasia, Maria şi Nastasia, 17 case pustii şi 111 birnici, şi anume: Costan vornic, Harasim, Ion HARASIM, Toader HOPIC, Mihail HOPIC, Petre BUZĂ, Ion GALICIUK, Petre PENEŞICHII, Andrei sin GORDĂ, Simion sin GEREMCIUK, Andrei EREMCIUK, Ştefan EREMCIUK, Tănasă CHIZUB, Georgiţă ROMANIUK, Vasile ROMANIUK, Ostafii sin IVAN, Simion SALAHOBA, Tănasă POROGINA, Georgii KORBOTE, Costaşco morar, Pavel sin IVAN, Toader sin vornicului, Ion BURE, Ursul, Onofreiu VERETELNIK, Toader KORBOT, Mihalachi KORBOT, Ştefan LEHEIU, Ion POLEDUNAK, Simion sin ANDREI, Gavril sin STRĂTULAT, Dumitraşco sin OPRE, Dumitraş olar, Ion SĂMANDICI, Timoftei ROBUL, Simion SĂMANDICI, Ştefan RĂŢOI, Vasile LALAHUBA, Georgii HARAM, Ştefan ISĂCIUK, Andrieş ISĂCIUK, Mihalachi ISĂCIUK, Ion DANE, Dumitraşco sin IVAN, Vasile GAVRLIŢĂ, Roman KAZAMIR, Ştefan CORAC, Ion COZAC, Onofreiu COZMA, Mihail rus, Tănasă sin KARPENKO, Neculaiu CARPU, Ştefan CARPU, Goraş CARPU, Sofronii PURICE, Simion PURICE, Alecsa MACIULENKO, Ion ZAHARICIUK, Vasile ZAHARICIUK, Petre CIOBOTARESCU, Ilaş ZADOREŞNIAK, Simion ZADOREŞNIAK, Andrieş ZADOREŞNIAK, Dănilă ZADOREŞNIAK, Toader ZADOREŞNIAK, Pavel IVAN, Dumitru morar, Costandin ŢIBULIAK, Goraş ŢIBULIAK, Alecsa vătăman, Neculaiu GAVRILIICIUK, Vasile ŢIBULIAK, Gavril sin IJINCĂ, Andrieş DUBEŢ, Ion STARCIUK, Ştefan STARCIUK, Ion TROFINEIKO, Ion ROMANIUK, Ion ISAC, Fodor POREJNIK, Ilaşco PAVELCIUK, Andrei ROMANCIUK, Dron ROMAN-

CIUK, Costin POPĂSCU, Drone DUBEŢ, Vasile DUBEŢ, Alecsa, Andrieş SEVAILECIUK, Vasile BĂRBUŢĂ, Macsim DRON, Grigori SIANCIUK, Iacob rus, Ion DRON, Andrieş COLIICIUK, Ştefan POPOVICI, Toader DORMANCIUK, Goraş sin LESÂNCO, Grigoraş ZALECIUK, Ion ONOFREI, Anton cojocar, Toader LESÂNCO, Vasile LESÂNCO, Vasile LESÂNCO, Ion LESÂNKO, Grigoraş MAKARENKO, David MAKARENKO, Ion MAKARENKO, Gavriliţă, Costin butnar, Dumitraş ROMANCIUK şi Ion OSTAFI.

1774: În 1774, satul Toporăuţi avea 75 familii de iobagi (2 popi, 142 ţărani, în 1775), iar în 1784, 282 familii.

1788: Contele Feodor Karacsay de Valyesaka, participant, în 1788-1791, la asediul Hotinului şi la marile bătălii de pe teritoriul Moldovei, bun cunoscător al fiecărei regiuni moldoveneşti, face, adeseori, abstracţie de noul statut imperial al Bucovinei, în favoarea unei anumite identităţi moldave, imposibil de anulat. Moldovenii, inclusiv cei din Bucovina, „sunt oameni frumoşi, zvelţi, voinici şi scunzi, totul la moldoveni arată aptitudini intelectuale încă nefolosite”, iar preoţii lor formează „încă o pătură de oameni cu totul neluminaţi, grosolani şi imorali; chiar şi în Bucovina, din timpul lui Iosif al II-lea, s-a înfiinţat pentru ei o şcoală specială de preoţi”. Şi, tot aşa, în acelaşi „timbru” moldovenesc, sunt tratate şi căile de comunicaţie, Karacsay considerând că „drumurile cele mai importante ale Moldovei sunt: / 1). De la Cernăuţi şi partea austriacă a Moldovei, la cetatea Hotin, 5 mile. / De la Cernăuţi, peste Sadagura, la satul Rarancea. De aici, duc două drumuri la satul Şirăuţi (în raiaua Hotinului), unde se împreună din nou; unul duce prin Răchitna şi

Săncăuţi, **altul prin Toporăuţi** (încă tot în Bucovina) şi următoarele localităţi din raia: Colincăuţi, Grozinţi, Şilăuţi, Mălinţi, Clişcăuţi şi Zaroşeni. De la Şirăuţi, duce acest drum, prin Necăbăuţi, pe la creasta unui deal, la Hotin; primul este mai scurt, dar mai rău"[691].

1791: Consilierul aulic Vince Batthyany, în trecere prin Bucovina: „Comerţul cel mai important îl poartă Boianul cu Brody, din Galiţia orientală. Acolo, la Boian, se întâlneau, odată, comerţul Rusiei, Italiei, Levantului şi Germaniei. Acest avantaj n-a fost pierdut de tot, prin interzicerea mărfurilor străine, căci localităţii acesteia i s-au acordat drepturile unui porto-franco. / La o jumătate de oră, de aici, se află satul Toporăuţi, căruia, de la luarea în posesie a Bucovinei, i-au sporit familiile, de la 40, la 100. În general, populaţia acestei ţărişoare a sporit foarte mult; la aceasta a contribuit aşezarea mai multor colonişti, scutirea de recrutare şi rodnicia solului. Dar acest dar al naturii este prea puţin folosit de locuitorii de origine moldovenească. Lor li se pare înjositor să lucreze pentru plată şi sunt gata, totdeauna, să-şi părăsească locurile de baştină. Germanii imigraţi acolo, unde ocupă sate întregi, sunt disciplinaţi şi activi. Unde, însă, au fost împărţiţi printre moldoveni, au decăzut la nivelul acestora. Hărnicia lor a dispărut, din cauza exemplului, lăcomiei şi neajunsurilor pricinuite de vecini"[692].

1817: În lista elevilor care au absolvit Academia cezaro-crăiască de Inginerie Militară din Viena, se află şi ofiţeri-ingineri austrieci născuţi în Bucovina, unii chiar români prin naştere, dar austrieci prin vocaţie şi prin opţiune. Doar câţiva dintre ei au avut şi cariere militare

---

691 *Călători,* XIX, I, pp. 779-783

692 *Călători,* XIX, I, pp. 107, 108

importante, precum fiul întemeietorul hergheliilor imperiale din Bucovina, sublocotenentul de cavalerie Cavallar, personaj admirabil, căruia Johann Polek i-a dedicat studiul „Începuturile hergheliei de stat de la Rădăuți”[693],

---

[693] Conform unui studiu al lui Johann Polek. „Începuturile hergheliei de stat de la Rădăuți”, problema înființă unei astfel de instituții s-a pus după încheierea Războiul de șapte ani, când s-a constatat că nu era ușor de a acoperi necesarul anual de cai pentru armată, cei crescuți de țărani și care puteau fi rechiziționați sau cumpărați, fiind pur și simplu inutili. În 1774, fuseseră cumpărați 529 cai de remontă, de la evreul galițian Isaak Hirschl pentru Regimentul de cavalerie Kaiser Joseph II (Regimentul 6, în 1890), plătindu-se 15.000 de florini vienezi, dar două regimente austriece de cavalerie, care staționau în Italia, aveau nevoie de 2.000 de cai, care nu puteau fi procurați lesne de pe piață. Împăratul Joseph II îl însărcinase pe sublocotenentul Cavallar, pe care îl recomandau abilităților sale speciale, precum și cunoștințelor sale despre zonele bogate în cai, dar și el a livrat, în 1774, doar 766, iar în 1775, doar 871 de cai de remontă, necesari regimentelor de cavalerie. Prețul de cumpărare a cailor era relativ mic, în anul 1774, de 56 de florini, iar în 1775, de 55, iar în aceste condiții Cavallar a fost numit căpitan de cavalerie și trimis în Kabarda, ținut de pe versantul nordic al Caucazului, ca să procure armăsari buni, care au fost trimiși, în 1776, în Bucovina pentru a fi încrucișați cu rase de cai mari. În 1776, în Bucovina existau, în hergheliile împărătești, 539 de cai, 132 la Siret, 107 la Cuciurul Mare, 66 la Iurcăuți, 66 la Tereblecea, 64 la Sadagura, 54 la Volovăț și Sucevița și 50 la Frătăuți.
În 1777, pe la mijlocul lunii noiembrie, Cavallar a plecat, de-a lungul văii Siretului, în satele Cerepcăuți și Stârcea, unde construit ocoale acoperite și a adăpostit în ele caii, în părți aproape egale (în Cerepcăuți, 229 cai de remontă și 23 cai de tracțiune, iar în Stârcea 229 cai de remontă și 22 cai pe povară); de întreținerea acestor cai se ocupau câte un caporal, un fruntaș, 16 ostași și 16 slujitori; el însuși și-a luat locuință în orașul din apropiere, Siret. Spera ca, până în 1778, să obțină calul de cavalerie ușoară. În raportul său din 31 decembrie 1777, Cavallar promitea Comandamentului General câte o

livrare anuală, în care includea și importuri din Rusia și din Moldova, de câte 1.500 de cai, ceea ce împăratul Joseph II nu a aprobat.*
În timpul prezenței sale la Viena, în 1778, Cavallar a lucrat un nou plan de remontă, în care recomanda să se cumpere armăsari de rasă, și după obținerea unor rase eficiente, prin încrucișări, să se facă livrări anuale de 1300-1400 cai. Pentru herghliile împărătești din Bucovina, el solicita un comandant, trei locotenenți majorori, trei sergenți, trei furieri, trei cosași, trei fierari, trei potcovari și 24 slujitori. Aceștia purtau, la început, uniformele regimentelor din care făceau parte. Era necesar și un buget de urgență, în care să se prevadă cheltuielile pentru furajarea cailor și celelalte cheltuieli, iclusiv pentru procurarea unui număr de cai buni (iepe) din Podolia, Pocuția și Bucovina, ceea ce împăratul a încuviințat prin decret imperial.
În 3 aprilie 1778, cu fondurile necesare la dispoziție, Cavallar a părăsit Viena. Cum piedicile și dificultățile erau multe, inclusiv cele privind subordonarea, Cavallar a solicitat, în 11 iunie, libertate de decizie. Se stabilise, recent, la Coțmam îl lunile iulie și august 1778 a primit o parte din personalul pe care îl solicitase și în bună parte cele necesare pentru organizarea hergheliilor. De asemenea, au sosit în Bucovina, în ianuarie 1779, și membrii personalului solicitat, adică un comandant, doi călăreți, doi locotenenți majori, doi maieștri, opt fierari, 26 slujitori, 309 de oameni obișnuiți și 40 țărani, deci un total de 384 oameni. Numărul de cai, în acel moment, era de 648 de exemplare, din care 512 de remontă și 136 cai de tracțiune.
Suprapunerile de costuri, datorate procurării de cai de remontă din regiuni diferite, nu erau în favoarea comenzii de remontă, căci, în viitor, cheltuielile lui Cavallar ar fi fost mult mai mari, în timp de pace, decât în timpul războiului.
Un alt pericol a amenința echipa de remontă a lui Cavallar din partea administrației Bucovinei, aflată la dispoziția zelului pentru bine a generalului Karl Freiherr v. Enzenberg, care vedea, în aplicarea proiectelor lui Cavallar, nu numai ca o instituție care apasă puternic populația bucoviniană, exprimând, în repetate rânduri, opinia că Bucovina nu are un flux organizat de fânețe și de pășuni, propice dezvoltării unor herghelii împărătești. Cavallar a încercat să contracareze aceste atacuri, atacând utilizarea scăzută a populației în reconstrucție și subliniind importanța imigrației din Galiția. Cu toate acestea, Cavallar nu ar fi avut câștig de cauză, dacă nu i-ar fi venit

pe care îl reproduc, parţial, în notele de la subsol. Admirabilă este, în acelaşi domeniu al remontei, şi cariera lui Stephan von Mikuli, ulterior Ritter (cavaler), decorat de Împărat cu Ordinul Franz Jozeph, deşi s-a retras din armată, renunţând şi la grad, la fel ca şi alţi mari proprietari de pământuri în Bucovina, precum românul Ioan Romaşcan sau armenii Petru şi Teodor Dobrowolsky von Buchenthal, feciorii latifundiarului din Toporăuţi (Toporowitz in der Bukowina), neam din care

---

ajutor din altă parte. Tocmai se dovedise că regimentele din Ungaria și din Transilvania erau incapabile să-și asigure numărul necesar de cai prin cumpărarea lor. Prin urmare, împăratul Iosif al II-lea a aprobat moțiunea Consiliului de Război, privind extinderea a trei dintre hergheliile de remontă existente, la 14 octombrie 1780, în Ungaria și Transilvania (două pentru Ungaria și una în Transilvania), precum și cea din Galiția, „deocamdată“ achiziție recentă, care „rămâne sub supravegherea căpitanului Cavallar", dar de îndată ce „nu nu o vor mai permite circumstanțele în Bucovina, Consiliul de remontă“ va fi mutat în Galiția, sub supravegherea căpitanului Cavallar care „cunoaște deja zonele locale, piețe și alte circumstanțe, de cu mult timp în urmă".

*

Comandamentul General, în acord cu Cavallar, a propus aprobarea propunerii acestuia pentru creșterea celor 246 cai (în cea mai mare parte, ai Regimentului 2 Garnizoană) și 182 de cai utilitari. Pentru a se adapta caii, a aprobat zidirea unor ocoale, pentru câte 300 de cai, la Băișești, Boian și Frătăuți, și a unui grajd pentru 100 de cai, împreună cu un sediu al comandantului, la Vașcăuți. În 31 octombrie 1781, pentru merite în organizarea hergheliilor împărătești, Cavallar avea să fie înaintat la gradul de maior „cu leafă întreagă". Proliferarea rapidă a calului, produs în noile herghelii, a făcut ca, în anul 1792, Comandamentul să fie mutat, de la Vășcăuți, la Frătăuți (cunoscut și ca Rădăuți), aparținând Fondului Religionar. În 1812, sediul departamentului din Vășcăuți s-a mutat cu totul la Rădăuți, iar Cavallar s-a retras din armată „aidoma unui mareșal încărcat de glorie pe câmpul de luptă".

se va trage şi compozitorul Constantin von Buchenthal, autorul „Imnului Junimii”, printre altele, horă stilizată, care s-a cântat, în 28 Noiembrie 1918, la Cernăuţi, drept „horă a Unirii”… / **Peter Dobrowolsky von Buchenthal**, născut în 26 iunie 1803 la Toporăuţi (Toporowitz in der Bukowina). Tatăl este mare moşier. A absolvit în 5 martie 1817. / **Theodor Dobrowolsky von Buchenthal**, născut în 21 ianuarie 1802, la Toporăuţi, fratele lui Peter. A fost trimis acasă, de Direcţia Academiei, în 30 ianuarie 1819. Nu sunt alte precizări pentru această exmatriculare”[694].

1858: Din **1858**, funcţiona la Toporăuţi o şcoală cu 6 clase[695].

1859: Primeşte titlul de baron, devenind Nikolaus Freiher von Mustatza, Gutsbesitzer zu Toporouz[696] – Nicolae Mustaţă, mare proprietar de terenuri în Toporăuţi (născut în 1839, iar fratele său, Alexander, în 1840[697]), fiul baronului Ioan von Mustatza (Johann von Mustatza), patronul bisericii „Sfântul Profet Ilie” din Toporăuţi, în 1843, cel care, în 26 martie 1851, semna, împreună cu „Jacob Mikuli (două semnături cu același nume și prenume), Nikolaus Freiher von Petrino, Michael Zotta, Louis Graf (conte) Logothetti, Christoph Petrowicz, Baronul O. Petrino, Heinrich Mikuli, Jordaki Wassilko, A. Kostin”, „Petiția comitetului fondator din 20 aprilie

---

694 Gatti, Friedrich, *Geschichte der k. k. Ingenieur- und k. k. Genie-Akademie / 1717-1869*, Wien 1901

695 SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 16, 1876 p. 47, 1907 p. 159, 58

696 Foetterle, Franz, *Mittheilungen der kaiserlich-königlichen Geographnischen Gesellschaft*, VII. Jahrgang 1863, Wien 1863, p. XXII

697 Gemmell-Flichbach, Max Freiherrn von, *Album des kaiserlich-königlichen Theresianums / 1746-1880*, Wien 1880, p. 161

1851 pentru aprobarea statutului Asociației Bibliotecilor de Stat” la Cernăuţi. „Ideea fondării unei biblioteci publice independente a căzut pe un teren extrem de fertil. În toamna anului 1850, proprietarul moşiei din Ocna, Michael Zotta, a organizat o colectă, între marii proprietari de moşii, în scopul înființării unei biblioteci independente de stat, iar rezultatul a fost un total de peste 1000 de florini vienezi. Cel mai remarcabil virtuos al pianului, Karl von Mikuli (dascălul lui Ciprian Porumbescu şi autorul celor 4 caiete cu cântece bucovinene, strânse de surorile Hurmuzachi – n. n.), a donat încasările unui concert, susţinut în iarna anului 1850, de 1.030 florini, pentru a fi fondată biblioteca de stat, cu prevederea că această sumă va fi folosită pentru achiziționarea de lucrări economice, istorice și naționale. În plus, a fost planificată o loterie de mare gaj, pentru care femeile din Bucovina trebuiau să doneze obiectele premiate. Apelul baronului von Henniger fusese adresat femeilor din Bucovina în acest scop. / După ce o sumă suficientă pentru fundarea bibliotecii a părut să fie asigurată în acest fel, membrii fundației au fost convocaţi de către șeful statului pentru o consultare, al cărei rezultat a fost decizia de „a aduce imediat colecția de carte prevăzută sub numele Bibliotecii de Stat”[698]. „În aceeași zi în care a avut loc această ședință, la 26 martie 1851, șeful statului a raportat rezultatele ședinței la k. k. Ministerul Culturii și Educației: „Abandonând înființarea prevăzută inițial a unei biblioteci liceale, urmez dorințele generale ale celor implicați, contribuțiile care au fost aduse”[699]. Johann von

[698] Reifenkugel, Karl, *Die Bukowinaer Landesbibliothek und die K. K. Universitäts-Bibliothek in Czernowitz,* Czernowitz 1885, p. 3
[699] Ibidem

Mustatza, era fiul lui Theodor von Mustatza, armeanul care, cumpărând Sadagura, a ridicat localitatea „la rangul de oraş comercial, prin cea mai înaltă rezoluţie. La 7 decembrie 1801”[700]. Nikolaus Freiherr von Mustatza, a moştenit Sadagura, unde avea o impresionantă „colecție de tablouri recente, alta, şi mai bogată de țesături bizantine, o colecție de arme, echipamente de vânătoare și monede, aceasta din urmă limitată la cele din Bucovina”[701], şi era, în opinia lui Iorga, „feciorul unui boier de felul lui Doxachi Hurmuzachi, dar fără însuşirile alese ale acestuia, şi nepotul de fiu al unui negustor grec din Moldova, îmbogăţit acolo şi ajuns moşier”[702].

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Cernăuţi – **Sadagura** (târg, cu tribunalul raional): Bila sau Bilka, Boian, Buda, Cernauca, Dobronăuţi, Gogolina sau Stroieştii de Sus, Cotul Ostriţa, Lehucenii Teutului, Lenţeşti Camerale, Lenţeşti Privat, Mahala Biała, Novoseliţa sau Stroieştii de Jos, Rarancea, Slobozia Rarancei, Rohozna, Şerăuţii de Sus, Şerăuţii de Jos sau Slobudka, Şubraneţ, **Toporăuţ**, Vaslăuţ, Zadobriuwka, Jucica Veche, Jucica Nouă”[703].

1883: „Zelosul preot din Toporăuţi, dl Constantin Morariu, bine cunoscut publicului român din scrierile

---

[700] Polek, J., *Die ehemalige russische Münzstätte in Sadagóra*, în *Jahrbuch des Bokowiner Landes-Museums*, Cernăuţi 1893, p. 10
[701] Weckbecker, Wilhel Freiherrn von, *Handbuch der Kunstpflege in Österreich*, Wien 1902, p. 701
[702] Iorga, N., *Neamul românesc în Bucovina*, Bucureşti 1905, p. 235
[703] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich,* Wien 1869. pp. 158-161

sale, publicate în diverse ziare din Transilvania ş. a., a avut fericita idee de-a prelucra interesanta scriere a clasicului german W. de Goethe, „Herman şi Dorotea”, şi aceasta a ne-o pune nouă la dispoziţie, cu cererea ca exemplarele ce-i revin dumisale, în remuneraţia fatigoasei sale lucrări, să le vindem în folosul fondului mai sus amintit”[704].

1884: 1884: „Cetalnia” din Toporăuți: În comuna Toporoutz (Toporăuți – n. n.) s-a înființat, nu de mult, societatea ruteană „Cetalnia”, adică „cabinetul de lectură”. Scopul societății este: luminarea poporului, prin citirea de gazete și cărți potrivite, și îmbunătățirea stării lui materiale. În comitet s-au ales amândoi preoții comunei, învățătorul, forestierul, cantorul bisericesc, antistele (primarul – n. n.) și doi săteni știutori de carte, ca locuitori. Sicietatea numără peste 200 de membri, de la care, cu taxele de intrare și cu cele lunare, de câte 5 creițari, s-au adunat, până acuma, 31 de florini și 65 creițari, din care sumă s-au procurat 4 foi și opuri populare rutene, din Leina. / În ședința adunării generale, din 22 aprilie / 4 mai 1884, s-a hotărât ca nunțile să se serbeze numai 24 de ore, de sâmbătă, până duminică seara, și toți membrii s-au înțeles să nu se bea rachiu la nunți, ci vin, bere, mai ales, însă musturi, preparate de ei înșiși din mere, pere și alte poame. S-a decis, iarăși, ca hramurile să se serbeze numai o zi, dar președintele a promis că va mijloci, prin comitetul comunal, desființarea definitivă a hramului, așa ca să serbeze numai hramul bisericesc, iar sătenii din comunele apropiate să fie opriți a veni la hram. Tot în acea ședință s-a hotărât să se înființeze o dugheană creștină în Toporoutz. / În ședința

---

704 *Preotul Român*, Anul IX, Nr. XX, 16 decembrie 1883

următoare a comitetului, secretarul fu împuternicit să se adreseze la societatea „Magazinului poporal” din Leina, ca să se trimită un agent la Toporoutz și să vadă în ce condiții s-ar putea înființa, aicea, o dugheană creștină. Societatea „Magazinul poporal” cică este foarte avută, are mărfurile cele mai felurite și e anume menită a sprijini material populația rurală, prin înființarea de dughene creștine în satele rutene. Ea trimite agenții săi, pe spezele proprii, în toate părțile, pe unde sunt chemați. Tot în acea ședință, învățătorul-secretar fu împuternicit de președinte să reprezinte „Cetalnia” (în urma unei invitări), pe duminica următoare, 29 aprilie / 11 mai 1884, la societatea „Casa poporală” din Cernăuți. La ședința respectivă a „Casei poporale”, aveau să meargă și vreo câteva căruțe de toporoutzeni. „Casa poporală” este o societate ce are, până acuma, peste 2.000 florini capital, din care, cu timpul, are să se zidească o casă, în capitala Bucovinei, unde vor primi găzduire gratuită studenții bravi ruteni. / Orice s-ar zice, rutenii ne-au lăsat pe noi, românii, cu mult înapoi în faptele iubirii pentru popor. Fruntașii ruteni bucovineni părăsesc vanitățile rangurilor și ale măririlor, se retrag prin comune și asudă pentru binele poporului lor; fruntașii români pună-și fiecare mâna pe conștiință! După cele zise, fie-mi iertat a întreba: Oare nu e ora supremă ca românii austrieci să înființeze, ca rutenii, într-un centru, undeva, în Transilvania, un „Magazin poporal român”, care să vină în ajutorul bântuitului nostru popor de pe la sate? Încă ceva: Mulți fruntași români bucovineni au urmat apelul „Școlii Române” din Suceava, de a înființa filiale prin comune? / Să luăm

aminte că puterea de viață a unei națiuni e cuprinsă în cuvintele „Salus populi!”[705].

1884: Nunţi de o zi, la Toporăuţi; fără hram, la Hatna. Înainte cu doi ani, venind eu, cu săteanul din Toporoutz, Nicolae Popovici, de la târg, spre casă, Nicolae îmi spuse cum a vorbit el, mai multor toporăuţeni, că nunţile lungi şi hramurile îi sărăcesc pe omenii noştri, din an, în an, tot mai mult şi cum toţi au recunoscut că adevărat lucru este acesta. Deci mă întrebă badea Nicolae: / „Oare nu s-ar putea să scrie părintele, parohul nostru, ori dumneata să scrii la ocârmuirea ţării ori la consistoriu, că să se oprească răul ce-l aduc nunţile lungi şi hramurile?”. / Atunci, eu i-am răspuns: „Cum nu se poate nimeni amesteca în casa mea, să-mi poruncească cât am să cheltuiesc cu serbarea hramului, patronului sau cu alte prilejuri, chiar aşa nu se poate amesteca nimeni în o comună, să poruncească oamenilor cât au să cheltuiască cu astfel de ocaziuni, dacă cheltuielile nu întrec marginile. Prea luminatul nostru împărat a scos satele de sub epitropie. Sătenii sunt, astăzi, stăpâni şi domni pe sine şi pe averile lor, cât timp se ţin de legile împărăteşti şi-şi împlinesc toate datoriile. Dar, de cumva sătenii ar prinde a-şi mătrăşi averile, fără nici o socoteală, aşa că ar fi ameninţaţi să se facă cerşetori sau să-şi ia lumea în cap, atunci, cu bună seamă că ar trebui să le poruncească ocârmuirea. N-ar fi, însă, aceasta o ruşine pentru omenii noştri? N-ar fi ruşine, pentru mine, să mă port aşa de rău, încât alţii să fie siliţi a-mi porunci? Vezi, bade Nicolae, nu aşteptaţi nici dumneavoastră să vă poruncească ocârmuirea sau altcineva, ci îndreptaţi răul singuri! Să înceapă numai un om de-al nostru a scurta nunţile, care, acum, ţin

[705] *Amicul familiei,* Anul VIII, Nr. 12, 1884

şi câte o săptămână, omoară minţile şi trupurile, cu câte 8, 9, 10, până la 12 şi mai multe vedre de rachiu, îi sărăcesc pe dânşii şi pe copilaşii lor; să înceapă, zic, numai un om de-al nostru a face nuntă numai într-o zi, cum fac, azi, chiar mulţi domni mari şi cum vedeţi că fac şi jidovii noştri, şi atunci ceilalţi, văzând binele, cred că, cu bună seamă, l-ar urma". / La acestea, badea Nicolae îmi răspunse: „Bine ar fi să înceapă cineva aşa, cum zici dumneata, dar eu ştiu că nimeni n-a începe, căci ar fi luat în ruşine de către ceilalţi. Dar eu socot ca măcar părintele paroh ori dumneata să spuneţi, în biserică, la omeni, să scurteze nunţile şi hramurile, că, aşa, oamenii mai iute ar asculta de cuvântul preotului". / „Asta se poate!", îi răspunsei eu, lui badea Nicolae. / Şi tot despre aceasta ne-a fost vorba, până ce am ajuns acasă. Mie tare mi-a plăcut de vorba înţeleaptă a gospodarului Nicolae Popovici şi nu am dat-o uitării. Întâmplându-se, după aceea, să fac sfânta liturghie în satul Mitocu Dragomirnei, lângă Suceava, am auzit cum a spus părintele paroh de acolo mitocenilor să nu meargă la ham, la Hatna, că hatnenii s-au hotărât să nu mai facă hram şi că vor sta jandarmi şi alţi păzitori, în ziua de hram, pe la intrările în Hatna, ca să oprească pe toţi oamenii ce ar veni, de prin satele învecinate, la hram. Atunci, îndată mi-au venit în minte cuvintele toporăuţeanului Nicolae Popovici şi mi-am gândit: Domne, ce bun simţ firesc mai are poporul nostru; cum vede el singur relele ce-l ameninţă si cum caută leacuri de vindecare! Mi-au mai trecut, atunci, prin minte şi cuvintele vestitului scriitor neamţ Hoffmann, care zice că poporul nostru, dacă s-ar avânta la treapta cea mai înaltă a luminării minţii, prin şcoală, ar fi vrednic să stea în fruntea omenimii întregi. / A trecut, apoi, aproape un an,

la mijloc, până ce omenii din Toporoutz au început a vorbi ca să pună, aici, la cale înfiinţarea unui cabinet de cetire. Mulţi m-au întrebat că oare bun este planul acesta? / „Da!, le-am răspuns, numai de-ar fi să cunoaşteţi vreun folos! Aşa, de-o pildă, tare bine a-ţi face să lăsaţi hramurile, ca hatnenii, şi să scurtaţi nunţile, după cum foarte înţelept mi-a vorbit Nicolae Popovici". / S-a înfiinţat, apoi, cabinetul de cetire şi s-au făcut câteva lucruri bune (în şedinţa din urmă a cabinetului de cetire, părintele paroh Grigori Vorobchievici a făgăduit că va dărui, la anul viitor, patru fălci de pământ din sesia sa, ca să se lucreze de membrii cabinetului, cu clacă, şi venitul curat să formeze proprietatea cabinetului). Dar binele cel mai însemnat este că toate nunţile, câte s-au făcut în Toporoutz, în câşlegile trecute, au ţinut numai câte o zi şi că, în locul multelor vedre de rachiu, de mai înainte, oamenii, de astă dată, şi-au îndestulat trebuinţele numai cu câte una, până la două vedre. Dând Dumnezeu să rodească pometele Toporautzului, atunci toporăuţenii (după cum s-au înţeles) îşi vor face musturi bune şi, aşa, poate nu le-a mai trebui, pentru nunţi, nici rachiul ce l-au luat în câşlegile trecute. / Întreb acum: cui au să mulţămească toporăuţenii pentru binefacerea asta mare? Fără îndoială, trebuie să zicem ca au să o mulţumească gospodarului Nicolae Popovici, căruia mai întâi i-a venit gândul fericit pentru scurtarea nunţilor"[706].

1890: În 1890, comuna Toporăuţi avea 5.216 locuitori, primar fiind Constantin Dvirniciuc. Învăţători erau Ştefan Nedelco şi Ioan Toninciuc, Dionisie Mitrofanovici era paroh, iar Elisei Medvighi – cantor bisericesc.

---

[706] *Cărţile săteanului român*, Anul IX, Cartea IX, septembrie 1884, pp. 105-108

1891: Volumul 17, nota 160, pagina 178 (**Conservarea monumentelor din Bucovina**). „Profesorul conservator Romstorfer a înaintat deja Comisiei Centrale un raport foarte important, privind necesitatea conservării multor monumente importante din Bucovina. În același timp, el a atras atenția asupra bisericilor mănăstirești din Putna, Suceviţa, Dragomirna, asupra bisericilor mai vechi ale parohiilor și ale filialelor din Horecea, **Toporăuţi**, Siret (2), Mănăstirişte, Suceava (4) Ilişeşti, Pătrăuţi, Sf. Ilie, Rădăuţi, Suceviţa, Solca, Comareşti, Arbore, Volovăţ, Milişăuţii de Sus, Satulmare, Mănăstirea Humorului, Voroneţ, Vatra Moldoviţa etc., în afară de numeroasele biserici din lemn. La biserica din Mănăstirea Humor, mortarul piedestalului, care are o înălțime de aproximativ un metru, a căzut parțial, cu excepția peretelui inferior, care poartă încă picturi splendide. Pe cei aproximativ 30 cm lățime, pietre de profil pietonal sunt desfăcute sau chiar aruncate, îmbinările fiind mai ales fără mortar. Trotuarul din jurul bisericii s-a scufundat atât de adânc, încât nu numai că nu mai servește scopului, dar a devenit de-a dreptul dăunător construcției. Când s-au desființat mănăstirile, această biserică a devenit biserică parohială, iar iconostasul de acolo este de remarcat“[707].

1900: „Prin anii 1850, comunele mari, Toporăuţi (cu 5.108 locuitori) şi Rarancea (cu 4.275 locuitori) erau curat româneşti. Astăzi, sunt rutenizate! Şi ca acestea, multe, multe altele. La 1777, când s-a anexat Bucovina, se zice că erau vreo 40.000 Români şi 6.000 Ruteni.

[707] Romstorfer, Carl A, *Aus „Mittheilungen der k. k. Central-Commission*, în Maximovici, E.; Mikulicz, A.; Polek, Dr. J; Romstorfer, C. A.; *Jahrbuch des Bucowiner Landes-Museum / 1893,*Czernowitz 1893, pp. 45-71

Astăzi, cu 68.000 sunt mai mulţi Rutenii decât Românii… Şi dacă aceste cifre n-ar fi chiar corecte, ele ne arată, totuşi, disproporţia cea mare, ce s-a stabilit în dezvoltarea celor doue elemente. De altfel, procesul de rutenizare se continuă şi decurge sub ochii noştri”[708].

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Toporăuţi**, (**Toporoutz**), comună rurală, districtul Cernăuţi, aşezată, în masă compactă, pe partea stângă a pârâului Hucău, cam spre nord de Rarancea, lângă hotarul dinspre Basarabia şi anume în faţa localităţii ruseşti Călincăuţi. Suprafaţa: 51,10 kmp; populaţia 5.108 locuitori ruteni, de religie gr. or., şi ceva izraeliţi. Este lipită de drumul districtual Jucica-Veche – Cernauca; prin drumuri de ţară comunică cu localităţile de sud-est, precum şi cu Basarabia. Are un oficii poştal; o şcoală populară, cu 4 clase (deci, peste 120 şcolari – n. n.) şi o biserică parohială, cu hramul „Profetul Ilie”, zidită de Domnul Moldovei Miron Movilă-Barnovschi, care, fiind închis şi apoi decapitat la Constantinopole, în 1633, face următoarea menţiune despre ea, în testamentul său: în „Biserica dela Toporăuţi, unde zac oasele părintelui meu – Dumnezeu să-l pomenească – să aibă (executorii testamentari) a o găti de ispravă. Probabil e că această biserică a fost începută de un moş al său, căci se găseşte o notiţă la inventarul ei, în care se spune că a fost zidită la 1560; se poate, însă, ca data să fie greşită. O tradiţie spune că această biserică a fost dărâmată de turci şi că, la repararea ei, dulgherii, în lipsă de scară, au zburat de sus, prin ajutorul unor aripi de şindrilă, iscodite de ei. Comuna este menţionată, pentru prima oară, în anul 1435. La 1776, era în posesia mănăstirii Barnovschi. În pădurea de lângă

[708] *Unirea*, Anul X, Nr. 51, 22 decembrie 1900

această comună, se află două lespezi mari de piatră, despre care circulă credinţa că astupă intrarea ce duce la o ascunzătoare, unde se află lucruri scumpe, adunate acolo de hoţi. În această localitate se găseşte o fabrică de spirt. Populaţia se ocupă cu agricultura, creşterea de vite şi exploatarea de păduri. Comuna posedă 2.750 hectare pământuri arabile, 520 hectare fânaţuri, 167 hectare grădini, 478 hectare imaşuri, 1.014 hectare păduri şi 86 ari heleştee. Se găsesc 262 cai, 1.491 vile cornute, 1.416 oi, 981 porci şi 128 stupi de albine. **Toporăuţi, moşie**, cu administraţie particulară, districtul Cernăuţi. Suprafaţa: 20,63 kmp; populaţia.108 locuitori izraeliţi, ruteni greco-catolici, poloni şi germani. Cuprinde, pe lângă moşia Toporăuţi propriu-zisă, şi târlele Bilovidec, Buci, Gropi, Lamezina şi Zalisna”[709].

1914: „Trupele noastre, între care şi regimente cu flăcăi de ai noştri, şi toţi bărbaţii miliţieni (Landsturm) le-au dat ruşilor, duminică, în 23 august, pe teritoriul de lângă Boian, Rarancea, Mahala, Toporăuţi şi Noua Suliţă o cumplită bătaie. Ruşii erau în număr de 20.000, aproape de două ori mai numeroşi decât ai noştri, dar vrednicia şi vitejia soldaţilor noştri a înfrânt numărul cel mare de ruşi, care au pierdut 800 de prinşi, mai mulţi ofiţeri superiori, 500 de puşti, 100.000 de gloanţe, patru mitraliere, trei care de muniţii şi o mulţime de alte armamente. Dacă între locuitorii din Rarancea nu s-ar fi găsit trădători ticăloşi, desigur că trupele noastre ar fi făcut prizonieri pe toţi cei 20.000 de ruşi”[710]. / „Preotul Gheorghe Prelici, din Toporăuţi, a fost arestat, batjocorit şi dus în fiare prin

---

[709] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, pp. 225, 226

[710] *Românul,* IV, nr. 183 din 22 august / 4 septembrie 1914

mijlocul Cernăuţilor, pentru că a plecat la drum, în direcţia în care erau soldaţii ruşi”[711].

1916: „7 ianuarie 1916: *Times* a primit de la Bucureşti, următoarea telegramă, datată vineri (7 ianuarie – n. n.): O teribilă canonadă se putea auzi de la Dorohoi, oraş românesc aflat la 30 de mile de locul bătăliei. După un prim eşec al asaltului poziţiilor austriece, ruşii au izbutit să forţeze intrarea în Bucovina şi au capturat două poziţii fortificate ale tranşeelor austriece. Ei au ocupat, mai întâi, satele Toporăuţi şi Rarancea şi au sosit în apropierea orăşelului Sadagura. Populaţia districtului de care ţin aceste două sate s-a refugiat la Cernăuţi, care este plin de soldaţi austrieci răniţi şi unde proviziile sunt foarte rare. Criticii militari opinează că ocuparea Cernăuţilor de către trupele ruse este iminentă”[712]. / „Comercianţii bucovineni, care importau cereale prin vama Mihăileni, vorbeau de lupte grele, care se dădeau pe aliniamentul Rarancea-Toporăuţi. Comunicatul oficial rusesc, însă, menţiona doar luptele de „la nord de Boian” [713]. Numai că, din pricina înzăpezirilor, confruntările armate aveau să fie întrerupte, vreme de săptămâni, cu excepţia schimburilor de focuri între patrule, care se mai întâlneau, uneori, între Boian şi Rarancea. Abia spre sfârşitul lunii mai, războiul avea să se dezlănţuie, iarăşi, cu adevărat, puternica ofensivă rusă spulberând rezistenţa austriacă pe toate fronturile. / În Bucovina, ruşii ocupaseră Toporăuţii şi Rarancea, încă din 10 iunie 1916, iar în ziua următoare, se îndreptau spre Mahala şi Cernăuţi. De la Boian, tunuri grele japoneze, de 329 mm, coordonate de ofiţeri ja-

[711] Nicolae Iorga, *Memorii*, I, Editura *Ramuri*, Craiova, 1928, p. 354
[712] *L'Ouest Éclair*, 11 ianuarie 1916
[713] *Adevărul*, 28, nr. 10362, 16 ianuarie 1916, p. 2, 4

ponezi şi francezi, bombardau Cernăuţii, iar populaţia Bucovinei o apuca, în grabă, pe calea pribegiei. În timpul ofensivei ruseşti, flancul stâng al armatelor generalului Keller a pătruns pe teritoriul românesc, distrugând Mamorniţa şi ucigându-l pe grănicerul Nicolae Luxandra"[714]. / „**10 iunie 1916**: Ruşii ocupă Toporăuţii şi Rarancea, iar în ziua următoare, se îndreaptă spre Mahala şi Cernăuţi. De la Boian, tunuri grele japoneze, de 329 mm, coordonate de ofiţeri japonezi şi francezi, bombardează Cernăuţii, iar populaţia Bucovinei o apucă, în grabă, pe calea pribegiei"[715].

1914-1918: „**Nicolai Strzelbycki** din **Boian** şi domiciliat în **Toporăuţi** a fost înrolat, la începutul războiului, în Regimentul 41 şi făcea serviciu ca soldat, în 1914 sau 1915, în Przemysl. De atunci lipseşte orice ştire despre dânsul. Toate cercetările făcute în direcţia aceasta au rămas zadarnice. Presupunându-se probabilitatea, în mod legal, a decesului, se îndrumează, la cererea soţiei sale, Ştefaniei Strzelbycki, procedura pentru stabilirea morţii celui dispărut; **Gheorghe Harasem**, născut în 1881, în **Toporăuţi**, a fost înrolat, în 1914, cu ocazia mobilizării generale, la oaste, şi a plecat în campanie. Aici s-a îmbolnăvit de tifos şi a ajuns într-un spital de epidemii din Ungaria, unde, în toamna anului 1915, ar fi murit. Cea din urmă ştire e din luna mai 1915; de atunci nu mai e nici o ştire mai mult. Presupunându-se probabilitatea decesului în mod legal, se dispune, la cererea

[714] *Adevărul*, 29, nr. 10497, 1 iunie 1916, p. 3
[715] *Adevărul*, 29, nr. 10497

soţiei sale, procedura pentru stabilirea morţii celui dispărut”[716].

1919: Din **Comisiunea agrară de ocol Boian** făcea parte şi „Reprezentantul Băncii regionale: **Ştefan Nedelcu**, învăţător superior, Toporăuţi” Din **Comisiunea agrară de ocol Sadagura** făceau parte reprezentantul ţăranilor **Vasile Sorohan**, agricultor în Toporăuţi, şi locţiitorul **Ion a lui Nicolai Slaciuc**, agricultor în Toporăuţi”[717].

1920: „**Deciziune de expropriere No. 3056/20**. Deciziunea Senatului Comisiei agrare centrale, cu care s-a decis exproprierea corpului dominical fasc. No. 298, **Toporăuţi**, din registrele fonciare pentru moşiile bucovinene, în suprafaţă de 1155 ha 59 a 67 mp, proprietatea Fondului bisericesc ori. or., în folosul „Fondului de pământ bucovinean” a devenit definitivă”[718].

La Toporăuţi s-au născut publiciştii şi profesorii universitari Victor MORARIU (12 februarie 1881) şi Leca MORARIU (25 iulie 1888), precum şi marea interpretă de folclor Sofia VICOVEANCA (23 septembrie 1941).

---

[716] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 87, Cernăuţi în 11 Decemvrie nou 1919, pp. 6-8

[717] *Monitorul Bucovinei*, Fascicola 73, 13 octombrie nou 1919, pp. 1-8

[718] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 18, Cernăuţi, 15 iunie nou 1921, pp. 229, 230

TOPORUL

(Podul lui Topor, Toporeşti, azi Toporul, comuna Cărpineni, raionul Kotovsk, Moldova).

1493, martie 3: Întărit de Ştefan voievod lui Steţco, care cumpărase, cu 100 zloţi tătăreşti, de la fraţii One şi Coste, fiii Anei, nepoţii lui Ioanăş Topor, „ocina lor dreaptă, o bucată de pământ din hotarul Toporeştilor Vechi, în marginea de jos a hotarului”[719]. Hotarul, din veac.

1672, mai 23: Alexandru Ramandi vel (mare) pitar, feciorul lui Constantin Ramandi vistiernicul, nepotul Chiriţăi postelnicul, dăruieşte episcopiei Huşilor „o moşie şi cu loc de sat, **Podul lui Topor** (moşia **Toporul**), pe apa Prutului, care sat şi moşie au fost ale moşului (bunicului) meu Chiriţă postelnicul, de la Constantin Moghila vodă”[720].

1680, ianuarie 14: Întărit de Duca voievod episcopiei de Huşi, care primeşte danie de la fostul postelnic Alecsandru Ramandi „a sa dreaptă ocină şi moşie, satul **Toporul**, care sat este pe Prut, în ţinutul Lăpuşnai, cu tot hotarul şi cu vad în Prut şi până în Lăpuşna, care moşie, acel sat Toporul, a fost şi lui Alecsandru Ramandi dreaptă ocină de la părintele său Constantin vistiernicul şi de la unchiul său Chiriţă postelnicul, de la Simion voievod şi

---

719 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 121, pp. 236-238

720 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 99, pp. 125, 126

din dres de întăritură de la Constantin Moghila voievod”[721].

1744, iulie 27: Porunca dată de Ioan Nicolai voievod jitnicerului Vasilache Măzărache, mazilului Bogos, vornicului de poartă Tiron şi postelnicului Ştefan Iamandi, să meargă să hotărască moşiile **Toporul** şi **Plopul**, din ţinutul Lăpuşnei, „drepte moşii ale episcopiei de Huşi”[722].

1904: „**Toporul**, ruseşte Stamati, sat în judeţul Izmail, pendinte de comuna rurală Calmaţui, aşezat în valea Lăpuşna, la hotarele judeţelor Chişinău şi Bender. Are 59 case, cu o populaţie de 317 suflete”[723].

TOPOȘTI

(azi Popești, comuna Dragomirești, Vaslui).

1644, septembrie 1: Simion vinde lui Irimie și jupânesei Dochiții, „drept un cal și un caș de ceară... a treia parte de bătrân din satul **Lucești** (lângă Armășoaia, comuna Pungești, Vaslui), din partea Telegeștilor, cu loc de prisacă și cu curături în pădure și în câmp... dinantea lui Racleș căpitanul or **Pongești** (comuna Pungești, Vaslui), popa, Andonie, Ștefan, Platon și Ionașco ot

---

[721] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 108, pp. 132, 133
[722] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 162, p. 190
[723] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 214

Topoşti (azi Popeşti, comuna Dragomireşti, Vaslui), Ursul, Dumitru, Ionaşco, Simion şi Gligorce ot **Stângaci** (Stângăceni, comuna Pungeşti, Vaslui) şi Ionaşco, nepotul lui Bejan din **Obârşieni** (Obârşeni, comuna Voineşti, Vaslui). Pentru credinţă, ne-am pus degetele, să se ştie”[724].

TORACENI

(Bucovina, Ucraina).

Numit şi Chiseliţeni, satul Toraceni de pe pârâul Putila a fost întemeiat, în **1780**, cu câteva din cele 478 familii de huţani care s-au stabilit în zona Putilei.

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică şi judiciară în ţările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Vijniţa – **Putila cu Stroroneţ** (district), **Chiseliţeni**, Toraki şi Sergi, Plosca, Dihteniţa, Dolhopole sau Câmpulung rusesc, Jabloniţa, Koniatyn, Petrasza sau Petriceni, Rostoki, Stebny cu Stepki, Uscie-Putilla cu Mariniceni”[725].

1877: Biserica Sfântului Ioan Botezătorul din Toraceni a fost construită în 1877. În 1907, preot cooperator era Alexandru TOTOIESCUL, născut în 1879, preot

---

[724] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 408, p. 393

[725] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

din 1905, cantor fiind, din 1901, Ioan CEAICOVSCHI, născut în 1862[726].

1890: În 1890, Toracenii aveau 900 locuitori, primar fiind Ioan Torac, iar paroh – Vasile Antimovici.

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Torăceni** (Toraki), comună rurală, districtul Vijniţa, aşezată pe râul Putila, între Chiseliţeni şi Storoneţ-Putila. Suprafaţa: 24,37 kmp; populaţia: 884 locuitori ruteni, de religie gr. or. Se compune din vatra satului, cu 443 locuitori, şi din cătunele Hrebin, Iame, Liscoveţ, Riza, Riza Hencerivsca, Rosişnei, Socole Hencerivsca şi Svinenchii. Satul de reşedinţă este lângă drumul districtual Vijniţa-Storoneţ Putila; are o biserică locală, cu hramul „Ioan Botezătorul" şi ţine de şcoala din Chiseliţeni. Era, odinioară, cătun şi depindea de Câmpulungul Rusesc. Populaţia, formată din huţani, se ocupă cu prăsila de vite, cu stânăria şi cu exploatarea de păduri. Comuna posedă 129 hectare pământ arabil, 891 hectare fânaţuri, 8 hectare 50 ari grădini, 440 hectare imaşuri, 988 hectare păduri. Se găsesc 74 cai, 1.360 vite cornute, 1.730 de oi, 50 porci şi 242 stupi"[727]. „**Chiseliţeni** (**Kisselitze**), comună rurală, districtul Vijniţa, aşezată pe râul Putila, puţin mai sus de Storoneţ-Putila, între Dihtineţ, la ord, şi Torachi, la sus. Suprafaţa: 27,98 kmp; populaţia: 777 locuilori ruteni, de religie gr. or. Se compune: 1). din satul de reşedinţă Chiseliţeni, care, împreună cu târla Vecliv, numără 184 locuitori, şi 2). din cătunele: Bachiv (Bakiw), Baschiv (Biskiw), Ceculivca Chicera (Czeczuliwka Kyczera), Cecinlivschi Grun (Czeczuliwski Grun), Dihtineţ, Lisco-

---

[726] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, 1907 p. 119

[727] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 226

văţ, Mistecico (Misteczko), Mocerchi (Moczerky), Moisivca (Mojsiwka), Plosca, Socole, Plosca nad Hainarivschim Potocom. Este străbătută de drumul districtual Vijniţa-Storoneţ-Putila; are o şcoală populară, cu două clase, şi o biserică parohială, cu hramul „Pogorârea Sfântului Duh". La 1776, era cătun. Populaţia, formata din huţani, se ocupă cu prăsila de vite, cu stânăria şi cu exploatarea de păduri. Comuna posedă 120 hectare pământ arabil, 747 hectare fânaţuri, 9 hectare grădini, 514 hectare izlaz, 9 hectare poieni, 1.333 hectare păduri. Se găsesc 87 cai, 574 vite mari cornute, 1.000 oi, 240 porci şi 45 stupi"[728].

1914-1918: „**Ion Stefura a lui Pantela**, născut în anul 1889 în **Chiseliţeni**, a fost înrolat, în 1914, cu ocazia mobilizării generale, la oaste şi luptă, în timpul din urmă, în contra ruşilor, la Boian. Acolo ar fi picat, la 13 iunie 1915, după cum afirmă martorii. Fiind deci probabil decesul, se dispune, la cererea lui Pantela Ştefura a lui Vasile, procedura pentru stabilirea morţii celui dispărut"[729].

1929: „De la Gura Putilei, o mică şoseluţă în proastă stare, continuând, în sus, pe valea Ceremuşului, duce la Iabloniţa şi mai departe, pe valea Ceremuşului Alb, oferind privelişti şi peisagii dintre cele mai frumoase şi mai încântătoare. Şoseaua principală, pe care am venii de la Vijniţa, o ia în sus, pe valea Putilei, o vale frumoasă, mai strâmtă decât a Ceremuşului, strânsă între munţi mai înalţi, acoperiţi cu frumoase păduri de brad,

---

[728] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 61

[729] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 84, Cernăuţi în 27 Noemvrie nou 1919, pp. 13, 14

traversând satele de un remarcabil pitoresc, Dihteniţi, Chişeliţeni, Toroceni, Putila, Foşca, Sârghieni şi Plosca, de unde, părăsind cursul Putilei, aproape de sorgintea ei, scoboară la Seletin, în valea superioară a Sucevei, distanţă de 48-50 km, de la Vijnita. Cam în dreptul satului Chiseliţeni şi spre răsărit, se înalţă fumosul şi falnicul munte Racova, mamelonat şi îmbrăcat cu brad, din vârful căruia, pe timp frumos şi senin, se vede oraşul Cernăuţi. În faţa muntelui Racova, pe stânga Putilei, se înaltă muntele ceva mai mic, dar tot frumos, Grebenul. De la Dihteniţi, înainte, munţii sunt mai mici, în pante mai dulci şi mai puţin împăduriţi. Această regiune muntoasă, întinsă de-a lungul văilor Ceremuşului Mare, Ceremuşului Alb şi Putilei, este în mare parte locuita de „huţani" sau munteni. Aceşti huţani, ca şi moţii, locuiesc răzleţi, împrăştiaţi pe văi şi pe coastele munţilor, însă, prin deosebire de moţi, ei sunt, în general, bine înstăriţi, au pământuri de păşune, vite, oi şi mănâncă bine unt, brânză, carne şi, mai cu seamă, lapte acru – „busling", cum îi zic ei –, pe care-l pun într-o doniţă (bărâbânţ), din care mănâncă toţi ai casei, cu mămăligă şi cu „pită" de făină de grâu amestecată cu cartofi. Huţanii, ca şi rutenii dinspre şes, vorbesc cam aceeaşi limbă, având aceeaşi fizionomie şi acelaşi port, cu deosebire că ei, ca şi moţii, poartă cioareci, iarna mai mult roşii, iar vara albi, precum şi un fel de jambiere largi, de pâslă roşie, căzând deasupra opincilor – ca bănăţenii – cojoace fără mâneci, pălării verzi sau olivii şi cămeşi cusute cu arnici roşu. Huţanele, femei şi fete, îmbrăcate cu catrinţe, cămeşi înflorite, cojoace şi ghete sau opinci, cu jambiere, ca şi bărbaţii, fiind îmbrobodite cu tulpane roşii cu flori. Sunt foarte sprintene, călărind bărbăteşte în aliurile cele mai

vii, bând şi fumând în cârciumi, laolaltă cu bărbaţii şi deopotrivă cu ei!... În zilele de târg, huţanii scoboară în Vijniţa, Berhomete şi Seletin şi vând tot ceea ce au de vândut evreilor, care le cumpără la oreţuri mult sub valoarea lor reală, reţinându-i, apoi, la băutură alcoolică otrăvită orin cârciumile lor, o zi, două, trei, astfel ca să se întoarcă la casele lor cu organismele otrăvite, cu capetele bolnave, năucite şi cu pungile goale. Ce perfectă asemănare cu ceea ce se întâmplă în Maramureş!”[730].

TORCEŞTI

(comuna Umbrăreşti, Galaţi).

1632, august 15: Zapisul lui Mârzea, feciorul lui Andronic, şi al femeii sale Irina, fata Dabijei, prin care mărturisesc că au vândut moşia părintească „în sat, în **Hălmăgeşti** (ţinutul Adjud, Bacău), cu vad de moară, cu 6 pământuri în frunte… Dabijei pârcălabul, drept 70 lei bani gata… dinaintea a mulţi oameni buni: popa Toader, Iane şoltuzul, Ghince, Petrea Motco, Apostol sin Ghince sin **Adjud**, Grigorie Susanul din **Torceşti** (comuna Umbrăreşti, Galaţi), Leahul de **Drăguşeni** (Drăguşani, comuna Parva, Bacău), Iuraşco de **Scurta** (comuna Orbeni, Bacău), Arhip de **Dănăeşti** (în Mănăstioara, comuna Fitioneşti, Vrancea), Pătrăşcan de **Bătineşti** (comu-

[730] Lupaşcu-Stejar, Alexandru, general, *Paradisul Românesc,* Bucureşti 1929, pp. 323-330

na Ţifeşti, Vrancea), Scântee de **Purceleşti** (azi Putna, comuna Boloteşti, Vrancea) şi alţi mulţi oameni buni”[731].

1633, februarie 2: Zapisul vornicului de gloată Petre, în care mărturiseşte „cum a venit înaintea noastră Bejan, feciorul lui stan din târgul **Agiud** (Adjud), de şi-a dat a sa dreaptă moşie din sat din **Conţeşti** (comuna Sascut, Bacău), ce se va alege partea mâne-sa Sărădicăi, fata lui Dragoman vătaful... Petrei lui Mătcu, pentru că i-a fost furat nişte cai şi s-au găsit de faţă la Bejan şi la alţi soţi ai săi. Deci şi-a plătit capul de-nchisoare cu această moşie, dinaintea Petrei lui Mătcu, pentru acei cai. Şi au fost la această tocmeală Gligorie Susanul de **Torceşti** (comuna Umbrăreşti, Galaţi), Fătul de **Micleşti** (lângă Şişcani, oraşul Adjud, Vrancea), Nene şi Gheorghe de **Mihileşti** (lângă Pădureni, oraşul Mărăşeşti, Vrancea), Vasile de **Găleşeşti** (lângă Pânceşti, Bacău), Iuraşcu de **Măţcani** (între Corbeasca şi Gherdana, comuna Tătărăşti, Bacău), Procopie de **Bărăşti** (Bereşti, comuna Sascut, Bacău) şi mulţi oameni buni”[732].

1634, mai: Zapisul lui Vasile Crucean din **Ionăşăşti** (comuna Nicoreşti, Galaţi) şi Ioniţă din **Călimăneşti** (comuna Siretu, înglobat în oraşul Mărăşeşti, Vrancea), care, din porunca lui Vasile Lupu voievod, au strâns martori şi au mers „la sat la **Todereşti** (pe Siret, ţinutul Adjud, Bacău), să-i hotărâm şi să-i alegem (pârcălabului Dabija) a sa dreaptă ocină şi cumpărătură de la Ileana comisoaia şi de la Vasile Boboc, jumătate de sat de Todereşti, partea de sus, drept 50 de galbeni, şi din partea

---

731 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 176, pp. 226, 227

732 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 284, p. 364

de jos două pământuri de frunte, ce au cumpărat iarăşi de la Vasile Boboc şi cu loc de casă în vatra satului. / Deci noi am strâns oameni buni şi bătrâni, anume: Gligorie Susanul din **Torceşti** (comuna Umbrăreşti, Galaţi), popa Dumitru din **Rugineşti** (comuna Rugineşti, Vrancea), Ţuţuian de **Păuneşti** (comuna Păuneşti, Vrancea), Piialeş de **Jevreni** (azi Viişoara, comuna Ştefan cel Mare, înglobat în Oneşti, Bacău), Iosip şi Constantin, Simion, Vasile şi Acsinte de **Dănăeşti** (sau Dăneşti, în Mănăstioara, comuna Fitioneşti, Vrancea), Irimia de **Turburea** (ţinutul Adjud, Bacău), Andrei Ţiţul de Ionăşeşti, Gheorghe de **Drăghiceşti** (Drăguşeşti, comuna Helgiu, Bacău), Bosiiuc, Ion şi Sava de **Măreşeşti** (oraşul Mărăşeşti, Vrancea), Buda de **Văleni** (comuna Rugineşti, Vrancea), Cârstian, Cohan, Dărman, Ghirvasie, Vasilie Corbul şi Ionaşco Pălici de **Domneşti** (comuna Pufeşti, Vrancea), Silion de **Copăceşti** (comuna Rugineşti, Vrancea) şi mulţi oameni buni din sus şi din jos, dimprejur megieşi. Şi am ales jumătate de sat Todereşti, partea de sus, şi din partea de jos un răzor de frunte şi cu loc de casă, cu toate nemeasterile, iar trei răzoare le-au lăsat pentru tocmeala cea bună. Însă vânzarea acestui răzor din partea de jos şi cu casele, şi pivniţă şi alte nemeasteri s-a biciuluit drept 300 de taleri”[733].

1634, mai 20: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Ştefan căpitan de **Dumbrăviţa** (comuna Suraia, Vrancea), în baza unui zapis de mărturie de la „Melintie, fiul preotului Chiril, făcut cu mare blestem dinaintea câtorva oameni buni, pe numele lor Murgoci, Sălevăstru iuzbaşa, Urzică chihaia, Nechifor chihaia, Avram şi Ştefan Cârli-

---

[733] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 109, pp. 120, 121

anţă, Damian fiul lui Murgoci şi preotul Ioan… scriind şi mărturisind că a dat şi a dăruit dreapta sa ocină şi dedină din satul **Torceşti** (comuna Umbrăreşti, Galaţi), din ţinutul Tecuciului, jumătate din partea sa, cât se va alege din vatra satului şi din câmp şi din tot venitul… lui Ştefan căpitan, pentru iertarea păcatelor lui şi a părinţilor lui… / Şi întru asemenea, a arătat Ştefan căpitan şi un alt zapis de mărturie, de la un om pe nume Trif, fiul lui Ionaşco Căuia din **Torceşti**, dinaintea a oameni buni, pe numele lor Condrea Marlici din Cârligătura, Melinte din **Torceşti**, fiul preotului Chirilă, Albul din **Dumbrăviţa**, Urzică chihaia şi Ionaşco stegar, scriind şi mărturisind însuşi asupra sa Trif, în acel zapis, că a vândut dreapta lui ocină şi dedină din acelaşi sat Torceşti… lui Ştefan căpitan de Dumbrăviţă, pentru 6 ughi"[734].

1635, noiembrie 28: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Crăstian vătah, după ce „s-au jeluit satul **Torceştii** (comuna Umbrăreşti, Galaţi), nepoţii lui Bilăi, zicând că au ei ocină şi moşie din Brălădiţa până în apa Bârladului, prin poienile Agapiei, pe lacul Frasinului, prin Gârla lui Spin, până în hotarul **Umbrăreştilor** (comuna Umbrăreşti, Galaţi), şi merg alţi oameni de la cosesc fânul şi le împresoară ocina şi moşia cu tăria lor,,, iar tu să le faci lege dreaptă, să le lase ocina şi moşia în pace. Iar de va părea cuiva cu strâmbul, să vină să stea de faţă, înaintea Domniei Mele"[735].

1638, iulie 22: Fraţii Iftodie şi Nicoară de **Păuneşti** (comuna Păuneşti, Vrancea) vând pârcălabului

---

[734] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 142, pp. 160-162

[735] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 281, p. 322

Dabija, drept 50 de galbeni, „o vie a lor, din sat din **Păunești**... dinaintea lui Chiriac de **Conţăşti** (Conţeşti, comuna Sascut, Bacău), Gligorie Susanul de **Torceşti** (comuna Umbrăreşti, Galaţi), Ionaşicu Menghia, popa Mihaiu, Şuşuian, Neculai feciorul lui Ţuţuian, Dămiian fiastrul lui Ţuţuian, Ursul feciorul lui Albotă, şi fraţii săi Grigore şi Apostol din **Păuneşti**"[736].

1644, mai 20: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Ștefan căpitan de **Dumbrăvița** (înlobat în Suraia, comuna Suraia, Vrancea), care s-a înfățișat „cu un zapis de mărturie de la un om, pe numele lui Melintie, fiul preotului Chiril, făcut cu mare blestem dinaintea câtorva oameni buni, Murgoci, Sălevăstru iuzbașa, Urzică chihaia, Nechifor chihaia, Avram, Ștefan Cârlianță, Damian fiul lui Murgoci și preotul Ioan, scriind că Melintie, fiul popii Chirilă, a dat și a dăruit dreapta sa ocină din satul **Torcești** (comuna Umbrărești, Galați), din ținutul Tecuciului, jumătate din partea sa... lui Ștefan căpitan, pentru iertarea păcatelor lui și ale părinților lui... / Și a mai arătat Ștefan căpitan și alt zapis de mărturie, de la un om pe nume Trif, fiul lui Ionașco Căuia din Torcești, dinaintea lui Condrea Malici din Cârligătura, Melintie, fiul popii Chirilă din Torcești, Albul din Dumbrăvița, Urzică chihaia, Ionașco stegar, mărturisind că acel Trif a vândut dreapta lui ocină și dedină din Torcești... lui Ștefan căpitan de Dumbrăviţa, pentru 6 ughi (ducați unguresți)... Și altul să nu se amestece"[737].

---

[736] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 427, p. 406

[737] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 324, pp. 314-316

1774, iunie: Satelel **Torceştii**, ţinutul Tecuciului, ocolul Şerbăneştii şi Lieştii, după recensământul lui Rumeanţev[738], aveau **toată suma caselor 127**. Scădere rufeturi 23: 4 mazili ruptaşi, 5 slugi, 3 popi, 2 călăraşi, 1 vornic, 1 vătăman, 1 ţigan, 5 văduve, 1 nevolnic. Rămân birnici 104. / **Birnici**: Sandul Bute / Apostol Gorgan / Ioan Teleocă / Vasile Calalb / Toader Iacomii / Ion sin (fiu) Gheorghi / Gheorghi Calalb / Ion Calalb / Anton, croitor / Lupul Calalb / Gavril, holtei cu mamă / Vasile Sobeschii, văduvoi / Ion Sobeschii / Ştefan Dănăilă / Dima Dănăilă, văduvoi / Vasile Dănăilă / Grigorii / Andrei Borşu / Vasile Cucoaneş / Ion Cucoaneş / Lupaşcu Cucoaneş, văduvoi / Costandin Cucoaneş / Toader, rusul, holtei cu mamă / Ehachi Hagiul / Pârvul Murgoci / Ion Murgoci, văduvoi / Costandin Murgoci / Neculaiu Murgoci / Iordachi Căule / Sandul Brăilescul / Iacob Borşu / Niţă Cuciuc /Andronachi Turoan / Ioniţă Ciuciul / Ion Hagiul / Crăciun Tudori / Şerban Rădulescu / Zbera / Ioniţă Rădulescu / Iordachi Rădulescu / Gheorghi Tiron / Dănăilă Tiron / Toader Zazule / Costandin Hojeg / Toader Tonul / Lupul, bivolar / Ilii sin (fiu) bivolar / Petria, croitor / Sandul Ţâgănaş / Istrati Panhilii / Vasile Panhilii / Apostol a Rotăriţii / Arion brat (frate) lui / Sârghii Arion / Ioniţă, vătăman / Grigorii, rotar / Ioniţă Crâstian, văduvoi / Toader Anghelinii / Gheorghi brat lui / Ioniţă Văscan / Iftemii a Rotăriţii / Moiseiu Văscan / Neculaiu Tonul / Andronachi sin Stratii / Gheorghiţă Tonul / Iordachi Tonul / Lupul Căiţan / Tomiţă Văscan / Dumitru Căiţan / Ion, dascăl / Ioniţă, morar ce a fost scutelnic al dumisale visternicesei

---

[738] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 551, 552

Nastasâicăi / Radu Barbărasă, tij (la fel) / Ioniţă Tonul, tij / Ioniţă Sârghii, tij / Gheorghi, tij / Nacula, tij ce a fost scutelnic dumisale visternicesei / Costandin, ciobotar, tij / Ion Capreş / Lupul a Rotăriţii / Gheorghi Başa / Apostol Busuioc / Ştefan / Ion, muntean / Neculaiu / Antohi Perjul, ce a fost birnic la Blăjeri / Ionele Murgoci / Ion, tălmaci, bejenar / Ion, bejenar / Enachi, bejenar / Vasile, bejenar / Stan, bejenar / Ion Forcos, bejenar / Nedelcu, bejenar / Costandin, bejenar / Gheorghi Mustiaţă / Costandin Panhilii, holtei cu mamă / Ştefan holtei cu mamă / Andronachi Cucoaneş, văduvoi / Mihăilă Borşu, văduvoi / Panaite Struţul / Trifan ce a fost birnic la Vulturul / Vasile Mustiaţă / Irimia, morar / Ion sin Crăciun. // **Rufeturi**: Toader Văscan, vornic / Popa Ioniţă / Popa Vasile / Popa Timofti / Vasile Druţul, vătăman / Tudosia Zozuliasă, văduvă / Vasile Turcul, slugă dumisale vesternicesei Nastasâicăi / Dumitru Sobeschii, tij (la fel) / Neculaiu Zozule, tij / Lupul Hâncul, tij / Vasile Soria, tij / Vasile Lungul, ruptaş / Ion Drăgoiu, mazil / Ion Mihalcia, ruptaş / Alecsandru, ţigan a dumisale visternicesei Nastasâicăi / Radu Busuioc, călăraş isprăvnicesc / Aniţa, preuteasă, vădană / Ioana Sălciniţa, vădană / Gheorghi Capreş, nevolnic / Enachi, crâşmar, călăraş căpitănesc / Baba Tudoriniasa cu moşneag nevolnic / Vasâlca Druţoai, vădană / Ion Hucolai, sluga lui Manolachi Costandache.

1902: „**Torceşti**, comună rurală în judeţul Tecuci, plasa Bârlad, compusă din 2 cătune: Blăjeri de Sus și Torceşti. Satul Torceşti e situat pe malul stâng al Bârladului, iar Blăjeri de Sus, pe platoul ce se întinde în partea de est, lângă târgușorul Iveşti. Se află la 27 km spre sud de capitala judeţului, şi la 2 km de reşedinţa plăşii. Are o

populaţie de 230 familii sau 1.300 suflete; o şcoală mixtă, înființată la 1865; o biserică, în satul Torceşti, zidită, în anul 1840, de Gavrilă şi Coustantin Dodan, arendaşii moşiei lui Mihail Paşcan, proprietar, pe acel timp, al moşiei Torceşti. S-a reparat în anul 1877. Are o bogată colecţie de cărţi bisericești, dăruite de Panait Balş, în anul 1859, după cum se vede scris în *Triod*. E deservită de 1 preot şi 2 cântăreţi. Teritoriul comunei este de 7.197 hectare. Locuitorii, foști clăcaşi şi împroprietăriți la 1864, stăpânesc 1.080 hectare, iar proprietarul moşiei Torceşti, dl Mihail Balş, 6.117 hectare. Locuitorii posedă: 115 pluguri de fier, 5 de lemn, 2 maşini agricole, maşină de bătut porumb; 50 cai, 120 iepe, 560 boi, 340 vaci, 320 mânji, 4 asini, 160 porci şi 240 oi. Comuna este udată de patru ape: Siretul, în partea de vest, despărţind-o de judeţul Putna; Birlovița, o gârlă ce se formează din Siret, în partea de sud; Bârladul, ce trece prin mijlocul satului Torcești, curgând în direcţie de la nord, la sud; Herătăul, cu valea sa, la est. Are calea ferată Tecuci-Galaţi, cu staţia Iveşti, pe teritoriul comunei Torcești; şoseaua naţională Tecuci-Galaţi, care o străbate prin mijloc, paralelă cu calca ferată, în direcție de la nord, la sud, pe o întindere de 2,5 km; o şosea comunală, care pleacă din şoseaua naţională, din jos de gara Iveşti, străbate satul Blăjeri de Sus şi duce la satul Călmăţuiul; o şosea comunală, care pleacă tot din şoseaua naţională, de lângă gara Iveşti, şi duce la satul Torcești şi la moara de pe Bârlad. / **Torceşti**, sat pendinte de comuna cu același nume, situat pe malul stâng al Bârladului, la 2 km de reşedinţa comunei. Are o populaţie de 170 familii sau 760 suflete; o biserică, zidită la 1840, deservită de 1 preot şi 2 cântăreţi; o școală de băieţi, înființată la 1865. Teritoriul cătunului este de

5.717 hectare. Locuitorii, foşti clăcași și împroprietăriți la 1864, stăpânesc 564 hectare, iar proprietarul moşiei Torceşti, dl Mihail Balş, 5.148 hectare. În partea de sud, pe malul Bârladului, este o moară cu aburi, zidită în 1831 şi reparată în 1892”[739].

TORCEŞTI

(azi Turceşti, lângă Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui).

1636, noiembrie 3: Întărit de Vasile Lupu voievod diacului Toader din **Portari** (comuna Zăpodeni, Vaslui), prin ispisoc de judecată, după pâra acestuia cu Huhuloae, Bosiiucoae şi Busca, fetele Măndăoae, „pentru 40 de galbeni, ce i-a plătit Toader diacul pentru dajdia lor şi doi boi şi şase ilişe, cum a arătat şi drese de pâră ce au rămas de la Barnovschi Vodă şi de la Alexandru Iliiaş Vodă, cum s-a aflat cu adevărat că a plătit Toader diacul toate acele bucate pentru dânşii. Pentru aceea, i-am judecat după legea ţării, să fie tare şi puternic Toma diacul din Portari a le ţine ocina lor toată, ce au ei în sat în **Torceşti** (azi Turceşti, lângă Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui) şi a o vinde cui va da banii şi cele bucate toate”[740].

1637, martie 15: Scrisoarea trimişilor domneşti Gligore de **Cozmeşti** (comuna Deleşti, Vaslui) şi Mihăilă şi Ştefan de **Munteneşti** (comuna Ştefan cel Mare,

---

[739] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 636, 637

[740] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 548, pp. 598, 599

Vaslui), care au cercetat pâra lui Oţel Andronachi împotriva lui Spinul de **Comăneşti** (comuna Cavadineşti, Galaţi) „pentru o moară ce a făcut Oţel Andronache pe locul **Turceştilor** (azi Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui) şi un ţărmure este pe hotarul Comăneştilor, iar Spinul a zis, înaintea măriei dumitale, că-i îneacă fânaţul şi oarece arie bătrână”. Cercetând, împreună cu „toţi răzeşii din Comăneşti”, trimişii constată că moara „nu strică nimic pe locul Comîneştilor, ce a grăit Spinul, un om fără de ispravă, pe chizmă, şi a fost moară şi mai de înainte vreme pe acel loc, la Capul Luncii, şi au venit cu toţi răzeşii Spinului şi l-au primit şi pe ţărmurile Comăneştilor, iar dintre aceşti răzeşi, cui va trebui să-şi facă moară, să le găsească mai sus loc de moară, să-şi facă… şi-i va primi şi Andronache, ca să-i întoarcă, de pe acel ţărmure. / Şi s-a făcut această scrisoare dinaintea lui Nicoară de **Răşcani** (comuna Dăneşti, Vaslui), Andrei nepotul Spinului, Vasile Motăş, Costancea, Dumitran, Gligorcea sin Păloga de **Glodeni** (comuna Codăeşti, Vaslui), feciorii lui Oţel toţi; aceştia suntem toţi răzeşi şi l-am primit noi, cu toţii, pe acel loc şi, acum, cu nimic nu ne amestecăm. Şi au mai fost şi alţi megieşi între noi, anume Albotă din **Negrileşti** (comuna Zăpodeni, Vaslui), Hilip din **Hilimoneşti** (lângă Măcreşti, comuna Rebricea, Vaslui), Apostol de Răşcani, Andreian de **Ciofeni** (comuna Zăpodeni, Vaslui), Sârbul şi Roman de **Hultureşti** (Vultureşti, comuna Vultureşti, Vaslui), Gligorcea de Glodeni, Mihăilă de **Munteneşti**, Pătraşco de **Băleşti** (comuna Piscu, Galaţi) şi mulţi oameni buni şi bătrâni”[741].

1637, noiembrie 3: Ispisoc de judecată de la

[741] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 39, pp. 39, 40

Vasile Lupu voievod, după ce s-au pârât de faţă Toader diacul din **Portari** cu Huhuloae, Bosiiucoae şi Busca, fetele Măndioae, „pentru 40 de galbeni, ce a plătit Toader diacul pentru dajdia lor şi 2 boi şi 6 ilişe, cum a arătat şi drese de pâră şi de rămas de la Barnovschi vodă şi de la Alexandru Iliaş vodă, cum s-a aflat cu adevărat că a plătit Toader diacul toate acele bucate pentru dânşii. Pentru aceea, i-am judecat după legea ţării, să fie tare şi puternic Toader, diacul din Portari, a le ţine ocina lor toată ce au ei în sat, în **Turceşti** şi a o vinde cui va da banii şi cele bucate toate”[742].

1638, februarie 28: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Constantin din **Tărăceni** (lângă Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui) „drept ocină şi zălog”, după ce Toader din **Portari** (comuna Zăpodeni, Vaslui) „a pus zălog toată partea de ocină, cât se va alege, din satul **Turceşti** (azi Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui), ce este în ţinutul Vaslui, partea Draghinei Huhuloaie şi Antemiei Bosiiocoaie, fiica Măndăoaie… la Constantin din Tărăceni, pentru 44 galbeni ungureşti bani buni”[743].

---

[742] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 212, pp. 194, 195

[743] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 253, pp. 236, 237

TOTOEŞTI

(comuna Erbiceni, Iaşi).

1632, noiembrie 2: Întărit de Alexandru Iliaş voievod logofătului Dumitru Buhuş, care primeşte urice pentru „satul **Gâdinţii** (comuna Sagna, Neamţ) pe Siret, cu loc de mori la Siret şi la pârâul satului şi cu bălţi de peşte şi cu vii, şi cu pod umblător pe Siret, şi alt sat, anume **Criveştii** (comuna Strunga, Iaşi) sub Strungă, cu iaz şi cu mori şi cu vii, şi, în acelaşi hotar, seliştea **Răvăcanii** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), mai jos de Pietriş, şi seliştea **Găurenii** (azi Gura Văii, comuna Strunga, Iaşi) şi **Hotceştii** (lângă Strunga, Iaşi), şi a patra parte din satul **Movileni** (comuna Heleşteni, Iaşi), şi seliştea **Dădeştii** (inclus în Târgu Frumos, Iaşi), pe Sirca, cu loc de iaz şi de mori la Sirca, ce este în ţinutul Roman, şi a treia parte din seliştea **Plotuneştilor** (inclus în Târgu Frumos, Iaşi) şi jumătate din satul **Căcăceşti** (în Cârligătura, Iaşi) şi o bucată de pământ în hotarul **Târgului Frumos**, pe unde a însemnat şi a pus stâlpi Pătraşco Başotă logofăt… cu loc de iazuri şi de mori la amândouă Bahluţele, şi toate părţile lui, câte se vor alege, din satul **Tălhăreşti** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), cu iaz şi cu mori la Bahlui, şi nişte părţi din **Chiceră** (lângă Sârca, comuna Bălţaţi, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii, şi satul **Vavatieştii**, ce se numeşte **Bârleştii** (comuna Erbiceni, Iaşi), şi satul **Spinoasa** (comuna Erbiceni, Iaşi) pe Bahlui, cu iaz şi cu mori pe Bahlui, şi toate părţile de cumpărătură ce se vor alege din satul **Iurghiceni** (azi Erbiceni, Iaşi) şi din satul

Totoeşti (comuna Erbiceni, Iaşi), de asemenea pe Bahlui, ce este în ţinutul Hârlău, şi un loc de mori şi de prisacă mai jos de **Pureciani** (la nord de Popricani, Iaşi), la Jijia, ce este în ţinutul Iaşi, şi catul **Cupcici** (numit apoi Cupcina, azi oraşul Kalininsk, raionul Ediniţa, Moldova) şi **Brătăşanii** (azi Brătuşenii Vechi, raionul Ediniţa, Moldova) pe Ciuhur, cu iaz şi moară pe Ciuhur, şi a patra parte din satul **Tribiseuţi** (comuna Trebisăuţi, raionul Briceni, Moldova), ce este pe Drabişte, cu jumătate de iaz şi cu moară pe pârâul Drabişte, şi a treia parte din satul **Costeşti** (comuna Duruitoarea, raionul Râşcani, Moldova), pe Prut, cu loc de iaz şi de moară la Ciuhur, şi de asemenea şi la Prut, cu loc de moară la **Dubase** (toponim în braniştea Bohotin) şi cu pod umblător peste Prut, şi toate părţile lui din satul **Dumeni** (comuna Văratic, raionul Râşcani, Moldova), mai sus de Costeşti, de asemenea pe Prut, şi jumătate din satul **Bozoviţă** (Buzoviţă, regiunea Cernăuţi, Ucraina) şi jumătate din satul **Răsteul** (Resteu-Atachi, regiunea Cernăuţi, Ucraina) şi toate părţile lui din satul **Tălmaceu** (Tălmaci, regiunea Cernăuţi, Ucraina), pe Nistru, ce este în ţinutul Hotin, şi satul **Măneştii** (lângă Brătila, comuna Helegiu, Bacău), şi jumătate din satul **Grozeşti** (azi Oituz, Bacău) pe Oituz, cu mori şi cu loc de pive şi de firistreu pe pârâul Oituz, şi cu loc de vie, şi cu grădini şi cu fâneţe la muntele ce se numeşte Munceii, ce este în ţinutul Trotuş, şi o parte de ocină din satul **Măstacănul** (Mastacăn, comuna Borleşti, Neamţ), peste Bistriţă, ce se va alege partea lui Hricicanul, cu loc de moară la pârâul satului şi cu loc de prisacă, ce este în ţinutul Bacău, şi satul **Neculeştii**, ce se numeşte **Trifeştii** (Neamţ), cu iaz şi cu mori la Pârâul Negru, şi toate părţile lui de cumpărătură, câte se vor alege, din

satul **Româneşti** (lângă Trifeşti, Neamţ), de asemenea pe Pârâul Negru, cu loc de iaz şi de mori pe Pârâul Negru, de asemenea şi pe pârâul Brănişterilor, ce este în ţinutul Neamţ, şi satul **Potropopeştii** (Potropopeşti, comuna Tăcuta, Vaslui), şi nişte părţi de ocină, câte se vor alege, din satul **Olăşei** (comuna Tăcuta, Vaslui), şi alte părţi de asemenea cumpărătură din satul **Bomboteşti** (azi Tăcuta, Vaslui), pe pârâul Cuţitna, cu mori şi cu loc de pive la pârâul Cuţitna"[744].

1639, iulie 15: Irina, fata Măriicăi Nehoe, nepoata lui Băsărabă, şi Niţă vătahul vând lui Obrejie, feciorul Agahiei, nepotul popii Gavril, drept 50 de zloţi bătuţi, „partea mea din sat din **Urghiceni** (Iurghiceni, azi Erbiceni, comuna Erbiceni, Iaşi), din partea Băsărăbeştilor… dinaintea lui Roman Lapteacru, Ionaşco Roşca sticlar, Ştefan blănarul, Toader feciorul popii şi Vasile din **Mădârjaci** (Mădârjeşti, comuna Bălţaţi, Iaşi), Gligorie Trimca din **Păşcani** (lângă Oneşti, comuna Plugari, Iaşi), Paţea din **Grăceşti** (Greceşti, comuna Erbiceni, Iaşi), Veveriţă din **Totoeşti** (comuna Erbiceni, Iaşi) şi mulţi oameni buni"[745].

1645, martie 31: Fraţii Pavăl Băzarca şi Cozma Duma au „căzut într-o greşeală, de am furat doi cai vornicului Iachim Bandur din **Iurghiceni**, şi ne-au prins de faţă şi au vrut să ne spânzure, Deci am căzut la dumnealui, spătarul Buhuş, de ne-a plătit capetele de la Iachim Bandur, şi a dat dumnealui doi cai". Neavând cu ce plăti, cei doi fraţi dau lui Buhuş „partea de ocină din satul Iur-

[744] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 234, pp. 289-292

[745] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 173, p. 183

ghiceni, ce ni se va alege", iar spătarul „ne-a mai dat o vacă tânără, de ne-am plătit din altă nevoie ce căzusem. / Şi ne-am dat noi moşia dinaintea lui Paţea din **Gârţeşti** (lângă Bârleşti, comuna Erbiceni, Iaşi), Vasile Pribagul şi Iusip ot **Totoeşti** (comuna Erbiceni, Iaşi), Romaşco, Balica şi Ştefan din **Tâlhăreşti** (comuna Erbiceni, Iaşi), Obrejie şi Miron din **Iurghiceni** (azi Erbiceni, comuna Erbiceni, Iaşi), Gligorie şi Dragosin ot **Bârleşti** (comuna Erbiceni, Iaşi) şi mulţi oameni buni"[746].

1668, iulie 7: Zapisul lui Solomon Bârlădeanul despre cum a „cumpărat în satul **Mădârjăcii**, în cutul de jos: venit-au la mine popa Bejan din Mădârjăci, frate-său Lupul, frate-său Toader diacon, Răzmeriţă de vistierie şi fraţii lui Toader, Gligorie Horje, Toader diacon, feciorul lui Buculei, Gheorghiţă ginerele lui Ivan, Ostahie şi Lupaşco, feciorii lui Lupaşco şi alte seminţii ale lor, care sunt din Popăscul din satul Mădârjăci, din cătunul de jos, şi Dicheş căpitan, Patrichie, popa Vasile din **Bârleşti**, popa Gavril din **Totoeşti**, Coste, Pavăl şi fratele lor Petre, Dumitraşco aprod şi alte seminţii ale lor, care sunt din Alivan, dintr-acelaşi cut din jos, şi iarăşi popa Bejan, frate-său Toader, fratele lor Lupul, Dicheş căpitan, Arsenie, Pavăl şi seminţia lor, care sunt cumpărători din Foale, dintr-acelaşi cut din jos, şi mi s-au rugat, de mi-au dat mie, de o parte dinspre Bahlueţ, din apa Bahuleţului, pe pârâul Sârcii, la deal, până în podul Banului, şi de acolo, pe drumul cel mare către Tţrgu Frumos, până unde se împreună cu locul cutului **Mădârjacilor** din sus, şi la vale, alături cu locul lor, până în Bahlueţ… Şi de acum înainte eu să nu mai cumpăr, nici să primesc danie din tot

---

[746] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 43, pp. 35, 36

hotarul satului lor… Şi zapisul de cumpărătură şi de danie, c-am cumpărat eu de la Gavril Azăpanul, şi moşie, şi cumpărătură din Alivan, şi de la Dumitraşcu şi Savin, iarăşi din Alivan, şi de la Ionaşco, ginerele lui Pântelei diaconul din Popăscul, şi de la Vasile Clineş şi femeia lui Urâta, fata lui Pântelei diaconul, iarăşi din Popăscul, şi de la Ion şi Constantin, feciorii lui Toader şi ai Anii, nepoţii lui David, iarăşi din Livan (Alivan)… le-am dat la mâna lor, să le ţină ei”[747].

1774, iunie 12: Satul **Totoeşti**, ţinutul Hârlăului, ocolul Bahluiului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[748]**, toată suma caselor: 75**. Scădere rufeturi 59: 2 popi, 26 ţigani, 30 scutelnici, 1 aprod. Rămân birnici 18. / **Birnici:** Gavril Patrichi / David, bejenariu / Tănasă Bulance / Iftimi Bâlcu / Mihălache Ştiubei / Ghiorghi Ţuh / Neculai Bojilă / Lupul Bârneţ / Ştefan, vornic / Ioniţă Epuri / Simion / Sandu Costachi / Ion, făclieriu / Ion sin (fiu) lui Tănasă / Simion Lutaci / Lupu Ştiubei / Ştefan, ungurian / Tănasă Vândelache. // **Rufeturi:** Popa Ioniţă / Popa Neculai / Hilip, ţigan / Gherasim, ţigan / Iordachi, dârvar, ţigan / Ursu, ţigan / Vasile, pânzar, ţigan / Neculai, crav, ţigan / Mihai, vezetiu, ţigan / Ion Burac, ţigan / Năstasă, pitar, ţigan / Lefter, ţigan / Ştefan Condaţ, ţigan / Todor Ţincu, ţigan / Mihai, ţigan / Radu, ţigan / Vasile, ţigan / Vasile, cibotar, ţigan / Ursul, ţigan / Grigori, ţigan / Lupaşcu, ţigan / Iorga, ţigan / Macrii, ţigan / Hâncul, ţigan / Ion Buzatul, ţigan / Gheorghi, herar, ţigan / Ion brat (frate) lui, ţigan / Enachi, ţigan /

---

[747] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VII, Fasc. VII, 1928, pp. 59, 60

[748] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 223, 224

Iftodi Silioti, scutelnic la dumisale paharnicul Costandin Paladi / Andrii, plugariu, tij (la fel) / Sava, la fel / Nestor, cioban, la fel / Sandu, plugar, la fel / Stratu, slugă, la fel / David, slugă, la fel / Toader, herghelegiu, la fel / Sandu zet (ginere) chelarului, la fel / Gavril, cioban, la fel / Vasile, holtei, la fel / Cârste, cioban, la fel / Ioniţă Văndălache, slugă / Ştefan, dascăl / Ion Verdeş, la fel / Hilip, ungurian, la fel / Vasile fiul lui Agapii, la fel / Toader, făclieru, la fel / Vasile, sârbu, la fel / Macsin Verdeş, la fel / Ioniţă Puvan, la fel / Lupul fratele lui, la fel / Ştefan, pas, la fel / Parfeni, teslariu, la fel / Grigori, chelar, la fel / Andreiu, plugar, la fel / Nichita, scutariu, la fel / Manoli, plugariu, la fel / Ion, plugariu, la fel / Gavril, petrar, la fel /Andrei, aprodu.

TOTOEȘTI

(înglobat în Codăești, comuna Codăești, Vaslui).

1644, august 25: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului postelnic Grigorie, care cumpără, cu 100 taleri, de la Mirăuță, Ghinia, Maria și Dochița, fiii lui Pântea medelnicer și de la Iftodi, „cât se va alege partea tatălui lor Pântea din satul **Totoești** (înglobat în Codăești, comuna Codăești, Vaslui), ce este în ținutul Vasluiului”; / de la Loghina, fiica lui Bogza fost logofăt, nepoata lui Purcel, cu 28 de taleri, „partea mamei ei Neacșa, din același sat Totoești, cu vad de moară la râul Vaslui”; / de la Neculcea, fiul lui Onilă, cu 30 taleri, „cât se va alege din același sat mai sus scris și din satul **Nuorești** (Nou-

rești, comuna Ciortești, Iași)”; / de la Cârstea și Vasile, fiii lui Drăguș, cu 50 taleri, „dreapta lor ocină și cumpărătură din jumătatea satului **Miclești** (comuna Miclești, Vaslui), ce se numește **Berindești**, din același ținut, jumătate din jumătate din vatră de sat, din câmp și din tot venitul”; / de la Neculai, fiul lui Ștefan Drăguș, cu 68 taleri de argint, „partea tatălui său Ștefan Drăguș din același sat **Berindești**”; / de la Grăjdan, femeia lui și toți frații lor, fiii lui Crăciun, cu 35 taleri, „cât se va alege partea Buhloaei din satul **Miclești**, din vatra satului, din câmp și cu tot venitul”; de la Tiron, cu 25 taleri, „cât se va alege partea Tudoscăi din același sat **Berindești**”; / de la popa Matei, fiul Cernei, nepotul Bâlei, cu 160 galbeni, „tot satul **Ruseni** (comuna Tăcuta, Vaslui), din același ținut, însă cu jumătate de vad de moară și cu moară gata, și cu a patra parte din Poiana Cârnului, din locul **Șerbeștilor** (comuna Ciortești, Iași) în jos, până la șes, pe unde a fost vechiul Vaslui”; / de la popa Platon, cu 15 taleri, „o vie de la **Huși**”; / de la Margine și femeia lui Anesiia, cu 18 taleri, „o falce de vie din același târg **Huși**”[749].

[749] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 401, pp. 386, 387

TOTOEŞTI

(pe Pârâul Alb, anterior Negoeşti, sat inclus în Totoeşti, comuna Tupilaţi, Neamţ).

1414, decembrie 20: Întărit de Alexandru cel Bun, lui Crăciun Belcescu, care primea „două sate uric, cu tot venitul, pe Pârâul Alb, unde este casa lui din veac, şi alt sat, **Negoeşti**, între Totoeşti şi între Levet Miclouş, ocinile lui… şi ale copiilor lui, anume Petru, şi Ion, şi Iosif, şi Andriaş, şi copiii acestor patru fraţi… Iar hotarul lui să fie începând de la Levet, pe malul pârâului, o movilă săpată, de acolo drept la câmp, la o movilă săpată, apoi drept la marginea dumbrăvii de la Totoeşti, la marginea dumbrăvii, la o movilă săpată, apoi drept în mijlocul câmpului, la o movilă săpată, apoi drept la malul pârâului, iarăşi la movila săpată, apoi, peste pârâu şi peste dealul cu pădure, la vale, mai sus de fântână, în bucovina de la Hlapeşti, apoi drept peste pârâu, apoi drept peste bucovina de la Şerbu, apoi drept la capătul Câmpului de la Vlad, apoi la deal, până la capăt. Acesta îi este tot hotarul, neclintit niciodată, în vecii vecilor”[750].

1492, martie 30: Întărit de Ştefan voievod, cu ocazia împărţirii moşiilor între nepoţii lui Crăciun Belcescu, „a lor drepte ocini, satele pe Pârâul Alb, anume Belceştii şi Negoeştii, precum şi două părţi din Şerbeşti, viind în parte Iurşii aprodului satul Belceştii şi în partea

---

[750] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 38, pp. 53-55

surorii sale, Vascăi, satul Negoeştii, iar surorii lor, Maruşcăi, acele două părţi din satul Şerbeştii, pe celălalt Pârâu Alb”[751]. Hotarul, din veac.

1522, iunie 27: Întărit de Ştefan (cel Tânăr) voievod fraţilor Sava şi Paşco, verişoarei lor Zoica, nepoţii lui Totoiescu, şi verilor Ilea şi Mara, fiii Tomei, care primesc uric pentru „a lor dreaptă ocină, satul anume **Totoeşti**, pe Pârâul Alb, jumătate din acel sat Totoeşti, paetea din jos să fie fraţilor Sava şi Paşco, verişoarei lor Zoica, nepoţii lui Simeon Totoiescu, iar cealaltă jumătate, din partea din sus, să fie verilor Ilea şi Mara, fiii Tomei”[752].

1646, iunie 22: Scrisoarea lui Coste de **Călineşti** (comuna Negri, Bacău) şi a lui Miron din **Ţibucani** (comuna Ţibucani, Neamţ), trimişi de Vasile Lupu voievod să cerceteze „hotarul **Dăvidenilor** (comuna Ţibucani, Neamţ), al **Strâmbilor** (comuna Ţibucani, Neamţ) cu al **Negoeştilor** (comuna Dragomireşti, Neamţ)”, şi au început, urmând semnele din uric, „de unde au început semnele hotarului, de la o movilă săpată în ţărmurile Văii Albe, dinspre Leuteşti, şi acolo au şi piatră pusă de moşii lor. De acolo, am scos trei oameni bătrâni, anume pe Toader Hăţag din **Belceşti** (inclus în Tupilaţi, comuna Tupilaţi, Neamţ), Ionaşco Harţugul din **Totoeşti** (comuna Tupilaţi, Neamţ) şi Tănasie Draciul din **Leuteşti** (comuna Tupilaţi, Neamţ), să ne poarte pe unde spun semnele uricului. De-acolo, ne-a mânat uricul drept în sus, la altă movilă săpată, şi acolo s-a aflat altă piatră pusă de moşii

---

751 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 111, p. 220

752 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XVIII, Iaşi 1927, pp. 116-118

lor, de acolo drept în marginea Dumbrăvii şi în marginea dumbrăvii, iar s-a găsit piatra pusă de moşii lor, din marginea dumbrăvii ne-au mânat semnele uricului drept în sus, dinspre Totoeşti, în marginea dumbrăvii, la altă movilă săpată, iar Negoeştii au zis: chemaţi, că mai avem alte pietre mai în lăuntrul pădurii. Noi n-am vrut să mergem, dacă n-au spus în uric acele semne… / Şi am pus întăritură robii măriei tale Păcurar, Toader Harcul şi Ursul din **Vereşeni** (Verşeni, comuna Mirosloveşti, Iaşi), Pătrăşcuţă, Pătraşco şi Vasile Borşea din **Mirăslăveşti** (comuna Mirosloveşti, Iaşi), Ion din **Dobruleşti** (lângă Mărgineni, Neamţ), Cârstea din **Borceşti** (Borşeni, comuna Războieni, Neamţ), Gligorie şi Nacul din **Uscaţi** (comuna Războieni, Neamţ), Constantin Holbură şi Vasile din **Ţibucani**, Vasile din **Podlogeni** (comuna Ţibucani, Neamţ) şi alţi mulţi oameni buni şi bătrâni”[753].

1902: „**Totoeşti**, trup de sat în judeţul Neamţ, comuna Uscaţi, plasa de Sus-Mijlocul, situat în dreapta pârâului Valea Albă, lângă satul Borşeni”[754].

TREBEŞUL DE SUS ŞI DE JOS

(Triabăş, comuna Mărgineni, inclusă în Bacău).

1489, martie 15: Întărit de Ştefan voievod mănăstirii Voroneţ, cu prilejul împărţirii moşiilor între „Coste

[753] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 418, p. 358, 359

[754] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 638

Tudora, feciorul lui Mohul Tudora, nepoţii Petrii Tudorii, cu fraţii săi Ivanco şi cu surorile sale, cu Olăşcoae şi cu Drăgălina, ficiorii Jurgii Tudora, şi Isacu, şi Silion, şi Niacşa, şi Drăgălina, feciorii lui Ivan Tudora, de a lor bunăvoie s-au tocmit cu surorile lui Costea Tudora, cu mătuşă-sa Ivan, şi Olăşoae şi Drăgălina, ficiorii Jorgii Tudora, şi mătuşe a lui Isac, şi a lui Silion, şi a Niacoşii şi a Drăgălinii, ficiorii lui Ivan Tudora, anume Anuşca şi Muşe, şi au dat Coste Tudora şi cu toţi fraţii săi, pentru partea lor de Triabăş, pe de amândouă părţile de Triabăş, pentru parte lor din fântână, tot, ce-au vândut ei acest sat acei fiiastre, Niacşe, fata unui vornic, jupâneasa lui Isac visternicului, iar ei au dat un sat, anume Drăgeştii, pe Cobâle, Anuşcăi şi Muşei"[755]. Hotarul, din veac.

1491: Întărit de Ştefan voievod Anuşcăi şi Muşei, care primesc, în cadrul unui schimb de moşii, de la rudeniile lor Coste Tudora, fiul lui Mihai Tudora, Ivanco, Olăşcoae şi Drăghina, fiii lui Jurj Tudora, Isac, Silion, Niacşa şi Drăgălina, fiii lui Ivan Tudora „**Drăgeştii** pe Cobăle şi o parte în **Treabăş** pe Cobâla"[756].

1635, martie 26: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Ştefan de **Mărgineni** (sat înglobat în oraşul Bacău), care primeşte ispisoc de judecată, după pâra „cu gineresău Constantin, pentr-o bucată de loc ce s-a chemat înainte **Trebeşul de Sus Romănescu** (Trebeş, comuna Mărgineni, Bacău). Constantin a zis că cea bucată de loc îi este lui cumpărătură, dimpreună cu socru-său Ştefan, iar Ştefan a arătat ispisoace de la Radu voievod şi de la alţi domni, cum nu i-a fost lui cumpărătură acel loc, ci i-a

[755] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 52, p. 98
[756] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 283

fost despresurătură de la Alexandru vodă, pentru că a fost împresurată de bărați de Bacău, şi i-a fost lui dreaptă moşie”[757].

1636, iunie 26: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului vornic Ştefan, prin ispisoc de judecată. După pâra episcopului de Bacău „pentru un sat, anume **Trebeşul de Sus** (comuna suburbană Mărgineni, Bacău), spunând episcopul Zamosti că este acest sat, Trebeşul, din vechime al acestei Episcopii de Barcă, iar Ştefan fost vornic a arătat un uric de împărţire al străbunicului său, Toader logofăt, de la bătrânul Petru voievod, iar Zamosti episcop n-a arătat nici un dres… / Iar după aceea, Zamosti episcop a cerut de la noi hotarnic, ca să-i cerceteze hotarul satului său, **Trebeşul de Jos Unguresc** (comuna suburbană Mărgineni, Bacău), dinspre hotarul Trebeşului de Sus. Deci l-am trimis acolo pe fostul mare spătar Pătraşco Boul şi a strâns mulţi oameni şi a hotărât şi a stâlpit şi le-a aflat hotar în semne pârâul Trebeş, iar dinspre alte părţi, pe hotarul vechi”[758].

1670, septembrie 15: Întărit de Duca voievod aprodului Vasile Luncanul şi femeii sale Ştefania, care arată „un zapis de mărturie, făcut de la mâna lui Ionaş Bărtuş, frate-său Giorgio Bărtuş, Dumitru Medviş şi Ionaş Medviş din satul **Trebiş**, de la Bacău, şi cu multe mărturii de la Andreiaş Bărtuş, Burca Tamaş, Moil Ltişte, Bucur Ionaş şi Mihai Benea din **Trebeş**, Gavrilaş, Ionaşco sin (fiu) Constantin din **Mărgineni** şi alţi oameni buni, mărturisind cu sufletele că Ionaş Bărtuş, Giorgio Bărtuş,

---

[757] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 73, p. 91

[758] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 439, pp. 500, 501

Dumitru Medviş şi Ioan Medviş au vândut lui Vasile Luncanul moşia ce au avut la satul **Mărgineni**, în câmpul din sus şi în poiana Crăligăţei, drept 14 lei bani gata şi 4 mascuri graşi hrăniţi. / Aşijderi a mai arătat Luncanul aprod şi alt zapis, făcut de la Toader, Mierăun şi Rucsanda, feciorii lui Ion din **Luncani**, nepoţi lui Mron, cu martori Ionaşcu Talmaci armaş, Roşca vornic de poartă, Gheorghe vornic de poartă, Toader din Luncani, Dumitraşcu Murait din Iaşi, scriind cum feciorii lui Ion din Luncani, nepot lui Miron, au vândut lui Vasile Luncanul şi femeii sale Ştefania partea lor de moşie din satul **Luncani**, din a treia parte de sat, a patra parte din martea Mironească, drept 20 lei, bani cu care şi-au plătit ei capetele lor, dintr-o nevoie şi greşeală ce-au făcut, de au fost căzut la temniţă"[759].

1696, noiembrie 28: Întărit de Antioh (Cantemir) voievod, drept danie şi miluire domnească, lui Ştefan Roset, sulger al doilea, care primeşte ispisoc pentru „o bucată de loc în **hotarul târgului Bacăului**, care am trimis pe Gabril Brăescul, fost sulger mare, şi pe Ştefan Soroceanu, ce a fost pârcălab, de au strâns oameni buni buni, orăşeni din Bacău şi megieşi, anume Canciul Matin ce a fost şoltuz, Mihoc, Robeiu, Andor de **Trebeş**, Hricicanul ce a fost căpitan de **Mărgineni**, Iordache Ţârul şi Totoescul de **Fântânele**, Enache Razul ce a fost comis, Ursul şoltuzul, Timuş Crupenschi, Velisariu şi alţi oameni buni, şi au socotit cu bună dreptate, şi au stâlpit acea bucată de loc, începând de unde se împreună cu hotarul Trebeşului, şi al doilea stâlp l-au pus la mijlocul acelui loc, lângă drumul ce merge la vadul Trebeşului, şi al ztreile stâlp l-au pus în ţărmurii Trebeşului, unde se îm-

[759] Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. XIV, Iassi 1889, pp. 210, 212

preună iar hotarul cel unguresc cu hotarul târgului, ce acel loc rămâne, din Neger, din pârâu, pâmă în pârâul Trebeşului şi până în apa Bistriţei”[760].

1902: „**Trebişul**, sat în judeţul Bacău, plasa Bistriţa de sus, comuna Fântânele, așezat pe malul stâng al pârâului cu același nume. Are o populaţie, amestecată, de 373 locuitori. Vite: 7 cai, 165 vite cornute, 97 oi şi 42 porci”[761].

TREBISĂUŢI

(comuna Trebisăuţi, raionul Briceni, Moldova).

1632, noiembrie 2: Întărit de Alexandru Iliaş voievod logofătului Dumitru Buhuş, care primeşte urice pentru „satul **Gâdinţii** (comuna Sagna, Neamţ) pe Siret, cu loc de mori la Siret şi la pârâul satului şi cu bălţi de peşte şi cu vii, şi cu pod umblător pe Siret, şi alt sat, anume **Criveştii** (comuna Strunga, Iaşi) sub Strungă, cu iaz şi cu mori şi cu vii, şi, în acelaşi hotar, seliştea **Răvăcanii** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), mai jos de Pietriş, şi seliştea **Găurenii** (azi Gura Văii, comuna Strunga, Iaşi) şi **Hotceştii** (lângă Strunga, Iaşi), şi a patra parte din satul **Movileni** (comuna Heleşteni, Iaşi), şi seliştea **Dădeştii** (inclus în Târgu Frumos, Iaşi), pe Sirca, cu loc de iaz şi de mori la Sirca, ce este în ţinutul Roman, şi a treia parte

---

[760] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XIV, Iassi 1889, pp. 208, 209
[761] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 639

din seliştea **Plotuneştilor** (inclus în Târgu Frumos, Iaşi) şi jumătate din satul **Căcăceşti** (în Cârligătura, Iaşi) şi o bucată de pământ în hotarul **Târgului Frumos**, pe unde a însemnat şi a pus stâlpi Pătraşco Başotă logofăt… cu loc de iazuri şi de mori la amândouă Bahluţele, şi toate părţile lui, câte se vor alege, din satul **Tălhăreşti** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), cu iaz şi cu mori la Bahlui, şi nişte părţi din **Chiceră** (lângă Sârca, comuna Bălţaţi, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii, şi satul **Vavatieştii**, ce se numeşte **Bârleştii** (comuna Erbiceni, Iaşi), şi satul **Spinoasa** (comuna Erbiceni, Iaşi) pe Bahlui, cu iaz şi cu mori pe Bahlui, şi toate părţile de cumpărătură ce se vor alege din satul **Iurghiceni** (azi Erbiceni, Iaşi) şi din satul **Totoeşti** (comuna Erbiceni, Iaşi), de asemenea pe Bahlui, ce este în ţinutul Hârlău, şi un loc de mori şi de prisacă mai jos de **Pureciani** (la nord de Popricani, Iaşi), la Jijia, ce este în ţinutul Iaşi, şi catul **Cupcici** (numit apoi Cupcina, azi oraşul Kalininsk, raionul Ediniţa, Moldova) şi **Brătăşanii** (azi Brătuşenii Vechi, raionul Ediniţa, Moldova) pe Ciuhur, cu iaz şi moară pe Ciuhur, şi a patra parte din satul **Tribiseuţi** (comuna Trebisăuţi, raionul Briceni, Moldova), ce este pe Drabişte, cu jumătate de iaz şi cu moară pe pârâul Drabişte, şi a treia parte din satul **Costeşti** (comuna Duruitoarea, raionul Râşcani, Moldova), pe Prut, cu loc de iaz şi de moară la Ciuhur, şi de asemenea şi la Prut, cu loc de moară la **Dubase** (toponim în braniştea Bohotin) şi cu pod umblător peste Prut, şi toate părţile lui din satul **Dumeni** (comuna Văratic, raionul Râşcani, Moldova), mai sus de Costeşti, de asemenea pe Prut, şi jumătate din satul **Bozoviţă** (Buzoviţă, regiunea Cernăuţi, Ucraina) şi jumătate din satul **Răsteul** (Resteu-Atachi, regiunea Cernăuţi, Ucraina) şi toate păr-

ţile lui din satul **Tălmaceu** (Tălmaci, regiunea Cernăuţi, Ucraina), pe Nistru, ce este în ţinutul Hotin, şi satul **Măneştii** (lângă Brătila, comuna Helegiu, Bacău), şi jumătate din satul **Grozeşti** (azi Oituz, Bacău) pe Oituz, cu mori şi cu loc de pive şi de firistreu pe pârâul Oituz, şi cu loc de vie, şi cu grădini şi cu fâneţe la muntele ce se numeşte Munceii, ce este în ţinutul Trotuş, şi o parte de ocină din satul **Măstacănul** (Mastacăn, comuna Borleşti, Neamţ), peste Bistriţă, ce se va alege partea lui Hricicanul, cu loc de moară la pârâul satului şi cu loc de prisacă, ce este în ţinutul Bacău, şi satul **Neculeştii**, ce se numeşte **Trifeştii** (Neamţ), cu iaz şi cu mori la Pârâul Negru, şi toate părţile lui de cumpărătură, câte se vor alege, din satul **Romăneşti** (lângă Trifeşti, Neamţ), de asemenea pe Pârâul Negru, cu loc de iaz şi de mori pe Pârâul Negru, de asemenea şi pe pârâul Brănişterilor, ce este în ţinutul Neamţ, şi satul **Potropopeştii** (Potropopeşti, comuna Tăcuta, Vaslui), şi nişte părţi de ocină, câte se vor alege, din satul **Olăşei** (comuna Tăcuta, Vaslui), şi alte părţi de asemenea cumpărătură din satul **Bomboteşti** (azi Tăcuta, Vaslui), pe pârâul Cuţitna, cu mori şi cu loc de pive la pârâul Cuţitna"[762].

1770-1772: Satul **Trebesăuţii**, ţinutul Hotinului, ocolul Mijlocului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[763], **toată suma caselor: 24**. Scădere rufeturi 2: 1 popă, 1 dascăl. Rămân birnici 22. / **Birnici**: Andreeș Holoboc / Andrei, cojocariul / Damaschin / Petria Bătrânu / Nicolae Armașul / Lupul fiul lui Ionaș / Vasile

762 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 234, pp. 289-292

763 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 165

fiul lui Ionaș / Mihalache, călăraș / Gheorghe, morar / Ion fiul lui Țurcanul / Grigoraș Pavelco / Trohin fiul lui Bolic / Onofrei, vornic / Grigoraș Țurcanul / Ilie Căldare / Lazăr fiul lui Palade / Toma Hitre / Ștefa, vătăman / Toader, rotar / Vasile, pânzar / Gheorghe Manuc / Ivan, rusul, argat. // **Rufeturi**: Popa Iacob / Toader, dascăl.

1904: „**Trebisăuţi**, sat în judeţul Hotin, aşezat pe pârâul Draghişte, între târgul Briceni şi satul Mihalaşani, pe şosea. Face parte din volosti Briceni. Are 230 case, cu o populaţie de 1.365 suflete; biserică; 371 vite mari cornute, 200 cai"[764].

TREBISĂUŢI

(Tribasăuţi, azi Trebisăuţi, comuna Trebisăuţi, raionul Ocniţa, Moldova).

1637, iunie 8: După împărţirea moşiilor între urmaşii lui Pătraşcu logofăt, lui Dumitraşcu Şoldan i „s-au venit **Dămilenii** (înglobat în Cristineşti, comuna Cristineşti, Dorohoi), la Dorohoi, jumătate de sat **Dolniceni** (lângă Brăteni, azi Pădureni, comuna Dobârceni, Botoşani), sub Cărpiniş, la Dorohoi, Petia Mare (judeţul Suceava), partea din **Ciutureşti** (comuna Secuieni, Bacău), la Roman, un vad de moară la Bacău şi loc de grădină la Obârşie la Bârlad". / Toader Şoldan a primit „Şoldăneştii şi Broştenii, la Suceavă, parte din **Cotuzăni**

[764] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 214

(Cotiujeni, Iaşi), ce este în ţinutul Iaşi, pe Prut, parte din **Vartici** (lângă Uricani, comuna Miroslava, Iaşi), de la Cârligătură şi jumătate din **Scorţăşti** (Scorţeni, comuna Scorţeni, raionul Teleneşti, Moldova), la Lăpuşna". / Fetele Candachiei, sora celor doi Şoldan, „venit-au **Bălţăteştii** (comuna Bălţăteşti, Neamţ) de la Neamţ, jumătate de **Tribasăuţi** (Trebisăuţi, comuna Trebisăuţi, raionul Ocniţa, Moldova), la Hotin, parte din Giurgeşti (judeţul Suceava), în ţinutul Sucevii". / Surorii lor, Tudosca, i „s-au venit satul Leucuşăşti (judeţul Suceava) şi satul Mohilenii (judeţul Suceava), de la Suceava". / Surorii Anghelina „venitu-s-au satul **Mânjeşti** (azi Deleni, comuna Ştefan cel Mare, Neamţ) de la Neamţ şi **Borulile** (Borole, comuna Hăneşti, Botoşani), parte din **Jăvărteni** (azi Sărata, comuna Mihălăşeni, Botoşani), la Dorohoi, parte din Cămârzani la Suceava, jumătate din **Scorţăşti**, la Lăpuşna, şi două fălci de vie la **Cotnari**, în Dealul Asinului". / „Iar în partea surorii noastre Tofanii venitu-s-au satul **Storeşti** (comuna Frumuşica, Botoşani) şi satul **Şăndrenii** (Şendreni, comuna Frumuşica, Botoşani), la Hârlău, **Moiceşti** (azi Pojereşti, comuna Şcheia, Vaslui) şi părţi din **Soleşti** (comuna Soleşti, Vaslui), la Vaslui, şi două fălci de vie la **Cotnari**, în Dealul Asinului, Şi viile s-au pus împotriva satelor ce au luat alţi fraţi"[765].

---

[765] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 120, p. 116

TREBUJENI

(fostul Golăeşti, azi Trebujeni, Orhei, Moldova).

1574, mai 10: Ispisoc de întărire, dat de Ioan voievod marelui logofăt Ion Golăi (Golia, întemeietorul **Golăeştilor**), pârcălabului Eremia şi soţiei sale Tudora, pentru „două locuri în pustiu, unul pe Nistru, care se numeşte **Ocsintia**, între Molovata şi între Mocşia, şi un loc pentru patru mori, de ceea parte a Nistrului, pe pârâu, la gura Iahurlicului, unde se varsă în Nistru, şi alt los, la capătul **Peşterei**, din sus de **vechiul Orhei**, unde cade drumul vechiului Orhei în Răut, în vad, din sus de **Chişinău**, sub stâncă, de cealaltă parte a Răutului, spre Nistru, şi cu două mori pe Răut, ca să-şi aşeze acolo două sate, pentru că ei şi le-au cumpărat de la însăşi Doamna mea, şi ne-a dat 8 cai buni şi 400 zloţi tătăreşti în visteria noastră”[766].

1582, decembrie 13: Ispisoc de întărire, dat de Ioan voievod Anei, jupâneasa lui Ion Golăi (Golia), şi fiilor ei Mihail şi Cristina, pentru „ispisocul de danie şi de cumpărătură ce a avut Ion Golăe, fost logofăt, de la Ion voievod, un sat pe Răut şi cu mori pe Răut, unde se numeşte acum **Golăeştii**”[767].

1582, decembrie 13: Ispisoc de întărire, dat de Ioan voievod pentru împărţirea făcută între Ana, jupâ-

[766] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 10, pp. 18-20

[767] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 11, pp. 21, 22

neasa lui Ion Golăi (Golia), şi jupâneasa Eremiei pârcălabul asupra celor „două sate cea au avut în ţinutul Orheiului, anume **Golăeştii** şi **Oxentia**, şi a căzut în partea jupânesei Golăesei o jumătate de sat Golăeşti, partea din sus, şi cu moară în răut, sub Peşteră, şi cu un loc din şanţ asupra morii, care este spre folosinţa acestei mori de sub Peşteră, şi jumătate de sat din Oxintia, partea din jos, şi cu două mori din jos, ce sunt pe Iahurluc, şi cu loc de aşezare în Nistru, în dreptul morilor. / Iar în partea jupânesei Irimiei a căzut jumătate de sat Golăeşti, partea de jos, şi cu moară pe Răut, în dreptul Feredeilor, şi jumătatede sat din Oxintia, partea de sus, şi cu două mori pe Iahurluc, din sus, şi cu loc de aşezare pe Nistru”[768].

1591, noiembrie 20: Ieromonahul Gavril, egumenul mănăstirii Bistriţa, vinde lui Gorciu aprod, drept 700 de zloţi tătăreşti, „din jumătate de sat **Trebujeni**, în ţinutul Orheiului, a treia parte, partea din sus, şi cu a treia parte din moară de la Feredeu”[769].

1591, decembrie 27: Aron voievod întăreşte lui Gorciu aprod „din jumătate de sat **Trebujeni**, în ţinutul Orheiului, a treia parte, partea din sus, şi cu a treia parte din moară de la Feredeu”[770].

1602, august 21: Ieremia Movilă voievod întăreşte stăpânirea „jupânesei Golăiasa, cu bună mărturie şi carte de la Gorciul aprod, care îi vinde dreapta sa cumpărătură ce a avut el de la Gavrilie călugărul din jumătate de sat

---

[768] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 12, pp. 23, 24
[769] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 13, p. 25
[770] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 14, p. 26

din **Golăeşti**, din partea de sus, a treia parte, partea lui Gavrilie călugărul, fiul lui Eremia pârcălabul, şi cu a treia parte de moară, ce se cheamă Feredeu, unde loveşte drumul Molovatei peste iaz, unde duce drumul”[771].

1612, mai 13: Ispisoc de judecată de la Ştefan voievod, după ce „au venit călugării de la sfânta mănăstire a lui Golăe logofătul şi pan Voico, marele logofăt, cu mare jalobă, zicând ei că, în zlele răposatului Emremiei Movila voievod, a avut gând ca să facă cetate la **Peştera**, pe apa Răutului, şi atunci multe sate boiereşti, de prin prejurul Peşterilor, le-a fost luat şi le-a făcut să fie ocol acelei cetăţi, şi a vrut să le dea lor alte sate. Ci întru aceea n-a putut să facă acele schimburi, căci l-a apucat moartea, şi atunci s-au fost luat şi aceste două sate, **Ocsentie** şi **Golăeşti** pe Răut, şi au arătat şi drese de cumpărătură de la Ion voievod… / Domnia Sa s-a milostivit şi a întors călugărilor acele mai sus scrise sate”[772].

1617, iulie 25: Scrisoarea lui Aslan, pârcălab de **Orhei**, în care mărturiseşte lui Radul Voievod că a fost, însoţit de „călugăraşii de la sfânta mănăstire ce se cheamă a lui Golăi… să le socotesc locul şi ocinile a două sate, ce se cheamă **Tărbujanii** pe Răut şi **Ocsintiia** pe Nistru. Într-aceea am strâns oameni buni (anume Măn de **Susleni**, Iachim cel bătrân, Bălaş cel bătrân şi Moş de **Marcăuţi**, Ion de **Ocsăntiia**, Horceag de **Movilova**) şi am socotit împreună, şi am scos bătrânii înainte, care au ştiut locul bine şi hotarele, pe urma unui hotarnic anume Bălţatul, ce a fost logofăr… Când a fost dinspre Molovata,

[771] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 19, pp. 31, 32

[772] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 37, pp. 48, 49

aflat-am mult loc luat al sfintei mănăstiri, câteva rânduri de pământuri dinspre Marcăuţi. Aşijderi s-au aflat hotarele clătite şi mutate din locul lor dinspre Băluşeşti… şi aflat-am cu sufletul meu că oamenii din cele trei sate sunt toţi vinovaţi de hatalm sfintei mănăstiri"[773].

1656, februarie 28: Gheorghe Ştefan voievod porunceşte slujbaşilor din ţinutul Orheiului să „lase în pace câţi oameni au ieşit cu nişte care din Ţara Turcească şi s-au aşezat pe o selişte, ce se cheamă **Tărbujeanii**, a lui Neculai Buhuş, logofătul al treilea. Aşjderea, şi alţii, ce vor ieşi de acum din Ţara Turcească şi din Ţara Leşească şi dintr-altă ţară, fie de ce limbă vor fi şi de vor veni să se aşeze acolo, la acea selişte, de la domnia mea vor avea slobozie în 6 ani, şi vor fi în pace de dajde şi de zloţi, şi de lei, şi de taleri, şi de galbeni, şi de orţi şi de alte dări şi angherii, de toate câte sunt pe alţi mişei în ţara domniei mele"[774].

1658, iunie 18: Carte de slobozenie, dată de Gheorghe Ghica voievod „mănăstirii de la Golăe din târg de Iaşi şi dregătorului şi vătămanului lor din **Silişte**, din **Tărbujeani**, la **Peştere**, ce este în ţinutul Orheiului, spre aceea ca să aibă a-şi chema oameni străini, de altă ţară, din Ţara Turcească şi din Ţara Leşească, şi dinspre alte părţi, fie de ce limbă vor fi, să n-aibă nimeni nici o trăsură şi, dacă vor veni şi se vor aşeza la acea selişte, de la domnia mea vor avea slobozenie în trei ani şi vor fi în pace de dajde şi de toate câte sunt pe alţi mişei din ţara

---

[773] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 44, p. 56
[774] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 93, p. 101

domniei mele, nimeni întru nimic nu-i va învălui”[775].

1660, mai 4: Marele medelnicer Nicolai Buhuş face ştire „pentru nişte părţi de ocină din **Chişanău**, a treia parte de loc, ce se cheamă acum **Tărbujeni** la Orhei, pe Răut: Ieşit-am la pâră la Ghica vodă cu Mircea şi cu alţi fraţi ai lui, feciorii lui Dumitraşco Portărescul, şi cu Ivan zet (ginere) Dumitraşco, cu un uric de la Radul vodă şi i-am rămas la Ghica vodă, şi mi-a făcut ispisoc de rămas pe dânşii şi pe toată seminţia lor, să-mi ţin acele părţi de ocină cu tot venitul. / Şi un zapis ce au arătat ei, de la Lupul Hăbăşescul, ce-a fost vornic, nu s-a crezut, ci l-a rupt Ghica vodă dinaintea Divanului. / Apoi eu, socotind să nu fie sufletul vătămat, că doară acea parte nu-i plătită şi, văzând şi zapisele că nu scriu într-un chip: acela de la răposatul Lupul Hăbăşescul scrie de cumpărătură, iar zapisul cel domnesc scrie cum că este danie, datu-le-am iarăşi moşia să fie a lor, cum a fost şi mai dinainte vreme”[776].

1660, august 27: Ispisoc de judecată de la Ştefan voievod, după ce „s-au pârât de faţă rugătorul nostru egumen de la sfânta mănăstire de la Golăe cu Constantin din **Tărbujăni**, lângă Peştere, zicând egumenul că au fost tatăl lui Constantin şi feciorii lui vecini drepţi şi pe tatăsău l-au robit tătarii, şi l-a răscumpărat egumenul, de-a dat pe dânsul 100 de taleri. Şi în zilele lui Gheorghe Ştefan voievod au risipit satul Tărbujăni şi el s-a înscris curtean, şi Constantin încă nu s-a tăgăduit că nu-i vecin. / Deci domnia mea i-am judecat şi-am dat rămas pe Cons-

[775] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 98, pp. 107, 108
[776] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 102, p. 110

tantin, ca să-i fie egumenului el şi feciorii lui vecini drepţi sfintei mănăstiri”[777].

1661, aprilie 9: Întărit de Ştefan voievod mănăstirii Golăi, care cumpără, cu 20 taleri bătuţi şi 10 vaci mari, de la Odochia, femeia lui Vreme, cu feciorii lor Andrei, Anna, Acsentie, Antemie şi Şofra, „a lor dreaptă ocină şi moşie din satul **Tribijeni**, de la Peştere, de ţinutul Orheiului, dintr-un bătrân a patra parte, cât va fi din vatra satului, din ţarină, din fânaţ şi cu vad de moară”[778].

1661, august 18: Întărit de Ştefan voievod mănăstirii Golăi, care primeşte danie, de la Mirăuţă şi Draga, feciorii popii Toader din **Tribujeni**, „partea lor de ocină din Tribujeni… pentru sufletul părinţilor şi pentru sufletul lor, iar rugătorii noştri ca să aibă a-i scrie la pomelnic”[779].

1662, mai 20: Ispisoc de judecată de la Eustratie Dabija voievod, după ce „rugătorii noştri, tot soborul de la mănăstirea Golăia din târg din Iaşi… s-au pârât de faţă cu Gheorghe Catargiu, ce a fost clucer mare, pentru o bucată de loc cu mori gata, ce este la moşiile sfintei mănăstiri la **Golăeşti**, şi la **Mihălaşa**, şi la **Stohoceni**, ce sunt la ţinutul Orheiului, pe valea Răutului, zicând rugătorii noştri că le face mare împresurătură Gheorghe Catargiu, de le împresoară acel loc cu hotarul satului său **Peştera**, ce s-a chemat **Movilău**… şi intră de le calcă hotarul, şi ne-au arătat şi drese, iarăşi de pâră şi de rămas,

---

[777] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 103, p. 111
[778] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 104, p. 111, 112
[779] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 105, p. 112

de la Irimia vodă şi de la Moise vodă, precum au mai avut şi atunci pâră cu sătenii de Peşteră, pentru acel loc şi mori, şi tot i-au rămas călugării pe peştereni. Iar Gheorghe Catargiu aşa a dat seamă, cum că acel loc l-a cumpărat de la o femeie, şi a adus de faţă pe acea femeie, de s-a pârât cu dânsa, / Deci acea femeie n-a avut cum da seama pentru ce a vândut, nici drese n-a avut pe acel loc… / Gheorghe Catargiu singur s-a dat rămas, numai ce a cerşut să-i întoarcă acea femeie tot înapoi ce a dat el pe acel loc”[780].

1665: Ispisoc de judecată de la Vârlan, pârcălabul **Orheiului**, „pentru o pâră de-au avut înaintea noastră Mircea şi egumenul de la sfânta mănăstire Golăe pentru o cumpărătură de ocină, ce o are egumenul de la femeia lui Vreme, unchiul Mircei, din satul **Trebujeani**, zicând Mircea că acea parte n-a fost plătită, ce-a fost mai rămas cu 7 lei şi un zlot, care bani a zis Mircea că i-a fost datoare. Deci egumenul s-a sculat şi-a dat acei bani, 7 lei şi un zlot, în mâna Mircei, dinaintea noastră. Şi într-această tocmeală fost-au Vasile ce-a fost vornic, Mârza, sluga logofătului celui mare, preotul de Marcăuţi, Andrei, Ion. Ihnat şi alţi oameni buni”[781].

1677, martie **20**: Donosie, feciorul lui Dumitraşcu Portărescul din **Trebujeni**, nepotul Irimiei medelnicer, strănepot lui Golăi logofătul, dăruieşte o moşie naşului său Andrei Mihuleţ, pârcălab de Orhei, „mie părinte, de-au cununat părinţii dumnealui pe părinţii mei şi dumnealui m-a botezat şi m-a cununat… Şi fiind eu rămas de

---

780 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 106, pp. 113, 114
781 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 110, p. 119

fraţii mei, care au fost şi dumnealui ca nişte fraţi, şi având eu o parte de ocină în Trebujeni, cumpărată de la fratele meu Crăciun, care parte a fost a lui zestre de la neanea al nostru Dumitraşcu, şi o parte de ocină ce a fost cumpărată de Crăciun, cu mine împreună, şi cu surorile mele Arsenia şi Gherghina de la Antemia, fata lui Constantin, unchiul, am socotit cu toţi fraţii şi cumnaţii, cu surorile ce sunt, şi l-am luat pe dumnealui frate în locul lui Crăciun, frăţâne-meu, şi i-am dat dumnealui partea lui Crăciun… Şi când am făcut acest zapis fost-au toţi cumnaţii mei, şi veri primari, şi nepoţi, anume Guruţă cumnatu-meu şi soru-mea Arsenia, Gherghina, nepoţii mei Gheorghe, Gligore, Caidac şi Nechifor, feciorii Mircei… şi mărturii anume Neculai Donici clucerul cel mare, Constantin ce-a fost cllucer mare, Gavril Donici pârcălab de **Orhei**, Loghin ce-a fost pârcălab, Ştefan spătarul, Neculai postelnicul, feciorii lui Constantin clucerul, Doroftei preotul de **Peştera**, Tănase şoltuzul de târgul **Orhei**, Ursul, vornicul de **Peştera**, Sema ce-a fost vornic, Gligoraş feciorul lui Artenie de Fălciu**,** Albul Maremance, Gligoraş Sauca şi Luchian de **Peştera**, Maftei Pârţă de **Zamcioci**, Vasile Hodoroge ce-a fost vătav de hânsari, Lupul Ciupag ce-a fost vătav, Iordachi, Savin şi Arsenie de **Pocrişăni**, Bobeică şi Vlasie de **Cotelneci**, Ştefan Ciurlenco de **Peştera** şi mulţi oameni buni s-au prilejit”[782].

1679, iunie 5: Fostul pârcălab de Orhei Andrei Murguleţ dăruieşte mănăstirii Golăi părţile de moşie din **Trebujeni** pe Răut, „pe care el le are de la finul lui de botez şi de cununie Donosie, fiul lui Dumitraşcu Portărescul, nepotul Irimiei medelnicer, strănepotul lui Golăe,

---

[782] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 139, pp. 138, 139

marele logofăt, ctitor al mănăstirii”[783].

1699, septembrie 1: Carte de împuternicire de la Antioh Constantin voievod, dată egumenului mănăstirii Golăi, de „a chema şi a strânge oameni din Ţara Căzăcească şi din Ţara Turcească şi din alte ţări şi să-i aşeze la seliştea de la **Trebujeni**, iar de la domnia mea vor avea slobozii într-un an, şi vor fi în pace de toate dările câte vor fi pe alţi mişei în ţara domniei mele”[784].

1705, decembrie 11: Mihai Racoviţă voievod iartă de dări pe vecinii mănăstirii de la Golăe, sosiţi din ţări megieşe, „cât sunt în ţara domniei mele. Numai ei să fie pentru lucrul morii ce are părintele la **Tribujeni**”[785].

1741, aprilie 30: Zapis de la Toader ot **Furceni**, Vasile ot **Maşcăuţi**, ce se hotărăşte cu Mihăilaşe, Andrei, om bătrân din satul **Peşterii** Catargiului, şi Dănilă, om bătrân din satul **Susleni**, ce se hotăreşte cu Mihăilaşe şi cu Trebujenii, ce sunt pe apa Răutului, în sus de Peşteră, în care mărturisesc „pentru **Trebujăni**… că am îmbătrânit pe lângă acest sat Trebujănii şi afară de călugării de la Golăe să stăpânească n-am apucat pe alţii, nici din răzeşii locului acestuia, nici din locuitori, ci tot pe călugări, nu de 30 de ani, ci şi de 40 înainte”[786].

1741, mai 7: Zapisul boierilor divaniţi: „Facem știrea că, venind Sfinția Sa părintele Gherasim, egumenul de Golăia, ca să-ș caute o moșie, ce se cheamă **Trebujă-**

---

[783] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 146, p. 146

[784] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 160, pp. 156, 157

[785] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 166, p. 160

[786] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 212, p. 212

nii, pe apa Răutului, la ținutul Orheiului, acolesându-şi un Iordachi, cum ar fi având și el o parte dintr-acel sat Trebujănii, și căutând părintele oameni bătrâni împrejurași, ca să poată adeveri pe cine ar fi apucat a stăpâni pe acea moșie, și aflând pe o seamă de oameni, i-a adus și înainte noastră pe Andrei, om bătrân din sat din **Peștere**, ce se hotărăște cu Trebujănii, ce a dat seamă că ține minte, de la Conețchi, și pe un Dănilă din **Susleni**, ce se hotărăște iarăși cu Trebujănii, și a dat seama că ține minte de când a venit împărăție Moscului pe Prut, care aceștia au mărturisit înainte noastră precum, de la aceste vremi ce dau seama că au apucat de țin minte, pe alți moșeni dimprejur sau pe alții din țărani, pe nimeni n-au apucat să stăpânească sau să să răspundă că ar fi având moșia la satul Trebujăni, fără cât tot pe călugării și oamenii Golăi i-au apucat, de stăpânea tot venitul locului Trebujănii. / Așijdere și un Stihie Untilă, om bătrân din sat din **Macicăuți**, iarăși a mărturisit înainte noastră că, de când au dat turcii Camenița, știe, fiind trăitor tot pe acolo, și pe alții, afară din călugării Golăi, n-au apucat să stăpânească pe locul Trebujănilor, care, după cum au mărturisit acești oameni înainte noastră, am dat și noi această mărturie la mâna Sfinției Sale părintelui Gherasim, egumenul de Golăia, ca să se știe”[787].

1741, iulie 10: Scrisoarea fostului mare medelnicer Constantin Donici şi al fostului logofăt al doilea Vasilache Măzărache, care au ales şi stâlpit moşia **Trebujeni**: „Milostive și luminate Doamne, să fii Măria Ta sănătos. / Luminată cartea Măriei Tale ne-au venit și-am înțeles, întru care ne poruncești Măria Ta nouă și domniei

[787] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 213, p. 213

sale lui Carp biv vel medelnicer să mergem la sat la Trebujeni și să facem cercătură scrisorilor mănăstirii Golăii, ce ar fi având pe acel sat; pentru că au jeluit Măriei Tale acești oameni, Iordachi și cumnatu-său Pavăl, nepoți de fată lui Dumitrașcu Portărescul, că au moșie în Trebujeni și o împresoară egumenul de Golăe, Gherasim; și-au dat seamă către Măria Ta că zapisul ce au avut pe această moșie le-a pierit la părinții lor, pe răscoale, căzând și tată-său la robie. / Deci vei ști, Măria Ta, că dumisale medelnicerului Carpu, venindu-i altă poruncă a Măriei Tale, ca să meargă la Movilău, n-a putut fi la socoteala acestei moșii, iar noi, după porunca Măriei Tale, am mers la sat la Trebujeni și întâi am cercat din scrisori și din oameni și din hotarele împrejurașilor: alții sunt Golăeștii și alții sunt Trebujenii, că tot un sat este și întâi, până la o vreme, s-a chemat Golăeștii, apoi, cine știe din ce pricină i-au schimbat numele Trebujenii. / Și iar ne poruncești Măria Ta să cercăm moșia Portărescului, dinafară de hotărâtura Dabijei voievod… nu se află până în hotarele megieșilor dimprejur. Și, încheindu-se aceste pricini, am luat a citi scrisorile mănăstirii Golăii, din început, și cum am aflat dania lui Ion voievod și împărțeala satului și cumpărăturile și daniile mănăstirii, am făcut izvod iscălit și l-am dat la mâna egumenului, și ce a rămas neamului Portărescului moșie într-acest sat, încă s-a însemnat, dar n-a fost precum au jeluit ei Măriei Tale de mare împresurătura de la călugări. / Deci, în urma acestei cărți, ce ne poruncești Măria Ta nouă să căutăm dreptate lor și să le dezbatem moșia, a mai avut egumenul de Golăia o carte a Măriei Tale, scriind la dumnealui Enacache serdarul, scriindu-i Măria Ta că s-au mai găsit în scrisorile mănăstirii și zapisele Portărescului, cele de

baştină, și poruncești Măria Ta dumisale serdarului să pună pe acești omeni la jurământ și, de vor jura, apoi să li se dea moșia ce le va rămâne dinafară de zapisele egumenului, și, pe porunca Măriei Tale, i-am trimis la dumnealui serdarul și, jurând, se va pune o zi, că fiind acum vremea lucrului, nu s-a putut măsura, iar la ziua ce se va pune s-a măsura moșia și ce e cu dreptul li se va da, măcar că și mărturii ce adusese ei, văzând că le rămâne moșie puțin, îndată s-au împrăștiat, dar și ei au zis că n-or jura. / Și pentru curmarea jurământului, vei avea Măria Ta înștiințări de la dumnealui serdarul"[788].

1743, iulie 7: Iordache Guriţescul, strănepot lui Dumitraşco Portărescul se înţele cu egumenul Gherasim al mănăstirii Golia „pentru rândul unei moşii, anume **Ocsentiia**, ce este la ţinutul Orhei, pe Nistru, din care moşie trăgând şi eu parte după strămoşul meu Iordache Portărescul, socotind că doar voi avea şi eu parte de moşie în acel sat şi trăgând la judecată cu părintele egumen pentru acel sat, iar sfinţia sa a scos cărţi cu care s-a cuprins tot satul Ocsentiia, de vreme ce jumătate a fost al mănăstiri, dat de jupâneasa lui Golie logofătul, ctitorul mănăstirii, şi jumătate de sat iarăşi au dat mănăstirii danie feciorul unui Lupu vornic, şi s-a încheiat tot satul, iar mie parte de moşie nu mi-a rămas în acel sat. / Şi luând părintele de aici carte domnească la dumnealui serdarul şi la Carp medelnicer, că, dacă nu voi avea eu acolo moşie, să-mi strice casa… şi vrând părintele să-mi strice casa, am căzut cu rugăminte după sfinţia sa să nu mi-o strice, să mă lase să şed şi i-am dat câte 2 lei pe an pentru venitul moşiei, iar de n-aş da, să aibă sfinţia sa judecată

[788] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 216, pp. 216, 217

iarăşi la acei boieri pentru satul întreg **Trebujăni**, ce sunt pe Răut, şi mi-au ales partea mea din acel sat pe ispisoc domnesc, din jumătate de sat, din partea de jos, a treia parte, şi acea a treia parte se împarte în 7 părţi, şi din acele 7 părţi se vine mănăstirii o parte şi un sfert, şi 5 părţi şi trei sfertură rămân partea noastră, a neamului Portăreştilor… / Şi iarăşi m-am tocmit cu sfinţia sa, să facem moară dimpreună, însă pe cât mi-ar ajunge părţile mele, pe atât să dau şi eu ajutor la cheltuiala morii şi ce-ar măcina sfinţia sa sau eu în acea moară să ne dăm uiumul după obicei în noară, să se pună să stea la mijloc şi la urmă să-l împărţim frăţeşte, cineşi pe câtă parte are. Aşijderi, şi din dijma câmpului”[789].

1904: „**Trebujeni**, sat în judeţul Orhei, volosti Criuleni, aşezat pe ţărmul stâng al Răutului, la gura Ţâgăncei. Are 200 case, cu o populaţie de 1.100 suflete; o biserică, cu hramul Sf. Mihail; şcoală elementară rusească; 5 mori de vânt, vii”[790].

TRENCA

(sau Trânca, raion Edineţ, Moldova).

1770-1772: Satul **Trenca**, ţinutul Hotinului, ocolul Mijlocului, avea, după recensământul lui Rumean-

---

[789] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 220, pp. 221, 222

[790] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 214

ţev[791], **toată suma caselor: 28**. Scădere rufeturi 3: 2 popi, 1 dascăl. Rămân birnici 25. / **Birnicii**: Gavril fiul lui Ștefan / Vasile fiul rușcii / Nistor fiul Chițăi / Nichita fiul lui Luca / Ștefan Mămăligă / Ile, ciobanul / Ion fiul lui Simion / Ioniță fiul lui păscariul (pescariul – n. n.) / Ștefan Runcariul / Pavel fiul lui Ion / Vasile Ivașco / Ion fiul lui Ivașco / Simion Căminecianul / Andrei Roșca / Vasile Voicul / Costaș fiul Sorocanei / Toader Codrianul / Vasile al Sorochinei / Iftimie fiul lui Istrate / Precop Zabie / Lupul al Lucăi / Acsănte Boboi / Ion Boboi / Ion, vornic / Toader, vătăman. // **Rufeturi:** Popa Aftănase / Popa Petre / Pintelei, dascăl.

1904: „**Trânca**, sat în judeţul Hotin, volosti Edi-niţa, aşezat pe pârâul Draghişte, pe şoseaua dintre Ediniţa şi târgul Lipcani. Are 198 case, cu o populaţie de 1.230 suflete; două biserici, una veche şi una nouă; 347 vite mari, 600 oi”[792].

TRESTIANA

(satul Cetăţuia, azi Trestiana, comuna Griviţa, Vaslui).

1630, iunie 27: Simion şoltuzul de **Bârlad**, cu 12 pârgari şi Ursul vântul cupeţ, Ionaşco Dinga şi Microv cărturisesc cum „a venit Neculai, ginerele lui Simion por-tarul, şi s-a jeluit cu multe mărturii, anume cu Efrim de

---

[791] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 159

[792] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 214

Zmeiani, Bălan, Radul, Toma şi popa Dragoşe din **Greci**, Vasile Prăpalea de **Rădueşti** şi mulţi oameni buni, mărturisind cum dresele de cumpărătură, ce a avut socrul său Simion portarul, din satul **Greci**, din partea de sus, partea lui, trei pământuri în frunte, din deal în deal, până unde se împreunează cu alte hotare – aceste drese au pierit când au fost tătarii la **Trestiana**, de s-au bătut cu Nicoară hatmanul şi-au pierit Soica Armaşul, Erimiia Potlogeanul şi mulţi ca dânşii, atunci au lovit pe Smila şi l-au prădat, de i-au luat toate ce-a avut şi i-au luat acele drese. / Deci noi i-am făcut această scrisoare, ca să-i fie de credinţă, până-şi va face şi ispisoc domnesc, ca să se ştie”[793].

1637, aprilie 7: Marele vameş Păladie primeşte uric pentru „o selişte, anume **Cetăţuia** (azi Trestiana, comuna Griviţa, Vaslui), cu vad de moară pe râul Bârlad şi cu loc de iaz la pârâul Trestianei, ce este în ţinutul Bârlad”[794].

1660, februarie 22: Toader Palade jicnicerul vinde fratelui său Gavril Palade, ce-a fost sulger, drept 100 lei şi 50 oi, „partea mea ce se va alege din satul **Portăreşti**… aşijderi am tocmit cu dumnealui pentru o pricină ce am avut cu Bejan Gheuca, să aibă a o aşeza dumnealui dinspre Bejan; aşijderi, i-am vândut partea mea ce este în satul **Cetăţuia**, cu vecini, cu tot, drept 200 lei”[795].

1685: Vasilca, jupâneasa lui Enachi Palade postelnic, vinde sulgerului Gavril Palade şi jupânesei Alexan-

---

793 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 114, pp. 125, 126

794 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 57, pp. 57-59

795 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 29, pp. 42, 43

dra, drept 100 lei, „ocina ce am avut la sat la **Cetăţue** de pe jupânul meu Enachi Palade”[796].

1685, iunie 27: Alexandra, văduva sulgerului Gavril Palade, dăruieşte drept zestre fetei sale Vasilca, jupâneasa vornicului Gavriliţă, „satul **Cetăţuia**… la ţinutul Tutovii, pe apa Bârladului”[797].

1706: **Hotarnica Trestianei**, moşia vistiernicului Ion Paladi: „Pin capul hotarului Năvârniților și lângă hotarul Crețenilor s-a pus stâlp de piatră și, de acolo, pe drumul ce vine de la biserica Năvârniților și trece la Perieni, peste drumul cel mare, ce vine de la Tutova, de trece la târg, iar s-a pus stâlp de piatra lângă drum. De acolo, la vale, tot pe drumul ce merge la Perieni, în marginea dumbrăvii s-a pus buor gospod (bour domnesc). De acolo, tot la vale și în sus, spre Oniceni, și în matca văii lui Antonichie s-a pus stâlp de piatră, și de acolo, tot pe drum, la deal, până în dumbravă, într-un stejar s-a pus buor gospod, de acolo, tot prin dumbravă, la deal, pe drum și în marginea poienii Perienilor, și s-a pus stâlp de piatră, și de acolo, pe marginea poienii, în sus, până unde se întâlnesc hotarele cu al Roșcanilor, s-a pus iar stâlp de piatră; de acolo, pe margine, spre răsărit, din vale, s-a pus stâlp de piatră, pe acolo la vale și în capul unei sărături, drept odaie Boului, s-a pus stâlp de piatră; de acolo, la vale, în matca văii Perienilor, din sus de odaia Nastecului, s-a pus stâlp de piatră; de acolo, drept la dial, în vârful dealului și spre Saca, s-a pus stâlp de piatră; de acolo, la vale, spre răsărit și peste Saca și în piscul ce este între

[796] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 2, pp. 3, 4

[797] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 3, pp. 4, 5

Săci, s-a pus stâlp de piatră, și de acolo, la vale, în matca Săcii celei mici și în capul hotarului Băcanilor, s-a aflat o groapă hotar; de a-acolo, la deal și în costișă, într-un pisc s-a pus buor gospod; de acolo, drept și în vârful dealului și prin capul hotarului Drujeștilor, și, în marginea hotarului din jos, s-a pus stâlp de piatră într-o moviliţă; de acolo, drept la vale și piste Sohodăeș. și la deal, în vârful dealului dinspre Simila, s-a aflat stâlp vechi al Drujeștilor; de acolo, drept la vale, în costișă, iar s-a aflat alt stâlp al Drujeștilor de piatră vechi; de acolo, drept la vale și peste apa Similii dinspre răsărit, din deal de drum, s-a pus stâlp de piatră, și de acolo, drept la deal, spre răsărit, şi în vârful dealului, între două movilițe s-a pus stâlp de piatră; de acolo, drept la vale, spre apa Bârladului, lângă drumul cel mare, ce vine, de la Eși, la Bârlad, s-a pus iar stâlp de piatră; de acolo, drept la țărmurile Bârladului, s-a aflat stâlp vechi al Drujăștilor; deci de la acest stâlp s-a socotit și s-a ales ca să aibă a stăpâni dumnealui Ioan Paladi vistiernic toată apa Bârladului și cu vaduri de mori, pe cât cuprind în semne aceste hotare, tot ale dumisale, și de acolo, de la stâlp, tot apa Bârladului în jos, până în gura Similii, până la hotarul cel dintâi, de unde s-a început, și, spre aceasta este credința domniei mele, care mai sus ne-am scris, Mihai Racoviță voievod, și credința boierilor noștri"[798].

1707, martie 15: Marele medelnicer Iordachi Toma (Cantacuzino), care moşteneşte satul bunicii sale Alexandra Palade, dăruieşte mănăstirii Bursuci, pentru sufletul bunicii Alexandra şi al fratelui său Toader, amândoi înmormântaţi la Bursuci, „jumătate de sat **Tres-**

---

798 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VIII, Iaşi 1913, pp. 38, 39

tiana, cu vad de moară şi loc de ţarini şi de fânaţ… Iar jumătate de sat Trestiana am vândut-o sfintei mănăstiri Bursuci, drept 200 lei, pentru datoriile frăţâne-meu Toader”[799].

1708, mai 5: Marele vistiernic Ioan Paladi răscumpără, cu 205 lei şi 10 potronici – „şi cu dobânda”, moşia **Cetăţuea**, care se numeşte **Trestiana**, la ţinutul Tutovei, cu vad de moară în apa Bârladului”[800].

1902: „**Trestiana**, sat în judeţul Tutova, plasa Târgul, comuna Bârladul, spre sud-est de acest oraș”[801].

TRESTIANA

(Bucovina, Ucraina).

Numit, iniţial, Tisteneţu, satul Trestiana este atestat în **6 iunie 1446**, când Ştefan Vodă dăruia mănăstirii Neamţ biserica de la Trestiana şi de la Tereblecea (dar şi în hotarnica Mihucenilor, din aceiaşi dată), a doua menţiune documentară făcându-se în 8 decembrie 1454, când se stabilesc scutirile sătenilor din cele două sate, în favoarea călugărilor de la Neamţ.

1496: „Va leato 7019 (1511)... au murit şi Tăutul logofătul. Carile şi mănăstirea Trestiiană au făcut, la vă

[799] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 4, pp. 5, 6
[800] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 5, pp. 6, 7
[801] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 641

leat 7004 (1496), precum este scris numele lui pre clopot.” (Ureche, *Letopiseţul*).

1508: În 2 februarie 1508, când se întăreşte mănăstirii Neamţului stăpânirea asupra satelor Trestiana şi Tereblecea, este menţionat şi proprietarul anterior al satelor, fiul lui Bârlici. Mănăstirii îi sunt întărite „satul Telebecinţe pe Siret şi cu mori, şi alt sat Tristianeţ sub bucovină”, hotarul Trestianei, stâlpit din nou de logofătul Tăutu, cuprinzând: din vârf de la Mihuceni, începând de la marginea dumbrăvii, pârâul Cotoveţ, în bucovină la pârâul Derehlui.

1670: În 1670, satul Trestiana, ca şi Tereblecea, era o selişte pustie.

1714: În 20 aprilie 1714, Maria, văduva lui Dumitraşco Ursachi, dăruia „seliştea Trestianeţului la apa Siretului, ce este în hotar cu Teleblecinţe sfintei mănăstiri Barnovschi”.

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Cernăuţi – **Curtea regională din Cernăuți**: Cernăuţi, Ceahor, Hliboka, Camena cu Spaski, Corovia, Cotul Bainski, Cuciurmare, Ludi Horecea Camerale cu Mănăstioara, Lucaviţa, Mihalcea, Mihuceni cu Kicera, Molodia cu Franzthal și Derelui, Ostriţa, Preworokie, Stăneştii de Sus pe Siret, Stăneştiii de Jos pe Siret, Poienile, Tărăşeni, Trestiana sau Dimka, Voloca Camerale pe Siret, Zurin”[802].

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Trestiana** (sau **Dimca**), comună rurală, districtul Siret,

---

[802] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich,* Wien 1869. pp. 158-161

aşezată între comunele Hliboca şi Mihuceni, pe pârâul Hotovăţ, afluent al Siretului. Suprafaţa: 7,51 kmp; populaţia: 785 locuitori români, de religie gr. or. Prin drumuri de ţară comunică cu comunele învecinate sus menţionate, precum şi cu drumul princip. Siret-Cernăuţi. Are o şcoală populară, cu o clasă; ţine de biserica parohială din Mihuceni. Această comună este menţionată într-un hrisov al lui Bogdan Vodă, cu data de 2 Februarie 1508. Probabil că, mai târziu, a fost distrusă, căci, la 1776, era numai moşie, cu citeva case, în posesia mănăstirii Barnovschi. În această localitate, s-au găsit unelte de piatră din epoca neolitică. Populaţia se ocupă cu agricultura şi cu creşterea vitelor. Comuna posedă 603 hectare pământ arabil, 60 hectare fânaţuri, 9 hectare 50 ari grădini, 26 hectare imaşuri, 34 hectare păduri. Se găsesc 61 cai, 265 vite cornute, 130 porci şi 60 stupi"[803].

1912: „Dobândind patriarhatul din Ierusalim, pe cale procesuală, proprietatea moşiilor Văşcăuţi pe Siret şi Dimca, trecu la dânsul şi patronatul acestor comune. Tot pe această cale a dobândit mănăstirea Barnovschi a sf. mormânt al lui Cristos proprietatea şi patronatul comunei şi bisericii din Volcineţ. Amintitele proprietăţi, fiind închinate din vechime, de domnitorii ţării, amintitelor biserici din orient, însă, înstrăinându-se ele, cu timpul, de arendatori, au fost reclamate de aceste institute, pe cale judecătorească, şi aşa redobândite (Dimitrie Dan, *Patronatul în bis. ort. din Bucovina*, p. 10). Comuna Volcineţ însă, răscumpărând, acum câţiva ani, moşiile susnumite, a

[803] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 227

dobândit totodată şi patronatul comunelor Volcineţ, Bahrineşti şi Baineţ”[804].

1919: Din **Comisiunea agrară de ocol Siret** făcea parte, ca locţiitor, şi „**Mihail Cimbru**, agricultor, Trestiana”[805].

TRESTIANA

(lângă Poiana, comuna Schitu Duca, Iaşi).

1643, februarie 8: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Pătraşco Milcu, aprodul de târgul Iaşi, care cumpără, cu 20 de galbeni, de la Grigorie Hermeziu, femeia lui Candachia şi fata lor Măria „un loc de prisacă la sat la **Popeşti** (lângă Pocreaca, comuna Schitu Duca, Iaşi), cu pomi şi cu poiană de fân, ce este la ţinutul Vasluiului, lângă **Trestiana** (lângă Poiana, comuna Schitu Duca, Iaşi)”[806].

---

[804] Dugan, Ilie, *Patroni şi patronat în biserica ortodoxă din Bucovina. Date şi reflexii*, în *Românul*, Nr. 98, Anul II, Arad, joi 3/16 mai 1912, pp. 8, 9

[805] *Monitorul Bucovinei*, Fascicola 73, 13 octombrie nou 1919, pp. 1-8

[806] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 23, p. 27

TRESTIENI

(raionul Briceni, Moldova).

1770-1772: Satul **Trestienii**, ţinutul Hotinului, ocolul Mijlocului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[807], **toată suma caselor: 14**. Scădere rufeturi 2: 2 ţigani. Rămân birnici: 12. / **Birnicii**: Gheorghe Cârlig / Vasile fiul lui Toader / Gheorghe fiul lui Vasile / Ioniță Bolduroiul / Simeon al Dochiţăi / Ignat, rusul / Ion, morariul / Ioniță al morariului / Enache Gănescul / Gheorghe Tănase / Ivan Cazacul / Toader, crâșmar. // **Rufeturi:** Ioniță, țigan / Vasile, țigan.

1904: „**Trestieni**, sat în judeţul Hotin, volosti Ediniţa, aşezat lângă o pădure, la 3 km de Trestieni de pe pârâul Draghişte. Are 60 case, cu o populaţie de 492 suflete; 320 vite mari. / **Trestiana**, cătun în judeţul Hotin, aşezat pe pârâul Draghişte, între satele Constantinouca şi Colicăuţi. Are 15 case de locuit”[808].

---

[807] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 157

[808] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 214

TRICINŢI

(raionul Floreşti, Moldova).

1634, decembrie 2: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului logofăt Pătraşco Ciogolea, care primeşte uric pentru „două sate, anume **Tricinţii** (raionul Floreşti, Moldova) şi **Roşiiacii** (Roşietici, comuna Roşietici, raionul Floreşti, Moldova), pe apa Răutului, unde cade pârâul Soloneţului în Răut, cu vad de moară şi cu bălţi, care sunt la ţinutul Sorocii… danie şi miluire de la Moise Moghila voievod, pentru dreaptă şi credincioasă slujbă în oase, în ţări străine”, moştenite de Moghila voievod „de la rudenia sa cea mai de aproape, Isaac Baliţa hatman”[809].

TRIFĂUŢI

(comuna Vasilcău, judeţul Soroca, Moldova).

1624, martie 27: Întărit de Radul Mihnea voievod marelui vornic Necoară, care primeşte uric pentru „satul **Măgura** (ţinutul Dorohoi, Botoşani) din ţinutul Dorohoi, care acest sat a fost al nostru drept domnesc, ascultător de ocolul Dorohoi”; „satul **Trifăuţii** (comuna Vasilcău, judeţul Soroca, Moldova) din ocolul Soroca”; / „satul **Şiră-**

[809] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 287, p. 326

uţii (regiunea Cernăuţi, Ucraina) din ţinut Hotin, pe malul Prutului, şi două fălci de vie în Dealul Porcului, de sub pădure la **Cotnari**, care acest sat şi aceste vii sunt danie cneaghinei lui, Todosia, de la Cârstina pârcălăboaia, pentru multă avere pe care a dat-o ea pentru Lozinschi, când l-a scos de la tătari"; / „a patra parte din tot satul **Huhurezi** (lângă Limbenii Vechi, judeţul Bălţi, Moldova), pe care şi l-a cumpărat de la Căzaca, cneaghina lui Trifan postelnic"; / satul **Rădeştii** (în braniştea Bohotin, Iaşi), în ţinutul Iaşi, pe Prut, cu vad de moară la Prut, pe care l-a cumpărat de la Ionaşco Stroici, fiul lui Lupul Stroici logofăt, pentru 300 de ughi galbeni"; „altă parte din satul Huhurezii, din împărţeala acestei părţi în trei părţi, pe care şi le-a cumpărat de la Simbotin, nepotul lui Luca, şi de la Ionaşco, nepotul Andreicăi, şi Ionaşco, şi Buzdugan, toţi nepoţii şi strănepoţii lui Luca, pentru 200 de talei bătuţi"; / „altă jumătate dintr-un bătrân din acelaşi sat, pe care şi-a cumpărat-o de la Agafia, pentru 10 taleri"; / „toată partea lui Mihăilă din **Cajva** (azi Cajba, raionul Glodeni, Moldova) din ţinutul Iaşi, pe care şi-a cumpărat-o de la Gheorghie şi fraţii lui Gligorie şi Pătraşco, fiii lui Toader, nepoţii lui Mihăilă"; / „miluire de la Ştefan Tomşa voievod, satul **Giulinţii** (sat inclus în Miorcani, Botoşani) în ţinutul Dorohoi, pe râul Prut, care acest sat a fost al lui Gheorghie, pârcălab de Hotin, şi s-a luat ca domnesc, pentru că n-a rămas nimeni dintr-însul"; „satul **Năvârneţii** (comuna Năvârneţii, judeţul Bălţi, Moldova), iarăşi îi este danie de la Ştefan Tomşa voievod"[810].

[810] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 187, pp. 259-262

1628, mai 22: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Ionaşco Hrincovici, după o pâră la Divan cu fraţii Veaveriţă de **Gorna** (satul Zagornaţ, în Orhei, Moldova), vornicel de **Trifăuţi** (sat în Soroca, Moldova), pentru „un loc de este în gura văii Otmanovca, la **Ţărmurile Roşii** (toponim în satul Voruncăuţi, ţinutul Soroca, Moldova), zicând Ionaşco, cu fraţii săi, c-a trimis Necoriţă hatman pe acel vornicel pe Veaveriţă, ca să strângă oameni cu cărţile domniei mele de slobozenie la selişte, la **Zaluceni** (în ţinutul Soroca, Moldova) şi la **Nemirov** (în ţinutul Soroca, Moldova). Deci acel vornicel a pus un stâlp de slobozenie în seliştea Zalucevilor, iar alt stâlp nu l-a pus în seliştea Nemirovului, ci l-a pus pe acel loc, la Ţărmurile Roşii, ce este hotarul satului lor, a **Voruncăuţilor** (Voruncăuţi, ţinutul Soroca, Moldova). Cercetează pârcălabii de Soroca"[811].

1904: „**Trifăuţi**, sat în judeţul Soroca, aşezat pe malul Nistrului, între Soroca şi satul Vasilcău. Face parte din volosti Ocolina. Are 147 case, cu o populaţie de 720 suflete de ţărani români şi ruteni; biserică; şcoală târgovnicească rusă; 177 vite mari cornute, 40 cai, 190 oi"[812].

---

[811] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 359, pp. 503, 504

[812] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 214

TRIFENI

(pe valea Lăpuşnei, lângă Mlădineşti, Orhei, Moldova).

1597, decembrie 22 Întărit Eremia Moghilă voievod lui Nicoară uricar, „din ispisocul de cumpărătură ce la avut de la domnia mea, jumătate de sat din **Trifeani**, ce-i pe Lăpuşna, în ţinutul Lăpuşnei, cu loc de iaz, cu moară, cu două locuri de grădină, cu rediu şi cu loc de prisacă, pe care l-a cumpărat de la Rusul, Cristea şi Macsin din **Mlădineşti**, pentru 60 taleri de argint, care le-a fost cumpărătură de la Rusul şi Toader, fiii lui Scănteae… / Şi i-am mai întărit a cincea parte din satul **Dragomireşti**, ce-i la obârşia Lăpuşnei, cu loc de iaz, cu moară, cu prisacă, cumpărătură a socrului său Avram Chiceră, fiul lui Ioan Chicer, nepotului său Ionaşco Chicer, fraţilor Fârtat diac, Marco, Ionaşco, Veisa şi Mârza, pentru 150 zloţi tătăreşti. Şi s-a sculat Nicoară uricar şi a întors toţi acei bani… / Şi iarăşi îi întărim, din a treia parte din **Obârşia Dragomireştilor**, a treia parte, cu loc de iaz, cu prisacă, cumpărată de el de de la fraţii Ion Mârza, Ghione şi Andrei, fiii lui Oană, nepoţii lui Negrilă, pentru doi cai buni”[813].

1647, august 12: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui armaş Ştefan, „tatăl spătăresei Acsănia, mumii lui Andrei Darie”, care primeşte ispisoc „şi pentru jumătate

[813] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVIII, Iaşi 1892, pp. 225-231

de sat din **Trifeni**"[814].

1668: Pintelei Drojdii, Andrei cu femeia sa Nastasia, fata lui Drojdii şi a Mărică, Eni Mahu, cu feciorii lui Ion şi Gheorghiţă, nepoţi Gaftonii, vând lui Dumitraşcu Hâncul „toată partea lor din moşia **Păşcanii** (veciul sat **Trifeni)**, a patra parte dintr-un bătrân, care moşie le-a fost de pe moşul (bunicul) lor Toma Bogheon, cu vatră de sat, cu locuri de fânaţ, cu 16 pământuri şi jumătate ţarină şi din heleşteu cât se va alege partea lor, cu pomăt la rediul Mâţului, drept 30 lei"[815].

1671, ianuarie 8: Vasile Suriceanul, femeia lui Măriia şi cu toţi feciorii lor vând fraţilor Necoară, Strătulat şi Andreica, „drept 60 lei bătuţi şi 4 boi de negoţ… toată partea mea din satul **Hruşova**, cât se va alege, cu vad de moară în Ichil… Şi în tocmeală s-au întâmplat Gavril pârcălabul de **Chişinău**, Vasile Stancul de **Turlueşti**, Micul, ginerele Dolocăi, Toader sin (fiu) Doloca de **Mărteneşti**, Zota vătavul de **Boşcana**, Scridon vătavul ot **Micăuţi**, Vasile ot **Negreşti**, Andriiu şi Ion ot **Păşcani**, Aftenie ot **Drăbuşeani**, Căzacul şoltuzul şi Budul or **Chişinău**"[816].

1709, februarie 20: Vlasie Stoian de Păşcani dăruieşte serdarului Darie Donici „a mea dreaptă ocină şi moşie din satul **Paşcani**, ce este în ţinutul Orheiului, pe apa Ichilului, partea tătâne-meu Stoian, ce s-a alege din partea bătrânului Jirebiea, pol (jumătate) de bătrân, care

---

[814] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 49, p. 69

[815] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 79, pp. 101, 102

[816] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 126, pp. 129, 130

se vine a şasea parte din satul Paşcani cu vad de moară pe Ichel… Şi când am dat dumisale această parte de loc, prilejitu-s-au Darie Vlas din **Hârtop**, Toader vătav, Vlas Ţica din **Micăuţi**, Postolache Bosiiuc şi Donie, feciorul lui Căruţ din satul **Păşcani**, popa Timuş de **Steţcani** şi alţi oameni buni”[817].

1709, aprilie 2: Ion, feciorul Măriei, nepot lui Jirebie de Păşcani vinde serdarului Darie Donici „a mea dreaptă ocină şi moşie din satul **Paşcani**, ce este în ţinutul Orheiului, pe apa Ichilului, partea maică-mi Măria, fata lui Maftei Jirebie, ce se va alege”[818].

1709, aprilie 13: Toader, Mitrofan şi Ştefan, nepoţii de soră ai lui Andrei Grosul din Paşcani, strănepoţi lui Frăţiman de acolo, vând serdarului Darie Donici, drept 70 lei bani gata, „moşia din sat de **Păşcani**, cât se va alege partea părinţilor noştri, din partea de mijloc… dinaintea Vlasei Stoian din **Păşcani**, Andronache Racul din **Ciofleani**, Alexandru, fecior lui Gheorghieaş căpitanul, Cuocea căpitanul, Vasile Vărzărescul, Enachie de **Steţcani**, Maftei Niţul de **Binghidir**, Vlasie, feciorul Ţicăi şi preotul Timuş de **Steţcani** şi alţi oameni buni”[819].

1709, aprilie 20: Năstase, feciorul Mierlei, nepotul lui Frăţiman, vinde serdarului Darie Donici. Drept 42 lei bătuţi „moşia din satul **Păşcani**, partea mâne-mea Mierla, din jumătate din bătrânul Frăţiman, jumătate de parte, care se vine a patra parte din bătrânul Stoian… cu vad de

---

817 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 169, pp. 162, 163

818 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 170, pp. 163, 164

819 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 171, pp. 164, 165

moară pe Ichel”[820].

1710, mai: Lupaşco de **Drisliceni**, „cumpărând un cal de la Constantin, feciorul Năstasii de **Păşcani**, drept 5 lei, iar Mihălachi, feciorul Gaftonii, aflând calul la mine, a zis că este al lui şi la dat vărului său Constantin, să se ţie cu dânsul, iar nu să-l vândă. Deci ne-au socotit oameni buni de vreme că este calul lui şi fiind Constantin dosit să întoarcă banii, să-şi ia calul. Ci, neavând el banii să mi-i dea, mi-a dat partea lui din satul Păşcani, toată partea mâne-sa Nastasia, însă, netrebuindu-mi mie moşie şi trebuindu-mi banii, eu i-am pus zi ca să aducă banii, să-şi ia zapisul el de moşie, iar el la zi n-a mai venit, ci, văzând eu că nu mai vine, am vândut şi eu această parte de moşie lui Darie Donici serdarul, drept acei bani, şi i-am dat dumisale şi zapisul de la Mihălachi… Şi la acest zapis al meu s-au întâmplat preotul Timuş, Enachii şi Drăhuş de **Steţcani**, Maftei Niţul şi Negoiţă de **Micleşti** şi alţii”[821].

1735, ianuarie 16: Scrisoarea lui Apostol Donici, care face mărturie despre cercetatea moşiei **Ceucani**, dinspre moşia **Paşcani**: „Milostive și luminate Doamne, să fii Mărie Ta sănătos. / Luminată cartea Măriei Tale, întru care poruncești Măria Ta dumisale Armagului serdar și dumisale Lupului biv (fost) serdar, ca să meargă la sat la **Pășcani** și să ia seama unor hotare, ce ar fi dinspre seliștea **Ceucanilor**, la ținutul Orheiului, pentru care au jeluit Măriei Tale Apostol Mihuleț biv căpitan, precum are împresurare dinspre satul Pășcanii. Și, venind luminată porunca Măriei Tale la dumnealui Armagul

---

[820] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 172, pp. 165, 166

[821] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 176, pp. 168, 169

serdarul și la dumnealui Lupul, biv serdar și dumnealor, neputând merge să ia seama hotarelor, m-au orânduit pe mine și am mers la sat la Pășcani și am strâns oameni buni, megieși dimprejur, și întâiași dată am purces cu răzeșii de la **Vădeni** și ne-au dus la un hotar, ce este în coastele unei movile, ce se hotărăște Pășcanii și cu Vădenii, și de acolo iarăși am purces, cu răzeșii de Vădeni, pe de la vale de șleah și ne-au dus la un stâlp de piatră hotar, care iarăși s-a hotărât cu Vădenii și cu Pășcanii, și de acolo, iarăși am purces pe muchie, în jos, până împotriva unui hotar, deasupra dumbrăvii dinspre apus și, aflând acel hotar, am căutat înapoi, spre răsărit, precum caută hotarul, și am purces peste matca văii, înapoi, spre Cricov, până în zare dealului, și acolo s-a pus și hotar, și, din hotar în jos, a rămas locul **Ceucanilor**, iar din hotar în sus, a rămas locul **Pășcanilor** și, într-acest chip, precum caută hotarul, ne-au mărturisit și Cârste din **Lohănești**, Darie zet (ginere) Stoian din **Pășcani**, Moisăi Chiosa otam (de acolo), Dănil vornic ot tam, precum au apucat și ei de la socru-său Stoian, că până acolo se împreună locul Pășcanilor și cu locul Ceucanilor, și într-acest chip au primit și logofătul Donici, și căpitanul Mihuleț, și s-au așezat, și noi încă am făcut această scrisoare, de la mâna noastră și la mâna logofătului Donici, și la mâna căpitanului Mihuleț, ca să se știe”[822].

1758, mai 30: Carte de împuternicire de la Scarlat Grigore Ghica voievod, dată pitarului Ion Donici, ca „să fie volnic a stăpâni şi a dijmui a sa dreaptă ocină şi moşie, pe hotare vechi, anume **Păşcanii** şi **Calicenii** de la ţinutul Orheiului şi, după scrisori ce are, să aibă a lua a

---

[822] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 205, pp. 204, 205

zecea”[823].

1761, mai 31: Porunca dată de Ioan Theodor voievod vornicului de poartă Simion Arămăscul şi mazilului Enachi Zamşi, de a cerceta pricina dintre Ion Donici pitar şi răzeşi, jeluindu-se pitarul „că are **Păşcani** şi **Caliceni**, moşii întregi, şi mai are nişte părţi de moşii în **Steţcani** şi **Epureni**, care, împresurându-se de către răzeşi… v-am orânduit hotarnici… să mergeţi la aceste moşii şi să strângeţi pe toţi răzeşii şi să le cercetaţi scrisorile şi dovezile foarte cu amănuntul şi cu bună înţelegere, căutând şi starea locului şi la moşiile Păşcanişi Calici să îndrepţi hotarele numai de către care părţi s-a dovedit că au împresurări”[824].

1765, noiembrie 1: Carte de judecată de la Ştefan Sturza mare logofăt şi Ioan Palade mare vornic, ţinută din împuternicirea lui Grigore Alexandru Ghica voievod, după ce Toader Şuşcă, Anton, Dumitraşco de la **Tătărauca** ot ţinutul Sorocii s-au pârât cu pitarul Ioniţă Donici pentru „o moşie, anume **Păşcanii**, ce-i pe Ichel, la ţinutul Orheiului, de baştină strămoşească şi în vremurile vechi, când s-ar fi răzleţit părinţii lor în Ţara Leşească şi acolo s-au făcut şi ei, şi, acum câţiva ani, venind ei în Moldova, şi-ar fi găsit moşia sub stăpânirea lui Ioniţă Donici… Am întrebat pe numiţii oameni ce dovadă au că este moşia lor, iar ei altă dovadă n-au arătat, fără cât o carte veche de 270 ani, iar de atunci nimeni din neamul lor n-a stăpânit numita moşie, fiind în Ţara Leşească… şi-am judecat pitarul Ioniţă Donici să-şi stăpânească moşia Păşcanii cu

---

[823] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 230, p. 236

[824] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 236, pp. 247, 248

bună pace”[825].

1765, noiembrie 1: Carte de împuternicire, dată de Grigore Alexandru Ghica voievod pitarului Ion Donici, „să fie volnic a chema şi a soroci la Divan pe Ioniţă Bosiioc (Busuioc) şi pe răzeşii lui, ce trag parte din moşia **Paşcanii** ot Orhei, şi iată că şi ziua sorocului li s-a pus: până la Bobotează negreşit să fie aici, cu toate scrisorile, ca să li se caute judecata”[826].

1775, iunie 23: Carte de împuternicire, dată de Grigore Alexandru Ghica voievod fostului mare paharnic Darie Donici, „ca omul lui, ce-l va trimite vechil la moşia **Păşcanii** şi **Măgdăceştii**, de la ţinutul Orheiului, să fie volnic a dijmui tot venitul pe obicei… şi oamenii ce vor fi şezători cu casă pe numitele moşii să aibă a lucra zilele obişnuite de boieresc ori să plătească cu bani, după hotărârea ponturilor gospod”[827].

1776, noiembrie 22: Năstase Busuioc, Ion Poroseci, Năstase sin (fiu) Grigore, ce a fost căpitan de Bărăiac, Andreo Gore şi cu alte neamuri ale lor din **Peresecina** ot Orhei dau şetrarului Vasile Carp, ginerele pitarului Ion Donici, zapisul prin care mărturisesc că, „având dumnealui o moşie la ţinutul Orheiului, anume **Păşcanii**, pe apa Ichilului, ne-am fost sculat cu nişte scrisori, trăgând din moşia aceata după Busuiuceşti şi, fără de judecată, intrasem cu acele scrisori în stăpânirea moşiei şi, aducându-ne dumnealui cu om gospod (dom-

---

825 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 243, pp. 252, 256

826 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 244, p. 256

827 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 251, p. 266

nesc) la Divan, am fost scoşi la veliţii boieri şi, fiind noi întrebaţi pentru ce am intrat în moşie, am arătat scrisorile ce avem, care scrisori socotindu-le boierii a fi rele, noi încă am recunoscut că, de vreme ce nici moşii, nici părinţii noştri n-au stăpânit cu acele scrisori, sunt răsuflate şi, căzând noi la pace într-acest chip, ne-am învoit cu dumnealui şi ne-am aşezat să plătească dumnealui ciubotele aprodului ce ne-a adus şi cheltuiala ce s-a făcut şi să-şi stăpânească moşia cu bună pace dinspre noi”[828].

TRIFEŞTI

(pe Prut, Iaşi).

1624, aprilie 5: Zapis de mărturie a Măgdălinei, preoteasa din **Pereni** (Perieni, Iaşi), a feciorilor ei Constantin şi Vasile, şi a lui Arvasie Hoşmăndioie, cu feciorii lui Nastasie şi cu Acsinie”, prin care mărturisesc „cum a căzut un cal a dumisale, al lui Dumitraşcu diacul, feciorul şetrarului, întru grupa noastră şi n-am avut cu ce-l plăti, că l-au biciuluit oameni buni drept 25 de lei. / Deci noi, de a noastră bunăvoie, de nimeni nevoiţi, nici asupriţi, am dat a noastră dreaptă ocină şi moşie din sat den Pereni, ce este în ţinutul Ieşilor, pe Turie, din a cincea parte din tot satul, a treia parte, cu tot venitul, în tot locul şi ne-a mai dat Dumitraşcu şi 7 lei bani gata. Deci noi i-am dat ca să-i fie lui şi feciorilor lui şi a cui se va alege din sământa lui,

---

[828] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 254, pp. 268, 269

în veci; şi nimeni dintru sămânţa noastră să n-aibă a se amesteca, în veci. / Şi la această tocmeală a noastră au fost popa Toader de **Stâlpeni** (lângă Găureni, azi Vâlcele, Iaşi), şi Pavăl ce-a fost pârcălab, şi Barna de **Zaboloteni** (pe Prut, Iaşi), Calapod aprod de **Rusi** (pe Siret, Suceava), şi Tiron diacul de Stâlpeni, şi Necufor Machidun pitar de Zaboloteni, şi Gavril Ciurlic de **Trifeşti** (pe Prut, Iaşi) şi mulţi oameni buni megieşi"[829].

1902: „**Trifeşti**, sat în partea de nord a comunei Hermeziul, plasa Turia, judeţul Iaşi, situat pe coasta podișului ce formează valea Prutului, lângă târguşorul Damachi. Are o populaţie de 482 locuitori; o biserică, deservită de 1 preot, 1 cântăreţ și 1 eclesiarh. Vite: 606 vite mari cornute, 58 oi, 59 cai şi 149 râmători. În partea dinspre nord este o movilă mare patrunghiulară şi la mijloc găunoasă, care pare a fi o urmă a vreunui război din timpurile vechi"[830].

TRIFEŞTI

(satul Şofrăceşti, contopit cu Trifeşti,
comuna Trifeşti, Neamţ)

1588, ianuarie 21: Grigorie din **Roşiori** cumpără, cu 75 zloţi, de la Pătraşco, Dronţa şi Ciurce, feciorii Stancăi, „ocina lor, toate părţile lui Gligorie, partea sa cu 8 pământuri din sat, partea ce a fost a lor în câmp, în

---

[829] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 191, p. 264, 265

[830] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 642

pădure şi pretutindeni… dinaintea lui Coza, Grigorie feciorul lui Simion, Hrisant, Ilie, Irina şi alt Stan din **Roşiori**, Crimăţui şi Tode din **Trifeşti**, şi au venit toţi aceştia la **Bărboşi**, la casa lui Drăguţă, nepot lui Gavril pârcălab de Neamţ, şi cu sluga pârcălabului Ivancea diac”[831].

1632, august 17: Întărit de Alexandru Iliaş voievod logofătului Pătraşco Başotă, care primeşte urice pentru „a şasea parte din satul **Bodeşti** (comuna Bodeşti, Neamţ) şi din **Dănceşti** (comuna Bodeşti, Neamţ), ce sunt pe Cracău, în ţinutul Neamţ, ce el a cumpărat de la mătuşa sa Cârstina Pureceoare şi de la fiul ei Simion, pentru 80 taleri bătuţi. / Şi de asemenea.., partea lui Gheorghiţă şi a fratelui său de fânaţ de la **Muncei** (poiană pe Cracău, Neamţ)… şi a dat 14 taleri bătuţi în mâinile lui Gheorghiţă. / Şi de asemenea… jumătate din a patra parte din satul **Şofrăceşti** (contopit cu Trifeşti, comuna Trifeşti, Neamţ), ce este pe Pârâul Negru**,** Zgârceanii, ce a răscumpărat-o de la Şteful Şoldan vistiernic, pentru 80 de taleri număraţi… şi, din acelaşi sat Şofrăceşti, partea de jos, ce a cumpărat-o de la Dochia, fiica Ursei, pentru 14 taleri bătuţi”[832].

1632, noiembrie 2: Întărit de Alexandru Iliaş voievod logofătului Dumitru Buhuş, care primeşte urice pentru „satul **Gâdinţii** (comuna Sagna, Neamţ) pe Siret, cu loc de mori la Siret şi la pârâul satului şi cu bălţi de peşte şi cu vii, şi cu pod umblător pe Siret, şi alt sat, anume **Criveştii** (comuna Strunga, Iaşi) sub Strungă, cu iaz şi cu mori şi cu vii, şi, în acelaşi hotar, seliştea **Răvă-**

---

[831] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 3-4

[832] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 178, pp. 228, 229

canii (lângă Târgu Frumos, Iaşi), mai jos de Pietriş, şi seliştea **Găurenii** (azi Gura Văii, comuna Strunga, Iaşi) şi **Hotceştii** (lângă Strunga, Iaşi), şi a patra parte din satul **Movileni** (comuna Heleşteni, Iaşi), şi seliştea **Dădeştii** (inclus în Târgu Frumos, Iaşi), pe Sirca, cu loc de iaz şi de mori la Sirca, ce este în ţinutul Roman, şi a treia parte din seliştea **Plotuneştilor** (inclus în Târgu Frumos, Iaşi) şi jumătate din satul **Căcăceşti** (în Cârligătura, Iaşi) şi o bucată de pământ în hotarul **Târgului Frumos**, pe unde a însemnat şi a pus stâlpi Pătraşco Başotă logofăt… cu loc de iazuri şi de mori la amândouă Bahluţele, şi toate părţile lui, câte se vor alege, din satul **Tălhăreşti** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), cu iaz şi cu mori la Bahlui, şi nişte părţi din **Chiceră** (lângă Sârca, comuna Bălţaţi, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii, şi satul **Vavatieştii**, ce se numeşte **Bârleştii** (comuna Erbiceni, Iaşi), şi satul **Spinoasa** (comuna Erbiceni, Iaşi) pe Bahlui, cu iaz şi cu mori pe Bahlui, şi toate părţile de cumpărătură ce se vor alege din satul **Iurghiceni** (azi Erbiceni, Iaşi) şi din satul **Totoeşti** (comuna Erbiceni, Iaşi), de asemenea pe Bahlui, ce este în ţinutul Hârlău, şi un loc de mori şi de prisacă mai jos de **Pureciani** (la nord de Popricani, Iaşi), la Jijia, ce este în ţinutul Iaşi, şi catul **Cupcici** (numit apoi Cupcina, azi oraşul Kalininsk, raionul Ediniţa, Moldova) şi **Brătăşanii** (azi Brătuşenii Vechi, raionul Ediniţa, Moldova) pe Ciuhur, cu iaz şi moară pe Ciuhur, şi a patra parte din satul **Tribiseuţi** (comuna Trebisăuţi, raionul Briceni, Moldova), ce este pe Drabişte, cu jumătate de iaz şi cu moară pe pârâul Drabişte, şi a treia parte din satul **Costeşti** (comuna Duruitoarea, raionul Râşcani, Moldova), pe Prut, cu loc de iaz şi de moară la Ciuhur, şi de asemenea şi la Prut, cu loc de moară la **Dubase** (toponim în bra-

niştea Bohotin) şi cu pod umblător peste Prut, şi toate părţile lui din satul **Dumeni** (comuna Văratic, raionul Râşcani, Moldova), mai sus de Costeşti, de asemenea pe Prut, şi jumătate din satul **Bozoviţă** (Buzoviţă, regiunea Cernăuţi, Ucraina) şi jumătate din satul **Răsteul** (Resteu-Atachi, regiunea Cernăuţi, Ucraina) şi toate părţile lui din satul **Tălmaceu** (Tălmaci, regiunea Cernăuţi, Ucraina), pe Nistru, ce este în ţinutul Hotin, şi satul **Măneştii** (lângă Brătila, comuna Helegiu, Bacău), şi jumătate din satul **Grozeşti** (azi Oituz, Bacău) pe Oituz, cu mori şi cu loc de pive şi de firistreu pe pârâul Oituz, şi cu loc de vie, şi cu grădini şi cu fâneţe la muntele ce se numeşte Munceii, ce este în ţinutul Trotuş, şi o parte de ocină din satul **Măstacănul** (Mastacăn, comuna Borleşti, Neamţ), peste Bistriţă, ce se va alege partea lui Hricicanul, cu loc de moară la pârâul satului şi cu loc de prisacă, ce este în ţinutul Bacău, şi satul **Neculeştii**, ce se numeşte **Trifeştii** (Neamţ), cu iaz şi cu mori la Pârâul Negru, şi toate părţile lui de cumpărătură, câte se vor alege, din satul **Romăneşti** (lângă Trifeşti, Neamţ), de asemenea pe Pârâul Negru, cu loc de iaz şi de mori pe Pârâul Negru, de asemenea şi pe pârâul Brănişterilor, ce este în ţinutul Neamţ, şi satul **Potropopeştii** (Potropopeşti, comuna Tăcuta, Vaslui), şi nişte părţi de ocină, câte se vor alege, din satul **Olăşei** (comuna Tăcuta, Vaslui), şi alte părţi de asemenea cumpărătură din satul **Bomboteşti** (azi Tăcuta, Vaslui), pe pârâul Cuţitna, cu mori şi cu loc de pive la pârâul Cuţitna”[833].

1635, iunie 12: Zapisul lui Isac, feciorul Stanei din **Păşcani** (oraşul Paşcani, Iaşi), şi Dumitraşco, feciorul

---

[833] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 234, pp. 289-292

popii Vasile din **Româneşti** (înglobat în Trifeşti, Neamţ), şi Precopiia, feciorul Dinei din **Ţigăneşti** (lângă Dochia, comuna Girov, Neamţ), nepoţii Toflei, prin care mărturisesc că au „vândut dumisale Lupului Prăjescului, clucerului celui mare, un ţigan, anume Lupul, feciorul lui Răchită, cu feciorii lui, drept 20 ughi… dinaintea lui Lazor Moţoc din **Movileni** (comuna Heleşteni, Iaşi), Petrei din **Miclăuşeni** (comuna Butea, Iaşi), Gheorghe vătămanul din **Lăţcani** (lângă Doljeşti, comuna Doljeşti, Neamţ), popii şi lui Vasile Benei din **Hălăştiiani** (comuna Heleşteni, Iaşi) şi dinaintea a mulţi oameni buni şi bătrâni”[834].

1638, aprilie 18: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupul voievod, după ce s-au pârât de faţă Lazor, Petrea, Focşea, Marica şi alţi răzeşi ai lor din **Şofrăceşti** (contopit cu Trifeşti, comuna Trifeşti, Neamţ), ce este în ţinutul Neamţ, cu Enache, Gavril şi alţi fraţi ai lor, fiii lui Şteful, pentru un vad de moară, ce este pe pârâul satului Şofrăceşti, spunând acei oameni că ei au avut moştenire în acel vad de moară împreună cu Eneche şi cu alţi fraţi ai lor. Iar ei au răspuns că nu au acei oameni mai sus scrişi, pentru că nu vor să ajute ca să se facă acele iazuri şi acea moară, iar Enache şi cu fraţii lor înşişi au făcut iazurile şi morile gata, cu multă cheltuială. Iar după aceea, acei oameni şi cu alţi răzeşi ai lor au tăiat acel iaz şi au stricat acea moară, fără ştirea lor. Şi astfel Enache cu fraţii lui s-au jelui înaintea noastră pe acei răzeşi din Şofrăceşti. / Şi am trimis pe Vasile Hricicanul din **Roşiori** (comuna Buneşti-Avereşti, Vaslui) să cerceteze rândul acelui iaz. / Deci Lazor, Petrea, Focşea, Marica şi alţi răzeşi au spis că

---

[834] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 136, p. 171

a tăiat acel iaz şi a stricat acea moară Simion Purece… care a dat toată cheltuiala ce a făcut Enache, iar după aceea s-a întâmplat şi a murit Purece; iar după moarte lui, doi fii au venit înaintea domniei mele, cu o carte de mărturie şi şi-au luat înapoi bucatele pe care le-a luat Enache de la ei: doi boi şi un cal, şi încă au mai luat patru boi şi trei vaci cu viţei de la Enache, Şi domnia mea i-am judecat şi le-am aflat lor lege, ca să aibă a întoarce Lazor, Petrea, Focşea, Marica şi alţi răzeşi aui lor din Şofrăceşti acele bucate ce a luat luat Purece mai mult de la Enache şi de la fraţii lui”[835].

1638, noiembrie 3: Întărit de Vasile Lupu voievod fraţilor Enachi, Gavrilaş, Simion, Vasile, Gligorcea şi Itul, feciorii Ştefului din satul **Şofrăceşti** (contopit cu Trifeşti, comuna Trifeşti, Neamţ), din ţinutul Neamţului, în baza unui zapis de la Drăgan din satul **Sohodol** (comuna suburbană Măgura, inclusă în Bacău), Toader din **Luncani** (comuna suburbană Mărgineni, inclusă în Bacău), Vasile a Onosii din **Iucşeşti** (Iucşa, comuna Bozieni, Neamţ), Toader Coze şi Simion feciorul lui Nichifor din **Săcuiani** (comuna Secuieni, Neamţ), popa Ionaşco de la Episcopia de **Roman**, în care mărturisesc „cum a venit înaintea lor Nedelea, fata lui Ionaşco Bârzului, din sat din **Sohodol**, şi a vândut partea ei din satul Sohodol, ce este în ţinutul Bacăului... rudelor sale Enachie şi fraţilor lui din satul **Şofrăceşti**... drept un poloboc de miere. Şi acelui poloboc de miere s-a rupt preţul drept 15 galbeni”[836].

---

835 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 325, pp. 319, 320

836 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 499, p. 464

1644, iunie 10: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Gligorie din **Săcuieni** (comuna Secuieni, Neamț), după ce „s-au jeluit Enachie și Gavrilaș, feciorii Șoldănesii, zicând că au iezit ei un iaz în **Șofrăcești** (comuna Trifești, Neamț) și acolo au moșie cu Bașotă, cu Purece și cu popa Gligorie de acolo. Deci Enachie, cu frații săi, au cheltuit pe acel iaz mai mult de 40 lei, fără bucate și fără boi ce i-au stricat la acel iaz și la un lăptoc, și au dat ei 5 ughi (ducaţi ungurești), iar fără bucate. / Drept aceea, tu să socotești cu oameni buni să li se întoarcă jumătate de cheltuială de pe iaz și de pe opust (stăvilar) acei răzeși ai lor, ce țin acea jumătate de sat”[837].

1645, februarie 10: Scrisoarea vornicului celui mare Toma, în care dă de ştire „cum au venit Anghelina şi Solonca, fetele lui Simion Purece din **Şofrăceşti**, de şi-au întrebat pentru nişte case, ce au fost rămas de ta tatăl lor. Deci noi am socotit pentru rândul acelor case şi le-am făcut lege, după cum e legea ţării, să facă amândouă o casă dimpreună, să fie casă drept casă sau să întoarcă banii una alteia, cum vor socoti şi vor biciului (preţui, evalua) oameni buni că vor fi acele case ale lui Pureci, să întoarcă jumătate de bani. / După aceea, ele s-au socotit şi s-au tocmit ca să-ntoarcă Anghelina 19 ughi (ducaţi ungureşti) pe jumătate, de cum s-a socotit preţul acelor case dinaintea noastră”[838].

1645, septembrie 20: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod „de judecata ce-a avut Dumitru Buhuş spătar, stăpânul **Buhuceştilor** (Buhuşeşti, lângă

---

[837] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 333, p. 324

[838] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 14, p. 9

Miron Costin, Neamţ), cu feciorii Ştefului Şoldan din **Şofrăceşti** (comuna Trifeşti, Neamţ), pentru despărţirea hotarelor satelor Buhuceşti şi Şofrăceşti, după cercetarea ce-a făcut-o Neniul vornicului de poartă. Şi au dovedit hotarul între cele două moşii, Fântâna Rece de sub satul Buhuceşti. S-au dat rămas Dumitru Buhuş spătar, iar feciorii Ştefului Şoldan să aibă a ţine hotarul satului Şofrăceşti, de către hotarul satului Buhuceşti, până la acea Fântână Rece"[839].

1646, iulie 5: Fraţii Toma şi Samoilă Bilţu, feciorii Candachiei Bilţoaie, nepoţii Savei, Dumitraşco Urdzică şi nepotul lui Focşea, nepoţii Urdzicoaei şi nepoţii lui Crăciun, fac un schim de moşii cu Enache Şoldan şi femeia lui Nazaria, fata Măriuţăi, nepoata lui Potărniche, căruia i-au dat „ce-am avut la sat la **Şofrăceşti** (comuna Trifeşti, Neamţ), în ţinutul Neamţului, pe Valea Neagră, dintr-a patra parte de sat Şofrăceşti, a treia parte, însă i-am dat cu partea lui Toderiţă şi a lui Ionaşco, feciorii Îndreicuşei, pentru că ei ne-au vândut o parte de moşie a noastră din **Vârtop** (Hârtopul, comuna Bârgăoani, Neamţ)", primind la schimb, „moşia ce-a avut Nazaria în satul **Brăneşti** (înglobat în Miron Costin, comuna Trifeşti, Neamţ), iarăşi în ţinutul Neamţului, dintr-a patra parte din satul Brăneşti, a treia parte"[840].

1675, ianuarie 3: Porunca dată de Dumitraşco Cantacuzino voievod pârcălabilor de Neamţ să oprească

[839] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 211, p. 167

[840] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 429, pp. 367, 368

dăbilarii care pun cheltuieli grele „pe oamenii din satul domniei mele, din **Trifeşti**”[841].

1774, iunie: Satul **Trifeştii**, ocolul Siretului, după recensământul lui Rumeanţev[842], avea **toată suma caselor 102**. Scădere rufeturi 23: 3 mazili şi ruptaşi, 4 preoţi, 4 văduve, 8 ţigani, 4 case pustii. Rămân birnici 79. / **Birnici:** Dumitraşco, morar / Vasile, grădinar / Vasilache, tiutiunar / Năstase, tiutiunar / Dumitraş Fote / Simeon sin (fiu) Grosu / Ion Foti / Simeon Blebe / Lupul Margină / Costantin, vătăman / Pricop ot (din) Moldova Sacă / Costantin zet (ginere) lui Pricop / Toader Moroşan / Ion din Moldova Sacă / Gavril Pleşca / Grigori din Moldova Sacă / Andii sin (fiu) lui / Vasile fiu lui Cristache, bejenar / Miron, pas / Andrei brat (frate) lui Crăciun / Toader, morar / Niagul, mocan / Dragomir, mocan / Marin fiul lui Mihălache, mocan / Ion fiul lui Mihălache, la fel / Vasile, muntean / Iordache fratele lui / Costantin, vornic / Ştefan, rus / Grigoraş Ţapu / Iordache fiul lui Postolache / Vasile Ciuntul / Pavăl fiul lui Ianoli / Ion Inbru, crâşmar / Mihăilă, tiutiunar / Antohi Bobu / Gavril Poeţel / Ioniţă, blănar / Antohi Spănachi / Toader fiul lui Dămian / Ilie Floreş / Grigoraş fiul bărarului / Neculai Bere / Pavăl Buga / Ilie fiul plugarului / Ion fiul lui Băncilă / Simeon, olar / Dima, mocan / Ilie Arseni la Luncă / Gheorghe zet (ginere) Dimii, mocan / Voicu, la fel / Oance, mocan / Grigoraş Blebe la Luncă /Năstasă Nistor din Onceşti / Costantin, stoler de acolo / Ion, cioban de acolo / Vasile Nistor de acolo / Vasile Tertelici

---

[841] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, p. 67

[842] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 68, 69

de acolo / Ştefan, morar de acolo / Toader, cioban de acolo / Ion, rotar de acolo / Vasile, olar de acolo / Ioniţă Arămescu de acolo / Costantin a ciobăniţii / Dumitru Buga de acolo / Vasile Bobul de acolo / Paraschiv, muntean / Enache, crâşmar de acolo / Gheorghe, arman de acolo / Lupul, arman de acolo / Vasile a Iordăchioaei de acolo / Ilii Ghimpu /Antohi fiul lui Iordachi, arman / Stan Câşu / Toader fiul lui Ursul / Toader, crâşmar / Grigore, pas. // **Rufeturi:** Popa Andreiu / Popa Moisăi / Popa Lupul / Popa Manoli din Onceşti / Andrei Rătundul, mazil / Ion Cujbă, mazil / Vasile Scorţan, ruptaş / Istrătoaie, văduvă / Irina, la fel / Paraschiva, la fel / Maria, la fel / Ion, ţigan / Toader, la fel / Vasile, la fel / Vârlan, la fel / Andrei, la fel / Marin, la fel / Ştefan, la fel / Dumitraşco, la fel. // **4 case pustii**.

1902: „**Trifeşti**, comună rurală în judeţul Roman, plasa Siretul de jos, spre sud-vest de orașul Roman, la 6,5 km de el şi la 5,5 km de reşedinţa plăşii. Este formată din satele: Rădiul, Șofrăcești și Trifeşti, reşedinţa. Are o populaţie de 462 familii sau 1.829 suflete; 2 biserici de zid; o şcoală mixtă. Este legată cu orașul Roman prin şosea. / **Trifeşti**, sat şi reşedinţa comunei cu acelaşi nume, pe pârâul Valea Neagră. Are o populaţie de 1.502 locuitori; o biserică de zid; o şcoală mixtă. Aici se face iarmaroc la Înălţarea Domnului, când este și hramul bisericii. Acest sat, împreună cu moşia înconjurătoare, aparţinea, după cum ne spune Episcopul Ioanichie, în jeluirea sa către C. Racoviţă Vodă din 12 aprilie 1751, spătarului Aristarchi (*Cr. Rom.*, Melchisedec, vol. II, p. 35)”[843].

[843] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 642

TROENEŞTI

(sau Brăteni, lângă Bouşori, Vaslui).

1625, decembrie 14: Întărit de Radul voievod lui Petrea Cehan, în baza unui zapis de la popa Vasile, Marco hânsar şi pitărelul Ciocârlie din **Fereşti** (comuna Laza, Vaslui) şi de la Ionosie din **Bosânceni** (lângă Fereşti, comuna Văleni, Vaslui), „scriind în acest zapis că au venit înaintea lor Mateiu şi surorile lui Sora şi Marica, fiii Anei, nepoţii lui Gheorghie… şi au vândut dreapta lor parte de ocină şi dedină din satul **Româneşti** (lângă Micleşti, Vaslui), partea de jos, din vatra satului şi cu fânaţ, şi din câmp şi din ţarină. Aceasta au vândut-o slugii noastre Petrea Cehan, pentru 60 taleri număraţi şi o iapă. / Şi de asemenea a venit Bogza, fiul Buscăi, nepotul lui Ion Bolea… şi a vândut dreapta lui parte de ocină din satul **Fâstâci** (sat pe Stemnic, Vaslui), ce se fa alege din fundătura de ţarină şi cu loc de prisacă şi de fânaţ… lui Petrea Ceha, pentru 1t taleri număraţi. / Şi, de asemenea… Vasile, fiul lui Frăţiia, nepotul lui Brânduşă din **Brânduşeni** (comuna Brânduşeni, Vaslui)… a vândut dreapta sa ocină ce se va alege din satul **Prigorceni** (lângă Sărata, Vaslui)… lui Petrea Cehan, pentru 20 taleri număraţi. / Şi de asemenea, Anna, fiica Vărvarei, şi fiii ei Gligorie şi Mârzea din satul **Strâmbi** (Strâmba sau Cetăţuia, comuna Puieşti, Vaslui)… au vândut dreapta lor ocină şi dedină din satul **Strâmturi** (Strâmtura, Vaslui)… lui Petrea Cehan, pentru 10 zloţi număraţi. / Şi de asemenea… Busca, fiica lui Ionaşco din **Troeneşti** (sau

Brăteni, lângă Bouşori, Vaslui), nepoata lui Budul, şi Ghiorghie Ţânpău şi au vândut dreapta lor ocină, un loc de la **Nedee** (sat inclus în Bouşori, Vaslui), jumătate din acest loc, până la fântână şi cu loc de grădină şi cu cât loc le spune privilegiul… lui Petrea Cehan, pentru 32 taleri număraţi. / Şi de asemenea… Moţoc, cu fiii lui Macovei şi Ţonţa, şi Ileana Părtăţoae şi fii ei Măteiu şi Obrejie… şi au vândut dreapta lor ocină din satul Fâstici…lui Petrea Cehan, pentru 11 taleri şi jumătate. / Şi de asemenea… Ştefan Fortos şi femeia lui Ţâganca, fiica lui Alexa… au vândut a patra parte din satul **Dobroslăveşti** (comuna Dobroslăveşti, Vaslui), care este pe râul Bârlad, şi cu vad de moară, şi cu loc de ţarină şi cu fânaţ… lui Petrea Cehan, pentru 15 taleri număraţi”[844].

1646, august 6: Zapisul răzeşilor Grigori, Ion, Verdiş nepot lui Răfeiu, popa Turcul, Simion Tofle, Grozav, Pârvul, Neculai Drule şi alţi răzeşi din **Cârlomăneşti** (comuna Cerţeşti, Galaţi), în care mărturisesc „cum au avut pâră, înaintea lui vodă, pentru o moşie din **Troeneşti** (lângă Bouşori, Vaslui), ce-am avut-o împreună. / Deci ne-am tocmit înaintea Porţii măriei sale ca să avem a ţine împreună într-acel sat, în partea de jos, jumătate să ţie Grigore din Troeneşti, nepotul Cobăleanului, Ion din **Puţăni** (azi Valea Mărului, comuna Valea Mărului, Galaţi), Verdiş de acolo, nepot lui Răfeiu, Trifan şi alţii. Iar în cealaltă jumătate să ţină jumătate Grigore şi popa Turcul cu seminţiile lor, şi Simion, şi să aibă a ţine Pârvul, Neculai, Drume şi alte seminţii ale lor… şi Groza

---

844 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 398, pp. 462-465

să aibă a ţine în această parte”[845].

TROENEŞTI

(pe Prut, în hotar cu Dobreni şi Drăculeşti, azi Şopârleni, raionul Kotovsk, Moldova).

1533: Întărit de Petru Rareş voievod lui Dragotă Averescul şi lui Neagoe Şopârleanul, care cumpără „cu 80 zloţi tătăreşti părţi în satul **Troeneşti** pe Prut”[846].

1548, martie 21: Întărit de Iliaş Rareş voievod fraţilor Cupcea, Trif, Lazăr, Ivan şi Rusca, copiii lui Radul Drăculea, care primesc uric pentru „ale lor drepte ocine din drese de danie, ce le-a avut tatăl lor Radul Drăculea de la procatohul nostru Ştefan voievod, două locuri din pustiu, spre Prut, sub Obrejie, între **Troeneşti** (azi **Şopârleni)** şi între Dobreni, la fântână, sub Coaste, care acum se numeşte **Drăculeştii**”[847].

---

[845] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 463, p. 395

[846] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, p. 8

[847] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, p. 8

TROHĂNEŞTI

(ţinutul Tecuciului, Galaţi).

1632, noiembrie 3: Întărit de Alexandru Iliaş voievod lui Panaiot, prin înştiinţarea tuturor „oamenilor din sat din **Trohăneşti**, de ţinutul Tecuciului”[848].

TROIŢA

(Troiţa, azi Dochia, comuna Girov, Neamţ).

1615, aprilie 6: Întărit de Ştefan (Tomşa) voievod mănăstirii Bisericanilor, care primeşte ispisoc pentru „satul **Troiţa**, de la ţinutul Neamţului”[849].

1638, mai 9: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod lui Malcoci din **Călimani** (lângă Troiţa, azi Dochia, comuna Girov, Neamţ), „ca să fie tare şi puternic, cu cartea domniei mele, a ţine şi a opri a sa dreaptă ocină şi moşie, hotarul satului Călimanilor, dinspre satul **Troiţa** (Troiţa, azi Dochia, comuna Girov, Neamţ), pe unde a fost din veac, măcar şi peste apa Cracăului va fi fost hotarul din veac, că apele au fost vii,

---

[848] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 239, p. 297

[849] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, p. 220

de se mută şi pe alte locuri; care, de vor fi arat Troiţănii pe hotarul Călimanilor, să fie volnic a le lua zeci, de vor cosi să aibă a lua fânul cosit, şi dobitocul de va călca şi-l va prinde în pământuri sau în fânaţ, să-l ia şi să-l aducă la poarta domniei mele”[850].

1638, iulie 2: Carte de împuternicire dată de Vasile Lupu voievod fostului sulger Gheorghe Arapul, după ce „s-au pârât de faţă, înaintea noastră, Malcoci, ce a fost pitarcu călugării de la mănăstire de la Bisericani, pentru o bucată de hotar, pentru că au fost mergând apa Cracăului pe lângă satul mănăstirii ce se cheamă **Troiţa**, şi i-a fost matca cea bătrână pe acolo, iar apoi s-a mutat Cracăul, de şi-a făcut loc pe lângă **Călimani**, satul lui Malcoci. Deci călugării au vrut să ia acea bucată ce a săpat-o apa şi au lăsat locul spre Troiţa. De aceea… tu să strângi oameni buni şi megieşi şi să socoteşti acolo, ca să ţină călugării, cu satul lor Troiţa, până în matca cea bătrână, iar cât hotar va fi luat dinspre Călimani, să-l ţină ei şi să-şi ia a zecea din acel loc, de vor fi arat. Şi să nu făţăriţi nimănui”[851].

1774, iunie: Satul **Troiţa**, ţinutul Neamţului, ocolul Bistriţei, după recensământul lui Rumeanţev[852], aveau **toată suma caselor 33**. Rămân birnici 33. / **Birnici**: Toma Anton / Ilii Condre / Gheorghe zet (ginere) lui Anton / Toader Anton / Stahii al lui Anton / Gheorghe, muntean / Iftimii Condre / Vasile Condre / Simeon

---

[850] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 346, pp. 340, 341

[851] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 394, p. 383

[852] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 24, 25

Condre / Gheorghe Cumpătă / Ioniţă Cumpătă / Gavril Cumpătă / Dumitru, vrâncean / Gavril Pârjoală / Vasile Nanotă / Acsenti Nanotă / Ion Nanotă / Ion, ungurian / Aldia, ungurian / Eni, muntean / Gheorghe, holtei cu mamă / Neculai, plugar / Apostul Cumpătă, holtei cu mamă / Stan, morar / Niagu, morar / Floria, ungurian / Stan Şule, bârsan / Simeon, morar / Gheorghe Prutian / Ştefan Prutian / Andrei Ureioc / Apostol Prutian / Trohin.

TROJOCA

(fost Tărjoca, azi Mihail Kogălniceanu,
comuna Ţigănaşi, Iaşi).

Întărit, în **17 februarie 1502**, de Ştefan voievod, lui Gavril, nepotul Negritii, şi nepoţilor lui Stanciul, Andruşco, Silion, Vasaca şi Neagşa, fiii lui Coste Murgoci, toţi nepoţi ai lui Mihail gramaticul, „dreapta lor ocină şi câştigare din slujbă a moşului lor, a lui Mihăilă gramaticul, sate: peste Prut, un sat anume Murgocenii, unde a fost cneaz Ivan şi cu cuturile lor, unde au fost Torontai, şi pe Turiia, Băşenii, unde a fost Başa, şi pe Jijia, Târjoca, partea din jos, şi jumătate de Iacobeni, unde a fost Iacob vătămanul, jumătatea din jos”[853]. Hotarul, din veac.

---

[853] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 262, pp. 470, 471

TROTUŞ

(târg, Bacău)

1587, octombrie 3: Zapisul şoltuzului şi al celor 12 pârgari din **Trotuş**, anume Coşea Giurgiu, Simion, Grozav, Mişpeatri, Tămaş, Gligorie, Petria, Măteiaş, Dimitri, Putneanul, Luţea Tămaş şi Savul, în care scriu cum au venit „Marta Comisoaia şi Coste vătah din **Zeameşti** şi au vândut a sa parte de ocină din **Măneşti** lui Coste vătah şi femeii lui Anghelina, pentru 180 zloţi tătăreşti”[854].

1625, aprilie 12: Întărit de Radul voievod fostului ceaşnic Bejan, în baza unui zapis de mărturie de la Nistor voiut şi de la 12 pârgari din târgul **Trotuş**, despre „cum au vândut Ihnat Doboş şi fiica lui Antimia toate părţile lor de ocină din satul **Bahna** (comuna Pârgăreşti, Bacău), lui Tămaş din **Hilipeşti** (Filipeşti, sat pe Oituz, Bacău), pentru 13 taleri bătuţi. Şi după aceea a răscumpărat această ocină mai sus zisul Bejan, fost ceaşnic, de la Tămaş şi i-a dat lui acei 13 taleri…Şi au mai venit Măriica şi Nastea şi sora lor Măgdălina, fiicele lui Tămaş, cu zapis de mărturie de la Nistor şi cu 12 pârgari din târgul Trotuş, scriind astfel în el, cum a întocmit tatăl lor, Tămaş, până la moartea lui, ca să aibă a stăpâni toate trei împreună în ocina lor, ce o au de cumpărătură în satul Hilipeşti şi **Dieneşti** şi unde mai au a stăpâni… de asemenea, a arătat înaintea noastră un zapis că şi-a cum-

[854] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVIII, Iaşi 1892, pp. 211-213

părat acest loc de prisacă de la Arhip vraciul, pentru 16 taleri”[855].

1625, mai 21: Întărit de Radul voievod slugilor domneşti Apostol şi Sima de Târgu de **Trotuş**, care cumpără, în baza unui zapis de mărturie, de la „Necoară, feciorul Cerbului, şi Chicuş, nepotul Cerbului, şi femeia lui Chicuş, şi feciorii lui Chicuş, anume Danu şi toţi nepoţii Cerbului, şi alţi nepoţi, aşijderea Holpaş, feciorii Băncesei, anume Ihnat şi frate-său Danciul cojocarul, şi sora lui Sora, şi Urâta, şi Iona, şi Măria, feciorii Băncesei şi alţi feciori ai ei… trei pământuri, în frunte la viişoara Voicului, unde i-a fost locul casei Rânjii, dintru apa Putnii până în hotarul Milcovului, din sat de **Cofeşti**… drept 24 de taleri”[856].

1625, noiembrie 25: Zapisul lui Dumitru, feciorul lui Purcel, şi Ionaşco, hânsarul de Duşăşti, prin care mărturisesc despre vânzarea unei „ocine de sat din Duşăşti, cu două mori în Vaslui şi cu curţile noastre, şi cu tot locul în sat şi în câmp, dumisale jupânului Pană vistiernicul, drept 186 de galbeni, dinaintea lui Pătrăşcan, ce-a fost clucer, şi a lui Gherghel de Trotuş, şi dinaintea lui Drăguşan de Lăpuşna şi dinaintea lui Toader Onilă de Micleşti ”[857].

1632, februarie 7: Zapisul lui Mavric grecul şi al fetelor lui Smăragda, Cuconiţa, Tudosca şi Măgdălina, prin care mărturisesc că au vândut ocina ce au avut-o

---

[855] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 306, pp. 377, 378

[856] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 330, pp. 404, 405

[857] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 389, p. 453

cumpărătură, în „sat din **Dărmăneşti**, de la Erodiia şi Drăghilă… jupânului Gligorea, ce-a fost jitnicer, şi jupânesei Rocsanda, drept 45 galbeni de aur, două vaci cu viţei şi o iapă… Şi în tocmeala noastră au fost Bejan paharnicu, Gheorghiţă sin Dumitraşco Ştefan vel logofăt, Gligoraşco Bejan şi Ionaşco din **Silişti**… Nistor şoltuzul cu 12 pârgari şi Ştefan Chihaia şi Mihaiaş grecul, Miha vameş din târg de **Trotuş** şi alţi mulţi oameni buni”[858].

1633, iulie 29: Zapisul staroştilor de **Trotuş**, Gheorghe şi Petrea, în care mărturisesc cum au venit în faţa lor Unguraşul, Marcul Julfă şi cu Dănăilă, de au pârât pe Verdiş şi pe femeia lui Mărica pentru o ocină din **Chirişomu** (apoi Chiricel, înglobat în oraşul Comăneşti, Bacău). Deci Vediş şi cu Maria şi-au adus drese şi s-a găsit în drese cum au cumpărat Petre Puiul şi cu femeia lui Safta acea ocină de la Burlă şi de la tată-său Nicoară, şi de la Avram, feciorul Magdei. / Deci noi i-am judecat, cu Foloş Martin şoltuzul şi cu 12 pârgari, şi cu alţi oameni buni, orăşeni şi cu slugi domneşti din ţinut, anume Bodiiocu, Ursul şi Sava ot **Bordzeşti** (Borzeşti, înglobat în Oneşti, Bacău), Dumitru Puia de **Negoeşti** (înglobat în Oneşti, Bacău), Constantin Puia de **Hilipeşti** (Filipeşti, comuna Bogdăneşti, Bacău), Ursul de **Verşeşti** (sau Verişeşti, vomuna Sănduleni, Bacău) şi Iliseiu de **Poiană** (Poiana lui Coman, comuna Livezi, Bacău)… şi au rămas Unguraşul, Dănăilă şi Marcul Julfă să nu mai aibă nici o treabă, nici o pâră pentru această pâră”[859].

---

[858] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 6, p. 6

[859] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 339, pp. 432, 433

1635, mai 25: Scrisoarea fostului paharnic Nicolai Bejan Patraşcu Şolomon, Condre şoltuzul şi a celor 12 pârgari de **târg de Trotuş**, în care îi relatează lui Vasile Lupu voievod, cum, după primirea poruncii adusă de vornicul Neniul au mers şi au adunat martori, ca să socoată „o selişte de sat, anume **Pleşăştii** (numită anterior Beneşti, lângă satul Caraclău, comuna Bârsăneşti, Bacău), ce s-a pârât satul **Bârsăneştii** (comuna Bârsăneşti, Bacău) cu vornicul Neniul, zicând Bârsăneştii că este acea selişte Pleşăştii din hotarul lor, iar Neniul că este de hotarul satului său, anume **Rediul** (comuna Gura Văii, Bacău). Deci am strâns oameni buni, anume Isăiu, vasile feciorul său şi Lazăr din **Poiană** (comuna Livezile, Bacău), Ion, Marcu, Andrei Măcău şi popa Vărnava din **Brătila** (comuna Helegiu, Bacău), Grigore Orăşul din **Stroeşti** (contopit cu Româneşti, comuna Bereşti-Tazlău, Bacău), popa Dumitru cel domnesc, Ion Petre, Chihaia, Soci Mihai, Grigore diacul, Ioniţă birăul, Nistor sluharul, Marcu şi Ioniţă feciorii popii Manii din târg din **Trotuş** (comuna Trotuş, Bacău), Cozma din **Vilipeşti** (Filipeşti, comuna Bogdăneşti, Bacău) şi mulţi oameni buni şi i-am întrebat de ce hotar este. Deci mi-au mărturisit cu sufletele lor cum este acea selişte în hotarul Rediului, şi i-au zis **Bineştii**, pe numele Benii, şi s-au mutat dintr-acea selişte mai jos, în capul hotarului din drumul mare, iar Bârsăneştii n-au avut nici o treabă cu acel hotar, ci, când au arat Bârsăneştii într-acea selişte, cine-a avut Rediul le-a luat lor din a zecea. Deci, pe unde au arătat oameni buni şi bătrâni din Bârsăneşti, şi cu Dumitru şi Mihăilă cel bătrân de acolo, că este hotarul acelei selişti, noi am

stâlpit dinspre Bârsăneşti, şi s-a ales cum am aflat mai cu dreptul, cu oameni buni”[860].

1635, noiembrie 15: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după pâra vornicului Neniul împotriva întregului sat „**Bârsăneştii** (comuna Bârsăneşti, Bacău), pentru seliştea **Pleşăştii** (lângă Caraclău, comuna Bârsăneşti, Bacău), ce s-a chemat şi **Beneştii**, de pe un Benia, care este de hotarul satului său **Rădiul** (comuna Gura Văii, Bacău), şi s-a mutat mai jos de drumul cel mare, în capul hotarului. Şi Bârsăneştii nu au avut treabă cu acea selişte şi cu acel hotar, cum a arătat Neniul vornic mărturie de la Bejan, ce a fost paharnic, Pătraşcu, Solomon şi Condre şoltuzul, cu 12 pârgari de **târg de Trotuş** şi cu peceţile lor. Deci făcurăm carte ca să ţină Neniul vornic acea selişte cu pace. Dar Bârsăneştii tot nu i-au dat pace”[861].

1636, septembrie 17: Zapisul şoltuzului de **Trotuş** Soci Mihai, al celor 12 pârgari, Nechita staroste de Trotuş, Iane vameşul, Dumitru Puia de **Negoeşti** (comuna suburbană Ştefan cel Mare, inclusă în Oneşti, Bacău), Bosiioc de **Bordzeşti** (Borzeşti, sat înglobat în Oneşti, Bacău), Ionaşco vornicul de **Bogdana** (comuna suburbană Ştefan cel Mare, inclusă în Oneşti, Bacău), în care mărturisesc cum au venit înaintea lor Ion Tăzlăonul, feciorul lui Toader diaconul, şi Măteiu de **Provăzăşti** (Prohozeşti, comuna Poduri Bacău) şi „au vândut fratele nostru Ion (Tăzlăonul) a noastră dreaptă moşie, un bătrân din sat de **Dănăeşti** (lângă Oneşti, Bacău)… lui Arhip

---

[860] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 123, p. 159

[861] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 269, p. 309

fost cămăraş şi femeii sale Evghenia, drept 15 galbeni. Noi, dacă am auzit că a vândut, am făcut carte Măriei sale să-i întoarcem. El n-a vrut, deci ne-am pârât înaintea Măriei Sale pentru că ne-a zălogit moşia. Deci ne-a rămas Arhip ca să ţină toate părţile lui Ion din Dănăeşti şi din **Măneşte** (Măneşti, lângă Brătila, comuna Helegiu, Bacău) şi din **Dzeameş** (Zemeş, lângă Brătila, comuna Helegiu, Bacău), iar cu părţile noastre să n-aibă treabă… după aceea, ne-am tocmit cu Arhip să ţină toată partea noastră din Dănăeşti… şi ne-a dat bani 10 ughi”[862].

1638, august 13: Zapis de la cămăraşii de **Ocnă** Ghiorghiţă Ştefan postelnic, Ţiga fost postelnic, Irimie şi Miron, şi de la Pifanii staroste de **Trotuş**, Soci Mihai şoltuz de Trotuş, cu 12 pârgari, şi de la popa Dumitru, Mihoş, Condri, Gavril, Gligorcea şi Ştefan Rujniţă din **Hămieş** (Hămeiuş, comuna Hămeiuş, Bacău), în care mărturisesc cum a venit înaintea lor Scânteie de **Căţăleşti** (azi Siretu, comuna Săuceşti, Bacău), feciorul Dochiei, nepotul Mitrii, şi a vândut, lui Neniul vornicului, drept 58 de galbeni, „a lui dreaptă ocină şi moşie şi a fraţilor săi Vasile şi Anna, toată partea lor din **Hălăşeni** (comuna Bereşti-Bistriţa, Nacău), din ţinutul Neamţului, ce-au avut părinţii lor cumpărătură de la Vasile Hociungu, Mătiaş şi fraţii lor, din partea Horgiştilor, cu vad de mori în gârla Bistriţei, ce se cheamă Limpede... Şi aşijdere toată partea lor din partea Golăeştilor, cu vad de moară în Limpedea... şi toată partea lui şi a fraţilor lui ce-au avut din selişti, din vale, peste Limpedea şi curături”[863].

---

862 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 512, p. 566, 567

863 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 439, pp. 416, 417

1640, august 2: Ştefan Clejanul vinde postelnicului Gheorghiţă, drept 13 galbeni, „a patra parte din sat **Cleje** (Cleja, comuna Cleja, Bacău), din Cleje de Jos partea lui Andreiu cel bătrân, cu fânaţ, cu loc de prisacă, cu tot venitul… Şi în tocmeala noastră au fost Mirăuţă Mareş, Dămian feciorul lui Penteleiu, Ionaşco Ţâre şi Gligorce ot **Trotuş**"[864].

1644, septembrie 3: Vasile Moțoc din **Aldești** (contopit cu Cârligi, comuna Filipești, Bacău) vinde lui Dumitrașco Cocriș, drept 5 lei bătuți, „o parte de ocină ce am cumpărat de la Măriica Dăndoe, fata Ciorăi, la sat la Forăști (Suceava)... / Și la tocmeala noastră au fost Ipifanie Băhnașul staroste de **Trotuș**, Naco Brut aprodul, Gligorașco Bejan și Nechita aprodul"[865].

1665: Hariton călugărul, „ce am fost popă în târgul **Trotuş**", vinde marelui logofăt Neculai Buhuş „o moşie din satul **Hărtăneşti**"[866].

1774, iunie 15: **Târgului Trotuşului**, ţinutul Bacău, ocolul Trotuşului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[867]**: Toată suma caselor**: 130. Scădere rufeturi, însă: 130: 2 popi, 1 dascăl, 3 mazili şi ruptaşi, 1 ostavioi, 4 țigani, 8 femei sărace, 7 scutelnici ai stolnicului Giurgiu, 3 argaţi ai căpitanului Pandele, 99 plăeşi la Oituz. / **Rufeturi (plăeşii):** Ştefan, purcariu / Opre / Ion Catana / Mihalce /Zaharie / Ianăş / Apostol, cârşmar /

---

[864] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 408, pp. 414, 415

[865] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 414, p. 397

[866] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, p. 23

[867] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 336-338

Radul, rotariu / Porfirie / Gheorghi, muntean / Ion Gârlian / Iftimii, tij (la fel) / Mihaiu Meşterche /Ilii, muntean / Ioniţă sin (fiu) lui Neculaiu / Neculaiu, muntean / Gligori fiul lui Neculaiu /Ion, ungurian / Ion, văcariu / Ianăş, ungurian / One, ardelean / Vasile, puşcaş / Stan brat (frate) lui Muşat / Toader, muntean / Muşat, muntean / Stanciul, muntean / Antohii, muntean / Mateiu, muntean / Staciul, muntean / Ion Taraba / Radul, muntean /Andreiu / Nistor Hangan / Staciul, muntean / Neculai Miron / Petre al vameşului / Frenţe Veţer / Răduţu fiul lui Şerban / Ianăş, văcar / Gligori, crav / Crăciun, cojocar / Apostol Curvă / Iftimie Corge / Vasile / Dobre / Radul / Năstase Anton / Stan, cojocariu / Sava, muntean / Irodie, muntean / Vasile, ungurian / Mane, vătăjel / Vasile Lupul /Chiriţă, cojocar / Neculaiu, ungurian / Ion Doltul / Grigoraş / Pavăl, ciobotar / Costandin Macsin / Gavril, vătăman / Ion fiul lui Solomon / Ilie Sărăcuţă / Ianăş, ungurian / Ion, ungurian, grădinar / Ursul / Micul fiul lui Gavril / Tudor fiul lui Drânga / Stanciul, muntean / Oance, muntean / Neculaiu Drânga / Ştefan Bode / Toader, muntean / Radul, muntean / Anghel, muntean / Niagul, muntean / Soari / Cârste Boeriul / Tănasă Boeriul / Ion fiul lui Iani / Vasile Barbăroşie / Voine, muntean / Ion Cerne / Vlad Arbune / Mane, ungurian / Niagu, la fel / Gălian, la fel / Ivan, puşcaş /Zăganii, muntean / Dobre / Măteiu / Drăgănilă / Postolachi / Iancul, holtei / Radul frate Lucăi / Paladi, muntean / Loghin, vătav de plăeşi / Radul Drăgănel / Ion Bide / Costandin Carabule / Neculaiu Gârlan /Apostul Gârlan / Franţi, crâşmariul / Ştefan Coşa / Ştefan Solomon / Prodan, muntean / Ianăş, ungurian / Neculai, rusul. // **Alte rufeturi:** Preotul Miron / Preotul Costandin / Gheorghi, dascăl /Solomon Ciurilă, ruptaş

/Costandin, mazil / Ştefan, ruptaş /Ispir, vameş / Tudor fiul lui Ispir /Fercu, cătană cu ostaucă / Simion, bucătar, ţigan / Radul Mişcu, herar, ţigan / Costandin, ţigan / Costandin, ţigan. // **Femei sărace:** Marie, săracă / Marie, săracă / Meşterciasa, săracă / Catrina Frenţoai, săracă / Criţa, săracă / Rada, săracă / Dochiţa, săracă /Ioana, săracă, // **Liudi de peste valea Trotuşului: Toată suma caselor**: 52. Scădere rufeturi, însă 37: 4 femei sărace, 33 plăieşi din Trotuş. Rămân birnici 15; **Anume plăeşi:** Crăciun, plăeş / Ghene, plăeş / Bucur a căpitanului Gheorghi / Ion, ungurian a căpitanului Pandele / Toader, plăeş / Sandul, plăeş / Veriş a căpitanului Pandeli / Andrieş, ungurian / Costandin Stănuţ / Ilie, plăeş /Ion Catana, plăeş / Ion Bidiga, plăeş / Şâmon, plăeş / Vasili, ardelean / Ion, plăeş / Stan Buhlor / Şerban, plăeş / Stan, muntean, plăeş / Ştefan, muntean, plăeş / Neculaiu, muntean / Costandin, muntean / Vasili, plăeş / Matrin, plăeş /Ion, plăeş / Ştefan, plăeş / Iujă, plăeş / Andrieş Păvăluş / Toader, plăeş / Ilii, plăeş / Martin, cojocar / Andrieş, plăeş / Andreiu, pârgar / Frenţi Petru / Ion, ungurian /Avram, plăeş / Gheorghi, plăeş / Măteiu, plăeş /Radul, plăeş / Bucur, plăeş / Gheorghi, rotar / Neculaiu Măteiu / Petre, pârgar / Gheorghi Bifti / Frenţi Ianăş / Gheorghii Ianăş / Ion, plăeş / Gheorghi Cojan. // **Femei sărace:** Nedele, săracă / Sora, săracă / Catrina, săracă / Aniţa, săracă.

1902: „**Târgul Trotuşul**, comună rurală în judeţul Bacău, plasa Trotuşul, aşezată în valea Slănicului și în a Trotuşului. Se compune din 4 cătune: Târgul Trotuşul, reședința, în stânga Trotușului; Viișoara, pe deal, tot în stânga; Pârâul Boghii, pe malul drept al aceluiași râu, iar Băile Slănicul, dimpreună cu secţiile Slănicelul, La Cer-

dac şi La Biserică, aşezate toate pe pârâul Slănicul, de la izvoare, în jos. În Condica Liuzilor (1802) se găsesc trecute Viişoara şi Trotuşul, răzeşeşti, iar în Statistica din 1874 se găseşte compusă din cele 4 cătune de mai sus. / Teritoriul comunei se întinde, de la limita dinspre Ardeal, până în malul stâng al Trotușului, şi se mărginește, la nord, cu teritoriul comunelor Doftana şi Târgul Ocna, la vest, cu Transilvania şi Târgul Ocna, la sud, cu comunele Grozeşti şi Bogdănești, şi la est, cu comuna Oneşti. Munţii de pe comună sunt înalți şi cu priveliști frumoase, iar râurile sunt pline de substanţe minerale ce servă de leac pentru diferite boale. Pe teritoriul său se afli cele mai însemnate băi din Moldova: Băile Slănicul… Are o populaţie de 2.812 suflete; două școli mixte, una în Târgul Trotuşul, care funcţionează de la 1869, și cealaltă în satul Băile Slănicul, care funcţionează de la 1889; 4 biserici ortodoxe, câte una în fiecare cătun, deservite de 1 preot şi 5 cântăreţi, şi o biserică catolică în Târgul Trotuşul, foarte veche, care a fost ridicată de secui; 7 herăstraie de apă, 3 ale Epitropiei casei Sf. Spiridon și 4 ale locuitorilor, 6 mori; o carieră de piatră; 21 cârciumi. / Teritoriul comunei are o întindere de 4.269 hectare. Pădurile ocupă aproape 2.000 hectare. Vite sunt: 117 cai, 1.683 vite cornute, 433 porci, 389 capre şi 2.314 oi. / **Târgul Trotuşul**, sat şi reşedinţa comunei cu acelaşi nume, situat pe malul stâng al Trotușului. Are o populaţie de 865 locuitori; o școală mixtă; o biserică ortodoxă foarte veche, deservită de 2 cântăreţi, şi una catolică, în centru; 8 cârciumi. În acest târg era birou de vamă (B. P. Hajdeii, *Archiva istorică*). El a dat numele ţinutului Trotuşul şi a fost locul de reşedinţă a șoltuzilor şi pârgarilor, despre care au rămas documente. În timpul domniilor lui Vasile

Lupul și Ştefan Gheorghiță Voevod, era încă capitala ținutului cu același nume, iar în urmă, mutându-se la Bacău administraţia, târgul a decăzut, mai cu seamă fiindcă mai toți târgoveţii s-au mutat și la Târgul Ocna. Sigiliul municipalităţii Trotușul era un braţ cu ciocan, care se tipărea cu fum”[868].

TRUDEŞTI

(înglobat în Ghigoeşti, comuna Ştefan cel Mare, Neamţ).

1481, octombrie 24: Întărit de Ştefan voievod lui Toader Trudescu, care primeşte uric pentru „acest sat, Trudeştii, pe Valea Neagră, ţinutul Neamţului”[869].

1490, martie 9: Menţionat de Ştefan voievod, la întărirea moşiei fraţilor Sima şi Avăr, care cumpăraseră, cu 80 de zloţi tătăreşti, de la Iosip, fiul lui Toader Urdugaş, nepotul lui Drăguş, „a treia parte de sat din Ghigoeşti, partea dinspre Trudeşti, pe Pârâul Negru”[870]. Hotarul, din veac.

1635, martie 3: Ispisoc de la Vasile Lupu voievod, „ce întăreşte în stăpânire pe Ponici, feciorul lui Simion Ungurăşanul, întru a treia parte din hotarul **Bungeştilor** (comuna Ştefan cel Mare, Neamţ), dinspre răsărit, pe lân-

---

[868] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 621, 622

[869] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 242, p. 369

[870] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 68, pp. 125, 126

gă **Ghigoeşti** (comuna Ştefan cel Mare, Neamţ)… Iar hotarul **Bungeştilor** şi **Mânjăştii** (comuna Ştefan cel Mare, Neamţ) stau în capul **Trudeştilor** (înglobat în Ghigoeşti, comuna Ştefan cel Mare, Neamţ), pe Valea Neagră, la ţinutul Neamţului şi, înconjurând ispisocul prin semne, pietre hotare şi bouri, întâi porneşte din colţul dintâi al Trudeştilor, din piatra hotarului dinspre răsărit, alături cu hotarul Ghigoeştii, pe lângă zarea dealului şi însuşi pe Dumbravă, până la râpa unde se despart Bungeştii de Mânjăşti în două, este bour într-un stejar şi groapă, şi de acolo, tot spre miază-noapte şi alături cu hotarul **Măstăcănii** (Mastacăn, comuna Dragomireşti, Neamţ), până în coasta Chizării, dinspre asfinţit, acelei mori, unde este o piatră de hotar în gura drumului vechi şi bour mai la vale, într-un stejar, şi de acolo spre asfinţit, pe drumul mare, şi până în valea Mânjaştilor, unde este un bour într-un tei şi groapă, şi de acolo, tot spre apus, până la o movilă, unde se întâlneşte cu hotarul **Cotojănilor** (comuna Ştefan cel Mare, Neamţ), în colţul de sus iar este bour şi piatră lângă movilă, şi de acolo, în jos, drept spre amiază, peste valea Lacului Negru, alături cu hotarul Cotojănii, până din sus de Fântâna Dănesei, unde se despart Mînjeştii de Bungeşti. Şi de acolo, pe coasta dealului, alături cu **Broştenii** (comuna Ştefan cel Mare, Neamţ), până în colţul hotarului Trudeştilor, deasupra Lacului Tătăraşului, şi de acolo, spre răsărit, ce-i din sus de movila ce-i zic Muntele Trudeştilor, şi peste pârâu, până în mijlocul Văii Negre, şi acolo este groapă mergătoare, şi de acolo până în colţul dinspre răsărit, în patra dintâi”[871].

[871] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 48, pp. 47, 48

1667, martie 10: **Hotarnica Trudeştilor**, făcută de Andrei Ciogle, pârcălab de Neamţ, Ghelasie medelnicer ot **Mărgineni**, Grigore ot **Măstacăn**, Petre ot **Unguraş**. „Venind popa Mihalache Ghene din **Șărbești**, cu ruda lui Ioana și Topliță, sinovi lui Vasile, și Coste sin (fiu) Ștefan Dabija, cu ruda lui, cu cinstita cartea măriei sale lui vodă, ca să mergem la sat la **Trudești**, să socotim cu oameni buni și să alegem dinspre toate marginile, după drese ce vor ave. / Deci am mers la numitul sat Trudeștii, pe valea Neagra, în ținutul Neamțului, și am strâns oameni buni, răzeși și megieși de primprejur, anume Petre de **Unguraș,** și Dumitru ot tam (de acolo), Pântea din **Ghigoești**, Costandin ot tam, Istrate ot tam, Durduc ot tam, Grigori ot **Mastacăn**, Ghervasie ot tam, Grigori ot **Obârșie**, Costin Nemeșul ot **Broșteni**, Vasile ot tam, Ionașc Platon ot **Talușăști**, și am socotit cu acești oameni buni numitul sat; / măsurând vatra satului, am împărțit-o drept în două, și s-a venit partea din sus, dinspre Bungești, Ghenii, și lui Ioan sin Maricăi, nepot Anii, iar partea din jos s-a venit Costii și lui Topliță, cum și heleșteiele iarăși s-au venit, că pe un heleșteu jumătate de sat, adică cel din sus, s-a venit Ghenii, unde este și prisaca lui. Iar cealaltă s-a venit Costii și lui Ionașc Topliță, / și măsurându-se pământurile din țarină, din marginea siliștii, pe la capetele pământurilor, în sus, din pârâul lui Ponici, unde am pus o piatră, pe lângă Ghigoești, până in hotarul Bungeştilor, unde s-au împlinit 58 de pământuri, am pus altă piatră, / și de acolo, drept spre amiază-zi, pe răzor, am mai pus o piatră, supt dealul ce-i zic munte, și de acolo, la deal, pe din sus de chilie, tot pe răzor, spre amiază, și, deasupra, am mai pus o piatră, între pământurile Trudeștilor cu Bungeștii, și de

acolo, tot spre amiază, la vale, pâna în capul Tătăraşilor şi al Trudeştilor, și de acolo, în jos, pe la capetele pământurilor, până în colțul Tătărașilor din jos, unde s-au împlinit 80 de pământuri. / În capul Ilișăștilor, am mai pus altă piatră, din sus, și de acolo, tot în jos, pe la capetele pământurilor Trudeștii, și pe la capul Ilișăștilor, peste zănoaga ce se trage spre siliștea Ilișăștilor, supt o moviliţă, am mai pus o piatră, cam supt deal, și de acolo, drept în jos, tot pe la capul Ilișăștilor, până în capul Sârbilor din sus, unde s-au împlinit una 114 pământuri, și am pus altă piatră; / și de acolo, drept spre răsărit, pe răzor, până în matca văii, de unde se face scursură de apă spre Sârbii, am pus altă piatră, și de acolo, tot spre răsărit, la deal, deasupra, am pus altă piatră, în capetele moșiilor Trudeștii și Sârbii și în capul Ungurașilor, și de acolo, pe la capetele pământurilor, în sus, alături cu Ungurașii, pe vărsătura dealului, până în capul hudiței celei mari, din dreptul satului Trudeștii, unde s-au împlinit 73 de pământuri, deasupra satului din jos, / și de acolo, drept pe piciorul hudiței, pe din jos de livada vornicului și peste bahnă, în colțul siliștii dinspre bahnă, între siliștea Trudeștilor și a Ungurașilor, s-a pus o piatră din jos de iazul vornicului, / și de acolo, drept la deal, printre siliști, prin capătul siliștii din jos, dinspre Unguraș, în dreptul bisericii, am mai pus altă piatră, și așa s-a încheiat tot satul Trudeștilor, împrejur, măsurând toate pământurile și celelalte de la mijloc, au ieșit 380 pământuri și un clin în tot hotarul, iar pentru 40 pământuri, ce ne-a arătat Iordăchiță un zapis de danie, de la Sofronia, fata Antemiei, nepoata Anii, strănepoată lut Toader Trudescu, i-a dat și dăruit partea ei, întru care scrie zapisul din velet **1401** (6909), noiembrie 8, cu mulți martori, și a mai aratat Iordăchiță o

cinstită carte a măriei sale lui vodă, ce scrie la Vasile comisul să aleagă și să stâlpească acea parte, din tot locul, cu tot venitul, și nu le-a ales, și noi încă nu le-am ales, rămânând să vină înaintea dumitale faţă, şi aşa am hotărât, precum arată mai sus, cu acești oameni foarte cu dreptate, împărțind satul drept pe patru bătrâni, arătând Ghene un ispisoc de la Radul vodă **1546** (7054), martie 15, ce scrie că și-au împărțit al lor drept sat Trudeștii, ce-i zic la munte, pe valea Neagră, ținutul Neamțului, și s-au venit bătrânului Ghene și surorii sale Drăguica partea din sus, dinspre Bungești, cu o vatră de heleșteu, și lui Ştefan Dabija vornicului, și lui Ionașc Topliță partea din jos, dinspre Unguraș, și cu o vatră de heleșteu. / Și a mai arătat Ghene un ispisoc de la Ştefan vodă **1451** (6959), cctombrie 24, ce dă și întărește pe moșul lor Toader Trudescu cu acest sat Trudeștii, pe valea Neagră, ținutul Neamțului; și noi, după drese ce ne-au arătat, am dat această hârtie de mărturie hotarnică, iscălită de noi, și de alții care s-au prilejit, punându-ne și pecețile”[872].

TRUŞĂNI

(pe Bâcovăţ, lângă Durleşti, Orhei, Moldova),

1545: Hotarnica moşiilor mănăstirii **Căpriana**, întărită prin uric de la Petru (Rareş) voievod: „Se începe hotarul de la Ișnovăț, este piatră dinspre răsărit și alta împotrivă, ce este peste Ișnovăț, dinspre amiazăzi; se ho-

[872] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXV, Iaşi 1895, pp. 66-69

tărăște cu **Mimorănii** și se coboară dincoace, în Valea lui Coste, și se suie drept la deal, înspre răsărit, și este piatră în muchie și purcede înspre miazănoapte, pin vărsătura apei, pin mijlocul poienilor și se hotărăște cu locul **Trușănilor** și este piatră. Până aice a mers tot împreună cu a Mimorănilor hotar, de acolo purcede prin codru, pe vărsături deasupra Trușănilor și pe deasupra **Cojușnii** și pe deasupra **Volosănilor**, tot pe vărsătura apei, și se scoboară drept înspre Bâc, pe o vale ce se numeşte Domnească. / În gura văii acesteia este moviliță și piatră. De acolo, merge drept peste Bâc, în ținutul Orheiului, la movila ce este în gura văii **Găleştilor** și este pus cu piatră. Și de acolo purcede înspre apus, pe zare dealului, cu hotarul Găleştilor, prin fundul văii Căldăroasăi și loveşte mai sus de gura văii țarinii și în zarea dealului este piatră, și merge pe muchia dealului, până se împreună cu hotarul **Vărzăreştilor**, într-o vâlcică; se coboară drept la vale, în siliștea Vărzăreştilor, prin talpa casei lui Stan Vărzariu s-a pus piatră și mai la vale, fântâna cu budăi de stejar. / Și purcede alăture spre hotarul **Pitușcii**, până la Voloate și se suie drept pin voloate, la deal, este moviliță și piatră. De acolo, purcede pin vărsătura apei drept muchia, alături cu hotarul Pitușcii, pe la țigla cea mare cu dumbravă, unde se hotărăște și se împreună cu hotarul **Păuleştilor**, este piatră, și se coboară drept înspre apus, în Vale Păuleascăi, este moviliță și piatră, și taie curmeziș până în zarea dealului, la ruptură, spre Bâc, unde se împreună cu hotarul **Neșcanilor** și taie drept peste Bâc, în gura Verchii și pe mijlocul văii Verchiei se suie la deal și, în muchie, este piatră, și purcede tot zarea, mai la deal, deasupra **Tuzorii** și pe mijlocul codrului, pe deasupra **Uneaștilor** și pe deasupra **Horodiștii** dinspre

Bâc, până în poienile Cunilii și acolo este țiglă mare, goală, fără copaci, și piatră, și coboară drept la vale și trece peste Cunila și se suie la deal, la lacul cu rogozul lui și merge pin mijlocul codrului, și se coboară la Lacul Negru și trece peste valea **Ciorăștilor**, prin poieni, și se suie la deal, pe Valea Noarbei și iese deasupra Ciorăștilor, până deasupra **Răcătăului** și merge pin dumbravă spre Bâcovăț și se împreună cu **Corneştii**, este piatră în drum, și trece peste Bâcovăț. în ținutul Lăpușnii, drept la deal și se împreună cu hotarul **Cârsteştilor** și al **Căzăneştilor** și al **Săcărenilor** și merge pe mijlocul codrului, până în Poiana Cârlanilor, și merge pe marginea poienii, dinspre amiazăzi, înspre răsărit, mai jos de fundul Vălcinețului, este piatră într-o costișă, și se suie până în muchia dealului și merge în jos drept prin codru și se apropie de unde se văd marginile **Târnovcii**, din jos, dinspre mănăstire, este piatră în codru, unde am stătut de am arătat marginile poienii, și de la piatră se coboară drept la vale și taie pe valea Târnavcăi mai sus de luncă, în marginile poienii dinspre mănăstire este piatră, și de la piatră se suie drept la deal în mijlocul codrului, piatră și buor domnesc într-un stejar, și ia culmea dealului, în jos, înspre răsărit, între Botna și între Cătarha, deasupra ulmilor, până în fundul Suricii, în poiană este piatră, și purcede pe culme, între Surice și între Cătarha, deasupra **Pojorănilor**, și se împreună cu hotarul Mimorănilor, mai sus dintâi pomenit, într-o moviliță drept acel hotar întâi pomenit și de la moviliță se coboară la vale, peste Cătarha, și se împreună cu hotarul de unde am purces dintâi, în siliște **Zăpenilor** și a **Mimorenilor**”[873].

[873] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 7, pp. 11, 12

1774, iunie 5: Satul **Truşenii**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Bâcovăţului, după recensământul lui Rumeanţev[874], avea **toată suma caselor 67**. Scădere rufeturi 20: 2 mazili, 1 ruptaş, 4 volintiri, 1 popă, 1 diacon, 2 ţigani, 9 femei sărace. Rămân birnici 47. 15 case pustii. / **Birnici:** Carp fiul lui Apostol / Gheorghe fiul lui Isac / Gheorghe fiul lui Băgun / Macsin fiul herghelegiului / Ioniţă, herghelegiu / Macsin fiul lui Văscan / Chiriac fiul lui Corhog / Grigori Chianul / Vasile Groiul / Andronic a Iliesii / Ioniţă Luca / Grigoraş al lui Gavril / Toma fiul lui Năstase / Gheorghe Grozavul / Tudose a Iliesii / Mihai fiul lui Moisăi / Toader Moisăi / Simion fiul lui Moisăi / Vasile Mihai / Andrei Timofti / Ion fiul lui Toader / Săverin Cioinac / Vasile Cioinac / Ion Mihai / Mihălache Ioneli / Andrei Ioneli / Lupul Mădan / Roman Neculai / Gheorghe Gavril / Lupul Gavril / Irimie Ciosan / Darie Mădan / Apostol Ionel / Alecsa Dominte / Trifan frate lui Tudosi / Simion Puiu / Timofti fiul lui Gavril / Vasile fiul lui Moisăi / Ioniţă fratele croitorului / Gheorghe fiul lui Gavrilucă / Antohi al lui Apostol / Vasile fiul lui Simion / Vasile Văscan / Ion a Grozăvoai / Vasile Isac / Gheorghe, cojocar / Toma Moisăi. // **Rufeturi:** Mărdari, volintir / Terinte, volintir / Ioniţă, volintir / Trohin Mărdari, volintir / Vasile Vârlan, mazil / Ioniţă fiul lui Moisăi, ruptaş / Vasile Spânul, mazil / Popa Constandin / Ion, diacon / Enachi, ţigan / David, ţigan / Măriuţa, săracă / Aftenia, săracă / Boşcăniasa, săracă / Măriuţa, săracă / Ştefana, săracă / Măriuţa, săracă / Ioana, săracă / Acsinia, săracă / Măriuţa, săracă.

---

[874] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 431, 432

1904: „**Truşeni**, sat în judeţul Chişinău, volosti Sireţul, aşezat într-un hârtop din dreapta Bâcului. În vale merge linia căii ferate Chişinău-Ungheni. Are 568 case, cu o populaţie de 3.426 suflete de răzeşi; o biserică de piatră, cu hramul Arhanghelii Mihail şi Gavril, construită de răzeşi; o şcoală, înfiinţată la 1855, în care se învaţă numai ruseşte. Biserica posedă cărţi vechi româneşti, din anii 1794, 1745, 1784, 1787, 1792, 1794. În arhiva bisericii se păstrează matricole de la 1808, în limba română. Satul Truşeni are, alături de el, un cătun mic, numit Chicera. În vechime, aparţinea serdarului Vasile Onofrei. Răzeşii l-au cumpărat cu preţul a 30 mii leva. Împrejurul satului sunt vii şi grădini cu pomi”[875].

TRUŞEŞTI

(comuna Truşeşti, Botoşani).

1640, octombrie 22: Călugării de la mănăstirea Slatina, constatând ruinarea şi stricăciunile mănăstirii, dau lui Vasile Lupu voievod „o selişte a sfintei mănăstiri, anume **Truşeştii** (comuna Truşeşti, Botoşani), pe Jijia, cu loc de heleşteu şi de moară pe apa Jijiei, ce este la ţinutul Dorohoiului, ce acea selişte este dare sfintei mănăstiri de răposatul ctitorul sfintei mănăstiri, de la Alexandru vodă (Lăpuşneanul), care o au zidit din temelie, pentru că a avut măria sa sat lângă această selişte a noastră, anume

[875] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 215

Costeştii (lângă Drislea, comuna Truşeşti, Botoşani), de sub Cozanciu, ce-i este măriei sale (lui Vasile Lupu) danie de la Barnovschi vodă şi ajunge hotarul acestui sat al Costeştilor până în matca Jijiei şi un ţărmure al Jijiei este al Costeştilor. Iar măria sa, domnul nostru Vasile voievod, pentru acea selişte ce i-am dat-o, să ne facă la sfânta mănăstire rândul de şase chilii şi să ne acopere trapezăria şi clisiarniţa cu şindrile”[876].

1902: „**Truşeşti**, comună rurală în judeţul Botoşani, situată pe valea Jijia şi dealurile din dreapta şi stânga Jijiei, în centrul plăşii Jijia, şi formată din satele: Măşcăteni, Hulubul Vechi, Hulubul Nou și Truşeşti, situate pe moșiile Măşcăteni și Trușești. Are o suprafaţă de 5.025 hectare, cu o populaţie de 540 familii sau 2.079 suflete; 3 biserici, cu 4 preoţi și 6 cântăreţi; 2 şcoli mixte; 8 iazuri şi o moară de aburi. Teritoriul comunei este foarte deluros şi străbătut de câteva văi înguste: Jijia, Drislea şi Valea Gurandei. E străbătută de calea ferată Dorohoi-Iaşi şi de şoseaua judeţeană Botoşani-Ștefănești. Vite: 1.054 boi şi vaci, 276 cai, 4.424 oi, 142 porci și 6 capre. / **Truşeşti**, sat situat pe coasta dealului din stânga Jijiei, pe valea Jijiei şi în centrul comunei Trușeşti, pe moşia statului Truşeşti. Are o suprafaţă de 2.359 hectare, cu o populaţie de 227 familii sau 950 suflete; o biserică, cu 1 preot şi 2 cântăreţi; o şcoală mixtă. Vite: 726 boi şi vaci, 102 cai, 2.166 oi și 69 porci. Despre Truşeşti se zice că, în vechime, a fost moșie răzășească, dar parte din

876 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 476, pp. 466, 467

răzăşi au închinat mănăstirii părţile lor şi, mai pe urmă, şi ceilalţi, siliți de către călugări, au vândut părţile lor”[877].

TUDORA

(comuna Tudora, Botoşani).

1645, iulie 1: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod Lupului de **Tudora** (comuna Tudora, Botoşani), ca „să fie tare şi puternic a opri şi a ţine a sa dreaptă ocină şi moşie, tot satul Roşcani (Suceava), pe unde a umblat Suceava mai demult, pe matca cea bătrână. Aşijderi, să aibă a ţine şi o baltă, ce se cheamă Balta Porcului, dinspre pădure, căci a umblat Suceava printrînsa”[878].

1902: „**Tudora**, comună rurală în judeţul Botoşani. Se întinde în partea de sud a plăşii Siretul, pe valea Siretului şi dealurile din stânga sa, până în hotarul judeţului Suceava, spre sud. Se compune din satele Tudora şi Vorona Mare. Are o suprafaţă de 8.304 hectare, cu o populaţie de 713 familii sau 2.795 suflete; 2 biserici, cu 2 preoţi şi 2 cântăreți; o școală mixtă. Teritoriul comunei e deluros şi acoperit cu păduri, care se exploatează sistematic şi ocupă toată partea de sud şi sud-est, pe o întindere de 3.243 hectare. Vite: 1.300 boi și vaci, 236 cai, 2.070 oi, 601 porci. / **Tudora**, sat în centrul comunei

877 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 649

878 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 114, p. 95

Tudora, în stânga Siretului, cu o suprafaţă de 8.304 hectare, din care 3.243 hectare pădure, şi o populaţie de 609 familii sau 2.332 suflete. Are 2 biserici, cu 1 preot și 2 cântăreţi; o școală mixtă, Vite: 859 boi şi vaci, 91 cai, 961 oi, 237 porci”[879].

TUFEŞTI

(fostul sat Sămeşeşti, Semeşăşti, Vaslui).

1622, februarie 22: Zapisul de mărturie al boierilor Ţării de Jos despre cum „a venit Ion, feciorul lui Necoară de **Sămişeşti**, de ţinutul Vasluiului şi-a vândut partea sa de ocină din satul **Părtănoşi**, din partea din sus, lui Ion Potlog vornicul de gloată, drept 2 boi buni şi 4 vaci cu viţei, preţuite 60 de taleri”[880].

1626, iunie 20: Întărit de Miron Barnovschi voievod fostului logofăt Ion Potlog, care, în baza unui zapis de mărturie de la Ticman diacon din **Ivăniţăşti** (Vineţeşti, Vaslui), fraţii Cozma, Vasile şi Avram din **Semeşăşti** (Tufeşti, Vaslui), fraţii Samoil şi Vasile ot **Ştiubiiani** (lângă Olteneşti, Vaslui), Grigore, Praja şi Onaca din **Coticiri** (lângă Târzii, Vaslui), Cârsti ot **Mânjăşti** (lângă Văcoteşti, Vaslui), a cumpărat, „de la Chirila Slav din **Pârtănoş** (lângă Popeşti, Vaslui), feciorul lui Vasile,

---

879 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 650

880 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 257, p. 218

nepotul Anii Neagoe, prionuţ Stan Mic Părtănos… partea lui de moşie din sat din Părtănoş, din partea de sus"[881].

1720, decembrie 26: Împărţirea moşiilor rămase de pe urma lui Ştefan Darie stolnicul, între noştenitorii lui Ştefan Darie… / şi au venit în partea lui ginerilor Toader Mălai şi neculai Brăescul sate întregi **Spărieţii, Băbiceni, Petroasa** şi **Tufeştii**, şi jumătate de sat de **Perişori**, iar în partea ginerilor lui Gavril Donici şi ai Mariei s-au venit sate întregi **Căţelenii, Mireştii, Stolnicenii** şi **Zămeştii** la Vaslui şi jumătate de sat **Perişori**"[882].

1774, iulie 5: Satul **Tufeştii**, ocolul Mijlocului, după recensământul lui Rumeanţev[883], avea următorii: **Birnici:** Pavăl / Agapii sin (fiu) lui Pricopii / Tănasă Horelcă / Ostahii / Gheorghi, văcar / Andrei Bobul / Anton / Simion Golici / Ştefan fiul lui Golici / Toader a Roboaei. // **Preoţi:** Popa Vasile. // **Diaconi:** Dumitru, diacon. // **Ţigani:** Sandul, ţigan.

1902: „**Tufeştii de Jos**, sat în partea de sud a comunei Botești, plasa Mijlocul, judeţul Vaslui, situat pe valea dealului Tufeşti, în partea de e, pe moșia Rădiul-Scânteia. Are o suprafață de 111 hectare, cu o populaţie de 41 familii sau 149 suflete. Locuitorii posedă: 4 pluguri şi 8 care cu boi, 2 căruţe cu cai, 82 vite mari cornute, 13 cai şi 46 oi. / **Tufeştii de Sus**, saț, în partea de est a comunei Botești, aşezat pe valea Tufeştilor, prin care curge pârâul cu acelaşi nume, pe o suprafaţă de 720 hectare, cu

---

[881] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 82, p. 101

[882] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 131, pp. 155, 156

[883] ACAD. ȘT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 224, 225

o populaţie de 97 familii sau 303 suflete. Are o biserică, cu 1 cântăreţ; o moară de apă, un iaz şi o cârciumă, Locuitorii posedă: 10 pluguri şi 12 care cu boi; 10 stupi cu albine, 139 vite mari cornute, 11 cai, 98 oi, 4 capre şi 35 râmători”[884].

TULBURENI

(seliştea Brătineştii, apoi Tulbureni,
în componenţa oraşului Botoşani).

1626, decembrie 1: Întărit de Miron Barnovschi voievod mănăstirii Dragomirna, care primeşte uric pentru „o selişte **Brătineştii** (Tulbureni, în componenţa oraşului Botoşani, Botoşani)… de la noi dreaptă ocină şi danie şi miluire”[885].

1636, august 20: Întărit de Vasile Lupu voievod, prin ispisoc de judecată, lui Dumitru Roşca, **ispravnic de târgul Eşii**, după ce a fost pârât de Guliiasa şi Drăgostineasa, de fii lor şi de nepotul Costin, feciorul lui Guţan din **târgul Botoşanii**, pentru că „le-a făcut asuprire şi, în putere, le-a luat un heleşteu. Iar Dumitraşcu Roşca a răspuns că l-a cumpărat de la Drăgostin, Gulie şi nepotul lor Costin, drept 150 zloţi şi 14 oi cu miei, în zilele lui Barnovschi voievod, când i-au dat lui satul **Brătineştii** (azi Tulbureni, comuna Curteşti, Botoşani), din ocolul

---

884 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 651

885 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 140, pp. 167, 168

Botoşanilor, Iar sus numitele femei au vrut să-i întoarcă lui acei bani, însă Roşca a răspuns că acel heleşteu nu este pe hotarul Botoşănilor, ci-i în hotarul satului lui, Brătineşti, şi iezătura heleşteului şi o a treia parte din apă, iar celelalte două părţi din sus, cât ţine apa, sunt în hotarul Botoşănilor; şi pentru aceea l-a cumpărat de la dânşii, pentru ca să nu aibă a împărţi cu dânşii. / Însă Domnia Mea nici pe unii n-am crezut, ci am ales pe Bălan postelnic şi l-am trimis acolo. Iar el, strângând oameni buni, pe Gheorghiţă şi Dumitru şoltuzi, Andronic bătrânul, Chirilă, popa Marcu, popa Ionaşcu, popa Costin, Bogdan şi Ovanes din târgul **Botoşani**, Toader Buniţu şi Dumitraşcu din **Ipoteşti**, Tudosă Udre şi Vasile din **Costineşti** (comuna Leorda, Botoşani), aşa a aflat, cu sufletele lor, precum că iezătura acelei heleşteu, cum şi a trei părţi de apă este cu adevărat în hotarul Brătineştii”[886].

1639, august 28: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Ştefan, fratele mitropolitului Varlaam, şi nepotului său Nechifor, care cumpără, cu 650 lei bătuţi, de la fostul vistier Gheorghe Roşca, „jumătate din satul **Oncani** (înglobat în Orăşeni-Deal, comuna Curteşti, Botoşani) – cumpărătura fratelui său Constantin Roşca de la Drăgan, fiul lui Dumitru uricar, şi din **Tulbureni** (înglobat în Botoşani) şi a patra parte din satul **Băiceni** (comuna Curteşti, Botoşani) – cumpărătura lui Constantin Roşca de la Pătraşco Udrea, ce sunt în ţinutul Hârlău”[887].

1902: „**Tulbureni**, sat în partea de nord-vest a comunei Băluşeni, plasa Târgul, judeţul Botoşani, în stân-

---

[886] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 484, p. 545

[887] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 201, pp. 207, 208

ga căii naţionale Botoşani-Hârlău, pe moşia Stănceni. Are o populaţie de 123 familii sau 452 suflete; 1 biserică cu 1 cântăreţ. Vite: 320 boi şi vaci, 20 cai, 80 oi, 2 bivoli, 301 porci”[888].

TULEŞTI

(vechiul Clopoteşti, „unde a fost Clopot”, apoi Tuleşti, comuna Dragomireşti, Vaslui).

1443, mai 27: Întărit de Ştefan voievod lui Gherei, care primeşte uric pentru „satele anume Nena, pe Studineţ, unde este casa lui, pe din sus de Mic Jăurescu, unde a fost Clopot, şi, pe din jos de Iazăru, Bălăceştii, şi pe din jos de Bălăceştii, o fântână, anume Prozioane, pe din sus de Ezăreanu, să-şi aşeze acolo sat, şi, deasupra Cociubii, o fântână, să-şi aşeze iarăşi sat, şi, la Vatice, unde au fost Ştefan Răspop, şi, la Chengaci, unde au fost Cergăşă, şi, pe Prut, unde au fost Badea Bratişanul, şi loc de moară şi selişte… Iar hotarul tuturor acelor sate să fie cu toate hotarele lor cele vechi, pe unde au apucat din veci”[889].

1606, martie 30: Întărit de Eremia Moghilă voievod lui Toader Chiriac vel (mare) căminar, care cumpără: de la Magda, Tudora, Tudosca şi Dumitra, fetele lui Ion comis, nepoatele şi strănepoatele lui Coste Clopot, cu 180 taleri de argint, „din satul **Clopoteşti**, care se nu-

---

[888] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 651

[889] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 233, pp. 327, 328

meşte **Tuleaştii**, la vârful Ozerului, din a treia parte de sat, a patra parte"; / de la Ionaşco, fiul Suratei, nept Călugărului, cu 120 taleri, „a treia parte din acelaşi sat cin Clopoteşti, la vârful Ozerului, şi cu loc de moară, care-i în ţinutul Tutovei"; / de la Anisia, fata lui Isaiu, nepoata lui Gherman postelnic, cu 400 taleri de argint, „din dresele de visluşanie ce au avut moşii ei de la bătrânul Ştefan voievod, a patra parte din sat **Măstătici** şi din **Picigani**, în gura Bancei şi cu loc de moară în apa Bârladului"; / de la Costin şi Sofiica, fiii lui Borce paharnic, nepoţii panului Jurj bătrânul, cu 60 taleri de argint, „din dresele de visluşanie ce au avut strămoşii lor de la bătrânul Alexandru voievod, a patra parte din satul **Borăşti** la gura Huruiatei, unde a fost Bora jude"; / de la Teatiul, fiul lui Steful şi Anghelina, fata Melaniei, şi de la Dragoşe, nepoţii lui Fărâmă, strănepoţi lui Oană Julici, cu 60 taleri de argint, „din dresele de visluşanie ce a avut străbunul lor Oană Julici de la Ilie voievod, a patra parte din o selişte, ce se numeşte **Iapa**, la vârful Fântânii, şi cu loc de moară în Bârlad, ce-i în ţinutul Tutovei"[890].

1626, martie 15: Întărit de Miron Barnovschi lui Grigori Sas, după judecata cu feciorii lui Berheci, care primeşte uric „pentru părţile lui din **Rădeni** şi din **Tuleşti**"[891].

1627, aprilie 15: „Zapisul lui Grigpre Sas, nepot lui Petre Berheci, strănepot lui Ilie Poiană, prin care vinde lui Foce uricarul şi lui popa Grigore din **Rădeni** partea sa din **Tuleşti** şi partea vărului său Ciomârtan, fecior lui

---

[890] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 9-14

[891] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 23, p. 32

Scântei, care s-au ales 21 pământuri, arătând deosebit că au vândut şi partea unchiului lor Berheci, 5 pământuri şi o săpătură lângă hotarul Banului şi că au vândut popii Grigore, deosebit, din râpa Tuleştilor, pe unde curge apa satului, în jos, 8 pământuri şi jumătate şi 4 pământuri în obârşia Tuleştilor şi locul şes, cât au, din balta lui Berheci, până în Tutova"[892].

1627, mai 25: Întărit de Miron Barnovschi voievod preotului Grigore din **Rădeni**, care primeşte uric pentru „13 pol pământuri din **Tuleşti**, cumpărate de la Grigore Sas, nepot de fiu lui Petrea Berheci, care a vândut şi partea neamului său, a lui Ciomârtan, fiul lui Schintei. Şi că partea lor pe şes, între balta Berheciului, de la baltă, până la pârâul Tutovei, şi că dintr-acele 13 pol pământuri, sunt 8 pol, de la pârâul Tuleştii în jos, către hotarul satului Rădenii. Şi iarăşi cu partea lor din balta Berheciului şi din tot locul, pe unde va cădea parte unchiului său Petre Berheci… Osebit i se mai întăresc 6 pământuri, cumpărătură de la Chelsiian, după ispisoacele de întăritură de la Gaşpar şi Ştefan voievod"[893].

1633, august 9: Zapisul Todoscăi, fata Măricăi, nepoata Cârstocei, în mare mărturiseşte că a dăruit „o moşie din sat din **Botoi** (comuna Dragomireşti, Vaslui), cu vatra de sat şi cu vad de moară şi cu loc de prisacă… vornicului Cehan… / Aşijderea, am dăruit şi partea ce se va alege din sat de **Vindere** (Vinderei, în Tuleşti, comuna Dragomireşti, Vaslui), iarăşi vornicului Cehan… / Şi s-au prilejit popa Cârstea şi Neculai Vrabie şi căpitanul Dărdăr

---

892 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 181, p. 237

893 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 216, p. 302

ot **Rădeni** (comuna Dragomireşti, Vaslui), Grozav de **Călimăneşti** (comuna Puieşti, Vaslui), Dobre de **Popeşti** (comuna Dragomireşti, Vaslui), Gavril şi Zaharia ot **Tuleşti** (comuna Dragomireşti, Vaslui), Enache ot **Găneşti** (la obârşia Tutovei, Bacău), Constantin Vrabie ot **Cârsteşti** (Cristeşti, comuna Puieşti, Vaslui), ca să-i fie dumisale de credinţe"[894].

1634, septembrie 21: Zapisul postelnicesei Nastasia Vrăbioae, în care mărturiseşte că „şi-a întors Chirila din **Popeşti** (comuna Dragomireşti, Vaslui), din sat din **Botoiu** (Botoi, comuna Dragomireşti, Vaslui), partea Ilei, feciorul lui Lazor, nepotul lui Ciobănească, care parte a foct cumpărată de soţul meu, Ilie Vrabie, şi mi-a dat 14 lei bani gata. Şi-n tocmeala noastră s-au prilejit… Drăgăilă şi Enachi din **Găneşti** (la obârşia Tutovei, Bacău), Cozma şi Toader Grecul ot **Simeni** (Semenea, comuna Dragomireşti, Vaslui), Ştefan Bârsan şi Blaga ot **Tuleşti** (comuna Dragomireşti, Vaslui) şi popa Gligorii ot **Rădeni** (contopit cu Popeşti, comuna Dragomireşti, Vaslui), să aibă a-şi face dres"[895].

1638, iunie 24: Ispisoc de întăritură, dat de Vasile Lupu voievod popii Grigore din **Rădeni** (comuna Dragomireşti, Vaslui), „pe ale lui drepte ocini şi cumpărături, şase pământuri în seliştea **Tuleştii** (comuna Dragomireşti, Vaslui), cumpărătură de la Chelsiia, fata Sălenii, şi pe partea lui, jumătate din partea lui Crastaveţ şi a lui Trifan din săliştea **Crastaveţilor** (lângă Tuleşti, comuna Dragomireşti, Vaslui), cu loc de prisacă, cu pomăt, ce-i este

---

[894] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 341, pp. 434

[895] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 261, p. 292

cumpărătură de la Toader, feciorul lui Trifan Crastaveţ, şi 30 de pământuri jumătate, cu parte neamului Ciomânrtan, din seliştea **Tuleştii**, şi cu poiana lui Berheci, cumpărate de la Grigore Sasul, nepot lui Berheci, şi a treia parte din seliştea **Botoiu** (lângă Tuleşti, comuna Dragomireşti, Vaslui), răscumpărate acele de sus de la Anastasia, jupâneasa postelnicului Vraghie, şi pe o parte din acea selişte, cumpărată de la Procop şi de la fratele lui Toader"[896].

1639, iulie 24: Întărit de Vasile Lupu voievod popii Grigori, care primeşte ispisoc pentru nişte „părţi din **Tuleşti** (comuna Dragomireşti, Vaslui) şi din a treia parte din selişte, din **Botoiu** (comuna Dragomireşti, Vaslui), moşie pe care popa Grigori a răscumpăra-o de la Vraghie postelnicel şi, aşijderea, ar fi întors de la jupâneasa Nastasia Vrăbioaie, din jumătate de selişte Botoiu, partea lui Ilie, feciorul lui Lazi, jumătate din partea lui, drept 4 taleri, şi o parte de la Pricop din Botoiu, cu vad de moară"[897].

1640, iunie 15: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Ştefan din **Tuleşti** (comuna Dragomireşti, Vaslui), sin (fiu) popii Andronic, feciorului său Gavril şi nepotului Toader Dajvan, care au cumpărat, de la fraţii Vasile şi Grigore, feciorii Petrii, şi de la Căpitan, ce-i nepot lui Albotă şi strănepot lui Crăciun, „jumătate de sat **Cârsteştii din Deal** (comuna Voineşti, Vaslui), şi deosebit, întărit numai numitului Ştefan, pe a patra parte din jumătate de sat din numita moşie, partea Anghelinei, nepoată

---

[896] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 385, pp. 373, 374

[897] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 188, pp. 197, 198

lui Albotă şi strănepoată lui Crăciun, pentru dajdia ce i-a plătit-o în zilele lui Aron vodă”[898].

1902: „**Tuleşti**, sat în judeţul şi plasa Tutova, spre nord-vest de oraşul Bârlad, pe pârâul cu acelaşi nume, compusă din 2 părţi: Tuleşti-Boereşti și Tuleşti-Răzăși. Are o populaţie de 260 locuitori. Formează o comună cu cătunele Popești, Băbuţa, Seimeni, Ciuperca, Rădeni şi Vinderei. Se cultivă via pe o suprafaţă de 17 hectare”[899].

TULEŞTI

(sat lângă Galbeni, comuna Filipeşti, Bacău).

1442, aprilie 5: Întărit de Iliaş şi Ştefan voievozi lui Miclăuş Răspop, care primeşte uric pentru „a sa dreaptă ocină şi visluşenie, satele anume **Leucuşeşti**, unde a fost Leucove, şi **Tuleşti**, cu prisaca Leucuşeştii, pe pârâul Galbena, unde îi este casa lui, şi **Horgeştii**, cu toate veniturile”[900].

1448, iulie 27: Întărit de Petru voievod lui Ion Porcu, care primeşte uric pentru „satele anume: unde este curtea lui, pe Pârâul Negru, şi Sârbi, şi Arămeşti, şi Românești, şi Ştiubeeşti, şi Corneşti, şi Tuleşti, şi moara din câmp, care a fost a lui Andreicu, şi Cuciulăteşti, şi

---

[898] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 376, p. 384

[899] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 657

[900] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XVIII, Iaşi 1927, pp. 120-122

Bârjoveni, şi seliştea lui Manuil, şi Săcuiani, şi, pe Tutova, Mihail Croitor, şi la Glog, şi, pe Bâc, la Botne, Voloseni, şi la Creţul, şi la Clim, şi unde este Cruglici, şi prisaca, şi, la Mealure, unde este Oancea, şi la Jac, şi la Dragoman, şi Grozeştii lui Marco, şi la Golâmboanie, cu vadul, şi Nebureşti, şi, la Tecuci, la Săseni, pe amândouă părţile pârâului, şi casa lui Frâham din Tirgul de Jos”[901]. Hotarele, din veac.

1626, mai 20: „Zapisul lui Macsăm şi femeia lui Safta, feciorii Lupului din **Tuleşti** (sat întrat în componenţa satului Galbeni, Bacău), ce vinde unchiului lor, popii lui Dănilă din **Galbini** (sat, Bacău) şi diaconului **Scântei** (comună, Vaslui) şi altui Scântei, feciorii lui Mihăilă, le vinde partea lor din Tuleşti”[902].

1634, ianuarie 25: Zapisul fraţilor Toma şi Matei Birtoc din satul **Galbeni** (comuna Filipeşti, Bacău), în care mărturisesc că au vândut, „din jumătate de sat **Tuleşti** (lângă Corneşti, comuna Filipeşti, Bacău), din partea din jos a treia parte, jupânului Toader Boldescul şi frăţâne-său Gheorghe Boldescul, drept 15 zloţi tătăreşti… înaintea lui Gheorghe Moţoc din **Aldeşti** (înglobat în Cârligi, comuna Filipeşti, Bacău), Cozma Ciocârlie din **Sârbi** (lângă Moldovenii, comuna Secuieni, Neamţ), Mihai Bucur din **Pădureni** (comuna Bereşti-Bistriţa, Bacău)… iar Ionaşco diac din Galbeni a scris zapisul, în casa popii Liciului din Galbeni şi şi-au pus peceţile”[903].

---

901 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 282, pp. 402, 403

902 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 68, p. 87

903 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 30, p. 31

1639, ianuarie 2: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Pătraşco Boldescul fost armaş, fiul lui Toader Boldescul fost mare medelnicer, „din ispisov de mărturie ce-a avut tatăl lui de la Bogdan voievod şi de împărţeală de la Petru vodă, jumătate de sat din **Tuleşti**, partea din jos şi cu pădurea din jos, cu fânaţe şi livezi, toate în ţinutul Neamţului, şi a treia parte din satul **Galbeni**, partea din mijloc, ce-i la ţinutul Neamţului, şi jumătate de sat din **Scânteia**, parteadin sus, în ţinutul Vasluiului"[904].

1640, septembrie 14: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod lui Pătraşco Boldescul „ca să fie tare şi puternic a opri jumătate din sat **Tuleşti**, partea din jos, de ţinutul Neamţului… Şi cine va fi cosit pe acel loc să aibă a opri fânul în poieni, în livezi şi în dumbravă"[905].

1641, aprilie 7: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Ciocârlie şi Gherasim să meargă în „satul **Tuleşti** şi la alte moşii pe unde va avea moşie Pătraşco Boldescul armaşul cu răzeşii lui, să socotiţi şi să împărţiţi satul Tuleşti în două, cum veţi afla mai du dreptul pe zapis de împărţire ce au de la Petru vodă"[906].

1774, iunie: Satul **Tuleştii**, ocolul Siretului, după recensământul lui Rumeanţev[907], avea **toată suma caselor 8**. Scădere rufeturi 3: 3 mazili şi ruptaşi. Rămân birnici 5. / **Birnici:** Zaharia sin (fiu) Spătăriţii / Arsănii Postan / Vasile, crâşmar / Ion Dodul, argat / Toader,

[904] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, p. 86

[905] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 458, p. 452

[906] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, pp. 81, 82

[907] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 70

argat. // **Rufeturi:** Costantin Brăhuţă, mazil / Costantin Turcu, mazil / Ştefan Andoni, ruptaş.

TULNICI

(comuna Tulnici, Vrancea).

1767, april: Mărturia de judecată de va vornicii Vrancei, dată „la mâna moşnaşilor din satul **Tulnici** ot Vrancea, să se ştie precum, având ei multă pricină de judecată cu egumenul şi călugării de la Soveja pentru muntele Lepşa… vroind călugării de la Soveja ca să ia tot muntele Lepşa, şi moşnaşii de Tulnici n-au suferit şi au mers la Domnie, de au făcut jalobă”. Şi s-au adus înscrisuri şi martori, precum „un om bătrân, anume Ion logofătul la panţiri din **Soveja**, care, ştiind rândul munţilor, a mers de le-a arătat hotarele”, dar călugării nu renunţau la ceea ce nu li se cuvenea, ba chiar „a scos o carte de blăstăm egumenul Dămiian asupra Vrâncenilor… şi fiind toţi moşnaşii de la Tulnici acolo, au luat cartea şi-au sărutat-o, anume Gligori Gherman, Ştefan Budac, Ion Sava Ivan, Marin Gherman, Tănasă Gherman, Vasile Vameş, Radu Necoară, Mihai Necoară şi alţii, şi Miron Bahamăt ot **Bârsăşti**, Mariş ot Valea Cozii… şi văzând şi egumenul că iau atâţia oameni carte de blăstăm, a primit ca să fie stăpânirea acestor munţi după cum au arătat Vrâncenii în semnele ce s-au pus acum: din jos de Tilica cea înaltă şi din jos de Piciorul Paltinului, şi din semnele acestea în sus să stăpânească egumenul, iar în jos, cu

Piciorul Paltinului şi tot muntele să stăpânească Vrâncenii”[908].

1774, iunie 26: Satul **Tulnicii**, ţinutul Putnii, ocolul Vrancei, după recensământul lui Rumeanţev[909], avea **toată suma caselor 48**. Scădere rufeturi 8: 3 popi, 5 nevolnici. Rămân birnici 40. / **Birnici**: Ivan Corcoi, nemesnic / Radul Necoară / Mihai Necoară / Nistor al Vărvarii / Toader Năstasă / Toader Ţânbău / Toader Boţul / Crăciun / Toader, baciul / Iordache, văduvoiu / Vasile, vameş / Vasile, rusul / Ion Danciul / Pavel Băndar / Marin Gherman / Ioniţă fiul popii / Mihaiu, dascăl / Ion fiul Măgdălinei / Ion, mocan / Ion, vătăman / Ilie, morar / Matei Beşa / Ion Gherman / Maftei Bârlă / Alicsandru Gherman / Toader Budac / Petre al lui Danciul / Ştefan Budac / Grigori Gherman / Ion Budac / Moisă Uncheş / Apostol, muntean / Toader / Gheorghe, ploscar / Irimie Budac / Ion Bahnă / Stan fiul lui Bahnă / Ion, bejenar / Ion, ungurian / Negul al baciului. // **Rufeturi:** Ion Ţăţul, nevolnic / Măriuţa, văduvă / Baba Dochiţa / Irina, văduvă / Opre Oloc, nevolnic / Popa Mateiu / Popa Radul / Diaconul Radul.

1777: Hrisovul (în fapt, un ispisoc de judecată) lui Constantin Dimitrie Moruz voievod, prin care îi înştiinţează pe marele ban Iancu Razu şi pe marele paharnic Manolache Cuza, staroste de Putna, că „au avut judecată preotul Andrieş şi preotul Ioan din satul Bârsăşti, de la Vrancea, cu Luca namesnic, Toma Bahna, Ioan namesnicul şi alţi săteni ai lor din **Bârsăşti**, **Negrileşti** şi din

---

908 Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 139, pp. 95-97

909 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 305, 306

Tulnici, toţi Vrânceni de acolo, de la ţinutul Putnei, arătând preoţii cum că ei sunt trăitori împreună cu aceşti răzeşi şi dintru început moşii şi părinţii Vrâncenilor acestora ar fi stăpânit împreună la munţii Vrancei, însă atât la locurile de fânaţ şi de ţarină, cum şi la munţi, cei ce sunt pentru păşunatul oilor, şi niciodată părinţii lor n-au fost opriţi de către Vrânceni a nu se hrăni pe locurile acelor munţi, cum nici jeluitorii aceştia, până la o vreme, nu s-ar fi supărat de către Vrânceni. Iar acum arată că i-ar fi oprit… / De aceea, voi, după cercetarea ce veţi face acolo, să le daţi voie preoţilor acestora ca să stăpânească şi ei pe la locurile acelor munţi, însă numai părţile lor, ce le vin după dreptate"[910].

1787: Preotul Grigori ot **Răcăuţul**, ţinutul Bacău, fratele lui Acsintie vornic şi nepotul Ştefan zăt (ginere) Ionaşcu dăruiesc preotului Ion ot **Bârsăşti** „o falce de fânaţ în hotarul **Tulnicilor**, din bătrâna Nedele, în Mocar, în vale, ca să pomenească la sfânta biserică"[911].

1789, februarie 9: Răzeşii din satul **Tulnici** dăruiesc „părinţilor de la sfântul schit Lepşa… un trup de moşie de pe **Lepşa**, din pârâul Bradului, din apa Lepşii şi Lepşa în sus şi merge până în gura Lepşuleţului, până în pripor, şi din pripor în zarea muchiei şi iese în muchie şi ia zarea muchiei şi curmătura până în coada pârâului Bradului şi i se încheie. Şi într-acest trup de moşie este şi lunca Bradului, până în Grumazi, dată tot de sat, şi, de acolo, în sus, pe lângă vale, au dat Grigore Boţul, Gheorghe Bârlă, Stan Boţul şi Toader Boţul. Secătura ciunţită

---

[910] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 161, p. 108

[911] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, II, *Vrancea / Ireşti-Câmpuri*, Chişinău 1931, doc. 40, p. 28

au dat-o sfintei biserici danie pentru sufletele noastre şi pentru ale părinţilor noştri, iar locul bisericii şi la biserică a dat Grigore Gherman, şi de la deal a dat Ştefănache Bahnă 4 fălci peste pârâu, care le-a schimbat cu Radul Nistor, ce i-a dat Radului la Tivitău, peste pârâu a dat Ion Baciu 2 fălci şi 2 fălci le-a dat Toma Dârlă". / Semnează zapisul: „Grigore Gherman, Radul Nicoară, Toader Bâznă, Ioan Gherman, Irimia Budacu, Toader Nicoară, Nistor al Gherghinii, Petrea Danciul, Ion Dăsagă; preotul Mihai ot **Soveja** am primit această danie pentru sfântul schit Lepşa"[912].

1791, februarie 9: Răzeşii din satul **Tulnici** dăruiesc „o bucăţică de loc pentru schiverniseala schitului" **Lepşa**, zapisul fiind semnat de Radul preot de Vrancea, popa Pavel, Grigore Gherman, Radul Nicoară, Ivan Corcoaz, Toader Bâznă, Grigore Boţul, Ion Dăsagă, Ion Gherman, Radul sin (fiu) Nicoară, Irimia Budac, Nistor al Gherghinii, Petru zet (ginere) Danciul, Crăciun Chisoiu, Mihai Dascal sin (fiu) popii Costea din satul Tulnici, răposatul; şi am scris eu, preotul Stan cu zisa acestor oameni"[913].

1902: „**Tulnici**, comună rurală în judeţul Putna, situată pe partea formată de dealurile de pe malul drept al Putnei, la 34 km de subprefectura plăşii şi la 61 km de capitala judeţului. E udată de râul Putna și de pâraiele Greşul, Valea Mărului, Steiul, Lepșa, Mociarul, Lepșuleţul, Lorinca și Curmătura. Se compune din Lepşa şi Tulnici, cu o populaţie de 939 suflete. Are o biserică

---

[912] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 179, pp. 123, 124

[913] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 180, pp. 124, 125

parohială, cu hramul Sfinţii Voevozi. Locuitorii posedă: 30 pluguri de lemn şi 4 mori de apă. / **Tulnici**, cătun situat la poalele amfiteatrului format de dealurile ce se întind pe malul drept al râului Putna. Are 1 biserică parohială, cu hramul Sfinţii Voevozi"[914].

TULUCEŞTI

(sat în Covurlui, comuna Tulucești, Galaţi)

1623, mai 14: „Adică noi, Vasilie, fiul lui Popa, nepotul lui Ursul, şi Iosip, fiul lui Ion Făcău, şi Părasca, nepoţii lui Ursul, şi Stan, ginerele lui Măriian, şi Ţârgea, fiul Savei, nepotul lui Ursul, şi Simion, fiul Nechitii, nepotul Muşii, şi Cazacul, ginerele Nechitii, de asemenea nepotul Muşii, scriem şi mărturisim că… am vândut dreapta ocină şi dedină, tot satul **Tuluceşti**, pe Prut, aproape de Galaţi, ce este în ţinutul Covorlui, cu o vie, ce a fost a lui Vasilie, fiul lui Popa. Aceasta am vândut-o domniei sale, panului Ghianghea mare logofăt, pentru 100 de ughi galbeni (ducaţi ungureşti – n. n.). / Şi s-a sculat milostivirea sa Gheanghea mare logofăt şi a plătit aceşti bani de mai sus 100 de ughi galbeni, în mâna noastră, dinaintea lui Gavril Mirca, staroste de ţinutul Covurlui, şi dinaintea lui Necula, pârcălab de Galaţi, şi a şoltuzului cu 12 pârgari, şi a lui Prohir, negustor de asemenea, şi Costantin, fiul lui Tudor negustor, şi Ilie

---

[914] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 658

negustor, şi popa Iani, şi Mechi vameş, şi Dumitru, fiul lui Alexa, şi Miclăuş, fiul lui Paul, şi Dobromir, fiul lui Bărcar, şi Crăciun, ginerele lui Necula pârcălab, şi alţi mulţi oameni buni. / Şi uricul ce avem pe acest sat mai sus scris, Tuluceşti, l-au luat de la noi tătarii, cu multe lucruri şi bucate, când ne-au lovit tătarii. Deci dacă se vor ivi cândva, undeva, atunci să nu se creadă, pentru că altă seminţie şi neamuri nu suntem, fără de câţi suntem scrişi aici"[915].

1623, mai 30: Întărit de Ştefan Tomşa voievod marelui logofăt Ionaşco Ghenghea, care cumpără, cu 100 ughi galbeni (ducaţi ungureşti), de la Vasile, fiul lui Popa, de la Iosip, fiul lui Ion Făcău, şi de la Părasca, şi de la Stan, ginerele lui Măriian, şi de la Ţărdea, fiul lui Sava, nepoţii lui Ursu, şi de la Simion, fiul lui Nechita, nepotul Muşii, şi de la Căzacul, ginerele lui Nechita, „dreapta lor ocină şi dedină, tot satul **Tuluceşti**, ce este în ţinutul Covurlui, pe Prut, lângă Galaţi, cu o vie care a fost a lui Vasilie, fiul lui Popa", iar de la Dărăban, fiul lui Horga, şi Andrei, fiul lui Mirea, nepoţii lui Crăciun Tiucă, şi Păntelei, fiul lui Tetilcă, nepotul lui Bonduş, cu 25 ducaţi ungureşti, „o sută şi optzeci de paşi de ţarină de la satul **Ghiduşeni**"[916].

1625, iulie 11: Întărit de Radul voievod logofătului Ionaşcu Ghenghe, care primeşte uric pentru „satul

---

[915] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 69, pp. 105, 106

[916] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 77, pp. 115-117

Tuluceşti, aproape de Galaţi, şi 170 paşi din satul Ghindușănii"[917].

1628, august 15: Porunca lui Miron Barnovschi voievod, dată lui Ionaşco şi Pavel Roşca de a cerceta pâra răzeşilor Văscan, Boben, Florea şi alţii din **Tuluceşti** (în Covurlui, Galaţi) împotriva marelui armaş Apostol „pentru satul **Vorniceniceni** (în Covurlui, Galaţi) de la Covurlui, zicând că acel sat nu este ocină dreaptă armaşului, ci-l ţine fără ispravă şi le face împresurătură… Apostol zis-au că este acel sat drept de moşie socrului său, lui Nicoară armaşul, şi alt nimeni n-a avut nici o treabă cu acel sat… iar tu să strângi pe ceşti oameni, anume Mihăilă Giuneş, Ion Grămadă din **Şiviţă** (în Covurlui, Galaţi),Toader din **Frumuşeşti** (satul Frumuşiţa, în Chigheci, Moldova), Toma tatăl lui Mângâie, Miloş, Nicoară Calo, Dumitru Plătic, Teatiul Boul de **Vlădeşti** (în Covurlui, Galaţi), Ion Ghidimon de **Tuluceşti**, Ion de **Piscani** (în Covurlui, Galaţi), Pavel Roşca şi Buculei hânsar de **Ţipeni** (satul Sipeni, în Fălciu, Vaslui), şi să socoteşti cum vei afla mai cu dreptul cu sufletele acestor oameni"[918].

1633, martie 8: Întărit de Alexandru Iliaş voievod marelui logofăt Ionaşco Ghianghea, care primeşte urice pentru cumpărăturile sale, „tot satul **Tuluceşti** (comuna Tuluceşti, Galaţi) pe Prut, care este în ţinutul Covurlui, lângă Galaţi, şi cu o vie ce a fost a lui Vasile, fiul lui Popa, ce şi-a cumpărat Vasile de la nepotul lui Ursu, de la Iosip, fiul lui Ion Făcău şi al Parascăi, de la Stan, ginerele

[917] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 357, p. 429

[918] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 395, pp. 542, 543

lui Marian şi de la Tardea, fiul lui sava, nepoţii lui Ursu, şi de la Simion, fiul lui Nechita, nepot Muşei, şi căzacul, ginerele lui Nechita, pentru 100 de galbeni . / Şi de asemenea întărim partea lui Dărăban cu a lui Andrei, 180 paşi din ţarină, din satul **Ghiduşeni** (sau Ghinduşari, comuna Tuluceşti, Galaţi), ce şi-a cumpărat de la Dărăban, fiul lui Horga, de la Andrei, fiul Mirăi, nepotul lui Crăciun Tiunchi, şi de la Pentelei, fiul Tetilcăi, nepotul lui Bonduş, pentru 25 ughi galbeni. / şi iarăşi, partea lui Pĕntelei, 80 de paşi din acea ţarină din satul Ghiduşeni, pentru o vacă bună cu viţel, preţuită pentru 25 taleri de argint… / de asemenea îi întărim 20 stânjeni din hotarul satului Ghinduşari, care sunt de asemenea în ţinutul Covurlui, ce şi—a cumpărat de la Marcu Gagea, pentru 50 ughi galbeni”[919].

1644, iulie 7: Florea hergheleţiu, feciorul lui Marco din satul Vorniceni, și Stanca, fata lui Ion de acolo, și Ursul, feciorul lui Stănislav, și cu feciorul lor Toader vând lui Tudose vameș de Galați, drept 40 de galbeni, „o bucată de ocină din satul **Vorniceni** (comuna Tulucești, Galați), partea unui bătrân, a moșului (bunicului) lor popa Ursul din Vorniceni, dintre baltă până la Gârla lui Tuluc, alături cu Pruteţul, până la gura Gârlei și Petresii, de acolo în sus spre de ceea parte de Pruteț prin âărmure în sus, până la casa lui Ciotiche, iar de la casa lui Ciotiche spre apus, până în via Porlii, pe din sus de un pârâu și de un nuc, pe lângă râpă, în dreptul locului până deasupra Mălienii, dincoace, unde se adună hotarul pârcălabului Enache, unde fuge apa încolo și încoace, iar până în vatra satului... / S-a scris la **Tulicești** (comuna Tu-

---

[919] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 308, pp. 395-397

lucești, Galați), dinaintea lui Flore, Ursul, Miloș, Andrei Iujdel, Alecsa cel mare ot **Galați**, Constantin cupeț, Mihalce, Micul Văsuiu, Vasile Driman, Ursul sin (fiu) Cumleț, Ionașco Lăușnianul, Dumitrașcu, Macsân, Iosăf, Chifanie și Negre ot **Tulicești**”[920].

1667: Ţurţueneasca, cu fiii ei Ghicol şi Todora, şi cu ginerele Pangalie vând diaconului David din **Tuliceşti**, pentru 60 lei bătuţi, „jumătate de bătrân întreg, care am avut eu cu Andreicu un bătrân întreg împreună, jumătate de bătrân are el, jumătate am eu, ce este pe locul **Bucureştilor** pe apa Bârladului, din sus de Costeşti şi din jos de Dalieni”[921].

1774, iunie 5: Satul **Tuluceştii**, ţinutul Covurluiului, ocolul Prutului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[922]**. Birnici:** Petre Pizdurcă / Sandul Berne / Iftodor Nistor / Toader Bebeş / Simion Ţugui / Petco Dârvul / Costantin Berne / Gligore sin (fiu) preotesii / Ilie brat ego (fratele lui) / Ioniţă Bebeş / Mihălache Hilimon / Apostol Hilimon / Gheorghe Nistor / Todor Lepădat / Chirvasii Tătaru / Toader Dârvul / Constandin Gleznă / Enachi fiul lui Niţul / Lupul Mănăilă / Toader Chelban / Ion Măroiu / Toader, văduvoi / Gligoraş Berne / Gheorghiţă Berne / Costandin fiul lui Bratul / Toader Graur / Neculai Măroiu / Ştefan, vătăman / Ion, vornic. // **Rufeturi:** Popa Costandin / Ion Graur, scutelnic comisului Fotache / Vasile, muntean, scutelnic al Marii

---

[920] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 370, p. 357

[921] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, p. 43

[922] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 85, 86

Lupoae, maziliţă / Catrina Brânzoae, văduvă / Nastasie, văduvă / Baba Dochiţa, văduvă.

1902: „**Tuluceşti**, comună rurală în judeţul Covurlui, plasa Siretul, la 14 km de Galaţi, pe malul Prutului, aşezată la coada lacului Brateşul, Se mărgineşte, la nord, cu Şiviţa, la est, cu balta și lacul Brateșul, la sud, cu Galaţi, şi la vest, cu teritoriul comunelor Fileşti, Braniştea, Independența şi Slobozia Conachi. E formată din 7 cătune: Tuluceşti, reşedinţa, Costache Negri, Cişmelele, Fântânele, Odaia lui Manolachi, Slobozia Movilei şi Vânători, cu o populaţie de 2.976 suflete. Numărul vitelor se urcă, în total, la 3.499 capete. Are 2 biserici, în Tuluceşti, Sf. Arhangheli, și în Odaia lui Manolachi, Sf. Gheorghe. După întocmirea sinodală din 1888, comuna Tuluceşti formează două parohii: Tuluceşti, alcătuită numai din reşedinţa comunală, cu catedrala Sf. Arhangheli, 1 preot paroh şi 2 cântăreţi; și Odaia lui Manolachi, formată din cătunele Odaia lui Manolachi, Vânători, Fântânele şi Cişmelele, cu 1 preot paroh şi 2 cântăreţi; 5 şcoale. Pe teritoriul comunei, începând de la coada Brateșului, trece Valul lui Traian. Asemenea, pe parte din teritoriul său se întind fortificațiile Galaţi-Nămoloasa-Focșani. Prin mijlocul satului trec şoseaua județeană Galaţi-Bârlad-Fălcu şi calea ferată Galaţi-Bârlad. / **Tuluceşti**, sat și reşedinţa comunei cu acelaşi nume, cu 850 suflete, o biserică şi 2 școli”[923].

---

[923] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 658

TUNGUJEI

(Tonguzeni pe Şacovăţ, comuna Ţibăneşti, Iaşi).

1469, februarie 9: Întărit de Ştefan voievod lui Petrea şi fraţilor săi, Oană şi Duma, care primesc uric pentru „ocinile lor drepte şi proprii, satele anume: Brudureştii, unde le este casa, şi Săcălâşeştii pe Bârlădzel, şi jumătate din Tonguzeni şi loc de moară pe Şacovăţ, şi Poiana de Sus pe Şacovăţ, şi Andrieştii pe Bârlad, şi mănăstirea, şi unde a fost moara pe Bârlad, şi, pe Racovăţ, o selişte unde a fost casa bunicului lor Oană Giuratul, şi Bereştii mai jos de Soholeţi, şi seliştea anume Căşcioarele pe Pârâul Fânaţelor”[924]. Hotarul, din veacul veacului.

1483, august 14: Întărit de Ştefan voievod lui Necoară şi Once, feciorii lui Oniţă, care primesc uric pentru „a lor dreaptă ocină şi cumpărătură, pe un sat, anume Gârbeştii pe Şacovăţ, care l-au cumpărat tatăl lor, Oniţă, de la Sima a lui Draguş şi de la feciorul lui, Danco, drept 70 zloţi tătăreşti, dintr-un uric ce-a avut Dragoş Gârbea, tatăl Simei, ca să le fie lor uric şi nepoatei lor, Marinii. Şi iarăşi dăm şi întărim slugii noastre Necoară, feciorul lui Oniţă, osebit de fraţii lui şi de nepoată-sa Marina, satul anume Tungujenii şi jumătate de poiană la câmp cu Ţibăneştii, care a cumpărat el acel sat şi acea jumătate de poiană de la Tunga, drept 160 zloţi tătăreşti, Iar dresurile ce-a avut el de cumpărătură le-a dat în

[924] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 156, pp. 230, 231

mâinile lui Necoară sin Oniţă. Iar Tungul a cumpărat acel sat, Tungujănii, de la Dima, fratele Simii logofăt, şi de la Şandra cel Negru, drept 70 zloţi tătăreşti. Şi iar a cumpărat Necoară, feciorul lui Oniţă, de la feciorii Cascăi, anume Nicoară şi Giurge şi Toader, şi de la sora lor Rusca şi Trâca, o bucată de loc dintr-a lor sat, Cascoteşti, drept 27 zloţi tătăreşti"[925]. Hotarul, din veac.

1578, iunie 29: Ispisoc de judecată de la Petru voievod, după ce Toader, Jurja, Sava şi Tudora, feciorii lui Nicoară Oniţă, şi seminţiile lor Efrim, Sora şi Baitar, toţi fiii lui Nicoară Oniţă s-au pârât cu Bărbânţă şi cu fraţii săi, copiii fiului Sorei, „pentru satul **Gărbeştii** şi satul **Tungujei** cu moară şi cu o bucată de pământ din **Căscoeşti** şi jumătate din poiana Mânăstirii, jumătatea dinsăre Şacovăţ, ce le-a fost cumpărătură de la popa Dumitru din Suceava, zicând cum le este lor ocină şi moşie, ca şi celorlalţi de mai sus scrişi, şi le este lor moş (bunic) Nicoară Oniţă ca şi lor. Astfel ei încă au aruncat cartea de la dânşii, cum că nu le sunt seminţie, nici nu le este lor ocină şi moşie, iar ei singuri au arătat înaintea noastră cum le sunt lor seminţie. Iar când, apoi, a fost în zilele bătrânului Petru vodă, iar popa Dumitru din Suceava, i-a răpus pe ei cu un uric şi le-a fost luat toate acele sate. Ei, atunci, n-au vrut să le rămână lor ocină, ci le-a dat 240 zloţi tătăreşti şi au răscumpărat singuri ocina, iar Bărbânţă şi cu fraţii săi, copiii Sorei, n-au vrut atunci să ia bani la aceasta, nici să plătească; astfel ei n-au vrut să-i pună în acel ispisoc… / Deci noi le-am dat şi le-am

[925] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 250, pp. 380, 381

întărit, cum să le fie tuturor deopotrivă în acele sate, şi să aibă a le întoarce 800 aspri”[926].

1585, septembrie 10: Carte de împuternicire, dată de Petru (Şchiopul) voievod vatafului Andrica (Gârbescu) vatag „să fie tare şi puternic a opri ocina din **Tunguzeai** şi din **Căscoeşti** şi din poiana Mănăstirii, dinspre ai săi răzeşi, până ce ei îi vor plăti lui ferăe ce a dat el în visteria moniei mele, iar cui i se va părea cu strâmbul să stea de faţă înaintea domniei mele”[927].

1585, septembrie 19: Ispisoc de judecată de la Petru (Şchiopul) voievod, după ce „Cposte aprod, Ile pitar şi cu toţi răzeşii lor, toţi nepoţii lui Nan Cascoe şi Toma Cascoe, s.au pârât cu Andreica Gărbăscul vătag, Petrea vătag şi cu Ion Văsicu, nepoţii lui Nicoară Oniţă, dinspre satul **Gărbeşti** pentru satul **Tungujei** şi cu loc de moară în Şacovăţ şi pentru o bucată de pământ din hotarul satul **Căscoeşti** şi cu parte de moară în Şacovăţ, şi pentru jumătate de poiană dinspre mănăstire, şi iarăşi cu moară în Şacovăţ, zicând Coste, Ilea, Condrea şi răzeşii lor cum este lor ocină satul Tungujei şi acea bucată de pământ, şi şi-au făcut singuri mănăstire, şi şi-au făcut însăşi şi de la domnia mea un ispisoc pe toată poiana care este mai sus scrisă. / Deci noi am cercetat privilegiile lor şi astfel am aflat cum coste aprod şi soţii săi să nu aibă treabă în satul Tungujei şi nici în acea bucată de pământ din Căscoeşti, căci este dreaptă cumpărătură bunilor Andreicăi şi soţilor săi; iar cea jumătate de poiană de la mănăstire şi cu moară în Şacovăţ, jumătate dinspre Şaco-

---

[926] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 110, 111
[927] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, p. 191

văţ, este tot lor cumpărătură de la Ţiban… deci Coste şi toţi răzeşii lui au rămas din toată legea ţării”[928].

1586, noiembrie 2: Carte de împuternicire, dată de Petru (Şchiopul) voievod lui Gărgănul şi Petre vătavi „spre aceea ca să fie tari şi puternici a stăpâni şi a ţine partea de ocină a Ilenii şi a lui Nestor din satul **Gărbeştii**, din **Tongujei**, căci ei sunt datori cu 40 zloţi şi are şi zapis cu dânşii, şi iarăşi să fie tari şi puternici a stăpâni partea Oprei şi a Tomei, să stăpânească şi partea de ocină şi a lui Oniţă, tot din aceste mai sus scrise sate, căci este lor dator cu 60 zloţi şi au şi zapise cu dânşii, iar cui i se va părea cu strâmbul să stea de faţă înaintea noastră”[929].

1634, octombrie 4: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Iuraşco, Ilea, Gligor şi Focşea, după judecarea pârei lor împotriva lui Gheorghiţă, fiul lui Dumitru, şi a rudelor lui, „pentru o parte de ocină din satul **Tunguzeni** (Tungujei, comuna Ţibăneşti, Iaşi), ce sunt pe Şacovăţ, în ţinutul Vaslui, şi astfel a zis Gheorghiţă înaintea noastră că acea parte de ocină le este danie de la mătuşa lui, Axana Purceloae. Iar Iuraşco, Ilea, Gligor şi Focşea au spus că nu are Axana nici o treabă şi nu este de dedină din acel sat Tunguzeni şi că le face Gheorghiţă mare asupreală… şi le-am aflat lege dreaptă după legea ţării, ca să jure Iuraşco, Ilea, Gligor şi Focşea, cu 24 oameni buni, pe sfânta evanghelie. Deci s-au sculat Iuraşco, Ilea, Gligor şi Focşea şi au jurat pe sfânta evanghelie că nu este

---

[928] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 192, 193

[929] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, p. 194

Axana de acea dedină şi nu are nici o treabă în acel sat Tunguzeni”[930].

1639, aprilie 6: Întărit de Vasile Lupu voievod vistiernicului Gheorghiţă Roşca, care cumpărase, cu 70 taleri de argint, de la Ile, feciorul lui Mihăilă, nepot Anei, strănepot Hârjoae, „”jumătate din **Poiana de Sus** (lângă Tungujei, comuna Ţibăneşti, Iaşi), ce-i în hotarul satului **Tonbuzenilor** (Tungujei, comuna Ţibăneşti, Iaşi), pe pârâul Şacovăţului, a treia parte, cu loc de moară şi de chiuă în Şacovăţ, şi cu hrană de mascuri într-acel hotar… Aşijdere, şi a treia parte, tot într-acea poiană, ce este cumpărătură de la alţi nepoţi ai Hârjoaie, care se face jumătate de poiană, care este aleasă şi hotărâtă, începându-se hotarul la deal, până la Răchitna, şi de la Şacovăţ până la gura Ţâbanii şi la obârşie”[931].

TUNSEŞTI

(pe Bogdana, satul „stâlpului” Ion Tunsu,
comuna Bogdăniţa, Vaslui).

1453, iunie 12: Întărit de Alexandru voievod lui „Sima şi Ştefan Tunsul, Băloş şi Oană Horgescul, care primesc uric pentru „un sat pe Bogdana, anume Horgeşti, care le este lor ocină. Şi de asemenea a venit înaintea noastră… Iuca, de bună voia sa, şi le-a vândut lor, din

---

930 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 268, pp. 299, 300

931 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 86, p. 85

uricul său, un sat pe Bogdana, anume Tunseştii, pentru 83 de zloţi”[932]. Hotarele, din veac.

1546, martie 23: Întărit de Petru (Rareş) voievod fraţilor Stanciul, Lazăr, Gavril şi Ilca, copiii lui Ion Tunsul, care pierduseră, „când a ars tot satul”, privilegiile „ce le-a avut tatăl lor Ion Tunsul de la părintele domniei mele Ştefan voievod pe satul **Tunseşti**, pe care l-a cumpărat tatăl lor de la Ilca, cu 300 zloţi tătăreşti”[933].

1561, iunie 20: Întărit de Alexandru (Lăpuşneanu) voievod lui Gavril, care cumpără, cu 65 zloţi tătăreşti, de la Isaico şi sora lui Candachia, „a patra parte din satul **Tunseşti**”[934].

1638, martie 15: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod lui Nechifor din **Veşteleşti** (Văşteleşti, azi Bogdana, comuna Bogdana, Vaslui), ca „să fie tare şi puternic să oprească pe feciorii Ţaulei din **Corueşti** (Coroieşti, comuna Coroieşti, Vaslui), să-i oprească de pe partea Cozmei lui Nastă din **Tunsăşti** (Tunseşti, comuna Bogdăneşti, Vaslui) sau să-şi ia banii ce vor zice oameni buni, cu ale lor suflete, c-au dat ei pe acel loc, însă din bătrânul lui Ţauloaie ot Tunsăşti”[935].

1675, aprilie 1: Necula, feciorul lui Toader Coţman, vinde paharnicului Ştefan (Cerchez), drept 30 lei buni, „un bătrân din sat de **Tonsăşti**, pe apa Bogdana, care moşie mi-i mie de la moşul (bunicul) meu Petre Coţ-

---

[932] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 32, pp. 42-44
[933] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. I, Iaşi 1906, pp. 183-186
[934] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. I, Iaşi 1906, pp. 273, 274
[935] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 277, p. 267

man”[936].

1690, noiembrie 6: Ştefan Buzduga, dăruieşte, „cu limbă de moarte… vărlui meu Nastasă Bostaca… moşiile ce voi avea eu din toate locurile şio parte din seliştea **Tunsăştilor**, de pe valea Bogdănii, toată partea mamei Ioana, Fetei lui Bălan; iar nepoţilor mei să n-aibă treabă în această parte a Tunsăştilor, pentru că le-am dat o parte din Horiiata, din seliştea **Costeştilor**, de au vândut-o cămăraşului”[937].

1696, iunie 25: Safta, fata lui Nechifor Ţenchiu, cu feciorii ei Alexandru şi Maxim, dăruieşte logofătului Vasile Pleşca „toată partea lor de moşie din **Tunsăşti**, pe apa Bogdănii, partea pe pe strămoşul lor Ion Tunsu, câtă se va alege”[938].

1697, iulie 13: Maxim, feciorul Petresăi, femeia lui Aniţa şi feciorul lor Gligoraşco dăruiesc logofătului Vasile Pleşca „moşia ce o au din partea lui Juverdian din **Tunsăşti**, pe Bogdana”[939].

1698, octombrie 8: Năstasă Bostacă şi feciorii săi Onil şi Ursul dăruiesc logofătului Vasile Pleşca „moşia lor din **Tunsăşti**, pe Bogdana, partea Ioanei Buzdugănesei, fetei lui Bălan, nepoata Marcului, care le-a fost danie de la Ştefan, feciorul Ioanei”[940].

---

[936] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 67, p. 112

[937] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 175, pp. 160, 162

[938] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 177, p. 162

[939] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 178, pp. 162, 163

[940] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 183, p. 164

1715, septembrie 10: Vasile şi Alexandru, feciorii lui Ştefan Sâtariul, nepoţii lui Constantin Sâtariul din satul **Vişteleşti**, din Bogdana, vând marelui spătar Ion Pălade ocina lor „din satul **Şărbăneşti**, ce se va alege partea tătâne-nostru Ştefan Sâtariul… / Aşijderi i-am vândut părţile noastre ce se vor alege dinte fraţii noştri din **Băloşăşti**, din bătrânul nostru, iar pe apa Bogdănii… / Aşjderi, ce se va alege parte din satul **Tomceşti** şi **Tunsăşti**, ce avem de pe moşul nostru Constantin Sâtariul din bătrânul Coţman Petre, iar pe apa Bogdănii… Aşijderi, i-am vândut, cu toţi fraţii împreună, anume Ştefăniţă Sâtariu, Vasile Sâtariu, Alexandru Sâtariu, Sâmeon Cârlan, Anghelina fata lui Constantin şi Stratina, jumătate de bătrân din satul Şărbăneşti, jumătate de bătrân din Băloşeşti şi jumătate de bătrân din **Brăneşti**, în ţinutul Putnei, pe gârla Putnei, dincoace, ce este cumpărătura moşului (bunicului) nostru Constantin Sâtariul de la Sâmion Dumnezău… Acestea le-am vândut spătarului drept 16 lei bani gata”[941].

1715, octombrie 11: Ion Mijloc , cu femeia lui Stratia, şi Ştefan, cu femeia lui Anghelina, fetele lui Constantin, feciorul Gafiei fetei lui Constantin Sâtariul, vând marelui spătar Ion Pălade părţile lor de moşie „din satul **Şărbăneşti**, de pe apa Bogdănii, partea socrului nostru Constantin, fiul Gafiei, nepot lui Constantin Sâtariul… Aşijderi i-am vândut parta socrului nostru din **Bălăşeşti**, tij pe Bogdana… partea socrului nostru din

[941] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 185, pp. 164, 165

Tomceşti, ce se cheamă şi **Tunsăşti**… toate din bătrânul Petre Coţman”[942].

1725, iunie 17: Iliana, fata Alexandrei stolnicesăi Musteţoe, sora Pleşcăi ce-a fost logofăt al treilea, vinde spătarului Pălade „un bătrân întreg din satul **Suceveni**, danie de la Sandul, feciorul lui Dumitraşco Bălat şi-a femeii sale Irina, nepot lui Ştefan din Banca; un loc de prisacă la selişte la **Horgeşti** şi cu loc de fânaţă până în matca pârâului, danie de la Ancuţa Scânteoae, fata lui Ionaşco Băltag; o parte de ocină din satul **Tunsăşti**, partea Ioanei Buzdugănesei, fetei lui Bălan, nepoata Marcului, danie de la Nastasie Bostaca, Onilă şi Ursul; altp danie din Tunsăşti, din partea lui Jiverdean, danie de la Maxim, feciorul Petresăi, şi femeia lui Aniţa; din satul **Băloşeşti**, din bătrânul Lavric, danie de la Vasilache şi altă danie de la Lazăr… Care aceste părţi de ocină au fost date danie unchiului meu Vasile Pleşca, ce-a fost logofăt al treilea. Deci eu le-am vândut spătarului Pălade drept 2 boi şi 4 lei”[943].

1902: „**Tunseşti**, sat în judeţul Tutova, plasa Simila, comuna Bogdăniţa, spre vest de satul Bogdăniţa, pe dreapta pârâului Bogdana, compus din 2 părţi: Tunseşti de Jos şi Tunseşti de Sus”[944].

---

942 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 186, p. 165

943 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 189, pp. 168, 169

944 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 659

TUPILAŢI

(prin Belceşti, înglobat în Tupilaţi,
comuna Tupilaţi, Neamţ).

1414, decembrie 20: Întărit de Alexandru cel Bun lui Crăciun Belcescu, care primea „două sate uric, cu tot venitul, pe Pârâul Alb, unde este casa lui din veac, şi alt sat, Negoeşti, între Totoeşti şi între Levet Miclouş, ocinile lui… şi ale copiilor lui, anume Petru, şi Ion, şi Iosif, şi Andriaş, şi copiii acestor patru fraţi… Iar hotarul lui să fie începând de la Levet, pe malul pârâului, o movilă săpată, de acolo drept la câmp, la o movilă săpată, apoi drept la marginea dumbrăvii de la Totoeşti, la marginea dumbrăvii, la o movilă săpată, apoi drept în mijlocul câmpului, la o movilă săpată, apoi drept la malul pârâului, iarăşi la movila săpată, apoi, peste pârâu şi peste dealul cu pădure, la vale, mai sus de fântână, în bucovina de la Hlapeşti, apoi drept peste pârâu, apoi drept peste bucovina de la Şerbu, apoi drept la capătul Câmpului de la Vlad, apoi la deal, până la capăt. Acesta îi este tot hotarul, neclintit niciodată, în vecii vecilor”[945].

1636, iunie 24: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui sulger Toma, care cumpără, cu 70 de zloţi, de la Paşco Blendea, „partea lui din satul **Tupilaţi**, care este pe

[945] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 38, pp. 53-55

Moldova, în ţinutul Sucevei, din vatra satului şi cu vad de moară pe râul Moldova”[946].

1638, februarie 15: Gavril Zupco, feciorul lui Spiridon din Tupilaţi, vinde partea sa „din **Tupilaţi**, ce este pe apa Moldovei, la ţinutul Sucevei… Tomei, stolnicului celui mare, drept 26 lei bătuţi, cu tot venitul ce s-a veni din tot locul, cu vatră de sat, vad de moară, fânaţ, pământuri în ţarină şi cu pădure, însă partea lui, fără de a altor fraţi ai lui. Şi până n-a întrebat pe toţi fraţii şi rudele lui, până n-a fost voia tuturor, n-a vrut să vândă”[947].

1638, aprilie 1: Zapisul lui Iuraşco visternicel, Ştefan pitărelul, Văsiian Nemţanul, Arsenie vătămanul şi Lazăr de **Porceşti** (Moldoveni, comuna Moldoveni, Neamţ), Pătraşco Ciogolea de **Ionăşeşti** (comuna Mirceşti, Iaşi), Gheorghe Boţul de **Dolheşti** (comuna Pipirig, Neamţ), Anton din **Zbiereni** (Zbereni, comuna Cotnari, Iaşi), Istratie Hurjui ot **Şerbeşti** (azi Ştefan cel Mare, Neamţ) şi Căzan ot **Tupilaţi** (comuna Tupilaţi, Neamţ), în care mărturisesc „cum au venit înaintea noastră Bosie Capotă, feciorul Măricăi, pentru o parte de ocină a lui, ce-a fost pusă zălog la Ion Curea din **Porceşti**, drept 14 taleri bătuţi. Dintr-aceşti bani, a întors Bosie lui Ion Ciurea 7 taleri bătuţi, iar 7 taleri n-a vrut să-i dea, ci a venit Toma stolnicul cel mare şi i-a dat 7 taleri bătuţi în mână lui Ion Ciurea, pentru că a mai avut o cumpărătură bătrână Gheorghe Başotă vistiernicul şi cu Iuraşco Başotă hat-

---

[946] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 438, pp. 499, 500

[947] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 245, p. 226

manul de la Bosie Capotă”[948].

1638, iunie 15: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui stolnic Toma, care cumpără, cu 60 lei bătuţi, de la Căzan, fiul lui Ştefan Blendea, nepotul lui Gheorghiţă din **Tupilaţi**, „dreapta sa ocină şi dedină şi cumpărătură din satul Tupilaţi, în ţinutul Sucevei, pe care a cumpărat-o tatăl lui de la Manea şi Onciul, şi jumătate din partea lui Căzan Bohmatea, şi de la Crainicul, şi 9 ogoare din partea lui Ştefu, ce este din partea lui, Herţea, din vatra satului, din ţarină şi din fâneţe, şi din curătură, din dumbravă, din pădure şi din apă”[949].

1639, februarie 13: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui stolnic Toma, care cumpără, cu 45 lei bătuţi, de la Toader, Agahiia şi Sora, fiii lui Isac din Tupilaţi, nepoţii Nastacăi, sora popii Blendea, „cumpărătura lor din satul **Tupilaţi** (comuna Tupilaţi, Neamţ), ce a fost partea popii Blendea şi cumpărătură din partea lui Manea”[950].

1639, februarie 14: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui stolnic Toma, care cumpără, cu 35 lei bătuţi, de la Erena, ginerele ei Manea, şi Tudosca, fiicele lui Toader Bodorin, şi ginerele lui Giurgiu, părţile lor „din satul **Tupilaţi**, a treia parte din a patra parte de sat, partea lui Toader Bodorin”[951].

1639, februarie 14: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui stolnic Toma, care cumpără, cu 60 lei bătuţi, de

---

[948] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 303, pp. 302, 303

[949] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 373, pp. 363-365

[950] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 28, pp. 32, 33

[951] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 31, pp. 37, 38

la Gheorghe Năvrăpăscul şi de la cneaghina Nastasia, fiica Frăsinei, nepoata popii Blendea din Bădeşti, „toate părţile lor din satul **Tupilaţi**… şi din satul **Bădeşti**, partea popii Blendea, partea de sus, cu câmp de ţarină, cu fâneţe şi cu vad de moară pe Moldova”[952].

1639, februarie 14: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui stolnic Toma (Cantacuzino), care cumpără, cu 22 lei bătuţi, de la Vasile şi Simion, fiii lui Gheorghe Moţoc din **Aldeşti** şi a Maricăi, fiica lui Ştefan Blendea, nepoata popii Ion Blendea, „dreapta lor ocină şi dedină, pe care o au de la bunicul lor, popa Ion Blendea, din satul **Tupilaţi** şi din **Bădeşti**, din a patra parte din acele sate, partea lui Ştefan Blendea, jumătate”[953].

1639, mai 17: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui stolnic Toma, care cumpără, cu 8 lei bătuţi, de la Căzan din **Muncel** şi de la fraţii săi Ionaşco Bordea, Lazor, Isăilă şi Drăguţa, fiii lui Gherman, „din satul **Tupilaţi**, a douăsprezecea parte din a patra parte a satului, partea lui Gherman”[954].

1639, iunie 17: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui stolnic Toma (Cantacuzino), care cumpără, cu 60 lei bătuţi, de la fraţii Toader Ţânţar, Paşco, Căzacul şi Nastasia, fii lui Ştefan Blendea din **Tupilaţi** (comuna Tupilaţi, Neamţ), de la Hilip, fiul Nastei din **Bădeşti** (comuna Boteşti, Neamţ) şi nepoţii lor Dumitru, Istatie, Acsentie şi Andreica, fiii lui Isaico, nepoţii Calinei din

---

[952] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 33, pp. 39, 40
[953] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 33, pp. 39, 40
[954] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 136, p. 149, 150

Bădeşti, „dreapta lor ocină şi dedină din satul Bădeşti, a treia parte din jumătate de sat, din partea de jos, partea lui Hoşmânda, partea lui Bosiiuc şi partea lui Tetul”[955].

1644, aprilie 8: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui stolnic Toma (Cantacuzino), care cumpără, cu 12 zloți bătuți, de la Catrina, soţia lui Ionașco Hadăr, și cu fiii ei Trifan, Dumitru și Chiriac, nepoții lui Petre, strănepoții lui Irimia, „părțile lor, câte se vor alege din partea lui Irimia, de dedină și cumpărătură din satul **Tupilați**, pe Moldova, la ținutul Suceava”[956].

1644, aprilie 8: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui stolnic Toma (Cantacuzino), care cumpără, cu 20 lei bătuți, de la Mărica Brăiuaie (Braia), fiica lui Hilip, nepoata popii Blendea, „toată partea ei și a fraților ei din satul **Tupilați**, ce este pe Moldova, în ținutul Suceava, cât i se va alege partea tatălui lor din partea popii Blendea”[957].

1644, aprilie 8: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui stolnic Toma (Cantacuzino), care cumpără, cu 20 ughi (ducați unguréști), de la Ghervasie și Dumitru, fiii Bâei din Tupilați, „din a patra din satul **Tupilați**, a patra parte, cu partea de loc de moară în apa Moldovei, cât se va alege partea lui Herțea”[958].

1644, aprilie 8: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui stolnic Toma (Cantacuzino), care cumpără, cu 12

---

[955] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 150, pp. 164, 167

[956] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 277, pp. 249, 250

[957] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 279, pp. 252, 253

[958] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 280, pp. 253- 255

zloți bătuți, de la Irina și fiii ei Pavăl, Dumitraşco, Tudosca și Gaftona, nepoții Petrei, strănepoții Irimiei „toată partea cât se va alege din satul **Tupilați**, din partea Irimiei, care este pe Moldova, în ținutul Suceava”[959].

1646, februarie 15: Hilip, feciorii popii Niagului din Sărbeşti (Şerbeşti), vinde lui Ionaşco Talpă din **Şerbeşti** (înglobat în Talpa, comuna Bârgăoani, Neamţ), drept 20 de lei, „partea mâne-mea Ioana din satul **Belceşti** (înglobat în Tupilaţi, comuna Tupilaţi, Neamţ), din jumătate de sat, din partea de jos, ce se va alege partea mânemea”[960].

1646, iunie 22: Scrisoarea lui Coste de **Călineşti** (comuna Negri, Bacău) şi a lui Miron din **Ţibucani** (comuna Ţibucani, Neamţ), trimişi de Vasile Lupu voievod să cerceteze „hotarul **Dăvidenilor** (comuna Ţibucani, Neamţ), al **Strâmbilor** (comuna Ţibucani, Neamţ) cu al **Negoeştilor** (comuna Dragomireşti, Neamţ)”, şi au început, urmând semnele din uric, „de unde au început semnele hotarului, de la o movilă săpată în ţărmurile Văii Albe, dinspre Leuteşti, şi acolo au şi piatră pusă de moşii lor. De acolo, am scos trei oameni bătrâni, anume pe Toader Hăţag din **Belceşti** (inclus în Tupilaţi, comuna Tupilaţi, Neamţ), Ionaşco Harţugul din **Totoeşti** (comuna Tupilaţi, Neamţ) şi Tănasie Draciul din **Leuteşti** (comuna Tupilaţi, Neamţ), să ne poarte pe unde spun semnele uricului. De-acolo, ne-a mânat uricul drept în sus, la altă movilă săpată, şi acolo s-a aflat altă piatră pusă de moşii lor, de acolo drept în marginea Dumbrăvii şi în marginea

---

959 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 282, pp. 256, 257

960 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 291, p. 232

dumbrăvii, iar s-a găsit piatra pusă de moşii lor, din marginea dumbrăvii ne-au mânat semnele uricului drept în sus, dinspre Totoeşti, în marginea dumbrăvii, la altă movilă săpată, iar Negoeştii au zis: chemaţi, că mai avem alte pietre mai în lăuntrul pădurii. Noi n-am vrut să mergem, dacă n-au spus în uric acele semne… / Şi am pus întăritură robii măriei tale Păcurar, Toader Harcul şi Ursul din **Vereşeni** (Verşeni, comuna Mirosloveşti, Iaşi), Pătrăşcuţă, Pătraşco şi Vasile Borşea din **Mirăslăveşti** (comuna Mirosloveşti, Iaşi), Ion din **Dobruleşti** (lângă Mărgineni, Neamţ), Cârstea din **Borceşti** (Borşeni, comuna Războieni, Neamţ), Gligorie şi Nacul din **Uscaţi** (comuna Războieni, Neamţ), Constantin Holbură şi Vasile din **Ţibucani**, Vasile din **Podlogeni** (comuna Ţibucani, Neamţ) şi alţi mulţi oameni buni şi bătrâni”[961].

1774, iunie: Satul **Tupilaţi**, al spătăroiei Ancuţa, ocolul Satele de la Suceavă, după recensământul lui Rumeanţev[962], avea **toată suma caselor 61**. Scădere rufeturi 12: 3 popi și diaconi, 2 mazili, 4 țigani, 3 văduve. Rămân birnici 49. / **Birnici:** Toader Negru, slugă / Alicsandr, tij (la fel) / Ion, plugar / Vasile zet (ginere) popii din Muncel, slugă / Grigore Dobre / Toader, slugă / Vasile fratele lui, la fel / Ioniță, slugă / Postolache, la fel / Ion, tâlmaci / Andrei, plugar / Lupul Anghel, vornic / Iacob, crâșmar / Ștefan, cepar / Neculai fiul lui Lazor / Ion Boiță / Ioniță Chiriacu / Enache, plugar / Costandin Frătescu / Jicmon Doboș / Frenți, rotar / Vasile Țurcan / Ursul frate chelariului / Dima, muntean / Costandin, solonar / Simion

---

961 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 418, p. 358, 359

962 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 287, 288

Toma / Savin, muntean / Costandin a Rusoai / Vasile Leliciu / Dumitrașco Tocilă / Chiril, muntean / Vasile zet (ginere) lui Ciocârlan / Antohi Crăciun / Neculai Ciocârlan / Chiruță Tugre / Lupul, cioban / Toader, grădinar / Toderică, ungurian / Ioniță a Rusoai / Ion, cioban / Neculai Burcă. // **Liudi tot din Tupilați**, dar fiind cu șederea în ținutul Neamțului, s-au scris și acolo: Petre, morar / Vasile fratele lui / Ion Anghel / Ion fratele morariului / Ioniță Golaș / Gheorghi Anghel / Vasile Golaș / Pintelei, rusul. // **Rufeturi:** Popa Simion / Popa Maftei / Ion, dascăl / Ioniță Ghidionescu, mazil / Antohi Bere al lui, mazil / Vasile, țigan / Gheorghe, țigan / Ștefan, țigan / Vasile, țigan / Maria, săracă / Nastasia, săracă /Vasâlca, săracă.

1902: „**Tupilați**, comună rurală şi sat în judeţul Roman, plasa Moldova, spre nord-vest de oraşul Roman, la 31 km de el şi la 32 km de reședința plăşii. E situată spre nord-vest, la confluenţa pârâului Valea Albă cu râul Moldova şi pe malul drept al acestui râu. Are o populaţie de 1.144 locuitori; 3 biserici: 2 ortodoxe şi 1 catolică; o şcoală mixtă. Se lucrează lemnărie ordinară şi mobile de lux. Sunt 506 vite mari cornute. Se face iarmaroc la 24 iunie. Pe teritoriul comunei, lângă satul Tupilați, este un pod de lemn stătător, peste care trece şoseaua judeţeană Piatra-Iași. Este legată cu oraşul Roman prin şosea”[963].

[963] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 659

TUPILAŢI

(pe Elan, Vaslui).

1690, mai 3: Întărit de Constantin Cantemir voievod comisului Ştefan Cerchez şi jupânesei Acsuţa, care primesc ispisoc de cumpărătură, în baza unui zapis de la Lazăr Moşuleţ şi feciorii lui Pană, Aniţa şi Aftmie, care i-au vândut „partea lor din **Tupilaţi**, ce sunt pe apa Elanului, în ţinutul Fălciului, ocină care le-a fost lor parte de pe moşul (bunicul) lor Ion Moşuleţ”. / Şi alt zapis, de la Grozava şi feciorii ei Necola şi Arhire, care i-au dăruit „partea lor din Tupilaţi”. / Şi alt zapis, de la Pavăl cu femeia lui Maria, de la frate-său Gliga cu femeia lui Dochiţa, de la cumnatul lui Simion cu femeia lui Ioana, fata lui Mănăilă, de la Irimia cu femeia lui Avrămia, fata lui Mănăilă, şi de la Gheorghe cu femeia lui Varvara, fata lui Mănăilă, care „i-au dăruit toate părţile ce au de pe moşul lor Ştefan comisul, părţile din Tupilaţi”. / Şi alt zapis, de la Năstasie şi femeia lui Cârstina, care „i-au dat danie toată partea lor, câtă se va alege, în satul Tupilaţi”. / Şi alt zapis, de la Tofana, fata Petrii, nepoata Furceleştilor, şi de la fat ei Agafia, care i-au dăruit „partea lor, din hotarul satului Tupilaţi, din apa Elanului spre apus, până în locul Pogăcenilor, cu vad de moară în apa Elanului”. / Şi alt zapis, de la Ştefana, fata Anei, sora preotesei Edoae din satul **Pistcani** de pe Elan, şi de la fratele său Vasile, care „au vândut comisului Ştefan şi jupânesei sale toată partea de pe mama lor Ana, din hotarul satului Tupilaţilor, până în apa Elanului, dinspre

răsărit, cât se va alege din bătrânul Ştefanii, jumătate". / Şi alt zapis, de la Constandin, feciorul Savii din **Bălăneşti**, şi cu fraţii lui Hortolomie, Vasile, Loghina, Vasilca şi Stratina, care îi dăruiesc „toată partea lor de moşie din dealul Holobăţului, dinspre soare-răsare, din valea Elanului spre Copăceana, până în locul târgului, cumpărătura părinţilor săi, Savii, de la Edul, partea Todiresei". / Şi alt zapis, de la Anghelina şi Tofana, fetele Edului, care i-au vândut, drept 6 lei, „dreapta moşie de la Edul, ce este pe apa Elanului, dinspre soare-răsare, cu vad de moară". / Şi alt zapis, de la Ilie, feciorul Alexandrei, nepoata popii Edului, care i-a vândut „partea de la părinţii lui, ce este pe apa Elanului, dinspre soare-răsare, între hotarul Bălăneştilor şi al Crăciuneştilor". / Şi alz zapis, de la Dumitraşco, fecior Dochiei de **Ghilţeni**, care i-a vândut, drept 12 ughi (ducaţi ungureşti), „toată partea lui, de unde se cheamă moara popii Edului de pe Elan, în dealul dinspre soare-apune, până în locul Tupilaţilor, martea de pe mamă-sa Dochiţa, cu vad de moară şi cu 19 pământuri în ţarină". / Şi alt zapis, de la Anisia, fata Mihului, şi de la Ştefãnia, fata Anisiei, şi de la Dochia, fata Edului, care „i-au vândut a lor dreaptă ocină şi moşie din **Lungeni**, din locul Tupilaţilor, până în apa Elanului, dinspre soare-apune, cu vad de moară". / Şi alt zapis, de la Solomon, fecior Anisiei de **Puţeni**, care i-a vândut, drept 12 lei bani gata, „19 pământuri din satul Lungeni, şi din vad de moară în apa Elanului, ce este de pe moaşă-sa (bunica) Mărica Edoai preoteasa". Şi alt zapis, de la Ştefana, fata Anei, sora Edoai preotesei din satul **Pistcani**, şi de la fratele ei Vasile, care i-au vândut, drept 30 lei, „toată partea lor din Pistcani, din ţinutul Fălciului, pe apa Elanului, cu vad de moară pe Elan". / Şi alt zapis, de la

Anisia, fata popii Edului, care „a dăruit comisului Ştefan toată partea ei din satul **Puţenii cu apă**”. / Şi alt zapis, de la Neculai, feciorul lui Toader Coţman, care i-a vândut „un bătrân din satul **Tomceşti**, din ţinutul Tutovei, pe apa Bogdana, care moşie i-a fost lui de la moşul (bunicul) lui Coţman”. / Şi alt zapis, de la Toader şi Gheorghiţă, feciorii Furnicăi, care i-au vândut, „drept 16 lei bani gata şi un cal drept 6 lei, care fac 76 lei… ce i-a dat comisul Ştefan, de l-a scos de la pierzare pentru un furtişag ce a fost făcut Chiricăi, feciorul lui Andonie de Coroeşti… jumătate de bătrân din **Tomceşti** şi o vie cu pivniţă gata tot într-acel sat Tomceşti”. / Şi alt zapis, de la Sâmziiana, fata Macarii, şi de la nepotul ei Toader, feciorul lui Pricopie, fratele Sâmzienii, care i-a vândut, drept 32 lei bani gata, „partea lor din satul **Brădeşti**, ce este la ţinutul Tutovii”. / Şi alt zapis, de la Nechifor, feciorul Chirilii de la **Botoşăni**, şi de la femeia lui Angheluşa, fata lui Vasile de **Băsăşti**, care i-a vândut „o vie ce este în deal la Băloşeşti, dinspre apus, cu pivniţă gata, cu pomeţi în vie”. / Şi alt zapis, de la Gheorghe, femeia lui Gafia şi fetelor lor Maria şi Urâta, şi de la frate-său Ţugulea, care i-au dăruit „un loc de prisacă în **Deleni**, pe Bilahoiu, cu pomeţi”. / Şi alt zapis, de la Orăş, Romaşco, Năstaca şi Măricuţa, feciorii Mihului şi ai Angheluţei, care i-au vândut, drept 148 lei, „patru părţi din satul **Bereşti**, de la ţinutul Covurluiului, din obârşia Chinejăi, care lor le-a fost de la mama lor Anghelița, de la moşul (bunicul) lor Maftei Roşca”. / Şi alt zapis, de la Toader, feciorul Hilinii, de la femeia lui Sofronia şi de la feciorii lor Chirică, Antiohie, Floare şi Sâmina din satul **Urdeşti**, care au dăruit comisului Ştefan „moşia lor din satul **Puţenii cei săci**, cât se va alege partea Hilinii”. / Şi alt zapis, de la Ignat Ciorciul şi de la

femeia lui Todosca, fata lui Bosoi, şi de la feciorii lor Ursul, Cozma, Măria, Tudora şi Negruţa, care îi dăruiesc „un loc de prisacă, cu pometţi, ce este în **Bosoiu**, la ţinutul Vasluiului”. / Şi alt zapis, de la Ion, feciorul lui Albotă, şi de la femeia lui Lozâna, care i-au vândut, drept 10 lei, „un loc de prisacă ce este la **Boţoaia**, iar în ţinutul Vasluiului”. / Şi alt zapis, de la Lazor Moşuleţ, de la feciorul Pană şi ginerele Tudosă, care îi dăruiesc comisului Ştefan „un loc de prisacă de la **Curăluşa**, iar în ţinutul Vasluiului, însă şi pentru o iapă, ce a fost dator Tudosă, ginerele lui Lazor, dumisale comisului”. / Şi alt zapis, de la Fote, care i-a vândut, drept 24 lei bătuţi, „un loc de prisacă, ce este de la **Znamân** în vale, în ţinutul Iaşilor, cumpărătură de la popa Gligori şi preoteasa Măria, de aici, din târgul Iaşi, de la biserica Sfântului Teodor”[964].

1793, martie 1: Matei Costachi mare sulger face un schimb de moşii cu Aniţa, jupâneasa postelnicului Constandin Lambrino, fiica răposatului pitar Moise Cocoranul, căreia îi dă „o moşie întreagă, **Drăguşeni** pe apa Stavnicului, ce este aleasă şi fără pricină… şi dumneaei datu-mi-a mie **Puţăni** cu apă, ce se numeşte **Munteni Puţeni**, la ţinutul Fălciului, aleasă şi tot fără de pricină, şi alte părţi de moşie, tot în ţinutul Fălciului, pe Elan, anume **Piţcani, Lungeni, Bălăneşti**, şi o vatră de iaz sub moşia **Tupilaţii**”[965].

1902: „**Tupilați**, sat în partea de sud-vest a comunei Mălăești, plasa Mijlocul, judeţul Fălciu, aşezat pe valea pârâului cu acelaşi nume, pe o suprafaţă de 573

[964] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 174, pp. 155-160

[965] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. X, Iaşi 1915, pp. 55, 56

hectare, cu o populaţie de 60 familii sau 303 suflete. Are o biserică, deservită de 1 preot şi 2 dascăli”[966].

TURĂUŢI

(comuna Costeşti, judeţul Bălţi, Moldova).

1640, septembrie 3: Scrisoarea trimişilor domneşti „la satul vistiernicului celui mare Iordachi (Cantacuzino), la **Ploscureni** (comuna Costeşti, judeţul Bălţi, Moldova), să hotărâm şi să stâlpim hotarul acestui sat. / Deci noi am venit şi am strâns oameni şi am socotit, şi am ales hotarul acestui sat de unde se începe, din gura Ciuhurului, ce dă în Prut, tot matca în sus până în gura Prăvalului, ce dă în Ciuhur, şi matca Prăvalului până în stâncă, şi de acolo drept la deal, peste drumul cel mare, într-un stâlp de piatră, ce s-a pus, şi de acolo drept la deal, în Movila Maradineţului, în dumbravă şi peste altă movilă, ce este lângă sânsa; şi de aici, prin dumbravă, până într-altă movilă, ce este găunoasă, lângă drumul Dămăşcanilor, la obârşia viei Dihanului, şi de aici muchia Dihanului dinspre răsărit, până într-un stâlp de piatră, şi de aici peste valea Dihanului, într-alt stâlp de piatră, ce s-a pus dinspre apus, dinspre Prut, şi de acolo drept la vale în coastă, la stâlp de piatră, şi de acolo iarăşi într-o movilă din sus, unde s-a pus alt stâlp de piatră în a treia movilă din sus. Iar şesul Prutului şi bălţile dinspre Iaşcăuţi, noi n-am

[966] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 659

ales… şi încă am mai lăsat hotarul Ploscuţenilor spre hotarul Păşcăuţilor, şi i-am tocmit. / şi la acest hotărât au fost Vasile Balş şi Bogdan căpitan de curteni din ţinutul **Dorohoiului**, Grigoraşcu Jora, Ionaşcu Cociorvei din **Turăuţi** (comuna Costeşti, judeţul Bălţi, Moldova), Dande şi Pantelei din **Ştefăneşti** (comuna Ştefăneşti, Botoşani), Sămion, Laghii şi Drăgance din **Băscăceni** (Boscoteni, comuna Româneşti, Botoşani), Alecsăi din **Avrămeni** (judeţul Bălţi, Moldova) şi alţi oameni buni”[967].

TURBATA

(lângă Burcioaia, inclusă în oraşul Adjud, Vrancea).

1627, septembrie 1: Zapisul comisoaiei Ileana şi a fratelui ei Vasile din **Turcineşti** (lângă Burcioaia, inclusă în oraşul Adjud, Vrancea), prin care mărturisesc că au „vândut jumătate de sat din Turcineşti, ce este în gura Trotuşului, unde dă în Siret… Dabijăi din **Păuneşti** (aproape de Adjud, Vrancea), drept 50 taleri bătuţi… dinaintea popii Dumitru, popii Ilii, Vasilie Crucean. Arhip şi Iosip din **Dămăeşti** (Dănăeşti, lângă Mănăstioara, Vrancea), a lui Ionaşcu Putna fost vornic, Ţuţuian şi Ghiorghie din **Todireşti** (lângă Burcioaia, inclusă în oraşul Adjud, Vrancea), Piialeş sin Nechifor din **Jevreni** (satul Viişoara, inclus în Oneşti, Bacău) şi dinaintea lui

[967] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 452, pp. 445, 446

Erimiia Puful ot **Turbata** (lângă Burcioaia, inclusă în oraşul Adjud, Vrancea)”[968].

TURBĂTEŞTI

(lângă Vocoteşti, înglobat în Vocoteşti,
comuna Voineşti, Iaşi).

1628, aprilie 18: Întărit de Miron Barnovschi voievod stolnicelului Sofron şi femeii lui Ileana, fiica lui Pavel, nepoata lui Zane, care primesc uric pentru „o parte de ocină din satul **Turbăteşti**, a cincea parte din a patra parte, şi cumpărătura ce a avut de la Ionaşco Rafeiu, fiul lui Zane, iar a cincea parte din a patra parte din acest sat, şi altă parte, a treia parte din a patra parte, ce se va alege partea Mariei, nepoată dinspre Zane, ce se împarte în cinci părţi”[969].

1628, decembrie 12: Porunca lui Miron Barnovschi voievod, dată lui Toader Echim din **Turbăteşti** şi lui Gheorghe Saula din **Procelnici**, să strângă „oameni buni şi din sus, şi din jos, megieşi” şi să meargă, să aleagă „cum veţi afla mai cu dreptul şi cu sufletele voastre satul slugii mele, a Mânjei diacul, anume **Văcoteştii**, dinspre

[968] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 236, pp. 321, 322
[969] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 346, pp. 481, 482

satul rugătorilor domniei mele, a călugărilor de la Gălata, de sus, dinspre Mânjeşti”[970].

1635, februarie 5: Întărit de Vasile Lupu voievod fraţilor Vasile, Păcurar, Toader şi Apostol Corlătescul, fiii Erinei, nepoţii lui Corlat cel bătrân şi strănepoţii lui Gagea, nepotul lui Pătru şi al lui Vlaicul, care primesc uric pentru „un sat, anume **Tămăşenii** (înglobat în Dodeşti, comuna Viişoara, Vaslui), pe pârâul Jigălie, care este în ţinutul Fălciului, cumpărătura străbunilor lor Pătru şi fratele lui Vlaicul de la Toader ceaşnic, fratele lui Stan, şi de la Negrilă ceaşnic, din privilegiul Gurbăneştilor, şi satul **Fântânele** (lângă Dodeşti, comuna Viişoara, Vaslui), unde au fost casele lor, şi, la deal, **Horeştii** (înglobat în Urdeşti, comuna Viişoara, Vaslui) şi **Urdeştii** (comuna Viişoara, Vaslui), o selişte la capătul Pisului, care se numeşte acum **Busteştii** (lângă Peicani, comuna Găgeşti, Vaslui), din acelaşi ţinut al Fălciului… Şi mai întărim lui Vasile Corlătescul şi cneaghinei lui Annasiia, deosebit de ceilalţi fraţi ai lui, alte părţi de ocină… pe care le-a avut socrul lui Sofron stolnicel… o parte de ocină din satul **Turbăteşti** (înglobat în Vocoteşti, comuna Voineşti, Iaşi), care este în ţinutul Cârligăturii… cumpărătură de la Ionaşco Rafeiu, fiul lui Zane şi de la Maria, nepoata Zanei… / Şi de asemenea le întărim un loc de prisacă în pădure, în hotarul **Budeştilor** (comuna Creţeşti, Vaslui), pe Pârâul Glodului… schimb pe care l-a avut Sofron stolnicel cu popa Vasile, fiul lui Gheorghe din Budeşti,

---

[970] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 449, pp. 615, 616

pentru o parte de ocină din Turbăteşti, a şasea parte din a cincea parte”[971].

1635, septembrie 12: Întărit de Vasile Lupu voievod cămăraşului Vasile Corlătescul, cneaghinei lui Annesiia, fiica lui Sofron stolnicelul, şi cumnaţilor lui Dănăilă şi Ionaşco, fiii lui Sofron, în baza unui zapis de la Hariton, Toader şi Crăciun din **Turbăteşti** (înglobat în Vocoteşti, comuna Voineşti, Iaşi), „scriind şi mărturisind în acel zapis cum au venit înaintea lor Gligorie Rafeiu, Simion şi Mariia, fiii lui Zane, nepoţii lui Feteon… şi au vândut toate părţile lor din satul **Găngureşti** (lângă oraşul Ungheni, raionul Ungheni, Moldova), care este în ţinutul Iaşi… rudelor lor mai sus scrise, pentru 50 taleri de argint”[972].

1640, septembrie 30: Vasile, Sava, Constantin, Urâta şi Nastasia, toţi feciorii şi nepoţii lui Gheorghe Duraleu, vând diacului Vasile Corlat şi cumnaţilor săi Dănăilă şi Ionaşco, drept 45 de zloţi, „ce au avut părinţii noştri din jumătate de sat **Turbăteşti**, din partea din sus, din cinci părţi ce se împarte acea jumătate, de sat, am vândut trei părţi şi două au rămas nevândute… / Aşijderi, am vândut lui Vasile Corlat o vie cu pometţi în acel sat, drept 25 zloţi, dinaintea lui Gheorghe Saula, Mirăuţă, Gheorghe Verga şi Gheorghe Zavul din **Procelnici**, Ionaşco Mănjea din **Nedeiani**, popa Ipatie de **Turbăteşti**, Savin şi Marco de **Budeşti** şi mulţi oameni buni”[973].

---

[971] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 28, pp. 27, 28

[972] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 231, pp. 272, 273

[973] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 461, pp. 453, 454

1641, februarie 18: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod lui Vasile Corlat cămăraş, „ca să fie tare şi puternic a opri pe popa Vlasie şi pe oamenii lui ca să n-aibă nici o treabă în satul **Turbăteşti**, nici să sibă a lăsa să-şi facă prisacă acolo, într-acel hotar, sau să pună pomi”[974].

1642: Toader Echim vinde cumnatului său Corlat cămăraşul şi lui Dănăilă şi Ionaşcu, „drept 3 matce gata de roişte şi un bou de jug… din partea unchiului meu Marco, din jumătate de sat **Turbăteşti**, din partea din sus, ce se va alege… aşijderea am dat şi biserica pe mâna lor, să o îngrijească, să se facă în biserică ce va trebui, să se ţină preot la biserică, pentru sufletul unchiului meu Marco… / şi tocmala s-a făcut dinaintea lui Trifan Vechiul, Marco şi Vasile Dalbul, Savin şi Gligore de **Budeşti**, Vasile, ginerele lui Golăi, Ignat, Florea şi Gligorie vătaful de **Mogoşeşti**, şi alţi oameni buni”[975].

1643, ianuarie 15: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce Mirăuţă din **Procelnici** (Proselinici, comuna Miroslava, Iaşi) s-a pârât cu călugării de la mănăstirea Bârnova, spunând Mirăuţă cum cu nişte părţi de ocină ce au călugării danie de la Miron Barnovschi voievod, la satul **Budeşti** (comuna Mogoşeşti, Iaşi), ei împresoară şi partea lui din jumătatea satului, din partea de sus, a cincea parte… / Pentru aceea, am învăţat pe Toderaşco mare logofăt să trimită acolo, la Budeşti, pe Dumitraşco diac; şi a strâns pe Mânjea, Ion şi Toader, ginerele lui Mânjea din **Nedeiani** (comuna Voineşti, Iaşi),

---

974 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, p. 94

975 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, p. 95

Saula şi Arsenie din **Procelnici**, Ionaţco, ginerele lui Chiul şi Oancea din **Turbăteşti** (înglobat în Vocoteşti, comuna Voineşti, Iaşi) şi au ales partea lui Mirăuţă dinspre părţile călugărilor de la Bârnova… şi au pus şi stâlpi de piatră, în vatra satului, în câmp şi în tot locul”[976].

1644, iulie 7: Toader Echim vinde ginerelui său Oancea și fetei lui Titiana, drept 12 lei bătuți, „casa mea din satul **Turbătești** (înglobat în Vocotești, comuna Voinești, Iași), ce este în ținutul Cârligătutrii... dinaintea lui Mânjea, Mirăuță și Gheorghe Saula de **Procelnici** (comuna Miroslava, Iași), Toader de **Nideianii** (Nedeiani, comuna Voinești, Iași), preotul Ipatii din satul **Turbătești**”[977].

1644, august 6: Nastasia, fata lui Gheorghe Duraleu, fratele ei Sava, Antemia, fata Măricăi, și cu soră-sa Ciurla, nepoatele lui Marco, vând cumnatului lor Oancea și verișoarei Titiana, drept 8 taleri, „moșia din sat de **Turbătești** (înglobat în Vocotești, comuna Voinești, Iași), din partea de sus, partea lui Marco... dinaintea feciorilor Mirăuțoaiei din **Procelnici** (comuna Miroslava, Iași), anume Vasile, Toader și Ștefan, Toader din **Nedieni** (comuna Voinești, Iași), Matei căpitan de **Dăjăni** (comuna Voinești, Iași) și alți mulți oameni buni”[978].

1644, august 6: Scrisoarea lui Gheorghe Verga, prin care îl informează pe Vasile Lupu voievod despre „rândul unor oameni, anume Corlat și Oancea din **Turbă-**

---

[976] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 16, pp. 19, 20

[977] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 368, p. 356

[978] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 390, p. 374

teşti, pentru o parte de ocină, partea lui Marco din Turbăteşti, zicând Corlat că o au cumpărat. Iară noi am strâns oameni buni şi am găsit, cu sufletele noastre, că acea parte a lui Marco este nevândută, nici o au cumpărat Corlat. / De aceasta dăm ştire măriei tale: popa Zavul, Mirăuţă, Căzan, Saula, Gheorghe, Vasile Surdul, Mânje şi Toader din **Nedeieni**”[979].

1645, februarie 5: Întărit de Vasile Lupu voievod, după ce „Vasile Corlat, cumnatul lui Dănăilă şi Ionaşco, fiii Ilinei, nepoţii lui Ion Zane şi ai popii Toader au întors dreapta lor ocină şi dedină, jumătate din satul **Turbăteşti** (înglobat în Văcoteşti, comuna Voineşti, Iaşi), care este în ţinutul Cârligătura, partea de sus, două părţi, partea lui Duraleu şi a lui Ionaşco. Aceea ei au întors-o la Vasile şi de la fraţii lui Sava şi Constantin, şi de la surorile lor, toţi fiii lui Duraleu, nepoţii lui Ionaşco, din uricul bunicilor lor popa Toader şi Ion Zane, pe care ei l-au avut de la Alexandru voievod”[980].

1647, august 25: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod lui Mihăilă, vatah de cărăuşi, fiul Ilenei, şi cu neamurile lui, toţi nepoţi şi strănepoţi lui Ion, care s-au jeluit pe Vasile Corlat uricar şi pe alţi răzeşi ai lui din satul **Turbăteşti**, ce-i în ţinutul Cârligăturii zicând Mihăilă şi ai lui cum au avut ei parte de ocină în acelaşi sat Turbăteşti, din jumătate de sat, jumătate din partea din jos, şi le-a lor în tărie Vasile Corlat şi alţi răzeşi fără nici o treabă. / Deci, domnia mea am făcut carte la Gheorghe Verga căpitan, ca să aibă a aduna oameni buni şi să afle

---

[979] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 391, pp. 374, 375

[980] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 9, pp. 6, 7

cum le-a arătat mai cu dreptul sufletul lor… Verga s-a dus acolo şi a aflat cu credinţă cum este acea a patra parte din satul Turbăteşti, din partea de jos, dreaptă ocină şi moşie lui Mihăilă, vătaf de cărăuşi, şi cu alte neamuri ale lui… / Astfel au mărturisit înaintea noastră Mirăuţă şi Cazan de acolo, Vasile Surdeanul din **Proselnici**, Ionaşco Cincă din **Nedeieni**, Vărnav călugăr şi Bălan din **Dejani**, Marco din **Budeşti** şi Zavul diacon"[981].

1649, iunie 2: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Oancea şi femeii sale Titiana, fata lui Toader, nepoata lui Iachim, Marco şi Andronic dun **Turbăteşti**, care primesc ispisoc pe „jumătate din partea din sus din Turbăteşti, care acea jumătate de sat este dreaptă cumpărătură strămoşilor lor Iachim şi fraţilor săi Marco, Ionaşco, Gheorghe şi Andronic de la rudele lor Dronţa, Măria şi Sora, fetele lui Simion, nepoatele lui Avram, pentru 60 taleri bătuţi"[982].

1649, august 18: Porunca dată de Vasile Lupu voievod slugilor domneşti Verga căpitanul, Pavel de **Voineşti**, Ion de la **Nedeiani**, şi Ştefan, feciorul lui Merăuţă de **Procelnici**, după ce „s-au pârât Vasile Corlat uricar cu răzeşul său Oancea, pentru trei părţi de ocină, ce a cumpărat Corlat din satul **Turbăteşti**, partea lui Duraleu şi partea luiIonaşco, şi din partea lui Andronic a treia parte, cum ia arătat şi drese de cumpărături… iar Oancea a mers de i-a cosit din acele părţi câtva fân şi a mai intrat şi într-alt hotar, de i-au mai stricat, ce se cheamă hotarul **Văcoteştilor**; pentru acest lucru am dat domnia mea învă-

[981] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, pp. 62-64

[982] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, p. 314

ţături şi lui Toderaşco, logofătul cel mare, să trimită omul dumisale acolo, să socotească împreună cu voi şi cu oameni buni”[983].

1661, martie 20: Scrisoarea marelui vornic Toma Cantacuzino, care cercetase „o pâră ce a avut, înaintea măriei sale, Pascal, cămăraşul de lumini, cu Oancea, ginerele lui Echim, şi cu Marco Buciocel, pentru o parte de ocină din **Turbăteşti**, partea lui Marco sterpul şi cu biserica ce a făcut Marco, zicând Oancea şi Buciocel, cu fraţii lor, că acea parte şi biserica le este lor moşie dinspre unchiul Marco, / iar Pascal aşa a dat seamă, cum i-a dat lui partea lui Marco şi biserica Toader, Maria şi Nastasia, nepoţi de soră şi de frate ai lui Marco, precum ne-a arătat şi zapis de danie, dinaintea mitropolitului de Suceava, să acopere biserica şi să facă tot ce-ar trebui în biserică, şi să ţină preot; / iar Oancea şi Marco Buciocel au vrut să strice acea danie şi să ţină ei partea lui Marco; / deci măria sa i-a trimis la noi, să-i judecăm şi să le luăm seamă care vor fi nepoţi mai aproape, aceia să ţină partea lui, şi să fim volnici ca partea unchiului său să o vândă sau să o dăruiască cui le va fi voia, şi s-au aflat nepoţi de soră şi de frate Toader, Maria şi Nastasia, fetele lui Duraleu, iar Oancea şi Buciocel s-au aflat mai departe strănepoţi lui Marco şi am socotit că strănepoţii sunt mai departe şi nu pot strica dania”[984].

1662, iunie 10: Titiana, femeia Oncei, fata lui Toader din Turbăteşti, şi feciorii ei Ioan, Măria, Nedelea, Vasile, Cozma, Pavăl, Mărioara şi Irina, dăruiesc mănăs-

---

[983] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, pp. 93, 94

[984] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 167, 168

tirii din Dealul Mare, „moşia şi cumpărătura din satul **Turbăteşti**, ce este în ţinutul Cârligăturii, din partea lui Echim, Andronic şi Marcă, din jumătatea de sat din sus, care părţi ne-au fost cumpărătura moşilor noştri Echim, Andronic şi Marcu de la Arvasia, fata Cârstinei, nepoata lui Avram, şi de la seminţia lor Dronâa, Marica şi Jora, fetele lui Simion, nepoatele lui Avram”[985].

1663, ianuarie 8: Nastasia, fata Sorei Hănoae, sora Grebencioae, şi cuconii ei Pascal şi Merla, dăruiesc mănăstirii de la Dealul Mare „care a făcut-o Iane Hadămbul, dreaptă ocină şi moşie, a patra parte dun **Turbăteşti**, ce este în ţinutul Cârligăturii”[986].

1663, iunie 10: Titiana, femeia Oncii, din Turbăteşti, cu feciorii ei Ion, Maria, Nedeia, Vasile, Cozma, Pavăl, Mărioara şi Irina dăruiesc mănăstirii Dealul Mare a lui Iane Hadâmbul „ocina lor din **Turbăteşti**, din patea lui Iachim, Andonie şi Marco, moşii ei, din jumătatea de sat, partea din sus, fostele lor cumpărături de la Arvasia, fata Cristinei, nepoata lui Avraam, şi de la rudele lor Dronţa, Maria şi Sora, fetele lui Simion, nepoţii lui Avraam”[987].

1666, decembrie 29: Întărit de Duca voievod lui Gligorie, feciorul lui Vasile Corlat uricarul, care a adus „un zapis de la Gavril şi Gahiţa, feciorii lui Dănăilă şi ai Chelsiei, nepoţii lui Sofronie şi ai Ilenei, strănepoţii lui Ioan Zane şi ai popii Toader, scrind cum au vândut jumă-

---

[985] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 93, 94
[986] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 129, 130
[987] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 189, 190

tate de sat **Turbăteşti**, la ţinutul Cârligăturii, din partea din sus, din partea lui Dănăilă două părţi şi a rămas o parte nevândută, iar lui Dănăilă i-a fost cumpărătură de la feciorii lui Gheorghe Duraleu, nepoţii lui Ionaşco, fratele lui Duraleu, din dresele de cumpărătură ce au avut de la Irimia vodă… / şi aşijderi Gavril şi soră-sa Gahiţa i-au vândut, din cealaltă jumătate din sat, din partea din jos, din partea lui Dănăilă două părţi, şi a rămas o parte nevândută,,, drept 2 boi de negoţ, preţuiţi drept 30 taleri bătuţi, şi 11 lei bani gata; / şi aşijderi, Iftimia Săvinoe şi fiii ei Ştefania şi Iftimie i-au vândut, din acelaşi sat Turbăteşti, din jumătate de sat, parte din jos, a cincea parte din partea Grebenceştilor… / aşijderi, Gavril Băţul şi feciorii lui Vasile, Alexandru şi Gheorghe Blănariul, şi unchiul lor Hilip i-au vândut, din Turbăteşti, , din jumătate de sat, partea de jos, jumătatea care le-a fost după moşii lor Ioan, feciorul Ilenei, Mihail vătaful de cărăuşi, Hilip, Maria şi Tudora, toţi nepoţi şi strănepoţi Grebencii, au vândut aceste părţi de ocină lui Gligorie Corlat, drept 180 lei, care parte, întâi, a scos-o Corlat uricarul, în zilele lui Vasile vodă, cu pâra de la popa Vlasie din târgul Iaşi şi de la fraţii lui Ionaşco şi Sava, feciorii Antoniei de Turbăteşti, apoi, iarăşi la Vasile vodă, s-a sculat Mihăil, vătaful de cărăuşi, feciorul Ilenei, cu seminţia lor, şi au luat cu pâră această parte de ocină de la Corlat… / aşijderi, Ursul şi Constantin, feciorii Răiţei din târgul Iaşi, au vândut, din satul Turbăteşti, din jumătatea din jos, a cincea parte, care le este danie de la Mihăilă, lui Gligorie Corlat, drept 40 lei bătuţi”[988].

[988] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 101-103

1670, august 10: Călugării de la mănăstirea Râşca vând lui Pascal, fiul lui Vasile Corlat uricar, după ce au „avut o pâră cu Pascal, feciorul lui Vasile Corlat şi cu alţi fraţi ai lui, Mihai, Toader şi cu toţi răzeşii lor, Dumitraşco din **Turbăteşti** şi cu Nacul, ginerele Vergăi, de multe ori, pentru satul **Văcoteştii**, ce este între Mânjeşti şi între Motăşani, în ţinutul Cârligăturii, ce-a fost scris în uricul nostru de danie de la Alexandru vodă şi acel sat **Văcoteştii**, danie cu satul **Motăşănii** sfintei mănăstiri Râşca, şi am poprit acel sat Văcoteştii cu urice ce-am avut de la domni, iar apoi, văzând feciorii lui Corlat şi cu toţi răzeşii lor că le luăm noi tot satul, au adus şi ei urice pe acel sat Văcoteşti, şi am stat la judeţ toţi cu uricele ce-au avut, şi nici unele nu s-au crezut, ci au trimis pe Dumitraşco, vornicul de poartă (divan), acolo, la acel sat, să ia seama şi să-ntrebe oamenii cine l-a ţinut de la Barnovschi şi Moise vodă încoace, de l-or fi ţinut călugării să-l ţină ei, iar de l-a fi ţinut Corlat, tot Corlat. / Deci a mers Dumitraşco vornicul şi i-a întrebat pe oamenii megieşi cum ştiu cu sufletele lor de acel sat Văcoteşti… şi toţi au mărturisit cu sufletele lor că l-a ţinut tot Mânjea uricarul, iar după el Corlat uricarul şi Verga, iar după aceştia, feciorii lor, iar noi nu i-am crezut şi i-am dus la sfânta biserică, de au jurat pe sfânta Evanghelie şi pe sfâbta cruce, şi s-au aşezat într-acest chip, iar după aceea am mai aflat un zapis, scris la mâna Mânjii şi iscălit de dânsul, cum a fost împresurat un rând de pământuri din satul călugărilor **Motăşiani**, şi-am arătat acel zapis măriei sale Duca vodă şi l-a crezut, şi l-a dat pe mâna lui Ursul vornicul, să meargă iar acolo şi să ia seama pe zapisul lui Mânjea, aşa să aleagă şi să stâlpească, deci a mers Ursul şi a străns megieşi, pe Toader de **Nedeiani**, Marco Bu-

cioc şi Toader, feciorul lui Bărcă, Constantin Ganea, alt Constantin şi Simion, toţi din Nedeiani, şi alt Simon de **Procelnici**, Gheorghe de **Voineşti**, Vasile Luncanul aprodul de târgul **Iaşi**, Constantin de **Turbăteşti**, Carp, fratele Luncanului, şi mulţi oameni buni şi i-a întrebat pentru acele pământuri, ce ne-au fost împresura nouă Mânjea. Ei aşa au mărturisit cu sufletele lor cum ştiu că ne-a împresura Mânjea şi s-au aflat două pietre puse în chip de hotar pentru acele două sate, iar oamenii au mărturisit că acele pietre au fost puse cu împresurătură, deci o piatră rotundă, ce-a fost sub codru, o au ridicat de acolo, iar o piatră mare şi lată încă o au ridicat din locul în care a fost şi o au coborât mai jos, de s-a pus unde s-a început hotarul Motăşianilor spre Nedeiani… iar unde se împreună hotarul satului Nedianilor şi cu al Turbăteştilor au pus doi oameni bătrâni, de au mers înainte cu sufletele lor şi au purces drept la vale, în capul hotarului Văcoteştilor, din sus, într-o râpşoară, unde da în valea Turbăteştilor, ce se cheamă „Armata”, şi s-a pus stâlp de piatră, în capul râpşoarei dinspre Codru, piatra ce-a lată, ce s-a ridicat de mai sus; şi de-acolo, în dreptul locului, spre Codru, la mijlocul câmpului, s-a pus alt stâlp de patră, şi, de-acolo, drept sub pădure, la un drum vechi, ce se cheamă „la capul bălţilor”, şi acolo s-a pus stâlp de piatră, şi de-acolo, în dreptul locului, peste o vale, ce se cheamă Bereasa, pe unde trece drumul cel bătrân, într-un stejar ce s-a făcut bour şi s-a pus stâlp de piatră sub stejar, şi de-acolo drept la deal, prin Codru, pe drumul cel bătrân, până într-o poiană, ce se cheamă Săcătura, în marginea poienii dinspre răsărit, şi-acolo s-a pus bour într-un stejar şi stâlp de piatră sub stejar, şi de-acolo, în dreptul locului, la vale, spre Stavnic, în gura pârâului din sus de o poiană,

ce o au făcut-o feciorii lui Corlat şi cu răzeşii lor, anume Vlamnicul, în gura pârâului care vine din poiana Săcăturii, într-un plop, ce s-a făcut bour şi s-a pus stâlp de piatră sub plop, şi de-acolo drept în apa Stavnicului, aşa au ales şi stâlpit acei oameni cu sufletele lor… / deci şi noi, împreună cu feciorii lui Corlat uricarul şi cu toţi răzeşii, ne-am învoit şi ne-am împăcat”[989].

1685, februarie 8: Pascal Corlat, feciorul lui Vasile Corlat ce-a fost uricar, şi Anisia, strănepoata lui Ion Zane din satul Turbăteşti, ce-s la ţinutul Cârligăturii, dăruiesc logofătului Vasile Damian, „nepot de vară primară, feciorul lui Demian ce-a fost vornic şi al Anghelinei, fata lui Dănăilă şi al Chelsiei de **Turbăteşti**, împrăştiata popii Toader şi-a lui Sofron stolnicel şi-a femeii lui Iliana, fata lui Pavăl, nepoata lui Ion Zane… ocinile ce-am avut de pe maică-mea, Anisia Corlătoae, cumpărate de părintele meu Vasile Corlat uricariul şi de frate-meu Grigoraşco… ocini care împlinesc deplin doi bătrâni, anume Gheorghe Duraleu şi Ionaşco, frate-său”[990].

1685, februarie 15: Toader Cojoc bătrân, sin (fiu) Antemiei, nepot de soră lui Marco Bucioc din satul Nedeiani de ţinutul Cârligăturii, Misăilă şi Frăsina, feciorii Chiurchioaei, tij (la fel) nepoţi de soră lui Marco Bucioc, vând lui Dumitraşco din **Turbăteşti**, colivarul cel domnesc şi femeii lui Uliana, pentru 15 lei, „moşia ce am avut de la părinţii noştri şi de la unchiul nostru Marco Bucioc, toate părţile din satul **Nedeiani**, din jumătate de

---

989 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 281-284

990 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 103-105

sat, din partea din sus, a treia parte şi din a treia parte ce se va alege partea părinţilor şi unchiului nostru din partea lui Toader Şchiopul. Iar partea unchiului nostru Toader Şchiopul nu am vândut-o"[991].

1686, decembrie 18: Pascal, feciorul lui Vasile Corlat uricarul, şi Anisie, nepotul lui Duraleu şi al lui Ionaşco din satul Turbăteşti, dăruiesc nepotului lor de vară primară Vasile Dămian, logofăt al treilea, părţile lor de „moşie şi cumpărătură în satul **Turbăteşti**, ce este la ţinutul Cârligăturii, partea de sus, care jumătate de sat îmblă de se împarte pe 6 bătrâni, şi din acei 6 bătrâni, i-am dat 2 bătrâni, pe Duraleu şi pe Ionaşcu… dinaintea lui Dumitraşco, colivarul domnesc, Savin sin (fiul) Colivarului, Mihail ce-i tij (la fel) fiu Colivarului şi mulţi oameni buni din Turbăteşti"[992].

1687, februarie 18: Măria, fata Arhirei, nepoată de fiică lui Matei din **Dăjiani**, ce a fost căpitan, vinde lui Savin din **Turbăteşti**, pentru 12 lei, „moşia ce am avut de la unchiul nostru Toader Şchiopul din **Nedeiani**, ce este la ţinutul Cârligăturii, ce a fost văr primar moşului (bunicului) meu Matei căpitanul, tatăl mamei mele, această parte şi partea mea, şi partea Antimiei, fata Ilenii, sora mamei mele, iarăşi nepoată de fiică lui Matei din Dăjeni, toată partea unchiului nostru, ce am avut din tot satul Nedeiani, a şasea parte"[993].

---

[991] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 74, 75

[992] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 202, 203

[993] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 75, 76

1688, iulie 19: Carte de împuternicire, dată de Constantin Cantemir voievod logofătului Vasile Dămian, „să fie volnic a popri jumătate de sat din **Turbăteşti**, partea de jos, ce este la ţinutul Cârligăturii, de către coconii răposatului Toader Costache, ce-a fost vistiernic mare, şi de către Safta, vorniceasa lui Ilie Sturza, care parte i-a fost dat-o Toader Costache, cu casă, cu tot, pentru o datorie ce era dator, iar Toader a fost luat acea jumătate de sat de la Ştefan Scărlet, armaşul cel mare, iar Vasile Dămian logofăt, fiind moşan de părinţii săi acolo, n-a ştiut că, atunci, i-a intrat Toader Scărlet şi apoi Toader vistiernicul într-acel sat, că l-au fost luat de la Toader Corlat uricarul, unchiul lui Vasile Dămian, iar acum, cerând judeţ pentru moşia părinţilor săi, venit-au în divanul domniei mele şi au adus toţi banii, drept cât a fost preţul satului, 54 galbeni şi 90 lei bătuţi, şi i-a arătat, cerându-şi dresele satului, să-şi ia moşia şi să dea acei bani; ci, ci nefiind dresele de faţă, zis-a domnia mea de a pecetluit acei bani lui Vasile Costachi mare vornic, ginerele lui Toader Iordachi vistiernicul, şi să stea iar la Vasile Dămian logofăt, până or veni dresele de unde or fi”[994].

1689, mai 3: Ilie (Cantacuzino), fiul răposatului Toader Iordachie vistiernicul, încredinţează mărturie lui Vasile Costachi fost logofăt, „precum am avut întrebare cu dumnealui la vodă pentru satul **Turbăteşti**, care mi-a fost dat mie de la părintele meu în partea mea, iar Vasile Costachi a zis că n-a ştiut când s-a vândut acel sat, deci şi judeţul a zis să-l ţină dumnealui, căci i-a fost dat de maică-sa, şi mi-a dat dumnealui 90 lei, şi eu am făcut

---

994 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 206, 207

această scrisoare, până voi aduce zapisele de cumpărătură de la părintele meu, iar dacă vor spune zapisele că a dat părintele meu mai mult decât mi-a dat mie logofătul, îmi va mai da, de va împlini, iar dacă a dat părintele meu mai puţin, eu îi voi întoarce bani logofătului”[995].

1690, iunie 12: Scrisoarea hotarnicilor Pântea şetrar, Ganea şi Toader Bâtcă din **Nedeiani**, Constantin, călăraş de Ţarigrad ot **Voineşti**, Ion Popescu, Agahie şi Toader Drug ot **Dăjeni**, trimişi domneşti să aleagă moşia lui Savin, feciorul lui Dumitraşco, ce a fost colivar, din **Turbăteşti**, şi a lui Ion şi Ştefan, nepoţi lui Marco din satul Nedeiani, în ţinutul Cârligăturii: „ne-am strâns noi şi am căutat oameni buni, care au mărturisit precum că sunt toţi nepoţi lui Marco, şi nici pe unul din moşie nu se pot scoate, şi am socotit cu toţii să se facă această parte în trei părţi: să ţină o parte Savin, o parte Ion şi o parte Ştefan. Deci Savin să ţină partea lui Cojoc bătrânul şi Ion patea lui Grozav, iar Ştefan partea lui Marco, căci toţi sunt nepoţii lui Marcu Bucioc. Aceasta facem ştire măriei tale”[996].

1691, iunie 17: Savin uricarul şi Mihalcea, feciorii lui Dumitraşco, ce a fost colivar, din **Turbăteşti**, vând lui Paladie, făclierul din Iaşi, pentru 50 lei, „moşia din satul **Nedeiani**, din ţinutul Cârligăturii, din jumătate de sat, a treia parte, care au ţinut jumătate Marco Bucioc şi jumă-

---

[995] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, p. 77

[996] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 77, 78

tate a ţinut-o Toader Şchiopul… parte care a fost a părintelui nostru cumpărătură”[997].

1702, iulie 9: Ion Bujoranul vinde lui Ştefan Bărcă şi jupânesei Safta, pentru 43 lei bătuţi, „moşia din satul **Turbăteşti**, de la ţinutul Cârligăturii, din a treia parte din jumătate, partea din sus, fără a şasea parte din jumătate de sat, ce este cumpărătură lui Bărcă de la Gheorghe comisul, partea soacră-si Anghelina, maicii lui Vasile Dămian, care această parte îmi este mie dinspre soru-mea Aniţa, ce-a ţinut-o Pascal Corlat”[998].

1702, august 20: Gheorghe Frăţilă comis şi soţia lui Safta vând lui Ştefan Bărca şi jupânesei Safta, pentru 75 lei, „a patra parte din satul **Turbăteşti**, de la ţinutul Cârligăturii, şi cu jumătate de selişte, răscumpărătura părintelui nostru Vasile Damian de la Ilie Cantacuzino paharnicul”[999].

TURBUREA

(sau Pufeşti, ţinutul Adjud, comuna Pufeşti, Bacău).

1634, mai: Zapisul lui Vasile Crucean din **Ionăşăşti** (comuna Nicoreşti, Galaţi) şi Ioniţă din **Călimăneşti** (comuna Siretu, înglobat în oraşul Mărăşeşti, Vrancea), care, din porunca lui Vasile Lupu voievod, au strâns

---

[997] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 80, 81

[998] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VIII, Iaşi 1913, pp. 62, 63

[999] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VIII, Iaşi 1913, pp. 63, 64

martori şi au mers „la sat la **Todereşti** (pe Siret, ţinutul Adjud, Bacău), să-i hotărâm şi să-i alegem (pârcălabului Dabija) a sa dreaptă ocină şi cumpărătură de la Ileana comisoaia şi de la Vasile Boboc, jumătate de sat de Todereşti, partea de sus, drept 50 de galbeni, şi din partea de jos două pământuri de frunte, ce au cumpărat iarăşi de la Vasile Boboc şi cu loc de casă în vatra satului. / Deci noi am strâns oameni buni şi bătrâni, anume: Gligorie Susanul din **Torceşti** (comuna Umbrăreşti, Galaţi), popa Dumitru din **Rugineşti** (comuna Rugineşti, Vrancea), Ţuţuian de **Păuneşti** (comuna Păuneşti, Vrancea), Piialeş de **Jevreni** (azi Viişoara, comuna Ştefan cel Mare, înglobat în Oneşti, Bacău), Iosip şi Constantin, Simion, Vasile şi Acsinte de **Dănăeşti** (sau Dăneşti, în Mănăstioara, comuna Fitioneşti, Vrancea), Irimia de **Turburea** (ţinutul Adjud, Bacău), Andrei Ţiţul de Ionăşeşti, Gheorghe de **Drăghiceşti** (Drăguşeşti, comuna Helgiu, Bacău), Bosiiuc, Ion şi Sava de **Măreşeşti** (oraşul Mărăşeşti, Vrancea), Buda de **Văleni** (comuna Rugineşti, Vrancea), Cârstian, Cohan, Dărman, Ghirvasie, Vasilie Corbul şi Ionaşco Pălici de **Domneşti** (comuna Pufeşti, Vrancea), Silion de **Copăceşti** (comuna Rugineşti, Vrancea) şi mulţi oameni buni din sus şi din jos, dimprejur megieşi. Şi am ales jumătate de sat Todereşti, partea de sus, şi din partea de jos un răzor de frunte şi cu loc de casă, cu toate nemeasterile, iar trei răzoare le-au lăsat pentru tocmeala cea bună. Însă vânzarea acestui răzor din partea de jos şi cu casele, şi pivniţă şi alte nemeasteri s-a biciuluit drept 300 de taleri”[1000].

[1000] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 109, pp. 120, 121

1634, septembrie 4: Zapisul comisoaiei Ileana, mătuşa lui Toderaşcu pitar, şi al fratelui ei Vasile Boboc, cu nepoţii Anghelina, Lola şi Maria, fetele lui Obrejan Ţigan, şi Condrea, nepotul lui Ţigan, prin care mărturisesc că au vândut „jumătate de sat din **Todereşti** (ţinutul Adjud, Bacău), partea din jos, ce este pe apa Siretului, în ţinutul Adjudului… Dabijei ce a fost pârcălab, drept 70 ughi… Şi într-această tocmeală au fost Vasile Crucean şi Necula de **Ionăşeşti** (comuna Nicoreşti, Galaţi), Haret şi Dumitraşcu de **Călimăneşti** (comuna Siretu, inclus în Mărăşeşti, Vrancea), Simion şi Iosip de **Dăneşti** (în Mănăstioara, comuna Fitioneşti, Vrancea), popa Dumitru ot **Rugineşti** (comuna Rugineşti, Vrancea), popa Mihai ot **Păuneşti** (comuna Păuneşti, Vrancea), David de la Boul, Peleş de **Turburea** (ţinutul Adjud, Bacău) şi mulţi oameni buni dimprejur megieşi”[1001].

1707, noiembrie 20: Întărit de Mihai Racoviţă voievod fostului mare vistiernic Ilie Catargiul, care primeşte ispisoc pentru părţile lui din satul „**Turburea, ce se cheamă Pufeştii**”, în baza unui zapis de la Vasile Hardalupa, Alexa Puful, Dumitraşco Puful, Iachim şi Dumitru Puful, Onmianghia, Vasilache şi Ştefan Pealeş, în care „mărturiseau cu sufletele lor cum ştiu ei că a cumpărat răposatul Dabija vodă jumătate de bătrân din **Turnurea**, din partea Puceleştilor, ce se împarte pe 9 bătrâni, a cumpărat Dabija vodă jumătate de bătrân, ce se hotărăşte fin apa Siretului, până în hotatul Spăriaţilor, din partea **bătrânului Bagulias**; / şi alt zapis, de la Ursul Găndacul, feciorul lui Iosip din **Drăghiceşti**, şi de la femeia lui Ştefania, care i-au vândut un pământ în frunte

[1001] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 253, p. 284

la Pufeşti, la Turburea, ce este din **bătrânul Ursul**, din apa Siretului, până în hotarul Spăriaţilor, ce se cheamă drumul Furilor… / şi alt zapis, de la Alexa Puful, femeia lui Ioana şi feciorii lor Simion şi Grozav, care i-au vândut un pământ de frunte în Turburea, din **bătrânul Drăgălina şi Cortei**, cu selişte de sat… /şi alt zapis, de la Ursul fecior Donosii de **Drăghiceşti**, femeia lui şi feciorul Toader, care i-au vândut 3 răzoare în Turburea, din **bătrânul lui Ursu**… / şi alt zapis, de la Durac şi Gherghina, feciorii Cărstei, de la femeia lui Mărina, fata Struţăi, nepoată lui Irod de la Pufeşti, care i-au vândut partea mamei lor Marina din partea **bătrânilor lor Struţ şi Irod**, învoindu-se cu soră-sa Gherghina să vândă şi partea ei de la Pufeşti, iar ea să ţină partea frăţâne-său Durac de la **Rugineşti**… / alt zapis, de la Hilimon, fecior lui Simion a Damaschinei de **Ioneşeşti** şi de la femeia lui Nastasia şi de la feciorii lor Ion şi Ioana, care le-au vândut un răzor în frunte la Turburia, din **bătrânul Pieleseştilor** care se cheamă Pufeşti… şi un răzor în frunte, la selişti, din **bătrânul Frenţăştilor**, ce este la **Ionăşeşti**. / Şi alt zapis, de la Vasile, fecior lui Gheorghe Grecul, nepot Cornei din Turburea, şi de la Hilimon, ginerele lui Gheorghe Negrul, care i-a vândut un pământ de frunte la **Mihăileşti**, de pe **moşul** (bunicul) **lor Cornea**… Aşijderi, i-a mai vândut un răzor de frunte la Turburea… / şi alt zapis, de la Tănasie Drăguţul şi femeia lui Tudosia, din satul **Păuneştii**, care i-au vândut un bătrân, ce este la Bahlui, lângă Căretna, lângă Păuneşti, în ţinutul Putnei, care jumătate de bătrân le-a fost cumpărătură din Hedul şi jumătate din Condrat; şi tot într-acel zapis, pentru un bătrân, iar la Bahlui, ce l-au fost cumpărat Alexandru Albotă, vornicul de **Domneşti**, şi murind Albotă şi rămâ-

nând un fecior al lui, Istrate, şi căzând la o datorie, a plătit acea datorie un nepot al lui Ion a Palaghii, care a luat moşia şi a vândut-o vistiernicului Ilie Catargiul”[1002].

TURBURENI

(sat înglobat în Botoşani).

1636, aprilie 4: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului vistiernic Gheorghe Roşca, în baza uricelor şi ispisoacelor sale, adică **Volnăeştii** (Vulcăneşti, comuna Cioreşti, raionul Nisporeni, Moldova) pe Işnovăţ, care este în ţinutul Lăpuşnei, jumătate din satul **Negreşti** (comuna Negreşti, raionul Străşeni, Moldova), tot pe Işnoveţ, şi satul **Cozmeştii** (raionul Nisporeşti, Moldova), pe râul Prut, de asemenea în ţinutul Lăpuşnei, a şaptea parte din **Izbişte** (comuna Izbişte, raionul Criuleni, Moldova) şi a şaptea parte din **Pietrosul** (Chetrosu, comuna Chetrosu, raionul Arenii Noi, Moldova), din ţinutul Lăpuşnei, două părţi din **Cotelova** (comuna Koteleve, raionul Novoseliţa, Ucraina), în ţinutul Hotinului… / Şi jumătate din a patra parte din **Balomireşti** (comuna Dumeşti, Iaşi) şi din **Hoiseşti** (comuna Dumeşti, Iaşi), la pârâul Bahlui… / Şi satul **Scobenţenii** (Scobilţeni, comuna Podu Iloaiei, Iaşi), care este în Cârligătură… o selişte, anume **Vălişenii** (Văleşeni, comuna Podu Iloaiei, Iaşi), care este în ţinutul Cârligăturii… jumătate din satul

[1002] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 201-204

Mateuţi (comuna Mateuţi, raionul Rezina, Moldova) pe Nistru, în ţinutul Orheiului… şi satul **Stărpenii** (Sterpeni, comuna Stănileşti, Vaslui), care este în ţinutul Fălciului… jumătate din satul **Oncani** (înglobat în Orăşeni-Deal, comuna suburbană Curteşti, Botoşani) şi din **Turbureni** (sat înglobat în Botoşani) şi a treia parte din satul **Băiceni** (comuna suburbană Curteşti, Botoşani), în ţinutul Hârlăului… satul Tâmpeştii (Fălticeni, Suceava) în ţinutul Sucevwei şi jumătate din satul **Mihalcăuţii** (înglobat în Lukacivka, comuna Nelipovţi, raionul Chelmenţi, Ucraina), în ţinutul Hotinului, pe Viliia Seacă… / Şi a cincea parte din satul **Ivoeşti** (comuna Podu Iloaei, Iaşi) din ţinutul Cârligăturii… nişte părţi de ocină din **Ţibăneşti** (comuna Băceşti, Vaslui), pe pârâul Gârboveţ, în ţinutul Vasluiului… a patra parte din satul **Hlăpeşti** (înglobat în Nemţeni, comuna Nemţeni, raionul Hânceşti, Moldova) pe Prut, în ţinutul Lăpuşnei… nişte părţi de ocină din satul **Copujani** (ţinutul Lăpuşnei, Moldova), din ţinutul Lăpuşnei”[1003].

TURBUREŞTI

(sau Tulbureşti, comuna Recea,
raionul Străşeni, Moldova).

1636, septembrie 1: Zapisul Anghelinei, fata lui Simion Codău ot **Bezăn** (Bezeni, azi Donici, comuna Donici, raionul Orhei, Moldova), prin care mărturiseşte

---

[1003] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 389, pp. 435-445

că dă „un loc de casă fratelui nostru Apostol aprod, ci loc de ocol, de arie şi de grădină, ce este în treaba casei omului”, martori fiind „popa Bălan, ginerele său Ionaşco, Ionaşcu Băţu, Costin şi Ivanco din **Bizin**, Petre, Ionaşco Popăscul, Albul, Moga şi Vasile feciorul lui Grozav ot **Turbureşti** (sau Tulbureşti, comuna Recea, raionul Străşeni, Moldova), Bosăi şi Iosăp din **Gărbleşti** (Grăbleşti, azi Grebleşti, comuna Recea, raionul Străşeni, Moldova)”[1004].

1637, aprilie: Anghelina, fata lui Simion Codău din **Bezin** (Bezeni, azi Donici, comuna Donici, raionul Orhei, Moldova), şi fiul ei Lupul dăruiesc „un loc de casă, de arie, de grădină, ce este treaba casei… în Bezin, în vatra satului, din os de partea noastră, lui Apostol”. Martori; popa Bălan, ginerele său Ionaşcu, Ionaşcu Băţ, Costin şi Ivanco din **Bizin**, Petre, Ionaşcu Popăscul, Albul şi Moga din **Tulbureşti** (comuna Recea, raionul Străşeni, Moldova), Bosăi şi Iosăp ot **Bărbişti** (Bărbeşti, raionul Vascăuţi, Ucraina) „şi alţi oameni buni din sus şi din jos”[1005].

1638, martie 14: Toader, Bălan şi Costin, feciorii lui Crăciun Gălbeneanul, nepoţii Petrii lui Codău, vând, drept 14 taleri, „aprodului Apostol, feciorul lui Măteiaş de **Tulbureşti**, ca să-şi facă Apostol casă şi altele ce-i vor trebui împrejurul casei… dintr-a patra parte din vatra satului, a cincea parte din sat din **Bezin**, unde se cheamă partea lui Nicoriţă din jos. Şi în tocmeala noastră au fost Bălan, Ionaşcu Băţu, ginerele meu Ionaşcu şi Lupul Ena-

---

[1004] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 496, p. 555

[1005] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 50, p. 47

chii de **Bezin**, Petre, Grigori Moga, Mihăilă Săpoteanul Gheorghe Tulbure, Albul, Grozav şi Gonţa ot **Tulbureşti**"[1006].

1640, martie 11: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Ionaşcu Rusul, pârcălabul Orheiului, „ca să ai a da zi lui Gavril Stencu din **Tulbureşti** şi Petrii de **Sămănauca**, şi altor răzeşi ai lor din Tulbureşti, cu Necoară Nistre de **Martineşti**, Vasile şi Ştefan din **Pocşăşti**, pentru că se jăluiesc Necoară, Vasile şi Ştefan că au strâmbătate pentru heleşteul din Pocşăşti"[1007].

1796, februarie 18: Rânduiţi de Alexandru Ioan Calimah voievod, serdarii de Lăpuşna şi Orhei judecă pricina dintre „Gavril şi Apostol, ce se răspund din Moga, şi alte neamuri ale lor, cu diaconul Grigore şi Vasile Buciuşcanu, care sunt de nouă neamuri, ce se numesc Hârşteştii şi Ştirbeştii, ce se răspund a fi seminţie din Moga şi din sora lui Evdochia. Şi am întrebat pe Gavril şi Apostol cu ce cuvânt cer parte de moşie în **Ciocâlteni** şi în **Căcărăzăni**. Ei au răspuns că se trag şi ei din acel Moga şi ne-au arătat spiţa neamului. Împotriva ziselor lor, Hârşteştii şi Ştirbeştii ne-au arătat un suret de ispisoc din let 7155 (1647), martie 18, a răposatului Vasile vodă, de sunt acum 149 de ani, întru care se cuprinde că Paul, feciorul lui Moga, şi sora lui Evdochia au cumpărat o a patra parte din Căcărăzăni, şi iarăşi, din acelaşi sat, o a patra parte ce se va alege… ca să stăpânească Paul, Moga şi sora sa Evdochia în pace; ne-au mai arătat şi spiţa neamului lor, întru care se înţelege că Moga aşa a avut

---

[1006] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 274, pp. 259, 260

[1007] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 75, pp. 80, 81

nume, iar nu poreclă şi, potrivit spiţelor ce au dat Gavril şi Apostol, nici într-un chip nu s-a potrivit cu spiţa ce au dat Hârşteştii şi Ştirbeştii, care, spre mai bună dovedire, au mai scos Hârşteştii şi Ştirbeştii un ispisoc din let 7131 (1623), martie 18, al răposatului Ştefan Tomşa voievod, care sunt acum 173 de ani, în care se cuprinde că, la o pricină ce a avut Petre stolnicelul de **Tulbureşti**, dintre alte mărturii ce-a adus, a adus şi pe un Grigore Moga (de pe care cer Apostol şi Gavril parte de moşie), şi se înţelege că acel Grigore poreclă a avut Moga, iar nu nume Moga, şi alt Moga este acela ce se arată în ispisocul răposatului Vasile Vodă, de pe care stăpânesc Hârşteştii şi Ştirbeştii, şi alt neam este acel Grigori Moga… I-am mai întrebat pe Apostol şi Gavril, şi pe ceilalţi ai lor, de au stăpânit vreodată în Ciocâlteni şi în Căcărăzăni şi au răspuns că nu au stăpânit nici părinţii lor, nici ei, iar răzeşii au arătat că, trăind Chirică Sirghii, tatăl lui Toader Sirghii, în satul **Dişcova**, care sunt răzeşi cu Apostol şi cu Gavril în **Peresăcina**, iar fi dijmuit răzeşi de Ciocâlteni şi de Căcărăzăni, şi au adus un om bătrân, ca de 80 de ani, de a mărturisit că niciodată nu i-a apucat stăpânind nici pe părinţii lor, nici pe ei, ci mai vârtos s-au dijmuit Chirică Sirghii, ce este răzeş cu dânşii în Peresăcina, care, fiind faţă Toader Sărghii, feciorul lui Chirică, n-a putut tăgădui. / S-au mai întrebat Apostol şi Gavril pentru ce, în curgere de 45 de ani, de când ştiu pe Hârşteştii şi Ştirbeştii că stăpânesc nestrămutat pe mai sus arătatele părţi, nu şi-au căutat judecată… şi au răspuns că pornire cu jalobă către stăpânire au făcut… / Şi fiindcă la pravile zice că „pâra ce se face pentru lucru nemişcător are soroc de zece ani, la cei ce nu sunt înstrăinaţi de pământul lor”, am găsit cu cale ca Hârşteştii şi Ştirbeştii să stăpânească

părţile lor din Ciocâlteni şi din Căcărăzeni, în pace şi nesupăraţi”[1008].

TURCEŞTI

(Torceşti, azi Turceşti, lângă Unceşti,
comuna Zăpodeni, Vaslui).

1636, noiembrie 3: Întărit de Vasile Lupu voievod diacului Toader din **Portari** (comuna Zăpodeni, Vaslui), prin ispisoc de judecată, după pâra acestuia cu Huhuloae, Bosiiucoae şi Busca, fetele Măndăoae, „pentru 40 de galbeni, ce i-a plătit Toader diacul pentru dajdia lor şi doi boi şi şase ilişe, cum a arătat şi drese de pâră ce au rămas de la Barnovschi Vodă şi de la Alexandru Iliiaş Vodă, cum s-a aflat cu adevărat că a plătit Toader diacul toate acele bucate pentru dânşii. Pentru aceea, i-am judecat după legea ţării, să fie tare şi puternic Toma diacul din Portari a le ţine ocina lor toată, ce au ei în sat în **Torceşti** (azi Turceşti, lângă Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui) şi a o vinde cui va da banii şi cele bucate toate”[1009].

[1008] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 302, pp. 340-342
[1009] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 548, pp. 598, 599

TURCEŞTI

(Lăpuşna, Moldova).

1598, august 15: Întărit de Ieremia Movila voievod, la împărţirea averii rămase de pe urma Antimiei Burnăresei, între cele trei fete ale ei, Aniţa cneaghină Goliasă, Anghelina şi Ileana, care „şi-au împărţit între ele satele **Bilavinţi, Burnăreşti** şi **Turceşti**, două părţi din **Vrăbieni** şi un loc ce se cheamă **Colacul**, şi a căzut în partea Aniţei cneagină Goliasă a treia parte din Bilavinţi, din Burnăreşti şi din Turceşti şi două părţi din Vrăbieni şi din Colacul, iar în partea surorii ei Anghelina au rămas, de asemenea, a treia parte din Bilavinţi, din Burnăreşti şi din Turceşti şi a treia parte din Vrăbieni, iar în partea Ilenii a căzut Bilavinţi, din Burnăreşti şi din Turceşti şi a treia parte din Vrăbieni”[1010].

TURCINEŞTI

(lângă Burcioaia, inclusă în oraşul Adjud, Vrancea).

1627, septembrie 1: Zapisul comisoaiei Ileana şi a fratelui ei Vasile din **Turcineşti** (lângă Burcioaia, inclusă în oraşul Adjud, Vrancea), prin care mărturisesc că au „vândut jumătate de sat din Turcineşti, ce este în gura

[1010] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 18, pp. 28, 29

Trotuşului, unde dă în Siret… Dabijăi din **Păuneşti** (aproape de Adjud, Vrancea), drept 50 taleri bătuţi… dinaintea popii Dumitru, popii Ilii, Vasilie Crucean. Arhip şi Iosip din **Dămăeşti** (Dănăeşti, lângă Mănăstioara, Vrancea), a lui Ionaşcu Putna fost vornic, Ţuţuian şi Ghiorghie din **Todireşti** (lângă Burcioaia, inclusă în oraşul Adjud, Vrancea), Piialeş sin Nechifor din **Jevreni** (satul Viişoara, inclus în Oneşti, Bacău) şi dinaintea lui Erimiia Puful ot **Turbata** (lângă Burcioaia, inclusă în oraşul Adjud, Vrancea)”[1011].

TUREATCA

(dincolo de Dorohoi, comuna Herţa,
raionul Herţa, Ucraina).

1602, iunie 11: Întărit de Eremie Moghilă voievod lui Vlaicu vătah, nepotului său Văsian sin (fiu) Iuraşco, rudelor lor Dumitraşco sin Drăghici, Onciul Iuraşcovici şi Miron sin Condrea, toţi nepoţi şi răs-nepoţi lui Gavrilcea şi Fădorei, care primisc ispisoc, „din ispisoc de martorie de la Aron vodă, a treia parte de sat din **Tureatca**, partea de mijloc, cu loc de moară, a treia parte din satul **Stancăuţi**, partea din sus, şi a treia parte din satul **Nahoreanii**, partea din sus, ca să le fie şi de la noi uric şi ocină”[1012].

1011 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 236, pp. 321, 322
1012 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVIII, Iaşi 1892, pp. 429-431

1628, mai 20: Zapisul Salomiei, fata Măgdălinei, nepoata lui Stănilă, şi al fiicei sale Antimia, prin care mărturisesc, în prezenţa marilor boieri, că au „dat şi am dăruit… o a treia parte din satul **Tureatcă** (Ucraina), cu iazuri şi cu mori, ce-i în ţinutul Sucevei, ce ne este nouă moşie, cum şi dintru o a treia parte dintru acelaşi sat Tureatcă, jumătate, ce ne este nouă cumpărătură de la Gligori ot **Şeleul** (azi Hilişeu, Botoşani) cel de Sus şi de la Mărina ot Şeleul cel de Jos, cum şi două locuri de case, tot dintr-acel sat, ce ne sunt nouă cumpărătură de la Necoară din **Botoşeni**, cum şi toate părţile noastre de moşii, ce ni se vor alege din partea lui Ştefan şi a fratelui său Costin, feciorii Tomii, tot dintr-acelaşi sat, cum şi o a treia parte din satul **Năhorenii** (în hotar cu Tureatca, Ucraina), ce sunt tot într-un hotar… le-am dat şi le-am dăruit nepoatei noastre Aftimia, fiica dumisale Gavrilaş vel vornic”[1013].

1635, februarie 12: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui armaş Petreceaico, în baza unui „zapis de mărturie de la Dumitraşco de **Tureatca** (comuna Herţa, Ucraina) şi de la jupâneasa lui Antemia, fata Solomiei Tudorănese, scriind cum Dumitraşco şi femeia lui Antemia cuconi n-au avut. Deci alte ocine ce-au avut le-au dat rudelor şi au lăsat unele femeii sale Antemia, iar nişte părţi de moşie şi de cumpărătură din **Şileşeul de Sus** (Hilişeu, înglobat în Pomârla, Botoşani), în ţinutul Dorohoiului, şi cu loc de heleşteu şi de moară… le-a dat lui Toader Petriceaico armaşul, ca să-i fie lui drepte ocini şi moşii. / Când a fost acum, în zilele Domniei Mele, venit-a Antemia Turetcoae, de s-a plâns că a căzut într-o năpastă

[1013] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 357, pp. 497, 498

la jupâneasa Orăşoae. Deci s-a rugat lui Toader Petriceaico armaşului să o ajutoreze, să se poată plăti de acea năpastă. Datu-i-a bani gata 120 taleri şi deci acele zapise de dare făcutu-i-a Domnia Mea lui Petriceaico armaşul de cumpărătură, pe acele părţi de ocină ce a avut de la Dumitraşco Tureatcă în sat, în Şilişeu"[1014].

1645, iulie 2: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod Antemiei Turietcoaie „să fie tare şi puternică a opri şi a ţine ale ei drepte ocini şi moşii, anume: jumătate de sat cu moară în Năslavcea, a treia parte de sat **Beserecani** (Bisericani, comuna Viişoara, Neamţ) şi din **Şeleşeu** (Hilişeu, comuna Hilişeu-Horea, Botoşani) ce i se va alege din moşie şi 8 jirebii de cumpărătură, şi a treia parte de sat de **Turiiatca** (comuna Tureatca, raionul Herţa, Ucraina), ce are 15 jirebii de cumpărătură, şi a treia parte de sat Stăneşti (Bucovina), şi a treia parte de sat **Năhoreni** (Nihoreni, lângă Tureatca, raionul Hliboca, Ucraina), şi a treia parte de sat de **Culiceni** (comuna Tureatca, raionul Herţa, Ucraina), şi a treia parte de sat Sănăuţi (Bucovina); nimeni să n-aibă treabă a ara sau a cosi pe locurile ei. Iar de la cine va ara sau cosi să aibă a luat a zecea din pâine, din fân şi din tot venitul"[1015].

1646, august 11: Scrisoarea lui Pătraşco Stejereanul, trimisul lui Vasile Lupul voievod la satul **Turiiatca** (comuna Herţa, raionul Herţa, Ucraina), să socotescă „de un hotar cu fânaţe, ce-a avut pâră jupâneasa lui Dumitraşco, Antemiia, cu Pătraşco şi Danovici, înaintea

---

[1014] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 32, pp. 31, 32

[1015] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 117, pp. 97, 98

măriei sale, zicând Antemia că a cosit Danovici nişte fânaţe ale ei, care le-au fost luat Stroici logofătul, iar Danovici a zis c-a fost al lui. / Deci noi am strâns oameni buni, anume Pântelei Barnovschi, Vidraşco, Stănilă, Grigore şi Drăgan din **Beceşti** (comuna Mogoşeşti, raionul Herţa, Ucraina), Orheianul, Silion şi Zaharia din **Mogoşeşti** (comuna Mogoşeşti, raionul Herţa, Ucraina), Hilcea, Gherasim şi Ştefca din **Năhoreni** (azi Nihoreni, în hotar cu Tureatca, Ucraina), Lelic, Ilea şi Miron din **Ternauca** (comuna Târnauca, raionul Herţa, Ucraina), Macsin vătămanul, Gavril, Malic, Moisei, Cornaci şi Simion de **Dersca** (comuna Dersca, Botoşani), Ihnat vătămanul, Curilă şi Lelea de **Lozna** (comuna Dersca, Botoşani), şi au luat cu sufletele lor cum au fost luate acele fânaţe de Stroici logofătul, către **Culiceni** (comuna Tureatca, raionul Herţa, Ucraina), şi a fost de moşia Antemiei, de hotarul Turiiatcăi, iar Danovici n-are nici o treabă acolo. Şi s-au găsit că a cosit Danovici 55 de stoguri de fân, cu tăria sa. De aceasta dăm de ştire. / Aşijderea, au mărturisit aceşti oameni că a cosit Danovici la **Străneşti** (comuna Tureatca, raionul Herţa, Ucraina) 40 de stoguri, iar pe partea jupânesei Antemia. De aceasta, dăm ştire”[1016].

1648, iunie 11: Întărit de Vasile Lupu voievod Antemiei, jupâneasa lui Dumitraşco Tureatcă, fiica Salomiei, nepoată şi strănepoată lui Stănil bătrânul şi Nastasiei, şi Magdalinei, „din dresele ce le-a avut strămoşul ei Stănilă de la Iancul voievod şi de la Petru vodă, jumătate de sat **Levcăuţi**, ce-i pe Naslavcea, în ţinutul Sorocii, cu moară pe Naslavcea, şi a treia parte din satul **Tureatca**,

---

[1016] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 465, p. 396

cu trei heleştee, cu părţi de mori, cu livezi, partea de jos, ce-i la ţinutul Sucevii, şi trei părţi din satul **Stăneşti**, cu loc de heleşteu şi cu livezi, partea de jos, din acelaşi ţinut, tri părţi din satul **Năhoreni**, cu livezi şi cu heleşteu, partea de jos, trei părţi din satul **Culiceni**, cu livezi, partea din jos, din acelaşi ţinut; / şi iarăşi a arătat Antemia, fiica Salomiei, nişte zapise de la popa Tomşa, popa Foca, popa Ion şi popa Buţurca din târgul Siretului, de la Grighea fost şoltuz şi de la 12 pârgari, sciind cum a cumpărat mama ei Salomia 5 jirebii din satul **Tureatca**, din partea de mijloc, de la Mărina şi Gligori, fiii Măricăi sin **Seleşul de jos**, pentru 50 galbeni ungureşti, şi iarăşi tot Solomia a cumpărat alte 5 jirebii, din acelaşi sat Tureatca, din partea de sus, de la Nicoară sin (fiu) Vaipan, nepot lui Iuraşco din Năhoreni, drept 50 galbeni ungureşti, şi iarăşi tot ea, Antemia, a cumpărat, împreună cu bărbatul ei Dumitraşco Tureatcă, 5 jirebii în acelaşi sat Tureatca; 2 jirebii le-a cumpărat de la Costin şi Ştefan, fiii lui Toma din **Valova** (Valeva, Bucovina), din partea de mijloc, cu 30 taleri bătuţi, şi 2 jirebii de la Ilinca, fata lui Gligori, nepoata lui Iuraşco, tot din partea de mijloc din Tureatca, cu 30 taleri bătuţi, şi o parte de la Ciornohuz, din partea de mijloc, cu 50 taleri bătuţi. Iar hotarul acelui sat Tureatca să fie pe unde a hotărât Saştrovici logofăt; / şi iarăşi Antemia şi jupânul ei Dumitraşco au cumpărat 8 jirebii din satul **Şeleşeul de sus**, ce-i la ţinutul Dorohoiului, 2 jirebii de la Talea, cu 30 taleri bătuţi, 2 jirebii de la Ilinca, nepoata Talei, cu 30 taleri bătuţi, şi 2 jirebii, cu heleşteu, de la Mitrofana, fiica Ilincăi, tot cu 30 taleri bătuţi, şi 2 jirebii de la Cazacul sin (fiu) Griga, nepot Savei, tot cu 30 taleri bătuţi, cum şi ceea ce se va alege partea de moşie a Antemiei, din acelaşi sat Seleşeul

de sus”[1017].

1774, iunie: Satul **Turiatca**, ţinutul Suceava, ocolul Berhometelor, după recensământul lui Rumeanţev[1018], avea **toată suma caselor 24**. Scădere rufeturi 2: 1 popă, 1 femeie săracă. Rămân birnici 22 (fără numele localnicilor).

1803, **Condica liuzilor**: Satul **Turiatca** al hatmanului Răducanu Roset avea 118 liuzi (oameni străini), care trăiau din lucrul pământului, plătind, pe sfert, 398 lei, iar anual 1.592 lei”[1019].

1902: „**Tureatca**, comună rurală în partea de nord a plăşii Berhometele, judeţul Dorohoi, formată din satele: Culiceni, Mihoreni, Stănești sau Pueni, Sinăuţi și Tureatca, Are 3.046 suflete; 5 biserici, deservite de 1 preot, 5 cântăreţi și 4 pălămari; 1 şcoală. Vite mari cornute 1.630, oi 1.300, cai 255, porci 1.575. / **Tureatca**, sat pe moşia cu acelaşi nume, în comuna Tureatca. Are o populaţie de 1.680 locuitori, 2 biserici, una în sat, de lemn, din 1770, şi una în curtea boierească, făcută, la 1842, de vornicul T. Balş; o școală, zidită în 1890. Pâraie: Arşiţa, Molnicioara și Molniţa. Piatră calcarică și gresie se află în mare cantitate. Drumuri principale sunt: acel de la Mihăileni, la Mamorniţa și la Herţa, şi acel ce duce la Dersca. Moșia se hotărăşte cu: Culiceni, Dersca, Sinăuţi, Stăneşti şi Bucovina. / Originară de aici este familia Baluş. În unele cronici şi acte vechi se vede scrise Balşe, iar în altele Baloș. Tot după unele acte se deduce că Baloş ar fi tulpina familiei şi că se trage din cneazul Baloş, pro-

---

[1017] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXIII, Iaşi 1895, pp. 220-225
[1018] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 339
[1019] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. VII, Iassi 1886, p. 242

prietarul moşiei Poiana de pe Moldova, care a venit din Serbia și s-a statornicit în Moldova. În Serbia vieţuia, în secolul al 14-lea, această familie veche. Banul Baloș era ginerele lui Lazar, Regele Serbiei. După căderea Serbiei sub jugul turcesc, au părăsit ţara și, pe la 1430, trecură în Moldova. În Domnia fraţilor Ilieş și Ştefan, fiii lui Alexandru cel Bun, pe la 1430, Baluș era între veliţii boieri și consilier domnesc (*Letopişiţele*, şi de Melchisedec)"[1020].

TURETNICA

(lângă Lencăuţi, Moldova).

1628, iulie 20: Porunca lui Miron Barnovschi voievod, dată pârcălabilor de Soroca, după ce i s-au jeluit, împotriva fostului pârcălab Gorgan, Dumitraşcu din **Turetnica** (lângă Lencăuţi, Moldova), soru-sa Salomia şi ginerele lor Ceuca, ce a fost postelnicel, care Gorgan „a cumpărat o selişte, anume **Prevdiceni** (lângă Lencăuţi, Moldova) pe Nistru, pe lângă **Leucăuţ** (azi Lencăuţi, Soroca, Moldova), de la unul Ghiorghi pârcălab de Hotin, care selişte a fost vândută lui Ghiorghi Roşca şi Gherasim din **Conţeşti** (în judeţul Iaşi, deci în părţile Bălţilor, Moldova). Deci Gorghenel n-a ţinut cum a cumpărat de la Gheorghii şi până unde a ţinut pârcălabul şi l-au împresurat cu acea cumpărătură hotarul Leucăuţilor. Şi au adus

[1020] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 662

înaintea domniei mele pe Gherasim Roşca de a mărturisit cum au ţinut moşie şi părinţii lui acea ocină şi hotarul până în matca pârâului ce se cheamă Merişauca, iar Gorgonel a trecut câţiva paşi peste acel pârâu şi a fost ţinând cu puterea sa din hotarul Leucăuţilor. Pentru aceea, tu să mergi la cele ocini şi să iei sama”[1021].

TURIŢA

(pe Crasna, Vaslui).

1774, iulie 5: Satul **Turiţa**, ţinutul Vasluiului, ocolul Crasnei, după recensământul lui Rumeanţev[1022], avea următorii: **Ruptaşi:** Ion Bândac / Grigori Turiţă.

TURLUEŞTI

(Orhei, Moldova).

1671, ianuarie 8: Vasile Suriceanul, femeia lui Măriia şi cu toţi feciorii lor vând fraţilor Necoară, Strătulat şi Andreica, „drept 60 lei bătuţi şi 4 boi de negoţ… toată partea mea din satul **Hruşova**, cât se va alege, cu

---

[1021] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 380, pp. 526, 527

[1022] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 220

vad de moară în Ichil… Şi în tocmeală s-au întâmplat Gavril pârcălabul de **Chişinău**, Vasile Stancul de **Turlueşti**, Micul, ginerele Dolocăi, Toader sin (fiu) Doloca de **Mărteneşti**, Zota vătavul de **Boşcana**, Scridon vătavul ot **Micăuţi**, Vasile ot **Negreşti**, Andriiu şi Ion ot **Păşcani**, Aftenie ot **Drăbuşeani**, Căzacul şoltuzul şi Budul or **Chişinău**"[1023].

TURTUREŞTI

(Tortoreşti, numit şi Tătăraşi, azi Turtureşti,
comuna Girov, Neamţ).

1462, septembrie 15: Întărit de Ştefan voievod „mănăstirii noastre de la Piatra lui Crăciun (Piatra Neamţ), unde este hramul Adormirea preasfintei născătoare de Dumnezeu şi pururi fecioară Maria", care primeşte uric pentru „anume satele şi morile: moara cea mare care este pe Bistriţa (Bistriţa, comuna Viişoara, Neamţ) şi în Zdvijinţii (Zvijinţi, Arca sau Doamna, parte din Piatra Neamţ), de la Doamna şi Soboleşti (sat lângă Săvineşti, Neamţ), şi Faurii (înglobat în Zăneşti, Neamţ), şi Vascăuţi (lângă Săvineşti, Neamţ), şi Braşeuţi (Brăşăuţi, comuna Dumbrava Roşie, Neamţ), şi Bulgari (partea a municipiului Piatra Neamţ), şi Mărăţei (în Piatra Neamţ), şi Dărmăneştii pe Chivejdi (în Piatra Neamţ), şi Oprişani (Cuejdiu, comuna Gârcina, Neamţ), de ase-

[1023] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 126, pp. 129, 130

menea pe Chivejdi, şi Răidăceştii (lângă Turtureşti, comuna Girov, Neamţ), şi Tortoreştii (numit şi Tătăraşi, azi Turtureşti, comuna Girov (neamţ), două părţi – o parte pe care ei au cumpărat-o de la Cozma, fiul lui Băloş, pentru 75 de zloţi tătăreşti –, şi Căuceleştii pe Cracău şi cu moară (Căciuleşti, comuna Girov, Neamţ), şi Mândreştii pe Orbic (lângă Goşmani, comuna Români, Neamţ), şi satul lui Şerbu Răspop (Beşicani, comuna Săuceşti, Bacău), şi Stăuciani, amândouă cuturile şi cu moară şi cu iaz (Săuceşti, Bacău), şi morile de la Bacău, pe care ei le-au întemeiat din pustiu, şi prisaca de la Fundu, dincolo de Siret (Siretu, comuna Letea Veche, Bacău), unde a întemeiat Martie, şi via de la sare, la Bacău, în Dealul Sării, şi Vâlsăneştii, mai sus de Bacău, şi cu dârsta (partea de sus a Bacăului), şi Lucăceştii pe Tazlăul Sărat (parte a oraşului Moineşti, Bacău), şi satul anume Heciani, şi cu morile, pe Siret, pe care l-a dat lor pan Hodco Ştibor din uricul său, pentru sufletul său, şi mănăstirea unde este hramul Sfântul Bogoslov, şi mănăstirea de la Bahlui, şi cu moara, şi mănăstirea de la Bohotin, şi cu moara, şi prisaca Cozia, de la Bohotin, şi Botna, pe Nistru, şi cu prisaca şi cu Iezerul Alb şi cu toate gârlele, care din veac ascultă de Botna, şi moara de la gura Chivejdiului, sub Piatra lui Crăciun, şi prisaca de la Itchil, şi poiana de sub Ceahlău, şi poienile de la Chivejdi”[1024]. Hotarele, din veac.

1475, mai 7: Întărit de Ştefan voievod lui Cozma, fiul lui Băloş, care primeşte uric pentru „ocinile lui drepte, satele anume: Băloşeşti la Iucaş, unde este casa lui, şi jumătate din Tortoreşti, care acea jumătate din Tortoreşti a fost vândută de Cozma sfintei mănăstiri de la Bistriţa,

---

[1024] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 107, pp. 151-154

unde este hramul Sfânta Adormire a născătoarei de Dumnezeu, pentru 75 de zloţi tătăreşti, şi, după aceea, iarăşi s-a ridicat sluga noastră Cozma şi a întors aceşti bani mai sus scrişi sfintei mănăstiri de la Bistriţa, pentru că acel sat, Tortoreşti, l-am luat noi în hotarul nostru de la Piatra… Iar hotarul Băloşeştilor să fie începând de la fântâna lui Vâlcan până la fântâna lui Cornea, apoi, de acolo, pe pârâu în sus, pe amândouă laturi ale malurilor, până la capătul iazului de sus, iar de acolo, pe matca pârâului în sus, până la Aoaşa, apoi peste Aoaşa, apoi drept la dumbravă, până la mijlocul dumbrăvii, apoi, de acolo, se întoarce în sus până la capătul dumbrăvii, la stâlp, iar de acolo la alt stâlp, în deal, apoi, de acolo, pe deal în jos, la culmea Grădiştei de Sus, apoi, de acolo, drept la pârâul Turbata, apoi, pe pârâu în jos, până la culmea Grădiştei de Jos, apoi pe culme în jos, până la fântâna lui Vâlcan. Acesta este tot hotarul acestui sat, şi în sus şi în jos şi în toate părţile, pe unde au folosit din veac”[1025].

1635, august 20: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui logofăt Pătraşco Başotă, care primeşte uric pentru „dreapta lui ocină şi danie, o selişte, anume **Turtureşti** (comuna Girov, Neamţ), care a fost dreaptă domnească, ascultătoare de ocolul târgului Piatra, din dresul de danie şi miluire, pe care îl are de la Moise Moghila voievod”[1026].

1635, noiembrie 2: Zapisul fraţilor Liontie, Toader, Hilip şi Părasca, feciorii Varnavei, nepoţii Dracei ot târg **Camena** (oraşul Piatra Neamţ), prin care mărturi-

---

[1025] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 202, pp. 305-307

[1026] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 212, p. 250

sesc că au vândut „un loc de prisacă, dreaptă moşia noastră, unde au fost lăcuind strămoşii noştri, în **Tortureşti** (Turtureşti, comuna Girov, Neamţ), ce-a fost oarecând sat… mănăstirii Bisericanilor, drept 100 taleri… / Ci am îmblat de-am arătat locul călugărilor, cu șoltuzul, cu Toader, și cu pârgarii săi, anume: cu Nechita, și cu alt Nechită, și cu Ștefan Munteanul, și cu mulți oameni buni… ș-am pus semne primprejurul locului, ce se începe din carpenul ce este din jos de heleșteu, pe zănoagă la deal, până în nucul cel mare; din nuc până în cireș; din cireș până în mesteacăn; din mesteacăn până în drumul cel bătrân, tot din semn în semn; de acia, drumul în sus pe margine, până în tei, unde este semn; din tei în sus, până în curățitura lui Hilip, și pe lângă curățitura lui Hilip, până în vale, și valea în jos, până în furcitură. / Aceasta curătură o am cumpărat deosebi de la Leontie, fratele lui Hilip... / Și iarăși, din furcitura văii, valea în jos, pe lângă prisacă, până din jos de heleșteu, unde se împreună semnele, la carpen, primprejurul locului… / Și iarăși au cumpărat acești părinți trei pământuri pe deal, la lac, două de la Leontie și unul de la Acsinte din **Furceni** (lângă Turtureşti, comuna Girov, Neamţ).. tot dinaintea șoltuzului Toader și a pârgarilor săi (din **Piatra Neamţ**) și a mulți oameni buni”[1027].

1636, ianuarie 8: Întărit de Vasile Lupu voievod mănăstirii Bisericani, în baza unui zapis de la „Toader şoltuzul, cu 12 pârgari din **Piatră** şi alţi oameni buni de acolo, anume Nechita, alt om Nechita, Ştefan Munteanul şi alţi oameni buni, scriind şi mărturisind cum au venit înaintea lor Leontie, Toader, Hilip şi Parasca, feciorii

[1027] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 259, pp. 300, 301

Varnavei, nepoţii Dracei din târg din Piatro, şi au vândut un loc de prisacă la siliştea ce se cheamă **Turtureşti** (comuna Girov, Neamţ), tot în semne împrejur… mănăstirii Bisericani, drept 100 de taleri bătuţi… / Şi semnele sunt: ce se începe din carpenul ce este din jos de heleşteu, pe zănoagă la deal, până în nucul cel mare; din nuc până în cireş, şi din cireş până în mesteacăn, şi din mesteacăn până în drumul cel bătrân, tot sin semn în semn; de aici, drumul în sus, pe margine, până în tei, unde este semn, şi din tei în sus, până în curăţitura lui Hilip, şi pe lângă curăţitura lui Hilip, până în vale, şi valea în jos, până în Furcitură; această curătiră o au cumpărat-i deosebi de la Leontie, fără alţi fraţi… Şi aşijderi au mai cumpărat două pământuri de la Leontie şi un pământ de la Alsintie de **Furceni** (comuna Girov, Neamţ), drept 30 taleri buni"[1028].

1774, iunie: Satul **Tortoreştii**, ocolul Pietrii, după recensământul lui Rumeanţev[1029], avea **toată suma caselor 63**. Scădere rufeturi 63: 43 panţiri isprăvniceşti, 4 popi, 2 ţigani, 14 case pustii. / **Birnici** (aceşti 43 liudi sunt panţiri isprăviniceşti)**:** Simeon, vătăjel / Gavril, vătăjel / Ion Săpe / Vasile cel Mic / Nechita Dandu / Floria zet (ginere) lui / Petre, crav / Stan Goţul / Zaharia sin (fiu) popa / Mihăilă, cărucer / Ion al lui Grama / Ion, sasul / Ion, cojocar / Paşco fiul Crâstii / Iacob Grama / Andrei Belet / Ion, ciobotar / Mihai cel mare / Macovei, vătăjel / Ion, olar / Vasile Burcă / Todor al Floarei / Ion, cojocar / Gheorghe Dandul / Toader Dandul / Onică

[1028] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 295, pp. 333, 334

[1029] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 57, 58

Dandul / Mihăilă Dandul / Pavăl, şaugău / Dumitru Strumătură / Nistor Ferţale / Petre Conciul / Vasile, scutar / Gavril Cercheşan / Petre Ilenii / Grigore a lui Toader Dandu / Dumitru Grama / David, cojocar / Ion fiul babii / Simeon Crâste /Gheorghe Pârjol / Toader, câmpulungian / Pavăl Dandul / Petre Crâste. // **Rufeturi:** Diaconul Toma / Popa Toma / Popa Lupu / Popa Ion / Sandu Buda, ţigan / Ion, ţigan. // **14 case pustii**.

1902: „**Turtureşti**, sat cu 195 locuitori din comuna Căciuleşti, plasa Piatra-Muntele, judeţul Neamţ, situat la 5 km de oraşul Piatra. Locuitorii posedă: 125 vite cornute, 10 cai, 9 porci, 300 oi”[1030].

TUTOVA

(comuna Tutova, Vaslui).

1636, iunie 26: Zapisul lui Savin Prăjescul, marele vornic al Ţării de Jos, în care mărturiseşte cum s-a înfăţişat Solomia, nepoata Budului, cu bărbatul ei Ihnat şi au vândut „a opta parte din sat de **Gropeni** (comuna Coroieşti, Vaslui) şi din **Sălceni** (comuna Tutova, Vaslui), din jumătate de sat a opta parte, lui Iliiase şi feciorilor săi, drept 20 galbeni buni… / înaintea lui Ilie şoltuz şi a 12 pârgari din târg de **Bârlad**, şi dinaintea… popii Simion şi Bichiu din **Popi** (azi Pochidia, comuna Tutova, Vaslui), Apostolachi sin Grecul ot **Tutova** (comuna Tutova, Vas-

[1030] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 669

lui), Ionaş din **Bojeni** (lângă Sălceni, comuna Tutova, Vaslui), Mierăuţă din **Coposeni** (ţinutul Tutova, Vaslui), Simion sin Liciul de **Chiujdeşti** (comuna Tutova, Vaslui) şi mulţi oameni buni”[1031].

1877-1878, districtul **Tutova** : Tabloul ostaşilor din al IV-lea Corp de Armată, Divizia a VII-a de Linie, căzuţi în Războiul de Independenţă: **Balauru Neculai**, soldat, din comuna **Puntişeni**, plasa Sinila, de 24 ani; / **Tudor Simion**, soldat, din comuna **Pogana**, plasa Simila, de 23 ani; / **Neacşu Grigore**, soldat, din comuna **Lungeşti**, plasa Cordu, de 24 ani; / **Dumitru a Ştefanei**, soldat, din comuna **Zorleni**, plasa Târgu, de 23 ani; **Geantă Ştefan**, soldat, din comuna **Patraşcani**, plasa Simila, de 23 ani; / **Marchidan Dumitru**, soldat, din comuna **Salcieni**, plasa Corod, de 23 ani; / **Anton Manole**, soldat, din comuna **Certeşti**, plasa Corod, de 23 ani; / **Morozanu Ioan**, soldat, din comuna **Coroeşti**, plasa Pereschiv, de 25 ani; / **Petrache Enache**, soldat, din comuna **Popeni**, plasa Târgu, de 23 ani; / **Zmău Petrachi**, soldat, din comuna **Popeni**, plasa Târgu, de 23 ani; **/ Ungureanu Ioan**, soldat, din comuna **Popeni**, plasa Târgu, de 24 ani; / **Maftei Grigore**, caporal, din comuna **Căbeşti**, plasa Pereschiv, de 24 ani; **/ Onofrei Costache**, soldat, din comuna **Plopana**, plasa Simila, de 23 ani; / **Gabară Mihail**, sergent, din comuna **Chilieni**, plasa Pereschiv, de 25 ani; / **Diaconu Vasile**, soldat, din comuna **Stăuneşti**, plasa Pereschiv, de 24 ani; / **Parti Teodor**, soldat, din comuna **Pueşti**, plasa Pereschiv, de 24 ani; / **Băra Toader**, soldat, din comuna **Bârlad**, plasa Oraşul, de 26 ani; / **Bucur Ioan**, soldat, din comuna

[1031] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 440, pp. 501, 502

Iveşti, plasa Bârlad, de 24 ani; / **Voicu Ioan**, soldat, din comuna **Iveşti**, plasa Bârlad, de 24 ani; / **Gorjan Darie**, soldat, din comuna **Iveşti**, plasa Bârlad, de 24 ani; / **Pruteanu Mihai**, soldat, din comuna **Corod**, plasa Bărlad, de 24 ani”[1032].

TUTOVENI

(sau Tutovineşti, între Găleşti şi Tătăreşti, Orhei-Lăpuşna, Moldova).

1528, martie 1: Întărit de Petru (Rareş) voievod Oanei şi fraţilor ei Iuri şi Ion, care cumpără, cu 120 zloţi tătăreşti, de la Ana, fata Şendrei, nepoata lui Martin, „o bucată de pământ din hotarul satului ei **Tutovineşti**”[1033].

1560, martie 6: Întărit de Alexandru (Lăpuşneanul) voievod lui Anton şi Sofiei, feciorii lui Neghină, care cumpără, cu 100 zloţi tătăreşti, de la „Andreica şi femeia lui Nastea… din dresele de cumpărătură ce a avut Ion Jâgora de la Petru (Rareş) voievod, a patra parte a satului **Tutoveni**, din partea din jos a patra parte”[1034].

1660, martie 5: Întărit de Ştefan Vasile voievod fostului vornic Constantin, care primeşte ispisoc pentru cumpărăturile şi daniile sale, căci cumpărase „din 6 bătrâni din satul **Găleştii** din Pârjota, jumătate din 3 bătrâni,

---

[1032] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. IX, Iassi 1887, pp. 245-253

[1033] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 3, pp. 3, 4

[1034] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 9, pp. 14, 15

partea lui Bâtă, care o cumpărase de la Ciocan, fratele lui Grigore Tătarul pentru 35 taleri bătuţi, şi iarăşi dintr-un bătrân a treia parte, care i-a dăruit-o lui Bejan Ciocârlan pentru sufletul părinţilor lui. Şi iarăşi, altă parte din acelaşi sat, din patru bătrâni dintr-un bătrân a cincea parte, care i-au dăruit-o lui Măricuţa Cergoae, fata ei Fetiţa şi nepoţii Gheorghe şi Negrul, şi altă parte din acelaşi sat, ce se va alege partea Anisiei, fata Nastei, nepoata Maricăi. / Şi iarăşi, altă parte din satul **Voinova**, ce se va alege partea lui Pavăl, care a cumpărat de la Gavril din **Puţintei** şi de la femeia lui Nastasia, fata lui Pavăl, feciorul Paraschivei, dintr-un bătrân a şaptea parte din acelaşi sat Voinova, ce se va alege partea Urâtei, fata lui Voivovanu Savii, nepoata Costii, care i-a dăruit-o pentru sufletul părinţilor ei. Şi iarăşi, din acelaşi sat, ce se va alege partea lui Loghin, care i-a dăruit-o lui Vasile, feciorul lui Ştefan, şi Acsănia, nepoata lui Loghin, pentru sufletul lor. / Şi iarăşi, o parte din satul **Tătărăştii**, întru acelaşi ţinut al Orheiului, din partea din sus, din 7 bătrâni, un bătrân, pe care l-a cumpărat el de la Tănasă şi David, feciorii Huhulii, care bătrân a fost lor de baştină, şi alt bătrân din 7 bătrâni, ce a fost de cumpărătură tatălui lor Huhule, drept doi boi de negoţ. Preţuiţi drept 35 lei bani gata. / Şi iarăşi, partea Maricăi, fata lui Pavăl din **Tutoveni**, ce a cumpărat-o el de la Tănase şi David, drept 70 lei noi. / Şi iarăşi, a patra parte din partea de sus a satului **Drăguşăni**, întru acelaşi ţinut al Orheiului, partea lui Bălan, ce a cumpărat-o el de la Mihăilă, fecior lui Bălan, drept 45 lei bătuţi. Şi altă parte, de la Togan, ce a căzut el într-o gloabă şi, neavând cu ce plăti, a dat acea parte drept 20 lei şi a plătit capul său. Şi iarăşi, a cincea parte din Drăguşăni, pe care i-a dăruit-o Ionaşcu Săpoteanu şi cu

frate-său Maftei, care părţi i-a fost dăruit Vasile, feciorul lui Bilan, lui Savin fost vornic, pentru oarecare moarte de om ce a făcut Vasile sin (fiu) Bilan, iar Savin vornicul a dăruit acea parte lui Ionaşcu Săpoteanul şi lui Maftei. Şi altă parte din acelaşi sat, ce se va alege partea Urâtei, fata Titii, şi a frăţâne-său Ionaşco, pe care a cumpărat-o el de la Vasile, fecior lui Loghin, nepot lui Macsân din **Ghidighiş**, drept doi boi de negoţ şi 50 lei bani gata. / Şi iarăşi, partea Urâtei, fata Nastei, partea din satul **Ineştii**, care i-a dăruit-o lui Urâta pentru sufletul părinţilor ei. / Şi iarăşi o parte de ocină din satul **Hloboca Nacului**, din jumătate de jumătate, a cincea parte, ce a cumpărat el de la Vasile, feciorul Nicului, nepot lui Sisco din Hloboca drept 55 lei. / Şi iarăşi, ce se va alege din moară partea Savii, ginerele popii Constantin din **Ciuciuleni**, partea lui din moara din sus şi din loc, care este stâlpit, care acel loc a fost al Anghelinei şi al Măricăi Boghioae, şi din moară, şi din loc, ce se va alege partea lui, a cumpărat el drept 30 lei"[1035].

1668, august 8: Scrisoarea pârcălabului Apostol, adresată marelui logofăt Solomon Bârlădeanul, după ce a făcut hotărnicia moşiei **Tutoveni** a lui Constantin Crucerescul, şi care a „mers acolo, la Tutoveni şi am strâns oameni buni megieşi de primprejur, anume Ghelasie de **Zubrești**, popa Dumitrașcu de acolo, Grigoraș de **Tătărești**, Ilii Aprodu de acolo, Irimia Tudosă de acolo, popa Vasile din **Gălești**, Grigori Șărpi de acolo, Sava Roadi Deal din Gălești, Gheorghe Răgan din **Negrești**, Vasili Panăși din **Volosăni**, Ştefan Canțăr din Tătărăști și alți oameni buni… de am mers, am socotit, am ales și am și

[1035] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 62, pp. 86, 87

stâlpit. / Întâi am mers în capul moșiei din sus și am pus piatră hotar dinspre Zubrești, la drumul Gotihorului din sus și, de acolo, la vale, pin valea lui Hasan, tot costișa, până în capul piscului, deasupra satului, și am pus piatră hotar. De acolo, la vale peste pârâu, drept la deal, în muchia dealului și am pus piatră hotar și, de acolo, tot zarea dealului, în jos, până am ajuns în hotarul răzeșilor din partea din jos, ce se hotărăște cu Lunca Mare, și am pus piatră hotar și, de acolo, la vale, prin marginea rediului din sus, valea peste pârâu, în muchia dealului, și am pus piatră hotar și, de acolo, la vale, peste pârâu, drept la deal, prin fântâna Hrublii, în muchia dealului, și am pus piatră hotar și, de acolo, tot muchia dealului în sus, pe lângă moşia Huba, în capul piscului, în marginea pădurii, și am pus piatră hotar, și, de acolo, tot muchia în sus, pe lângă păduri, până am ajuns la hotarul ce am pus piatră întâi, unde înfundează Tutovenii dinspre Zubrești. / Această parte de moșie, din hotarul Tătărăștilor, și până în hotarul Hubii, s-au ales a dumisale Constandin Crucerescu"[1036].

1713, iunie 27: Ispisoc de judecată de la Mihai Racoviţă voievod, după ce „s-au pârât de faţă Lazor Baico din **Găleşti**, Neculai nepot lui Dănilă, Toader fecior popii Stratului şi Agapie Panăş cu Sandul, feciorul lui Constandin Cluceriul, pentru moşia din **Tutoveni**, de la ţinutul Orhei, zicând Lazor Baico şi cu fraţii lui cum acel sat Tutoveni, mai dinainte vreme, a fost moşia lor, a lui Cârjă, din care se trag ei cu toţii, iar apoi, de la o seamă de vreme, încoace, au încăput şi Constandin Cluceriul, tatăl Sandului, cumpărător acolo, în Tutoveni, căci

[1036] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 80, pp. 102, 103

întâmplându-se de au căzut două femei în robie, anume Anghelina şi Frăsina, care au fost neam acelor răzeşi şi de moşie din Tutoveni, atunci a răscumpărat Constandin Cluceriul pe acele femei din robie şi a luat el partea lor de moşie din Tutoveni, care parte i s-a ales şi stâlpit şi, cât a trăit, Constandin Cluceriul a ţinut locul lui şi, pe urmă, feciorii lui mai mult nu s-au întins până acum, iar de la 5-6 ani încoace, s-au sculat feciorii lui Constandin Cluceriul şi au început a ieşi din stâlpitura lor şi a se întinde şi peste părţile acestor oameni mai sus scrişi şi le-au dijmuit locul din fântână în jos, arătând ei 5 zapise mincinoase de danii şi cumpărături… / şi aducând Sandul Clucerescu acele 5 zapise, le-a arătat şi a mai arătat şi un ispisoc de la Ştefan vodă Gheorghe… şi, luându-le seama, nici o temelie, nici o dovadă asupra acelor zapise cum să fie bune nu s-a aflat, căci în ispisocul de la Ştefan vodă Gheorghe aceste zapise nu se află pomenite, fără decât locul cumpărat de la acele femei, care este stâlpit de la fântână în sus, iar de alte părţi nu se pomeneşte… şi aşa am dat rămas pe Sandul Cluceresc ul”[1037].

TUZORA

(ulterior târgul Călăraşi, întemeiat de călăraşii de Bărăiac, Lăpuşna, Moldova).

1433, februarie 4: Întărit de Ilie voievod lui Staia, care primesc uric pentru „un sat, **Tuzara**, unde este cneaz

[1037] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 128, pp. 152, 153

Nicoară, la obârşia pârâului Jelcova; alt sat, mai jos de seliştea lui Heghetiş, unde este cneaz Onică… Iar hotarul acestor două sate să fie după vechile hotare, pe unde au folosit din veac"[1038].

1440, iulie 20: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi lui Nicoară de la Tuzara, care primeşte uric pentru „un loc, anume Tuzara, pe pârâul Bâc mai jos de un stejar, şi prisacă în acelaşi hotar, şi alt loc, unde este Dealul Derenului, la fântână, şi iazuri şi mori pe Bâc şi prisacă în acelaşi hotar, şi, mai jos de acel loc, peste deal... voloacă, la fântână, şi, de asemenea, loc de sat, să-şi aşeze sat şi prisacă în acelaşi hotar, şi, pe Gotovţea, loc de sat mai jos de plopi, să-şi aşeze sat, şi iazuri, şi moară pe Gotovţea, şi prisacă în acelaşi hotar (azi Cotovţea, cursul superior al Bâcului)… Iar hotarul acestor locuri şi prisăci să fie din toate părţile cât vor putea folosi îndestul pe vechile hotare"[1039].

1545: Hotarnica moşiilor mănăstirii **Căpriana**, întărită prin uric de la Petru (Rareş) voievod: „Se începe hotarul de la Ișnovăț, este piatră dinspre răsărit și alta împotrivă, ce este peste Ișnovăț, dinspre amiazăzi; se hotărăște cu **Mimorănii** și se coboară dincoace, în Valea lui Coste, și se suie drept la deal, înspre răsărit, și este piatră în muchie și purcede înspre miazănoapte, pin vărsătura apei, pin mijlocul poienilor și se hotărăște cu locul **Trușănilor** și este piatră. Până aice a mers tot împreună cu a Mimorănilor hotar, de acolo purcede prin codru, pe vărsături deasupra Trușănilor și pe deasupra

[1038] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 108, pp. 159, 160

[1039] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 203, pp. 288, 289

Cojuşnii și pe deasupra **Volosănilor**, tot pe vărsătura apei, și se scoboară drept înspre Bâc, pe o vale ce se numeşte Domnească. / În gura văii acesteia este moviliță și piatră. De acolo, merge drept peste Bâc, în ținutul Orheiului, la movila ce este în gura văii **Găleştilor** și este pus cu piatră. Și de acolo purcede înspre apus, pe zare dealului, cu hotarul Găleştilor, prin fundul văii Căldăroasăi și loveşte mai sus de gura văii țarinii și în zarea dealului este piatră, și merge pe muchia dealului, până se împreună cu hotarul **Vărzăreştilor**, într-o vâlcică; se coboară drept la vale, în siliștea Vărzăreştilor, prin talpa casei lui Stan Vărzariu s-a pus piatră și mai la vale, fântâna cu budăi de stejar. / Și purcede alăture spre hotarul **Pitușcii**, până la Voloate și se suie drept pin voloate, la deal, este moviliță și piatră. De acolo, purcede pin vărsătura apei drept muchia, alături cu hotarul Pitușcii, pe la țigla cea mare cu dumbravă, unde se hotărăște și se împreună cu hotarul **Păuleştilor**, este piatră, și se coboară drept înspre apus, în Vale Păuleascăi, este moviliță și piatră, și taie curmeziș până în zarea dealului, la ruptură, spre Bâc, unde se împreună cu hotarul **Neșcanilor** și taie drept peste Bâc, în gura Verchii și pe mijlocul văii Verchiei se suie la deal și, în muchie, este piatră, și purcede tot zarea, mai la deal, deasupra **Tuzorii** și pe mijlocul codrului, pe deasupra **Uneaștilor** și pe deasupra **Horodiștii** dinspre Bâc, până în poienile Cunilii și acolo este țiglă mare, goală, fără copaci, și piatră, și coboară drept la vale și trece peste Cunila și se suie la deal, la lacul cu rogozul lui și merge pin mijlocul codrului, și se coboară la Lacul Negru și trece peste valea **Ciorăștilor**, prin poieni, și se suie la deal, pe Valea Noarbei și iese deasupra Ciorăștilor, până deasupra

Răcătăului și merge pin dumbravă spre Bâcovăț și se împreună cu **Corneştii**, este piatră în drum, și trece peste Bâcovăț. în ținutul Lăpușnii, drept la deal și se împreună cu hotarul **Cârsteştilor** și al **Căzăneştilor** și al **Săcărenilor** și merge pe mijlocul codrului, până în Poiana Cârlanilor, și merge pe marginea poienii, dinspre amiazăzi, înspre răsărit, mai jos de fundul Vălcinețului, este piatră într-o costișă, și se suie până în muchia dealului și merge în jos drept prin codru și se apropie de unde se văd marginile **Târnovcii**, din jos, dinspre mănăstire, este piatră în codru, unde am stătut de am arătat marginile poienii, și de la piatră se coboară drept la vale și taie pe valea Târnavcăi mai sus de luncă, în marginile poienii dinspre mănăstire este piatră, și de la piatră se suie drept la deal în mijlocul codrului, piatră și buor domnesc într-un stejar, și ia culmea dealului, în jos, înspre răsărit, între Botna și între Cătarha, deasupra ulmilor, până în fundul Suricii, în poiană este piatră, și purcede pe culme, între Surice și între Cătarha, deasupra **Pojorănilor**, și se împreună cu hotarul Mimorănilor, mai sus dintâi pomenit, într-o moviliță drept acel hotar întâi pomenit și de la moviliță se coboară la vale, peste Cătarha, și se împreună cu hotarul de unde am purces dintâi, în siliște **Zăpenilor** și a **Mimorenilor**”[1040].

1558, aprilie 14: Întărit de Alexandru (Lăpuşneanu) voievod fraţilor Nistor, Ghinda şi Bisurca, copiii Anuşcăi, şi seminţiilor lor Oană, Mihul Averescul şi Vasile, feciorii Muşei, toţi nepoţi ai lui Petre Tudora, care primesc ispisoc pentru „satul **Drăgeştii** pe Cobâle, ce este pe Cobâlea, ca să le fie în două: jumătate să fie lui Nistor

---

[1040] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 7, pp. 11, 12

şi surorilor lui, partea de sus, iar partea de jos să fie Oanei şi fraţilor lui… / şi am dat Oană, Mihul Averescul şi Vasile, feciorii Muşei, a treia parte din sat din **Lăscani** (desfiinţat, în Ştirbeşti, Suceava), partea din jos, pe apa Sucevei, şi jumătate din jumătate de sat **Ţuzora** (Tuzora), ce este pe Bâc, cu loc de moară pe Bâc, dintr-un dres ce au avut de schimb de la răposatul părintele domniei mele Ştefan voievod şi dintr-un dres de danie de la răposat părintele nostru Alexandru voievod şi de la fiii săi Ştefan şi Ilie voievozi. / Aşijderi, au venit Simeon, feciorul Petrei, nepotul lui Tudora, şi a vândut a sa dreaptă ocină şi moşie dintr-un uric ce au avut părinţii lui de la Ştefan voievod, ui Mihul Averescul, din a treia parte de sat **Onişcani**, a patra parte din sus, drept 60 zloţi tătăreşti”[1041].

1734, martie 18: Porunca lui Constantin Nicolae voievod „pentru rândul călăraşilor de mazilul de **Bărăiac**, care, ţinând acel drum cu caii lor şi cu alte cheltuieli ale lor şi jeluind domniei mele cum se află în grea stare, că osebit sunt supăraţi şi cu alte beilicuri, de către care ei, mai înainte vreme, n-au fost, de vreme ce şi de la răposatul părintele nostru Ion Nicolae voievod au avut osebită milă, nimeni între dânşii nu s-a amestecat, dându-le şi testament de apărare… iar acum îngreunându-se mult pe dânşii au rămas la slabă stare. / Pentru care, înştiinţându-ne Constandin Roset hatman de starea şi cheltuielile lor, am socotit că se cade să aibă aceşti slujitori osebită milă şi i-am iartat, ca să fie ei nesupăraţi cu nici un fel de plocoane sau alte slujbe ce sunt de către

---

[1041] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 40, 41

hatmanul şi le-am dat acest testament al nostru la mâna lor, ca să aibă pace de toate”[1042].

1904: „**Tuzoara**, târguşor în judeţul Orhei, centrul volostei cu acelaşi nume, aşezat pe ţărmul stâng al Bâcului, lângă calea ferată Ungheni-Chişinău, între satul Călăraşi şi staţia Călăraşi. Are 201 case, cu o populaţie de 1.010 suflete, 58 de familii de români, majoritatea evrei; o biserică, cu hramul Sfânta Treime”[1043].

ŢĂCOTENI

(lângă Forosna, raionul Novoseliţa, Ucraina).

1645, iunie 27: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Costin Liciul şi lui Toader Liciul din **Sencăuţi** (Săncăuţi, lângă Cotiujeni, raionul Briceni, Moldova), după ce „s-a jeluit Ursul ce-a fost pârcălab pe nişte răzeşi ai lui, anume din **Ţăcoteni** (lângă Forosna, raionul Novoseliţa, Ucraina), din **Cotela** (comuna Cotela, raionul Briceni, Moldova), din **Şerbenţi** (comuna Şerbenţi, raionul Novoseliţa, Ucraina), din **Forosna** (raionul Novoseliţa, Ucraina), din **Cicicani** (lângă Forosna, raionul Novoseliţa, Ucraina) şi din **Bădroşeni** (Bădragii Vechi, comuna Brânzeni, raionul Edineţ, Moldova), ce sunt în ţinutul Hotinului, zicând înaintea domniei mele că are nişte părţi de ocină la aceste sate, care îi sunt danie de la

[1042] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 204, pp. 202, 203
[1043] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, pp. 215, 216

o mătuşă a lui, anume Neastea, ce a fost fată lui Ivan Vartic, şi ne-a arătat şi drese pe acele părţi de ocină, şi ei (răzeşii) le ţin fără ispravă. / Pentru aceea, să aveţi a merge pe la acele locuri şi să chemaţi răzeşi, să strângeţi oameni buni şi să alegeţi părţile precum le vor spune în drese”[1044].

ŢĂFURLENI

(comuna Todireşti, Iaşi).

1718, ianuarie 11: Carte de împuternicire, dată de Mihai Racoviţă voievod lui Toderaşco, strănepotul pitarului Grigore Săpotianul, „să fie volnic a-şi ţine şi a-şi stăpâni nişte părţi de moşii în satul **Săpoteani**, ce este în ţinutul Orheiului, la **Corneşti**, la ţinutul Iaşilor, la **Săseani**, iar la Orhei, la **Hărmăneşti**, la Prut, iar în ţinutul Iaşilor, la **Voinova**, la Orhei, şi la **Ţăfurleani**, alături de Hărmăneşti, iar la ţinutul Iaşilor, şi să aibă a lua a zecea din câmp cu fânaţ, din pâine, din pometi, din grădini cu legume, din grădini cu **tiutiun**, din cânepă, din in, din bălţi cu peşte, din prisăci cu stupi, după obicei”[1045].

[1044] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 109, pp. 91, 92
[1045] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 183, pp. 176, 177

ŢĂHNĂUŢI

(pe Nistru, judeţul Chişinău, Moldova).

1774, iunie 5: Satul **Ţăhnăuţii**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Nistrului, după recensământul lui Rumeanţev[1046], avea **toată suma caselor 14**. Scădere rufeturi 7: 3 volintiri, 3 mazili, 1 popă. Rămân birnici 7. 3 case pustii. / **Birnici:** Chirică Giosanul / Iordache / Ion Hone / Maftei Guge / Tănasă fiul lui Onică / Hrincu Alecsa, prisăcar / Constandin. // **Rufeturi:** Hargul, volintir / Florică Prutianu, volintir / Gheorghie Prutianu, volintir / Mihai Guge, mazil / Ioniţă Anghel, mazil / Ioniţă, mazil / Popa Pricopi.

1904: „**Ţăhnăutul**, sat în judeţul Orhei, aşezat în valea Samaşcanilor, între Sârcova şi Ţarevna. Are 123 case, cu o populaţie de 698 suflete de ţărani români; 290 vite mari”[1047].

[1046] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 464

[1047] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 217

ŢĂPĂLOŞENI

(sat contopit cu Todireni, Botoşani).

1634, august 5: Zapisul Mândroaei din Todfereni şi al fiilor ei, prin care mărturisesc că au vândut partea ei, „jumătate din un stâlp din **Todereni** (comuna Todireni, Botoşani)… Andreicăi, pentru 30 taleri bătuţi. Şi în tocmeala noastră au fost popa Nicula, Iosip şi Gligorcea ot **Climeşti** (sat în ţinutul Hârlău, Botoşani), Micul şi Pavel ot **Ţăpăloşeni** (sat contopit cu Todireni, Botoşani), Toader Cernescu şi Ilarie ot **Todereni** şi mulţi oameni”[1048].

ŢĂPENI

(lângă Mălăeşti, comuna Vutcani, Vaslui).

1637, aprilie 6: Întărit de Vasile Lupu voievod pârcălabului Gabăr, care primeşte ispisoc pentru „jumătate de sat **Drăguşeni**, partea din sus, de la Fântâna Rece şi mai la deal, cu loc de vie pe pârâul Moisiia, ce-i este cumpărătură de la Gavril sin (fiu) Giurge Ţicşa, nepot lui Drăguş, şi o jumătate de sat **Pâzătureştii**, cu loc de prisacă pe Lohan, unde dă Lohanul în Crasna, cumpărătură de la Andronic sin Petrea Gug, nepot lui Şteful şi

---

[1048] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 221, pp. 250, 251

Tudorei, şi o parte de ocină din satul **Cordeni**, ce este pe Crasna, cu hotare pe amândouă marginile, cumpărătură de la Chiril sin Armancăi de acolo. Aşijderi şi altă parte din **Cordeni**, cât se va alege dintr-un bătrân, două părţi, cumpărătură de la Vasilca şi Antimia, fetele lui Păcurar de acolo, şi o parte de ocincă din satul **Ţepeni**, ce este pe Elan, cu vad de moară şi ci livezi lângă Moisia, cumpărătură de la Simion Ciujde, feciorul Niacşului, strănepot lui Dobroslav Ţăpanul… şi o parte de ocină din satul **Cordăreni**, ce este pe Crasna, din partea lui Păcurariu, două părţi, ce este din sus de Vâlcoveşti, cumpărătură de la Vasălca, Sava şi Antimia, fetele lui Păcurariu, şi altă parte, din satul **Hultureşti**, de pe pârâul Moisiia, partea din sus şi mai din sus de şipot, cu vad de moară, livezi, loc de prisacă şi cu pomi, cumpărătură de la Loghin sin Pavăl, nepot lui Ion diac, partea tătâne-său Pavăl şi a unchiului Iliia”[1049].

1639, iunie 13: Zapisul lui Racoviţă Cehan, al doilea logofăt, în care mărturiseşte că, după ce s-au pârât Arsenie, feciorul Băgei, Gligorie, Negrea şi Tăbasie, feciorul Petriului, cu Mihoc, Areon şi Enachie Pătruş „pentru satul **Vitolteşti** (lângă Guşiţei, comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), din gura Bujorului, unde dă în Elan, pe ambe părţile de Elan”, a mers acolo, a adunat oameni buni şi drese, şi „s-a găsit un uric bătrân al lui Mihoci, cu fraţii săi, dat de Iliiaş vodă ţi de Ştefan vodă pentru două sate peste Prut, pe Salcea, al treilea spune acest sat din gura Bujorului, anume Vitolteştii. Iar Arsănie a arătat un uric, de la Ştefan vodă, de cumpărătură de la un moş alde Mihoci, dintr-un bătrân”. Apoi au mărturisit Cioban,

---

[1049] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. VII, Iaşi 1912, pp. 199-201

Panul şi Precopie din **Guşeţei** (Guşiţei, comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), Crăciun din **Ştefeni** (lângă Poşta-Elan, comuna Vutcani, Vaslui), Vârnă din **Ţăpeni** (lângă Mălăeşti, comuna Vutcani, Vaslui) şi Gavril din **Goeşti** (lângă Guşiţei, comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui) „şi au zis că ei au apucat şi ştiu că au locuit într-acest sat Vitolteşti părinţii şi moşii acestor cumpărători, ce scrie mai sus”[1050].

ŢĂPUL

(pe Zeletin, aproape de Tecuci, Vrancea).

1774, iunie 26: Satul **Ţăpul**, ce este cu salvogvardie spătăroaei Zmaranda Canta, ţinutul Tecuciului, ocolul Zeletinului, după recensământul lui Rumeanţev[1051], avea **toată suma caselor 27**. Scădere rufeturi 2: 1 popă, 1 nevolnic. Rămân birnici 25. / **Birnici:** Vasile Vade, ce şade în Tecucel / Gavril Onică / Gheorghi Onică / Toma Onică / Toader Concită / Ion, cheptănar / Ion Modruz / Tănasi Gania / Vasili Liahu / Lupul Gania / Vasilachi Chiscop / Bejan Micu / Ion Micul / Ion Rugină / Mihăilă Modruz / Mihăilă Ariton / Radu, rotar / Vasili Mihălachi / Grigori Sriton / Ion fiul lui Coceiu / Nistor / Ion, muntean / Toader Gania / Tudosă Rugină / Ion, frate lui Concită. // **Rufeturi:** Filip, rotar, nevolnic / Popa Petria.

[1050] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 147, pp. 162, 163

[1051] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 605

ŢÂRA

(satul unde este Ţârvici, comuna Ghindeşti,
raionul Floreşti, Moldova).

Întărit, în **20 decembrie 1437**, de Ilie şi Ştefan voievozi, marelui boier Mihail de la Dorohoi, care primeşte uric pentru „satele lui şi privilegiul pe care i 1-a dat sfânt răposatul părintele nostru, anume: satul Chindinţi (Cândeşti pe Siret, comuna Mihăileni, Botoşani), şi satul lui Herţea (Herţa, raionul Hliboca, Ucraina), pe Prut, satul Pecialăuţi (raionul Noua Suliţă, Ucraina), la Pecialova, şi satul Ugrinăuţi (Grineacica, comuna Rohatin, raionul Hotin, Ucraina), şi satul la Iaz (Stăuceni, în Vorniceni, Botoşani), şi satul pe Rochitna (Rochitna, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul unde a fost Dragomir al lui Mândrea (Cerlena, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul Coteleu (Cotelău, raionul Noua Suliţă, Ucraina), şi satul Milianăuţi (Mălineşti, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul unde a fost Şizco (Şişcăuţi, comuna Ringaci, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul Dzinăuţi (Dinăuţi, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul unde a fost Malici, lângă Giurgică (Malinţi, raionul Hotin, Ucraina), încă satul de lângă Simca (Sincăuţi, comuna Malinţi, raionul Hotin, Ucraina), încă satul Salicee (Şilăuţi, comuna Bocicăuţi, raionul Hotin, Ucraina), încă satul Cristinţi (Cristineşti, comuna Mălineşti, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul unde a şezut Petrişor, la capătul Doljocului (Doljoc, comuna Malineşti, raion Noua Suliţă, Ucraina), şi încă satul, sub Luncuşoară, unde şade Drago-

mir (Zalucea, comuna Drepcăuţi, raionul Bticeni, Moldova), şi încă satul, în jos de Prut, Itovoeuţi (sat pe Prut, lângă Rădăuţi-Prut, Botoşani), şi satul Rădăuţi (Rădăuţi-Prut, Botoşani), şi satul Vişneuţi (Işnovăţ, azi Rediu, comuna Rădăuţi-Prut, Botoşani), şi satul Lipnic, la Nistru (Lipnic la Nistru, raionul Donduşani, Moldova), încă satul unde a fost Cuseară (Bârnova, raionul Donduşani, Moldova, fost Cusareu), şi încă satul unde sunt Caragunicii (Tumaniuca, înglobat în Mereşeuca, comuna Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova), încă satul la moara Naslavcei (Naslavcea, raionul Donduşani, Moldova), încă satul lui Pavust (Paustova, comuna Lipnic, Moldova), încă satul de lângă Macsim (Maxim, în Mereşeuca, comuna Lencăuţi, raionul Donduşanu, Moldova), încă satul lui Mirişce (Mereşceuca, comuna Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova), încă satul unde este Noguicoi (lângă Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova), şi satul unde a fost Cleţină (lângă Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova), şi satul Tereşeuţi (Teleuşca, raionul Donduşani, Moldova), încă satul unde este Rospop, în jos la Bineva (Făgădău, comuna Văscăuţi, raionul Floreşti, Moldova), şi satul Cuhareuţi (Cuhureştii de Sus şi de Jos, raionul Floreşti, Moldova) şi alt sat, Cunicea, sub Bineva (Floreşti, raionul Floreşti, Moldova), şi **satul unde este Ţârvici** (Ţâra, comuna Ghindeşti, raionul Floreşti, Moldova), încă satul, sub Caragine, unde este Simeon cneaz, la obârşia Dobruşei, încă satul, sub Caragine, Dobruşa, şi satul, sub Caragine, Mordvina, încă satul, mai jos de Mordovina, sub Caragine, pe Dobruşa, unde sunt Fântânile (toate părţi ale comunei Receşti, raionul Rezina, Moldova), încă satul lui Oleşco, sub Caragine (Olişcani, raionul Rezina, Moldova), încă satul, la obârşia Rezinei,

unde şade Ţigan (Sămăşcani, raionul Rezina, Moldova)), încă satul, pe Răut, unde este Vadul Pietrei (Lazo, numit şi Piatra, raionul Orhei, Moldova), şi, mai sus de Vadul Pietrei, tot pe Răut, la capătul Stâncii (Stânca, comuna Slobotca, raionul Ohei, Moldova), încă satele, pe Răut, unde este moara, încă satul, la Moiatinul de Jos (toponim), unde este Nichita (Ghermăneşti, comuna Suhuluceni, raionul Orhei, Moldova), şi satul unde şed Grabăuţii (Văsieni, comuna Suhuluceni, raionul Orhei, Moldova), la capătul de sus al Culişăului, unde a şezut Radul (Văsieni, comuna Suhuluceni, raionul Orhei, Moldova), şi încă seliştea unde este iazul, la Cornul Bagului, unde au şezut fiii lui Cosco (Bahu, comuna Seseni, raionul Călăraşi, Moldova), încă seliştea de sub Măiatini, unde şade Rujici, şi, la Moiatinul de Sus, satele ce au fost ale cneaghinei, şi, la Carpeni, satul unde şade Stan, şi, la capătul de sus al Carpenilor, la Başeu, unde şade Matei (Mateieni, comuna Corlăţini, Botoşani), şi, sub Dumbrava înaltă, unde şade Miclouş (Miclăuşeni, comuna Corlăţeni, Botoşani)… Iar hotarul tuturor acestor sate mai sus scrise să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[1052].

1904: „**Ţăra**, sat în judeţul Soroca, volosti Floreşti, aşezat pe malul stâng al Răutului, între Borodniceni şi Rogojeni. Are 80 case, cu o populaţie de 690 suflete de ţărani români; 172 vite mari”[1053].

[1052] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 175, pp. 245-248

[1053] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 218

ŢĂRUJANI

(raionul Noua Suliţă, Ucraina).

1770-1772: Satul **Ţărujani**, ţinutul Hotinului, ocolul de Sus, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1054], **toată suma caselor: 51**. Scădere rufeturi 2: 1 popă, 1 dascăl. Rămân birnici 49. / **Birnicii**: Ostahe, vornic / Tomaş Bătrânul / Dumitru / Ştefan Şereperec / Toader Futaş / Petre Muscălaş / Tomaş sin (fiu) Georgiţă / Fodor, rus / Pelin, biv (fost) vornic / Tănase sin Georgiţă / Toader, rotariul / Ilco, rus / Ivan, rus / Ştefan Chioru / Ştefan, rus / Vasile al Lupii / Vasile, rus / Nica sin Mariei / Nicolae al Lupei / Ion zet (ginere) Lupei / Petre Haruniac / Toader Căcăriază / Iacob zet dascălului / Ivan, rus / Onofrei Putreciuc / Vasile, rus / Toader Şereperia / Ivan sin Timofti / Timofte / Pintelie, rusul / Macsim, rus / Fodor Şuparschie / Pavăl, rus / Iacob Cimpoeşu / Mihalco / Simion Huminia / Hrior brat (frate) Pintelei / Alecsa Pestepârâu / Nicolae sin Ignat / Alecsa zet Alecsa / Matei, rus / Alecsa / Grigoraş sin lui / Mihai, olariul / Marco / Ilie, biv (fost) vornic / Vasile / Petre, vătăman / Ignat Bohin. // **Rufeturi**: Popa Vasile / Acsente, dascăl.

[1054] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 126, 127

ŢĂSĂŞTI

(lângă Sârbi, comuna Nicoreşti, Galaţi).

1639, aprilie 4: Gheorghiţă, fiul lui Simion spătar, şi mătuşa lui Drăguţoai vând verişoarei Anghelina şi comisului Andrii Huduman, drept 18 ughi, un cal drept 12 ughi, 60 de mioare şi 2 vaci cu viţei, „a noastră ocină şi moşie de la **Maşnici** (lângă Sârbi, comuna Nicoreşti, Galaţi), jumătate din partea Dumbrăvenească… şi, din Noiţa, în sus de Buciumene, cu câmp, cu dumbravă, cu selişti de sat, cu vad de moară, cu vlamnic de fân, cu codru, până unde dă Runcul de mal… dinaintea Cozmiţii şi Andrii sinovi Bolii din **Hănţăşti** (Hănţeşti, comuna Buciumeni, Galaţi), Necolai Ghiorman, Vasile Berzii, Ioan Stărpul şi Vasile fratele lui Ioan din **Ţăsăşti** (lângă Sârbi, comuna Nicoreşti, Galaţi)"[1055].

ŢEPOAIA

(Drăgoeşti, comuna Motoşeni, Bacău).

1452, decembrie 21: Întărit de Alexandru voievod lui Trişor, fiul lui Şandru de la Iucaş, şi fratelui său Tador, care primesc uric pentru „ocinele lui, satele anume: Oprişeşti pe Zeletin, şi Cârna, şi Răchitiş pe Dobrotvor,

---

[1055] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 83, p. 80

unde este popa Duma, şi, la Iucaş, unde este casa tatălui său, şi Mărgineni”[1056]. Hotare, din veac.

1640, august 15: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Bechea căpitan, Truşan din **Cucuteni** (lângă Tarniţa, comuna Onceşti, Bacău) şi Constantin din **Răchiteşti** (Răchitoasa, comuna Răchitoasa, Bacău), după ce „s-au pârât de faţă, înaintea domniei mele, **Stănişăştii** (Stănişeşti, azi Ţepoaia, comuna Motoşeni, Bacău), **Ţigăneştii** (comuna Vultureni, Bacău) şi **Dorobiţăştii** (comuna Izvorul Berheciului, Bacău) cu nepoţii lui Şandru din **Oţăleşti** (Oţeleşti, comuna Izvorul Berheciului, Bacău) pentru o poiană ce este pe apa Dobrovăţului… Pentru aceea, voi să mergeţi acolo, să strângeţi oameni buni şi bătrâni şi să socotiţi uricele şi să le alegeţi pe cât le vor spune dresele”[1057].

1902: „**Țepoaia**, sat în judeţul Tecuci, la sud-vest de comuna Motoşeni, pe malul stâng al Dobrotforului, cu 430 suflete şi o biserică, cu hramul Adormirea Maicii Domnului, construită în 1830, deservită de 1 preot și 2 cântăreţi. Locuitorii posedă: 72 pluguri; 2 cazane de fabricat rachiu; 25 cai, 3 tauri, 120 boi, 100 vaci și 420 oi; 110 stupi. Are o şosea ce vine din comuna Muncelul şi duce la Stănişești, pe valea Dobrotforului”[1058].

[1056] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 23, pp. 27-29
[1057] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 422, pp. 428, 429
[1058] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 673

ŢIBĂNEŞTI

(sat pe Rebricea, comuna Scânteia, Iaşi).

1462, octombrie 8: Întărit de Ştefan voievod lui Nicoară Sârbescu, care primeşte uric pentru „satele lui, ocina lui dreaptă, anume satele care sunt pe Rebricea: unde a fost curtea lui Duma Negrul şi, mai sus, Drăgeştii, şi Boriseştii, şi **Ţibăneştii**, şi Muncei, unde a fost cetatea lui Duma Negru, şi unde a fost Moişă Filosofu pe Rebricea, pe care la cumpărat Nicoară de la Ilca, fiica lui Popşa, şi de la fiii lui Moişă, de la Danciul şi de la Maruşca, pentru 60 de zloţi”[1059]. Hotarele, din veac.

1617: Ispisoc de judecată de la Radul voievod, după ce „fiii Pătrăşcoaei au pârât cu pâră mare pe vornicului Băseanul pentru jumătatea de sus din satul **Boţeşti**, care i s-a venit lui a o cumpăra în două dăţi: 100 ughi (ducaţi ungureşti) a dat fraţilor lui Costil, iar altă 100 ughi a dat lui Toader stolnicul, pentru că a fost luată de către Eremia Moghilă vodă pentru hiclenie, când a venit Costil cu răzvan voievod asupra ţării noastre; a treia 100 ughi a fost cheltuit-o pentru biserică, ce a fost pustie de mulţi ani, şi altă cheltuială, căci a făcut două iazuri, case, mori, stupi, clopotniţă şi multe cheltuieli, şi le-a fost dată lor zi în două săptămâni, pe obiceiul ţării, din luna aprilie, 29 zile, în două spătămâni, şi când a fost zi, ei n-au întors nimic… Pentru aceea, fiii Pătrăşcoae au rămas… / Şi de

[1059] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 112, pp. 160-162

asemenea, întărim lui Băseanul şi jupânesei lui Varvara, fata lui Petre Hohulea, nepoată lui Dumitru Hohulea vornic, din drese ce a avut bunicul ei de la Iliaş voievod, satul **Şofrăneştii** pe Şacovăţ, cu mori pe Şacovăţ, ce-i sunt ei cumpărătură de la Andreica, ureadnic de Bădeuţi, pentru 700 zloţi tătăreşti. / Şi iarăşi am întprit Băseanului vornic ocina ce a cumpărat de la Gheanghe, fiul lui Ionaşco, nepot Savei, a patra parte de sat **Ţibăneşti** pe Şacovăţ, cu loc de moară în Şacovăţ, pentru 50 taleri curaţi. / Şi iarăşi i-am întărit a patra parte din **Răzina** pe Nistru, cumpărată de la Candachia, fata Magdalinei, nepoata Petrei Hohulea, drept 25 talei. / Şi iarăşi i-a, întărit lui a patra parte din **Stoileşti** pe Rebricea, cumpărată de la Pătraşco şi Ion, fiii lui Lazor Cercel, pentru 25 ughi. / Şi jumătate din satul **Crăciuneşti**, ce-l la obârşia apei Goliei, din jumătate a treia parte, cumpărată de la Arsenie, fiul Malei, nepot Annei, şi de la nepoţii ei Roma, şi Anton şi Platon, fiii Neagului, nepoţi Sorei, şi de la unchiul lor Baloş, fiul Sorei, drept 20 taleri curaţi. / Şi jumătate din a treia parte din jumătate de sat **Crăciuneşti**, cumpărată de la Simion, fiul lui Dumitru, fiul popii Oatu, de la nepoţii săi Ignat şi Ioan, nepoţi Olenii, drept 15 taleri curaţi. / Şi iarăşi i-am întărit două părţi din jumătatea dinspre răsărit a satului **Tulova**, ce se numeşte **Glodenii**, cumpărat de la Gherman şi Andronic, feciorii Tacoşei, de la nepoţii lor Condrea Lăbuşco, Ionaşco şi Sora, copiii Căcii, şi de la frate-său Ion, nepot Nastei, drept 35 taleri curaţi, din drese de împărţeală ce au avut Nastea şi sora ei Tacoşa de la bătrânul Petru voievod. / Şi iarăşi, a patra parte din jumătatea dinspre apus jumătate din acelaşi sat Glodeni, cumpărat cu 30 ughi galbeni (ducaţi ungureşti de aur). / Şi a patra parte din satul

Scănteae, ce a cumpărat-o de la Toader, Mihăil şi Drăghina Scăntee, copiii lui Scăntee, nepoţi lui Trifan, drept 26 ughi galbeni. / Şi iarăşi, a patra parte din jumătate de sat **Tulova**, ce se numeşte **Glodeni**, dinspre apus, cumpărată de la Vasilca, fata Nastasiei, nepoata lui Ionaşco Fărăraş, drept 12 taleri curaţi. / Şi iarăşi, din a patra parte, trei părţi, şi din a cincea parte, a treia parte, cumpărătură din jumătatea de jos a satului **Boţeşti**, de la Miron, fecior lui Nebojatco, nepot lui Ilie Boţescul, de la Costea şi Mihail, fiii lui Vasile, nepoţi iarăşi lui Ilie Boţescul, pentru 100 ughi galbeni, din drese ce au avut de împărţeală de la bătrânul Petru voievod. / Şi a patra parte din satul **Boţeşti**, o parte şi jumătate din a cincea parte, şi o parte şi jumătate de la Ionaşco, Gavril, Sofronia, Buna, Cristina, Vasile şi Pătraşco, fiii lui Oană, nepoţi lui Ilie Boţescul, drept 50 ughi galbeni. / Şi iarăşi i-am întărit , din jumătatea de sus a satului **Vultureşti**, partea Sorei, fata Copăceanului, nepoata Oanei, drept 80 ughi galbeni. / Şi a patra parte dintr-o selişte **Nicoriţa** pe Rebricea cea mică, care acum se numeşte **Hilimăneşti**, şi din altă parte, cumpărătură de la Tudora Varticoae, nepoata Cristinei, fata Siminei, drept 300 zloţi tătăreşti. / Şi iarăşi, din cea de jos a treia parte din satul **Miclăuşenii**, ce se numeşte **Graurii**, 12 pământuri din toate ţarinile, cumpărate de la Solomia, fata lui Ion Graur, drept 20 ughi galbeni. / Şi iarăşi i-am întărit un loc de prisacă pe Bârlad, din sus de satul **Dobroslăveşti**, cumpărătură de la Mărica, Ana şi Costanda, fiii lui Oţăl"[1060].

1060 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. V, Iaşi 1908, pp. 121-129

ŢIBĂNEŞTI

(comuna Ţibăneşti, Vaslui).

1483, august 14: Întărit de Ştefan voievod lui Necoară şi Once, feciorii lui Oniţă, care primesc uric pentru „a lor dreaptă ocină şi cumpărătură, pe un sat, anume Gârbeştii pe Şacovăţ, care l-au cumpărat tatăl lor, Oniţă, de la Sima a lui Draguş şi de la feciorul lui, Danco, drept 70 zloţi tătăreşti, dintr-un uric ce-a avut Dragoş Gârbea, tatăl Simei, ca să le fie lor uric şi nepoatei lor, Marinii. Şi iarăşi dăm şi întărim slugii noastre Necoară, feciorul lui Oniţă, osebit de fraţii lui şi de nepoată-sa Marina, satul anume Tungujenii şi jumătate de poiană la câmp cu Ţibăneştii, care a cumpărat el acel sat şi acea jumătate de poiană de la Tunga, drept 160 zloţi tătăreşti, Iar dresurile ce-a avut el de cumpărătură le-a dat în mâinile lui Necoară sin Oniţă. Iar Tungul a cumpărat acel sat, Tungujănii, de la Dima, fratele Simii logofăt, şi de la Şandra cel Negru, drept 70 zloţi tătăreşti. Şi iar a cumpărat Necoară, feciorul lui Oniţă, de la feciorii Cascăi, anume Nicoară şi Giurge şi Toader, şi de la sora lor Rusca şi Trâca, o bucată de loc dintr-a lor sat, Cascoteşti, drept 27 zloţi tătăreşti”[1061]. Hotarul, din veac.

1483, septembrie 23: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Ivan Dumbravă şi Toader Urdiugaş, care primesc

---

[1061] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 250, pp. 380, 381

uric pentru „ocinile lor drepte, satele anume: Osârşia la izvorul Pârâului Alb, unde este casa lui Toader Urdiugaş, şi jumătate din Măleşti, partea de sus, şi **Ivăneştii** (inclus în satul Ţibăneşti) pe Şacovăţ… Şi de asemenea, am dat şi întărit slugii noastre Toader Urdiugaş, deosebit de fratele său Ivan Dumbravă, ocina soţiei sale, Nastea, satul anume Ghigoeştii la obârşia Pârâului Negru”[1062]. Hotarul, din veac.

1625, martie 15: Zapisul de mărturie al lui Miron de **Grăcina,** întocmit în casa lui Iuraşco de **Hodorăni,** prin care vinde ocina lui „de la sal de la **Armăşăni**, şi am vândut până la Rediul lui Ţigan şi Rândoaia, vale în sus”, pentru 180 lei bătuţi, martori fiind Ţigan din **Ţâbăneşti**, Diaconul de **Crăieşti**, Iuraşco de Hodorăni, Rango de **Marmoceni**, Neniul de **Soholeţ,** Done de **Mormorăni**”[1063].

1625, septembrie 25: Zapis de mărturie despre „cum a vândut Petriman a treia parte de sat de **Armăşăni** (comuna Băceşti, Vaslui), din tot locul, cât este hotarul satului, cu loc de prisacă şi cu vad de moară; şi l-a cumpărat Lungul armaş şi a dat pe tot locul aista un cal bun şi i s-a socotit preţul 80 taleri. Şi s-a întâmplat această tocmeală a lor înaintea vornicului de **Soholeţ** (Suholeţ, în Jigălia, comuna Şuletea, Vaslui), Nistor din **Mereşti** (Mirăşti, inclus în Lieşti, Galaţi), popa Toader din **Găureni** (lângă Albeşti, Vaslui), Iuraşcu din **Hodorăni** (în loc de Todireni, comuna Stăniţa, Neamţ), Ursu şi Muriuţi de

[1062] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 253, pp. 387-389
[1063] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 292, p. 362

Marcoviceni (sat inclus în Dumeşti, Vaslui), Ţigan de **Ţâbăneşti** (Ţibăneşti, Iaşi)”[1064].

1633, decembrie 18: Întărit de Moise Moghila voievod spătarului Constandin sin (fiul lui) Crăciun din **Tărăceni** (ţinutul Vaslui), după judecarea pârei lui Nicoară diac de la **Bârzăşti** (Bârzeşti, comuna Ştefan cel Mare, Vaslui) şi a femeii lui Agafie, mătuşa Grozavei, femeia lui Pavel, şi a Măricăi, sora Grozavei, femeia lui Grigore din **Borăşti** (azi Cuza Vodă, comuna Ipatele, Iaşi), „pentru toată partea Grozavei, fetei lui Ionaşcu din **Ţibăneşti** (comuna Ţibăneşti, Iaşi), cât se va alege din sat de **Bârzăşti** şi din **Băneşti** (azi Beneşti, comuna Tanacu, Vaslui), şi din **Liudeşti** (în Bârzeşti, comuna Ştefan cel Mare, Vaslui), tot a patra parte”[1065].

1638, mai 15: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce s-au pârât Gligorii din **Hodoreni** (Hodora, comuna Cotnari, Iaşi), Ţigan şi Grozav din **Ţibăneşti** (comuna Ţibăneşti, Vaslui), nepoţii lor şi Mărica, fata Crâstii şetrarul, cu vistiernicu Gheorghe Roşca, „zicând cum să a cumpărat el, Gheorghe Roşca, nişte părţi de moşie fără de ştirea lor, de la o mătuşă, Mărica, şi partea unui frate al ei, Ionaşcu, din satu Ţibăneţti, ce-i în ţinutul Vasluiului, partea de sus. Iar boierul domniei mele a arătat un zapis de cumpărătură şi uric de întăritură, iar domnia mea i-am judecat pe dânşii şi aşa am aflat după lege, de le-am pus zi până în două săptămâni să aducă chihatul, dar când a fost la zi, Gligori, Ţigan şi Grozav au venit înaintea noastră, iar mătuşa lor Marca n-a venit, dar

---

1064 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 375, p. 443

1065 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 430, pp. 539, 540

rugătorul nostru Varlam, arhiepiscop şi mitropolit Sucevei şi cu toţi boierii mărturisiră înaintea noastră precum c-a fost venit Marica şi a mărturisit că le-a dat de ştire, întrebându-i, dar nu au vrut să cumpere”[1066].

1643, mai 23: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Franţi, care cumpără, cu 30 de lei bătuţi, de la Toader, Neacşa, Chelsiia şi Ionaşco, fiii lui Petrea şi ai Costinei, nepoţii lui Giurgiu, „10 pământuri în ţarină şi jumătate de pământ în satul **Jigoreni** (comuna Ţibăneşti, Iaşi), din partea lui Giurgiu, din vatra satului, din câmp şi din tot venitul, şi cu o livadă şi cu grădini”, iar de la Fădor prisăcar din **Ivăneşti** (azi Ţibăneşti, comuna Ţibăneşti, Iaşi), drept 6 lei bătuţi, „3 pământuri în ţarină, din acelaşi sat Jigoreni, din vatra satului, din câmp, din pădure, din livezi, din fânaţ şi din tot venitul”[1067].

1774, iulie 5: Satul **Ţibăneştii**, ţinutul Vasluiului, ocolul Fundului, după recensământul lui Rumeanţev[1068], avea următorii: **Aprozi:** Toader Frocne / Costandin Ule. // **Preoți:** Popa Calistru. // **Diaconi:** Panaite, diacon.

1902: „**Țibăneşti**, comună rurală în partea de nord-vest a plăşii Fundurile, judeţul Vaslui, la 48 km de oraşul Vaslui şi la 14 km de Negreşti, reşedinţa plăşii. E formată din satele: Ţibănești, Jigorani, Gârbeşti şi Lingurari, pe o suprafață de 6.421 hectare. Are o populație de 1.216 suflete; 2 biserici, cu 2 preoţi şi 4 cântăreți; o şcoală; 3 iazuri, două pe locul numit Glodeni și unul pe

---

[1066] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 353, pp. 347, 348

[1067] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 97, pp. 103, 104

[1068] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 237

locul numit Jugoranca. În partea de nord a comunei, pe marginea pădurii Ţibăneştilor, se află o bisericuță, care, până la 1881, a avut vreo 8 călugări. Se zice că ar fi fost făcută de Ștefan cel Mare. De asemenea, se văd urmele unor şanțuri, despre care se zice că ar fi fost o întăritură militară, făcută tot de către acest Domn. Pe teritoriul comunei sunt păduri mari seculare şi bine îngrijite, proprietatea dlui Petru Carp. Locuitorii au: 1.332 vite mari cornute, 203 cai, 1.733 oi, 97 capre şi 407 râmători. / **Ţibăneşti**, sat şi reşedinţa comunei Ţibăneşti, situat pe un podiș, între pâraiele: Călina şi Ivăneasca. Are o suprafaţă de 38 hectare, cu o populație de 476 suflete; o biserică, zidită, la 1834, de fostul proprietar Ioan Carp, cu 1 preot şi 2 cântăreţi; o şcoală, înființată la 1868. Vite: 758 vite mari cornute, 127 cai, 1.335 oi, 46 capre și 276 râmători. Satul Țibănești s-a format din desfiinţatele sate Ivăneşti și Olănești, ce se aflau în partea de sud a actualului sat. Moşia e proprietatea dlui Petru Carp"[1069].

ŢIBĂNEŞTI

(fostul Ţâbăneşti, comuna Băceşti, Vaslui).

1632, mai 31: Întărit de Alexandru Iliaş voievod vistierului Gheorghe Roşca, care primeşte uric pentru „jumătate din satul **Hlăpeştii** (raionul Kotovsk, Moldova), care este în ţinutul Lăpuşnei, cumpărătură de la

[1069] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 674

Constantin şi Elinca, feciorii lui Pavel, nepoţii lui Iosip Hăbiacu, şi de la nepoţii lor David şi Măriuca, feciorii Candachiei, Ionaşco, feciorul Anghelinei, sora lui Pavel Hăbiacu, şi de la nepoţii lor Constandin şi Elinca, toţi nepoţi şi strănepoţi bătrânului Iosip Hăbiac… Şi iarăşi o bucată de pământ ce este lângă satul Hlăpeşti, din sus, între pârâul Velişoaei în Prut… danie şi miluire a moşului lor Iosip Hăbiac, pentru 250 taleri de argint"; / „Şi iarăşi, din jumătate de satul **Ţâbăneştii** (Ţibăneşti, Vaslui), jumătate de către răsărit, la Gârbovăţ, care este în ţinutul Vasluiului, cumpărătură de la Ionaşco, Tudosea şi Urâta, fiii Ţonţii, care acea moşie a fost cumpărată de tatăl lor Cârstea şetrarul de la Anuşca, fata Luchii Pojar, şi de la nepoţii ei Costân, Simion, Brona, Eleana şi Parasca, copiii Nastei, nepoţi lui Petre Pojar, şi de la nepoţii lor Marco, Antonachi, Antimia şi Anna, fiii Vasutcăi, toţi nepoţi şi strănepoţi Luchii Pojar, drept 60 taleri de argint"; „altă parte de moşie dintru acel sat Ţâbăneştii, din a treia parte, care este la mijloc, jumătate, cumpărătură de la Istrati şi Anna, feciori Tocsabii, nepoţi lui Băleşi, drept 60 taleri de argint"; / „Şi iarăşi, a treia parte din satul **Cotelevul** (Coteleu, regiunea Cernăuţi, Ucraina), care este în ţinutul Hotinului, cumpărătură de la Ionaşco Herţea, feciorul lui Simion, nepot lui Herţea bătrânul, drept 250 taleri bătuţi, dar a vândut şi părţile surorilor sale Anna şi Gafca"; „Şi iarăşi, a treia parte dintr-acel sat Cotelevul, dar cu partea surorilor sale Anna şi Gafca, toate părţile moşului lor Hergea, drept 250 taleri e argint"[1070].

1635, august 21: Întărit de Vasile Lupu voievod

[1070] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 102, pp. 128-130

fostului vistiernic Gheorghe Roşca, care primeşte uric pentru toate părţile „de moşie din sat, din **Ţibăneşti**, ce este pe apa Gârbovăţu, în ţinutul Vasluiului”[1071].

1636, ianuarie 23: Zapisul Măricăi, fata Cârstii şetrarul, în care mărturiseşte că a vândut partea ei „din **Ţibăneşti**, din ţinutul Vasluiului… lui Gheorghe Roşca vistiernic, drept 25 taleri bătuţi… dinaintea vornicului Neniul, Silion al lui Ştefan Ciocârlan şi Iordache din **Arpăşeşti**”[1072].

1636, aprilie 4: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului vistiernic Gheorghe Roşca, în baza uricelor şi ispisoacelor sale, adică **Volnăeştii** (Vulcăneşti, comuna Cioreşti, raionul Nisporeni, Moldova) pe Işnovăţ, care este în ţinutul Lăpuşnei, jumătate din satul **Negreşti** (comuna Negreşti, raionul Străşeni, Moldova), tot pe Işnoveţ, şi satul **Cozmeştii** (raionul Nisporeşti, Moldova), pe râul Prut, de asemenea în ţinutul Lăpuşnei, a şaptea parte din **Izbişte** (comuna Izbişte, raionul Criuleni, Moldova) şi a şaptea parte din **Pietrosul** (Chetrosu, comuna Chetrosu, raionul Arenii Noi, Moldova), din ţinutul Lăpuşnei, două părţi din **Cotelova** (comuna Koteleve, raionul Novoseliţa, Ucraina), în ţinutul Hotinului… / Şi jumătate din a patra parte din **Balomireşti** (comuna Dumeşti, Iaşi) şi din **Hoiseşti** (comuna Dumeşti, Iaşi), la pârâul Bahlui… / Şi satul **Scobenţenii** (Scobilţeni, comuna Podu Iloaiei, Iaşi), care este în Cârligătură… o selişte, anume **Vălişenii** (Văleşeni, comuna Podu Iloaiei, Iaşi), care este în ţinutul Cârligăturii… jumătate din satul

---

1071 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 214, pp. 252, 253

1072 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 312, p. 348

Mateuţi (comuna Mateuţi, raionul Rezina, Moldova) pe Nistru, în ţinutul Orheiului… şi satul **Stărpenii** (Sterpeni, comuna Stănileşti, Vaslui), care este în ţinutul Fălciului… jumătate din satul **Oncani** (înglobat în Orăşeni-Deal, comuna suburbană Curteşti, Botoşani) şi din **Turbureni** (sat înglobat în Botoşani) şi a treia parte din satul **Băiceni** (comuna suburbană Curteşti, Botoşani), în ţinutul Hârlăului… satul Tâmpeştii (Fălticeni, Suceava) în ţinutul Sucevei şi jumătate din satul **Mihalcăuţii** (înglobat în Lukacivka, comuna Nelipovţi, raionul Chelmenţi, Ucraina), în ţinutul Hotinului, pe Viliia Seacă… / Şi a cincea parte din satul **Ivoeşti** (comuna Podu Iloaei, Iaşi) din ţinutul Cârligăturii… nişte părţi de ocină din **Ţibăneşti** (comuna Băceşti, Vaslui), pe pârâul Gârboveţ, în ţinutul Vasluiului… a patra parte din satul **Hlăpeşti** (înglobat în Nemţeni, comuna Nemţeni, raionul Hânceşti, Moldova) pe Prut, în ţinutul Lăpuşnei… nişte părţi de ocină din satul **Copujani** (ţinutul Lăpuşnei, Moldova), din ţinutul Lăpuşnei”[1073].

1636, septembrie 21: Întărit de Vasile Lupu voievod, prin ispisoc de judecată, fostului vistiernic Grigore Roşca, după pâra lui Ţigan, Păcurar, Avram, Gligore şi alţi răzeşi din Ţibăneşti, pentru „o parte de ocină din sat din **Ţibăneşti**, din partea de sus, de pe Gârbovăţ, zicând ei că le impresoară Roşca acea parte de ocină şi au cumpărat-o fără ştirea lor, şi acum vor să întoarcă ce-a dat Roşca şi să-şi ţină ocina. Iar Roşca a arătat drese de cumpărătură şi uric de întăritură de la Domnia Mea,

[1073] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 389, pp. 435-445

scriind cum a cumpărat acea parte de la Mărica, fata Cârstei ce a fost şetrar"[1074].

1636, septembrie 25: Întărit de Vasile Lupu voievod, prin ispisoc de judecată, fostului vistiernic Grigore Roşca, după pâra lui Constantin şi al femeii lui, fata Anii, nepoata Tocsabii, strănepoata lui Băloş, „pentru o parte de ocină, a treia parte de sat de **Ţibăneşti**, din partea din mijloc, jumătate. Iar Roşca a arătat uric de cumpărătură de la Miron Barnovschi Vodă, scriind cum a cumpărat acea parte de ocină de la unchiul lor, de la Istrate şi de la sora lui Ana, feciorii Tocsabii, nepoţii lui Băloş; iar lui Istrate şi Anii le-a fost schimbătură cu sora lor, femeia lui Constantin, cu altă parte de ocină din **Dracsini**… Constantin şi cu toată seminţia lor să aibă a-şi ţine partea lor din Dracsini"[1075].

1636, decembrie 10: Întărit de Vasile Lupu voievod vistiernicului Gheorghe Roşca, care cumpără, cu 20 de lei, de la Mărica spătăriţa, fata Todosii şătrăroae, nepoata popii Glighii, „partea frăţâne-său Ionaşcu, câtă se va alege, din trei părţi ale satului **Ţibăneştii**, din partea cea de sus, a treia parte"[1076].

1644, iunie 25: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Necoară din **Bârzești** (comuna Ștefan cel Mare, Vaslui) și femeia lui Agafiia, mătușa Grozavei, femeia lui Pavel, și Mărica, sora Grozavei, femeia lui Grigore din **Borăști** (inclus în Dumeşti, co-

---

[1074] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 522, pp. 573, 574
[1075] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 523, p. 574
[1076] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 565, p. 613

muna Dumeşti, Vaslui), s-au pârât de față cu Constantin spătărelul, feciorul lui Crăciun din **Tăriceni** (comuna Zăpodeni, Vaslui), pentru toată partea Grozavei, femeii lui Ionașcu din **Țâbănești** (Țâbăneștii Buhlii, comuna Băcești, Vaslui), câtă se va alege din satele **Bârzești**, din **Bunești** (Bunești-Averești, Vaslui) și din **Liudești** (comuna Ștefan cel Mare, Vaslui), toată a patra parte, zicând ei că acele părți ar fi fost lor dreaptă ocină și moșie, pentru că ar fi fost mai aproape rudenii Grozavei. Și au vrut să întoarcă acei bani lui Constantin și să ia moșia înapoi. Iară Constantin așa a răspuns, că acele părți de moșii au fost puse zălog la Manolachi mare vameș pentru rudenia lor, Grozava, cu știrea lor, 90 de taleri. / Pentru aceea, am socotit că nu se cade a întoarce banii, de vreme ce este cumpărătură cu știrea lor"[1077].

ŢIBIRICA

(Ţibiriha sau Ţiberiha, comuna Ţibirica,
raionul Călăraşi, Moldova).

1603, septembrie 17: Întărit de Eremia Moghilă voievod, în cadrul împărţirii moşiilor lui Mateiaş vel (mare) logofăt între nepoţii săi, Isac Matieşescul, Ionaşco, Toader, Nastasia, Anfimia şi Sofronia, fiii Elisaftei, şi iarăşi alţi nepoţi Dumitru, fiul Aniţei, alt Dumitru, fiul lui Pătraşco, care „şi-au împărţit întru sine satul **Coşoteani**,

[1077] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 356, pp. 343, 344

la Orişcova, cu heleşteu şi cu mori, ce-i în ţinutul Hârlăului; / jumătate de sat **Purceleşti** pe Siret, cu mori în apa satului, care-i în ţinutul Sucevei; / jumătate din satul **Ţiberiha**, cu heleşteu, ce-i în ţinutul Orheiului; / a patra parte din satul **Răvăcăuţii** la Put, cu heleşteu de peşte, ce-i în ţinutul Cernăuţului (Bucovina) şi trei fălci de vie ce-s în **Botoşani**"[1078].

1634, septembrie 1: Întărit de Vasile Lupu voievod, pe părţi separate, păhărnicelului Frăţiman şi diacului Moţoc, feciorul Licioe (văduva lui Liciu), care s-au pârât „pentru toată partea Licioia din **Ţibiriha** (comuna Ţibirica, raionul Călăraşi, Moldova), zicând Frăţiman că a cumpărat toată partea aceea de la Gligorcea, frate lui Moţoc. Deci s-a ales să ţină Frăţiman numai partea Gligoricii, din a treia parte din jumătate de sat din Ţiberica a patra parte, iar cele trei părţi să fie ale lui Moţoc cu fraţii săi"[1079].

1662: Întărit de Eustratie Dabija voievod lui Dumitraşco şi fraţilor săi, feciorii lui Ionaşcu Pruteanul din Ţiberiha, care primesc ispisoc pentru „a lor dreaptă ocină şi cumpărătură din **Ţiberiha**, ce este în ţinutul Orheiului, din bătrânul Liciului, dintr-a şasea parte din vatra satului, din câmp, din ţarină, din poiană de fânaţ şi cu heleşteu în sat cu râmnice, cu vie, cu pometţi, ce este partea lui Moţoc de Ţiberiha, pe care ei o au răscumpărat de la mâna lui Ilie Sturza paharnicul, drept 20 lei bătuţi, bani de argint, ce el sieşi a fost cumpărat de la Toader şi Mărica, feciorii lui Moţoc, şi zapisul ce-a avut Ilie Sturza de cumpărătură

[1078] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 140-142

[1079] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 249, pp. 279, 280

încă l-au rupt”[1080].

1670, februarie 4: Enache, feciorul Ştefãniei, nepotul Micului Buză Neagă, vinde fostului paharnic Ilie Sturza, drept 30 de lei, „partea moaşă-mea (bunicii) Parascăi, a fetei Micului Buză Neagră din satul **Pupezeni**, de la Lebedina, din bătrâna moşului (bunicului) Micului, a patra parte… şi la vânzarea mea au fost Ursul din **Bogzăşti**, Vasile, feciorul lui Neculai din **Branişte**, Mirăuţă Buliga din **Ţiberiha**, Andrei, feciorul lui Bulboacă, şi popa Ionaşcu de **Sineşti**, Istratie Mânzatul ot **Ineşti**, popa Corne de **Hăjdieni**, Chirilă de **Negureşti** şi mulţi oameni buni. / Zapisul l-am scris eu, Enache, feciorul Ştefăbiei, nepotul Micului Buză Neagră ot **Pupezeni**. Să se ştie”[1081].

1736, septembrie 2: Ispisoc de la Grigore Ghica voievod, după ce „Sandu Sturza vel vornic ne spuse că are un sat, anume **Țăbiriha**, la ținutul Orheiului, arătându-ne și scrisori, și zise că s-ar fi împresurând hotarul acelei moșii dinspre alți răzeși dimprejur, și a cerut de la noi hotarnici, ca să îndrepte hotarele acelei moșii, pe unde din veac au umblat. / Deci am orânduit pe Dumitrașcu Stroici postelnicul, ca să meargă acolo, la satul Țibiriha, și să cheme oameni bătrâni, megieși dimprejur, să aleagă și să îndrepte hotarul acelui sat dinspre alte hotare. / Deci, mergând acolo, Dumitrașcu Stroici postelnicul a chemat oameni, anume pe Mihai, feciorul Sandului din **Crăsnăşăni**, pe Toader Harștia, vornic de **Hoginești**, pe Ilii de **Bravicea** și alții, și au mers împrejurul acelui loc, înce-

---

1080 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 107, p. 116

1081 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 121, p. 126

pând hotarul din jumătatea de luncă dinspre Meleșăni și în deal este piatră hotar vechi, și, de acolo, prin vârtoape și peste valea Culii, drept în gura văii Hirișăucii este piatră, și apoi muchia, la deal, pe din jos de Rădiul Hălăucii, în fundul văii Florinii, este piatră într-o poieniță; până aice, vine alături cu Meleșănii; iar de acolo, merge în sus, muchia pe deasupra Crăsnășănilor, până în fundul văii Cravățului, și este piatră; până aice vine alăturea cu Crăsnășănii. / Și de acolo, muchia, la vale, până la coada heleșteului Ciocârlan și este hotar la capul unui iaz, întrun pisc, care acel hotar desparte Hirișănii și purcede la deal, până în muchie, și apoi la vale, muchia spre Cula și aice au dat seamă împrejurașii că a fost piatră și nu s-a aflat. / Și dacă treci Cula, tot muchia, până în Codru, și aice iarăși a fost piatră și nu s-a găsit. Și piste Codru, până în matca Ichelului, unde se cheamă gura Răcilii. / Și de acolo, de la heleșteul lui Ciocârlan, până aice, vine tot alături cu Hoginești. / Și în jos, matca Ichelului, până în heleșteul cel mare, ce este a Țibirihăi cu amândouă țărmurile. / Și de acolo, supt muchie, este piatră, care desparte Bravicia. Și din poiană intră în Codru și trece până la Meleșăni, de unde s-a început, și cu heleștee pe Hirișauca și pe pârâul satului, cât cuprinde locul, și s-a încheiat hotarul satului. / Deci domnia mea am dat şi am întărit lui Sandu Sturza vel vornic acel sat, anume Ţăbiriha, cu tot hotarul”[1082].

1774, iunie 5: Satul **Ţibirica**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Culii, după recensământul lui Rumean-

[1082] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 206, pp. 205, 206

ţev[1083], avea **toată suma caselor 25**. Scădere rufeturi 16: 12 scutelnici ai cluceroai Alecsandrii Donicioai, 2 volintiri, 1 popă, 1 femeie săracă. Rămân birnici 9; case pustii 9. / **Birnici:** Gheorghiţă nepot Onii / Trohin Motricală / Nechita / Samoilă / Grigoraş Bordeiu / Dumitraşco Popşoiu / Loghin, vornic / Grigoraş, rotariul / Ioniţă Hirjan. // **Rufeturi:** Vasile Dorul, volintir / Trohin Bordeiul, volintir / Popa Ştefan / Catrina, săracă. // **Scutelnici:** Vasili Teleşco / Moiseiu Acununi / Vasili, cărăuş / Vasili, dascăl /Constandin Bordeiu / Constandin Ţurcan / Simion Guţul / Neculai, plugar / Gavril Motricală / Pahomi Motricală / Constandin Motricală / Lupu al lui Motricală.

1904: „**Ţiberica**, sat în judeţul Orhei, aşezat într-o vâlcică care dă în valea Bravicei. Are 230 case, cu o populaţie de 1.304 suflete de ţărani români; biserică; şcoală elementară rusă. Locuitorii posedă 5-6 deseatini de pământ de cap de familie. Împrejurul satului sunt vii şi livezi de pruni. În apropiere e satul Ţibericul”[1084].

ŢIBUCANI

(Ţibucanii de Jos, comuna Ţibucani, Neamţ).

1614, martie 20: Condrea fost hotnog, Lazor Cumpătă şi Toma din **Ţibucani**, popa Lucaci şi Lazor diaconul din **Davideni** mărturisesc „cum au venit Grigore

---

[1083] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 402

[1084] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 217

păhărnicel din **Verăşăni** şi cu nepotul său Toader, feciorul Odochiei, şi cu Truşcan, toţi nepoţii Avroamoaei şi au vândut a lor ocină şi moşie din **Nisporeşti**, loc de o casă în vatra satului şi cât li se va alege Boului fost vistiernic, drept 35 taleri de argini”[1085].

1624, ianuarie 7: Porunca lui Radul voievod, adresată lui Condrea, visternicel din Ţibucani, de a opri moara lui Petre din Strâmbi, făcută pe locul marelui stolnic Neculachi „şi să le dai zi să stea de faţă înaintea domniei mele, când va vrea boerinul nostru, stolnicul, şi să le faci zi”[1086].

1646, iunie 22: Scrisoarea lui Coste de **Călineşti** (comuna Negri, Bacău) şi a lui Miron din **Ţibucani** (comuna Ţibucani, Neamţ), trimişi de Vasile Lupu voievod să cerceteze „hotarul **Dăvidenilor** (comuna Ţibucani, Neamţ), al **Strâmbilor** (comuna Ţibucani, Neamţ) cu al **Negoeştilor** (comuna Dragomireşti, Neamţ)”, şi au început, urmând semnele din uric, „de unde au început semnele hotarului, de la o movilă săpată în ţărmurile Văii Albe, dinspre Leuteşti, şi acolo au şi piatră pusă de moşii lor. De acolo, am scos trei oameni bătrâni, anume pe Toader Hăţag din **Belceşti** (inclus în Tupilaţi, comuna Tupilaţi, Neamţ), Ionaşco Harţugul din **Totoeşti** (comuna Tupilaţi, Neamţ) şi Tănasie Draciul din **Leuteşti** (comuna Tupilaţi, Neamţ), să ne poarte pe unde spun semnele uricului. De-acolo, ne-a mânat uricul drept în sus, la altă movilă săpată, şi acolo s-a aflat altă piatră pusă de moşii lor, de acolo drept în marginea Dumbrăvii şi în marginea

---

1085 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 244, 245

1086 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 151, pp. 202, 203

dumbrăvii, iar s-a găsit piatra pusă de moşii lor, din marginea dumbrăvii ne-au mânat semnele uricului drept în sus, dinspre Totoeşti, în marginea dumbrăvii, la altă movilă săpată, iar Negoeştii au zis: chemaţi, că mai avem alte pietre mai în lăuntrul pădurii. Noi n-am vrut să mergem, dacă n-au spus în uric acele semne… / Şi am pus întăritură robii măriei tale Păcurar, Toader Harcul şi Ursul din **Vereşeni** (Verşeni, comuna Mirosloveşti, Iaşi), Pătrăşcuţă, Pătraşco şi Vasile Borşea din **Mirăslăveşti** (comuna Mirosloveşti, Iaşi), Ion din **Dobruleşti** (lângă Mărgineni, Neamţ), Cârstea din **Borceşti** (Borşeni, comuna Războieni, Neamţ), Gligorie şi Nacul din **Uscaţi** (comuna Războieni, Neamţ), Constantin Holbură şi Vasile din **Ţibucani**, Vasile din **Podlogeni** (comuna Ţibucani, Neamţ) şi alţi mulţi oameni buni şi bătrâni"[1087].

1774, iunie: Satele **Ţăbucanii** şi **Uscaţii**, ţinutul Neamţului, ocolul de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[1088], aveau **toată suma caselor 82**. Scădere rufeturi 16: 2 popi, 4 văduve, 10 case pustii. Rămân birnici 66. / **Birnici**: Ion Bălan / Iftimii Bălan / Ion nepot lui Bălan / Vasile Timofti / Chirilă Buliandră / Nastasia cu fecior holtei / Gheorghe Bălan / Macovei Tudosă / Lupul, rotar / Andrei Latul / Andrei, pânzar / Ştefan Tătaru / Matei nepot Tătarului / Cozma / Maria cu fecior holtei / Mihăilă Pagul / Tănasă, vătăman / Mihălache, vătăman / Sava Tătaru / Apostol Falã / Simeon Blaga / Gheorghi, rotar / Istrati, Blaga / Toader Onişor / Gavril, cojocar / Ştefan Blaga / Simeon Blaga / Apostol / Petre,

---

[1087] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 418, p. 358, 359

[1088] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 17, 18

muntean / Nechita, vornic / Onul, ungurian / Vasile, muntean / Stahii Onul / Gheorghi, herghelegiu / Acsănti Ionăşcuţă / Ştefan Bogza / Vasile Mucelian / Ion, muntean / Vasile Isac / Pavăl Isac / Chirilă Isac / Ion Isac / Vasile, herghelegiu / Dumitru Borş / Dumitraşco Călin / Costantin, muntean / Petre Tofan / Ion, muntean / Toader Ţâţei / Costantin Hiloti / Pentelii Hiloti / Maria Hilohioae cu holtei / Grigoraş, rotar / Ion zet (ginere) lui Hiloti / Petre, bârsan / Simeon, cojocar / Toader Covată / Apostol Oborocian / Sirme, herghelegiu / Simeon fiul lui bucătar / Chirică, rădvănar / Pavăl, ungurian / Ştefan, slugă / Gheorghe, ungurian / Ioniţă, vătăman. // **Rufeturi:** Popa Ion / Diaconul Andoni / Nastasia, văduvă / Măriuţa / Catrina / Iftimia. // **10 case pustii**.

1774, iunie: Satul **Davidenii**, ţinutul Neamţului, ocolul de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[1089], aveau **toată suma caselor 13**. Scădere rufeturi 11: 3 popi, 8 ţigani. Rămân birnici 2. / **Birnici**: Vasile, crâşmar / Petre, plugar. // **Rufeturi:** Popa Gherasim / Diaconul Ion / Alecsandru, monah / Ion, muntean, ţigan / Ghiurme, ţigan / Gavril, vezeteu, ţigan / Panhilie, ţigan / Ion, muntean, ţigan / In (alt) Ion, ţigan / Mihăilă, herar / Simeon, fiul lui Toader.

1902: „**Țibucani** sau Ţibucani de Sus, sătuc în judeţul Neamţ, plasa de Sus-Mijlocul. Are o biserică, care odinioară a fost schit; o velniță (fabrică de spirt)”[1090].

[1089] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 18

[1090] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 674, 675

ŢIFEŞTI

(comuna Ţifeşti, Vrancea).

1623, mai 21: Menţionaţi martori de Ştefan Tomşa voievod, când întăreşte moşia lui „Simion Gheuca fost mare comis, care a arătat un zapis de mărturie de la oameni buni şi bătrâni: de la Gligorie namesnic din **Bârlad**, şi Neculai cetaşul lui, şi Arsenie, şi de la Ionaşco, şi Condrea din **Ţifeşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), şi de la Cârstea din **Urlaţi** (lângă satul Podu Pietriş, comuna Perieni, Vaslui), şi de la popa din **Boroseşti** (sat pe Rebricea, comuna Scânteia, Iaşi), şi fiul lui Colici, şi Dumitraşco Telegă şi de la alţi oameni buni, cum a venit, înaintea noastră, cneaghina Stanca Murgucioaie şi cu nepoţii panului ei Murgoci vornic, anume Isac şi fratele lui Costantin, şi sora lor, Avghinia, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi şi au dat şi au dăruit dreapta lor ocină şi dedină, toată partea lor de moştenire ce au din satul **Păuleşti** (în Băcani, comuna Băcani, Vaslui) şi de asemenea toată partea lor de ocină ce au avut de cumpărătură din acelaşi sat, ce au avut de la fraţii cneaghinei Stanca Murgucioaie, cu tot venitul din dreptele lor drese ce au avut de la ... voievod. Aceea au dat-o şi au dăruit-o mai sus scrisei noastre slugi Simion comis”[1091].

[1091] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 75, pp. 112-114

1638, mai: Zapis de la Dronţa, nepoata lui Gavril Curea, fata Cârstei lui Ciulei din satul **Ivănceştii** (comuna Boloteşti, Vrancea), Apostol, nepotul Ţigănoe din **Tâmpişti** (Tâmpeşti, comuna Războieni, Neamţ), sin (fiu) Danciu, Gavril sin Iugeasca, nepoţi Ţiganei, frete-său Apostol, Ursu feciorul lui Andrei din Ivănceşti, Nedelea, fata Manei lui Curea, femeia lui Buzinchi din **Drăgoeşti** (pe Putna, Vrancea), nepotul său Ionaşco şi cu nepotul său Ion de la **Cruce** (Crucea de Los şi de Sus, în oraşul Panciu, Vrancea), în care mărturisesc să au vândut, pentru 60 de taleri bătuţi, „un vad de moară din sat din Ivănceşti, din capul satului din jos, sfintei mănăstiri Păngăraţilor… / Aşijderea şi noi, nepoţi Grozei lui Nămaiu, din sat din Ivănceşti, anume: Dumitru diacul din **Clipiceşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), Todir feciorul Neacşei din **Spineşti** (comuna Vrâncioaia, Vrancea), Gligorie din **Ivănceşti**, feciorul lui Nicoru, Ştefan din **Ţifeşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), feciorul lui Lazor Hapca şi cu toţi fraţii săi, şi Ioana fata Stredzei din **Ţifeşti**, Căzacul sin Mareia din **Ivănceşti**, Sofroniia fata lui Ivan tot de acolo, cu toţii nepoţi Grozei lui Nămaiu, şi Anna, fata lui Ion Cupcei, cu Hilimon, nepoţi Scurtului din **Ivănceşti**, am vândut un vad de moară din Ivănceşti, la mijlocul satului, drept 60 de lei bătuţi, pe gârla din jos. Şi Ion Robea sin Galeş din **Ivănceşti**, cu feciorii săi Simion şi Gligorie, Cârstea din sat din **Găgeşti** (comuna Boloteşti, Vrancea), noi toţi am vândut această ocină sfintei mănăstiri Păngăraţilor… Şi pe mai mare mărturie au fost vătaful de gârlă, anume Scântee din **Porcioleşti** (Purceleşti, azi Putna, comuna Boloteşti, Vrancea), Ureche, Ionaşco, Constantin, Manea, Vasile şi alt Constantin din **Mogeşti** (comuna

Independenţa, Galaţi), Iacov, Trif, Lazor şi Dumitru din **Ivănceşti**”[1092].

1638, iulie 2: Ionaşco, feciorul popii Baciului de **Băleşti** (ţinutul Putna, Galaţi) „şi cu toţi răzeşii mei, anume Roşca feciorul lui Iachim, Mărin fata lui Gavril Clatea, Maftei feciorul Pietrei”, vând „părintelui Partenie de la Beserecani, drept 40 lei gata”… părţile noastre din vadul morii de jos, în **Ţifeşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), din partea Pravulceştilor. / Şi aşijdere Miftodie şi femeia mea Protasiia, fata lui Todosie, feciorul lui Nasoe de **Ţifeşti**, partea noastră de vad, văzând noi că alţi răzeşi vând acel vad, noi n-am vrut să vindem partea noastră, ci o am dat să fie a sfintei mănăstiride ne-au scris în pomelnic… / Şi această tocmeală a fost dinaintea a mulţi oameni buni: popa Murgu, Pepelea ce a fost iuzbaşă, Ştefan, Toader şi Ostahie – feciorii lui Mămaiu, Gavril Dolhan, Giurgea Gătin, Păcurar Constantin, Simionaş din **Ţifeşti**, Ihnat, Andreica, Ion Gogul, Vartic, Dumitru şi Ion fiii lui Vartic, Procopie diacu, Grozea, Necula, Murgu, Ioniţă Ion sin Toma dărăban, Ursul, Ion Calcea, Crăciun şi Vasile – fiii lui Ion Calcea din **Băleşti**, Lupul Romitescul de **Focşani**, Coman, Avram de **Căpoteşti** (comuna Boloteşti, Vrancea) şi alţi mulţi oameni buni”[1093].

1638, august 30: Maftei sin (fiu) Pietrei, văr primar lui Todosie, tatăl Protasiei din **Ţifeşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), vinde partea lui „din vadul morii din jos, jumătate de bătrân, ce-am avut în acea moară cu Protasia, vara mea... părintelui Partenie, drept 8 lei bătuţi,

---

[1092] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 342, pp. 337, 338

[1093] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 393, pp. 382, 383

ca să fie moşie şi ocină dreaptă sfintei mănăstiri unde este hramul Sfântul Ioan Bogoslov. Şi s-a făcut acest zapis dinaintea pârcălabului Pătraşco şi a mulţi oameni buni: Constantin, Gavril şi Ion Creţul din Ţifeşti, iuzbaşa Pepelea, Ion Ciolan, Avram nepotul Pepelii, popa Ion şi feciorul său, popa Simion, şi popa murgu din Vrancea”[1094].

1639, mai 25: Ionaşco, feciorul popii Baciului din **Băleşti** vinde Giurgei, feciorul lui Gătin din **Ţifeşti**, „drept 2 lei, bani buni, când foametea… un pământ în sat în Băleşti, al meu, pe lângă un pământ al lui Constantin, ce loveşte cu capul în mal, din jos de via Creţului”[1095].

1639, iulie 17: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce s-a jeluit Partenie de la mănăstirea Bisericani că, întâmplându-i-se „să umble cu treburile sale la Gârla Putnei, a văzut acolo, pe un deal mare, o vie în loc pustiu, în pădurea întreagă, unde nu a fost vie, nici pomet niciodată, din veac, ci a făcut rugătorul nostru la un schit al lui, singur, cu cheltuiala şi cu mâinile sale, cu multă sârguinţă. Şi s-au întâmplat atunci, în acel loc, Banul mare medelnicer, Dumitraşco stolnic şi Dabijea pârcălab şi au iscălit cu mâinile lor în acel zapis de la părintele Varlam mitropolit şi aşa mărturisind, cu mare blestem în acel zapis, ca să nu aibă nimeni altul a se amesteca, niscaiva răzeşi sau alţi oameni la acea vie, pentru că singur Partenie şi-a făcut această vie în pădure pustie. / Iar după aceea, s-a sculat un om, anume Ionaşco Negoiţă, şi s-a aşezat acolo, la acel loc, şi şi-a făcut el altă

[1094] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 449, p. 426

[1095] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 141, p. 156

vie, lângă aceasta, pe care a făcut-o Partenie egumen, şi a vrut să se lege de acei călugări de la schitul lui Partenie, din acea vie. Însă ctitorii acestui sfânt schit s-au sculat şi au strâns oameni buni, anume: Stoica şi Procopie din **Scorţeşti** (lângă Clipiceşti, comuna Ţifeşti, Vrancea), Ghervasie, Eremia, Murgilă, Mierăuţă, Tărchilă, Todosie, Ion Ţăpa, Crăciun, Pavel şi Gheorghe din **Cucuiaţi** (comuna Vidra, Vrancea), Lupul din **Giuleşti** (lângă Ţigăneşti, comuna suburbană Munteni, inclusă în Tecuci, Galaţi), Pavel, Vasile şi Toader din **Clipiceşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), Ionaşco Boldescul, Procopie diac şi Maftei din **Valea Sărei** (comuna Valea Sărei, Vrancea), Ion Bucate Drepte, Alexa fiul lui Obrejie, şi Nicula fiul Zlatei din **Ruget** (comuna Vidra, Vrancea) şi Dănilă din **Muncel** (Muncelu, comuna Străoani, Vrancea). Toţi aceşti oameni au umblat şi au cercetat acolo, la acest loc… şi s-au împăcat Partenie egumen cu Ionaşco Negoiţă, ca de acum, înainte, să nu mai aibă a se amesteca Ionaşco la acea vie, nici să facă ceartă cu călugării de la acel schit… / Şi au venit înaintea noastră Ionaşco, fiul popii Baciul şi cu răzeşii săi Roşca fiul lui Iachim, Marica fata lui Gavril Clatea, şi Maftei fiul lui Pietrea şi au vândut părţile lor dintr-un vad de moară, din moara de jos din Gârla Putnei, de la satul **Ţifeşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea)… rugătorului nostru, egumenul Partenie, drept 70 lei bătuţi. / Şi au venit Iftodie şi cu soţia sa Protasiia, fiica lui Todosie, nepoata lui Nasoe… şi au dăruit toată partea lor din acelaşi vad de moară de la satul Ţifeşti… pentru sufletul lor şi al părinţilor lor”[1096].

[1096] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 177, pp. 186-188

1640, iunie 15: Protasia, fata lui Nasoe de Ţifeşti, care, împreună cu soţul ei Iftodie, nu a avut copii („Dumnezeu nu ne-a dat să avem coconi”), dăruieşte mănăstirii Soveja „două vii, una în deal, alta în vale şi toată partea mea de ocină din satul **Ţifeşti**… Şi în această tocmeală au fost Grozea, Agapie şi Ioniţă de **Băleşti**, Mădău, Simion, Ştefan, Gavril Gătin, Ostahie, popa Apostolache, Berteluş, Simioanăş, Creţul, Băca, Toader Mămaiu şi popa Murgu de **Ţifeşti**, Bărnovschi şi Pătru de **Oleşeşti**, Gheorghe de **Şendreşti** şi alţi mulţi oameni buni”[1097].

1640, octombrie 11: Zapis de la vătavii de pe Gârla Putnei „şi cu oameni de la ceea Gârlă**,** şi cu meşteri Gârlei Putnei, anume popa Murgu din **Ţifeşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), vătavul Lupul, vătavul Petrea, vătavul Cilimon de la ceea Gârlă, meşterul Anghel, meşterul Nicoară, meşterul Gavril şi alţi oameni buni, Ştefan şi Pepelea de **Băloteşti** (Boloteşti, comuna Boloteşti, Vrancea), Ţigan de **Căpoteşti** (lângă Putna, comuna Boloteşti, Vrancea), Pepelea Hireş iuzbaşa, Necula de **Odobeşti** (oraşul Odobeşti, Vrancea)”, în care scriu şi mărturisesc despre pricina călugărilor de la mănăstirea Săcul cu popa Procopie, care „au avut pâră pentru vad de moară, că a fost înecat”[1098].

1649, iulie 15: Gavril, Dolca şi Savastia, feciorii lui Gligori Gociul din **Ţâfeşti** vând pârcălabului Dabija, drept 3 galbeni, „un răzor şi jumătate, în frunte, din satul **Olişăşti**, însă numai pământul i-a vândut, fără de vad de moară, căci vadul a fost vândut de alţii. / Aşijderi, Vasile

---

[1097] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 377, pp. 384, 385
[1098] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 466, p. 457

Hornă din Olişăşti a vândut pârcălabului Dabija un răzor, în frunte, dintr-această parte, drept 5 ughi (ducaţi ungureşti) bani buni”[1099].

1735, ianuarie 28: Ispisoc de judecată de la Constantin Neculai (Mavrocordat) voievod, după ce „s-au pârât de faţă Simion Daburlea, Miron Bahmet şi alţi fraţi ai lor **Bârsăşti** cu Gavril Grosul, Enachii Codănoiul şi **Spineştii** pentru muntele ce se cheamă Lapăşul de sus din Vrancea, de la ţinutul Putnei, zicând Enachi şi cu Gavril Grosul cum că la acest munte ar fi ei moşineni, scoţând nişte hârtii vechi, care, cercându-se la judecată, s-au aflat fără nici o temelie, nişte hârtii răsuflate, iar Simion Darbulea şi cu Miron Bahmet au arătat bună dovadă o mărturie de la Miron Dima, ce a fost vornic de Vrancea, din veleat 7241 (1733), iunie 5, scriind şi adeverind că, fiind orânduit la această judecată Iordachi Cantacuzino vel vornic, la domnia lui Mihai vodă, a strâns mulţi oameni bătrâni vrânceni, la **Ţâfeşti**, şi… luând seama cu amănuntul, s-au găsit moşineni în **Lăpuşul de sus** Bârsăneşti, care se împart pe 11 părţi: Dabulea, Cuzbă, Petreman, Nistor Pâcală, Vătavul, Niagul, Burtă, Stan, Beza, Ivan şi Drumei, iar Gavril şi Enachi Codănoiul n-au nici o parte… şi i-am dat rămaşi”[1100].

1774, iunie 26: Satul **Ţâfeştii**, ţinutul Putnii, ocolul Gârlelor, după recensământul lui Rumeanţev[1101], avea **toată suma caselor 57**. Scădere rufeturi 26: 9 mazili şi

---

[1099] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 349, p. 281

[1100] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 113, pp. 73, 74

[1101] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 317, 318

ruptaşi, 8 popi şi diaconi, 3 nevolnici şi babe, 5 slujitori, 1 ţigan. Rămân birnici 31. / **Birnici**: Toader Tel / Vasile Postolache / Miron Mâncăi / Ion Mârză / Murguleţ Lupaşco / Vlad Mărul / Pavel Izmă / Vasile Dima / Apostol Duca / Ştefan Duca / Partene Mâncăci / Vasile Calabalâc / Ion Dragu / Voine / Costantin Izmă / Andronache Dodoiu / Precopie / Ştefan Lipcan / Apostol Taifas / Lupul, vier / Petre, vier / Ilie Horianga / Sava Mărul / Toader al Catrinii / Apostol Dodoiu / Gheorghe, dascăl / Ion fiul lui Drăgoiu / Sandu Ghilimeiu / Cârste, morar / Ion Grosul, vornic / Nica, vătăman. // **Rufeturi:** Ioniţă Murguleţ, mazil / Mihaiu Murguleţ, mazil / Mihălache Murguleţ, mazil / Neculaiu Murguleţ, mazil / Sandul Gigâtul, mazil / Andrei Ciorneiu, mazil / Simion Zălaru, ruptaş / Ion, lăpuşneanu, ruptaş / Dumitraşco Sămilache, căpitan de volintiri, ostavnoi / Popa Ilie / Popa Grigore / Popa Alecsandru / Popa Neculai Sava / Vasile Tel, monah / Diaconul Ilie Lupaşco / Diaconul Costantin Chertef / Iorescu, monah / Stoica, ţiganul Sfântului Spiridon / Marie, săracă / Dafina, săracă / Marie Comăniasă, săracă / Ursul Răzmeriţă, slujitor de Focşani / Dima, ceauş, slujitor / Vasile, croitor, slujitor / Mane Pârjotă, slujitor / Costache Tel, slujitor.

1795, aprilie 15: Andrei zet (ginere) Ştefan Buture, soţia lui Rusanda şi feciorii lor vând nemesnicului Ştefan ot **Neruja**, soţiei sale Gaftona şi copiilor lor, pentru 125 lei, „3 pogoane de vie în paragină şi cu loc de căsoaie şi o cadă, care vie este în dealul **Ţifeştilor**, în cap viilor nemesnicului Ştefan, pe din jos, şi alături cu jupân Iane grecul, pe din sus, şi dinspre câmp se hotărăşte cu Şirembet… Au fost de faţă diacon Alecse, Apostol Luca, vornic Vlad, Murguleţ Sava, Toader Coman, Gli-

gore al Dafin, Manea Pitar, Diacon Ion, Simeon Enoiu şi Maria Săvoe. / Şi am scris eu, dascăl Ion Braşovan, cu zisa lui”[1102].

1902: „**Ţifeşti**, comună rurală în judeţul Putna, plasa Gârlele. Se compune din cătunele Oleşeşti, Sârbi şi Țifeşti, situate pe dealul de pe malul stâng al Putnei, din jos de Vităneşti, la 18 km de Focșani. Are o populaţie de 490 familii sau 1.921 suflete; 5 biserici, din care 3 parohiale, și o şcoală mixtă în cătunul Țifeşti. Locuitorii posedă: 3 maşini de bătut porumb; 50 pluguri; 1 moară de apă; 350 boi, 60 cai, 640 oi, 4 capre şi 330 râmători. Vii sunt pe 834 hectare. / **Țifeşti**, cătun în comuna cu acelaşi nume, pe dealul de pe malul Putnei, din jos de Vită-nești”[1103].

ŢIFEŞTI

(Ţâfeşti, Ţifeşti, comuna Iana, Vaslui).

1646, iunie 14: Nepoţii Tadei „vând răzeşilor şi **Ţâfeşti** (Ţifeşti, comuna Iana, Vaslui) o parte de loc din Dumbravă, din apa Şuşăţăi, până unde se loveşte de hotarul Săreţinilor, adică a moşiilor ce vin de la Siret, care şi lor le-au fost cumpărătură din hotarul Crucei”[1104].

[1102] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 188, pp. 129, 130

[1103] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 675

[1104] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 402, p. 346

1688, noiembrie 21: Toader, feciorul lui Vartic din **Mânzaţi**, şi soţia lui Anghelina „dăruiesc cu limbă de moarte vtori postelnicului Ion Pălade a lor dreaptă ocină şi moşie, partea ce li se va alege din Mânzaţi; asemenea, îi dăruiesc şi partea lui Bucium, câtă i s-a veni, din Mânzaţi, care parte o ţin ei pentru partea din **Dărăşti**, vândută de Bucium lui Enachi clucerul din **Ţifeşti**”[1105].

ŢIFUL

(Scripţăneşti sau Scripiţeni, azi Ţiful, inclus în Mogeşti, comuna Piscu, Galaţi).

1619, octombrie 27: Întărit de Gaşpar voievod lui Păcurar, nepot Sârbului, care cumpără de la Mihăilă, fecior Borcii din **Scripţăneşi** (sau Scripiţeni, azi Ţiful, inclus în Mogeşti, comuna Piscu[1106], Galaţi), din ţinutul Fălciului, „cât se va alege partea lui din câmp, din vatra satului, din păduri şi cu loc de prisacă şi cu livezi”[1107].

1701, martie 19: „Andrei sin (fiu) Chisteoai din **Ţăful**, ce sunt din vechiul **Scripţăneşti**, vinde cât i se va alege, dumisale Lupului Costache”[1108].

[1105] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 155, pp. 147, 148

[1106] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 227

[1107] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, p. 216

[1108] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, p. 189

1701, mai 19: Andrei, feciorul Cârstoaei vinde marelui spătar Lupul Costachi, pentru 10 lei, „partea Cărstoei din **Ţiful**, câtă se va alege… dinaintea lui Todirac, Ion Cintu, Ion Dumbravă, Constantin Dedrici, Ştefan banul şi mulţi oameni buni”[1109].

1783, februarie 2: Scrisoare hotarnică de la banul Darie Donici şi de la marele căminar Vasile Costachi, privind „moşia **Scripţăneşti**, ce-i zic acum **Ţăful** (Ţiful)”, a lui Scarlatachi, fiul banului Scărlatache Costache, „după judecata ce a avut cu răzeşii de moşie Scripţăneşti, cu Dumitru logofăt de taină, Gavril Plăcintă, Zaharie Piculiţă, Stafie Căue (ginerele lui Gavril Plăcintă) şi cu alţi răzeşi ai lor”, adică Constantin Plăcintă, Chiriac Cheşchinul zet (ginere) lui Alexandru Plăcintă, preotul Toader zet Chisar, Ilie Dumbravă, Gheorghe Dumbravă şi Ursache Porcescul, de faţă şi la hotarnică, alături de megieşii Ioniţă Nohit (70 ani), Toader Mălachie (50 ani), Toader Crudul (45 ani), diaconul Vărlam Cheşchinul, Sandul Coste (65 ani) şi Gheorghe Gligoraş. În hotarnică, odată cu alegerea părţilor, sunt menţionate „moşia **Râşcanii**, tot a dumisale Scărlătachi”[1110].

1902: „**Țiful**, comună rurală în partea de sud-vest a plăşii Mijlocul, judeţul Fălciu. Se mărginește, la nord, cu comuna Dodeşti; la sud, cu Jigălia; la est, cu Urdeşti, și la vest, cu Ștoeşeşti. Este formată din două sate: Micleşti și Țiful, cu 552 locuitori. Are o biserică; 2 şcoale. Această comună, pe la 1730, se numea Micleşti, iar de la 1863, mutându-se reşedinţa în satul Țiful, şi-a

[1109] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. VIII, Iaşi 1913, p. 32

[1110] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. VII, Iaşi 1912, pp. 187-190

luat această numire. În partea de nord, pe dealul Valea Onei, se află multe vii; în partea de vest, o pădure de 100 hectare, şi pe Dealul Podișului, o movilă, în hotar cu com. Stoeşeşti. Două pâraie udă comuna: Ţiful şi Ghiholul. Vite: 160 vite mari cornute, 100 oi, 9 cai şi 20 porci. / **Țiful**, saţ, reședința comunei Țiful, aşezat pe valea pârâului Țiful, între dealurile Ursoaea, Valea Onei şi Podișul, pe o suprafaţă cam de 360 hectare, cu o populaţie de 462 suflete, o biserică, făcută la 1827, cu 1 preot și 2 dascali. Locuitorii sunt răzeși, având moşia lor, despre care păstrează un hrisov Domnesc de la 1730. Ei se ocupă, pe lângă agricultură, şi cu cultura viilor"[1111].

ŢIGĂNEI

(lângă Salcia, comuna Umbrăreşti, Galaţi).

1635, octombrie 23: Porunca dată de Vasile Lupu voievod marelui şetrar Chicoş, după o pâră „ce au avut Roşca, vornicul de gloată, cu nişte oameni din ţinutul Tecuciului, pentru nişte ocine. Deci te-am ales ca să mergi la sate, la **Ţigănei** (lângă Salcia, comuna Umbrăreşti, Galaţi) şi la **Blăjeri** (înglobat în Iveşti, comuna Iveşti, Galaţi)… să-i alegi părţile de ocină pe unde vor spune dresele şi uricele, şi să-i pui stâlpi pe unde va fi locul lui"[1112].

[1111] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 675
[1112] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 256, p. 299

ŢIGĂNEŞTI

(comuna Ţigăneşti, raionul Călăraşi, Moldova).

1420, aprilie 25: Întărit de Alexandru cel Bun lui Oană vornic, cel care primea uric pentru „satele anume: Corneştii, şi Miclăuşeştii, şi Loznova, şi Săcărenii, şi Vornicenii, şi Dumeştii, şi Ţigăneştii, şi Lavreştii, şi Sadova, şi Homiceşti… Iar hotarul acestor sate, care sunt la Bâcovăţ, să fie începând de la mănăstirea lui Vărzar, pe deasupra prisăcii lui Acibco, pe vârful Horodiştei, la vârful Lozovei, la podul lui Gârlanici, de la Fântâna Mică până la Fântâna Mare, iar de la Fântâna Mare, pe deasupra, la poiana Târnaucăi, de la poiana lui Chiprian, cu moara de pe Bâc, din Lunca cea Mică, şi către Poroseci, şi de la Poroseci la gura Pituşcăi, la seliştea lui Tigomir, iar de la seliştea lui Tigomir, pe deasupra Homiceştilor şi pe deasupra Sadovei, şi de la obârşia Sadovei, la gura Conelii, iar de la gura Conelii, pe deasupra, la mănăstirea lui Vărzar. Şi în acest hotar să-şi întemeieze prisăci, câte va putea să întemeieze. Şi îi întărim hotarele vechi, pe unde au folosit din veac”[1113].

1774, iunie 5: Satul **Ţigăneşti**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Ichelului, după recensământul lui Rumeanţev[1114], avea **toată suma caselor 11**. Scădere rufeturi 7: 7 ţigani ai paharnicului Iani. Rămân birnici 4. /

[1113] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 47, pp. 67, 68

[1114] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 438

Birnici: Vasile Bărgan / Simion, rus / Irimie, prisăcar / Hriţco, morar. // **Rufeturi:** Maftei, ţigan / Constandin, ţigan / Nastas, ţigan / Chirică, ţigan / Vasile, ţigan / Ioniţă, ţigan / Toader, ţigan.

1904: „**Ţigăneşti**, sat în judeşul Orhei, volosti Cobâlca, aşezat într-o vâlcea ce se deschide, din stânga, în valea Ichelui. Are 139 case, cu o populaţie de 894 suflete; biserică. Împrejurul satului sunt păduri şi vii”[1115].

ŢIGĂNEŞTI

(azi Putna, comuna Boloteşti, Vrancea).

1624, martie 26: Întărit de Radul Mihnea voievod marelui vornic de Ţara de Sus Necoară, care obţine uric pentru „jumătate din tot satul **Divicea** (Deviceni, azi Vadurile, lângă Poliţeni, Vaslui) din ţinutul Tutova, pe care l-a cumpărat de la Necoară fost spătar, pentru tot satul **Ceucani** (Ciocani, Vaslui) din acel ţinut, cu loc de iazuri şi vaduri de moară pe râul Tutova şi cu vii şi cu case, cumpărat tot de la Necoară spătar şi de la fiii lui pentru 350 taleri bătuţi”; / „satul **Corjouţii** (Corjeuţi, raionul Edineţ, Moldova) din ţinutul Hotin, pe care el l-a luat de la Zaliţchi, pentru 300 ughi roşii şi pentru alte averi şi haine”; / „un vad de moară la gârla Putnei de Jos, la satul **Purceleşti** (Putna, comuna Boloteşti, Vrancea), care este în ţinutul Putna şi l-a cumpărat de la Văscan şi **Ţigăneşti**

[1115] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 218

(lângă Putna, comuna Boloteşti, Vrancea) şi de la Costachi, diac din **Şendreşti** (lângă Făurei, Vrancea), şi de la Scânteie din Purceleşti, şi de la Nistor din **Bătineşti** (comuna Tifeşti, Vrancea), pentru 70 de taleri bătuţi"; / „un loc de prisacă din satul **Rătceşti** (azi Viişoara, comuna Todireşti, Vaslui) din ţinutul Vaslui, cu grădini împrejurul prisăcii, însă cât poate un om să azvârle din mijlocul prisăcii cu toporul în toate părţile, cumpărat de la Vasile Huhulea, pentru 35 taleri bătuţi"; / „o parte de ocină din satul **Cajva** (Cajba, raionul Glodeni, Moldova), în ţinutul Iaşi, şi iarăşi o parte de ocină din satul **Munteni**, care îi sunt dreaptă moştenire, şi altă parte din acelaşi sat Munteni, care se numeşte **Scutaşi** (pe Siret, Neamţ), pe Siret, în ţinutul Neamţ, a treia parte din a şasea parte"; / „un loc de prisacă în satul **Podeni** (sat, Vaslui), în ţinutul Vaslui, pe râul Bârlad"[1116].

1628, februarie 20: Întărit de Miron Barnovschi voievod mănăstirii Bistriţa, care primeşte uric pentru „jumătate de moară din hotarul **Ţigăneştilor**, ce este pe râul Putna, pe care le-a dat-o Săcălaş, fost staroste, ce a fost cumpărătura socrului lui, Ion logofăt, de la Bolea fost staroste… / Şi de asemenea am dat şi întărit rugătorilor noştri călugări partea lor ce se va alege din satul Ţigăneşti şi cu o vie, care le este danie de la Sacalăş şi de la cneaghina lui Agafia, pe care ei au cumpărat-o de la Melincea, Lupul, Cârstina, Draga, Buna şi Greaca, pentru 3.500 de aspri"[1117].

[1116] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 183, pp. 248-251

[1117] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 311, p. 423, 424

1637, martie 21: Zapisul lui Ion Dărăbanul, al femeii lui Armanca, al feciorilor lor şi al soacrei lui, Maruşca, în care mărturisesc „cum am vândut o jumătate, 12 paşi, dreaptă ocină şi moşie a noastră din sat din **Ţigăneşti** (azi Putna, comuna Boloteşti, Vrancea), pe Gârla de Sus, pe lângă partea lui Pătrăşcan, din frunte, până unde merge hotarul… vornicului Tănasie, drept 6 lei bătuţi. Şi mi-a plătit deplin, dinaintea lui Macovei din **Cruci** (înglobat în Panciu, Vrancea), Toader meşterul din **Cânpuri** (Câmpuri, comuna Câmpuri, Vrancea), Iarului din **Băloteşti** (Boloteşti, comuna Boloteşti, Vrancea), Ionaşco şi Pătrăşcan de **Ţigăneşti** şi a mulţi oameni buni”[1118].

1637, martie 27: Zapisul lui Obrejie, Crăciun, Ilie, Toma, Vasile, Pătrăşcan „şi cu toate seminţiile noastre”, în care mărturisesc că au „vândut un vad de moară, în partea de sus, lângă locul mănăstirii Dobrovăţului, în sat în **Ţigăneşti**, în gârla Putnei de sus… lui Tănasie vornicul, drept 30 taleri şi 5 bani buni. Şi această tocmeală s-a făcut în casa lui Dumitru de Ţigăneşti: Dabijie pârcălabul, Isaie pitarul, Irimiia fratele Dabijei, Gligorie aprodul de **Bătineşti**, Anton, Mihai, Florea şi Istodie de Ţigăneşti şi alţi mulţi oameni buni”[1119].

1637, iulie 13: Crăciun şi femeia lui Teodoram fata lui Ion, vând vornicului Tănasie, drept 7 lei bătuţi, „un pământ în frunte, în sat în **Ţigăneşti**… dinaintea Oprei se-a fost pârcălab, Cacovei din **Cruce** (înglobat în Panciu, Vrancea), Mihăilă, Pătrăşcan şi Obrejie din **Ţigă-**

[1118] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 43, p. 42

[1119] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 44, p. 42

neşti (comuna Boloteşti, Vrancea), Ion Dragotă şi Tidor vătămanul din **Băloteşti** (Boloteşti, comuna Boloteşti, Vrancea), Ion vătămanul şi Gheorghe din **Spăreaţi** (în Moviliţa, comuna Moviliţa, Vrancea)… Şi am fost şi eu, Costin Bârlibaş de **Focşeni**"[1120].

1637, iulie 13: Pătrăşcan şi Marta de Ţigăneşti vând vornicului Tănasie, drept 16 lei bătuţi, „un răzor în frunte, în sat în **Ţigăneşti**, partea Orbului, din sus, pe lângă partea lui Ion… Şi în tocmeala noastră au fost Drăghici din **Târgoveţi**, Cava vătaful de hânsari, Ionaşco Călcul, Dumitru Lungul, Oprea ce-a fost pârcălab, Mihăilă Renţea, Obrejie, Ilie şi Gavril din Ţigăneşti"[1121].

1637, iulie 13: Gavril, feciorul Tomei călugărului de Ţigăneşti vinde vornicului Tănasie, drept 4 galbeni bani gata, „jumătate de pogon de vie, însă n-a fost deplin jumătate… lângă via tătâne-meu Tomei, pe din sus … Şi în tocmeala noastră au fost părintele Serafim de **Tazlău**, Sava vătaful de hânsari, Neagoe căpitanul, Dumitru şi Pătrăşcanaprod ot **Ţigăneşti**, Gligorcea şi Ion Geană din **Purceleşti**"[1122].

1637, iulie 13: Todosie, ginerele Cârstei şi fetele lui, Catrina şi Stanca, nepoatele Cârstei, vând vornicului Tănasie, drept 7 taleri bătuţi, „un pământ de frunte în sat, în **Ţigăneşti**, în partea de sus, unde a fost moşia moşilor noştri, pe apa Putnei… Şi în tocmeala noastră au fost Dumitru aprod **Ţigăneşti**, Tofan călugăr – feciorul Me-

---

[1120] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 151, p. 143

[1121] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 152, p. 144

[1122] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 153, pp. 144, 145

lencei, Obrejie, şi Ilia, Trif, şi Cozma, feciorii lui Grozav, Pătrăşcan, Mihăilă Reanţea, Dumitraşco Diac, Hilimon, Slăvilă de Gligoreşti”[1123].

1637, iulie 13: Fraţii Antimiia, Ioana, Necula şi Gheorghiţă, feciorii lui Toader Bâtcă, nepoţii Melencei de **Ţigăneşti** dau vornicului Tănasie, „pentru un cal ce l-a pierdut bărbatul meu, al Antimiei Coros… o părticea de loc, iar în partea de sus, şase paşi şi jumătate, în frunte, cu părticeaua de vad, şi în seliştea satului, şi în ţarină, cât ţine hotarul satului”[1124].

1637, august 19: Şerban, feciorul Cârstinei, sora lui Larion din Ţigăneşti, vinde, pentru 3 galbeni bani gata, vornicului Tănasie, „un loc în frunte în seliştea satului, cu loc ce va fi partea acelui răzor, şi în semne, de hotar în hotar, cât ţine hotarul satului din apa Putnei, la câmp, în ţarină şi în Dumbravă, până se loveşte cu hotarul Păţăştilor… Am vândut dinaintea părintelui Gherasim de la Sveti Arhangheli şi Pavăl călugăr din **Măgura**, Dumitru, Pătrăşcan, Ermiiia fratele Dabijei, Ion Rănţea şi Slăvilă de **Ţigăneşti**, Hilimon de Gligoreşti (pe gârla Putnei, Vrancea) şi alţi mulţi oameni buni… La această tocmeală s-a prilejit şi Dabijea pârcălabul”[1125].

1638, iulie 15: Zapisul lui Ştefan Moimăscul bic armaş şi Dabija staroste de Putna, în care mărturisesc despre „o pâră ce au avut popa din **Gligoreşti** (sat pe gârla Putnei, Vrancea) cu Stanca, fata Martei de **Ţigăneşti**

[1123] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 154, p. 145

[1124] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 156, p. 149

[1125] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 163, p. 155

(lângă Purceleşti, azi Putna, comuna Boloteşti, Vrancea) pentru o vie, ce a fost vândut Toader, bărbatul Stancăi, popii Ştefan, iar apoi Stanca se apucă să ia acea vie de la popa Ştefan. Deci noi aşa i-am aflat judeţul, jumătate de vie să fie a Stancăi, iar jumătate să fie a lui Toader, bărbatului, căci moşia a fost a Stancăi, iar Toader a pus via şi a făcut munca lui; pentru aceea popii Ştefan să-i fie jumătate de vie, ce-i este cumpărătură de la Toader, iar jumătate să fie a Stancăi, cum şi ei, de bunăvoia lor, popa Ştefan cu Stanca, s-au tocmit şi s-au împăcat dinaintea noastră"[1126].

1643, septembrie 27: Răzmireţi sin (fiu) Gorcea vinde vistiernicului celui mare Iordache (Cantacuzino), pentru câte 2 zloţi pământul, „6 pământuri în **Cliceşti** (Clipiceşti, comuna Ţifeşti, Vrancea) şi 6 pământuri în **Ţigăneşti** (comuna Boloteşti, Vrancea)"[1127].

1644, februarie 26: Trif, feciorul lui Grozav Băntoş din **Ţigăneşti** (comuna Boloteşti, Vrancea) vinde vornicului Tănasie, drept 2 galbeni, „nişte pomi ai mei, ce mi-au fost moşie, alţii i-am pus cu mâna mea în satul Ţigăneşti, împotriva viei dumisale, însă numai pomii i-am vândut, iar locul a fost al dumisale… / Şi tocmeala s-a făcut dinaintea lui Dumitru aprod, Tofan călugăr, Pătrăş-can, Obrejie, Ilie, Lazor, Ticmaş şi Ionaşco Văscan de Ţigăneşti"[1128].

1644, februarie 26: Scrisoarea pârcălabului Dabi-

[1126] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 412, p. 395

[1127] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 186, p. 174

[1128] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 246, pp. 225, 226

jea şi a diacului Pătraşco, prin care îl informează pe Vasile Lupu voievod că, la cererea călugărilor de la Bistriţa, au fost „la sat, la sat la **Ţigăneşti**, să alegem nişte părţi de ocină, ce a fost cumpărat Sacaluş, ce a fost pârcălab, de la Trif, moşul Tomei Melencei şi al lui Ilie, Obrejie, Trif, Cozma şi alţi răzeşi ai lor, feciorii Melencei şi ai Cârstinei, nepoţii lui Trif, şi le-a dat pentru sufletul său sfintei mănăstiri Bistriţa. / După aceea, iar le-au vândut feciorii Melencei şi ai Cârstinei lui Tănasie, ce a fost vornic, şi Tănasie le-a dat pentru sufletul său sfintei mănăstiri a Bisericanilor. / Deci am strâns oameni buni, anume Vasilie Scânteie şi Lupul din **Căpoteşti** (comuna Boloteşti, Vrancea), Dumitru, Pătrăşcan, Florea şi Arion din **Ţigăneşti** (comuna Boloteşti, Vrancea), Slăvilă din **Gligoreşti** (lângă Oleşeşti, comuna Ţifeşti, Vrancea), Anghel de **Cofeşti** (comuna Boloteşti, Vrancea), Vasile Hulpaş şi Căzacul de **Bătineşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea)… şi am ales partea lui Sacaluş, jumătate de vad de moară, cu trei pământuri din frunte, două din vadul Bisericanilor, ce s-au aflat necumpărate de vornicul Tănasie, şi un pământ din jos de vadul Bisericanilor, şi şi jumătate de vad de moară din jos de morile Bisericanilor. Şi le-am stâlpit, şi le-am dat pe mâna călugărilor de la Bistriţa, cum scrie cartea măriei tale”[1129].

1679, octombrie 18: Leu din **Ţigăneşti**, fecior Irimiei vătahului de hânsari, nepot de fiu Stancăi, ce a fost fata Drăguţului din **Câmpuri**, „a vândut lui Dima pârcă-

---

[1129] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 247, p. 226

labului a lui dreaptă ocină şi moşie ce este la Câmpuri, partea moaşei (bunicii) sale Stanca”[1130].

1717, decembrie 27: Mărturia popii Vasile din Olişeşti, popa Lupul de la Stoeşti şi popa Iftemi de la Căliman, care mărturisesc „pentru nişte scrisori ale lui Lupaşco Morândi, din sat din **Bătineşti**, precum că ei au văzut şi au citit un ispisoc al Danijii voievod, cumpărătură de la unii şi alţii la Bătineşti, 7 pământuri cu vad de moară, şi la **Ţigăneşti** 5 pământuri”[1131].

ŢIGĂNEŞTI

(Ţâgăneşti, comuna Munteni,
înglobată în Tecuci, Galaţi).

1628, iunie 25: Întărit de Miron Barnovschi voievod cămăraşului Pătraşco, în baza unui zapis de mărturie de la Văscan din **Ţâgăneşti** (Ţigăneşti, aproape de Tecuci, Galaţi), Paşcul, Căzacul, Gligorie, în care s-a scris „cum au venit înaintea lor Gaftona, fata lui Cotici, cu feciorii ei ot **Ciurbişti** (Ciurbeşti, în Tutova, Vaslui) şi au vândut un pământ jumătate în frunte, ce au avut cumpărătură de la Luca, feciorul Voicăi, la sat la Ciurbişti… lui Pătraşco cămăraşul, drept 25 taleri”[1132].

1130 Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 38, p. 26
1131 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 356, p. 284
1132 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 372, pp. 517, 518

1636, martie 8: Întărit prin ispisocul lui Vasile Lupu, după convenirea împărţirii moşiilor lui Cârstea Ghenovici între urmaşii lui. „Şi s-au venit, în partea Schivii, jupâneasa Dabijii, fata Cârstii şi a fiilor ei Ghiune, Maria, Nastasia, Irina, Tofana, Anasia, satul **Blândăreştii** (Blidereşti, lângă Bucium, comuna Ştefan cel Mare, Bacău) şi **Săcătura** (lângă Bogdana, comuna Ştefan cel Mare, înglobat în oraşul Oneşti, Bacău), la ţinutul Trotuşului… a treia parte din sat **Dumeşti** (comuna Dumeşti, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii, şi sunt într-acel sat patru selişti, patru hotare, anume **Drângei** (Drinjeşti, înglobat în Hoiseşti, comuna Dumeşti, Iaşi), **Hodorenii** (comuna Dumeşti, Iaşi) şi **Bereştii** (comuna Dumeşti, Iaşi) cu două iazuri. / Şi s-a mai venit lor, Anghelina, cu sora şi cu feciorii ei un iaz dintre cele două iazuri: un iaz este gata, cu apă şi cu peşti, iar unul este loc de iaz, şi satul **Spinenii** (lângă Ciocani, comuna Perieni, Vaslui) şi **Cogenii** (înglobat în Ciocani, comuna Perieni, Vaslui), de la ţinutul Tutovii… şi satul **Movilenii** (comuna Coroieşti, Vaslui)… şi satul **Văcăreşti** (înglobat în Ciuşlea, comuna Garoafa, Vrancea), de la ţinutul Putnii… şi a treia parte din sat de **Glăvăneşti** (comuna Glăvăneşti, Bacău), ce este în ţinutul Tecuciului, cu vad de moară în pârâul Zeletinului, şi a treia parte din satul **Dimaşi** (Dimăceni, comuna Vulturu, Vrancea), iarăşi la acel ţinut… / Şi s-au venit Anghelinii Vasilioai, fata Cârstei vornic, satul **Bujorenii** (înglobat în Zorleni, comuna Zorleni, Vaslui), **Pipărcanii** (înglobat în Banca, comuna Banca, Vaslui), **Bâcsăneştii** (comuna Zorleni, Vaslui) şi **Măstăcanii** (lângă Sălcioara, Măstatici, comuna Banca, Vaslui), ce sunt la ţinutul Bârladului, şi satul **Sângurenii** (Singureni, raionul Cahul, Moldova), la ţi-

nutul Tigheciului, şi a treia parte din **Cândeşti** (comuna Mihăileni, Botoşani) şi satul **Scândurinii** (Scândureni, în Covurlui, Galaţi), la ţinutul Covurluiului, şi satul **Tomeşti** (comuna Pogana, Vaslui), în ţinutul Tutovii… şi a treia parte de Dumeşti, în ţinutul Cârligăturii, cu două heleştee. Şi s-au mai venit lor, dimpreună cu sora lor Schiva, şi a tria parte din Dimaceni, ce este la ţinutul Tecuciului. / Şi s-au venit în partea Măricuţii Cernătoai, iar fata Cârstii, satul **Movileni** (comuna Trifeşti, Neamţ), la ţinutul Neamţului, cu vad de moară în pârâul Ciornii, şi a treia parte din Dumeşti, cu heleşteul din jos, şi jumătate de sat de **Iacobeni** (ţinutul Neamţului, Neamţ), ce sunt tot la acel ţinut, şi **Popârşiocei** (Popârşcioci, lângă Lungeşti, comuna Bălăbăneşti, Galaţi), la ţinutul Bârladului, şi a treia parte din satul **Ţigănenii** (Ţigăneşti, comuna Munteni, înglobată în Tecuci, Galaţi), de la ţinutul Tecuciului, şi satul **Popeştii** (Popeni, comuna Găgeşti, Vaslui), din ţinutul Fălciului, cu vad de moară în pârâul Elanului, şi a treia parte din Dimăceni, ce sunt în ţinutul Tecuciului”[1133].

1774, iunie 26: Satul **Ţâgăneştii**, ţinutul Tecuciului, ocolul Târgului, după recensământul lui Rumeanţev[1134], avea **toată suma caselor 101**. Scădere rufeturi 18: 1 vornic, 1 vătăman, 7 nevolnici, 2 ruptaşi, 2 preoţi, diaconi, 2 văduve, 3 scutelnici. Rămân birnici 83. / **Birnici**: Ioniţă Udreş / Vasili sin (fiu) lui / Ioniţă Ţucal / Alecsandru Ţucal / Vasili Ţucal / Iftimii sin lui / Năstasii sin Niţul / Costandin, hrubar (din Hrubele) / Mihălachi

---

[1133] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 350, pp. 392, 393

[1134] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 566, 567

Niţul / Neculai Doreş / Şăndria Barbălată / Apostol Iacomii / Lupu Şăndria / Goia / Vasili sin Goia / Bârza / Pârvul Buzilă / Vasili Bâcle / Vasili Udreş / Ioniţă Spăriul / Grigori Coca / Opria Mitrofan / Zanfir sin Neculaiu / Neculaiu Bobăliţă / Gavril Horoga / Vasili Horoga / Strătulat Mitrofan / Ifrimu / Vasili Coraglii / Lefter, tăbăcar / Ion Bulancia / Ursul Grecii / Toader Gaură / Drăgan ot (din) Ochişeşti / Costandin Tesmeniţă, bejenar / Ioniţă sin (fiu) lui / Mihălachi brat (frate) lui / Gavril, bejenar / Toma, bejenar / Mihaiu, bejenar / Timoftii, bejenar / Bucur, bejenar / Enachi sin lui, bejenar / Ion Gogoş, bejenar / Ion, ciubotar / Dragomir, bejenar / Costandin, iconar, bejenar / Muşat, bejenar / Ion Roman / Stoica, sârbul / Ion, bejenar / Costandin / Ariton sin Goia / Cozma, bejenar / Săvastrii / Ion Ţucal / Simion, bejenar / Gheorghi Puică, ce este la Nicoreşti / Ştefan Puică / Ion, văcar / Negoiţă, croitor / Ion sin Fătul, holtei cu mamă / Toma Niţul / Stoica, tăbăcar / Dumitraşcu Marcu / Vasili, olar / Ştefan, sârbul / Gheorghi, lăcătuş / Lupul Frunză / Gavril, holtei cu mamă la Ţăpul / Lupul ot tam (de aici) / Lazur, muntean / Vasili Cola / Costandin, holtei cu mamă / Franga, holtei cu mamă / Ion Buştuian / Nicola, olar / Stoica, muntean / Stan Tătaru / Ioniţă Doroş / Ion sin Ţucal / Vasili Iacomii. // **Rufeturi**: Vornicul Simion / Angheluţi, vătăman / Ion Bulgar, nevolnic / Tudori Boldor, nevolnic / Grigori, nevolnic / Irina, văduvă / Costantin Ţucal, nevolnic / Bratu, herghelegiu, scutelnic dumisale spătarului Conachi / Marin, diacon / Ilinca, diaconeasă, vădană / Ion Bunbul, nevolnic / Tudori, nevolnic / Ioniţă Roman, nevolnic / Ioniţă, merticar, scutelnic dumisale spătarului Conachi / Protopopul Miron

Berza / Ioniţă Bârcan, ruptaş / Grigoraş Ingescu, ruptaş / Ion, morar, scutelnic dumisale spătarului Conachi.

1785, august 2: Paharnicul Ioniţă Şerban şi neamurile lui, revendică „a treia parte din satul **Ţigăneşti**, la ţinutul Tecuciului” şi, pentru a dovedi că se trag din Dorobăţ vatavul, prezintă mărturii scrise, precum „un ispisoc de la Petru vodă, din anul **1590** (7098), prin care întăreşte stăpânirea lui Avram şi Anghelinei pe a treia parte din satul Ţigăneşti… / alt ispisoc de la Petru vodă, din **1596** (7103), prin care întăreşte stăpânirea lui Dorobăţ vătavul pe părţile din **Ţigăneşti** şi **Stanişeşti**, ce le-a cumpărat de la Baloş, Draga, Safta şi Chirana, feciorii lui Huiub… / o carte de judecată de la Eremia Moghilă vodă, după judecata ce a avut Boul vistiernic cu Dodobăţ vatav, prin care se adevereşte că Boul vistiernic are a şaptea parte din Ţigăneşti, din Huiub starostele”. Întrebat de judecători, Ioniţă Şerban, „om de peste 50 ani, a mărturisit că nici el. nici tatăl său n-au stăpânit numita moşie… dar dichiul mănăstirii Răchitoasei a scos un uric de la Vasile vodă, din **1653** (7161), după judecata ce a avut Ştefan Boul şetrar şi Gheorghiţă, feciorul lui Dumitru Boul cu Dobrovăţ, Lazer Mustea şi cu Petrica pentru pol (jumătate) de sat **Bineşti** şi pentru a treia parte din **Ţigăneşti**, şi a rămas stăpânitor pe acea pol sat Bineşti, şi pe a treia parte din Ţigăneşti… / drept aceea, Şerban cu ai săi s-au dat rămaşi din judecata noastră”[1135].

1902: „**Ţigăneşti**, comună rurală în judeţul Tecuci, plasa Nicoreşti, compusă din 3 cătune: Munteni, Ţigănești şi Ungureni. Este situată pe ambele maluri ale râului Bârlad, la 7 km spre nord de capitala judeţului şi la 20 km de reşedinţa plășii. Se mărgineşte, la nord, cu

---

[1135] Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. X, Iassi 1888, pp. 101-103

comunele Gohorul, Țepul şi Negrilești; la est, cu comunele Corodul şi Matca; la sud, cu oraşul Tecuci, şi la vest, cu comuna Nicorești. Are o suprafaţă de 7.432 hectare, cu o populaţie de 4.040 suflete; 3 biserici, deservite de 3 preoţi şi 3 cântăreţi, făcute de poetul Costache Conache (în cea din Țigăneştii Vechi se află mormântul lui și al familiei); 2 şcoli mixte: una în satul Ungureni, şi alta în satul Munteni (Ţigăneştii Noi), înfiinţate în anul 1863. Locuitorii, foşti clăcaşi şi împroprietăriţi la 1864, stăpânesc 2.054 hectare şi 42 ari. Locuitorii posedă: 310 pluguri, 7 maşini de secerat, 2 de cosit, 3 de treierat, 2 de bătut porumb şi 19 de vânturat; 2 cazane pentru fabricarea rachiului, 2 mori cu aburi; 1.210 boi, 1.283 vaci, 10 tauri, 750 cai, 200 iepe, 200 armăsari, 1.770 oi, 32 capre; 540 stupi. **Căi**: calea ferată Tecuci-Bârlad, care o străbate în partea vestică, ce vine din Tecuci şi merge la Bârlad, şi şoseaua comunală ce străbate satele Țigănești și Ungureni şi merge la comuna Negrileşti. / **Ţigăneştii Vechi**, sat în comuna Țigăneşti, aşezat pe malul stâng al râului Bârlad, în partea de sud, la 2 km de reşedinţa comunei. Are o suprafaţă de 469 hectare, cu o populaţie de 615 suflete; o biserică, zidită de Costache Conache, la 1843. Vite: 317 vite mari cornute, 15 cai, 50 iepe, 5 armăsari, 370 oi şi 8 capre. Locuitorii posedă: 90 pluguri, 2 mori cu aburi… În acest sat, în anul 1777, octombrie 14, s-a născut poetul şi logofătul Costache Conache. În grădina curților de la Ţigăneşti se văd, şi acum, ruinele casei doamnei Dafina, unde, până mai anii trecuţi, sta în picioare o parte din zidul casei şi al unei bisericuțe, dinaintea căreia era un păr uriaş, sub care adesea poetul Conache își compunea

versurile sale erotice. Distrugerea arborelui a făcut pe poet să scrie poezia întitulată *Părul căzut*"[1136].

ŢIGĂNEŞTI

(lângă Dochia, comuna Girov, Neamţ).

1635, iunie 12: Zapisul lui Isac, feciorul Stanei din **Păşcani** (oraşul Paşcani, Iaşi), şi Dumitraşco, feciorul popii Vasile din **Româneşti** (înglobat în Trifeşti, Neamţ), şi Precopiia, feciorul Dinei din **Ţigăneşti** (lângă Dochia, comuna Girov, Neamţ), nepoţii Toflei, prin care mărturisesc că au „vândut dumisale Lupului Prăjescului, clucerului celui mare, un ţigan, anume Lupul, feciorul lui Răchită, cu feciorii lui, drept 20 ughi… dinaintea lui Lazor Moţoc din **Movileni** (comuna Heleşteni, Iaşi), Petrei din **Miclăuşeni** (comuna Butea, Iaşi), Gheorghe vătămanul din **Lăţcani** (lângă Doljeşti, comuna Doljeşti, Neamţ), popii şi lui Vasile Benei din **Hălăştiiani** (comuna Heleşteni, Iaşi) şi dinaintea a mulţi oameni buni şi bătrâni"[1137].

[1136] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 677, 678

[1137] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 136, p. 171

ŢIGĂNEŞTI

(înglobat în Dumeştii Noi, comuna Dumeşti, Vaslui).

1599: Întărit de Ieremia Moghilă voievod lui Nistor Ureche, mare vornic al Ţării de Jos, care cumpără, cu 1.000 zloţi tătăreşti, de la Petrică, nepotul lui Ion Judele, „cumpărătura unchiului său Ion Judele, care n-a avut fii din trupul lui şi nici alţi nepoţi, ce el singur a cumpărat, cu ai lui drepţi şi adevăraţi bani, de la Neagşa şi Drăgana, fetele Jurjei… o selişte **Giuleştii** pe Bârlad, dinspre apus", iar de la Ion din **Ţigăneşti**, „o selişte anume **Bădenii** şi cu loc de moară pe apa Bârladului… care selişte au fost ţinut-o, înainte, călugării de la mănăstirea Grăjdeala, cărora le-a fost danie de la Vartic fost mare vornic, şi acestui presviter Ion din Ţigăneşti i s-au pierit lui 50 de boi, pentru seliştea Bădenii, la o moarte de om, în zilele răposatului Petru voievod; şi s-au lepădat călugării de acel mai sus scris loc, dinaintea noastră, pentru atâţia boi, pentru că ei nu pot a-i întoarce lui, ci au lăsat presviterului Ion a-l stăpâni sau a-l vinde altcuiva… şi a plătit Nistor Ureche 120 ughi de aur în mâinile presviterului Ion"[1138].

1636, martie 15: Scrisoarea vornicului Dumitru şi a armaşului Lungul, după cercetarea pricinii dintre Porce şi Postolachi cu fostul vornic Dumitru Gheuca „pentru un loc, unde a fost mănăstirea Rafailă… loc de-a fost făcut

[1138] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 22, pp. 39-41

Băisanul o mănăstioară cu poiene”, lângă **Oşeşti** (comuna Oşeşti, Vaslui). Martorii chemaţi de trimişii domneşti au fost Sanson şi Gavril Ciurlan de **Albeşti** (comuna Deleşti, Vaslui), Gavril de **Ruginoşi** (înglobat în Oşeşti, comuna Oşeşti, Vaslui), Gligore, Pavel şi Cârstea Zăpodie de **Cozmeşti** (comuna Deleşti, Vaslui), Porcea de **Băleşti** (comuna Deleşti, Vaslui), Dumitraşco de **Pietreşti** (azi Chetreşti, comuna Bălteni, Vaslui), Busul şi Ştefan de **Fâstâci** (fostă schitul Racoviţă, comuna Deleşti, Vaslui) – „toţi de valea Stemnicului”, şi Pinul şi Lazor din **Hultureşti** (comuna Vultureşti, Vaslui), Constantin de **Tărâceni** (lângă Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui), Dumitraşco şi Pascal de **Buhăeşti** (Buhăieşti, comuna Vultureşti, Vaslui), Portărescul de **Condreşte** (lângă Ciofeni, comuna Zăpodeni, Vaslui), Macsin de **Meleşcani** (lângă Dumeştii Noi, comuna Dumeşti, Vaslui), Dumitru Popăscul, Gorcea, Raţea şi Dumitru Gâdea de **Ţigăneşti** (înglobat în Dumeştii Noi, comuna Dumeşti, Vaslui), Bejan şi Melintie de **Dumeşti** (comuna Dumeşti, Vaslui), Vicol şi Florea de **Borăşti** (azi Cuza Vodă, comuna Ipatele, Vaslui), Dumitru şi Silion de **Armeneşti** (lângă Cotic, comuna Todireşti, Vaslui) – „toţi de pe apa Bârlădzelului”, şi Gligore şi Bogonie de **Gârcini** (azi Gârceni, comuna Gârceni, Vaslui) şi Căzacul de **Curceci** (azi Curseşti Deal, comuna Pungeşti, Vaslui) – „de pe apa Racovei”. Acestora le-au „pus brazde de pământ în capetele lor şi-au mers pe unde au ştiut că merge hotarul Oşeştilor şi se întâmpină cu hotarele satelor dinspre Bârlădzel; dinspre altă parte, cu hotarele Racovei. Deci am mers, de-am înconjurat hotarul Oşeştilor şi am pus stâlpi. Iar pe acel loc ce-a fost mănăstirea ce se cheamă Rafailă nu a fost loc domnesc, ci este hotarul Oşeştilor.

Iar acelui uric, cel are Dumitraşco Gheuca, nu i s-a găsit hotar, nici loc”[1139].

1646, aprilie 26: Mărica, Tudora, Ştefan. Protasie şi Anna, feciorii Copăceanului din satul **Ţâgăneşti**, vând lui Iordache (Cantacuzino) vistiernicul cel mare, „moşia din satul **Ţigăneşti**, ce sunt în ţinutul Vasluiului, ce-s pe apa Bârlădzelului, din jumătate din a treia parte, două părţi, ce acea parte este din partea Serăi, precum se împarte satul în trei bătrâni”[1140].

1646, aprilie 26: Iosip, feciorul lui Anton, şi vară-sa Ileana, fata Tomşei, vând lui Iordache (Cantacuzino), vistiernicul cel mare, „moşia din sat **Ţigăneşti**, ce sunt în ţinutul Vasluiului, pe apa Bârlădzelului, dintr-a treia parte de sat, din jumătate, jumătate”[1141].

1668, februarie 16: Dodiţă de **Movileani**, cu femeia lui Ana, fata lui Ştefan Branişte de **Blăgiari** (Blăjari), Simion, fratele lui Sârghie de **Umbrăreşti**, Avram, feciorul lui Măroae de **Ţigăneşti**, Ion, fratele lui Vasile, feciori Stancăi, Toader şi Doroftia, feciorii lui Epure de Blăgiari, Ioana Văscănoae, cumnata lui Avram, Maria, fata lui Murgoci, sora lui Dămian, vând lui Neculai Racoviţă hatman „partea noastră de moşie din **Blăgiari**, cu vad de moară în apa Bârladului, în ţinutul Tecuciului”[1142].

[1139] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 360 şi 361, pp. 404, 405

[1140] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 356, pp. 304, 305

[1141] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 358, pp. 306, 307

[1142] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VIII, Iaşi 1913, pp. 316, 317

1753, iunie 1: Fostul mare şetrar Ion Racoviţă, fiul răposatului hatman Dumitraşco Racoviţă, vinde „fratelui meu cel mai mare, Radul Racoviţă vel vistiernic, drept 1.845 lei, toată partea mea de moşii de aici, din Moldova, anume **Fireştii** întreg şi cu toate casele şi namestiile de primprejur; **Părtenii**, cu heleşteu; **Sărata**, cu heleşteu; **Valea Ră** ce se zicea **Răii**, cu moară gata pe apa Vasluiului; părţile din **Tătărăni**; părţile din **Portari** şi din **Olari**; **Prigorceni**, sat întreg, cu heleşteu; părţile din **Ţigăneşti**; părţile din **Boţoae** şi din **Chihoae**; **Faurii**, sat întreg; un loc de prisacă din **Băicani**; parte din **Drăcşani**; satul din gura **Ocoalelor** din ţinutul Lăpuşna; 7 pogoane de vie la **Timerleani**"[1143].

ŢIGĂNEŞTI

(înglobat în Bătineşti, comuna Ţifeşti, Vrancea).

1636, august 1: Zapisul lui Focea uricarul, în care mărturiseşte şi îl informează pe Vasile Lupu voievod că a fost „la sat la **Feţingheşti**, ce se cheamă **Răzimeştii**, pentru pâra ce-au avut călugării de la Bisericani cu Ileana, soacra lui Iane postelnicul, cu Harita şi Dumitraşco, pentru nişte părţi de ocină", pe care ei nu le-au vândut. Martorii, Dabija ce-a fost staroste, Scântee vătavul, Dumbravă vătah, Ionaşco Boldescul, Isaiia ce a fost pitar, Oprea şi Bârlădeanul de **Cruce** (înglobat în oraşul

[1143] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 128

Panciu, Vrancea), Văscan Codan, Zaharia diacul şi Dumitru de **Ţigăneşti** (înglobat în Bătineşti, comuna Ţifeşti, Vrancea), Pepelea Cireş şi Ion Negrul de **Târgoveţi** (sau Târgovişte, comuna Boloteşti, Vrancea), Avram, popa Drăghici, Dumitru şi Ion Iosip din **Căpoteşti** (comuna Boloteşti, Vrancea), Precup de **Cofeşti** (comuna Boloteşti, Vrancea), Vasile diacul de **Bătineşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), Procopie diacul, Giurgea călugărul şi mulţi oameni buni „aşa au mărturisit ei, cu sufletele lor, că toţi au vândut în această parte de ţin călugării, numai ce s-a aflat o parte puţintea, a Ilenei, soacra lui Iane postelnicul, 10 paşi în frunte. Deci noi am tras funia şi am ales părţile călugărilor şi le-am stâlpit cu bolovani, şi-am ales partea Ilenei şi iar am stâlpit cu bolovani, şi din ţarină, şi din vatra satului. Aşijdere, s-au mai găsit dintr-aceste rude, nescrişi la dresele călugărilor, la vânzare, anume: Harita şi Dumitraşco Sprânceană. Deci şi aceştia şi-au dat ei părţile, ce li se va veni, călugărilor, să le fie pomană la sfânta mănăstire”[1144].

1645, august 31: Sileştean vinde lui Toader, fecior lui Istratie or **Bătineşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), drept 2 lei şi 12 merţe de mălai, „o săcătură la sat la **Şoldeşti** (comuna Fitioneşti, Vrancea)… dinaintea lui Marco şi Ionaşco ot **Bătineşti**, Ştefan, Irimia şi Vasile Dolohan ot **Ţigăneşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea)”[1145].

[1144] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 470, p. 531

[1145] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 189, p. 153

ŢIGĂNEŞTI

(comuna Vultureni, Bacău).

1640, august 15: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Bechea căpitan, Truşan din **Cucuteni** (lângă Tarniţa, comuna Onceşti, Bacău) şi Constantin din **Răchiteşti** (Răchitoasa, comuna Răchitoasa, Bacău), după ce „s-au pârât de faţă, înaintea domniei mele, **Stănişăştii** (Stănişeşti, azi Ţepoaia, comuna Motoşeni, Bacău), **Ţigăneştii** (comuna Vultureni, Bacău) şi **Dorobiţăştii** (comuna Izvorul Berheciului, Bacău) cu nepoţii lui Şandru din **Oţăleşti** (Oţeleşti, comuna Izvorul Berheciului, Bacău) pentru o poiană ce este pe apa Dobrovăţului… Pentru aceea, voi să mergeţi acolo, să strângeţi oameni buni şi bătrâni şi să socotiţi uricele şi să le alegeţi pe cât le vor spune dresele”[1146].

1902: „**Ţigăneşti**, sat în judeţul Tecuci, plasa Berheciul, comuna Godineşti, aşezat în partea de sud-vest a comunei şi în partea dreaptă a pârâului Reprivăţul. Are o populaţie de 307 suflete; o biserică, cu hramul Sf. Nicolae, făcută de locuitori, rezidită, în urmă, în 1793. Locuitorii posedă: 44 pluguri, 3 cazane pentru fabricarea rachiului, 3 mori de vânt”[1147].

[1146] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 422, pp. 428, 429

[1147] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 677

ŢIGĂNEŞTI

(pe Sărata, Vaslui).

1645, august 20: Tudora, fata lui Toader de **Portari** (comuna Zăpodeni, Vaslui), femeia lui Ghervasie de **Olăneşti** (înglobat în Chiţcani, comuna Costeşti, Vaslui), şi cu feciorii ei vând Lui Racoviţă Cehan, logofătul al doilea, drept 15 galbeni, „partea noastră de moşie şi de cumpărătură, ce-am avut de la tatăl nostru, Toader de Portari, ce lui i-a fost cumpărătură de la Hilip, toată partea noastră din sat din **Ţigăneşti** (pe Sărata, Vaslui), pe valea Sărăţii, în ţinutul Vaslui… dinaintea lui Gavril Bechiia de **Tătăreni** (comuna Dăneşti, Vaslui), popa Vasile, Toma Toderici, Ursul şi alţii de primprejur”[1148].

1646, aprilie 12: Întărit de Vasile Lupu voievod logofătului Racoviţă Cehan, care cumpără, cu 12 ughi (ducaţi ungureşti), de la Dumitru, Pascal şi Vasilr, nepoţii Ghidului, „a şasea parte din satul **Prigorceani**, ce-i în ţinutul Vasluiului”; / cu 25 ughi, de la Ignat, Ionaşco, Grigore şi Sofronia, fiii lui Petre Bătvo, nepoţii lui Isac, „toată partea lor din satul **Ţigăneşti**, ce-i pe Sărata, în ţinutul Vasluiului”; / cu 50 ughi, de la Tudora, fata lui Toader din **Portari**, femeia lui Gherasim, „partea ei din acelaşi sat Ţigăneşti, cu loc de heleşteu şi de horodişte”; / cu 16 lei bătuţi, de la Anesia şi fata ei Varvara, nepoata Silişteanului, „partea ei din satul **Părţeşti**, în ţinutul

[1148] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 171, pp. 141, 142

Fălciului”; / cu 28 lei bătuţi, de la Simion şi sora sa, de la fraţii Andreian, Bosie, popa Mihail, Rochiţa şi Măriia, „a şasea parte din satul **Silişteani**, ce-i în gura Muşatei, din ţinutul Fălciului”[1149].

1661, februarie 26: Marele logofăt Racoviţă Cehan cumpără, cu 25 galbeni, de la Pricopie şi Tomina, feciorii lui Avram, nepoţii Tunsului, „toată partea lor din satul **Ţigăneşti**, din ţinutul Vasluiului, din patru bătrâni, jumătate de bătrân”[1150].

ŢINTENI

(pe Soloneţ, judeţul Soroca, Moldova).

1640, martie 30: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Dumitraşco Fulger şi cneaghinei lui Marica, fiica Nastasiei, nepoata Gligăi Hrincovici, şi fraţilor ei Ionaşco Hrincovici şi Safta, nepoţii lor de frate, Andronic şi fraţilor lui, Dumitraşco şi Sturdzea, fiii lui Badiul, nepoţii Gaftonei, şi verilor lor, copiii Nastasiei, nepoţii lui Pătraşco, toţi nepoţi ai lui Frăţiian Hrincovici şi ai fratelui său Bucotco clucer, care primesc uric pentru „tot satul **Vâşnovăţul** (azi Rediu, comuna Rădăuţi-Prut, Botoşani), care este pe Prut, în ţinutul Dorohoi, şi satul **Rădăuţi** (comuna Rădăuţi-Prut, Botoşani), de asemenea pe râul Prut, în acelaşi ţinut, şi jumătate din satul **Cochiujna** (azi

---

[1149] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. VIII, Iaşi 1913, pp. 293-296

[1150] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. VIII, Iaşi 1913, pp. 310, 311

Coţuşca, comuna Coţuşca, Botoşani), pe Vilovăţ, de asemenea în acelaşi ţinut… pe care le-a avut bunicul lor Frăţiian Hrincovici, şi **Voroncăuţi** (Vărăncău, comuna Voroncău, judeţul Soroca, Moldova), care este deasupra Nistrului, la Malul Roşu, în ţinutul Soroca, şi jumătate din satul **Păcalouţi** (Păpăuţi, comuna Păpăuţi, judeţul Orhei, Moldova), care este pe Apa Neagră, în ţinutul Orheiului, cu mori pe Apa Neagră, şi a patra parte din satul **Melenteuţi** (lângă Păpăuţi, comuna Păpăuţi, judeţul Orhei, Moldova), pe Apa Neagră, din ţinutul Orheiului, din uric de moştenire pe care l-a avut străbunicul lor Bratu Hrincovici… / Şi de asemenea, întărim a patra parte din satul **Ţinteni** (pe Soloneţ, judeţul Soroca), ce este pe Soloneţ, în ţinutul Soroca, partea Ancăi, fiica Maricăi, nepoata Ţintei, strănepoata lui Avăr cel bătrân, şi altă a patra parte din Ţinteni, partea lui Eremiia, Dumitraşco, Simion şi Axenia, fiii lui Păcurar, nepoţii lui Ţintea, şi altă a patra parte din jumătate de sat, partea lui Baico, Grozava, Bubolea şi Armanca, copiii lui Burnamiz, cumpărătura bunicului lor de la Avăr”[1151].

ŢINTEŞTI

(comuna Arsura, Vaslui).

1638, iulie 19: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Gavriţa, cu ai săi răzeşi din satul **Pâhneşti** (comuna Arsura, Vaslui), ce este în ţinutul

[1151] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 325, pp. 326-330

Fălciului, s-au pârât de faţă, înaintea domniei mele, cu Gheorghe Boghiul, Mirea şi Mărdarie din sat din **Roşiori** (comuna Buneşti-Avereşti, Vaslui) şi cu Terchilă din **Mogoşeşti** (comuna Ipatele, Vaslui) pentru hotarul satului Pâhneşti, anume pentru poiana ce se întâmpină cu hotarul Roşiorilor, cu al Mogoşeştilor şi cu hotarul **Armăşenilor** (comuna Băceşti, Vaslui), zicând Gheorghe Boghiul, Mirea şi Mărdarie din Roşiori şi Terchilă din Mogoşeşti cum nu are satul Pâhneşti nimic treabă în acea poiană, nici le ajunge hotarul Gavriţei şi al răzeşilor lui în Poiană, Iar Gavriţa şi răzeşii lui au zis că ei au apucat din moşii lor ţinând acea poiană jumătate de sat Roşiori, iar dinspre Mogoşeşti vin hotarele alături şi dinspre Armăşeni iar se întâmpină hotarele. / Şi au zis că s-au mai pârât în zilele Radului vodă pentru acea poiană şi le-a dat hotarnic pe Toader Cehan sulgerul, de le-a hotărât şi le-a pus semne pe unde a venit hotarul satului pâhneşti dinspre Roşiori, Mogoşeşti şi Armăşeni; un semn este din drumul cel mare, la locul **Lohanului**, în sus, spre Lohan, până în capătul poienii, în dreptul lacului, în capul rediului, din jos pe marginea rediului, dinspre răsărit, până în capătul rediului din sus, până în fântâna poienii, în jos pe valea Arsurii, până unde se împreună cu hotarul **Ţinteştilor** (comuna Arsura, Vaslui)... Deci domnia mea şi cu tot sfatul domniei mele am dat Gavriţei şi răzeşilor lui să-şi ţină ocina şi moşia lor, pe unde au ţinut-o moşii lor şi pe unde au pus semne hotarnicii”[1152].

1640, ianuarie 6: Ionaşco Costiceanul, nepotul Vlaicului vinde lui Necoriţă din **Tinteşti** (Ţinteşti, comuna Arsura, Vaslui), drept 70 de lei bătuţi, „dinaintea

---

[1152] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 422, p. 402

preotului, a lui Iorga şi a jupânesei Cehăneasa din **Horjeşti** (comuna Căprieni, judeţul Lăpuşna, Moldova), a lui Toader Lupşe, Căzacului Frăia, Simion Roşca şi Dolhan de **Suleni** (azi Duda, comuna Duda-Iepureni, Vaslui), ce sunt răzeşi, a lui Ursul Brahăş şi Bordea de **Păhneşti** (comuna Arsura, Vaslui), Gligorcea de **Tinteşti**… moşia din sat din **Şopârleni** (comuna Drânceni, Vaslui), partea Vlaicului, ce se cheamă un bătrân”[1153].

ŢIORI

(ţinutul Tecuci, inclus în Sârbi, Galaţi).

1611, iunie 6: Întărit de Constantin Moghila voievod paharnicului Istratie Bolea, care cumpără, cu 35 taleri tătăreşti, de la Cernat, fiul lui Ion, nepot Giorzului „toată partea câtă se va alege din satul **Ţiori**, din ţinutul Tecuciului”; / de la fraţii Avram, Răchită şi Avrămia, fiii Troinei, nepoţi lui Ion, cu 30 taleri, părţile lor „din satul Ţiori”; (de la fraţii Andreică, Gligă şi Gherasim, fiii Tomei, nepoţi lui Ion, cu 5 boi, „tot din acel sat, dar partea unchiului lor Condrea”; / de la Tudor Mărcescul şi fratele lui Bălan, fiii Mariei, nepoţi Sorei, cu 80 taleri, „partea cătă se va alege tot din acel sat, însă Tudor Mărcescul vândut-a şi din partea Ancăi jumătate”; / de la fraţii Creţul, Tudosie, Gaftona şi Anghelina, fiii lui Ifrim, nepoţi Neacşei, cu 50 taleri, „jumătate dintr-un bătrân, a

---

[1153] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 284, p. 278

lor ocină ce au avut după Comşa”; / şi iar de la Tudor Mărcescul, drept 6 taleri, „un pământ, cumpărătură de la Toader Tăbălăiu”[1154].

1667, mai 15: Dimitrie, vătămanul din **Tărăi**, vinde lui Ionaşcu căpitanul, pentru 30 lei, „dreaptă ocină a mea şi a părintelui meu Avram Zamă şi a fratelui său Răchită, care au plătit pe Tatul de deşugubină, de au dat 2 boi şi 2 vaci şi i-au oprit moşia de la **Ţiori**, moşie a tuturor fraţilor, anume Condrişor şi soră-mea Nastasia… / Aşijderea, au venit Dumitraşco şi Chirilă, de-au vândut partea tătâne-lor Andriicău Farină, feciorii lui Caramizei, şi partea lui Gligă îi nevândută, drept 18 lei… dinaintea lui Andrii din **Sârbi**, popii Fădorea şi Constantin Bechea din **Moldaviţa**, Toader a lui Mleşniţă din **Diceni**, Simion, Hamatu, Ignat şi Buşilă din **Târzii**”[1155].

ŢIPILEŞTI

(Ţăpeleşti, azi Ţipileşti, comuna Popricani, Iaşi).

1637, aprilie 20: Lupul Dârlău şi Gheorghe Grecul din **Băşeni** (azi Mihail Kogălniceanu, comuna Ţigănaşi, Iaşi), şi Gavril din **Ţăpeleşti** (azi Ţipileşti, comuna Popricani, Iaşi) îi judecă, din poruncă domnească, după pâra lui Dron cu Păladie din târg de **Eşi**, cu Călinig, vărul lui Păladie şi cu sora lor Vasca, „zicând Dron că au moşie la

---

[1154] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 21-24
[1155] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 24, 25

Băloşeni (comuna Vlădeni, Iaşi) dimpreună… dar nu li-i aleasă şi împărţită, şi Dron nu şade acolo, cu dânşii, iar ei lucrează locul şi mănâncă şi de-a zecea. Deci am judecat şi i-am aşezat să ia Ionaşco Dron de-a zecea de pe moşie, iar ei să lucreze, iar a lua de-a zecea să nu se amestece… Şi eu, preotul Constantin din **Vlădeni** (comuna Vlădeni, Iaşi) am scris, cu învăţătura tuturor"[1156].

1902: „**Ţipileşti**, sat în comuna Rădiul-Mitropoliei, plasa Copoul, judeţul Iaşi, situat pe coasta dealului cu acelaşi nume, în partea dreaptă a râului Jijia, pe o întindere cam de 1.144 hectare. Are o populaţie de 242 locuitori și o biserică, făcută la 1855. Vite sunt: 400 vite mari cornute, 23 cai, 259 oi şi 48 râmători"[1157].

ŢOLICI

(sat întemeiat de Ion şi Şandru Ţolici,
comuna Petricani, Neamţ).

Întărit, în **12 martie 1437**, de Ilie voievod, lui Ion Ţolici şi fratelui său Şandru, care primesc uric pentru „Văratecul lui Giurgiu, unde au fost viile saşilor, să-şi întemeieze sat… Iar hotarul acestui loc să fie până la hotarul lui Ravici şi până la hotarul lui Băloş, pe Neamţ,

---

[1156] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 70, pp. 70, 71

[1157] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 679, 680

şi până la hotarul tătăresc al lui Manea şi până la hotarul lui Oglindă. Acesta este tot hotarul acestui sat”[1158].

1902: „**Țolicea**, sat cu 20 familii în judeţul Neamţ, comuna Humulești, plasa de Sus-Mijlocul”[1159].

ŢUŢCANI

(din Deal şi din Vale, comuna Bahna, Neamţ).

1440, august 20: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi feciorilor lui Ţudco, Şteful şi Isac, care primesc uric pentru „a lor ocină, satul anume Ţuţcanii şi, mai sus de Ţuţcani, una fântână într-acelaşi hotar, şi Urzicele, şi în Iaz, şi Bahna, şi în Băhneana câtă parte au, şi poiana din sus de Bahnă, şi Săcătură, şi Poiana, şi Runca Mare… Dar hotarul acelor sate să fie după hotarul vechi, pe unde au umblat din veci”[1160].

1622, iulie 2: Întărit de Ştefan Tomşa voievod schimbul de moşii făcut de Ioan visternicel din **Drăgeşti** şi Pătraşco, după ce „Ioan s-a tocmit cu Pătraşco ca să răscumpere toate părţile de ocină din **Ţuţcani**, ce este în ţinutul Neamţului, ce au fost zălogite de tatăl lor Pătraşco Păsăţel la Sekel, şi au făcut schimbătură între dânşii: a dat Ioan visternicel acea parte de ocină lui Pătraşco, iar

[1158] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 169, pp. 237, 238

[1159] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 681

[1160] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 206, pp. 292, 293

Pătraşco să aibă a da părţile ce se vor alege din Drăgeşti şi cu iaz de moară. / Şi iarăşi s-a sculat Ioan visternicel şi a vândut partea de ocină din satul **Călugăreni** şi cu acei bani a răscumpărat partea din Ţuţcani de la Sekel”[1161].

1623, iulie 10: Întărit de Ştefan Tomşa voievod Dochiei, fiica popii din Ţutcani, care se plânsese că-i împresurase Vasile Bulboacă „dreapta ei ocină şi dedină din satul Ţutcani, a treia parte de sat, ce este în ţinutul Neamţ”[1162].

1632, iulie 15: Întărit de Alexandru Iliaş voievod lui Mihail şi femeii lui Grozava, care cumpără, cu 20 taleri de argint, de la Ciurca, fiica lui Toader Boghean, „partea lui din satul **Ţutcanii**, ce este în ţinutul Neamţ, şi din vatra satului şi din câmp, şi din apă şi din pădure, şi cu grădini şi cu curături, şi cu livadă de fâneţe”[1163].

1634, mai 5: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Pătraşcu şi Mihail de **Ţuscani**, care primesc uric „pe o parte de moşie din sat de Ţuscani, din a patra parte a patra parte, ce au cumpărat moşul lor Vartic şi fratele său Trifan de la popa Drăgoman, fecior Frăsinei, nepot lui Jibrascu… drept 140 zloţi tătăreşti”[1164].

1634, septembrie 3: Zapisul de mărturie al marilor boieri, privind împărţirea moşiilor între neamurile Seachil. „Şi s-a venit partea lui Toader Seachil jumătate din **Goşmani** (comuna Români, Neamţ) şi din cealaltă jumă-

---

[1161] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 242, 243

[1162] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 96, pp. 142, 143

[1163] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 157, pp. 200, 201

[1164] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 110, pp. 121, 122

tate de sat, a patra parte şi jumătate de sat din **Arămeşti** (comuna Bahna, Neamţ). Şi ceste părţi de sat fost-au date şi tatăl lui Neculai Seachil frăţâne-său Tofan. / Aşijderea, Neculai Seachil şi cu văru-său Constantin au mai dat partea din **Ţuţcani** (comuna Bahna, Neamţ), câtă se va alege, cu tot venitul. / Aşijderea, în partea lui Neculai Seachil s-au venit trei părţi din sat de **Bârjoveni** (contopit cu Siliştea, comuna Români, Neamţ), iar a patra parte de sat este a răzeşilor, şi jumătate de sat din **Feleşti** (înglobat în Brănişteni, comuna Trifeşti, Neamţ). / Iar siliştea **Ruşii** (comuna Moldoveni, Neamţ) s-a venit, de pe partea moa-şă-sa Stancăi, ce s-a dat cu partea ei mamei lui Neculai Seachil. / Iar partea lui Constantin Buhuş s-a venit satul **Siliştea Rumânii** (azi Siliştea, comuna Români, Neamţ)… Iar cine va porni pâră, să aibă a da porţii 50 de boi”[1165].

1644, septembrie 1: Zapisul lui Pavăl și al femeia lui Irena, în care mărturisesc „cum noi am vândut o parte de ocină din satul **Țoscane** (Țuțcani, comuna Bahna, Neamț), ce ne-a fost nouă cumpărătură, și cu alți frați, partea lui Boghean... Acel zapis s-a făcut înaintea vorni-cului Tomei celui mare, căci a pârât Vasile și cu frații săi pe popa Ambrosie, de două ori, și au rămas la o pâră înaintea măriei sale, lui vodă... / Deci noi, încă am făcut scrisoare de la noi, dinantea lui Ștefan, Arsănie, Gheor-ghe și Ioan de **Porcește** (comuna Moldoveni, Neamț), Toader ot **Giulește** (comuna Secuieni, Neamț) și Popie de **Blăgești** (comuna Blăgești, Bacău). Și banii s-au dat pe

[1165] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 252, pp. 282, 283

ocină din casa lui Vasile Păscariul”[1166].

1774, iunie: Satul **Ţuţcanii**, ocolul Siretului, după recensământul lui Rumeanţev[1167], avea **toată suma caselor 26**. Scădere rufeturi 12: 8 popi, 2 mazili şi ruptaşi, 2 văduve. Rămân birnici 14. / **Birnici:** Iordache, cojocar / Costantin Cârcei / Toader Cârcei / Toma, vier / Chiriac, cojocar / Petre, cioban popii / Ilie Ţuţcan / Ioniţă, ciobotar / Lupul Hristofor / Vasile Condurati / Lupul Proşniţă / Sandală Ţuţcăniţa cu holtei / Ştefan Prutian / Vasile Săcară. // **Rufeturi:** Popa Vasile / Popa Grigore / Diaconul Todur / Diaconul Petre / Diaconul Iordache / Diaconul Ursul / Diaconul Ion / Diaconul Ion, tij (la fel) / Ştefan Biber, mazil / Vasile Timba, ruptaş / Maria, văduvă / Nastasia, la fel.

1902: „**Țuţcanii din Deal**, sat în judeţul Roman, plasa Siretul de jos, comuna Broşteni, la 2 km de reședința comunei, având 55 locuitori şi o biserică. / **Țuţcanii din Vale**, sat în judeţul Roman, plasa Siretul de jos, comuna Broșteni, puţin mai la sud de satul Țuţcanii din Deal, în marginea judeţului, având 258 locuitori şi o biserică[1168]”.

[1166] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 406, pp. 391, 392

[1167] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 65

[1168] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 682

ŢUŢCANI

(pe Horincea, în Covurlui, Galaţi).

1774, iunie 5: Satul **Ţuţcanii**, ţinutul Covurluiului, ocolul Horincii, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1169]**. Birnici:** Ion Gherman / Vasile Bogdanprostu / Alecsandru Gogeniaţă / Toader Ciubăr / Costandin Crucian / Ştefan Ion / Neculai Ariton / Lupul Ion / Petre Postolache / Costandin fiul lui Sandul / Toader Ion / Sandul Goe / Ioniţă Buşilup / Lupul Bujoran / Alicsandru. // **Rufeturi:** Popa Gligore / Costandin Hiliuţă, mazil / Sandul Hiliuţă, ruptaş.

1902: „**Ţuţcani**, comună rurală în judeţul Covurlui, plasa Horincea, așezată la punctul de întâlnire al dealurilor ce formează ambele laturi ale văii Țuţcanilor, la 93 km de la Galaţi, formând, împreună cu Măluşteni şi Lupeşti, cele mai extreme comune nordice ale judeţului Covurlui. Se mărginește, la nord-est, cu judeţul Tutova (comunele Sărăţeni-Schineni, Igeşti şi Blăgeşti), la sud, cu Găneşti, şi la vest, cu satele Măluşteni, Mânzăteşti, Aldeşti și Prodăneşti. Prin mijlocul comunei curge un pârâiaş, care izvorește de la nordul comunei, curge prin valea numită Valea Satului şi se varsă în Horincea, drept Prodăneşti. Are 3 cătune: Țuţcani, reşedinţa, Mănăstireni și Sipeni, cu 2.107 locuitori, numai răzăşi; 2 şcoli mixte, în Țuţcani și în Sipeni; 3 biserici: Sfinţii Voevozi (1884),

[1169] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 95, 96

Sf. Dumitru și Sf. Gheorghe (1868). Teritoriul comunei, în suprafaţă de 2.230 hectare, este mai mult deluros şi împodobit cu plantaţii. Locuitorii posedă: 240 pluguri; 410 stupi; 559 boi, 312 vaci, 86 junci şi junce, 88 cai, 641 oi şi 551 porci. E una din cele mai frumoase comune ale judeţului. Locuitorii au case bune, grădini cu pomi roditori, vii”[1170].

ŢUŢORA

(Ţoţorea, azi Ţuţora, comuna Ţuţora, Iaşi).

1636, august 12: Zapisul lui Neamiul vornic şi al boierilor „prilejiţi la acest hotar”, Gheorghe Roşca şi Strătulat vornic de gloată, trimisul lui Vasile Lupu voievod să stâlpească, după semnele din uric, moşia lui Dumitru Buhuş, de la **Bohotin**. „Şi oameni care au fost, anume Toma prisăcarul Hăbăşascăi, Toader Păşco de **Coropceni** (comuna Ciorteşti, Iaşi), Rusul, Pavăl şi Bălan de **Cozmeşti** (comuna Cozmeşti, Iaşi), Ifrim de la prisaca căminarului, Gligorie Budzea vânătorul, Macovei, Blaca şi Simon – vânători, Pătraşco Mândzul, Tărnovschi, Ionaşci Vlădiceanul, Ion şi Vicol de **Oneşti** (Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui), Vicol şi Râşco de **Băneşti** (Buneşti, comuna Buneşti-Avereşti, Vaslui), Andonie, Gavril, Necoară, Gligorie şi Andronic de **Grozeşti** (comuna Grozeşti, Iaşi), Hilip de **Poponeţi** (sat în bra-

[1170] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 682

niştea Bohotin, Iaşi), Ştefan Faurul şi Trofin de **Trăisteni** (pe Cobolta, ţinutul Soroca, raionul Lazovsk[1171], Moldova), Simion de **Ţoţorea** (Ţuţora, comuna Ţuţora, Iaşi), Ursul, Zbiroae, Toader şi Ipatie de **Slobodzia** (Slobozia Zberoaei sau Zberoaia, comuna Bălăureşti, raionul Nisiporeni, Moldova), au arătat pe unde au fost semnele uricului… şi dintr-acele semne, mai este loc de branişte de hotarul Măriei Domniei Tale, până la hotarul **Podolenilor** (de Sus şi de Jos, comuna Cozmeşti, Iaşi) şi până unde le spune hotarul Bohotin… Şi s-au ales dinte aceşti oameni Toma cel bătrân de la prisaca Hăbăşascăi, Toader Paşco cel bătrân de Coropceni, Rusul din Cozmeşti, Ifrim cel bătrân de la prisaca căăminarului, Gligorie Budzea şi Macovei – vânătorii, care au zis, cu sufletele lor, că ajunge hotarul Podolenilor până în zarea Dealului Bohotinului; mai jos nu se coboară… Iar cum s-au jeluit Podolenii înaintea Domniei Tale, n-a fost luat vistiernicul Buhuş nimic din hotarul Podolenilor, numai cât au scris în uric”[1172].

1902: „**Ţuţora**, comună rurală în judeţul Iaşi, plasa Braniștea, situată între râurile Prutul şi Jijia şi dealurile Chipereşti și Osoiu, formată din satele: Ţuţora, reşedinţa, Oprişenii de Sus, Oprişenii de Jos, Chipireşti şi Cristeşti. Are 1.334 locuitori; o școală şi 4 biserici. Pe teritoriul comunei trece şoseaua naţională şi calea ferată Iaşi-Ungheni, de la vest, spre est. Este udată de râurile Prutul şi Jijia, de la nord, spre sud. Mare parte din teritoriu e cuprins de bălți şi gârle, formate din vărsările Jijiei

---

[1171] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 253

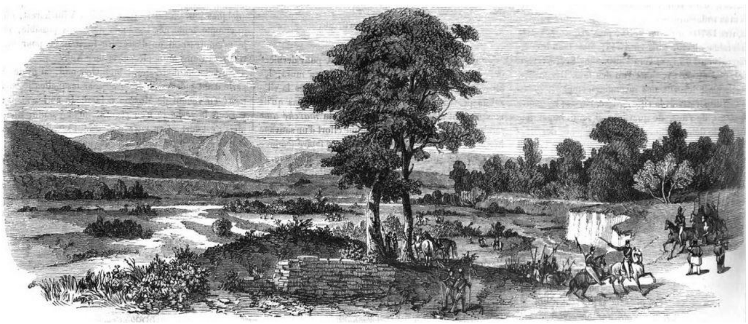
[1172] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 476, pp. 535, 536

şi ale Prutului, şi din care se scot: raci, peşti, papură și stuh. Vite sunt: 1.221 vite mari cornute, 1.905 oi, 198 cai și 863 râmători. / **Țuţora**, sat, reşedinţa comunei Ţuţora, așezat pe malul drept al Prutului, la 20 km de Iaşi și la 6 km de Ungheni”[1173].

[1173] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 682

Cuprins

Istoria are vicleșugurile ei, se păzește să rostească adevăruri care pot fi interpretate în beneficiul altora. Popoarele nu câștigă niciodată nimic din astfel de interpretări. Popoarele își sacrifică doar generații întregi pentru bunăstarea celor care, ocârmuindu-le, fac o afacere ca oricare alta, dar incomparabil mai profitabilă. De fapt,

asta este singura idee pe care vreau s-o slujesc, scriind această carte, ideea că mie, deci și dumneavoastră, nu mi-i nimeni dușman, cu excepția celui care nu mă lasă cu nici un chip să trăiesc după cum mă îndeamnă sufletul, liber și cinstindu-l pe Dumnezeu, pe Cel care m-a creat pentru a-l descoperi ca libertate.